

Hrvatsko stomatološko nazivlje

Borić, Ratka; Brakus, Ivan; Cigić, Livia; Čarić, Ana; Dumančić, Jelena; Fugošić, Vesna; Goršeta, Kristina; Košta, Vana; Marinović Guić, Maja; Matošević, Danijela; ...

Authored book / Autorska knjiga

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Publication year / Godina izdavanja: **2015**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:127:805989>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-02**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb School of Dental Medicine
Repository](#)

Hrvatsko stomatološko nazivlje

NAKLADNIK:

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

ZA NAKLADNIKA:

Željko Jozić

BIBLIOTEKA:

Nazivlje i nazivoslovlje

UREDNIKA BIBLIOTEKE:

Maja Bratanić

NIZ:

Terminološki rječnici Strune

Knjiga br. 6

GRAFIČKA PRIPREMA:

Davor Milašinčić

OBLIKOVANJE NASLOVNICE:

Davor Milašinčić

ISBN 978-953-7967-36-9

Hrvatsko stomatološko nazivlje

UREDNIK:

Marin Vodanović

IZVRŠNA UREDNICA:

Ana Ostroški Anić

AUTORI:

Ratka Borić, Ivan Brakus, Livia Cigić,
Ana Čarić, Jelena Dumančić, Vesna Fugošić,
Kristina Goršeta, Vana Košta, Maja Marinović Guić,
Danijela Matošević, Domagoj Matošević, Slađana Milardović,
Dubravka Negovetić Vranić, Ana Ostroški Anić, Boris Pažin,
Ana Poljičanin, Ivan Puhar, Viktorija Runac, Ivana Savić Pavičin,
Suzana Varga, Joško Viskiće, Marin Vodanović,
Perina Vukša Nahod, Ivan Zajc

OSTALI SURADNICI:

Marina Bergovec, Jurica Budja, Ivana Kurtović Budja,
Lana Hudeček, Milica Mihaljević, Bruno Nahod,
Maja Lončar, Siniša Runjaić

U e-biblioteci *Terminološki rječnici Strune* objavljuju se terminološke zbirke koje su nastale kao rezultat pojedinih projekata u okviru programa *Izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja – Struna*.

Struna je terminološka baza Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u kojoj se terminografski i jezično obrađuje nazivlje raznih struka radi stvaranja, usklađivanja i usustavljanja nazivlja na hrvatskom jeziku. Od 2012. godine baza se može pretraživati na internetskoj adresi <http://struna.ihjj.hr/>.

Cilj je ove biblioteke učiniti pojedinačne terminološke zbirke *Strune* dostupnima i u cjelovitu tekstualnom obliku koji je moguće pretraživati po raznim kriterijima i po potrebi otisnuti.

U ovom se svesku donosi nazivlje obrađeno u okviru projekta Hrvatske zaklade za znanost *Hrvatsko stomatološko nazivlje* koji je vodio doc. dr. Marin Vodanović.

Urednica biblioteke

abaksijalan

DEFINICIJA: koji je nasuprot osi tijela
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 13.
ENGLISKI: abaxial; abaxile
NJEMAČKI: abaxial

abakterijski

DEFINICIJA: koji je bez bakterija
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 13.
ENGLISKI: abacterial
NJEMAČKI: bakterienfrei
TALIJSKI: abatterico

abapikalan

DEFINICIJA: koji je suprotno od vrha zubnoga korijena
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 13.
ENGLISKI: abapical
NJEMAČKI: scheidelfern; spitzenfern
TALIJSKI: abapicale

abercija

DEFINICIJA: odstupanje od normalna rasta i razvoja
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 6.
ENGLISKI: aberration
NJEMAČKI: Aberration; Abweichung
TALIJSKI: aberrazione

aberantan

DEFINICIJA: koji odstupa od normalna oblika ili smjera
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 13.
ENGLISKI: aberrant
NJEMAČKI: abweichend
TALIJSKI: aberrante

aberantna žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: žljezdano tkivo koje se razvija na neuobičajenim mjestima
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 244.
ENGLISKI: aberrant salivary gland
NJEMAČKI: aberrante kleine Speicheldrüse
TALIJSKI: ghiandole salivari aberranti

abfrakcija

DEFINICIJA: patološki gubitak tvrdih zubnih tkiva prouzročen biomehaničkim silama poput sila okluzijskoga podrijetla
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 1.
ENGLISKI: abfraction
NJEMAČKI: Ausbrechen
TALIJSKI: abfrazione

aboralan

DEFINICIJA: koji se nalazi dalje od usta
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 13.
ENGLISKI: aboral
NJEMAČKI: aboral
TALIJSKI: aborale

abortivni zub

DEFINICIJA: trajni zub prerano izgubljen zbog karijesa
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 13.
ENGLISKI: abortive tooth
NJEMAČKI: Abortivzahn
TALIJSKI: dente abortivo

abrazija

DEFINICIJA: ozljeda kože ili sluznice pri kojoj dolazi do ljuštenja

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/download_0.htm, 28.

ENGLESKI: abrasion

NJEMAČKI: Abrasion

TALIJANSKI: abrasione; usura abrasiva

NAPOMENA: Izgled abrazije može upućivati na objekt kojim je ozljeda nanesena.

abrazija gingive

DEFINICIJA: površinska rana s krvarenjem nastala struganjem sluznice

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 87.

ENGLESKI: gingival abrasion

NJEMAČKI: Abschürfung die; Scheuerung der Gingiva

TALIJANSKI: abrasione gingivale

abraziv

DEFINICIJA: farmakološki aktivan dodatak zubnoj pasti koji se upotrebljava za mehaničko uklanjanje zubnoga plaka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 228.

DOPUŠTENI NAZIV: abrazivno sredstvo

ENGLESKI: abrasive

NJEMAČKI: Schleifinstrument; Schleifkörper; Schleifmittel

TALIJANSKI: abrasivo

abrazivna vrpca

DEFINICIJA: vrpca s abrazivnim česticama koja se primjenjuje za poliranje aproksimalnih dijelova ispuna

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 14.

DOPUŠTENI NAZIV: abrazivna traka

ENGLESKI: abrasive strip

NJEMAČKI: Schleifband; Schleifstreifen

TALIJANSKI: striscia di carta abrasiva; nastro abrasivo

abrazivnost

DEFINICIJA: svojstvo sredstva da erozivno djeluje na površinu i trenjem izaziva njezino trošenje

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 13.

ENGLESKI: abrasivity

NJEMAČKI: Abrasivität

TALIJANSKI: abrasività

acanthosis nigricans

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: sivkasto smeđa, mrljasta zadebljanja kože ili usne šupljine koja su obično simetrično raspoređena i imaju karakterističan baršunast papuloskvamozni izgled

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 173.

ENGLESKI: acanthosis nigricans

NJEMAČKI: Acanthosis nigricans

LATINSKI: acanthosis nigricans

TALIJANSKI: acanthosis nigricans

KONTEKST: *Acanthosis nigricans* pojavljuje se uz zloćudnu bolest, endokrinu bolest, lijekove, debljinu ili idiopatski, pri čemu su lezije na koži važan dijagnostički pokazatelj.

acentričan

DEFINICIJA: koji je izvan središta

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 15.

DOPUŠTENI NAZIV: ekscentričan

ENGLESKI: acentric; eccentric

NJEMAČKI: ausmittig; exzentrisch

TALIJANSKI: accentrico

acetilkolin

DEFINICIJA: pokretačka prijenosna tvar koja vrši ulogu neurotransmitera
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 80.

ENGLESKI: acetylcholine
NJEMAČKI: Acetylcholin
TALIJANSKI: acetilcolina

acetilsalicilna kiselina

DEFINICIJA: derivat salicilne kiseline koji djeluje kao analgetik i antipiretik

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 109.

ENGLESKI: acetylsalicylic acid
NJEMAČKI: Acetylsalicylsäure

aceton

DEFINICIJA: bezbojna lako hlapljiva i zapaljiva tekućina karakteristična mirisa

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 16.

ENGLESKI: acetone
NJEMAČKI: Aceton; Azeton
TALIJANSKI: acetone

NAPOMENA: U stomatologiji se upotrebljava kao otapalo

acidobazna ravnoteža

DEFINICIJA: stanje neznatna kolebanja između kiselosti i lužnatosti u kojemu je PH-vrijednost sline između 6 i 7

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 15.

ENGLESKI: acid-base balance; acid-base equilibrium
NJEMAČKI: Säure-Base-Gleichgewicht

acidofilija

DEFINICIJA: sklonost nekih staničnih ili tkivnih struktura prema kiselim bojama

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 4.

ENGLESKI: acidophilia
NJEMAČKI: Azidophilie
TALIJANSKI: acidofilia

acidofilna bakterija

DEFINICIJA: bakterija koja dobro podnosi kiseline i kiselo okružje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 264.

ENGLESKI: acidophilic bacterium
NJEMAČKI: acidophile Bakterie
TALIJANSKI: batterio acidofilo

acidogen

DEFINICIJA: koji stvara kiseline
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 17.

ENGLESKI: acidogenic; acid-forming; acidophilous; acid-producing
NJEMAČKI: säurebildend
TALIJANSKI: acidogenico

acidogena bakterija

DEFINICIJA: bakterija čiji su metabolički nusproizvodi organske kiseline

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 264.

ENGLESKI: acidogenic bacterium
NJEMAČKI: acidogene Bakterie
TALIJANSKI: batterio acidogenico
NAPOMENA: Kiseline koje su stvorile acidogene bakterije mogu demineralizirati caklinu zuba.

acidoza

DEFINICIJA: poremećaj acidobazne ravnoteže u organizmu, obilježen prekomjernom kiselošću odnosno smanjenom lužnatom rezervom krvi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 15.

ENGLESKI: acidosis

NJEMAČKI: Azidose

TALIJSKI: acidosi

aciklovir

DEFINICIJA: antivirusni lijek koji se primjenjuje u infekciji kože i sluznice herpesom

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000.,

83.

ENGLESKI: acyclovir

NJEMAČKI: Acyclovir; Azyclovir

TALIJSKI: aciclovir

acinocelularni karcinom

DEFINICIJA: zloćudni tumor žlijezda slinovnica razmještaj kojega odgovara razmještaju acinusa unutar žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 263.

PREDLOŽENI NAZIV: acinostanični karcinom

ENGLESKI: acinic cell carcinoma

NJEMAČKI: Azinuszellkarzinom

TALIJSKI: carcinoma a cellule acinose

acinus

DEFINICIJA: kuglasta ili cjevasta histološka tvorba koju oblikuju serozne ili mukozne stanice parenhima žlijezde slinovnice, a na koju se nastavlja intralobularni izvodni kanalić

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

NEPREPORUČENI NAZIV: alveola

ENGLESKI: acinus

NJEMAČKI: Azinus

Ackermanov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji uključuje taurodontizam, juvenilni glaukom i neobičan oblik gornje usne

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 239.

ENGLESKI: Ackerman syndrome

NJEMAČKI: Ackerman-Syndrom

Adamsova kvačica

DEFINICIJA: retencijska ortodonska kvačica koja čvrsto obuhvaća zub, upotrebljava se u slučaju prekinutoga zubnog niza

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.].

Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 43.

NEPREPORUČENI NAZIV: kvačica po Adamsu

ŽARGONIZAM: adamsica

ENGLESKI: Adams clasp

NJEMAČKI: Adams-Klammer

TALIJSKI: gancio di Adams

NAPOMENA: Adamsova kvačica najčešće se upotrebljava na aktivnoj ploči.

Addisonova bolest

DEFINICIJA: primarni ili kronična nedostatak kore nadbubrežne žlijezde koji je prouzročen djelomičnom ili potpunom nesposobnošću stvaranja kortikosteroida

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska

naklada, 2009., 402.

ENGLSKI: Addison disease

NJEMAČKI: Addisonische Krankheit; Bronzekrankheit

TALIJANSKI: morbo di Addison

adenalgija

DEFINICIJA: bol u žlijezdi

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 21.

ENGLSKI: adenalgia

NJEMAČKI: Adenalgia; Drüsenschmerz

TALIJANSKI: adenalgia

adenocista

DEFINICIJA: žljezdana cista embrijskoga podrijetla

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 21.

DOPUŠTENI NAZIV: cistadenom

ENGLSKI: adenocyst

NJEMAČKI: Adenocystom; Cystadenom

TALIJANSKI: cistadenoma

adenoidni profil

DEFINICIJA: skup osobitih odrednica rasta i položaja glave prouzročениh djelomice ili potpuno zapriječenim disanjem kroz nos

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 155.

DOPUŠTENI NAZIV: adenoidni tip lica

NEPREPORUČENI NAZIV: adenoidni izgled

ENGLSKI: adenoid facies

NJEMAČKI: Adenoidgesicht

LATINSKI: facies adenoidea

TALIJANSKI: faccia adenoidea

adenokarcinom

DEFINICIJA: zloćudni tumor građen od atipičnih epitelnih stanica koje stvaraju tumorske žljezdane tvorbe, u prvome se redu pojavljuje u žlijezdama te u njihovim izvodnim

kanalima i sluznicama

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 7.

ENGLSKI: adenocarcinoma

NJEMAČKI: Adenokarzinom;

Drüsenkarzinom; Drüsenkrebs

LATINSKI: adenocarcinoma

adenolimfom

DEFINICIJA: dobro ograničena tumorska promjena promjera do 4 cm koja se pojavljuje isključivo u području podušne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 237.

DOPUŠTENI NAZIV: Warthinov tumor

ENGLSKI: adenolymphoma

NJEMAČKI: Adenolymphom

TALIJANSKI: adenolinfoma

NAPOMENA: Smatra se da

adenolimfom nastaje iz ektopičnoga žljezdanog tkiva koje se za vrijeme embriogeneze nađe unutar limfnoga čvora. Liječi se ekstirpacijom tumora s površinskom parotidektomijom.

adenologija

DEFINICIJA: dio medicine koji proučava žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 21.

ENGLSKI: adenology

NJEMAČKI: Adenologie; Drüsenlehre

TALIJANSKI: adenologia

adenom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor žljezdanoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 17.

ENGLSKI: adenoma

NJEMAČKI: Adenom;
Drüsengeschwulst
TALIJANSKI: adenoma

adenom bazalnih stanica

DEFINICIJA: bezbolni tumor žlijezda koji sporo raste i u kojemu se nalaze bazaloidne stanice

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 261.

ENGLESKI: basal cell adenoma

NJEMAČKI: Basalzellenadenom

TALIJANSKI: adenoma a cellule basali

KONTEKST: Sedamdeset posto adenoma bazalnih stanica nastaje u zaušnoj žlijezdi, dok tumori malih žlijezda slinovnica najčešće nastaju na gornjoj usni.

adenomatoidni odontogeni tumor

DEFINICIJA: tumor promjera 1 do 3 cm u prednjemu području gornje čeljusti koji je u vezi s krunom retiniranoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 151.

DOPUŠTENI NAZIV: glandularni adamantinom; cistično složeni odontom

NEPREPORUČENI NAZIV: adenoameloblastom

ENGLESKI: adenomatoid odontogenic tumor

NJEMAČKI: adenomatoider odontogener Tumor

TALIJANSKI: tumore adenomatoide odontogenico

NAPOMENA: Adenomatoidni odontogeni tumor je dobroćudan te je kirurško struganje iz ležišta dovoljna terapija.

adenopatija

DEFINICIJA: povećanje žljezdanih organa ili tkiva zbog patoloških

promjena

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 5.

ENGLESKI: adenopathy

NJEMAČKI: Adenopathie;
Drüsenkrankheit

TALIJANSKI: adenopatia

adherencija

DEFINICIJA: privremeno međusobno sljepljivanje zglobnih površina bez nastanka bilo kakvih promjena koje bi fizički povezale ta tkiva jedno s drugim

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 220.

ENGLESKI: adherence

NJEMAČKI: Adhärenz

TALIJANSKI: aderenza

adhezija

DEFINICIJA: molekulska sila kojom se površine dvaju tijela međusobno privlače

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 72.

DOPUŠTENI NAZIV: prijanjanje; privlačenje; svezivanje

NEPREPORUČENI NAZIV: athezija

ENGLESKI: adhesion

NJEMAČKI: Adhäsion; Anziehungskraft; Bindung; Haftung

TALIJANSKI: adesione

adhezijaska preparacija kaviteta

DEFINICIJA: način preparacije kaviteta za postavljanje kompozitnoga ispuna, poštedita zdravoga zubnog tkiva zbog mogućnosti ostvarivanja mikromehaničke sveze ispuna za zub

VRELO DEFINICIJE: Štatalo, J. Patologija i

terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 413.
DOPUŠTENI NAZIV: adhezijski kavitet
ENGLISKI: adhesive cavity preparation
NJEMAČKI: Adhäsivpräparation

adhezivni prašak

DEFINICIJA: sredstvo za poboljšanje prijanjanja zubne proteze
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 21.
DOPUŠTENI NAZIV: adhezijski prašak
ENGLISKI: adhesion powder; denture adherent; denture adhesive
NJEMAČKI: Adhäsionspulver; Haftmittel; Prothesenhaftmittel
TALIJANSKI: polvere adesiva

adhezivni zavoj protiv sisanja

SKRAĆENI NAZIV: adhezivni zavoj
DEFINICIJA: zavoj koji se upotrebljava za odvikavanje od sisanja palca, prsta ili prstiju
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 445.
ENGLISKI: adhesive bandage
NJEMAČKI: adhesive Bandage
TALIJANSKI: benda adesiva

adicijski silikon

DEFINICIJA: elastičan gumasti materijal za otiskivanje koji polimerizira adicijskom reakcijom bez stvaranja nusprodukata, pri vezivanju kontrahira oko 0,05 % te je dimenzijski vrlo stabilan i precizan
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 165.
DOPUŠTENI NAZIV: polivinilsiloksan; vinil silikon; vinil-polisiloksan

ENGLISKI: addition silicone
NJEMAČKI: Additionssilikon
TALIJANSKI: silicone aggiunto

adipozna atrofija

DEFINICIJA: atrofija do koje dolazi zbog smanjenja masnoga tkiva
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 22.
ENGLISKI: adipose atrophy
NJEMAČKI: fettige Atrophie
TALIJANSKI: atrofia del tessuto adiposo

adipsija

DEFINICIJA: nedostatak osjeta žeđi
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 17.
ENGLISKI: adipsy
NJEMAČKI: Durstlosigkeit
TALIJANSKI: adipsia; assenza di sete

adolescencija

DEFINICIJA: razdoblje čovjekova razvoja koje počinje pubertetom i nastavlja se do pune psihofizičke zrelosti
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 17.
ENGLISKI: adolescence
NJEMAČKI: Adoleszenz

adolescentni ubrzani rast

DEFINICIJA: razdoblje ubrzanja rasta dijelova tijela koji rastu po općoj krivulji rasta
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 497.
DOPUŠTENI NAZIV: adolescentski zamah rasta
ENGLISKI: adolescent growth spurt
NJEMAČKI: adoleszenter Wachstumsschub; jugendlicher

Wachstumsschub

TALIJANSKI: crescita accelerata degli adolescenti

adrenalin

DEFINICIJA: hormon srži nadbubrežne žlijezde čiji se sintezni oblik upotrebljava u kombinaciji s lokalnim anestheticima jer izaziva vazokonstrukciju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 17.

NEPREPORUČENI NAZIV: epinefrin

ENGLESKI: adrenaline; epinephrine

NJEMAČKI: Adrenalin; Epinephrin

TALIJANSKI: adrenalina

adrenalna kriza

DEFINICIJA: stanje potencijalno opasno za život, pojavljuje se zbog manjka kortizola u organizmu

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 243.

ENGLESKI: adrenal crisis

NJEMAČKI: Nebennierenkrise

adrenalna nedostatnost

DEFINICIJA: poremećaj pri kojemu nadbubrežne žlijezde ne luče dovoljno steroidnih hormona

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 238.

DOPUŠTENI NAZIV: adrenalna insuficijencija

ENGLESKI: adrenal insufficiency

NJEMAČKI: Nebenniereninsuffizienz

adrenalni androgeni

DEFINICIJA: umjereno aktivni muški spolni hormoni koje luči kora nadbubrežne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 880.

ENGLESKI: adrenal androgenes

NJEMAČKI: adrenale Androgene

TALIJANSKI: androgeni adrenalni

adrenergični pripravak

DEFINICIJA: pripravak koji potiče adrenergične receptore

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 45.

DOPUŠTENI NAZIV: adrenergik; simpatomimetik; adrenergični preparat

ENGLESKI: adrenergic drug;

sympathomimetic drug

NJEMAČKI: Adrenergikum;

Sympathomimetikum

KONTEKST: Vazokonstriktori u lokalnim anestheticima poput adrenalina i noradrenalina jesu adrenergični pripravci.

adstringens

DEFINICIJA: sredstvo koje može izazvati koagulaciju bjelančevina i vazokonstrukciju, a primjenjuje se lokalno na manjim ranama i upaljenoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 18.

ENGLESKI: astringent

NJEMAČKI: Adstringens

aeroban

DEFINICIJA: koji se pojavljuje ili živi samo u prisutnosti kisika

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 18.

ENGLESKI: aerobic

NJEMAČKI: aerob; luftabhängig

aerodontalgija

DEFINICIJA: zubobolja zbog snižena atmosferskoga tlaka
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 22.
DOPUŠTENI NAZIV: barodontalgija
ENGLISKI: aerodontalgia; barodontalgia
NJEMAČKI: Aerodontalgie; Ärodontalgie; Höhenzahnschmerzen
TALIJANSKI: aerodontalgia; barodontalgia

aerogen

DEFINICIJA: koji dolazi iz zraka
VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 18.
ENGLISKI: aerogenic; aerogenous
NJEMAČKI: aerogen; gasbildend

aerosol

DEFINICIJA: koloidno raspršene čestice tekućih ili čvrstih tvari u zraku raspršivačem koji s pomoću stlačenoga zraka atomizira tvari u čestice veličine oko 2 µm
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 18.
ENGLISKI: aerosol
NJEMAČKI: Aerosol
TALIJANSKI: aerosol

afagija

DEFINICIJA: nemogućnost gutanja
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 39.
ENGLISKI: aphagia
NJEMAČKI: Aphagie; Schluckunfähigkeit
TALIJANSKI: afagia; impossibilità a deglutire

afebrilan

DEFINICIJA: koji je bez povišene tjelesne temperature
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 18.
DOPUŠTENI NAZIV: nefebrilan; apiretičan
ENGLISKI: afebrile; apyretic; not feverish
NJEMAČKI: afebril; afibril; fieberfrei

afta

DEFINICIJA: okrugao ili ovalan vrijed pravilna ruba na usnoj sluznici
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 64.
ENGLISKI: aphtha
NJEMAČKI: Aphthe; Mundausschlag; Schwämmchen
LATINSKI: aphtha
TALIJANSKI: afta

agar

DEFINICIJA: želatinozna tvar koja potječe od crvenih alga *Gelidium cartilagineum* i *Gracilaria confervoides*, a služi kao hranjiva podloga za kultivaciju bakterija, kao laksativ te kao sastavni dio reverzibilnih hidrokoloidnih materijala
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 18.
ENGLISKI: agar
NJEMAČKI: Agar
TALIJANSKI: agar

ageneza

DEFINICIJA: manjkav razvoj ili urođena odsutnost pojedinih dijelova organa ili tkiva
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry.

St. Louis: Mosby, 1982., 6.
ENGLESKI: agenesis; maldevelopment; defective development
NJEMAČKI: Fehlentwicklung
TALIJANSKI: agenesia

ageneza cakline

DEFINICIJA: potpuni manjak zubne cakline koji se pojavljuje u hipoplastičnome obliku *amelogenesis imperfecta*, a nasljeđuje se autosomno recesivno
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 262.
ENGLESKI: enamel agenesis
NJEMAČKI: Zahnschmelzagenesie

ageneza zuba

DEFINICIJA: izostanak razvoja zuba u čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 15.
ENGLESKI: agenesis of teeth
NJEMAČKI: Zahnagenese

aglosija

DEFINICIJA: urođeni nedostatak jezika
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 54.
ENGLESKI: aglossia
NJEMAČKI: Aglossie; Zungenlosigkeit
TALIJANSKI: aglossia

aglutinin

DEFINICIJA: specifično protutijelo koje prouzročuje aglutinaciju
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 19.
ENGLESKI: agglutinin
NJEMAČKI: Agglutinin

aglutinogen

DEFINICIJA: tvar antigenoga učinka koja izaziva stvaranje aglutinina

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 19.
ENGLESKI: agglutininogen
NJEMAČKI: Agglutininogen
TALIJANSKI: agglutinogeno

agnatija

DEFINICIJA: urođeni potpuni ili djelomični nedostatak donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 54.
DOPUŠTENI NAZIV: nedostatak čeljusti
ENGLESKI: agnathia; agnathy
NJEMAČKI: Agnathie; Kieferlosigkeit
TALIJANSKI: agnatia

agonist

DEFINICIJA: tvar koja je fiziološki povezana s ostalima tako da funkcionira simultano u vršenju određenoga procesa
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 19.
ENGLESKI: agonist
NJEMAČKI: Agonist
TALIJANSKI: agonista
NAPOMENA: Agonist može biti organ, mišić, žlijezda ili živčani centar.

agranulocitoza

DEFINICIJA: stanje životne ugroženosti često praćeno teškom sepsom, pri kojemu je broj neutrofila u krvi manji od $0,2 \times 10^9$ po litri
VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 298.
ENGLESKI: agranulocytosis
NJEMAČKI: Agranulozytose
TALIJANSKI: agranulocitosi

agregacijsko stanje

DEFINICIJA: stanje pojavnosti neke tvari opisano kvalitativnim

svojstvima koja ovise o temperaturi i tlaku

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: agregatno stanje

ENGLESKI: state of aggregation

NJEMAČKI: Aggregatzustand

TALIJSKI: stato di aggregazione

agresija

DEFINICIJA: ponašanje kojemu je u osnovi namjera da se osobi nanese fizička i/ili psihička šteta

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/download_0.htm, 27.

ENGLESKI: aggression

NJEMAČKI: Aggression; Überfall

agresivni parodontitis

DEFINICIJA: parodontitis koji veoma brzo napreduje, nije povezan s nakupljanjem plaka i kamenca i može biti povezan s naslijeđem

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 105.

DOPUŠTENI NAZIV: agresivna upala parodonta

NEPREPORUČENI NAZIV: juvenilni parodontitis; prepubertetski parodontitis

ENGLESKI: aggressive periodontitis; aggressive parodontitis

NJEMAČKI: aggressive Parodontitis

agresivni ugriz

DEFINICIJA: ugriz koji na tijelu žrtve ostavlja duboke ozljede, ali ne dolazi do otkidanja tkiva

VRELO DEFINICIJE: Whittaker, D. K.; MacDonald, D. G. A colour atlas of

forensic dentistry. Ipswich: Wolfe Publishing Ltd., 1989., 110.

ENGLESKI: aggressive bite mark

NJEMAČKI: aggressive Bisswunde

ahalazija

DEFINICIJA: motorni poremećaj jednjačnoga glatkog mišićja koji je popraćen oslabljenom peristaltikom, povišenim tlakom donjega jednjačkog sfinktera u mirovanju i nemogućnošću opuštanja tijekom gutanja

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 200.

ENGLESKI: achalasia

NJEMAČKI: Achalasia

TALIJSKI: acalassia

ahondroplazija

DEFINICIJA: sindrom iz skupine displazija vezivnoga tkiva čije je glavno obilježje patuljast rast

VRELO DEFINICIJE: Škrinjaric, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 372.

ENGLESKI: achondroplasia

NJEMAČKI: Achondroplasie

TALIJSKI: achondroplasia

akantoliza

DEFINICIJA: odvajanje stanica trnastoga epitelnoga sloja

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 69.

ENGLESKI: acantholysis

NJEMAČKI: Akantholyse

TALIJSKI: acantolisi

akantozna

DEFINICIJA: odebljanje spinoznoga sloja epitela usne sluznice koje može biti normalno, ali i patološko

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 17.

ENGLESKI: acanthosis

NJEMAČKI: Acanthosis; Akanthose

LATINSKI: acanthosis

TALIJANSKI: acantosi

akatalazija

DEFINICIJA: bolest koju prate jaki
usni vredovi s progresivnim
gangrenoznim lezijama gingive

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:
Školska knjiga, 2006., 21.

DOPUŠTENI NAZIV: akatalasemija;
Takahara bolest

ENGLESKI: acatalasia; Takahara's
disease; acatalasemia

NJEMAČKI: Akatalasämie

akcijski potencijal

DEFINICIJA: električni potencijal koji se
razvija za vrijeme aktivnosti u mišiću
ili živcu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 21.

ENGLESKI: action potential

NJEMAČKI: Aktionspotenzial

TALIJANSKI: potenziale d'azione

akna

DEFINICIJA: svaka tvorba koja se
pojavljuje na koži zbog aktivnosti
žlijezda lojnica

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-
Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: prištić

ŽARGONIZAM: bubuljica

ENGLESKI: acne

NJEMAČKI: Akne; Gesichtspickel

TALIJANSKI: acne

akrilat

DEFINICIJA: kemijski spoj metakrilne
kisleline s metanolom, koji se
upotrebljava u restauracijskoj

stomatologiji, stomatološkoj
protetici i ortodonciji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 21.

ENGLESKI: acrylate

NJEMAČKI: Acrylat; Akrylat

TALIJANSKI: acrilato

akrilatna krunica

DEFINICIJA: estetska krunica izrađena
od sintetičkoga materijala

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička
fiksna protetika: Ispitno štivo.

Zagreb: Stomatološki fakultet
Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 187.

ENGLESKI: acrylic crown

NJEMAČKI: Akrylatkrone;

Kunststoffkrone

TALIJANSKI: corona acrilica

akrilatna proteza

DEFINICIJA: zubna proteza izrađena od
akrilatnih masa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 331.

ENGLESKI: acrylic denture

NJEMAČKI: Akrylatprothese;

Kunststoffprothese

TALIJANSKI: protesi acrilica

akrilatna udlaga

DEFINICIJA: protetička naprava
izrađena od akrilata ili slitine srebra
za učvršćivanje zuba i kosti u
djelomičnome prijelomu alveolnoga
grebena

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna

kirurgija. Zagreb: Medicinska
naklada, 1991., 368.

DOPUŠTENI NAZIV: akrilatna šina

NEPREPORUČENI NAZIV: ažurirana šina

ENGLESKI: acrylic resin bite-guard
splint

NJEMAČKI: Acrylschiene

NAPOMENA: Akrilatna udloga obuhvaća zubne krunice, ali ne i grizne plohe.

akrilatni cement

DEFINICIJA: kopolimer hladno polimerizirajućih sintetičkih materijala koji se upotrebljava za popravak akrilatnih krunica i mostova

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 122.

ENGLNESKI: acrylic cement

NJEMAČKI: Akrylatzement

TALIJANSKI: cemento acrilico

akrilatni most

DEFINICIJA: estetski fiksni protetički nadomjestak izrađen od akrilata

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 274.

ENGLNESKI: acrylic bridge

NJEMAČKI: Akrylatbrücke;

Kunststoffbrücke

TALIJANSKI: ponte in acrilico

akrocefalija

DEFINICIJA: poremećaj oblika glave u kojemu je gornji dio glave zaobljen poput jajeta zbog prijevremena zatvaranja lubanjskih šavova

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 604.

DOPUŠTENI NAZIV: oksicefalija; pigocefalija

NEPREPORUČENI NAZIV: akrokefalija

ENGLNESKI: acrocephalia

NJEMAČKI: Akrozephalie

TALIJANSKI: acrocefalia

akrocefalosindaktilija

DEFINICIJA: autosomno dominantna nasljedna bolest čija je značajka prerano zatvaranje krunskoga i sagitalnoga lubanjskog šava te sindaktilija na rukama, katkad i na nogama, uz gluhoću, strabizam, skraćeno i uvučeno srednje lice, uz usko i visoko nepce često združeno s rascjepom i uz III. okluzijskim razredom združen s otvorenim zagrizom

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 246.

DOPUŠTENI NAZIV: Apertova bolest

ENGLNESKI: acrocephalosyndactylia

NJEMAČKI: Akrocephalosyndactylie

TALIJANSKI: acrocefalosindactilia

akrodinija

DEFINICIJA: vegetativna neuroza male djece s cijanotičnim dlanovima i tabanima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 604.

DOPUŠTENI NAZIV: Feerova bolest; Swiftove sindrom

ENGLNESKI: acrodynia

NJEMAČKI: Akrodynie

TALIJANSKI: acrodinia

akromegalija

DEFINICIJA: kronična, potencijalno smrtonosna bolest čija karakteristična slika nastaje zbog dugotrajna prekomjernoga lučenja hormona rasta, a neposredan je uzrok bolesti tumor hipofize

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: divovski rast; gigantizam

ENGLISKI: acromegaly; gigantism
NJEMAČKI: Akromegalie; Gigantismus;
 Riesenwuchs
LATINSKI: acromegalia
KONTEKST: Akromegaliju u području
 glave obilježuju povećanje
 nosa, usana i donje čeljusti, s
 poremećajima zuba i usne sluznice.

akrotizam

DEFINICIJA: odsutnost pulsa ili
 nemogućnost njegova opipavanja
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-
 Wörterbuch: Deutsch-Englisch.
 München: Neuer Merkur, 1978., 18.
ENGLISKI: acrotism
NJEMAČKI: Pulslosigkeit; Akrotismus
TALIJANSKI: acrotismo

aksijalno opterećenje zuba

SKRAĆENI NAZIV: aksijalno opterećenje
DEFINICIJA: opterećenje u smjeru
 dužinske osovine zuba
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 295.
ENGLISKI: axial loading
NJEMAČKI: axiale Belastung

aksiograf

DEFINICIJA: instrument za određivanje
 šarnirske osi donje čeljusti te za
 grafičko određivanje i izračunavanje
 nagiba kondilne staze, Bennetove
 kretnje i kuta
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 22.
ENGLISKI: axiograph
NJEMAČKI: Axiograph
TALIJANSKI: assiografo

aktin

DEFINICIJA: kuglasta bjelančevina
 koja se povezuje s istovjetnim
 molekulama u lance nitastoga
 aktina
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije /
 urednici hrvatskoga izdanja Želimir
 Bradamante, Ljiljana Kostović-
 Knežević. Prema 10. američkom
 izdanju. Zagreb: Školska knjiga,
 2005., 198.

DOPUŠTENI NAZIV: globularni aktin;
 G-aktin; aktinski monomer
ENGLISKI: actin; globular actin;
 G-actin

NJEMAČKI: Aktin; globulares Aktin;
 G-Aktin

TALIJANSKI: actina

NAPOMENA: Naziv "aktin" upotrebljava
 se i kao istoznačnica za naziv "tanka
 mišićna nit".

aktinični heilitis

DEFINICIJA: pretkancerozna promjena
 na usnama koja nastaje dugotrajnim
 izlaganjem Sunčevim zrakama i
 obično zahvaća donju usnu
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas
 oralnih bolesti. Zagreb: Naklada
 Slap, 2005., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: aktinična keratoza
ENGLISKI: actinic cheilitis
NJEMAČKI: aktinische Cheilitis
LATINSKI: cheilitis actinica
TALIJANSKI: cheilite attinica

aktinični karcinom

DEFINICIJA: karcinom bazalnih
 stanica koji zahvaća lice i ostale
 nepokrivene površine tijela,
 a prouzročen je dugotrajnim
 izlaganjem Sunčevim zrakama
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-
 Wörterbuch: Deutsch-Englisch.
 München: Neuer Merkur, 1978., 18.
ENGLISKI: actinic carcinoma
NJEMAČKI: aktinisches Karzinom
TALIJANSKI: carcinoma squamoso
 attinico

aktinomiceta

DEFINICIJA: mikroorganizam iz reda
 gram-pozitivnih bakterija nepravilna

oblika koji ne tvori spore

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 23.

ENGLESKI: actinomycete

NJEMAČKI: Aktinomycete

aktinomikoza

DEFINICIJA: zarazna bolest prouzročena gram-pozitivnom, štapičastom bakterijom *Actinomyces israelii*, koja se u otprilike 60

% svih zaraza pojavljuje u cervikofacijalnome području

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 176.

ENGLESKI: actinomycosis

NJEMAČKI: Aktinomykose

TALIJANSKI: actinomicosi

aktinoterapija

DEFINICIJA: postupak liječenja primjenom ultraljubičastoga zračenja

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 19.

ENGLESKI: actinotherapy; quartz-light therapy

NJEMAČKI: Aktinotherapie;

Ultraviolettbestrahlung

TALIJANSKI: actinoterapia

aktivacija

DEFINICIJA: prilagodba aktivnih elemenata radi povećanja povratne sile

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 348.

DOPUŠTENI NAZIV: opterećenje

ENGLESKI: activation

NJEMAČKI: Aktivierung

aktivacijska krivulja

DEFINICIJA: grafički prikaz ovisnosti aktivacije o vremenu

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 364.

DOPUŠTENI NAZIV: krivulja opterećenja

ENGLESKI: activation curve

NJEMAČKI: Aktivierungskurve

TALIJANSKI: curva di attivazione

aktivator

DEFINICIJA: bimaksilarna miofunkcijska ortodonska naprava koja preusmjeruje sile žvačnih mišića na zube i njihove potporne strukture radi ispravljanja ortodontskih anomalija

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 396.

ENGLESKI: activator appliance

NJEMAČKI: Aktivator

aktivna imunizacija

DEFINICIJA: unošenje živih, dovoljno oslabljenih ili mrtvih uzročnika zaraznih bolesti ili njihovih izlučevina u organizam radi stvaranja specifične otpornosti na određene zarazne bolesti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 140.

NEPREPORUČENI NAZIV: kalemljenje

ŽARGONIZAM: pelcovanje

ENGLESKI: active immunisation

NJEMAČKI: aktive Immunisierung

TALIJANSKI: immunizzazione attiva

aktivna karijesna lezija

DEFINICIJA: karijesna lezija koja se najčešće pojavljuje na mladim i novoizniklim zubima u pojedinaca s drugim znakovima karijesne

aktivnosti u denticiji

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 176.

ENGLESKI: active caries lesions

NJEMAČKI: aktive Kariesläsion

TALIJANSKI: lesione cariosa attiva; lesione cariosa in fase attiva

aktivna ploča

DEFINICIJA: jednočeljusna aktivna mobilna ortodontska naprava koja se sastoji od nepčane ili jezične akrilatne ploče pričvršćene žičanim retencijskim elementima na pojedine zube ili skupine zuba

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 396.

DOPUŠTENI NAZIV: Schwartzova aktivna ploča

NEPREPORUČENI NAZIV: aktivna ploča po Schwartzu

ŽARGONIZAM: ploča; mobilni aparatić

ENGLESKI: active plate

NJEMAČKI: aktive Platte

TALIJANSKI: placca attiva (ortodontica)

akupunktura

DEFINICIJA: stara kineska metoda liječenja nekih bolesti ubodima igala u određena mjesta, koja se u stomatologiji upotrebljava za suzbijanje bola kod akutnih upala čeljusnoga zgloba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 23.

ENGLESKI: acupuncture

NJEMAČKI: Akupunktur

TALIJANSKI: agopuntura

akustična trauma

DEFINICIJA: oštećenje sluha izazvano preglasnim zvukovima

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-

Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 18.

ENGLESKI: acoustic trauma; noise trauma

NJEMAČKI: Lärmtrauma; akustisches Trauma

TALIJANSKI: trauma acustico

akutan

DEFINICIJA: koji počinje naglo i s izrazitim simptomima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 23.

ENGLESKI: acute

NJEMAČKI: akut

TALIJANSKI: acuto

akutna atrofična kandidijaza

DEFINICIJA: crvena mrlja atrofične i bolne sluznice s malim brojem bijelih pseudomembranoznih lezija, koju prouzročuje gljivica *Candida albicans*

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 96.

ENGLESKI: acute atrophic candidiasis

NJEMAČKI: akute atrophische

Candidiasis

TALIJANSKI: candidosi atrofica acuta

akutna limfoblastna leukemija

DEFINICIJA: klonska bolest matične limfopoezne stanice

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 302.

KRATICA - ENGLESKI: ALL

KRATICA - NJEMAČKI: ALL

ENGLESKI: acute lymphoblastic leukemia

NJEMAČKI: akute lymphoblastische Leukämie

TALIJANSKI: leucemia linfoblastica acuta

akutna malokluzija

DEFINICIJA: svaka iznenadna promjena okluzije nastala zbog poremećaja

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 193.

ENGLESKI: acute malocclusion

NJEMAČKI: akute Malokklusion

TALIJANSKI: malocclusion acuta

akutna okluzijska trauma

DEFINICIJA: okluzijska trauma koja nastaje zbog zagriznih sila koje prekoračuju adaptivni kapacitet toga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.

G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A.

Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 468.

DOPUŠTENI NAZIV: akutna okluzalna trauma

ENGLESKI: acute occlusal trauma

NJEMAČKI: akutes Okklusionstrauma

akutni bakterijski sijaloadenitis

DEFINICIJA: gnojna upala slinovnica prouzročena bakterijama koja može biti praćena temperaturom, leukocitozom i ostalim znakovima akutne bakterijske zaraze, a pogoduju joj dehidracija i loša oralna higijena

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 295.

DOPUŠTENI NAZIV: akutni supurativni parotitis

ENGLESKI: acute bacterial sialadenitis

NJEMAČKI: akute bakterielle

Sialadenitis

TALIJANSKI: parotite acuta supurativa

akutni bronhitis

DEFINICIJA: upalni proces velikih dišnih putova najčešće prouzročen virusnom ili rjeđe bakterijskom zarazom

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 349.

ENGLESKI: acute bronchitis

NJEMAČKI: akute Bronchitis

TALIJANSKI: bronchite acuta

NAPOMENA: Kada se bakterijski bronhitis liječi antibioticima, moguć je razvoj otpornosti na antibiotike. U slučaju istodobne odontogene zaraze treba propisati drugi antibiotik.

akutni gnojni osteomijelitis

DEFINICIJA: nagli osteomijelitis koji razara koštano tkivo, uz nastanak smjese nekrotičnoga tkiva, mrtvih stanica i tkivne tekućine

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 249.

ENGLESKI: acute suppurative osteomyelitis

NJEMAČKI: akute eitriche Osteomyelitis

TALIJANSKI: osteomielite acuta suppurativa

akutni herpetični gingivostomatitis

DEFINICIJA: upala gingive i usne sluznice koja nastaje nakon prvoga izlaganja virusu herpesa simpleksa

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 399.

ENGLESKI: acute herpetic gingivostomatitis

NJEMAČKI: akute herpetische Gingivostomatitis

TALIJANSKI: gengivostomatite erpetica acuta

akutni limfonodularni faringitis

DEFINICIJA: inačica herpangine koju uzokuje koksakivirus A10 s prisutnošću žuto-bijelih čvorića u području ždrijela, krajnika, nepčanih

lukova i mekoga nepca, koji ne prelaze u mjehuriće ili erozije
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 55.
ENGLJSKI: acute lymphonodular pharyngitis
NJEMAČKI: akute lymphonoduläre Pharyngitis
TALIJANSKI: faringite acuta linfonodulare

akutni pulpitis

DEFINICIJA: upala zubne pulpe kratka i oštra tijeka koja se obično pojavljuje u zuba s opsežnim karijesom ili ispunom praćenim sekundarnim karijesom
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 335.
ENGLJSKI: acute pulpitis
NJEMAČKI: akute Pulpitis
TALIJANSKI: pulpite acuta

akutni vršni apsces

DEFINICIJA: apsces u alveolnoj kosti uz vrh zubnoga korijena koji nastaje kad se zaraza iz odumrle zubne pulpe raširi kroz vršni otvor u periapikalno tkivo
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 277.
DOPUŠTENI NAZIV: akutni apikalni apsces
ENGLJSKI: acute apical abscess
NJEMAČKI: akuter apikaler Abszess

akutni vršni parodontitis

DEFINICIJA: vršni parodontitis koji nastaje kao posljedica širenja upale iz endodontskoga prostora
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 28.
DOPUŠTENI NAZIV: akutna upala

apikalnoga dezmodonta; akutni apikalni parodontitis
ENGLJSKI: acute apical periodontitis
NJEMAČKI: akute apikale Periodontitis; akute apikale Zahnwurzelhautentzündung
TALIJANSKI: parodontite apicale acuta
NAPOMENA: Akutni vršni parodontitis može nastati zbog mehaničke ili kemijske traume za vrijeme endodontskoga liječenja zuba ili nakon okluzijske traume pri škripanju zubima ili hiperokluziji.

akutno trovanje fluoridima

DEFINICIJA: prekomjeran jednokratani unos fluorida u ljudski organizam
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 225.
DOPUŠTENI NAZIV: akutno otrovanje fluoridima
ENGLJSKI: acute fluoride poisoning
NJEMAČKI: akute Fluoridvergiftung

akutno zatajivanje bubrega

DEFINICIJA: klinički sindrom obilježen naglim padom funkcije bubrega koji se mjeri u danima ili tjednima te koji vodi izraženom nakupljanju otpadnih dušikovih tvari u krvi
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 411.
ENGLJSKI: acute renal failure
NJEMAČKI: akutes Nierenversagen; akute Niereninsuffizienz
TALIJANSKI: insufficienza renale acuta
KONTEKST: U usnoj šupljini bolesnika s akutnim zatajivanjem bubrega mogu se primijetiti zadah po amonijaku, upalne promjene sluznice, smanjeno stvaranje sline, suhoća usta, parotitis itd.

alabastar

DEFINICIJA: vrsta sadre bijele boje i fine zrnate strukture
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 25.
DOPUŠTENI NAZIV: alabaster
ENGLESKI: alabaster
NJEMAČKI: Alabaster; Gipsalabaster
TALJANSKI: alabastrò

Albrightov sindrom

DEFINICIJA: nasljedan oblik polioštitične fibrozne displazije uz pojavu mrlja boje bijele kave, izobličenje kosti i preuranjeno spolno sazrijevanje
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 173.
DOPUŠTENI NAZIV: McCune-Albrightov sindrom
ENGLESKI: Albright syndrome
NJEMAČKI: Albright-Syndrom
TALJANSKI: sindrome di Albright

albumin

DEFINICIJA: bjelančevina lako topljiva u vodi koja se stvara u jetri i otpušta u krv gdje održava koloidnoosmotski tlak na kapilarnoj opni i reverzibilno veže mnoge tvari koje prenosí krvlju
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 24.
ENGLESKI: albumen; albumin
NJEMAČKI: Albumin
LATINSKI: albuminum

aldosteron

DEFINICIJA: glavni steroidni hormon kore nadbubrežne žlijezde iz skupine mineralokortikoida čiji izostanak brzo dovodi do smrti zbog cirkulacijskoga šoka

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 24.
ENGLESKI: aldosterone
NJEMAČKI: Aldosteron; Nebennierenrindenhormon
LATINSKI: aldosteronum

alergen

DEFINICIJA: tvar koja potiče organizam na stvaranje alergijskih protutijela i time ga senzibilizira
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 24.
ENGLESKI: allergen
NJEMAČKI: Allergen; Allergiestoff
TALJANSKI: allergene

alergija

DEFINICIJA: patološko stanje koje proizlazi iz pojačane aktivnosti ljudskoga organizma u doticaju sa specifičnom stranom tvari koja ima alergenska svojstva
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 24.
NEPREPORUČENI NAZIV: imunološka preosjetljivost
ENGLESKI: allergy
NJEMAČKI: Allergie

alergijska reakcija

DEFINICIJA: nepoželjan učinak lijeka u kojemu važnu ulogu ima imunosni sustav organizma
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 27.
ENGLESKI: allergic reaction
NJEMAČKI: allergische Reaktion

alergijski rinitis

DEFINICIJA: kronična recidivirajuća upalna bolest sluznice nosa, pri kojoj je osnova za upalu alergijska preosjetljivost na čimbenike iz okoliša

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 342.

ENGLESKI: allergic rhinitis

NJEMAČKI: allergische Rhinitis

TALIJANSKI: rinite allergica

KONTEKST: Lijekovi koji se upotrebljavaju u liječenju alergijskoga rinitisa mogu dovesti do suhoće usta i kandidijaze.

alergijski rinokonjunktivitis

DEFINICIJA: kronična recidivna upalna bolest sluznice nosa i spojnice oka zbog alergijske preosjetljivosti na čimbenike okoliša

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 342.

ENGLESKI: allergic rhinoconjunctivitis

NJEMAČKI: allergische Rhinokonjunktivitis

TALIJANSKI: rinocongiuntivite allergica

NAPOMENA: Lijekovi koji se primjenjuju u liječenju alergijskoga rinokonjunktivitisa mogu dovesti do suhoće usta i kandidijaze.

alergijski sijaloadenitis

DEFINICIJA: povećanje žlijezda slinovnica prouzročeno alergijskom reakcijom, često praćeno svrbežom kože iznad žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 249.

ENGLESKI: allergic sialoadenitis

NJEMAČKI: allergische Sialadenitis

alfa-amilaza

DEFINICIJA: hidrolaza koja razgrađuje kompleksne ugljikohidrate kao što su škrob i glikogen, prisutna u velikome broju organa i tkiva, a u najvećoj koncentraciji u gušterači

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 34.

ENGLESKI: alpha-amylase

NJEMAČKI: alpha-Amylase

LATINSKI: alpha-amylasis

algezija

DEFINICIJA: povišena osjetljivost na bol

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 26.

ENGLESKI: algesia

NJEMAČKI: Algesie; erhöhte Schmerzempfindlichkeit

TALIJANSKI: algesia

algezimetrija

DEFINICIJA: postupak mjerenja odgovora na bolne podražaje

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 8.

ENGLESKI: algesimetry

NJEMAČKI: Algesimetrie

TALIJANSKI: algesimetria

alginat

DEFINICIJA: materijal koji se najčešće upotrebljava za izvođenje anatomskoga ili situacijskoga otiska ozubljenih i bezubih čeljusti i koji kemijskom reakcijom postaje nepovratno krut

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 25.

DOPUŠTENI NAZIV: ireverzibilni

hidrokolid

ENGLESKI: alginate; irreversible hydrocolloid

NJEMAČKI: Alginat; irreversibles Hydrokolloid

TALIJANSKI: alginato

algofobija

DEFINICIJA: iracionalan strah od bola

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 26.

ENGLESKI: algophobia

NJEMAČKI: Algophobie; Schmerzangst

TALIJANSKI: algofobia

alkaloid

DEFINICIJA: dušični bazični spoj

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 2.

ENGLESKI: alkaloid

NJEMAČKI: Alkaloid

alkaloza

DEFINICIJA: stanje smanjene kiselosti u tjelesnim tekućinama

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 26.

ENGLESKI: alkalosis

NJEMAČKI: Alkalose

LATINSKI: alcalosis

alkoholni hepatitis

DEFINICIJA: bolest jetre prouzročena toksinima i alkoholom koja obuhvaća širok klinički spektar od supkliničke bolesti do ciroze i fulminantnoga poremećaja funkcije jetre

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina:

dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 401.

ENGLESKI: alcoholic hepatitis

NJEMAČKI: Alkoholhepatitis

TALIJANSKI: epatite alcolica

KONTEKST: U ustima bolesnika s alkoholnim hepatitisom može se opaziti žutica, petehije, ekhimoze, krvarenje iz gingive, promjene na sluznici prouzročene pothranjenošću te sladak zadah po acetonu.

alodinija

DEFINICIJA: smanjen prag

podražljivosti na bol

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R.

C. Pathways of the pulp. St. Louis:

Mosby, 2002., 668.

ENGLESKI: allodynia

NJEMAČKI: Allodynie

TALIJANSKI: allodinia

alogeni presadak

DEFINICIJA: presadak koji se prenosi

između genetski nejednakih

pripadnika jednake vrste

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.;

Lang, N. P. Klinička parodontologija

i dentalna implantologija. Zagreb:

Globus, 2004., 663.

DOPUŠTENI NAZIV: alotransplantat;

alogeni transplantat

ENGLESKI: alogenuous transplant

NJEMAČKI: alogenenes Transplantat

alokirija

DEFINICIJA: osjet dodira na strani

suprotnoj njegovu izvoru

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T.

J. Boucher's clinical dental

terminology: a glossary of accepted

terms in all disciplines of dentistry.

St. Louis: Mosby, 1982., 9.

ENGLESKI: allochiria

NJEMAČKI: Allochiria

TALIJANSKI: allochiria

alomorfizam

DEFINICIJA: djelomična ili potpuna

promjena oblika zuba

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična

stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 34.

ENGLESKI: allomorphism

NJEMAČKI: Allomorphismus

TALIJANSKI: alomorfismo

aloplastičan

DEFINICIJA: koji je tuđ pacijentovu organizmu i sadržava organske dijelove životinjskoga ili kadaverskoga podrijetla

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St.Louis: Mosby, 1999., 36.

ENGLESKI: alloplastic

NJEMAČKI: alloplastisch

aloplastični materijal

DEFINICIJA: sintetički, anorganski, biokompatibilni ili bioaktivni nadomjestak koji djeluje osteokonduktivno

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 666.

ENGLESKI: alloplastic material

NJEMAČKI: alloplastisches Material

NAPOMENA: Aloplastični materijali mogu biti hidroksiapatit, beta-trikalcij-fosfat, polimeri i bioaktivna stakla.

alotriodoncija

DEFINICIJA: pojava zuba na neuobičajenom mjestu

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 26.

ENGLESKI: allotriodontia

NJEMAČKI: Allotriodontie

aluminijeva oksidna keramika

DEFINICIJA: materijal koji služi za izradbu jezgre krunice ili tijela mosta sastavljen od staklene matrice i kristala aluminijeva oksida

VRELO DEFINICIJE: Craig, R. G.; Powers, J. M.; Wataha, J. C. Dental materials:

Properties and manipulation. St. Louis: Mosby, 2000., 561.

NEPREPORUČENI NAZIV: aluminij oksidna keramika

ENGLESKI: aluminous porcelain; aluminium oxide ceramics

NJEMAČKI: aluminiumhaltiges Porzellan

TALIJANSKI: porcellana alluminica; porcellana alluminosa

alveolabijalan

DEFINICIJA: koji se odnosi na usne i na zubno ležište čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 29.

ENGLESKI: alveolo-labial

NJEMAČKI: alveololabial

TALIJANSKI: alveolabiale

alveolingvalni žlijeb

DEFINICIJA: žlijeb usne sluznice između gingive i jezika

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 29.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolingvalni sulkus

ENGLESKI: alveolingual sulcus

NJEMAČKI: alveolinguale Furche

LATINSKI: sulcus alveo-lingualis

alveolitis

DEFINICIJA: upala alveole zubnoga ležišta čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 29.

ENGLESKI: alveolar inflammation;

alveolitis; inflammation of the tooth socket

NJEMAČKI: Alveolitis;

Zahnfachentzündung

TALIJANSKI: alveolite

alveolna izbočina

DEFINICIJA: izbočina na predvornoj strani alveolnoga grebena na

mjestima na kojima se nalaze zubi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarno izbočenje

ENGLESKI: alveolar eminence

NJEMAČKI: Juga alveolaria

LATINSKI: juga alveolaria

alveolna kost

DEFINICIJA: koštani dio zubne alveole

VRELO DEFINICIJE: Brand, R. W.;
Isselhard, D. E. Anatomy of Orofacial
Structures. St. Louis: Mosby, 2003.,
423.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarna kost

ENGLESKI: alveolar bone

NJEMAČKI: Alveolarknochen

alveolna razgradnja

DEFINICIJA: smanjenje opsega i
veličine alvealnoga grebena donje
ili gornje čeljusti prouzročeno
fiziološkim ili patološkim
promjenama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: resorpcija
alvealnoga grebena; alveolarna
resorpcija

ENGLESKI: alveolar resorption

NJEMAČKI: Alveolarkammabbau

alveolna sluznica

DEFINICIJA: sluznica koja pokriva
zubno ležište bez žvačne usne
sluznice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 277.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarna mukoza;
alveolarna sluznica

ENGLESKI: alveolar mucosa

NJEMAČKI: Alveolarmukosa;
Alveolarschleimhaut

TALIJANSKI: mucosa alveolare

alveolni greben

DEFINICIJA: rub kompaktne kosti na
krunskome kraju zubne alveole

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland,
W. A. Dorland's illustrated medical
dictionary. Philadelphia: Saunders,
1994., 418.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarni greben

ENGLESKI: alveolar crest

NJEMAČKI: Alveolarkamm

TALIJANSKI: cresta alveolare

alveolni kanali

DEFINICIJA: kanali koji teku stijenkom
gornjočeljusnoga sinusa ukoso

prema naprijed i dolje prema
korijenima gornjih kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,
37.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarne cjevčice;
alveolarni kanali

ENGLESKI: alveolar canals

NJEMAČKI: Canales alveolares

LATINSKI: canales alveolares

TALIJANSKI: canali alveolari

alveolni otvori

DEFINICIJA: otvori na kvrgi gornje
čeljusti koji se nastavljaju u kanaliće
kojima prolaze krvne žile i živci na
putu do gornjih kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij
anatomije čovjeka II. dio: Pregled
građe glave, vrata i leđa za studente
opće medicine i stomatologije.
Zagreb: Školska knjiga, 1999., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarni otvori

ENGLESKI: alveolar foramina

NJEMAČKI: Foramina alveolaria

LATINSKI: foramina alveolaria

TALIJANSKI: aperture alveolari

alveoplastika

DEFINICIJA: kirurški zahvat kojim se
neposredno nakon vađenja zuba
popravlja nepravilan oblik zubnoga

ležišta radi stvaranja najpovoljnijega oblika grebena, uz što bolje očuvanje alveolne kosti

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 131.

DOPUŠTENI NAZIV: alveoloplastika

ENGLJSKI: alveoloplasty

NJEMAČKI: Alveoloplastik

TALIJANSKI: alveoloplastica

alveotomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje neiznikloga zuba ili zaostatnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 31.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolotomija

ENGLJSKI: alveotomy

NJEMAČKI: Alveolotomie

TALIJANSKI: alveotomia

Alzheimerova bolest

DEFINICIJA: sporo, napredujuće i kronično opadanje intelektualnih sposobnosti koje uključuje gubitak pamćenja, apstraktnoga mišljenja i rasuđivanja

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 478.

ENGLJSKI: Alzheimer`s disease

NJEMAČKI: Alzheimerkrankheit; Alzheimersche Krankheit

KONTEKST: U pacijenata s izrazitom Alzheimerovom bolesti postoji niska razina oralne higijene i loše oralno zdravlje.

amalgamacija

DEFINICIJA: kemijski proces spajanja amalgamske slitine sa živom

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:

Naklada Zadro, 1994., 336.

ENGLJSKI: amalgamation

NJEMAČKI: Amalgamation

TALIJANSKI: amalgamazione

amalgamator

DEFINICIJA: mehanički uređaj za trituraciju sastojaka zubnoga amalgamskoga ispuna u plastičnu masu

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T.

J. Boucher`s clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 10.

ENGLJSKI: amalgam mixer; amalgamator

NJEMAČKI: Amalgamator; Amalgamierapparat;

Amalgammischer

TALIJANSKI: amalgamatore

amalgamska tetovaža

DEFINICIJA: plavkasto-crna ili smeđa plosnata lezija koja nastaje odlaganjem amalgamskoga ispuna u tkivo kao posljedica trajnoga doticanja amalgamskoga zuba sa sluznicom ili odlaganjem komadića amalgamskoga ispuna u tkivo tijekom postavljanja amalgamskoga ispuna u zub

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 96.

ENGLJSKI: amalgam tattoo

NJEMAČKI: Amalgamtätowierung; Amalgampigmentierung; Schleimhaut-Tätowierung

TALIJANSKI: tatuaggio da amalgama

amalgamski ispun

DEFINICIJA: ispun od slitine srebra i žive koji se izrađuje u posebno priređenim kavitetima u zubu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 210.

ŽARGONIZAM: amalgam
ENGLISKI: amalgam filling
NJEMAČKI: Amalgamfüllung

amalgamski ratovi

DEFINICIJA: znanstvene rasprave o štetnosti zubnih amalgamskih ispuna za zdravlje
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 180.
ENGLISKI: amalgam wars
NJEMAČKI: Amalgamkriege
TALIJANSKI: le guerre dell'amalgama
NAPOMENA: Amalgamski ratovi bili su aktualni dvaput tijekom povijesti, a neki smatraju da jedan i danas traje.

amantadin

DEFINICIJA: antivirusni lijek učinkovit u profilaksi gripe tipa A
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 80.
ENGLISKI: amantadine
NJEMAČKI: Amantadin

amaseza

DEFINICIJA: poremećaj koji obilježuje nemogućnost žvakanja
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 30.
ENGLISKI: amasesis
NJEMAČKI: Kauunvermögen; Kauunfähigkeit

ameloblast

DEFINICIJA: stanica cakline
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 24.
NEPREPORUČENI NAZIV: adamantoblast

ENGLISKI: ameloblast
NJEMAČKI: Adamantoblast;
 Ameloblast; Zahnemailzelle

ameloblastni fibrodentinom

DEFINICIJA: tumor građen od vezivnoga tkiva uz prisutan odontogeni epitel i displastični dentin
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 148.
DOPUŠTENI NAZIV: dentinom
NEPREPORUČENI NAZIV: ameloblastični fibrodentinom
ENGLISKI: ameloblastic fibrodentinoma
NJEMAČKI: ameloblastisches Fibrodentinom
TALIJANSKI: fibro-dentinoma ameloblastico

ameloblastni fibrom

DEFINICIJA: dobroćudni, lokalno neinvazivni odontogeni tumor koji se razvija u mlađoj dobi te polagano i bezbolno izbočuje kost
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 147.
ZASTARJELI NAZIV: mekani odontom
NEPREPORUČENI NAZIV: ameloblastični fibrom
ENGLISKI: ameloblastic fibroma
NJEMAČKI: ameloblastisches Fibrom
TALIJANSKI: fibroma ameloblastico

ameloblastni fibroodontom

DEFINICIJA: dobroćudna tvorba koja se često nalazi uz retinirani zub i na rendgenskoj slici daje nalaz prosvjetljenja s pojasom zasjenjenja, ovisno o jačini razvoja kalcificiranoga tkiva
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 149.
NEPREPORUČENI NAZIV: ameloblastični

fibroodontom

ENGLESKI: ameloblastic

fibroodontoma

NJEMAČKI: ameloblastisches

Fibroodontom

TALIJANSKI: fibro-odontoma

ameloblastico

ameloblastom

DEFINICIJA: lokalno invazivan odontogeni tumor koji pretežno razara čeljust, a najčešće se pojavljuje u donjoj čeljusti u području kutnjaka i ramusa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 5.

DOPUŠTENI NAZIV: adamantinom

ENGLESKI: adamantinoma; ameloblastoma

NJEMAČKI: Adamantinom;

Ameloblastom

amelogenesis imperfecta

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: skupina nasljednih defekata koji utječu na stvaranje cakline

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 256.

ENGLESKI: amelogenesis imperfecta

NJEMAČKI: Amelogenesis imperfecta

LATINSKI: amelogenesis imperfecta

amelogeneza

DEFINICIJA: faza razvoja zuba tijekom koje se stvara zubna caklina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 29.

DOPUŠTENI NAZIV: stvaranje cakline

ENGLESKI: amelogenesis; enamel formation; formation of enamel

NJEMAČKI: Amelogenese;

Schmelzbildung;

Zahnschmelzbildung;

Zahnschmelzentstehung

amelogenin

DEFINICIJA: bjelančevina koja tvori organski matriks cakline

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 30.

ENGLESKI: amelogenin

NJEMAČKI: Amelogenin

TALIJANSKI: amelogenina

amfotericin

DEFINICIJA: polienski antimikotik sličan nistatinu koji se upotrebljava za liječenje gljivičnih infekcija

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 77.

ENGLESKI: amphotericine

NJEMAČKI: Amphotericin

amiloid

DEFINICIJA: nakupina netopljivih bjelančevina u obliku vlaknaca koja se pri amiloidozi u pravilu stvara u tkivima

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 164.

ENGLESKI: amyloid

NJEMAČKI: Amyloid

TALIJANSKI: proteina amiloide

KONTEKST: Taloženje amiloida u usnoj šupljini najčešće se nađe u jeziku, usnama i gingivi.

amiloidoza

DEFINICIJA: rijedak metabolički poremećaj obilježen izvanstaničnim odlaganjem amiloida

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 34.

ENGLESKI: amyloidosis

NJEMAČKI: Amyloidose

LATINSKI: amyloidosis

aminofluorid

DEFINICIJA: organski spoj fluora koji se u obliku otopine primjenjuje pri topikalnoj prevenciji zubnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 224.

ENGLESKI: aminofluoride

NJEMAČKI: Aminfluorid

TALIJANSKI: fluoruo amminico

amiotrofična lateralna skleroza

DEFINICIJA: degenerativna bolest koja zahvaća gornje i donje motoričke neurone središnjega živčanog sustava, pri čemu mogu biti zahvaćeni i mišići orofacijalnoga područja

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 596.

DOPUŠTENI NAZIV: Lou Gehrigova bolest; bolest motoričkih neurona

KRATICA - HRVATSKI: ALS

KRATICA - ENGLESKI: ALS

KRATICA - NJEMAČKI: ALS

ENGLESKI: amyotrophic lateral sclerosis

NJEMAČKI: Lou-Gehrig Krankheit; amyotrophe Lateralsklerose

TALIJANSKI: sclerosi laterale amiotrofica; morbo di Lou Gehrig

KONTEKST: U amiotrofičnoj lateralnoj sklerozi problem čini i hiperaktivni refleks na povraćanje tijekom stomatološkoga zahvata.

amorfizam

DEFINICIJA: potpuno odstupanje oblika zuba od njegova osnovnog oblika

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 34.

ENGLESKI: amorphism

NJEMAČKI: Amorphismus

TALIJANSKI: amorfismo

amorfnu koštana sol

DEFINICIJA: skupina nekristalnih soli kalcijeva fosfata iz kojih se oblikuju kristali hidroksilapatita, a koje su u malome udjelu trajno prisutne u amorfnome obliku na mjestima koštane pregradnje

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 144.

DOPUŠTENI NAZIV: amorfni koštani mineral

ENGLESKI: amorphous bone mineral

NJEMAČKI: amorphes Knochenmineral

TALIJANSKI: sostanza ossea minerale amorfa

Amorov ugriz

DEFINICIJA: trag ugriza na tijelu nastao u ljubavnome zanosu, pri čemu zbog izostanka kretnji između zuba i grizenoga tkiva nema njegove dublje ozljede

VRELO DEFINICIJE: Whittaker, D. K.; MacDonald, D. G. A colour atlas of forensic dentistry. Ipswich: Wolfe Publishing Ltd., 1989., 109.

ENGLESKI: amorous bite mark

NJEMAČKI: amouröse Bissspur

ampula

DEFINICIJA: zataljena cjevčica ili posudica od neutralna stakla koja sadržava po jednu terapijsku dozu sterilnoga lijeka za parenteralnu primjenu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000.,
250.

ENGLESKI: ampule

NJEMAČKI: Ampulle

LATINSKI: ampulla

TALIJANSKI: fiala

ampularni dentin

DEFINICIJA: dentin s proširenim lumenom dentinskih tubula zbog demineralizacije i prisutnosti bakterija, koji na mikroskopskoj slici izgleda poput ružina cvijeta

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 200.

ENGLESKI: ampullary dentine

NJEMAČKI: Dentinampulle

amputacija korijena

DEFINICIJA: uklanjanje korijena gornjeja kutnjaka pri kojemu se ne oštećuje kruna

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 387.

ENGLESKI: root amputation

NJEMAČKI: Wurzelamputation

anabolički steroid

DEFINICIJA: spoj koji utječe na iskoristivost proteina iz hrane i ima androgeni učinak

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 204.

KRATICA - ENGLESKI: AAS

ENGLESKI: anabolic steroid; anabolic-androgen steroid

NJEMAČKI: Anabolikum

TALIJANSKI: steroide anabolico

anaeroban

DEFINICIJA: koji za život ne treba kisik

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik

stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 61.

ENGLESKI: anaerobic

NJEMAČKI: anaerob

anafilaški reakcija

DEFINICIJA: rana alergijska reakcija koja nastaje kad alergen reagira s protutijelima na mastocitskim receptorima

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 169.

NEPREPORUČENI NAZIV: anafilaktička reakcija

ENGLESKI: anaphylactic reaction

NJEMAČKI: anaphylaktische Reaktion

TALIJANSKI: reazione anafilattica

anafilaški šok

DEFINICIJA: kliničko stanje koje nastaje kao odgovor organizma na antigene koji su uvedeni u srčano-žilni sustav, a očituje se hipotenzijom, bronhospazmom, otjecanjem dišnih putova i plućnim edemom

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 128.

ENGLESKI: anaphylactic shock

NJEMAČKI: anaphylaktischer Schock

TALIJANSKI: shock anafilatico

anahoreza

DEFINICIJA: upala endodontskoga prostora nastala rasipanjem uzročnika putem krvi ili limfe iz udaljena žarišta

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 502.

ENGLESKI: anachoresis

NJEMAČKI: Anachorese

TALIJANSKI: anacoresi

analgetik

DEFINICIJA: sredstvo koje ublažuje ili otklanja bol

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000.,
103.

DOPUŠTENI NAZIV: sredstvo za
smirivanje boli

ENGLNESKI: analgesic; analgetic

NJEMAČKI: Analgetikum;
schmerzausschaltendes Mittel;
schmerzstillendes Mittel

TALIJANSKI: analgetico; farmaco
analgetico

analiza prostora

DEFINICIJA: dijagnostička metoda
kojom se uspoređuje odnos
raspoloživoga i potrebnoga prostora
za smještaj zuba

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields,
H. W.; Sarver, D. M. Contemporary
orthodontics. St. Louis: Mosby,
2006., 195.

ENGLNESKI: space analysis

NJEMAČKI: Platzanalyse

analiza ugriza

DEFINICIJA: postupak obradbe tragova
ugriza na tijelu žrtve radi otkrivanja
počinitelja ugriza

VRELO DEFINICIJE: Bowers, M. C. Manual
of forensic odontology. Montpelier:
ASFO, 1995., 67.

ENGLNESKI: bite mark analysis

NJEMAČKI: Bissspuranalyse

TALIJANSKI: analisi del marchio
mordere

analog usatka

DEFINICIJA: kopija zubnoga
usatka koja se upotrebljava u
zubotehničkome laboratoriju

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant
Dentistry. St. Louis: Mosby, 1999., 42.

DOPUŠTENI NAZIV: analog implantata

ENGLNESKI: implant analog

NJEMAČKI: Implantat-Analog

TALIJANSKI: impianto analogo

anamneza

DEFINICIJA: podatci o bolesnikovim
preboljelim, sadašnjim i obiteljskim
bolestima te o životnim uvjetima i
navikama

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:
A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: povijest bolesti

ENGLNESKI: anamnesis; medical history

NJEMAČKI: Anamnese;

Krankengeschichte

LATINSKI: anamnesis

TALIJANSKI: anamnesi

anamneza sadašnje bolesti

DEFINICIJA: anamneza koja obuhvaća
glavne simptome bolesti, način
njihove pojave, tijek bolesti,
pregled nalaza obavljenih pregleda
i laboratorijskih pretraga te
dosadašnje liječenje

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:
A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 39.

ENGLNESKI: case history

NJEMAČKI: Fallgeschichte

LATINSKI: anamnesis morbi

TALIJANSKI: storia della malattia
attuale

anartrija

DEFINICIJA: potpun gubitak funkcije
govora i artikulacije kao posljedica
oštećenja neuromuskularnih
mehanizama odgovornih za
artikulaciju i govor

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A.
Oralna medicina. Zagreb: Školska
knjiga, 2005., 134.

ENGLNESKI: anarthria

NJEMAČKI: Anarthrie

LATINSKI: anarthria

TALIJANSKI: anartria

anatomija

DEFINICIJA: znanost o ljudskoj građi
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 40.
ENGLESKI: anatomy
NJEMAČKI: Anatomie
TALIJANSKI: anatomia

anatomska artikulacija

DEFINICIJA: precizna reprodukcija kretanja prirodnih zuba u zubnim protezama
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 33.
ENGLESKI: anatomical articulation
NJEMAČKI: anatomische Artikulation

anatomska kruna

DEFINICIJA: dio prirodnoga zuba koji se proteže od caklinsko-dentinskoga spojišta do grizne plohe ili sjekutičnoga brida
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 33.
ENGLESKI: anatomical crown
NJEMAČKI: anatomische Krone
TALIJANSKI: corona anatomica

anatomska pinceta

DEFINICIJA: pinceta koja se sastoji od drška i dvaju međusobno istovjetnih hvatala s nekoliko poprečnih usporednih nareza koji sprečavaju klizanje tkiva
VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St. Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 76.
ENGLESKI: Adson pickup
NJEMAČKI: anatomische Pinzettte

anatomska zubna os

DEFINICIJA: zamišljena os koja spaja središnju točku grizne plohe zuba

sa središnjom točkom zubnoga korijena
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 33.
DOPUŠTENI NAZIV: atomska os zuba
ENGLESKI: anatomic tooth axis
NJEMAČKI: anatomische Zahnachse
TALIJANSKI: asse dentale anatomica

anatomski otisak

DEFINICIJA: otisak usnih struktura dobiven unosom hidrokoloidea u konfekcijskoj žlici
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 201.
DOPUŠTENI NAZIV: situacijski otisak
ENGLESKI: anatomical impression
NJEMAČKI: anatomische Abformung; anatomischer Abdruck; Situationsabdruck
TALIJANSKI: impronta anatomica

anatomski vršak zubnoga korijena

DEFINICIJA: vršak zubnoga korijena koji je određen morfološki
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 511.
DOPUŠTENI NAZIV: anatomski apeks
ENGLESKI: anatomic apex
NJEMAČKI: anatomischer Apex

anatomski zubi

DEFINICIJA: umjetni stražnji zubi na kojima nagib kvržica na okluzijskoj površini iznosi 30 – 45°
VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1000.
ENGLESKI: anatomic teeth
NJEMAČKI: vollanatomische Zähne
TALIJANSKI: denti anatomici

androgen

DEFINICIJA: muški spolni hormon koji luče sjemenici

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 922.

ENGLESKI: androgen

NJEMAČKI: Androgene

TALIJANSKI: androgeno

anemija

DEFINICIJA: smanjena koncentracija hemoglobina i/ili eritrocita u krvi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: slabokrvnost

NEPREPORUČENI NAZIV: malokrvnost

ENGLESKI: anaemia

NJEMAČKI: Anämie; Blutarmut

LATINSKI: anaemia

TALIJANSKI: anemia

anemija srpastih stanica

DEFINICIJA: autosomno recesivan poremećaj u kojemu je prisutna abnormalnost u beta-lancu hemoglobina, u kojemu valin zamjenjuje ostatke normalne glutaminske kiseline 6. položaju

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 434.

DOPUŠTENI NAZIV: bolest srpastih stanica

ENGLESKI: sickle cell anemia

NJEMAČKI: Sichelzellenanämie

TALIJANSKI: anemia drepanocitica

KONTEKST: U anemiji srpastih stanica u usnoj šupljini možemo vidjeti žuticu i bljedoću sluznice, zakašnjelo nicanje zuba i hipoplaziju, a na rendgenskim slikama čeljusti povećanu radiolucenost.

anestetik

DEFINICIJA: sredstvo koje prouzročuje povratnu kljenut dijelova središnjega ili perifernoga živčanog sustava

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 90.

DOPUŠTENI NAZIV: anestezijska otopina

ENGLESKI: anaesthetic; anaesthetic agent; anaesthetic solution

NJEMAČKI: Anästhesiemittel; Anästhetikum; anästhetische Lösung; Betäubungsmittel

TALIJANSKI: anestetico

anestezija

DEFINICIJA: smanjenje ili potpuni izostanak osjetljivosti na bol, temperaturu i dodir postignut odgovarajućim preparatima poput anestetika ili analgetika

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 32.

ENGLESKI: anaesthesia

NJEMAČKI: Anästhesie; Betäubung

TALIJANSKI: anestesia

anestezijski test

DEFINICIJA: test koji se upotrebljava za otkrivanje bolnoga zuba, a izvodi se ubrizgavanjem anestezijske otopine u područje sumnjiva zuba

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 216.

DOPUŠTENI NAZIV: test anestezijom; anestetški test

ENGLESKI: anesthetic test

NJEMAČKI: Anästhesieprüfung

anestezijolog

DEFINICIJA: doktor medicine koji je specijalizirao anestezijologiju

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental

terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 13.

ENGLISKI: anaesthesiologist

NJEMAČKI: Anästhesist; Narkosearzt

TALIJANSKI: anestesista

anesteziologija

DEFINICIJA: grana medicine koja se bavi smanjenjem ili uklanjanjem svijesti i osjeta vanjskih podražaja i smanjenjem ili otklanjanjem osjeta bola tijekom različitih dijagnostičkih ili terapijskih medicinskih postupaka, uz istodobno stalno praćenje vitalnih funkcija i održavanje unutarne homeostaze u fiziološkim granicama

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 32.

ENGLISKI: anaesthesiology

NJEMAČKI: Anästhesielehre; Betäubungslehre

TALIJANSKI: anesthesiologia

aneuploidija

DEFINICIJA: broj kromosoma veći ili manji od umnoška normalna haploidnoga broja, koji nastaje kao posljedica poremećena razdvajanja kromosoma u mejozi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 43.

ENGLISKI: aneuploidy

NJEMAČKI: Aneuploidie

aneurizma

DEFINICIJA: lokalno abnormalno proširenje bilo koje krvne žile koje se najčešće očituje kao patološko proširenje aorte i arterija

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 43.

ENGLISKI: aneurysm

NJEMAČKI: Adergeschwulst; Aneurysma

aneurizmataska koštana cista

DEFINICIJA: dobroćudna tvorba nepoznate etiologije koja na temelju kliničke slike i rendgenskoga nalaza sliči ostalim gigantocelularnim promjenama čeljusti, a histološki uzorak pokazuje kapilare, krvlju ispunjene prostore i divovske stanice u manjim nakupinama

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 206.

ENGLISKI: aneurysmal bone cyst

NJEMAČKI: aneurismatische Knochenzyste

TALIJANSKI: cisti ossea aneurismatica

NAPOMENA: Aneurizmataska koštana cista liječi se kiretažom ili parcijalnom resekcijom.

angiektazija

DEFINICIJA: proširenje krvne žile zbog aneurizme, variksa ili paralize njezine stijenke

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 43.

ENGLISKI: angiectasia

NJEMAČKI: Angiectasia

LATINSKI: angiectasia

angina pectoris

DEFINICIJA: prekordijalna bol zbog ishemijske miokarda, najčešće u obliku pritiska, žarenja ili nelagodnosti iz prsne kosti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 43.

DOPUŠTENI NAZIV: stenokardija

ENGLISKI: angina pectoris

NJEMAČKI: Angina pectoris

angioedem

DEFINICIJA: prolazna ili trajna, lokalizirana ili difuzna otekline kože koju mogu izazvati imunološki i neimunološki mehanizmi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 44.

DOPUŠTENI NAZIV: angioneurotski edem

ENGLISKI: angioedema

NJEMAČKI: Angioödem

LATINSKI: angioedema

NAPOMENA: Angioedem je često povezan s urtikarijom.

angiom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor koji tvore stanice zidova krvnih ili limfnih žila ili stanice tkiva koje ih okružuju

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 34.

ENGLISKI: angioma

NJEMAČKI: Angiom; Feuermal

TALIJANSKI: angioma

angiosarkom

DEFINICIJA: zloćudna krvožilna novotvorina

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 129.

ENGLISKI: angiosarcoma

NJEMAČKI: Angiosarkom

Angleova razredba malokluzija

DEFINICIJA: razredba malokluzija utemeljena na okluzijskome odnosu prvih kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 4.

DOPUŠTENI NAZIV: Angleova

klasifikacija malokluzija

ENGLISKI: Angle's classification of malocclusion

NJEMAČKI: Angle-Klassifikation

angularni heilitis

DEFINICIJA: upalni poremećaj u usnim kutovima prouzročen raznim čimbenicima, može se razviti u bakterijsku ili gljivičnu superzarazu

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: perleche

ŽARGONIZAM: žvale

ENGLISKI: angular cheilitis

NJEMAČKI: Mundwinkelentzündung

LATINSKI: cheilitis angularis

TALIJANSKI: cheilite angolare

NAPOMENA: Angularni heilitis prouzročen je čimbenicima kao što su: sideropenična slabokrvnost, manjak riboflavina, Plummer-Vinsonov sindrom, mehanički nadražaj ili gubitak okomite dimenzije.

anhidroza

DEFINICIJA: smanjeno znojenje ili izostanak lučenja znoja do čega najčešće dolazi zbog nerazvijenosti žlijezda znojnice

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 46.

DOPUŠTENI NAZIV: nemogućnost znojenja

ENGLISKI: anhidrosis

NJEMAČKI: Anhidrose

anion

DEFINICIJA: negativno nabijeni ion koji se kod postupka elektrolize taloži na pozitivnome polu posude, odnosno na anodi

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga,

2007., 72.

ENGLESKI: anion

NJEMAČKI: Anion

TALIJANSKI: anione

anizodont

DEFINICIJA: onaj koji ima nejednake i nepravilne zube

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 35.

ENGLESKI: anisodont

NJEMAČKI: Anisodont

TALIJANSKI: anisodonte

anizotropija

DEFINICIJA: svojstvo nekih tijela da u različitim pravcima pokazuju različita svojstva, poput tvrdoće, čvrstoće, rastezljivosti i koeficijenta istezanja

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 25.

ENGLESKI: anisotropy

NJEMAČKI: Anisotropie

TALIJANSKI: anisotropia

ankiloglosija

DEFINICIJA: rijedak razvojni poremećaj u kojem je vezica jezika kratka ili je srasla s vrhom jezika

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: srašten jezik

NEPREPORUČENI NAZIV: omča jezika

ENGLESKI: ankyloglossia; ankylosis of the tongue

NJEMAČKI: Ankyloglossie;

Verwachsung der Zunge

ankilotomija

DEFINICIJA: operacijski zahvat koji se provodi radi oblikovanja vezice jezika

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 36.

ENGLESKI: ankylotomy; lingual frenotomy

NJEMAČKI: Ankylotomie

ankiloza

DEFINICIJA: čvrsta veza između zubnoga cementa i alveolne kosti

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 624.

DOPUŠTENI NAZIV: ukočenost

ENGLESKI: ankylosis

NJEMAČKI: Ankylose;

Gelenkversteifung

TALIJANSKI: anchilosi

anksiolitik

DEFINICIJA: sredstvo za liječenje sindroma anksioznosti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 48.

DOPUŠTENI NAZIV: trankvilizator; ataraktik

ENGLESKI: anxiolytic

NJEMAČKI: Anxiolytikum

TALIJANSKI: ansiolitico

anksioznost

DEFINICIJA: stanje koje se očituje osjećajem tjeskobe i straha koji dovodi do panike uz psihomotornu napetost i unutarnji nemir, a može biti izazvano posjetom stomatološkoj ordinaciji

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/download_0.htm, 27.

DOPUŠTENI NAZIV: tjeskoba; zabrinutost

ENGLESKI: anxiety

NJEMAČKI: Ängstlichkeit

anodoncija

DEFINICIJA: urođen nedostatak svih zuba u jednoj čeljusti ili u objema čeljustima

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: urođena bezubost

ENGLNESKI: anodontia; edentulism; toothlessness

NJEMAČKI: totaler Zahnverlust; völlige Zahnlosigkeit

LATINSKI: anodontia

TALIJANSKI: edentulia; edentulismo

anoksija

DEFINICIJA: potpun nedostatak kisika u krvi i tkivima

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M.

Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 104.

ENGLNESKI: anoxia

NJEMAČKI: Sauerstoffmangel

TALIJANSKI: anossia

anomalija razvoja

DEFINICIJA: poremećaj embrijskoga razvoja nastao prije završetka morfološke i funkcionalne organogeneze koji je prisutan od rođenja iako se funkcionalne posljedice jasno pokazuju tek nakon prve godine života

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 48.

DOPUŠTENI NAZIV: nepravilnost;

urođena anomalija

NEPREPORUČENI NAZIV: kongenitalna anomalija

ENGLNESKI: developmental anomaly

NJEMAČKI: Entwicklungsanomalie

TALIJANSKI: anomalia dello sviluppo; anomalia congenita

anoreksija

DEFINICIJA: potpuno pomanjkanje teka koje može izazvati bolesti i oštećenja središnjega živčanog sustava

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 49.

ENGLNESKI: anorexia

NJEMAČKI: Anorexie; Magersucht

TALIJANSKI: anoressia

anorgansko punilo

DEFINICIJA: različite čestice isključivo anorganskoga podrijetla, različite veličine i oblika koje se dodaju organskoj matrici kompozitnoga materijala

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb:

Stomatološki fakultet Sveučilišta u

Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 190.

ENGLNESKI: anorganic filler

NJEMAČKI: anorganischer Füllstoff

TALIJANSKI: riempitore inorganico

anostoza

DEFINICIJA: atrofija kosti koja uključuje unutarnji gubitak gustoće kosti i vanjski gubitak oblika kosti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-

Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 37.

ENGLNESKI: anostosis; bone atrophy

NJEMAČKI: Anostose;

Knochenatrophie;

Knochenschwund;

Knochenabzehrung

anozmija

DEFINICIJA: gubitak njuha

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 49.

DOPUŠTENI NAZIV: anosmija

ENGLISKI: anosmia

NJEMAČKI: Anosmie; Riechlosigkeit

TALIJANSKI: anosmia

antagonizam

DEFINICIJA: međudjelovanje lijekova u kojemu je učinak jednoga lijeka smanjen ili ukinut primjenom drugoga lijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.

ENGLISKI: antagonism

NJEMAČKI: Antagonismus

TALIJANSKI: antagonismo

Anteov zakon

DEFINICIJA: zakon koji kaže da ukupna korijenska površina svih zuba nosača mora biti jednaka korijenskoj površini zuba koji se nadoknađuju ili veća od nje

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.;

Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.

Osnove fiksne protetike. Zagreb:

Media ogleđ, 2008., 93.

ENGLISKI: Ante's rule

NJEMAČKI: Antesches Gesetz

TALIJANSKI: legge di Ante

anteroposterioran

DEFINICIJA: koji se pruža od naprijed prema straga

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 38.

ENGLISKI: anteroposterior

NJEMAČKI: von vorn nach hinten

anteroposteriorna transmaksilarna projekcija

DEFINICIJA: projekcija kojom se snimka snima od naprijed prema natrag sa široko otvorenim ustima i kondilima koji su pomaknuti izvan zglobne jamice

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 294.

DOPUŠTENI NAZIV: AP-projekcija

ENGLISKI: anteroposterior transmaxillary projection

NJEMAČKI: anteroposteriore transmaxillare Projektion

TALIJANSKI: proiezione antero-posteriore transmascellare

antibakterijski

DEFINICIJA: koji djeluje protiv bakterija

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 38.

ENGLISKI: antibacterial

NJEMAČKI: antibakteriell

antibiogram

DEFINICIJA: rezultat ispitivanja osjetljivosti izoliranoga i identificiranoga mikroba

na raspoložive antibiotike i kemoterapeutike prije izbora i uporabe antimikrobnoga sredstva

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 51.

DOPUŠTENI NAZIV: antibiotikogram

ENGLISKI: antibiogram

NJEMAČKI: Antibiogramm

antibiotička profilaksa

DEFINICIJA: uzimanje antibiotika radi sprečavanja mikrobnih infekcija

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 28.

ENGLISKI: antibiotic prophylaxis

NJEMAČKI: antibiotische Prophylaxe

NAPOMENA: U osoba s određenim srčanim tegobama i bolestima često pri izvođenju pojedinih stomatoloških zahvata treba

primijeniti antibiotsku profilaksu radi sprečavanja poslijeoperacijskih komplikacija.

antibiotik

DEFINICIJA: tvar prirodna podrijetla koja u malim količinama sprečava rast i razmnožavanje mikroorganizama ili ih ubija
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000., 2.
ENGLJSKI: antibiotic
NJEMAČKI: Antibiotikum

antibioza

DEFINICIJA: biološko međudjelovanje dvaju organizama koje je štetno za jednoga od njih
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 38.
ENGLJSKI: antibiosis
NJEMAČKI: Antibiose

antidepresiv

DEFINICIJA: lijek koji poboljšava raspoloženje smanjujući tjeskobu i strah
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000., 117.
ENGLJSKI: antidepressant
NJEMAČKI: Anregungsmittel; Antidepressivum
TALIJANSKI: antidepressivo

antiemetik

DEFINICIJA: sredstvo kojim se ublažuje ili sprečava povraćanje
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000., 170.
ENGLJSKI: antiemetic
NJEMAČKI: Antiemetikum

antiepileptik

DEFINICIJA: sredstvo za simptomatsko liječenje epilepsije
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000., 100.
ENGLJSKI: antiepileptic
NJEMAČKI: Antiepileptikum

antiestrogen

DEFINICIJA: tvar koja koči stvaranje ili djelovanje ženskih spolnih hormona
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000., 203.
ENGLJSKI: antiestrogen
NJEMAČKI: Antiöstrogen
TALIJANSKI: antiestrogeno

antihipertenziv

DEFINICIJA: sredstvo koje snizuje povišeni krvni tlak
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000., 154.
ENGLJSKI: antihypertensive
NJEMAČKI: blutdrucksenkendes Mittel

antihistaminik

DEFINICIJA: antagonist histaminskih H1 receptora koji se primjenjuje pri anafilaktičnome šoku nakon adrenalina
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
Farmakologija za stomatologe.
Zagreb: Moderna vremena, 2000., 183.
ENGLJSKI: antihistamine
NJEMAČKI: Antihistaminikum
TALIJANSKI: antiistamina
KONTEKST: Antihistaminik se primjenjuje i za smanjenje lučenja sline.

antikonvulziv

DEFINICIJA: lijek koji deprimira motoričke funkcije bez gubitka svijesti

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 100.

ENGLESKI: anticonvulsant
NJEMAČKI: Antikonvulsivum

antilitičko sredstvo

DEFINICIJA: sredstvo koje uklanja zubni kamenac ili sprečava njegov nastanak

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: antilitik
ENGLESKI: anthilitic agent
NJEMAČKI: zahnsteinwidriges Mittel

antimikrobni

DEFINICIJA: koji ubija mikroorganizme ili usporuje njihov rast i razvoj

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 40.

ENGLESKI: antimicrobial
NJEMAČKI: antimikrobiell

antipiretik

DEFINICIJA: lijek koji snizuje povišenu tjelesnu temperaturu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 41.

ENGLESKI: antypiretic
NJEMAČKI: Antipyretikum
TALIJANSKI: farmaci antipiretici; febbrefughi

antireumatski lijek

DEFINICIJA: sredstvo za liječenje reumatskih bolesti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 56.

DOPUŠTENI NAZIV: antireumatik
ENGLESKI: antirheumatic drug
NJEMAČKI: antirheumatisches Medikament
LATINSKI: antirheumaticum
TALIJANSKI: farmaco antireumatico

antisepsa

DEFINICIJA: skup postupaka kojima se uništavaju mikroorganizmi kao uzročnici infekcije na predmetima, u tkivima ili na koži

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 56.

ENGLESKI: antisepsis
NJEMAČKI: Antisepsis
LATINSKI: antisepsis

antiseptik

DEFINICIJA: antimikrobno sredstvo kojim se djeluje na mikroorganizme na površini tijela

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 34.

ENGLESKI: antiseptic
NJEMAČKI: Antiseptikum
TALIJANSKI: antisettico

antisialik

DEFINICIJA: sredstvo koje smanjuje lučenje slina

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 39.

ENGLESKI: antisialic; saliva-inhibiting agent
NJEMAČKI: speichelhemmendes Mittel; speichelwidriges Mittel

antitireoidni lijek

DEFINICIJA: sredstvo ili tvar koja koči sintezu hormona štitnjače zaprečujući oksidaciju joda i

njegovo vezanje u molekule tireoglobulina

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 199.

ENGLESKI: antithyroid drug

NJEMAČKI: antithyroides Medikament

antitrizam

DEFINICIJA: mišićni grč koji

onemogućuje zatvaranje usta

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: antitrizmus

ENGLESKI: antitrisimus

NJEMAČKI: Mundsperr

antivirusni lijek

DEFINICIJA: sredstvo koje djeluje protiv virusa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 82.

DOPUŠTENI NAZIV: antivirotik

ENGLESKI: antiviral agent; antiviral drug

NJEMAČKI: Viruzid

TALIJANSKI: antivirale; farmaco

antivirale

antrolit

DEFINICIJA: nakupine mineralnih soli kalcijeva fosfata, kalcijeva karbonata i/ili magnezija u gornjočeljusnome sinusu

VRELO DEFINICIJE: White, S. C.; Pharoah, M. J. Oral radiology: principles and interpretation. St. Louis: Mosby, 2009., 584.

ENGLESKI: anthrolith

NJEMAČKI: Anthrolith

antropometrija

DEFINICIJA: mjerenje dimenzija kosti na živoj osobi

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 33.

ENGLESKI: anthropometry

NJEMAČKI: Anthropometrie

antroskop

DEFINICIJA: instrument za pregled gornjočeljusnoga sinusa

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 39.

ENGLESKI: antroscope

NJEMAČKI: Antroskop

antrotomija

DEFINICIJA: kirurško otvaranje gornjočeljusnoga sinusa radi drenaže

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 39.

ENGLESKI: antrotomy

NJEMAČKI:

Oberkieferhöhlentrepanation

TALIJANSKI: antrotomia

aorta

DEFINICIJA: glavna i najveća arterija iz koje polaze sve ostale arterije velikoga krvnog optoka

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 59.

DOPUŠTENI NAZIV: žila kucavica

ENGLESKI: aorta

NJEMAČKI: Aorta; Hauptschlagader

LATINSKI: aorta

TALIJANSKI: aorta

apeksifikacija

DEFINICIJA: endodontski postupak liječenja zuba s nevitalnom zubnom pulpom i otvorenim vrškom korijena radi postizanja vršnoga zatvaranja odnosno stvaranja kalcificirane

zaprijeke u području vrška zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 361.

ENGLESKI: apexification

NJEMAČKI: Apexifikation

TALIJANSKI: apacificazione

apeksogeneza

DEFINICIJA: normalan nastavak razvoja zubnoga korijena koji je privremeno prekinut traumom ili zarazom, do kojega dolazi kada je očuvano pulpno tkivo i embrijsko tkivo Hewrtwigove ovojnice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 42.

ENGLESKI: apexogenesis

NJEMAČKI: Apexogenese

TALIJANSKI: apicegenesi

apikotomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje vrha zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 706.

DOPUŠTENI NAZIV: resekcija vrha korijena

NEPREPORUČENI NAZIV: apicektomija

ENGLESKI: apicectomy

NJEMAČKI: Apektomie; Apikotomie;

Wurzelspitzenresektion

apireksija

DEFINICIJA: odsutnost ili remisija groznice

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 127.

ENGLESKI: apyrexia

aplastična anemija

DEFINICIJA: potpun ili djelomičan gubitak koštane srži koji

prouzročuje nestanak ili smanjenje broja stanica crvene i bijele krvne loze i krvnih pločica

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 107.

ENGLESKI: aplastic anemia

NJEMAČKI: aplastische Anämie

TALIJANSKI: anemia aplastica

NAPOMENA: Usna sluznica je u aplastičnoj anemiji blijeda i atrofična uz pojavu petehija, purpura, ekhimoza, hematoma i spontanih krvarenja gingive.

aplazija

DEFINICIJA: nedostatak dijela ili cijeloga organa zbog poremećaja u razvoju zametka

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 61.

ENGLESKI: aplasia

NJEMAČKI: Aplasie

LATINSKI: aplasia

aplikator

DEFINICIJA: instrument koji se upotrebljava za lokalno nanošenje lijekova

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 41.

ENGLESKI: applicator

NJEMAČKI: Applikator; Verabfolger

TALIJANSKI: applicatore

apneja

DEFINICIJA: privremeni prestanak disanja tijekom veoma pojačana disanja zbog pomanjkanja ugljikova dioksida u krvi ili zbog smanjene podražljivosti dišnoga centra

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 61.

ENGLESKI: apnea

NJEMAČKI: Apnoe; Atemstillstand

TALIJANSKI: apnea

apofiza

DEFINICIJA: izbočina na kosti ili koštanome nastavku

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 40.

ENGLESKI: apophysis

NJEMAČKI: Apophyse

TALIJANSKI: apofisi

Applegateova razredba

DEFINICIJA: topografska razredba djelomične proteze u kojoj je Kennedyjevoj razredbi dodan V. razred

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 14.

DOPUŠTENI NAZIV: Applegateova klasifikacija

NEPREPORUČENI NAZIV: klasifikacija po Applegateu

ENGLESKI: Applegate classification

NJEMAČKI: Klassifikation nach Applegate

TALIJANSKI: classificazione di Applegate

KONTEKST: Applegateova razredba uključuje slučajeve u kojima nedostaje jedan ili oba očnjaka.

aproksimalna ploha

DEFINICIJA: zubna ploha ili dio kaviteta najbliži susjednomu zubu iste čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 41.

ENGLESKI: approximal surface

NJEMAČKI: Approximalfläche

TALIJANSKI: superficie arossimale

KONTEKST: Aproksimalne su plohe zuba mezijalna i distalna ploha.

aproksimalni indeks plaka

DEFINICIJA: parodontološki indeks za mjerenje udjela plakom prekrivena aproksimalnoga prostora

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 68.

NEPREPORUČENI NAZIV: aproksimalni plak-indeks

KRATICA - ENGLESKI: API

ENGLESKI: approximal plaque index

NJEMAČKI: Approximal-Plaques-Index

TALIJANSKI: indice di placca

aprossimale

apsces

DEFINICIJA: lokalizirana nakupina gnoja prouzročena gnojnom upalom u tkivu, organu ili u tjelesnome prostoru

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: gnojni čir

ENGLESKI: abscess

NJEMAČKI: Abszess; Eiteransammlung; Eiterbeule

LATINSKI: abscessus

apsces lica

DEFINICIJA: oštro ograničena gnojna upala gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 241.

ENGLESKI: facial abscess

NJEMAČKI: Gesichtsabszess

LATINSKI: abscessus faciei

TALIJANSKI: ascesso facciale

apsorpcija

DEFINICIJA: proces prijenosa vode, elektrolita i hranjivih tvari preko epitela probavnoga sustava u organizam

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi

bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 814.

DOPUŠTENI NAZIV: upijanje

ENGLESKI: absorption

NJEMAČKI: Absorption; Einsaugung

TALIJANSKI: assorbimento

arahidonska kiselina

DEFINICIJA: dugolančana masna kiselina koja je osnovni sastojak u biosintezi prostaglandina

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 127.

ENGLESKI: arachidonic acid

argonski laser

DEFINICIJA: ionski plinski laser koji emitira zračenje niza valnih duljina u području zeleno-plavoga dijela vidljiva spektra

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 65.

ENGLESKI: argon laser

NJEMAČKI: Argonlaser

TALIJANSKI: argon laser

NAPOMENA: Argonski je laser najrašireniji među ionskim plinskim laserima i upotrebljava se u endodonciji.

ariboflavinoza

DEFINICIJA: nedostatak vitamina B2

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 302.

ENGLESKI: ariboflavinosis

NJEMAČKI: Ariboflavinose

TALIJANSKI: ariboflavinosi

KONTEKST: Ariboflavinoza može dovesti do seboroičkoga dermatitisa, vaskularizacije rožnice, keratitisa i lezija u usnoj šupljini.

aritmija

DEFINICIJA: svako odstupanje od normalnoga srčanog mehanizma provođenja, što se očituje promjenama u srčanome ritmu
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 383.

DOPUŠTENI NAZIV: nenormalnost srčanoga ritma

ENGLESKI: arrhythmia

NJEMAČKI: Arrhythmie

TALIJANSKI: aritmia

arkanzaški kamen

DEFINICIJA: bijel, veoma tvrd i fino zrnat prah od kojega se izrađuju brusna tijela za mehaničku obradbu zuba i zubnih ispuna

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 45.

ENGLESKI: Arkansas slip stone;

Arkansas oilstone

NJEMAČKI: Arkansasstein; Ölstein

TALIJANSKI: pietra di arkansas

arkonski artikulat

DEFINICIJA: artikulat na kojemu se zglobna kugla nalazi na donjemu, a zglobno kućište na gornjemu dijelu
VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 139.

DOPUŠTENI NAZIV: arkon artikulat

ENGLESKI: arcon articulator

NJEMAČKI: Arcon-Artikulat

armamentarij

DEFINICIJA: oprema i materijali stomatologa praktičara
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 21.

DOPUŠTENI NAZIV: stomatološki

armamentarij

NEPREPORUČENI NAZIV: armamentarijum

ENGLESKI: armamentarium

NJEMAČKI: Ausrüstung; Ausstattung;

Bestückung; Gesamteinrichtung

TALIJANSKI: armamentario

KRATICA - ENGLESKI: ABP; AP

KRATICA - NJEMAČKI: AD

ENGLESKI: arterial blood pressure;

arterial pressure

NJEMAČKI: arterieller Blutdruck;

arterieller Druck

arterija

DEFINICIJA: krvna žila koja odvodi krv od srca prema organima i tkivima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 46.

NEPREPORUČENI NAZIV: kucavica

ENGLESKI: artery

NJEMAČKI: Arterie; Pulsader;

Schlagader

TALIJANSKI: arteria

arterija medijalnoga očnog kuta

DEFINICIJA: završni odsječak lične arterije koji u području medijalnoga

očnog kuta anastomozira sa

završnom granom očne arterije, čime povezuje vanjsku i unutarnju karotidnu arteriju

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 274.

DOPUŠTENI NAZIV: kutna arterija;

angularna arterija; arterija

središnjega očnog kuta

ENGLESKI: angular artery

NJEMAČKI: Augenkinkelarterie

LATINSKI: arteria angularis

TALIJANSKI: arteria angolare

arterijski krvni tlak

DEFINICIJA: sila kojom krv djeluje na jedinicu površine unutrašnje stijenke arterija

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 173.

DOPUŠTENI NAZIV: arterijski tlak

arterijsko krvarenje

DEFINICIJA: krvarenje iz arterije uz kontrakcije srca

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 184.

ENGLESKI: arterial haemorrhage

NJEMAČKI: arterielle Blutung

TALIJANSKI: emorragia arteriosa

NAPOMENA: U arterijskome krvarenju krv istječe u mlazu.

arterijsko-venska spojnica

DEFINICIJA: mjesto izravnoga spoja arterija i vena

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: arterio-venska spojnica

NEPREPORUČENI NAZIV: arterio-venski šant

ENGLESKI: arteriovenous shunt

NJEMAČKI: arteriovenöser Shunt

NAPOMENA: Arterijsko-venske spojnice zubne pulpe inervirane su simpatičkim živčanim vlaknima.

arteriola

DEFINICIJA: najmanja arterija koja izravno ulazi u kapilare i pravi je regulator opskrbe tijela krvlju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 46.

ENGLESKI: arteriole

NJEMAČKI: Arteriole

TALIJANSKI: arteriola

arterioskleroza

DEFINICIJA: polagana progresivna bolest obilježena stvaranjem sve većega broja ateroma u aorti, srednjim i velikim arterijama

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 81.

DOPUŠTENI NAZIV: ateroskleroza

ENGLISKI: arteriosclerosis; atherosclerosis

NJEMAČKI: Arterienverkalkung; Arteriosklerose; Schlagaderverkalkung

LATINSKI: arteriosclerosis

TALIJANSKI: arterosclerosi

artikulacija

DEFINICIJA: međusobni doticaj griznih površina zuba gornje i donje čeljusti pri pokretanju donje čeljusti u različitim pravcima pri žvačnim i izvanžvačnim kretanjama

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 141.

ENGLISKI: articulation

NJEMAČKI: Artikulation

TALIJANSKI: articolazione

artikulacijska svila

DEFINICIJA: tanka svilena vrpca kojom se označuju antagonističke dodirne točke u okluziji i artikulaciji radi određivanja pravilna međučeljusnoga odnosa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 47.

ENGLISKI: articulating silk

NJEMAČKI: Artikulationsseide

TALIJANSKI: seta per articolare

artikulacijski kvint

DEFINICIJA: pet osnovnih međusobno zavisnih čimbenika za uspostavljanje okluzijske ravnoteže

po Hanau

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 202.

ENGLISKI: articulation quint

NJEMAČKI: Artikulationsquint

KONTEKST: Artikulacijski kvint čine: sagitalni i horizontalni nagib putanje kondila, nagib okluzijske ravnine, sagitalna i horizontalna kompenzacijska krivulja, vođenje prednjim zubima i nagib kvržica bočnih zuba.

artikulacijski papir

DEFINICIJA: obojena tanka papirnata vrpca kojom se označuju antagonističke dodirne točke u okluziji i artikulaciji radi određivanja pravilnoga međučeljusnog odnosa

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 47.

ENGLISKI: articulating paper

NJEMAČKI: Artikulationspapier

TALIJANSKI: carta per articolare

artikulator

DEFINICIJA: mehanička naprava koja oponaša kretnje donje čeljusti, potrebna je za izradbu protetičkih nadomjestaka

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 25.

ENGLISKI: articulator

NJEMAČKI: Artikulator

artikulator srednjih vrijednosti

DEFINICIJA: artikulator koji ima zglobne mehanizme veoma uska intervala ugađanja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 49.

ENGLISKI: average axis articulator

NJEMAČKI: Mittelwertartikulator

artralgija

DEFINICIJA: svaki bol u zglobu bez obzira na moguću uzrok

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 46.

ENGLESKI: arthralgia

NJEMAČKI: Gelenkschmerz; Arthralgie

TALIJANSKI: artralgia

artritis

DEFINICIJA: upala zgloba koja može biti samostalna bolest ili dio kliničke slike koje složenije bolesti te može zahvatiti jedan zglob ili više njih

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 74.

DOPUŠTENI NAZIV: upala zglobova

ENGLESKI: arthritis

NJEMAČKI: Arthritis;

Gelenkentzündung

LATINSKI: arthritis

artrografija

DEFINICIJA: invazivna tehnika ubrizgavanja kontrastnoga sredstva u zglobni prostor radi prikazivanja zglobova i paraartikularne strukture

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 75.

ENGLESKI: arthrography

NJEMAČKI: Arthrographie

TALIJANSKI: artrografia

artrohondritis

DEFINICIJA: upala zglobne hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 44.

ENGLESKI: arthrochondritis

NJEMAČKI: Gelenkknorpelentzündung

TALIJANSKI: artrocondrite

artropatija

DEFINICIJA: bolest zgloba kojoj uzrok i narav nisu poznati, jasni ili određeni

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 47.

ENGLESKI: arthropathy; joint disease

NJEMAČKI: Arthropathie;

Gelenkerkrankung; Gelenkkrankheit

NAPOMENA: Naziv artropatija

upotrebljava se sve rjeđe. Nalazi

se u nazivima poput tabična

artropatija, dijabetična artropatija,

neuroartropatija i sl.

artroplastika

DEFINICIJA: kirurški zahvat

preoblikovanja zglobnih tijela radi postizanja gibljivosti zgloba

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 75.

ENGLESKI: arthroplasty; plastic joint surgery

NJEMAČKI: Arthoplastik; Gelenkplastik

TALIJANSKI: artroplastica

artroskopija

DEFINICIJA: dijagnostičko ispitivanje unutrašnjosti zgloba endoskopom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 47.

ENGLESKI: arthroscopy

NJEMAČKI: Gelenkspiegelung;

Arthroskopie

TALIJANSKI: artroscopia

artroza

DEFINICIJA: degenerativna bolest zgloba nepoznata uzroka

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: osteoartroza

ENGLESKI: arthrosis

NJEMAČKI: Arthrose
LATINSKI: arthrosis; osteoarthrosis
TALIJANSKI: artrosi

Ascherov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji se očituje dvostrukom usnom, kožnim naborom na gornjoj očnoj vjeđi i povećanjem štitnjače

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 83.

ENGLESKI: Ascher syndrome

NJEMAČKI: Ascher-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Ascher

ascites

DEFINICIJA: nakupljanje tekućine u peritonejskoj šupljini koje se u nizu bolesti očituje povećanjem širine trbuha i otežanim disanjem zbog pritiska na ošit

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 76.

ENGLESKI: ascites

NJEMAČKI: Aszites

LATINSKI: hydroperitoneum

TALIJANSKI: ascite

asepsa

DEFINICIJA: sprečavanje ulaska mikroba u živi organizam i njihova dodira s ranom ili drugim mogućim mjestima infekcije

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 77.

ENGLESKI: asepsis

NJEMAČKI: Asepsis; Keimfreiheit

LATINSKI: asepsis

aseptičan

DEFINICIJA: koji je bez prisutnosti mikroorganizama ili njihovih spora

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 77.

ENGLESKI: aseptic; germ-free

NJEMAČKI: aseptisch; keimfrei; unseptisch

LATINSKI: asepticus

asimetrija

DEFINICIJA: odnos u kojemu obostrane značajke organizma ili organa nisu jednakoga oblika i veličine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 49.

DOPUŠTENI NAZIV: nesimetričnost

ENGLESKI: asymmetry

NJEMAČKI: Asymmetrie

TALIJANSKI: asimmetria

aspergiloza

DEFINICIJA: zarazna bolest pluća koju prouzročuju različite vrste gljivica roda *Aspergillus*

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 78.

ENGLESKI: aspergillosis

NJEMAČKI: Aspergillose

TALIJANSKI: aspergillosi

NAPOMENA: Aspergiloza se u ustima očituje kao granulomatozna upala usne sluznice koja egzulcerira.

aspiracijska biopsija iglom

DEFINICIJA: tehnika koja pomaže u dijagnosticiranju solidnih lezija u slinovnicama

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 243.

ENGLESKI: fine-needle aspiration biopsy

NJEMAČKI:

Feinnadelaspirationsbiopsie

TALIJANSKI: biopsia aspiratoria con

ago sottile

KONTEKST: Aspiracijska biopsija tankom iglom izvodi se tako da se stanice iz lezije aspiriraju tankom iglom, razmaz se boji citološkim bojenjem te ga analizira citopatolog.

aspirirati

DEFINICIJA: napuniti praznu štrcaljku sadržajem koji je najčešće u tekućemu stanju s pomoću učinka negativnoga tlaka

VRELO DEFINICIJE: Malamed, S. Handbook of local anesthesia. St. Louis: Mosby, 2004., 86.

ENGLESKI: aspirate

NJEMAČKI: aspirieren

TALIJANSKI: aspirare

astenija

DEFINICIJA: slabost ili nedostatak snage

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 79.

ENGLESKI: asthenia

NJEMAČKI: Asthenie; Kraftlosigkeit; Schwäche

TALIJANSKI: astenia

astigmatizam

DEFINICIJA: refrakcijska očna anomalija u kojoj se usporedne zrake svjetlosti lome u dioptričkome aparatu oka, ali se ne sastaju u jednome, nego u više žarišta

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 79.

ENGLESKI: astigmatism

NJEMAČKI: Astigmatismus

LATINSKI: astigmatismus

TALIJANSKI: astigmatismo

astma

DEFINICIJA: kronična upala dišnih putova s povećanom preosjetljivošću na različite podražaje koja je posredovana mastocitima, limfocitima i eozinofilima

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 158.

ENGLESKI: asthma

NJEMAČKI: Asthma

TALIJANSKI: asma

KONTEKST: U usnoj šupljini osoba oboljelih od astme često se nalazi smanjena količina sline, kandidijaza, pojačano odlaganje kamenca, ubrzan razvoj karijesa, gingivitisa i parodontne bolesti.

astomija

DEFINICIJA: urođeni nedostatak usta

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 80.

ENGLESKI: astomia

NJEMAČKI: Astomie

LATINSKI: astomia

TALIJANSKI: astomia

ataksija

DEFINICIJA: smetnje u koordinaciji svjesnih ili nesvjesnih kretanja u sačuvanoj mišićnoj funkciji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 49.

ENGLESKI: ataxia; ataxy

NJEMAČKI: Ataxie; Koordinationsstörung

TALIJANSKI: atassia

NAPOMENA: Pojavljuju se u cerebralnim, spinalnim i perifernim bolestima.

atavizam

DEFINICIJA: pojava svojstava koja normalno ne postoje u određenoj vrsti, ali su postojala u njihovih dalekih predaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 50.

ENGLESKI: atavism

NJEMAČKI: Atavismus

TALIJANSKI: atavismo

ateloglosija

DEFINICIJA: urođen defekt jezika
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 47.

ENGLESKI: atelogglossia

NJEMAČKI: angeborener

Zungendefekt

TALIJANSKI: atelogglossia

atelognatija

DEFINICIJA: urođeno oštećenje gornje ili donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 48.

ENGLESKI: atelognathia

NJEMAČKI: angeborener Kieferdefekt

TALIJANSKI: atelognatia

atelohelelija

DEFINICIJA: urođena mana usana

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 47.

ENGLESKI: atelocheilia

NJEMAČKI: angeborener Lippendefekt

TALIJANSKI: atelocheilia

ateloprozopija

DEFINICIJA: urođeno oštećenje lica

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 48.

ENGLESKI: ateloprosopia

NJEMAČKI: angeborener

Gesichtsdefekt

TALIJANSKI: ateloprosopia

atelostomija

DEFINICIJA: urođen defekt usta

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 48.

ENGLESKI: atelostomia

NJEMAČKI: angeborener Munddefekt

TALIJANSKI: atelostomia

atetoza

DEFINICIJA: grčeviti, nevoljni i besmisleni pokreti koji nastaju zbog oštećenja bazalnoga živčanoga čvora

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 50.

ENGLESKI: athetosis

NJEMAČKI: Athetose

LATINSKI: athetosis

TALIJANSKI: atetosi

atipična rotacija

DEFINICIJA: okret zuba oko uzdužne osovine distoaproximalnom plohom u labijalnome smjeru
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

ENGLESKI: atypical rotation

NJEMAČKI: atypische Zahndrehung

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

atipična zubobolja

DEFINICIJA: zubobolja bez utvrđena uzroka koja ne reagira na endodontsku terapiju ili vađenje zuba, nego ostaje na mjestu izvađenoga zuba ili se seli na

susjedni zub

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 278.

DOPUŠTENI NAZIV: atipična odontalgija; idiopatska odontalgija; periodontalgija; fantomska bol zuba

ENGLNESKI: atypical odontalgia

NJEMAČKI: atypische Odontalgie

TALIJANSKI: odontalgia atipica

atipični lični bol

DEFINICIJA: bolno stanje koje ne reagira dobro na terapiju i ne pripada standardnim anatomskim i etiološkim kategorijama ličnoga bola

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 276.

DOPUŠTENI NAZIV: atipični facijalni bol

ENGLNESKI: atypical facial pain

NJEMAČKI: atypischer

Gesichtsschmerz

NAPOMENA: Dijagnoza atipičnoga ličnoga bola često se postavlja na temelju isključenja drugih uzroka.

atonija

DEFINICIJA: potpun nedostatak ili veliko smanjenje tonusa koštanih mišića ili kojega mišićnog organa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 50.

ENGLNESKI: atony

NJEMAČKI: Atonie

atraumatski

DEFINICIJA: koji je bez ozljede tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 50.

ENGLNESKI: atraumatic

NJEMAČKI: atraumatisch;

gewebsschonend

atraumatski restauracijski postupak

DEFINICIJA: uklanjanje karijesnoga dentina ručnim instrumentima

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 194.

KRATICA - ENGLNESKI: ART

ENGLNESKI: atraumatic restorative treatment

NJEMAČKI: atraumatisches restauratives Verfahren

atrezija

DEFINICIJA: urođen nedostatak ili patološka neprohodnost pojedinih tjelesnih otvora ili cjevastih organa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 51.

ENGLNESKI: atresia

NJEMAČKI: Atresie

atricija

DEFINICIJA: postupan i pravilan gubitak ili fiziološko trošenje zubnih struktura tijekom normalne funkcije žvakanja do kojega dolazi zbog dodirivanja antagonista, bez posredovanja abrazivnoga sredstva

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 111.

ENGLNESKI: attrition

NJEMAČKI: Attrition

atrofičan

DEFINICIJA: koji se odnosi na atrofiju

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 84.

DOPUŠTENI NAZIV: zakržljao

ENGLNESKI: atrophic

NJEMAČKI: atrophisch

LATINSKI: atrophicus

atrofična degeneracija zubne pulpe

DEFINICIJA: patološka promjena zubne pulpe obilježena zgusnutom strukturom i smanjenom veličinom stanica, do koje dolazi zbog nutritivnih poremećaja u zubnoj pulpi ili koja nastaje kao posljedica starenja

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 48.

ENGLESKI: atrophic degeneration of the pulp

NJEMAČKI: Pulpaschwund; Pulpaatrophie

TALIJSKI: degenerazione atrofica pulpare

atrofični glositis

DEFINICIJA: atrofiya jezičnih bradavica uz crvenilo, bol i izražene simptome, koja nastaje kao posljedica manjka vitamina B-skupine, anemije ili kandidijaze

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 311.

DOPUŠTENI NAZIV: Moellerov glositis; *glossitis Hunteri*

ŽARGONIZAM: čelavi jezik

ENGLESKI: atrophic glossitis; bald tongue; smooth tongue

NJEMAČKI: atrophische Glossitis; kahle Zunge

LATINSKI: glossitis atrophica

atrofija

DEFINICIJA: smanjenje veličine stanice zbog gubitka stanične tvari

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 84.

DOPUŠTENI NAZIV: zakržljalost

ENGLESKI: atrophy

NJEMAČKI: Atrophie; Schwund

LATINSKI: atrophia

atrofija alveolnoga grebena

DEFINICIJA: smanjenje veličine i obujma koštanoga tkiva alveolnoga dijela bezube čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: atrofiya alveolarnoga grebena

ENGLESKI: alveolar crest atrophy

NJEMAČKI: Alveolarkammatrophy

LATINSKI: atrophia processus alveolaris

TALIJSKI: cresta alveolare atrofica

atropin

DEFINICIJA: parasimpatolitik koji se upotrebljava za sprečavanje prekomjernoga lučenja sline

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 51.

ENGLESKI: atropine

NJEMAČKI: Atropin

TALIJSKI: atropina

audioanalgezija

DEFINICIJA: slušanje ugodne glazbe koje utječe na smanjenje bola

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 161.

ENGLESKI: audioanalgesia

NJEMAČKI: Audioanalgesie

TALIJSKI: audioanalgesia

audiologija

DEFINICIJA: znanost o sluhu koja proučava anatomiju, fiziologiju, razvojnu biologiju, otologiju, neurootologiju, audiometriju i patologiju slušanja

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 85.

ENGLESKI: audiology
NJEMAČKI: Audiologie
TALIJANSKI: audiologia

audiometrija

DEFINICIJA: ispitivanje sluha
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:
 A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
 Zagreb: Leksikografski zavod
 Miroslav Krleža, 1990., 85.
ENGLESKI: audiometry
NJEMAČKI: Audiometrie;
 Gehörmessung; Hörtest
TALIJANSKI: audiometria

aurikularni

DEFINICIJA: koji pripada ušnoj školjci ili se na nju odnosi
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
 J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
 Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,
 307.
ENGLESKI: auricular
NJEMAČKI: aurikulär
LATINSKI: auricularis
TALIJANSKI: auricolare

autizam

DEFINICIJA: razvojni poremećaj
 obilježen povlačenjem
 cjelokupnoga duševnog života
 čovjeka u vlastiti unutarnji
 svijet u koji se gotovo ne može
 prodrijeti, popraćen slabom ili
 nikakvom socijalnom interakcijom i
 komunikacijom
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:
 A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
 Zagreb: Leksikografski zavod
 Miroslav Krleža, 1990., 86.
ENGLESKI: autism
NJEMAČKI: Autismus
TALIJANSKI: autismo

autoakrilat

DEFINICIJA: sintezna akrilatna smola
 koja sadržava manju količinu
 tercijarnoga amina koji kemijskom

reakcijom aktivira benzoilev
 peroksid i omogućuje polimerizaciju
 pri sobnoj temperaturi
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 52.

DOPUŠTENI NAZIV: samopolimerizirajući
 akrilat

ENGLESKI: autoacrylate
NJEMAČKI: Autoakrylat
TALIJANSKI: autoacrilato
NAPOMENA: Autoakrilat je pogodan za
 brze popravke i manja podlaganja
 proteza i ortodontskih naprava te za
 nadogradnje bataljaka zuba.

autoimuna bolest

DEFINICIJA: poremećaj imunosne
 reakcije na vlastite antigene
 nakon preinake raznim fizikalnim,
 kemijskim ili biološkim agensima
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 52.
ENGLESKI: autoimmune disease
NJEMAČKI: Autoimmunerkrankung

autoimunost

DEFINICIJA: stvaranje protutijela
 na vlastito tkivo, koje dovodi do
 oštećenja tkiva
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;
 Glick, M. Burketova oralna medicina:
 dijagnoza i liječenje. Zagreb:
 Medicinska naklada, 2006., 480.
ENGLESKI: autoimmunity
NJEMAČKI: Autoimmunität
TALIJANSKI: autoimmunità

autoinfekcija

DEFINICIJA: nastanak novoga upalnog
 žarišta zbog prenošenja zaraznoga
 agensa s jednoga mjesta tijela na
 drugo
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:
 A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
 Zagreb: Leksikografski zavod
 Miroslav Krleža, 1990., 86.

ENGLISKI: autoinfection
NJEMAČKI: Autoinfektion;
 Selbstinfektion
TALIJANSKI: autoinfezione

autoklav

DEFINICIJA: aparat za sterilizaciju s pomoću vrućih vodenih para pod tlakom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 86.

ENGLISKI: autoclave
NJEMAČKI: Autoklav; Verschlussopf

autoklaviranje

DEFINICIJA: postupak sterilizacije na 121 °C uz primjenu tlaka od 103 421 P, provodi se tijekom 15 do 40 minuta u autoklavu

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 82.

ENGLISKI: autoclaving
NJEMAČKI: Autoklavieren

automaton

DEFINICIJA: naprava kojom se pridržavaju svitci staničevine u predjelu donje čeljusti da bi se smanjio dotok sline i postiglo relativno suho radno polje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 52.

ENGLISKI: automatom
NJEMAČKI: Automaton;
 Watterrollenhalter
TALIJANSKI: portacotone

autonomni živčani sustav

DEFINICIJA: dio živčanoga sustava koji regulira i koordinira nevoljne funkcije organizma

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 87.
DOPUŠTENI NAZIV: vegetativni živčani sustav
ENGLISKI: autonomic nervous system
NJEMAČKI: autonomes Nervensystem
TALIJANSKI: sistema nervoso autonomo

autoradiografija

DEFINICIJA: citokemijska tehnika za lokaliziranje biološki važnih molekula s pomoću radioaktivnih izotopa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 87.

ENGLISKI: autoradiography
NJEMAČKI: Autoradiografie;
 Autoradiographie
TALIJANSKI: autoradiografia

autosom

DEFINICIJA: svaki kromosom koji ne sudjeluje u određivanju spola

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 483.

ENGLISKI: autosomal chromosome
NJEMAČKI: Autosom
TALIJANSKI: autosoma
NAPOMENA: Čovjek ima 22 para autosoma.

autosomno-dominantno nasljeđivanje

DEFINICIJA: nasljeđivanje u kojemu se svojstvo ili bolest očituje u heterozigotnome stanju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 281.

ENGLISKI: autosomal dominant inheritance
NJEMAČKI: autosomal-dominante Vererbung
TALIJANSKI: ereditarietà autosomica

dominante

NAPOMENA: Osobina će se izraziti u svakoj osobi koja naslijedi gen.

autosomno-recesivno nasljeđivanje

DEFINICIJA: nasljeđivanje u kojemu se neko svojstvo ili bolest očituje samo u homozigotnome stanju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 281.

ENGLESKI: autosomal recessive inheritance

NJEMAČKI: autosomal-recessive Vererbung

TALIJANSKI: ereditarietà autosomica recessiva

avirulentan

DEFINICIJA: koji je izgubio virulentnost i sposobnost izazivanja patološkoga učinka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 52.

ENGLESKI: avirulent

NJEMAČKI: avirulent

TALIJANSKI: avirulente

azitromicin

DEFINICIJA: antibiotik iz skupine makrolida širega spektra od eritromicina koji sprečavaju sintezu bakterijskih bjelančevina

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 74.

ENGLESKI: azithromycin

NJEMAČKI: Azithromycin;

Azithromyzin

bajunetna kliješta

DEFINICIJA: kliješta za vađenje pojedinačnih korijena zuba čije se hvatalo sastoji od dvaju dijelova zaobljenih završetaka međusobno položenih pod pravim kutom

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 130.

NEPREPORUČENI NAZIV: bajonet kliješta

ENGLESKI: bayonet forceps

NJEMAČKI: Bajonettzange

TALIJANSKI: tenaglia a baionetta

baktericid

DEFINICIJA: sredstvo koje uništava bakterije

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 669.

ENGLESKI: bactericidal agent; bactericide

NJEMAČKI: Bakterizid; keimtötendes Mittel

LATINSKI: bactericidum

baktericidan

DEFINICIJA: koji uništava bakterije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 55.

ENGLESKI: bactericidal

NJEMAČKI: bakterientötend; keimtötend

TALIJANSKI: battericida

baktericidni antibiotik

DEFINICIJA: antibiotik koji uništava bakterije i upotrebljava se u liječenju različitih infekcija

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 51.

ENGLESKI: bactericidal antibiotic

NJEMAČKI: bakterizides Antibiotikum

NAPOMENA: Baktericidni antibiotik mogu stvoriti različiti mikrobi ili se dobiva sintetski.

bakterija

DEFINICIJA: jednostanični mikroorganizam veličine 0,2 – 10

nm koji prebiva u jednostavnim zajednicama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 55.

ENGLESKI: bacterium

NJEMAČKI: Bakterie

TALIJANSKI: batterio

NAPOMENA: Bakterije naseljavaju usnu šupljinu i dio su normalne oralne flore.

bakterijemija

DEFINICIJA: prisutnost bakterija u krvi

VRELO DEFINICIJE: Anić, V. [et al.]. Hrvatski enciklopedijski rječnik. Zagreb: Novi Liber, 2003., 227.

ENGLESKI: bacteriaemia

NJEMAČKI: Bakteriämie

TALIJANSKI: batteriemia

bakterijska aglutinacija

DEFINICIJA: nagomilavanje bakterija u prisutnosti osobitoga protutijela

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: aglutinacija bakterija

ENGLESKI: agglutination of bacteria

NJEMAČKI: Agglutination von Bakterien; Verklumpung von Bakterien

TALIJANSKI: agglutinazione dei germi

bakterijska kolagenaza

DEFINICIJA: kolagenaza koju stvaraju bakterije i koja izaziva razgradnju potpornoga zubnog aparata

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 224.

ENGLESKI: bacterial collagenase

NJEMAČKI: bakterielle Kollagenase

bakterijski sijaloadenitis

DEFINICIJA: upala žlijezda slinovnica prouzročen bakterijama

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 253.

ENGLESKI: bacterial sialoadenitis

NJEMAČKI: bakterielle Sialadenitis

bakteriofag

DEFINICIJA: mikroorganizam koji napada bakterije i može ih uništiti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 51.

ENGLESKI: bacteriophage

NJEMAČKI: Bakteriophag

TALIJANSKI: batteriofago

bakterioliza

DEFINICIJA: uništenje ili dezintegracija bakterija

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 51.

ENGLESKI: bacteriolysis

NJEMAČKI: Bakteriolyse

TALIJANSKI: batteriolisi

bakteriološka kultura

DEFINICIJA: skup bakterija nastalih razmnožavanjem *in vitro*

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 463.

NEPREPORUČENI NAZIV: kultura bakterija

ENGLESKI: bacteriologic culture

NJEMAČKI: bakteriologische Kultur

bakteriostatski antibiotik

DEFINICIJA: antibiotik koji zaustavlja rast bakterija i ima bakteriostatsko djelovanje, ali ih ne uništava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 56.

ENGLESKI: bacteriostatic antibiotic

NJEMAČKI: bakteriostatisches Antibiotikum

TALIJANSKI: antibiotico batteriostatico

bakteriostatsko djelovanje

DEFINICIJA: sprečavanje razmnožavanja bakterija ometanjem metaboličke funkcije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 56.

DOPUŠTENI NAZIV: bakteriostatski učinak

ENGLESKI: bacteriostatic action

NJEMAČKI: bakteriostatische Wirkung

TALIJANSKI: attività batteriostatica

bakteroidan

DEFINICIJA: koji sliči bakteriji

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 51.

ENGLESKI: bacteroid; resembling bacteria

NJEMAČKI: bakterienähnlich

balata

DEFINICIJA: kemijski čista gutaperka koja se pojavljuje u alfa-obliku ili beta-obliku

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 575.

ENGLESKI: balata

NJEMAČKI: Balate

balzam

DEFINICIJA: ljekovita mast u obliku žitke smjese koja se sastoji od mješavine eteričnih ulja i smola za ublaživanje bola i za liječenje rana

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 56.

ENGLESKI: balsam

NJEMAČKI: Balsam

TALIJANSKI: balsamo

barbiturat

DEFINICIJA: derivat barbiturne kiseline koji djeluje umirujuće na središnji živčani sustav

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 95.

ENGLESKI: barbiturate

NJEMAČKI: Barbiturat

TALIJANSKI: barbiturato

Barryjeva poluga

DEFINICIJA: instrument za vađenje korijenova donjih kutnjaka s okruglastim drškom koso položenim prema osovini na čijem se završetku nalazi šiljasti trokut koji s osovinom čini pravi kut

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.

NEPREPORUČENI NAZIV: poluga po Barryu

ŽARGONIZAM: Barry

ENGLESKI: Barry root elevator

NJEMAČKI: Hebel nach Barry

TALIJANSKI: leva Barry per radici inferiori

bataljak

DEFINICIJA: dio sadrenoga odljeva izbrušenoga zuba na kojemu se postupkom navoštavanja oblikuje budući nadomjestak

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 309.

ENGLESKI: die

NJEMAČKI: Gipsstumpf

baza djelomične proteze

DEFINICIJA: dio djelomične proteze koji se sastoji od dijelova koji nose umjetne zube i od ostalih konstrukcijskih elemenata proteze

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 21.

DOPUŠTENI NAZIV: dno

ENGLESKI: partial denture base;

bottom; floor

NJEMAČKI: Basis; Boden; Grund

TALIJANSKI: base della protesi parziale

baza proteze

DEFINICIJA: dio proteze s ležištem na mekim tkivima u kojemu su polimerizirani zubi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 331.

ENGLESKI: denture base

NJEMAČKI: Prothesenbasis

TALIJANSKI: base della protesi

baza šelak

DEFINICIJA: baza načinjena od šelak-ploče koja je na model prilagođena zagrijavanjem

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1071.

ENGLESKI: schellac base

NJEMAČKI: Schellack-Basisplatte

bazaliom

DEFINICIJA: poluzloćudni epitelni tumor koji se pojavljuje na površinama kože izloženima svjetlu, građen od stanica sličnih bazalnim

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 750.

DOPUŠTENI NAZIV: bazocelularni rak kože

ENGLESKI: basaloma

NJEMAČKI: Basaliom

LATINSKI: basalioma; ulcus rodens

TALIJANSKI: basalioma

bazalna kost

DEFINICIJA: koštano tkivo gornje i donje čeljusti bez zubnih ležišta

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 54.

ENGLESKI: basal bone

NJEMAČKI: Basalknochen

TALIJANSKI: osso basale

bazalna opna

DEFINICIJA: bestanični sloj sluznice smješten ispod epitela mukoznih opna i sekrecijskih žlijezda

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 59.

ENGLESKI: basement lamina;

basement membrane

NJEMAČKI: Basalmembran

bazalna stanica

DEFINICIJA: kuboidna ili piramidna stanica smještena među stanjenim stupačastim stanicama epitela žlijezda slinovnica

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 59.

ENGLESKI: basal cell

NJEMAČKI: basale Zelle

TALIJANSKI: cellula dello strato basale

bazalna stanica okusnoga pupoljka

DEFINICIJA: bazalna stanica čijom se diobom i diferencijacijom obnavljaju stanice okusnoga pupoljka

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 293.

ENGLESKI: taste bud basal cell

NJEMAČKI: Basalzelle

TALIJANSKI: cellula basale della gemma gustativa

bazalni

DEFINICIJA: koji se odnosi na stranu stanica žlijezda slinovnica suprotnu strani izvodnoga prostora

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 59.

ENGLESKI: basal

NJEMAČKI: basal

TALIJANSKI: basale

bazalni metabolizam

DEFINICIJA: osnovna mijena tvari i energije u organizmu koji potpuno miruje

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 97.

ENGLESKI: basal metabolism

NJEMAČKI: Grundstoffwechselumsatz

TALIJANSKI: metabolismo basale

bazalni sloj

DEFINICIJA: sloj epitela najbliži bazalnoj opni, građen od prizmatičnih, cilindričnih ili kockastih stanica koje se obnavljaju mitotičnom aktivnošću

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 30.

ENGLESKI: basal layer

NJEMAČKI: basale Schicht

LATINSKI: stratum basale

bazi-nazalna dužina

DEFINICIJA: udaljenost između točke *basion* i točke *nasion*

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 55.

ENGLESKI: basinasal length

NJEMAČKI: Basion-Nasionentfernung

TALIJANSKI: lunghezza basinasale

bazične neplemenite slitine

DEFINICIJA: zubne slitine koje sadržavaju manje od 25 % plemenite kovine

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.

Osnove fiksne protetike. Zagreb:

Media ogled, 2008., 365.

DOPUŠTENI NAZIV: bazične neplemenite legure

ENGLESKI: base metal alloys

NJEMAČKI: basische unedle

Legierungen

bazna ploča

DEFINICIJA: ploča koja prijanja uz bezubi dio alvealnoga grebena te služi za protetičke predradnje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 59.

ENGLESKI: baseplate

NJEMAČKI: Basisplatte; Gebissplatte

TALIJANSKI: placcha di base

NAPOMENA: Bazna ploča može

biti izrađena od akrilata ili

termoplastične mase.

bazocelularni karcinom

DEFINICIJA: lokalno razorni karcinom koji rijetko metastazira i može se pojaviti na koži glave i vrata

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 215.

ENGLESKI: basocellular carcinoma

NJEMAČKI: basozelluläres Karzinom

TALIJANSKI: carcinoma basocellulare

NAPOMENA: Izlaganje suncu smatra se glavnim etiološkim čimbenikom nastanka bazocelularnoga karcinoma.

bazofil

DEFINICIJA: leukocit s bazofilnim granulama u citoplazmi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 97.

DOPUŠTENI NAZIV: bazofilni leukocit

ENGLESKI: basophil

NJEMAČKI: basophile Granulozyten

TALIJANSKI: basofilo

Bednarove afte

DEFINICIJA: afte simetrično smještene na prijelazu tvrdoga nepca u meko nepce koje se pojavljuju u dojenčadi i male djece

VRELO DEFINICIJE: Topić, B. Oralna medicina. Sarajevo: Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2001., 196.

ENGLESKI: Bednar's aphthae

NJEMAČKI: Bednar-Aphthen

bedrenica

DEFINICIJA: akutna septikemijska zarazna bolest raznih životinjskih vrsta, najčešće biljoždera, koju prouzročuje bakterija *Bacillus anthracis*

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 16.

DOPUŠTENI NAZIV: antraks

ENGLESKI: anthrax

NJEMAČKI: Anthrax; Milzbrand

NAPOMENA: U ljudi su primarne lezije bedrenice vidljive na usnama i obrazima.

Behcetova bolest

DEFINICIJA: upalna reumatska bolest nepoznata uzroka koja zahvaća male i srednje krvne žile i popraćena je ponavljajućim vredovima na sluznici spolnih organa i oka te oštećenjem većega broja organskih sustava, a najčešće na usnoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 66.

DOPUŠTENI NAZIV: Behcetov sindrom

NEPREPORUČENI NAZIV: Behčetova bolest

ENGLESKI: Behçet's disease; Behçet's syndrome

NJEMAČKI: Behçet-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Behcet

Beilbyjev sloj

DEFINICIJA: sloj veoma sitnih čestica abrazivnoga materijala koji se ugrađuje u neravnine i ogrebotine na površini lijevanoga nadomjestka, a nastaje tijekom poliranja površine nadomjestka

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 385.

ENGLESKI: Beilby layer

NJEMAČKI: Beilby-Schicht

Beinova poluga

DEFINICIJA: instrument za odvajanje gingive prije vađenja zuba i za rasklimavanje i vađenje razdvojenih korijena, s kruškolikim drškom koji se produljuje u okruglu osovinu

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.

NEPREPORUČENI NAZIV: poluga po Beinu

ŽARGONIZAM: Bein

ENGLESKI: Bein elevator

NJEMAČKI: Wurzelhebel nach Bein

TALIJANSKI: leva di Bein

Bellova paraliza

DEFINICIJA: idiopatska periferna paraliza ličnoga živca, obično jednostrana, koju obilježuje kljenut mimične muskulature jedne polovice lica

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 99.

ENGLESKI: Bell's disease; Bell's palsy

NJEMAČKI: Bell-Lähmung

Bennettov kut

DEFINICIJA: kut koji čini sagitalna ravnina i putanja kondila koji se pomiče naprijed u odnosu na vodoravnu ravninu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 60.

ENGLESKI: Bennett angle

NJEMAČKI: Bennett-Winkel

TALIJANSKI: angolo di Bennett

NAPOMENA: Bennetov kut varira između 5 i 30°.

Bennettova kretnja

DEFINICIJA: bočni pomak donje čeljusti u stranu, nastaje kao posljedica kretanja kondila po bočnim kosinama zglobne udubine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 60.

ENGLESKI: Bennett movement

NJEMAČKI: Bennett-Bewegung

TALIJANSKI: movimento di Bennett

benzokain

DEFINICIJA: površinski lokalni anestetik esterskoga tipa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 128.

ENGLESKI: benzocaine

NJEMAČKI: Benzocain

TALIJANSKI: benzocaina

NAPOMENA: Benzokain se upotrebljava za površinsku anesteziju usne sluznice.

Bertenova poluga

DEFINICIJA: instrument za odvajanje gingive prije vađenja zuba i za vađenje korijena donjih zuba

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.

NEPREPORUČENI NAZIV: poluga po Bertenu

ENGLESKI: Berten elevator

NJEMAČKI: Wurzelhebel nach Berten

NAPOMENA: Bertenova poluga ima

kruškolik držak koji se produljuje u okruglu osovinu i završava trokutastim šiljkom.

bestaničan

DEFINICIJA: koji ne sadrži stanice

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 15.

DOPUŠTENI NAZIV: acelularan

ENGLESKI: acellular

NJEMAČKI: nichtzellhaltig; zellfrei

TALIJANSKI: acellulare

bestanični cement

DEFINICIJA: zubni cement koji uglavnom prekriva dvije trećine vratne površine korijena i ne sadržava stanice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 86.

DOPUŠTENI NAZIV: acelularni cement

ENGLESKI: acellular cementum

NJEMAČKI: azellulärer Zement

LATINSKI: cementum acellulare

TALIJANSKI: cemento acellulare

Beutelrockovo svrdlo

DEFINICIJA: korijenski proširivač na vrtaljci koji ima spiralni radni dio sa šiljastom oštricom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 60.

NEPREPORUČENI NAZIV: svrdlo po Beutelrocku

ENGLESKI: Beutelrock drill

NJEMAČKI: Beutelrockbohrer

TALIJANSKI: fresa canalare di

Beutelrock

bezbolnost

DEFINICIJA: smanjena osjetljivost na bol ili potpun nestanak bola

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: analgezija

ENGLESKI: analgesia; insensibility to pain

NJEMAČKI: Analgesie; Schmerzfreiheit; Schmerzlosigkeit

LATINSKI: analgesia

bezglasnost

DEFINICIJA: potpun gubitak glasa uz sačuvan šapat

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 13.

DOPUŠTENI NAZIV: afonija

ENGLESKI: aphonia; loss of voice

NJEMAČKI: Aphonie; Stimmlosigkeit

TALIJANSKI: afonia

bidentalni

DEFINICIJA: koji zahvaća dva zuba

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 58.

PREDLOŽENI NAZIV: dvozubni

ENGLESKI: bidental; bidentate; two-tooth

NJEMAČKI: zweizähmig; doppelzähmig

TALIJANSKI: bidentale

bifosfonati

DEFINICIJA: skupina lijekova koja se upotrebljava radi sprečavanja gubitka koštane mase

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 447.

ENGLESKI: bisphosphonates; diphosphonates

NJEMAČKI: Bisphosphonate

KONTEKST: Bifosfonati se primjenjuju u liječenju osteoporoze, Pagetove bolesti i sličnih bolesti.

bifurkacija zuba

DEFINICIJA: mjesto na višekorijenskome zubu na kojemu počinje račvanje korijena

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 60.

ENGLESKI: tooth bifurcation

NJEMAČKI: Zahnbifurkation

TALIJANSKI: biforcazione dentale

bijela pruga

DEFINICIJA: anatomska varijacija obrazne sluznice koju obilježuju prugolika zadebljanja na obraznoj sluznici u zagriznoj ravnini postranih zuba

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 2.

DOPUŠTENI NAZIV: bijela crta

NEPREPORUČENI NAZIV: bijela linija

ENGLESKI: white line

NJEMAČKI: weisse Linie

LATINSKI: linea alba

TALIJANSKI: linea alba

bijela tvar

DEFINICIJA: bijeložuta meka naslaga uz rub gingive koja ne prijanja na površinu zuba i može se odstraniti mlazom vode, a posljedica je loše oralne higijene

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 257.

ENGLESKI: materia alba

NJEMAČKI: schmieriger Zahnbelag; weißer Zahnbelag

LATINSKI: materia alba

bijeli spužvasti madež

DEFINICIJA: autosomno dominantna bolest koja je na usnoj sluznici obilježena simetričnim bijelim mekanim asimptomatičnim zadebljanjem obrazne sluznice

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 86.
DOPUŠTENI NAZIV: bijeli spužvasti nevus; Cannonova bolest
ENGLJSKI: white sponge nevus
NJEMAČKI: weißer Schwammnaevus
LATINSKI: naevus spongiosus albus
TALIJANSKI: nevo bianco spugnoso

bikuspிடacija

DEFINICIJA: razdvajanje zubne krune i pripadajućih korijena na dva jednaka dijela
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 722.
DOPUŠTENI NAZIV: bisekcija
ENGLJSKI: bicuspídization; bisection
NJEMAČKI: Zweiteilung

bilo

DEFINICIJA: dijagnostičko ili prognostičko sredstvo koje nastaje naizmjeničnim proširivanjem i sužavanjem arterijskih stijenka
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 336.
DOPUŠTENI NAZIV: puls
ENGLJSKI: pulse
NJEMAČKI: Puls
TALIJANSKI: polso

bimaksilarna dentoalveolna protruzija

DEFINICIJA: izbočenost sjekutića obiju čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 181.
NEPREPORUČENI NAZIV: bimaksilarna dentoalveolarna protruzija
ENGLJSKI: bimaxillary dentoalveolar protrusion
NJEMAČKI: bimaxilläre dentoalveoläre Protrusion

bimaksilarna ortodonska naprava

DEFINICIJA: ortodonska naprava koja djeluje na obje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 3.
ENGLJSKI: bimaxillary orthodontic appliance
NJEMAČKI: bimaxillares kieferorthopädisches Gerät

bimaksilarna protruzija

DEFINICIJA: prevelika izraženost obiju čeljusti u odnosu na lubanju
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 181.
ENGLJSKI: bimaxillary protrusion
NJEMAČKI: bimaxilläre Protrusion

Bimlerova naprava

DEFINICIJA: elastični bioaktivator koji ima maksimalno reducirano akrilatno tijelo
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 61.
DOPUŠTENI NAZIV: Bimlerov aparat
ENGLJSKI: Bimler's appliance
NJEMAČKI: Bimler-Gebissformer
TALIJANSKI: apparecchio ortodontico mobile di Bimler

binarna slitina

DEFINICIJA: slitina sastavljena od dviju međusobno topljivih sastavnica
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 372.
ENGLJSKI: binary alloy
NJEMAČKI: binäre Legierung; Zweistofflegierung
TALIJANSKI: lega binaria

binarni amalgam

DEFINICIJA: amalgam koji se sastoji od žive i još jedne kovine

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 58.

ENGLESKI: binary amalgam

NJEMAČKI: binäres Amalgam; Zweistoffamalgam

TALIJANSKI: amalgama binario

bioaktivator

DEFINICIJA: mobilna bimaksilarna miofunkcijska ortodontska naprava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 61.

ENGLESKI: bioactivator

NJEMAČKI: Bioaktivator

TALIJANSKI: bioattivatore

biodegradacija materijala

DEFINICIJA: promjena koja nastaje na materijalu pod utjecajem sredine u kojoj se nalazi

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 21.

ENGLESKI: material biodegradation

NJEMAČKI: Materialbiodegradation

TALIJANSKI: biodegradabilità dei materiali

biofilm

DEFINICIJA: zajednica mikroorganizama koja dotiče zubnu površinu ili drugi tvrdi materijal koji se ne ljušti

VRELO DEFINICIJE: Fejerskov, O.; Kidd, E. Dental caries: The disease and its clinical management. Copenhagen: Blackwell Munsgaard, 2003., 38.

ENGLESKI: biofilm

NJEMAČKI: Biofilm

biofunktionalnost materijala

DEFINICIJA: svojstvo materijala da ima predviđenu funkciju tijekom određena vremena

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 21.

ENGLESKI: material biofunctionality

NJEMAČKI: Biofunktionalität des Materials

TALIJANSKI: biofunzionalità dei materiali per protesi dentarie

biološka dob

DEFINICIJA: dob koja se procjenjuje na temelju koštane, dentalne i morfološke dobi te početka puberteta

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 102.

ENGLESKI: biologic age

NJEMAČKI: biologisches Alter

TALIJANSKI: età biologica

biološka podnošljivost

DEFINICIJA: sposobnost materijala da se u organizmu ponaša biološki inertno

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 21.

DOPUŠTENI NAZIV: biokompatibilnost

ENGLESKI: biocompatibility

NJEMAČKI: Biokompatibilität;

Bioverträglichkeit

TALIJANSKI: biocompatibilità

biološka širina gingive

DEFINICIJA: veličina prostora koji zdravo tkivo gingive zauzima nad rubom alveolne kosti

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.

G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A.
Carranza's clinical periodontology.
Philadelphia: Saunders, 2006., 1051.
ENGLISKI: biologic width
NJEMAČKI: biologische Breite

biomehanika

DEFINICIJA: interdisciplinarna grana medicine koja proučava promjene u živome organizmu primjenjujući podatke iz anatomije, fiziologije, mehanike i matematike
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 63.
ENGLISKI: biomechanics
NJEMAČKI: Biomechanik
TALIJANSKI: biomeccanica

bionator

DEFINICIJA: mobilna bimaksimalna miofunkcijska ortodonska naprava koja služi kao posrednik u iskorišćivanju i preusmjerivanju jezične funkcije
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 63.
DOPUŠTENI NAZIV: Baltersov bionator
ENGLISKI: bionator
NJEMAČKI: Bionator
TALIJANSKI: bionatore

biopsija

DEFINICIJA: postupak uzimanja komadića tkiva radi histopatološke analize radi postavljanja konačne dijagnoze
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 242.
ENGLISKI: biopsy
NJEMAČKI: Biopsie
TALIJANSKI: biopsia

biopsija malih žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: uzimanje reznjica male žlijezde slinovnice radi patohistološke dijagnostike tkiva
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 242.
ENGLISKI: biopsy of minor salivary glands
NJEMAČKI: Biopsie der kleinen Speicheldrüsen
TALIJANSKI: biopsia delle ghiandole salivarie minori
NAPOMENA: Bioptički uzorak najčešće se uzima iz malih žlijezda slinovnica donje usne.

biopsija oralne lezije

DEFINICIJA: uzimanje komadića tkiva oralne lezije za patohistološko pretraživanje radi određivanja svojstava patološke promjene
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 63.
ENGLISKI: biopsy of oral lesion
NJEMAČKI: Biopsie der orale Läsion
TALIJANSKI: biopsia della lesione orale

biopsija velikih žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: uzimanje bioptičkoga uzorka iz velikih žlijezda slinovnica radi patohistološke analize tkiva
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 242.
ENGLISKI: biopsy of the major salivary glands
NJEMAČKI: Biopsie der großen Speicheldrüsen
TALIJANSKI: biopsia delle ghiandole salivarie maggiori
KONTEKST: Biopsija velikih žlijezda

slinovnica izvodi se izvana kroz kožu, a može rezultirati znatnim oštećenjima ličnoga živca.

biopsija žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: uzimanje bioptičkoga uzorka iz žlijezde slinovnice radi histopatološke analize tkiva
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 242.
ENGLJSKI: salivary gland biopsy
NJEMAČKI: Speicheldrüsenbiopsie
TALIJSKI: biopsia delle ghiandole salivarie

biostatika

DEFINICIJA: znanost o ravnoteži sila u nekeke biološkom sustavu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 64.
ENGLJSKI: biostatics
NJEMAČKI: Biostatik
TALIJSKI: biostatica
NAPOMENA: Biostatika normalnoga žvačnog sustava definirana je dodirima žvačnih površina zuba, harmonično-simetričnom aktivnošću mišića, istodobnim i jednakomjernim opterećenjem parodonta, prenošenjem sila na bazu skeleta proteze i simetrično funkcijskim stanjem zgloba.

biotin

DEFINICIJA: vitamin B koji djeluje kao koenzim u reakcijama karboksilacije u metabolizmu masnih kiselina, aminokiselina i ugljikohidrata
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 195.
DOPUŠTENI NAZIV: vitamin B7; vitamin H
ENGLJSKI: biotin; vitamin B7; vitamin

H

NJEMAČKI: Biotin; Vitamin B7; Vitamin H

TALIJSKI: biotina

bipupilarna crta

DEFINICIJA: zamišljena crta koja spaja zjenice lijevoga i desnoga oka dok pacijent glavu drži uspravno i gleda ravno prema naprijed
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 64.
ENGLJSKI: bipupilar line
NJEMAČKI: Bipupillarlinie
NAPOMENA: Bipupilarna crta služi za orijentaciju pri ekstraoralnoj metodi određivanja protetske plohe u određivanju međučeljusnih odnosa pri izradbi proteze.

bizmutizam

DEFINICIJA: akutno ili kronično trovanje bizmutom zbog unošenja bizmutovih soli u organizam
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 32.
ENGLJSKI: bismuthosis; bismuth poisoning; bismuthism
NJEMAČKI: Wismutvergiftung; Bismutismus
TALIJSKI: bismutismo

bizmutni stomatitis

DEFINICIJA: stomatitis prouzročen unošenjem bizmutnih soli u organizam
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 59.
ENGLJSKI: bismuth stomatitis
NJEMAČKI: Wismutstomatitis
LATINSKI: stomatitis bismutica

bjelančevina

DEFINICIJA: polimerni spoj aminokiselina koji čini prirodnu makromolekulu

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 109.

DOPUŠTENI NAZIV: protein

ENGLNESKI: protein

NJEMAČKI: Eiweiß; Protein

TALIJANSKI: proteina

Blackova preparacija kaviteta

DEFINICIJA: način izradbe kaviteta u zubu utemeljen na načelima koja je osmislio američki stomatolog Greene Vardiman Black u 19. stoljeću

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 341.

NEPREPORUČENI NAZIV: preparacija kaviteta po Blacku

ENGLNESKI: Black's cavity preparation

NJEMAČKI: Blacksche

Kavitätenpräparation

Blackovi razredi

DEFINICIJA: razredba karijesnih lezija prema mjestu nastanka zubnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 346.

PREDLOŽENI NAZIV: Blackova razredba

NEPREPORUČENI NAZIV: klase po Blacku

ENGLNESKI: Black's classes

NJEMAČKI: Black-Klassen

NAPOMENA: Sustav je u 19. stoljeću osmislio američki stomatolog Greene Vardiman Black.

blastocista

DEFINICIJA: šuplja kuglasta nakupina stanica koja nastaje dijeljenjem oplođenoga jajašca

VRELO DEFINICIJE: Brand, R. W.;

Isselhard, D. E. Anatomy of Orofacial Structures. St. Louis: Mosby, 2003., 425.

ENGLNESKI: blastocyst

NJEMAČKI: Blastozyste

blastomera

DEFINICIJA: rana embrijska stanica nastala dijeljenjem jajne stanice neposredno nakon oplodnje

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 110.

ENGLNESKI: blastomere; blastula cell

NJEMAČKI: Blastomere

TALIJANSKI: blastomero

blastomikoza

DEFINICIJA: zaraza prouzročena gljivicom *Blastomyces dermatitidis* koja obično nastaje udisanjem uzročnika te se u usnoj šupljini može očitovati bezbolnim verukoznim ulkusom s induriranim rubom, tvrdim čvorovima i radiolucenim lezijama na čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 79.

ENGLNESKI: blastomycosis

NJEMAČKI: Blastomykose

TALIJANSKI: blastomicosi

blefarohalaza

DEFINICIJA: pojava kožnih nabora vjeđa koja nastaje zbog popuštanja orbitalne fascije i hernijacije masnoga tkiva te u starijoj dobi zbog popuštanja elastičnosti kože

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 111.

ENGLNESKI: blefarochalasis

NJEMAČKI: Blepharochalase

TALIJANSKI: blefarochalasis

KONTEKST: Blefarohalaza jedan je od simptoma Ascherova sindroma.

blok-kopolimer

DEFINICIJA: kopolimer koji ima jedinice koje se ponavljaju u obliku blokova

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 64.

ENGLESKI: block copolymer

NJEMAČKI: Blockcopolymer

TALIJANSKI: copolimero in blocco

blokator kalcijevih kanala

DEFINICIJA: lijek ili prirodna tvar koja zaustavlja rad sporih voltažnih kanala za ione kalcija te usporuje provođenje podražaja

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 153.

DOPUŠTENI NAZIV: antagonist kalcija

ENGLESKI: calcium channel blocker

NJEMAČKI: Kalziumkanalblocker

bočna cista

DEFINICIJA: radikularna cista koja nastaje duž bilo kojega dijela parodonta zubnoga korijena, osim vršnoga

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 99.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralna cista; bočna parodontna cista

NEPREPORUČENI NAZIV: paradentalne ciste

ENGLESKI: lateral periodontal cyst

NJEMAČKI: laterale Zyste

TALIJANSKI: cisti periodontale laterale

bočna jezična kvržica

DEFINICIJA: parna izbočina mezenhima bočnoga dijela prvoga ždrijelnog

luka prekrivena endodermom, koja je osnova za razvoj sluznice vrha i tijela jezika

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 326.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralna lingvalna kvržica; lateralna jezična kvržica

ENGLESKI: lateral lingual swelling; lateral lingual prominence; distal tongue bud; lateral lingual tubercle

NJEMAČKI: lateraler Zungenwulst

LATINSKI: tuberculum linguale laterale

TALIJANSKI: tubercolo linguale laterale

KONTEKST: Bočne jezične kvržice rastom i spajanjem u središnjoj ravni oblikuju prednje 2/3 sluznice jezika, odnosno dio sluznice do granične brazde jezika.

bočna kretnja

DEFINICIJA: pomicanje donje čeljusti na lijevu ili desnu stranu

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: kretnja u stranu;

lateralna kretnja; laterotruzija

ENGLESKI: lateral movement;

laterotrusion

NJEMAČKI: Lateralbewegung;

Seitwärtsbewegung; Laterotrusion

bočna nosna hrskavica

DEFINICIJA: parna nosna hrskavica u obliku trokutaste ploče smještena u bočnoj stijenci nosa

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 102.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralna nosna hrskavica; postrana nosna hrskavica

ENGLESKI: lateral cartilage

NJEMAČKI: seitlicher Nasenknorpel
LATINSKI: cartilago nasi lateralis
TALIJANSKI: cartilagine nasale laterale

bočna rendgenska snimka glave

DEFINICIJA: slika cijele glave dobivena tehnikom snimanja slikovnih zapisa unutarnjih struktura tijela prolaskom x-zraka ili gama-zraka kroz tijelo koje djeluju na specifično osjetljiv film, dobivena u bočnoj projekciji

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1512.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralna rendgenska snimka glave; lateralni cefalogram
ENGLISKI: lateral cephalogram; cephalometric radiograph
NJEMAČKI: Fernröntgenseitenbild

bočna transkranijalna projekcija

DEFINICIJA: tehnika koja pruža dobar prikaz obaju kondila i zglobnih jamica, temelji se na prolasku x-zraka kroz lubanju koje su usmjerene inferiorno iznad srednjega lica prema kondilu

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 292.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralna transkranijalna projekcija
ENGLISKI: lateral transcranial projection
NJEMAČKI: laterale transkraniale Projektion

TALIJANSKI: proiezione transcranica laterale

bočni

DEFINICIJA: koji je smješten dalje od središnje ravnine ili je prema njoj usmjeren

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralni; postranični
ENGLISKI: lateral
NJEMAČKI: lateral
LATINSKI: lateralis

bočni jezično-epiglotisni nabor

DEFINICIJA: bočni sagitalni nabor koji povezuje grkljanski poklopac s korijenom jezika i pripada usnome dijelu ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 98.

ENGLISKI: lateral glosso-epiglottic fold

NJEMAČKI: seitliche glossoepiglottische Falte
LATINSKI: plica glossoepiglottica lateralis

bočni međuokluzijski registar

DEFINICIJA: registar koji se upotrebljava za prilagođivanje kondilnoga vođenja u artikulatu

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 35.
DOPUŠTENI NAZIV: lateralni interokluzijski registar; bočni interokluzijski registar
ENGLISKI: lateral interocclusal record
NJEMAČKI: laterales Okklusionsregistar

bočni nosni nastavak

DEFINICIJA: izbočina mezenhima čeonoga ličnog nastavka s bočne strane nosne jamice iz koje se razvija nosno krilo

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 331.

ENGLESKI: lateral nasal process
NJEMAČKI: lateraler Nasenwulst
TALIJSKI: processo nasale laterale

bočni prstenasto-glasnični mišić

DEFINICIJA: parni mišić smješten između ploče štitaste hrskavice i opne koji suzuje vokalnu pukotinu
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 280.
DOPUŠTENI NAZIV: bočni krikaritenoidni mišić; lateralni krikaritenoidni mišić
ENGLESKI: lateral crico-arytenoid muscle; musculus cricoarytenoideus lateralis
NJEMAČKI: Musculus cricoarytenoideus lateralis
LATINSKI: musculus cricoarytenoideus lateralis
TALIJSKI: muscolo crico-aritenoideo laterale

bočni sjekutić

DEFINICIJA: sjekutić smješten u prednjemu dijelu gornjega ili donjega zubnog luka između očnjaka i središnjega sjekutića, služi za odsijecanje zalogaja
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 83.
DOPUŠTENI NAZIV: lateralni inciziv
ŽARGONIZAM: dvojka
ENGLESKI: lateral incisor
NJEMAČKI: lateraler Schneidezahn
LATINSKI: incisivus lateralis
TALIJSKI: incisivo laterale

bočni vratni limfni čvorovi

DEFINICIJA: limfni čvorovi bočnih dijelova vrata
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 266.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralni vratni limfni čvorovi
ENGLESKI: lateral cervical nodes
NJEMAČKI: laterale Zervikallymphknoten; laterale Halslymphknoten
LATINSKI: nodi cervicales laterales; nodi colli laterales
TALIJSKI: linfonodi cervicali laterali

bočno iščašenje

DEFINICIJA: pomak zuba u alveoli u lateralnome smjeru
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 257.
DOPUŠTENI NAZIV: lateralno iščašenje; lateralna luksacija
ENGLESKI: lateral luxation
NJEMAČKI: laterale Luxation
TALIJSKI: lussazione laterale

bočno pomaknuti režanj

DEFINICIJA: peteljčkasti režanj koji uključuje mobilizaciju režnja pune debljine na mjestu uzimanja presatka uz oštećenje te pomicanje režnja kako bi se prekrila izložena površina korijena
VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 597.
DOPUŠTENI NAZIV: lateralno klizni režanj; lateralno pomaknuti režanj
ENGLESKI: laterally repositioned flap
NJEMAČKI: lateral verschobener Lappen

Bohnovi čvorovi

DEFINICIJA: gingivne ciste koje se pojavljuju u novorođenčadi
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodonticija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 402.

ENGLISKI: Bohn's nodules

NJEMAČKI: Bohn-Knoten

TALIJANSKI: noduli di Bohn

boja zuba

DEFINICIJA: fizičko svojstvo koje nastaje odražavanjem svjetlosti s vidljivih zubnih površina i svjetlosti koju propušta poluprozirna caklina

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 66.

ENGLISKI: tooth colour

NJEMAČKI: Zahnfarbe

TALIJANSKI: colore del dente

NAPOMENA: Boja zuba ovisi o mnogobrojnim fizičko-kemijskim svojstvima i građi zubnih tkiva.

bol

DEFINICIJA: simptom fizičke nelagode različita intenziteta i vrste koji najčešće nastaje zbog ozljede tkiva, bolesti, poremećaja funkcije ili drugih uzroka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 66.

ENGLISKI: dolor; pain

NJEMAČKI: Schmerz

LATINSKI: dolor

TALIJANSKI: dolore

bol jezika

DEFINICIJA: bol zbog žarenja jezika
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 257.

DOPUŠTENI NAZIV: glosodinija

ENGLISKI: glossodynia

NJEMAČKI: Glossalgie; Glossodynie; Zungenbrennen

bol nakon vađenja zuba

DEFINICIJA: jedna od najčešćih komplikacija nakon vađenja zuba koja označuje patološki poremećaj normalna cijeljenja rane

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 90.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolalgija

ENGLISKI: post extraction pain; dry socket

NJEMAČKI: trockene Alveole; Schmerz nach der Extraktion

LATINSKI: dolor post extractionem; alveolitis sicca dolorosa

TALIJANSKI: dolore dopo estrazione dentale

bolest

DEFINICIJA: poremećaj sa specifičnim uzrokom i prepoznatljivim znakovima i simptomima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 115.

ENGLISKI: disease

NJEMAČKI: Erkrankung; Krankheit

LATINSKI: morbus

TALIJANSKI: malattia

bolest mačjega ogreba

DEFINICIJA: lokalizirana limfadenopatija vratnih limfnih čvorova, prouzročena zaraznim čimbenikom koji prenose mačke ogrebom, ugrizom i drugom površinskom ozljedom

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 177.

DOPUŠTENI NAZIV: groznica mačjeg ogreba

ENGLISKI: cat-scratch disease

NJEMAČKI: Katzenkratzkrankheit

TALIJANSKI: malattia da graffio di gatto

bolest šaka, stopala i usta

DEFINICIJA: infekcija virusom, najčešće *Coxsackie* virusom, obilježena mjehurićima i erozijama u ustima, makulama na koži koje ne svrbe te

čvorićima i mjehurićima na vanjskim dijelovima ruku i stopala

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 150.

KRATICA - ENGLESKI: HFMD

ENGLESKI: hand, foot and mouth disease

NJEMAČKI: Hand-Fuß-Mund-Krankheit

Boltonova analiza

DEFINICIJA: analiza usklađenosti zubne mase gornjega i donjega zubnog niza

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 199.

DOPUŠTENI NAZIV: dentodontalna analiza; zubno-zubna analiza

NEPREPORUČENI NAZIV: Bolton analiza; analiza po Boltonu

ENGLESKI: Bolton analysis

NJEMAČKI: Bolton Analyse

Boltonova točka

DEFINICIJA: obostrana rendgenocefalometrijska točka u području velikoga otvora lubanje, koja je najviša točka usjekline koju čini prijelaz zatiljnoga kondila u retrokondilarnu udubinu, gledano u laterolateralnoj projekciji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 69.

NEPREPORUČENI NAZIV: točka po Boltonu

ENGLESKI: Bolton point

NJEMAČKI: Bolton-Punkt

TALIJANSKI: punto di Bolton

Bonwillov trokut

DEFINICIJA: jednakostranični trokut zamišljenih stranica koje spajaju središnje točke kondila lijevoga i desnoga zglobnog nastavka donje čeljusti i dodirna točka središnjih donjih sjekutića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 70.

ENGLESKI: Bonwill triangle

NJEMAČKI: Bonwill-Dreieck; Unterkieferdreieck

Bonwillova kvačica

DEFINICIJA: retencijski element zubne proteze izrađen od lijevane slitine

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: dvostruka E-kvačica

ENGLESKI: Bonwill clasp; double E-clasp

NJEMAČKI: Auflageklammer; Bonwill-Klammer; doppelte E-Klammer

TALIJANSKI: gancio di Bonwill

KONTEKST: Bonwillova kvačica prelazi jedan međuzubni prostor i hvata se za zube ispred i iza međuzubnoga prostora.

Bowenova bolest

DEFINICIJA: lokalizirani intraepidermalni rak pločastih stanica kože s crvenkastim, diskoidnim promjenama koje se perutaju i lagano rastu prema periferiji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 67.

ENGLESKI: Bowen's disease

NJEMAČKI: Bowen-Krankheit

bradavica

DEFINICIJA: izbočina na koži ili sluznici

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 307.

DOPUŠTENI NAZIV: papila

ENGLESKI: papilla

NJEMAČKI: Papille

LATINSKI: papilla

TALIJANSKI: papilla

bradavica doušnoga voda

DEFINICIJA: bradavica na obraznoj sluznici u razini gornjega drugog kutnjaka na kojoj se otvara doušni vod

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 175.

DOPUŠTENI NAZIV: papila doušnoga voda; papila Stenonova duktusa; zaušna bradavica

ENGLESKI: papilla parotidea; parotid papilla

NJEMAČKI: Papilla parotidea

LATINSKI: papilla ducti parotidei

TALIJANSKI: papilla parotidea

bradiaritmija

DEFINICIJA: nenormalan srčani ritam sa srčanom frekvencijom manjom od 60 otkucaja u minuti

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 383.

ENGLESKI: bradyarrhythmia

NJEMAČKI: Bradyarrhythmie

TALIJANSKI: bradiaritmia

bradiglosija

DEFINICIJA: izrazito spor govor zbog poteškoća u pokretanju jezika

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 66.

ENGLESKI: bradyglossia

NJEMAČKI: langsames Sprechen

TALIJANSKI: bradiglossia

bradikardija

DEFINICIJA: sniženje srčane frekvencije na vrijednosti ispod 50 otkucaja u minuti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 118.

ENGLESKI: bradycardia

NJEMAČKI: Bradykardie

TALIJANSKI: bradycardia

bradilalija

DEFINICIJA: izrazito spor govor zbog poremećaja u centru za govor

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 66.

ENGLESKI: bradylalia

NJEMAČKI: Bradylalie

TALIJANSKI: bradilalia

bradna arterija

DEFINICIJA: grana donje alveolne arterije koja prolazi kroz otvor brade i seže pod kožu brade

VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Utrobnji organi: Priručni anatomske atlas 2. Zagreb: Medicinska naklada, 1990., 56.

DOPUŠTENI NAZIV: mentalna arterija; arterija brade

ENGLESKI: mental artery

NJEMAČKI: Kinnarterie

LATINSKI: arteria mentalis

TALIJANSKI: arteria mentale

bradna kvrga

DEFINICIJA: izbočina na prednjoj strani donjočeljustnoga trupa

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: kvrga brade

ENGLESKI: mental tubercle

NJEMAČKI: Tuberculum mentale

LATINSKI: tuberculum mentale

TALIJANSKI: tubercolo mentale

bradni mišić

DEFINICIJA: mišić koji se nalazi pod kožom brade, a služi za podizanje i napinjanje kože prednje strane brade te potiskivanje donje usne prema gore

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 142.

DOPUŠTENI NAZIV: mentalni mišić; mišić brade

ENGLESKI: mentalis; chin muscle

NJEMAČKI: Kinnmuskel

LATINSKI: musculus mentalis

TALIJANSKI: muscolo mentale

bradni živac

DEFINICIJA: završna grana donjega alveolnog živca koja inervira kožu brade, područje usana i gingive

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 489.

DOPUŠTENI NAZIV: mentalni živac

ENGLESKI: mental nerve

NJEMAČKI: Kinnerv

LATINSKI: nervus mentalis

TALIJANSKI: nervo mentale

bradno-jezični mišić

DEFINICIJA: vanjski mišić jezika koji se proteže od gornjega trna brade prema vrhu jezika, jezičnoj tetivnoj ploči, gornjemu rubu jezične kosti i bazi grkljanskoga poklopca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.

DOPUŠTENI NAZIV: genioglosus; genioglosalni mišić

NEPREPORUČENI NAZIV: trokutasti jezični mišić

ENGLESKI: genioglossal muscle; genioglossus

NJEMAČKI: Kinn-Zungen-Muskel

LATINSKI: musculus genioglossus

NAPOMENA: Bradno-jezični mišić jedan je od četiriju vanjskih mišića jezika odgovornih za pokretanje jezika.

brahicefalija

DEFINICIJA: varijacija oblika glave kod koje je duljina glave manja u odnosu na njezinu širinu

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 137.

ENGLESKI: brachycephaly

NJEMAČKI: Brachicephalie

TALIJANSKI: brachicefalia

brahicheilia

DEFINICIJA: nenormalno kratka usna

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 66.

ENGLESKI: brachycheilia

NJEMAČKI: Lippenverkürzung

TALIJANSKI: brachiceilia

brahidaktilija

DEFINICIJA: malformacija obilježena izrazito kratkim prstima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 118.

ENGLESKI: brachydactyly

NJEMAČKI: Brachydaktylie;

Kurzfingerigkeit

LATINSKI: brachidactylia

TALIJANSKI: brachidattilia

brahignatija

DEFINICIJA: nenormalno skraćena donja čeljust

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 70.

ENGLESKI: brachygnathia

NJEMAČKI: Brachygnatie;

Kurzkieferkeit

TALIJANSKI: brachignatia

NAPOMENA: Brahignatija je najčešće izražena na donjoj čeljusti.

brahiodont

DEFINICIJA: svojstvo onoga koji ima zube kratkih kruna, a dugih korijena
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 66.
ENGLJSKI: brachyodont
NJEMAČKI: brachyodont
TALIJANSKI: brachiodonto

branhijalna cista

DEFINICIJA: cista s vlastitom stijjenkom od potpornoga tkiva, unutarnjom prevlakom i s tekućim ili mekanim sadržajem u području vrata, uha ili sternokleidomastoidnoga mišića nastala zbog nepotpuna zatvaranja branhijalnih lukova
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 284.
DOPUŠTENI NAZIV: branhiogena cista
ENGLJSKI: branchial cyst
NJEMAČKI: branchiogene Zyste; Keimengangzyste
TALIJANSKI: cisti branchiale

branhijalni luk

DEFINICIJA: jedan od pet parova ispupčenja mezodermnoga tkiva, koji su međusobno odijeljeni vodoravnim žljebovima i smješteni na bočnim stijenkama ždrijela, kaudalno od primitivne usne šupljine
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 45.
DOPUŠTENI NAZIV: škržni luk
ENGLJSKI: branchial arch
TALIJANSKI: arco branchiale

brazda

DEFINICIJA: pukotina u razini epitela usne sluznice
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 36.

DOPUŠTENI NAZIV: fisura

ENGLJSKI: fissure

NJEMAČKI: Fissur

LATINSKI: fissura

brazda raonika

DEFINICIJA: brazda na gornjemu rubu raonika u koju se ulaže pregradna nosna hrskavica
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.
ENGLJSKI: vomerine groove
NJEMAČKI: Pflugscharbeinfurche
LATINSKI: sulcus vomeris
TALIJANSKI: solco del vomere

bregma

DEFINICIJA: točka spajanja uzdužnoga tjemenuog i vjenačnoga šava lubanje
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 37.
ENGLJSKI: bregma
NJEMAČKI: Bregma
TALIJANSKI: bregma

bridni zagriz

DEFINICIJA: vrsta međučeljusnoga odnosa pri kojemu sjekutični bridovi gornjih i donjih zuba dolaze u dodir
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 25.
DOPUŠTENI NAZIV: *tête-à-tête*
ENGLJSKI: edge to edge bite
NJEMAČKI: Eck-zu-Eck-Biss; Kantenbiss; Kopfbiss
TALIJANSKI: morso "edge to edge"
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

bromizam

DEFINICIJA: toksično stanje organizma izazvano prekomjernim unosom broma ili tvari koja sadržava brom

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 38.

ENGLISKI: bromism

NJEMAČKI: Bromismus

TALIJANSKI: bromismo

bruksomanija

DEFINICIJA: psihički poremećaj obilježen stiskanjem zuba u budnome stanju

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1008.

ENGLISKI: bruxomania

NJEMAČKI: Bruxomanie

TALIJANSKI: brussismo

brusna faseta

DEFINICIJA: sjajno ravno područje na zubima koje ne odgovara prirodnomu obliku grizne plohe zuba, a posljedica je trošenja zuba

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 230.

ENGLISKI: wear facet

NJEMAČKI: Schliffacet

TALIJANSKI: faccetta di usura

bubrežna osteodistrofija

DEFINICIJA: promjene u kosturu nastale zbog kronične bolesti bubrega koje nastaju zbog poremećaja kalcija i fosfora u metabolizmu, abnormalnoga metabolizma vitamina D te pojačana djelovanja paratireoidne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 416.

DOPUŠTENI NAZIV: renalna osteodistrofija

ENGLISKI: renal osteodystrophy

NJEMAČKI: Nierenosteodystrophie; renale Osteodystrophie

TALIJANSKI: osteodistrofia renale

KONTEKST: U bubrežnoj osteodistrofiji u gornjoj i donjoj čeljusti vidimo demineralizaciju kosti, gubitak trabekula, fenomen mliječnoga stakla, potpun ili djelomičan gubitak lamine dure, radiolucentne lezije s divovskim stanicama ili smeđe tumore te metastatske kalcifikate.

bujanje

DEFINICIJA: proces umnažanja određenih čestica koje proizvode iste ili sebi slične čestice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 330.

DOPUŠTENI NAZIV: proliferacija

ENGLISKI: overgrowth; proliferation

NJEMAČKI: Proliferation; Wucherung

TALIJANSKI: proliferazione

NAPOMENA: Bujanje može biti posljedica fiziološkoga ili patološkoga zbivanja.

bukookluzija

DEFINICIJA: okluzija pri kojoj je zubni luk ili skupina zuba smještena bukalnije nego što je normalno

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: obrazna okluzija

ENGLISKI: buccal occlusion

NJEMAČKI: bukkale Okklusion;

wangenseitige Okklusion;

backenseitige Okklusion

bukoverzija

DEFINICIJA: nestandardni nagib zuba prema obrazu

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 39.

ENGLESKI: buccoversion; buccal inclination

NJEMAČKI: bukkale Neigung

bulbozni zub

DEFINICIJA: poremećaj oblika pretkutnjaka i kutnjaka kod *dentinogenesis imperfecta* II. tipa, kada zubne krune imaju gomoljast oblik zbog suženja u području zubnoga vrata većega od uobičajenoga

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 271.

DOPUŠTENI NAZIV: gomoljasti zub

ENGLESKI: bulbous tooth

NJEMAČKI: knolliger Zahn

TALIJANSKI: dente bulboso

bulimija

DEFINICIJA: poremećaj uzimanja hrane, uglavnom psihogenoga podrijetla

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 404.

ENGLESKI: bulimia

NJEMAČKI: Bulimie; Ess-Brech-Sucht

TALIJANSKI: bulimia

NAPOMENA: Pacijentima s bulimijom u ustima su vidljive erozije cakline na nepčanim ploham gornjih zuba zbog djelovanja želučane kiseline, a moguće je povećanje podušne žlijezde slinovnice te rijetko promjene na usnoj sluznici.

bulozna epidermoliza

DEFINICIJA: opće autoimuno ljuštenje kože i sluznica povezano sa stvaranjem ožiljaka i kontrakturama na mjestima ožiljaka

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 73.

ENGLESKI: bullous epidermolysis

NJEMAČKI: bullöse Epidermolyse

LATINSKI: epidermolysis bullosa

TALIJANSKI: epidermolisi bullosa

KONTEKST: U buloznoj je epidermolizi moguća pojava hemoragičnih bula u ustima.

bulozni pemfigoid

DEFINICIJA: autoimuna vezikulobulozna mukokutana bolest, samoograničavajućega i dobroćudnoga tijeka, popraćena vredovima na koži i sluznici, uključujući usnu sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 72.

ENGLESKI: bullous pemphigoid

NJEMAČKI: bullöses Pemphigoid

LATINSKI: pemphigoides bullosus

TALIJANSKI: pemfigoide bulloso

bunodont

DEFINICIJA: kutnjak izrazito zaobljenih kvržica

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 71.

ENGLESKI: bunodont

NJEMAČKI: Bunodont

Bunsenov plamenik

DEFINICIJA: plamenik koji služi kao izvor topline za različite laboratorijske postupke u stomatologiji i omogućuje miješanje plina sa zrakom te postizanje različitih oblika i vrijednosti

plamena

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 74.

ENGLESKI: Bunsen burner

NJEMAČKI: Bunsenbrenner

TALIJANSKI: bruciatore bunsen; becco Bunsen

Burkittov limfom

DEFINICIJA: B-stanični limfom visokoga stupnja zloćudnosti koji nastaje iz germinativnih stanica limfnoga čvora

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 360.

ENGLESKI: Burkitt lymphoma

NJEMAČKI: Burkitt-Lymphom

TALIJANSKI: linfoma di Burkitt

KONTEKST: Najčešće mjesto pojavljivanja Burkittova limfoma su čeljusti, pri čemu se u ustima mogu vidjeti velike ulcerirajuće ili neulcerirajuće tvorbe.

Burtonova crta

DEFINICIJA: tamnoplava crta koja se pojavljuje uz rub zubnoga mesa, a upućuje na kronično trovanje olovom

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 72.

DOPUŠTENI NAZIV: plava linija; olovna linija

ENGLESKI: Burton`s line; blue line; lead line; lead seam

NJEMAČKI: Bleisaum

LATINSKI: halo saturninus

burzitis

DEFINICIJA: upala sluznih vrećica na mjestima na kojima mišići ili tetive dolaze u izravan doticaj s čvrstom podlogom

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker

Inc., 2002., 338.

DOPUŠTENI NAZIV: bursitis

ENGLESKI: bursitis

NJEMAČKI: Bursitis;

Schleimbeutelentzündung

NAPOMENA: Burzitis mišića natezača nepca može izazvati bol nalik zubobolji.

butirična kiselina

DEFINICIJA: kratkolančana masna kiselina koja inhibira T-stanice blastogeneze i potiče stvaranje interleukina-1

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 65.

ENGLESKI: butyric acid

NJEMAČKI: Butansäure

C-reaktivna bjelančevina

DEFINICIJA: bjelančevina koja se nalazi u krvi i smatra se specifičnijim pokazateljem upalnih stanja i bolesti organizma nego što je to sedimentacija eritrocita

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 56.

DOPUŠTENI NAZIV: C-reaktivni protein

ENGLESKI: C-reactive protein

NJEMAČKI: C-reaktives Protein

TALIJANSKI: proteina C reattiva

CAD-CAM

DEFINICIJA: računalno potpomognuta tehnika izradbe nadomjestaka iz blokova, pretežno keramičkih

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 110.

ENGLESKI: CAD-CAM

NJEMAČKI: CAD-CAM

TALIJANSKI: CAD-CAM

NAPOMENA: CAD-CAM se odvija u

tri faze: prikupljanje obavijesti, konstruiranje nadomjestka i izradba nadomjestka strojnim glodanjem.

CAD-CAM keramika

DEFINICIJA: CAD-CAM keramika dobivena strojnom tehnikom s pomoću koje se iz keramičkoga bloka računalno oblikuje i izrađuje jezgra krunice ili tijelo mosta

VRELO DEFINICIJE: Craig, R. G.; Powers, J. M.; Wataha, J. C. Dental materials: Properties and manipulation. St. Louis: Mosby, 2000., 564.

ENGLNESKI: CAD-CAM ceramic

NJEMAČKI: CAD-CAM-Keramik

TALIJANSKI: CAD-CAM ceramica

caklinska lamela

DEFINICIJA: hipomineralizirana struktura koja se prostire radijarno i okomito na caklinsku površinu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 76.

ENGLNESKI: lamellea

NJEMAČKI: Schmelzlamelle

TALIJANSKI: lamella di smalto

caklinska prizma

DEFINICIJA: temeljna građevna jedinica tvrdoga zubnoga tkiva izložena oralnoj sredini, vidljiva svjetlosnom mikroskopijom

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 33.

ENGLNESKI: enamel prism

NJEMAČKI: Schmelzprisma

caklinska udubina

DEFINICIJA: udubina na vezivnome tkivu u području zubnoga organa koja se vidi na histološkome preparatu zubnoga zametka

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 19.

ENGLNESKI: enamel niche

NJEMAČKI: Zahnschmelznische

TALIJANSKI: nicchia dello smalto

caklinska veza

DEFINICIJA: pramen stanica koji se širi od caklinskoga čvora do udubine na vanjskome zubnome epitelu i tako naoko dijeli zubni organ na dva dijela

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: caklinski septum

ENGLNESKI: enamel septum

NJEMAČKI: Schmelzseptum

caklinski biser

DEFINICIJA: anomalija na površini zuba koja je obilježena prozirnomo kuglastom tvorbuom smještenom u predjelu račvišta višekorijenskih zuba na granici zubne cakline i cementa te na prikladnim udubinama zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: caklinska perla

ENGLNESKI: enamel pearl; enamelon

NJEMAČKI: Enamelom; Schmelzperle

NAPOMENA: Caklinski biseri nastaju kao rezultat aktivnosti Hertwigove epitelne ovojnice i ostataka Mallasezovih stanica te djelovanja ameloblasta u razdoblju oblikovanja zuba.

caklinski čvor

DEFINICIJA: nakupina stanica u središtu unutarnjega caklinskog epitela koja djeluje kao signalni centar i upravlja morfogenezom zubnih kvržica

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby,

2002., 295.

ENGLESKI: enamel nodule; enamel knot

NJEMAČKI: Schmelzknotten

TALIJANSKI: nodulo dello smalto (smalto perlato, enameloma)

caklinski grm

DEFINICIJA: hipomineralizirana struktura uz caklinsko-dentinsko spojište bogata organskim tvarima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 76.

ENGLESKI: enamel tuft

NJEMAČKI: Schmelzbüschel

TALIJANSKI: ciuffo dello smalto

caklinski kristal

DEFINICIJA: temeljna građevna jedinica tvrdoga zubnog tkiva izložena oralnoj sredini, vidljiva elektronskom mikroskopijom

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 29.

ENGLESKI: enamel crystal

NJEMAČKI: Schmelzkristall

KONTEKST: Caklinski je kristal građen od kalcijeva hidroksilapatita.

caklinski matriks

DEFINICIJA: temeljna proteinska tvar u razvoju zubne cakline

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 4.

ENGLESKI: enamel matrix

NJEMAČKI: Schmelzmatrix

TALIJANSKI: matrice dello smalto

caklinski organ

DEFINICIJA: nakupina epitelnih stanica koje su odgovorne za stvaranje cakline i epitelnoga pripoja, za oblikovanje zubne krune te za početak stvaranja dentina

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K.

B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 291.

DOPUŠTENI NAZIV: zubni organ

ENGLESKI: enamel organ

NJEMAČKI: Schmelzorgan

caklinski pupak

DEFINICIJA: udubina na vanjskome dentalnom epitelu

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 19.

ENGLESKI: enamel navel

NJEMAČKI: Schmelznabel

caklinsko sazrijevanje

DEFINICIJA: proces pretvaranja mekoga, djelomično mineraliziranoga caklinskog matriksa u tvrdi caklinu ugradnjom dodatnih količina iona kalcija, fosfata, fluorida i ostalih minerala u tragovima uz istodobno istiskivanje vode

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 259.

DOPUŠTENI NAZIV: caklinsko zrenje; maturacija cakline; sazrijevanje cakline

ENGLESKI: enamel maturation

NJEMAČKI: Schmelzreifung

TALIJANSKI: maturazione dello smalto

caklinsko vreteno

DEFINICIJA: nastavak dentinskoga kanalića u caklinu preko caklinsko-dentinskoga spojišta

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 420.

ENGLESKI: enamel spindle

NJEMAČKI: Schmelzspindel

caklinsko-cementno spojište

DEFINICIJA: mjesto dodira zubne cakline i cementa na zubnome korijenu

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 6.

ENGLISKI: cements-enamel junction

NJEMAČKI: Zahnschmelzzementgrenze

TALIJANSKI: giunzione smalto-cemento

caklinsko-dentinski adhezijski sustavi

DEFINICIJA: smolasti materijali koji omogućuju svezivanje i retenciju kompozitnih materijala ostvarivanjem mikromehaničke, kemijske i fizičke sveze s tvrdim zubnim tkivima

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 301.

DOPUŠTENI NAZIV: dentinski adhezivi
NEPREPORUČENI NAZIV: bond

ENGLISKI: dentin bonding agents; adhesive system

NJEMAČKI: Adhäsiv; Kleber; Bonder

caklinsko-dentinsko spojište

DEFINICIJA: mjesto dodira dentina i caklinskoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 77.

KRATICA - HRVATSKI: CDS

ENGLISKI: enamel-dentine junction

NJEMAČKI: Schmelzdentingrenze

TALIJANSKI: giunzione smalto-dentinale

Callahanova metoda

DEFINICIJA: metoda punjenja korijenskih kanala pri kojoj se štapići gutaperke otapaju

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental

terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 186.

ENGLISKI: Callahan's method; Johnston's method; chloropercha method

NJEMAČKI: Callahansches Verfahren

Camperova crta

DEFINICIJA: pravac koji spaja antropometrijske točke lubanje, porion i prednji nosni trn, a uglavnom je paralelan s proteznom plohom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 77.

DOPUŠTENI NAZIV: nazoaurikularna linija; Camperova linija

ENGLISKI: Camper's line

NJEMAČKI: Campersche Ebene

TALIJANSKI: linea di Camper

NAPOMENA: Pomaže pri utvrđivanju međučeljusnih odnosa u izradbi proteze.

Capdedontova bolest

DEFINICIJA: nasljedna bolest koja sprečava razvoj dentina, zbog čega nastaju zubi s hipoplastičnim dentinom koji se brzo troši

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: hereditarna hipoplastična dentinogeneza; nasljedna hipoplastična dentinogeneza

ENGLISKI: Capdedont's disease; crownless teeth

NJEMAČKI: Capdedontsche Krankheit

TALIJANSKI: malattia di Capdedont

Carabellijeva kvržica

DEFINICIJA: dodatna kvržica na meziopalatinalnoj kvržici gornjih kutnjaka koja se najčešće pojavljuje na gornjemu prvom kutnjaku

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 99.

DOPUŠTENI NAZIV: tuberculum Carabelli
ENGLISKI: Carabelli's cusp; Carabelli's tubercle

NJEMAČKI: Carabelli-Höcker

LATINSKI: tuberculum Carabelli

TALIJANSKI: tubercolo di Carabelli

Carabellijevo svojstvo

DEFINICIJA: obilježje u obliku brazde, grebena, jamice ili kvržice na usnoj plohi meziopalatinalne kvržice gornjih kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Hillson, S. Dental anthropology. Cambridge: Cambridge University Press, 1996., 91.

NEPREPORUČENI NAZIV: Carabellijeva kvržica

ENGLISKI: Carabelli's trait

NJEMAČKI: Carabelli-Merkmal

Carmichaelova kvačica

DEFINICIJA: kvačica za koferdam koja ima pokretna krilca

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 79.

ENGLISKI: Carmichael clasp

NJEMAČKI: Carmichael-Klammer

cefalični

DEFINICIJA: koji se odnosi na glavu

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 86.

NEPREPORUČENI NAZIV: kefalični

ENGLISKI: cephalic

NJEMAČKI: schädelbezüglich

cefalogram

DEFINICIJA: rendgenska snimka glave

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 85.

NEPREPORUČENI NAZIV: kefalogram

ENGLISKI: cephalogram

NJEMAČKI: Kephelogramm; Schädelbild

cefalokaudalni gradijent rasta

DEFINICIJA: os pojačanja intenziteta rasta od glave do stopala

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 28.

ENGLISKI: cephalocaudal gradient of growth

NJEMAČKI: kaudokraniale Wachstumsgradient

cefalometar

DEFINICIJA: instrument za mjerenje glave

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 86.

NEPREPORUČENI NAZIV: kefalometar

ENGLISKI: cephalometer

NJEMAČKI: Schädelmesser

cefalometrija

DEFINICIJA: dio ortodoncije koji se bavi mjerenjem određenih dimenzija glave radi morfološkoga opisa ili ortodontske dijagnostike

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.].

Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 85.

NEPREPORUČENI NAZIV: kefalometrija

ENGLISKI: cephalometrics; cephalometry

NJEMAČKI: Kephelometrie; Kopfvermessungskunde; Schädelvermessung

cefalometrijska točka

DEFINICIJA: točka na lubanji koja se upotrebljava u cefalometrijskim mjerenjima

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 86.

NEPREPORUČENI NAZIV: kefalometrijska točka

ENGLESKI: cephalometric point; cephalometric landmark

NJEMAČKI: kephalometrischer Messpunkt; Schädelmesspunkt

cefalospirin

DEFINICIJA: beta-laktaminski antibiotik sličan penicilinu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 68.

ENGLESKI: cephalosporin

NJEMAČKI: Cephalosporin

cefalostat

DEFINICIJA: naprava za učvršćivanje položaja glave u odnosu na radiološki izvor

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 89.

ENGLESKI: cephalostat

NJEMAČKI: Kephalostat

TALIJANSKI: cefalostato

celijakija

DEFINICIJA: bolest tankoga crijeva obilježena upalom sluznice s atrofijom resica i kriptalnom hiperplazijom koja nastaje nakon izlaganja glutenu

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 225.

DOPUŠTENI NAZIV: glutenska enteropatija

NEPREPORUČENI NAZIV: netropska sprue

ENGLESKI: celiac disease; coeliac disease

NJEMAČKI: Zöliakie

TALIJANSKI: celiachia; morbo celiaco

celulitis

DEFINICIJA: negnojna ili gnojna upala rahloga potkožnog veziva

VRELO DEFINICIJE: Rječnik hrvatskoga jezika / urednik Jure Šonje. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2000., 117.

ENGLESKI: cellulitis

NJEMAČKI: Zellulitis

celuloidna krunica

DEFINICIJA: kalup u obliku zuba koji se upotrebljava za izradbu zubne krune kompozitom

VRELO DEFINICIJE: Škrinjaric, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 199.

DOPUŠTENI NAZIV: celuloidna kapica

ENGLESKI: celluloid crown

NJEMAČKI: Zelluloidkäppchen; Zelluloidkrone

TALIJANSKI: corona in celluloido

celuloidna vrpca

DEFINICIJA: prozirna plastična vrpca koja se upotrebljava kao matrica u izradbi aproksimalnih ispuna na prednjim zubima

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T.

J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 224.

DOPUŠTENI NAZIV: celuloidna matrica; celuloidna traka

NEPREPORUČENI NAZIV: celuloidna stripsa

ŽARGONIZAM: stripsa

ENGLESKI: celluloid strip; plastic strip; celluloid matrix

NJEMAČKI: Zelluloidstreifen; Kunststoffband; Kunststoffmatrize

celuloza

DEFINICIJA: biljni polisaharid građen od molekula glukoze zastupljen u hrani biljnoga podrijetla i neprobavljiv u čovjekovu

probavnome sustavu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

ENGLESKI: cellulose

NJEMAČKI: Cellulose; Zellulose

TALIJANSKI: cellulosa

NAPOMENA: Celuloza pripada većoj skupini neprobavljivih biljnih spojeva, tzv. biljnim vlaknima koja uglavnom čine polisaharidi.

cement

DEFINICIJA: materijal koji služi kao podloga za izradbu privremenih ispuna ili za trajno cementiranje protetičkih nadomjestaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 86.

ENGLESKI: cement

NJEMAČKI: Zement

TALIJANSKI: cemento

NAPOMENA: Cement kao stomatološki materijal treba razlikovati od cementa u značenju tvrdoga zubnog tkiva.

cementificirajući fibrom

DEFINICIJA: dobroćudna tvorba koja se pojavljuje u području kutnjaka ili pretkutnjaka donje čeljusti i može prouzročiti izobličenje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 161.

ENGLESKI: cementifying fibroma

NJEMAČKI: zementifizierendes Fibrom

TALIJANSKI: fibroma cemento ossificante

NAPOMENA: Cementificirajući fibrom rendgenski se očituje prosvjetljenjem, a zatim zasjenjenjem zbog sklerozacije tkiva.

cementikl

DEFINICIJA: mala, potpuno asimptomatska nakupina cementa u parodontnoj svezi

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 159.

ENGLESKI: cementicle

NJEMAČKI: Zementikel

TALIJANSKI: cementicoli

NAPOMENA: Cementikl vjerojatno nastaje oko jezgra degeneriranih epitelnih stanica ili kao posljedica tromboziranih i poslije kalcificiranih kapilara.

cementiranje

DEFINICIJA: pričvršćivanje fiksnoga protetičkog nadomjestka na bataljak posredstvom odgovarajućega cementa

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 406.

ENGLESKI: cementation; luting

NJEMAČKI: Aufzementieren; Zementierung

TALIJANSKI: cementazione

cementirati

DEFINICIJA: pričvrstiti za zub cementom

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 84.

ENGLESKI: to cement to; to seat

NJEMAČKI: anzementieren; aufzementieren

cementna aplazija

DEFINICIJA: potpun manjak cementa na površini zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 293.

DOPUŠTENI NAZIV: aplazija cementa
ENGLESKI: cementum aplasia
NJEMAČKI: Zahnzementaplasie

cementna linija

DEFINICIJA: linija koja odslikava procese koštane pregradnje, obilježujući mjesto dovršenja osteoklastične razgradnje i početka odlaganja koštanoga matriksa
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 147.

ENGLESKI: cement line; reversal line
NJEMAČKI: Kittlinie
TALIJSKI: linea del cemento

cementno-dentinsko spojište

DEFINICIJA: dio zuba na kojemu se dodiruju zubni cement i dentin
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 85.
ENGLESKI: cementodentinal junction
NJEMAČKI: Zementdentinegrenze

cementoblast

DEFINICIJA: oblikovna stanica u procesu razvoja zuba koja proizvodi cementni matriks koji se mineralizira i postaje cement
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 33.

ENGLESKI: cementoblast
NJEMAČKI: Zementoblast
TALIJSKI: cementoblaste

cementoblastom

DEFINICIJA: dobroćudna tvorba građena od cementa povezana sa zubnim korijenom koja raste asimptomatski u području kutnjaka ili pretkutnjaka i izbočuje kost, a kad

raste prema alveolnome živcu može prouzročiti i neuralgiformne boli
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 159.

DOPUŠTENI NAZIV: pravi cementom
ENGLESKI: cementoblastoma
NJEMAČKI: Zementoblastom
TALIJSKI: cementoblastoma
NAPOMENA: Terapija cementoblastoma je enukleacija.

cementocit

DEFINICIJA: stanica slabije aktivnosti smještena u mineraliziranome vezivnom tkivu koje pokriva zubni korijen
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 50.
ENGLESKI: cementocyte
NJEMAČKI: Zementozyt; Zementzelle

cementogeneza

DEFINICIJA: postanak mineraliziranoga vezivnog tkiva koje pokriva zubni korijen
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 7.
DOPUŠTENI NAZIV: stvaranje cementa
ENGLESKI: cementogenesis
NJEMAČKI: Zementbildung; Zementogenese

cementoid

DEFINICIJA: organski kalup mineraliziranoga vezivnog tkiva koje pokriva zubni korijen
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 6.
ENGLESKI: cementoid
NJEMAČKI: Zementoid

cementom

DEFINICIJA: nakupina novostvorenoga cementa oko zubnoga korijena koja

je jače izražen obiljk hiper cementoze

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 424.

ENGLESKI: cementoma

NJEMAČKI: Zementom

TALIJANSKI: cementoma

centrična interferencija

DEFINICIJA: prijevremeni doticaj koji nastaje pri donjočeljusnim kretanjama zatvaranja s kondilima u njihovu idealnom položaju u zglobnoj jamici i koji prouzročuje skretanje donje čeljusti u posteriornome i/ili anteriornome pravcu

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 16.

NEPREPORUČENI NAZIV: centrična interferenca

ENGLESKI: centric interference

NJEMAČKI: zentrische Interferenz

centrična okluzija

DEFINICIJA: okluzija u kojoj se svi zubi dodiruju istodobno, jednakomjerno i istom snagom, a pri tome se kondili nalaze u zenitu ili malo ispred zglobne jamice

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: položaj maksimalne interkuspidacije

ENGLESKI: centric occlusion

NJEMAČKI: Zentralokklusion;
zentrische Okklusion

centrična relacija

DEFINICIJA: stanje u kojemu je kondil u superoanteriornome položaju u zglobnoj jamici i naslanja se na stražnju kosinu zglobne kvrčice, dok je zglobna pločica pravilno smještena među njima

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 112.

ENGLESKI: centric relation

NJEMAČKI: zentrische Relation

TALIJANSKI: relazione centrica

cerebralna paraliza

DEFINICIJA: skupina poremećaja s motoričkim obilježjima koja nastaju zbog neprogresivnoga oštećenja mozga prije ili nakon rođenja

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 598.

KRATICA - HRVATSKI: CP

KRATICA - ENGLESKI: CP

ENGLESKI: cerebral palsy

NJEMAČKI: zerebrale Lähmung

TALIJANSKI: paralisi cerebrale

KONTEKST: U pacijenata s cerebralnom paralizom dolazi do pojačana lučenja sline zbog nedostatka koordinacije orofacijalnih i vratnih mišića.

cermet

DEFINICIJA: klasični stakleno-ionomerni cement s dodanim različitim kovinskim česticama i slitinama radi poboljšanja mehaničkih svojstava

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzgz.hr>, 229.

DOPUŠTENI NAZIV: kovinama pojačan stakleno-ionomerni cement

ENGLESKI: metal-reinforced glass ionomer cement

NJEMAČKI: Metall verstärkter Glasionomerzement

cervikofacijalna aktinomikoza

DEFINICIJA: infekcija bakterijom *Actinomyces israelii* koja se pojavljuje u cervikofacijalnome području i obično zahvaća podčeljusno područje, jezik, područje obraza i žvačnih mišića te zaušne žlijezde
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 176.
ENGLJSKI: cervicofacial actinomycosis
NJEMAČKI: zervikofaziale Aktinomykose
TALIJANSKI: actinomicosi cervicofacciale

Chediak-Higashijev sindrom

DEFINICIJA: autosomno recesivan poremećaj popraćen pojavom okulokutanoga albinizma, progresivnih neuroloških anomalija i velikih plavosivih granula u citoplazmi neutrofila, eozinofila, bazofila i trombocita
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 441.
ENGLJSKI: Chediak-Higashi syndrome
NJEMAČKI: Chediak-Higashi-Syndrom
TALIJANSKI: sindrome di Chediak-Higashi
KONTEKST: Bolest gingive i parodonta čest su nalaz u bolesnika s Chediak-Higashijevim sindromom, a rani gubitak zuba zbog parodontne bolesti i karijesa najčešće su opisane pojave.

Cheyne-Stokesovo disanje

DEFINICIJA: patološki način disanja obilježen fazama prestanka disanja i fazama pojačana dubokog disanja
VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 26.

ENGLJSKI: Cheyne-Stokes respiration; Cheyne-Stokes breathing
NJEMAČKI: Cheyne-Stokes-Atmung

Christensenov fenomen

DEFINICIJA: razdvajanje voštanih bedema u bočnome području pri kretnji donje čeljusti prema naprijed u fazi određivanja međučeljusnih odnosa
VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 134.
ENGLJSKI: Christensen phenomena
NJEMAČKI: Christensensches Phänomen
TALIJANSKI: fenomeno di Christensen

cijanoakrilat

DEFINICIJA: učvršćivač koji se nanosi u područje završne linije brušenoga bataljka na radnome odljevu radi izbjegavanja njegove površinske abrazije tijekom izrade voštanoga odljeva
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 313.
DOPUŠTENI NAZIV: akrilatni lak
ENGLJSKI: cyanoacrilate
NJEMAČKI: Cyanoakrilat

cijanoza

DEFINICIJA: simptom i fizički znak bolesti koji označuje plavičastu boju kože i sluznica koja je posljedica povećane količine reduciranoga hemoglobina u površinskim kapilarama i venulama
VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 8.
ENGLJSKI: cyanosis
NJEMAČKI: Blausucht; Zyanose
LATINSKI: cianosis
TALIJANSKI: cianosi

cijeljenje

DEFINICIJA: proces oporavka ozlijeđenoga, izgubljenoga ili kirurški obrađenoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 27.

DOPUŠTENI NAZIV: zacjeljivanje

ŽARGONIZAM: zaraštavanje

ENGLJSKI: healing

NJEMAČKI: Heilung

cijepljenje

DEFINICIJA: postupak kojim se postiže specifična imunost na jedan antigen ili na više njih, a obično se provodi radi sprečavanja zaraznih bolesti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: imunizacija; vakcinacija

ENGLJSKI: immunisation; vaccination

NJEMAČKI: Immunisierung; Impfung; Schutzimpfung

ciklička neutropenija

DEFINICIJA: težak poremećaj popraćen smanjenjem broja neutrofila, koje se pojavljuje otprilike svaki 21 dan

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 441.

ENGLJSKI: cyclic neutropenia

NJEMAČKI: zyklische Neutropenie

TALIJSKI: neutropenia ciclica

cingulum

DEFINICIJA: izbočina u vratnoj trećini anatomske zubne krune vidljiva s nepčane strane

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry.

St. Louis: Mosby, 1982., 53.

ENGLJSKI: cingulum; basal ridge

NJEMAČKI: basale Erhöhung

cink

DEFINICIJA: plavkastobijela kovina koju je moguće kovati i valjati u tanke ploče, a u stomatologiji se upotrebljava kao sastavni dio slitina za izradbu protetičkih nadomjestaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 93.

ENGLJSKI: zinc

NJEMAČKI: Zink

TALIJSKI: zinco

cinkoksifosfatni cement

DEFINICIJA: materijal za izradu zaštitnih kavitetnih podloga ili privremenih ispuna te za cementiranje protetičkih nadomjestaka

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 308.

NEPREPORUČENI NAZIV: fosfatni cement

ENGLJSKI: zinc phosphate cement

NJEMAČKI: Zink-Phosphat-Zement

TALIJSKI: cementi al fosfato di zinco

NAPOMENA: Praškasti dio cinkoksifosfatnoga cementa uglavnom čini cinkov oksid, a tekući fosfatna kiselina.

cinodont

DEFINICIJA: malena pulpna komora suvremenoga čovjeka koja je izrazito sužena na spojištu cakline i cementa

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 231.

NEPREPORUČENI NAZIV: zub kao u psa

ENGLJSKI: cynodont

NJEMAČKI: Cynodont

cirkonijeva keramika

DEFINICIJA: oksidna keramika visoke čvrstoće koja se upotrebljava za potpuno keramičke protetičke radove

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 110.

DOPUŠTENI NAZIV: cirkonij-oksidna keramika

ENGLISKI: zirconia ceramics

NJEMAČKI: Zirkonkeramik

TALIJANSKI: ceramica-zirconio

cirkumferentni parodontni koštani defekt

DEFINICIJA: vertikalni defekt koji obuhvaća više od jedne površine zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 38.

ENGLISKI: circumferential bone defect

NJEMAČKI: cirkumferente parodontale Knochendefekt

cirkumpulzni dentin

DEFINICIJA: dentin koji izgrađuje najveći dio zuba i čini sloj primarnoga dentina koji se odlaže nakon dentinskoga ogrtača

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarčić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 27.

NEPREPORUČENI NAZIV: cirkumpulpalni dentin

ENGLISKI: circumpulpal dentine

NJEMAČKI: zirkumpulpaes Dentin

TALIJANSKI: dentina parapulpare

ciroza jetre

DEFINICIJA: krajnji rezultat različitih stanja koja dovode do kroničnih upalnih promjena, oštećenja stanica jetre, ožiljkivanja, abnormalne

fibroze i čvoraste degeneracije jetre
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 403.

ENGLISKI: liver cirrhosis

NJEMAČKI: Leberzirrhose

TALIJANSKI: cirrosi epatica

NAPOMENA: U usnoj šupljini pacijenata s cirozom jetre mogu se primijetiti promjene povezane s malnutricijom i žutica.

cista

DEFINICIJA: patološka šupljina ispunjena tekućim ili kašastim sadržajem

VRELO DEFINICIJE: Anič, V. [et al.]. Hrvatski enciklopedijski rječnik. Zagreb: Novi Liber, 2003., 174.

DOPUŠTENI NAZIV: prava cista

ENGLISKI: cyst

NJEMAČKI: Zyste

LATINSKI: cystis

TALIJANSKI: cisti

cista sjekutićnoga kanala

DEFINICIJA: cista koja se razvija od epitelnih ostataka nosno-nepčanoga duktusa u istoimenome kanalu bilo gdje između nosa i sjekutićnoga otvora na nepcu
VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 124.

DOPUŠTENI NAZIV: cista incizivnoga kanala

ENGLISKI: incisive canal cyst

NJEMAČKI: Canalis incisivus Zyste

TALIJANSKI: cisti del dotto

nasopalatino; cisti del canale incisivo

NAPOMENA: Cista sjekutićnoga kanala klinički se očituje polukuglastom oteklinom u prednjemu dijelu

nepca te rendgenskom snimkom koja prikazuje okruglo prosvjetljenje u središnjoj liniji.

cista tireoglosalnoga kanala

DEFINICIJA: razvojna tvorba koja se može razviti bilo gdje duž tireoglosalnoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 284.

ENGLISKI: thyreoglossal duct cyst
NJEMAČKI: Ductus-thyreoglossus-Zyste

TALIJANSKI: cisti del dotto tireoglossa

cistična fibroza

DEFINICIJA: autosomno recesivno nasljedna genska bolest obilježena pojavom hiperviskozne lučevine u dišnome i probavnomne traktu, pri čemu se zahvaćene i znojne žlijezde, hepatobilijarni sustav i spolni organi

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 358.

KRATICA - HRVATSKI: CF

ENGLISKI: cystic fibrosis

NJEMAČKI: zystische Fibrose

TALIJANSKI: fibrosi cistica

KONTEKST: Poboljšana higijena usne šupljine u oboljelih od cistične fibroze može znatno smanjiti egzacerbacije respiratorne bolesti.

citodijagnostika

DEFINICIJA: metoda utvrđivanja dijagnoze na temelju mikroskopskoga pregleda i prepoznavanja stanica iz tjelesnih tekućina, tkiva ili organa te njihovih lučevina i izlučevina dobivenih punkcijom ili uzimanjem brisa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 146.

ENGLISKI: cytodiagnosics

NJEMAČKI: Zelldiagnostik;
Zytodiagnostik

TALIJANSKI: citodiagnostica

citokin

DEFINICIJA: međustanični posrednici koji sudjeluju u upalnome odgovoru, rastu i diferencijaciji stanica

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 596.

ENGLISKI: cytokine

NJEMAČKI: Zytokine

citoliza

DEFINICIJA: rastvaranje stanice prouzročeno kemijskim, toplinskim, radioaktivnim ili drugim utjecajem

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 95.

ENGLISKI: cytolysis

NJEMAČKI: Zytolyse

TALIJANSKI: citolisi

citološki test

DEFINICIJA: test koji se primjenjuje u dijagnostici bolesti usne sluznice

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 54.

ENGLISKI: cytology test

NJEMAČKI: zytologischer Test

TALIJANSKI: prova citologica

cjepivo

DEFINICIJA: biološki pripravak koji se unosi cijepljenjem radi stjecanja imunosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 414.

NEPREPORUČENI NAZIV: vakcina

ENGLESKI: vaccine

NJEMAČKI: Impfstoff; Vakzine

TALIJANSKI: vaccino

Clarkovo pravilo

DEFINICIJA: pravilo u radiologiji koje kaže da kako se položaj tubusa pomiče iz usporednoga prema vodoravnome ili prema okomitome položaju, objekti na filmu kreću se od smjera tubusa ili u pravcu središnje zrake

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: SLOB-pravilo

ENGLESKI: Clark's rule; SLOB-rule

NJEMAČKI: Clark-Regel; SLOB-Regel

Coffin-Lowryjev sindrom

DEFINICIJA: sindrom obilježen orodontalnim abnormalnostima uz mentalnu retardaciju i faciodigitalne anomalije

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 218.

ENGLESKI: Coffin-Lowry syndrome

NJEMAČKI: Coffin-Lowry-Syndrom

Costenov sindrom

DEFINICIJA: bolovi prouzročeni promjenama u čeljusnome zglobu koji nastaju zbog promijenjena položaja kondila koji pritišće kapsularnu granu ušno-sljepoočnoga živca

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik

stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 367.

ENGLESKI: Costen's syndrome

NJEMAČKI: Costen-Syndrom

Cowdenov sindrom

DEFINICIJA: autosomno dominantno nasljedna bolest obilježena zahvaćenošću mnogih organa hamartomatoznim promjenama

koje imaju sklonost zloćudnoj preobrazbi

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 174.

DOPUŠTENI NAZIV: Cowdenova bolest; sindrom višestrukih hamartoma i neoplazija

ENGLESKI: Cowden syndrome

NJEMAČKI: Cowden-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Cowden

KONTEKST: U Cowdenovu sindromu često su prisutne višestruke bradavice na usnicama i usnoj sluznici.

crni obloženi jezik

DEFINICIJA: nenormalna obloženost gornje površine jezika popraćena produljenim nitastim bradavicama i nedostatnim ljuštenjem uz boju u rasponu od smeđe do crne

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 116.

DOPUŠTENI NAZIV: crni dlakavi jezik

ENGLESKI: black hairy tongue

NJEMAČKI: Haarzunge

LATINSKI: lingua nigra

TALIJANSKI: lingua nera villosa

Crohnova bolest

DEFINICIJA: kronična upalna bolest probavnoga sustava nepoznate etiologije, obilježena brojnim remisijama i recidivima tijekom kojih upalni proces zahvaća cijelu stijenku probavne cijevi

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 398.

ENGLESKI: Crohn's disease

NJEMAČKI: Crohn-Krankheit

LATINSKI: morbus Crohn

TALIJSKI: malattia di Crohn
KONTEKST: U Cronhovoju bolesti lezije u usnoj šupljini pojavljuju se u obliku edematoznih, hipertrofičnih ili granulomatoznih promjena s vrjedovima ili bez njih.

Crossov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji se očituje povećanjem gingive i alveola uz pojavu mikroftalmije, zamućenja rožnice, hipopigmentacija i atetozije
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 185.
ENGLJSKI: Cross syndrome
NJEMAČKI: Cross-Syndrom
TALIJSKI: sindrome di Cross

crvena koštana srž

DEFINICIJA: koštana srž koja ispunjuje šupljine spužvastoga koštanog tkiva u kojemu se stvaraju i diferenciraju krvne stanice
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 18.
DOPUŠTENI NAZIV: krvotvorno tkivo; hematopoetsko tkivo; aktivna koštana srž
ENGLJSKI: red bone marrow
NJEMAČKI: rotes Knochenmark
LATINSKI: medulla ossium rubra
TALIJSKI: midollo osseo rosso

crveni vjetar

DEFINICIJA: akutna kožna bakterijska infekcija obilježena sjajnim, toplim, jarko crvenim uzdignutim plakom na licu ili nogama
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 153.
DOPUŠTENI NAZIV: erizipel
NJEPORUČENI NAZIV: vrbanc;

plamenac
ENGLJSKI: erysipelas
NJEMAČKI: Gesichtsrrose
LATINSKI: erysipelas
TALIJSKI: eresipela
NAPOMENA: Crveni vjetar gotovo je uvijek prouzročen streptokokima skupine A.

crvenilo usana

DEFINICIJA: dio kože usana prekriven stanjenim i slabije oroženim kožnim epitelom pod kojim prosijava gusta mreža krvnih žila kožnoga vezivnog tkiva dajući mu crvenu boju
VRELO DEFINICIJE: Brand, R. W.; Isselhard, D. E. Anatomy of Orofacial Structures. St. Louis: Mosby, 2003., 452.
DOPUŠTENI NAZIV: vermilion
ENGLJSKI: vermilion; vermilion zone
NJEMAČKI: Lippenrot

Cryerova poluga

DEFINICIJA: parni instrument za vađenje zubnih korijena donjih kutnjaka i lomljenje interradikularne pregrade
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.
DOPUŠTENI NAZIV: poluga po Cryeru
ENGLJSKI: triangular-shaped elevator; Cryer elevator
NJEMAČKI: Hebel nach Cryer

Cushingov sindrom

DEFINICIJA: sindrom popraćen prekomjernom količinom adrenokortikotropnoga hormona kao posljedicom ijatrogenih glukokortikosteroida, tumora nadbubrežne žlijezde ili ektoپیčne sekrecije adrenokortikotropnoga hormona
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 583.

ENGLISKI: Cushing's syndrome

NJEMAČKI: Cushing-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Cushing

KONTEKST: U oboljelih od Cushingova sindroma otežano je cijeljenje rana i hemostaza te postoji povećana sklonost infekcijama, što otežava provođenje stomatološkoga liječenja.

Cushingova bolest

DEFINICIJA: bolest prouzročena tumorom hipofize koji luči adrenokortikotropni hormon, a klinički se očituje prekomjernom debljinom središnjega dijela tijela, sklonošću masnicama, atrofijom kože, hipertenzijom, šećernom bolešću, imunosupresijom i psihijatrijskim simptomima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 583.

ENGLISKI: Cushing disease

NJEMAČKI: Cushing-Krankheit

TALIJANSKI: malattia di Cushing

čelično svrdlo

DEFINICIJA: brusni instrument od slitine željeza namijenjen rezanju karijesnoga dentina

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 260.

ENGLISKI: steel bur

NJEMAČKI: Stahlbohrer

čeljusni poremećaj

DEFINICIJA: poremećaj koji uključuje nenormalnu, nepotpunu i oštećenu funkciju čeljusnoga zgloba te različite simptome poput škljocanja, bolova, glavobolje i tinitusa

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby,

2001., 142.

DOPUŠTENI NAZIV:

temporomandibularni poremećaj

NEPREPORUČENI NAZIV:

temporomandibularna disfunkcija

KRATICA - NJEMAČKI: TMD

ENGLISKI: temporomandibular disorder

NJEMAČKI: Kiefergelenkstörung; temporomandibuläre Dysfunktion

TALIJANSKI: disturbo

temporomandibolare

čeljusni zglob

DEFINICIJA: zglob između donje čeljusti i sljepoočne kosti

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 55.

DOPUŠTENI NAZIV:

temporomandibularni zglob

ENGLISKI: jaw joint;

temporomandibular joint

NJEMAČKI: Kiefergelenk

TALIJANSKI: articolazione

temporomandibolare

čeoona ravnina

DEFINICIJA: zamišljena ravnina koja prolazi tijelom okomito na središnju ravninu i dijeli ga na ventralnu i dorzalnu stranu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: frontalna ravnina; koronarna ravnina

ENGLISKI: frontal plane; coronal plane

NJEMAČKI: Frontalebene; Stirnebene

LATINSKI: planum frontale

TALIJANSKI: piano frontale; piano coronale

čeonni izdanak jagodične kosti

DEFINICIJA: izdanak jagodične kosti koji se spaja s čeonom i klinastom košču

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: čeonni izdanak sponične kosti

ENGLJSKI: frontal process of zygomatic bone

NJEMAČKI: frontaler Jochbeinfortsatz

LATINSKI: processus frontalis, os zygomaticum

TALIJSKI: processo frontale dell'osso zgomatiko

LATINSKI: processus frontalis maxillae

TALIJSKI: processo frontale dell'osso mascellare

čeonni sinus

DEFINICIJA: parni paranazalni sinus spojen s nosnom šupljinom nazofrontalnim kanalom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 370.

DOPUŠTENI NAZIV: frontalni sinus; sinus čeonne kosti; čeonni zatoni

ENGLJSKI: frontal sinus

NJEMAČKI: Stirnhöhle

LATINSKI: sinus frontalis

TALIJSKI: seno frontale

čeonni lični nastavak

DEFINICIJA: neparni lični nastavak koji omeđuje usnu jamicu s gornje strane i služi kao osnova razvoja čela i nosa

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 331.

DOPUŠTENI NAZIV: čeonni nastavak; frontonazalni lični nastavak

ENGLJSKI: frontonasal process; frontal prominence; forebrain prominence

NJEMAČKI: Stirnnsasenwulst; Stirnwulst

TALIJSKI: processo frontonasale

četskica za zube

DEFINICIJA: sredstvo za održavanje oralne higijene kojim se čiste zubi i gingiva, sastoji se od glave s vlaknima za četkanje i drška koji omogućuje pristup teže dostupnim mjestima

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: zubna četskica

ŽARGONIZAM: kefica za zube

ENGLJSKI: toothbrush

NJEMAČKI: Zahnbürste

čeonni nastavak gornje čeljusti

DEFINICIJA: nastavak gornje čeljusti koji se okomito spaja s čeonom kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: frontalni nastavak gornje čeljusti

ENGLJSKI: frontal process of maxilla

NJEMAČKI: Stirnfortsatz

četvrta ždrijelna vreća

DEFINICIJA: ždrijelna vreća od koje se razvija osnova gornje doštitne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 322.

ENGLJSKI: fourth pharyngeal pouch

NJEMAČKI: vierte Schlundtasche

TALIJSKI: quarta tasca faringea

četvrti ždrijelni luk

DEFINICIJA: ždrijelni luk koji je osnova za razvoj grkljanskih hrskavica, mišića podizača mekoga nepca i dijela ždrijelnih i grkljanskih mišića te sluznice krajnjega stražnjeg dijela jezika i grkljanskoga poklopca

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 317.

ENGLESKI: fourth pharyngeal arch

NJEMAČKI: vierter Pharyngealbogen

TALIJANSKI: quarto arco faringeo

čimbenici rasta

DEFINICIJA: skupina polipeptidnih hormona koji potiču proliferaciju, kemotaksiju, diferencijaciju i proizvodnju izvanstaničnih matriksnih proteina

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 669.

DOPUŠTENI NAZIV: faktori rasta

ENGLESKI: factor of growth; growth factor

NJEMAČKI: Wachstumsfaktor

čimbenici zgrušavanja

DEFINICIJA: bjelančevine koje su nužne u procesu zgrušavanja krvi i stvaranja ugruška

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 421.

DOPUŠTENI NAZIV: faktori koagulacije; faktori zgrušavanja

ENGLESKI: coagulation factors

NJEMAČKI: Gerinnungsfaktoren (pl.)

TALIJANSKI: fattori della coagulazione

čimbenik nekroze tumora

DEFINICIJA: limfokin koji je rezultat izravne citolize, a oslobađa se iz stimuliranih limfocita

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 31.

DOPUŠTENI NAZIV: limfotoksin; faktor nekroze tumora

ENGLESKI: tumor necrosis factor

NJEMAČKI: Tumornekrosefaktor

čišćenje kaviteta

DEFINICIJA: posljednja faza u preparaciji kaviteta koja uključuje završno čišćenje i pripremu za postavljanje ispuna

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 401.

DOPUŠTENI NAZIV: toaleta kaviteta

ENGLESKI: cavity toilet; toilet of the cavity

NJEMAČKI: Kavitätentoilette

TALIJANSKI: pulizia della cavità

čišćenje proteze

DEFINICIJA: uklanjanje naslaga s proteze standardnim ili posebno oblikovanim četkicama i sredstvima za čišćenje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 331.

ENGLESKI: denture cleaning

NJEMAČKI: Prothesenpflege;

Prothesenreinigung

TALIJANSKI: pulizia della protesi dentaria

čvor

DEFINICIJA: eflorescencija nad razinom sluznice koja nastaje u promjenama u vezivnome ili koštanom tkivu zbog njihova bujanja

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 34.

ENGLESKI: node

NJEMAČKI: Knoten

LATINSKI: nodus

čvorić

DEFINICIJA: patološka eflorescencija veličine do 2 mm iznad razine epitela koja je posljedica upalnih i drugih procesa u različitim dijelovima usne sluznice

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 32.

DOPUŠTENI NAZIV: papula

ENGLISKI: papule

NJEMAČKI: Hautknötchen; Papel;

Papula

TALIJSKI: papula

čvrsto koštano tkivo

DEFINICIJA: čvrsto homogeno koštano tkivo bez vidljivih šupljina koje tvori vanjske koštane stijenke

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 17.

DOPUŠTENI NAZIV: kompaktno koštano tkivo; kortikalno koštano tkivo

NEPREPORUČENI NAZIV: kortikalna kost; kompaktna kost

ŽARGONIZAM: kompakta

ENGLISKI: cortical bone; compact bone; dense bone

NJEMAČKI: Kortikalis

LATINSKI: substantia compacta

TALIJSKI: osso corticale; osso compatto

čvrstoća

DEFINICIJA: otpor materijala promjeni njegova oblika

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 27.

ENGLISKI: toughness

NJEMAČKI: Festigkeit

TALIJSKI: fermezza

Darcissacov otvarač

DEFINICIJA: instrument za otvaranje usta pri ankilostomi izrađen prema

osobnome otisku

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 374.

NEPREPORUČENI NAZIV: otvarač po Darcissacu

ENGLISKI: Darcissac's jaw opener

NJEMAČKI: Mundöffner nach Darcissac

TALIJSKI: divaricatore secondo Darcissac

NAPOMENA: Darcissacov otvarač sastavljen je od unutarusne modificirane ažurirane udlage s pokrivenim griznim ploham, četiriju izvanusnih metalnih dijelova i gumice.

Darierova bolest

DEFINICIJA: rijetka nasljedna anomalija orožnja s nastankom keratotičnih bradavica na folikulima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 244.

DOPUŠTENI NAZIV: folikularna diskeratoza

ENGLISKI: Darier's disease

NJEMAČKI: Darier-Krankheit

TALIJSKI: malattia di Darier

KONTEKST: U Darierovoj bolesti pojavljuju se anomalije kanala žlijezda slinovnica, a prate je i simptomi povremena opstrukcijskoga sijaloadenitisa. Može zahvatiti i sluznicu, najčešće nepca.

Dawisova krunica

DEFINICIJA: puna keramička krunica s odvojenim kolčićem od plemenite ili neplemenite slitine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 235.

ENGLISKI: Dawis crown

NJEMAČKI: Dawiskrone

debela mišićna nit

DEFINICIJA: mišićna nit građena uglavnom od molekula miozina, koja je dio pravilno strukturiranih snopova tankih i debelih mišićnih niti koji omogućuju mišićnu kontrakciju

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 200.

DOPUŠTENI NAZIV: miozinska mišićna nit; miozinski miofilament; miozinska nit

ENGLESKI: thick myofilament; myosin myofilament

NJEMAČKI: dickes Myofilament; Myosinfilament

TALIJANSKI: miofilamento di miosina

dedenticija

DEFINICIJA: fiziološki proces ispadanja zuba

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 118.

ENGLESKI: dedentition; teeth shedding

NJEMAČKI: Zähneausfall

definitivna hoana

DEFINICIJA: parni otvor koji povezuje nosne šupljine s nosnim dijelom ždrijela, nastao oblikovanjem definitivnoga nepca i rastom nosnih šupljina

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 340.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarna hoana

NEPREPORUČENI NAZIV: definitivna koana

ENGLESKI: definitive choana; secondary choana; permanent

choana

NJEMAČKI: definitive Choana; sekundäre Choana

TALIJANSKI: coana secondaria

definitivno nepce

DEFINICIJA: anatomska tvorba nastala spajanjem primarnoga i sekundarnoga nepca potkraj embrijskoga razvojnog razdoblja, koja trajno i potpuno odjeljuje usnu od nosnih šupljina

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 335.

ENGLESKI: definitive palate

NJEMAČKI: definitiver Gaumen

TALIJANSKI: palato definitivo

defleksija

DEFINICIJA: svaki pomak od središnje crte na jednu stranu koji se pojačava s otvaranjem i zadržava se u tome položaju do maksimalnoga otvaranja, pri čemu nema vraćanja u središnju crtu

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 270.

ENGLESKI: deflection

NJEMAČKI: Deflexion

TALIJANSKI: deflessione

deformacija

DEFINICIJA: poremećaj u razvoju nastao djelovanjem mehaničkih sila

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 164.

PREDLOŽENI NAZIV: izobličenje

ENGLESKI: deformation

NJEMAČKI: Deformation;

Deformierung; Fehlbildung;

Missbildung; Unterentwicklung;

Verformung; Verunstaltung

TALIJANSKI: deformazione

dehiscencija

DEFINICIJA: nepotpuno prekrivanje ograničena dijela zubnoga korijena alveolnom košću

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 105.

ENGLESKI: dehiscence

NJEMAČKI: Dehizensenz; Klaffen

dekompresija

DEFINICIJA: djelomično ili potpuno uklanjanje zračnoga ili drugoga pritiska

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 105.

ENGLESKI: decompression

NJEMAČKI: Dekompression; Dekomprimierung

dekortikacija

DEFINICIJA: ljuštenje koštane kore ili otklesavanje kortikalne koštane tvari

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 250.

DOPUŠTENI NAZIV: odstranjivanje korteksa

ENGLESKI: decortication

NJEMAČKI: Dekortikation; Entrindung

TALIJANSKI: decorticazione

deksametazon

DEFINICIJA: sintezni glukokortikoid dobiven od prednizolona

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 121.

ENGLESKI: dexamethasone

NJEMAČKI: Dexamethason

TALIJANSKI: desametasone

NAPOMENA: Deksametazon se u stomatologiji upotrebljava kao protuupalno ili protualergijsko sredstvo.

dekubitalni vrijed

DEFINICIJA: vrijed koji nastaje kao reakcija tkiva na kronični podražaj loše prijanjućom zubnom protezom koja se očituje kao upalno promijenjeni nabori sluznice u mukolabijalnome ili mukobukalnome žlijebu predvorja usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 60.

ENGLESKI: decubital ulcer

NJEMAČKI: Dekubitalulcus

LATINSKI: ulcus decubitale

TALIJANSKI: ulcera da decubito

dekuspidacija

DEFINICIJA: uklanjanje ili skraćivanje zubnih kvržica

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 105.

ENGLESKI: decuspitation

NJEMAČKI: Dekuspitation

TALIJANSKI: decuspidaçãone

demarkacija

DEFINICIJA: izdvajanje nekrotičnoga žarišta od zdravoga tkiva na njihovoj granici

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 105.

ENGLESKI: demarcation

NJEMAČKI: Abgrenzung;

Grenzziehung; Begrenzung;

Demarkation; Demarkierung

demastikacija

DEFINICIJA: trošenje zuba zbog fiziološkoga žvačnog procesa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 105.

ENGLESKI: demastication

NJEMAČKI: Demastikation

demineralizacija

DEFINICIJA: proces rastapanja mineralnih soli i oslobađanja njihovih gradivnih elemenata iz koštanoga tkiva ili tvrdih zubnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 994.

DOPUŠTENI NAZIV: dekalcifikacija; dekrystalizacija; otapanje mineralnih soli

ENGLISKI: demineralisation; decalcification

NJEMAČKI: Demineralisation; Entmineralisation; Entkalkung

TALIJSKI: demineralizzazione

demonstracijska lubanja

DEFINICIJA: plastična lubanja koja svojom veličinom, oblikom i anatomske osobitostima oponaša pravu ljudsku lubanju, a upotrebljava se za izobrazbu tijekom studija stomatologije

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 123.

ENGLISKI: demonstration skull

NJEMAČKI: Dental-Demonstrations-Schädel

dendritične pulpne stanice

DEFINICIJA: pomoćne stanice imunostoga odgovora u zubnoj pulpi

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure and function. St. Louis: Mosby, 1998., 228.

DOPUŠTENI NAZIV: dendritične stanice pulpe

NEPREPORUČENI NAZIV: dendritičke pulpne stanice

ENGLISKI: dendritic pulp cells

NJEMAČKI: dendritische Pulpapellen

dentalna antropologija

DEFINICIJA: dio stomatologije koji se bavi proučavanjem podrijetla i varijacija ljudskoga zubala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 40.

ENGLISKI: dental anthropology

NJEMAČKI: Dentalanthropologie

TALIJSKI: antropologia dentale

dentalna dob

DEFINICIJA: dob određena kliničkim, radiološkim ili morfološkim postupcima na zubima radi dentalne identifikacije ili planiranja ortodontskoga liječenja

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 54.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna starost

ENGLISKI: dental age

NJEMAČKI: dentales Alter; Zahnalter

dentalna implantologija

DEFINICIJA: znanstvena i klinička disciplina koja se bavi dijagnostikom, dizajnom, postavljanjem i obnavljanjem umjetnih tkiva i vlastitih materijala te njihovim upravljanjem radi obnove gubitka oblika, funkcije, estetike, govora i zdravlja djelomice ili potpuno bezubih pacijenata

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St. Louis: Mosby, 1999., 36.

ENGLISKI: implant dentistry

NJEMAČKI: Zahnimplantologie

TALIJSKI: implantologia odontoiatrica; implantologia dentale

dentalna morfologija

DEFINICIJA: grana anatomije, primijenjena stomatološka disciplina koja proučava oblik, ustroj i suodnos zuba u čeljustima zdravoga, normalnog zubnog

sustava te koja povezuje morfologiju s funkcijom zubnoga sustava i ističe njezinu važnost za klinički rad u stomatologiji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 270.

ENGLESKI: dental morphology
NJEMAČKI: dentale Morphologie; Zahnmorphologie

dentalna patologija

DEFINICIJA: dio stomatologije koji se bavi proučavanjem, dijagnostikom i liječenjem patoloških promjena na zubima

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 127.

DOPUŠTENI NAZIV: zubna patologija
ENGLESKI: dental pathology; tooth pathology

NJEMAČKI: Dentalpathologie; Zahnpathologie

KONTEKST: Dentalna patologija se dijeli na karijesologiju, endodonciju i restorativnu stomatologiju.

dentalni depo

DEFINICIJA: mjesto na kojemu se može nabaviti stomatološka oprema, instrumenti i materijal

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 123.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni opskrbni centar

NEPREPORUČENI NAZIV: dental-depo
ENGLESKI: dental depot; dental supply house

NJEMAČKI: Dentallager; Dentaldepot

dentalni higijeničar

DEFINICIJA: stomatologov pomoćnik osposobljen za ograničene stomatološke zahvate, osobito za savjetovanje pacijenta o održavanju oralne higijene

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 113.

PREDLOŽENI NAZIV: zubni higijeničar

ENGLESKI: dental hygienist
NJEMAČKI: Dentalhygieniker; Dentalhygienikerin

TALIJANSKI: igienista dentale

dentalni strah

DEFINICIJA: reakcija na određeni vanjski neugodni podražaj povezan s posjetom stomatologu

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 54.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna fobija

ENGLESKI: dental fear

NJEMAČKI: Dentalphobie

TALIJANSKI: fobia odontoiatrica

NAPOMENA: Dentalni se strah smatra normalnom emocionalnom reakcijom.

dentalno zanemarivanje

DEFINICIJA: namjeran propust roditelja ili skrbnika da potraži i ustraje na liječenju koje je nužno da bi se osigurala razina oralnoga zdravlja koja omogućuje primjereno funkcioniranje orofacijalnoga sustava te izostanak bola i zaraze
VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpdtd.org.uk/f_info/dload_0.htm, 38.

ENGLESKI: dental neglect

NJEMAČKI: dentale Vernachlässigung

dentalno-gingivno opterećenje

DEFINICIJA: opterećenje pri kojemu se sile prenose na zub i gingivu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 295.

ENGLESKI: dentogingival loading

NJEMAČKI: dento-gingivale Belastung

denticija

DEFINICIJA: sastavni dio neprekidnoga procesa kretanja koji traje od trenutka oblikovanja zubnoga zametka do gubitka zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 117.

ENGLESKI: dentition

NJEMAČKI: Dentition

NAPOMENA: Čovjek ima mliječnu i trajnu denticiju.

dentin

DEFINICIJA: visokomineralizirano tvrdo zubno tkivo slično kosti koje stvaraju odontoblasti i koje izgrađuje najveći dio zuba

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 62.

ZASTARJELI NAZIV: zubnina

ENGLESKI: dentine

NJEMAČKI: Dentin; Zahnbein

LATINSKI: dentinum; substantia eburnea

TALIJANSKI: dentina

dentinogenesis imperfecta

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: nasljedni poremećaj u razvoju dentina koji nastaje u fazi apozicije, očituje se manjkavim razvitkom dentina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 267.

ENGLESKI: dentinogenesis imperfecta

NJEMAČKI: Dentinogenesis imperfecta

LATINSKI: dentinogenesis imperfecta

dentinogeneza

DEFINICIJA: stvaranje dentina koje počinje tijekom razvoja zuba i

nastavlja se cijeli život

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: stvaranje dentina

ENGLESKI: dentinogenesis

NJEMAČKI: Dentinbildung;

Dentinogenese; Zahnbeinbildung

dentinoidan

DEFINICIJA: koji nalikuje na dentin

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 132.

ENGLESKI: dentinoid

NJEMAČKI: dentinähnlich;

zahnbeinähnlich

dentinoklast

DEFINICIJA: stanica koja resorbira dentin i stvara resorpcijske lakune

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 117.

ENGLESKI: dentinoclast

NJEMAČKI: Dentinoklast

dentinska displazija I. tipa

DEFINICIJA: nasljedni defekt dentina koji obilježuje manjkavost u stvaranju korijenskih struktura zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 272.

DOPUŠTENI NAZIV: dentinska displazija Shields tip I; radikularna dentinska displazija

ENGLESKI: dentine dysplasia type I; rootless teeth

NJEMAČKI: Dentindysplasie Typ I;

radikuläre Dentindysplasie

dentinska displazija II. tipa

DEFINICIJA: nasljedni defekt dentina koji obilježuju jantarno žuta boja i obliteracija pulpne komore

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 273.

DOPUŠTENI NAZIV: dentinska displazija
Shields tip II; koronarna dentinska displazija

ENGLESKI: dentine dysplasia type II;
coronal dentine dysplasia

NJEMAČKI: Dentindysplasie Typ II;
koronale Dentindysplasie

dentinska tekućina

DEFINICIJA: tekućina koja ispunjuje dentinske tubule

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure and function. St. Louis: Mosby, 1998., 226.

ENGLESKI: dentinal fluid

NJEMAČKI: Zahnbeinflüssigkeit;
Dentinflüssigkeit

dentinske kaskade

DEFINICIJA: velike naslage kalcificiranoga tubularnog dentina, netipičnoga osteodentina i dentikla

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 272.

ENGLESKI: dentinal cascade

NJEMAČKI: Dentinkaskaden

dentinski ogrtač

DEFINICIJA: prvi sloj oblikovanoga dentina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 27.

NEPREPORUČENI NAZIV: mantl dentin

ENGLESKI: mantle dentine

NJEMAČKI: Manteldentin

TALIJANSKI: dentina periferica

dentinski tubul

DEFINICIJA: šupljina ili cjevčica u dentinu u kojoj je smješten odontoblastni nastavak

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 47.

DOPUŠTENI NAZIV: dentinski kanal;
dentinski tubulus

ENGLESKI: dental tubule; dentinal canal; dentinal tubule; dentine tubule

NJEMAČKI: Dentinkanälchen;
Zahnbeinröhrchen

dentografija

DEFINICIJA: sustavan opis anatomskih i morfoloških osobitosti zuba

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 136.

ENGLESKI: dentography

NJEMAČKI: Zahnbeschreibung

dentoidan

DEFINICIJA: koji je nalik zubu

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 133.

PREDLOŽENI NAZIV: zubolik

ENGLESKI: odontoid

NJEMAČKI: zahnähnlich

denudacija zubnoga korijena

DEFINICIJA: ogoljivanje dijela korijena zbog povlačenja gingive

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 45.

DOPUŠTENI NAZIV: denudacija korijena;
korijenska denudacija

ENGLESKI: root denudation

NJEMAČKI: Wurzeldenudation

deoksiribonukleinska kiselina

DEFINICIJA: nukleinska kiselina koja nosi genski materijal svih staničnih organizama i DNK virusa

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 14.

KRATICA - HRVATSKI: DNK

KRATICA - ENGLISKI: DNA

KRATICA - NJEMAČKI: DNS
ENGLESKI: deoxyribonucleic acid
NJEMAČKI: Desoxyribonukleinsäure

deontologija

DEFINICIJA: znanost o određivanju prava i dužnosti liječnika i stomatologa
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 119.
ENGLESKI: deontology
NJEMAČKI: Deontologie

depigmentacija

DEFINICIJA: gubitak ili uklanjanje pigmenta
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 135.
ENGLESKI: depigmentation
NJEMAČKI: Entpigmentierung; Depigmentierung; Pigmentschwund

depresija

DEFINICIJA: psihički poremećaj u osoba koje su zlostavljane i zanemarene pri kojemu su osnovna obilježja bezvoljno raspoloženje, žalost, anksioznost, gubitak osjećaja zadovoljstva, gubitak snage i energije te pojava osjećaja krivnje
VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/download_0.htm, 27.
ENGLESKI: depression
NJEMAČKI: Depression

dermatomiozitis

DEFINICIJA: autoimuna upalna degenerativna bolest popraćena lezijama na koži i progresivnom atrofijom mišića
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 494.
ENGLESKI: dermatomyositis
NJEMAČKI: Dermatomyositis
TALIJANSKI: dermatomiosite
KONTEKST: Pri dermatomiozitisu slabost mišića ždrijela, nepca i žvačnih mišića dovodi do otežana gutanja i žvakanja te nazalnoga govora, dok se na usnoj sluznici katkad mogu naći plitki ulkusi, eritematozne mrlje i teleangiektazije.

dermni

DEFINICIJA: koji se nalazi u kožnome vezivnom tkivu ili se na njega odnosi
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 375.
DOPUŠTENI NAZIV: dermalni
ENGLESKI: dermal; dermic
NJEMAČKI: dermal; Dermal-; Dermis-
TALIJANSKI: dermico
NAPOMENA: Nazivi kožni i dermni u govoru se često zamjenjuju iako naziv dermni označuje samo jedan histološki sloj kože, tj. kožno vezivno tkivo.

dermo-epidermni spoj

DEFINICIJA: spojno područje epitelnoga i vezivnoga sloja kože odijeljenih nepravilnom i naboranom bazalnom opnom
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga,

2005., 375.

DOPUŠTENI NAZIV: epidermo-dermalni spoj

ENGLISKI: dermoepidermal junction

NJEMAČKI: Dermis-Epidermis Junktion; dermo-epidermische Verbindung

KONTEKST: Bulozni pemfigoid obilježuje pojava mjehura u području dermo-epidermalnoga spoja.

dermoidna cista

DEFINICIJA: rijetka razvojna tvorba koja nastaje iz ostataka embrijskoga epitela, a obično je smještena u središnjoj crti dna usne šupljine i ima epitelnu i vezivnu ovojnica

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 283.

ENGLISKI: dermoid cyst

NJEMAČKI: dermoide Zyste

deskvamativni gingivitis

DEFINICIJA: nespecifične promjene na gingivi prouzročene različitim bolesnim stanjima, klinički se vide kao ljuštenje, edem i eritem gingive

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 118.

ENGLISKI: desquamative gingivitis

NJEMAČKI: desquamative Gingivitis

TALIJSKI: gengivite desquamativa

deuteromera

DEFINICIJA: jezična polovica caklinskoga organa zuba

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 137.

ENGLISKI: deuteromere

NJEMAČKI: Deutomer

devitalizacija zubne pulpe

DEFINICIJA: nekrotizacija vitalnoga tkiva zubne pulpe s pomoću kemijskih preparata, koja se

primjenjuje kada nije moguće primijeniti neku od metoda liječenja zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 120.

ENGLISKI: pulp devitalisation

NJEMAČKI: Pulpadevitalisierung

dezinfekcija

DEFINICIJA: uništavanje patogenih klica na tijelu ili na predmetima koje se provodi fizičkim ili kemijskim postupcima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 121.

DOPUŠTENI NAZIV: raskuživanje

ENGLISKI: disinfection

NJEMAČKI: Desinfektion

dezinfekcija otiska

DEFINICIJA: potapanje otiska u dezinfekcijsko sredstvo ili prskanje otiska dezinfekcijskim sredstvom radi sprečavanja širenja zaraznih bolesti

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 109.

ENGLISKI: impression disinfection

NJEMAČKI: Abformungsdesinfektion; Abdruckdesinfektion

dezinficijens

DEFINICIJA: antimikrobno sredstvo kojim se djeluje na mikroorganizme u čovjekovoj okolini

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: sredstvo za dezinfekciju

ENGLISKI: disinfectant; disinfecting agent

NJEMAČKI: Desinfektionsmittel

dezmosom

DEFINICIJA: stanična tvorba koju čine dva susjedna hemidezmosoma odvojena zonom koja sadržava gust granulirani materijal

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 24.

ENGLISKI: desmosome

NJEMAČKI: Desmosom

diazepam

DEFINICIJA: depresor kralježnične moždine koji je preporučeni lijek za redukciju trizma i mišićnoga grča glave i vrata

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 102.

ENGLISKI: diazepam

NJEMAČKI: Diazepam

TALIJANSKI: diazepam

diferencijalna dijagnoza

DEFINICIJA: prepoznavanje bolesnikova stanja razlikovanjem svih patoloških pojava koje mogu prouzročiti slične simptome, usporedbom kliničkih, patoloških, laboratorijskih i drugih pretraga

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 123.

ENGLISKI: differential diagnosis

NJEMAČKI: Differentialdiagnose

TALIJANSKI: diagnosi differenziale

difodont

DEFINICIJA: životinjska vrsta s dvjema denticijama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 122.

ENGLISKI: Diphyodont

NJEMAČKI: Diphyodont

difuzni bol

DEFINICIJA: bol koji pacijent nije u mogućnosti točno anatomski odrediti

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.

ENGLISKI: diffuse pain

NJEMAČKI: diffuser Schmerz

TALIJANSKI: dolore diffuso

difuzni gingivitis

DEFINICIJA: gingivitis koji zahvaća rub gingive, pričvrсну gingivu i međuzubne bradavice

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 363.

DOPUŠTENI NAZIV: difuzna upala zubnoga mesa

ENGLISKI: diffuse gingivitis

NJEMAČKI: diffuse Gingivitis; diffuse

Zahnfleischartzündung

DiGeorgeov sindrom

DEFINICIJA: genski poremećaj koji prouzročuje abnormalnosti na prsnoj i doštitnoj žlijezdi te velikim srčanim žilama

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 482.

DOPUŠTENI NAZIV: velokardiofacijalni sindrom

ENGLISKI: DiGeorge Syndrome

NJEMAČKI: DiGeorge Syndrom

TALIJANSKI: la sindrome di DiGeorge

KONTEKST: Bolesnici s DiGeorgeovim sindromom skloniji su razvoju zaraza virusima i gljivicama u usnoj šupljini, a osobito je izražena zaraza gljivicom *Candida albicans*.

dijagnostička preparacija zuba

DEFINICIJA: preparacija zuba koja se obavlja na modelu da bi se evaluirala i optimizirala konačna preparacija zuba

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1023.

ENGLISKI: diagnostic tooth preparation

NJEMAČKI: diagnostische Zahnpräparation

TALIJANSKI: preparazione dentale diagnostica

dijagnoza

DEFINICIJA: utvrđivanje bolesti ili patološkoga stanja na temelju anamneze i fizičkih pretraga

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 123.

ENGLISKI: diagnosis

NJEMAČKI: Diagnose

TALIJANSKI: diagnosi

dijamantno svrdlo

DEFINICIJA: brusni instrument od najtvrdjega prirodnog minerala za rezanje cakline, otvaranje fisurnoga sustava i oblikovanje kaviteta

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 260.

ENGLISKI: diamond bur

NJEMAČKI: Diamantbohrer

dijastema

DEFINICIJA: fiziološki ili patološki razmak među zubnim krunama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 122.

ENGLISKI: diastema

NJEMAČKI: Diastema; Zahnlücke

dijastolički arterijski krvni tlak

DEFINICIJA: najniža vrijednost arterijskoga krvnog tlaka dosegnuta neposredno prije kontrakcije srčanih klijetki i ponovna izbacivanja krvi u aortu i plućnu arteriju

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 173.

DOPUŠTENI NAZIV: dijastolički krvni tlak; dijastolički arterijski tlak; dijastolički tlak

NEPREPORUČENI NAZIV: srčani tlak

ŽARGONIZAM: donji tlak

KRATICA - ENGLISKI: DBP

KRATICA - NJEMAČKI: DAD

ENGLISKI: diastolic arterial blood pressure; diastolic blood pressure; diastolic arterial pressure; diastolic pressure

NJEMAČKI: diastolischer arterieller Blutdruck; diastolischer Blutdruck; diastolischer arterieller Druck; diastolischer Druck

NAPOMENA: Dijastolički arterijski krvni tlak u prvome se redu odnosi na tlak u velikim arterijama.

dilaceracija zubne krune

DEFINICIJA: otklon od aksijalne osi zuba već oblikovanih tvrdih struktura u odnosu na meke strukture u razvoju

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 165.

DOPUŠTENI NAZIV: dilaceracija krune zuba

ENGLISKI: crown dilaceration

NJEMAČKI: Dileceration

TALIJANSKI: dilacerazione della corona

dilaceracija zubnoga korijena

DEFINICIJA: svijanje ili uganuće vršnoga dijela korijena prouzročeno pomakom ili otklonom Hertwigove

ovojnice od aksijalne osi zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 286.

DOPUŠTENI NAZIV: dilaceracija korijena zuba

ENGLESKI: root dilaceration

NJEMAČKI: Wurzeldilazeration

TALIJANSKI: dilacerazione radicolare

dimenzijska stabilnost

DEFINICIJA: minimalan stupanj dimenzijskih promjena materijala pri uzimanju otisaka, lijevanju ili konačnoj primjeni u ustima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 124.

ENGLESKI: dimensional stability

NJEMAČKI: dimensionale Stabilität; Raumbeständigkeit

dimorfizam

DEFINICIJA: zub s normalnim anatomsko-topografskim obilježjima, ali nešto drukčijega oblika

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 34.

ENGLESKI: dimorphism

NJEMAČKI: Dimorphismus

TALIJANSKI: dimorfismo

dinamičko otiskivanje

DEFINICIJA: metoda uzimanja funkcijskoga otiska pri čemu se rubovi proteze oblikuju pri umjerenim funkcijskim kretnjama

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 118.

DOPUŠTENI NAZIV: mukodinamički otisak; dinamički otisak

ENGLESKI: dynamic impression

NJEMAČKI: dynamischer Abdruck

TALIJANSKI: impronta dinamica

disaharid

DEFINICIJA: oligosaharid sastavljen od dvaju monosaharida povezanih glikozidnom kemijskom vezom

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

DOPUŠTENI NAZIV: dvostruki šećer

ENGLESKI: disaccharide; biose; double sugar

NJEMAČKI: Disaccharid

TALIJANSKI: disaccharide

NAPOMENA: Disaharidi laktoza i saharoza uobičajeni su sastojak ljudske prehrane.

disanje na usta

DEFINICIJA: disanje koje se u prvome redu odvija kroz usta umjesto na nos

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 33.

ENGLESKI: mouth breathing; open-mouth breathing; oral breathing

NJEMAČKI: Mundatmung

KONTEKST: Disanje na usta može biti razlog upale ili povećanja gingive.

disfunkcija

DEFINICIJA: smetnje u načinu djelovanja nekoga organa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 126.

ENGLESKI: dysfunction; malfunction

NJEMAČKI: Dysfunktion; Fehlfunktion

TALIJANSKI: disfunzione

disgeuzija

DEFINICIJA: promjena u okusnoj osjetljivosti

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 285.

NEPREPORUČENI NAZIV: dizgeuzija

ENGLISKI: dysgeusia
NJEMAČKI: Dysgeusie
TALIJSKI: dysgeusia

diskordant

DEFINICIJA: blizanački par u kojemu jedan član pokazuje neko svojstvo koje drugi član nema

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 484.

ENGLISKI: dyscordant
NJEMAČKI: Diskordant
TALIJSKI: discordante

dislokacija

DEFINICIJA: pomak iz fiziološkoga položaja u patološki

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 127.

ENGLISKI: dislocation; drifting; wandering
NJEMAČKI: Dislokation; Lageveränderung; Stellungsveränderung; Wanderung

displastični epitel

DEFINICIJA: epitel u kojemu je nastupila promjena u normalnoj diferencijaciji epitelnih stanica, osim karcinoma *in situ* i invazivnoga karcinoma

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 267.

ENGLISKI: dysplastic epithelium
NJEMAČKI: dysplastisches Epithel
TALIJSKI: epitelio displastico

displazija

DEFINICIJA: razvojni poremećaj čije je osnovno obilježje nesklad među pojedinim dijelovima organa, područja ili sustava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 127.

DOPUŠTENI NAZIV: malformacija
ENGLISKI: dysplasia; malformation
NJEMAČKI: Dysplasie

disrupcija

DEFINICIJA: morfološko oštećenje nekoga organa nastalo prekidom ili ometanjem izvorno normalna razvojnoga procesa mehaničkom silom

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 165.

ENGLISKI: disruption
NJEMAČKI: Disruption

distalan

DEFINICIJA: koji je udaljen od mediosagitalne ravnine lica i prati zaobljenost zubnoga luka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 127.

ENGLISKI: distal
NJEMAČKI: distal

distalna ploha

DEFINICIJA: ploha zuba koja je usmjerena prema susjednomu zubu u smjeru prema kutnjacima
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 80.

DOPUŠTENI NAZIV: distalna kontaktna ploha

ENGLISKI: distal surface
NJEMAČKI: distale Kontaktfläche; Distalfläche

LATINSKI: facies distalis; facies contactus distalis

TALIJSKI: superficie distale

distalna rotacija

DEFINICIJA: djelomičan zaokret zuba oko uzdužne osi pri čemu je distoapksimalni brid krune upravljen labijalno ili obrazno
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 358.
ENGLISKI: distal rotation
NJEMAČKI: Distalrotation

distomolar

DEFINICIJA: prekobrojni zub koji je smješten u bočnim dijelovima zubnoga niza i nalazi se iza kutnjaka
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 127.
ENGLISKI: distomolar
NJEMAČKI: Distomolar

distopija

DEFINICIJA: dislokacija zubnoga zamatka ili zuba
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 127.
ENGLISKI: dystopia
NJEMAČKI: Dystopie
TALIJANSKI: distopia

distoverzija

DEFINICIJA: položaj zuba u zubnome luku distalnije od normalnoga položaja
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 127.
ENGLISKI: distoversion
NJEMAČKI: Distalneigung; Distoversion

distrofičan

DEFINICIJA: koji je zahvaćen distrofijom ili se na nju odnosi
VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 22.
ENGLISKI: dystrophic
NJEMAČKI: dystrophisch
TALIJANSKI: distrofico
KONTEKST: U nekim oblicima mišićnih distrofija mišići lica nikada nisu zahvaćeni distrofičnim procesom.

distrofična kalcifikacija

DEFINICIJA: patološko odlaganje kalcijevih soli u mrtva ili umiruća tkiva, primjerice u oštećene srčane zaliske, koje pridonosi oštećenju funkcije zahvaćenoga organa
VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 23.
DOPUŠTENI NAZIV: distrofično ovapnjenje
ENGLISKI: dystrophic calcification
NJEMAČKI: dystrophische Kalzifikation
TALIJANSKI: calcificazione distrofica

distrofična miotonija

DEFINICIJA: bolest obilježena slabošću mišićnoga sustava lica, čeljusti, vrata i podizača očnih kapaka te trajnom kontrakcijom mišićnoga sustava
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 278.
ENGLISKI: myotonia dystrophica
NJEMAČKI: dystrophische Myotonie
TALIJANSKI: miotonia distrofica

distrofija

DEFINICIJA: poremećaj izgradnje ili proces postupna propadanja tkiva prouzročen genskim poremećajima, nedostatnom prehranom ili stečenim bolestima sustava
VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 697.
ENGLISKI: dystrophy
NJEMAČKI: Dystrophie
LATINSKI: dystrophia
TALIJANSKI: distrofia
NAPOMENA: Naziv distrofija najčešće se upotrebljava za označavanje mišićne distrofije. Nazivom mišićna distrofija označuje se skupina nasljednih bolesti.

dišni put

DEFINICIJA: put kojim zrak ulazi u pluća i iz njih izlazi

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 8.

ENGLJSKI: airway

NJEMAČKI: Atemweg; Luftweg

TALIJANSKI: via respiratoria

diuretik

DEFINICIJA: lijek koji reducira obujam plazme i izvanstanično nakupljanje tekućine te povećava izlučivanje mokraćne

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 154.

ENGLJSKI: diuretic

NJEMAČKI: Diuretikum

TALIJANSKI: diuretico

divlje meso

DEFINICIJA: suvišno granulacijsko tkivo

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 79.

ENGLJSKI: caro luxurians; proud flesh

NJEMAČKI: wildes Fleisch

LATINSKI: caro luxurians

dizartrija

DEFINICIJA: djelomičan gubitak funkcije govora i artikulacije koji nastaje kao posljedica oštećenja neuromuskularnih mehanizama za artikulaciju i govor

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 134.

ENGLJSKI: dysarthria

NJEMAČKI: Dysarthrie

LATINSKI: dysarthria

TALIJANSKI: disartria

dječja stomatologija

DEFINICIJA: grana stomatologije koja obuhvaća sve aktivnosti stomatološke zaštite djece

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 128.

DOPUŠTENI NAZIV: pedodoncija

ENGLJSKI: children`s dentistry;

paedodontics; pedodontia

NJEMAČKI: Kinderzahnheilkunde;

Pädodontie

TALIJANSKI: pedodonzia; odontoiatra pediatrica

dječja stomatološka skrb

DEFINICIJA: medicinska skrb za oralno zdravlje djece

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/dload_0.htm, 38.

ENGLJSKI: dental care

djelatna tvar

DEFINICIJA: nositelj djelovanja gotovoga lijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 239.

DOPUŠTENI NAZIV: aktivna tvar; ljekovita tvar

KRATICA - ENGLJSKI: API

ENGLJSKI: active pharmaceutical ingredient

NJEMAČKI: Arzneistoff

TALIJANSKI: sostanza attiva

djelomična bezubost

DEFINICIJA: nedostatak nekih zuba u čeljustima

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 124.

DOPUŠTENI NAZIV: parcijalna bezubost
ENGLJSKI: partial tooth loss
NJEMAČKI: partieller Zahnverlust
LATINSKI: anodontia partialis

djelomična dentalno-gingivna proteza

DEFINICIJA: djelomična proteza koja je izložena gingivnomu i dentalnomu opterećenju, koje je veće
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 17.
ENGLJSKI: tooth-tissue supported removable partial denture
TALIJSKI: protesi parziali dento-gingivale

djelomična gingivna proteza

DEFINICIJA: djelomična proteza koja opterećuje samo sluznicu
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 17.
NEPREPORUČENI NAZIV: gingivalna djelomična proteza
ENGLJSKI: tissue supported removable partial denture
NJEMAČKI: gingival getragene Teilprothese
TALIJSKI: protesi parziali gengivale
NAPOMENA: Djelomična gingivna proteza indicirana je ako je veličina opterećene plohe usklađena s tlakom.

djelomična gingivno-dentalna proteza

DEFINICIJA: djelomična proteza koja je izložena zubnomu i gingivnomu opterećenju, koje je veće
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 17.
NEPREPORUČENI NAZIV: gingivalno-dentalna djelomična proteza
ENGLJSKI: tissue-tooth supported removable partial denture

NJEMAČKI: gingival-dental gelagerte Teilprothese
TALIJSKI: protesi parziali gengivo-dentale

djelomična krunica

DEFINICIJA: krunica koja pokriva samo dio površine zuba
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 210.
DOPUŠTENI NAZIV: parcijalna krunica
ENGLJSKI: partial crown
NJEMAČKI: Teilkrone
TALIJSKI: corona parziale

djelomična proteza

DEFINICIJA: stomatološki nadomjestak kojim se nadomješta jedan zub ili više njih i koji se može samostalno izvaditi iz usta
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 3.
DOPUŠTENI NAZIV: parcijalna proteza
ENGLJSKI: removable partial denture
NJEMAČKI: partielle Prothese; Schaltprothese; Teilprothese
TALIJSKI: protesi parziali rimovibile

djelomična pulpotomija mliječnih zuba

DEFINICIJA: izrezivanje površinskoga dijela zubne pulpe mliječnoga zuba
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 216.
DOPUŠTENI NAZIV: djelomična pulpotomija
ENGLJSKI: partial pulpotomy of primary teeth
NJEMAČKI: partielle Pulpotomie
TALIJSKI: pulpotomia parziale dei denti decidui

djelomična zubna proteza

DEFINICIJA: djelomična proteza koja opterećuje samo zube i njihova potporna tkiva

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 17.

DOPUŠTENI NAZIV: parodontalna djelomična proteza; dentalna djelomična proteza

ENGLJSKI: tooth supported removable partial denture

NJEMAČKI: Zahnteilprothese

TALIJSKI: protesi parziali

NAPOMENA: Za djelomičnu zubnu protezu karakteristična je baza koja ne sliježe u pravcu sluznice.

dlijeto

DEFINICIJA: instrument koji se upotrebljava za rezanje i uklanjanje tvrdih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 52.

ENGLJSKI: chisel

NJEMAČKI: Meißel

dnevna doza

DEFINICIJA: količina lijeka koja se bolesniku daje tijekom 24 sata

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 23.

ENGLJSKI: daily dose

NJEMAČKI: Tagesdosis

LATINSKI: dosis pro die

TALIJSKI: dose quotidiana

dno kaviteta

DEFINICIJA: područje na zubu nastalo preparacijom ili uklanjanjem karijesa, omeđeno uspravnim stijenkama zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i

terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 426.

ENGLJSKI: cavity base

NJEMAČKI: Kavitätboden

dobročudan

DEFINICIJA: koji ne napada okolno zdravo tkivo i ne stvara metastaze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 408.

DOPUŠTENI NAZIV: benignan

ENGLJSKI: benign

NJEMAČKI: gutartig

LATINSKI: benignus

dobročudna limfoepitelna lezija

DEFINICIJA: bolest nepoznate etiologije koja se očituje jednostranim ili obostranim povećanjem ili obostranim povećanjem žlijezda slinovnica, prouzročeni dobroćudnom limfoidnom infiltracijom uz smanjeno lučenje sline

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 256.

DOPUŠTENI NAZIV: benigna limfoepitelna lezija; Mikuliczeva bolest

ENGLJSKI: benign lymphoepithelial lesion

NJEMAČKI: gutartige

lymphoepitheliale Läsion

TALIJSKI: lesione linfoepiteliale

NAPOMENA: Smatra se da dobroćudnu limfoepitelnu leziju pokreću autoimuni, virusni i genski čimbenici.

dobročudna limfoidna hiperplazija

DEFINICIJA: povećanje limfoidnih nakupina bez ovojnice koje nastaju kao posljedica dobroćudnih upalnih procesa i limfoidnih novotvorina

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina:

dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 145.

ENGLESKI: benign lymphoid hyperplasia

NJEMAČKI: gutartige lymphoide Hyperplasie

TALIJANSKI: iperplasia linfoide benigna

dodatan

DEFINICIJA: koji je sporedan, podređen, pridodan ili manje važan
VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: akcesoran; pomoćni; sporedan

ENGLESKI: accessory

NJEMAČKI: akzessorisch

dodatni kanal

DEFINICIJA: bočni ogranak glavnoga korijenskog kanala koji se obično nalazi u završnoj trećini zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 20.

DOPUŠTENI NAZIV: akcesorni kanal

ENGLESKI: accessory canal

NJEMAČKI: Nebenkanal; Seitenkanal

TALIJANSKI: canale accessorio

dodatni otvor

DEFINICIJA: otvor na površini zubnoga korijena koji komunicira s bočnim ili dodatnim korijenskim kanalima
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 511.

DOPUŠTENI NAZIV: akcesorni otvor

ENGLESKI: accessory foramen

NJEMAČKI: akzessorisches Foramen

NAPOMENA: Dodatni otvor može biti jednostruk ili višestruk.

dodirna ploha

DEFINICIJA: ploha dodira mezijalne i distalne plohe susjednih zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 129.

DOPUŠTENI NAZIV: kontaktna ploha

ENGLESKI: contact surface

NJEMAČKI: Berührungsfäche; Kontaktfläche

NAPOMENA: S vremenom dodirna točka može prijeći u dodirnu plohu.

dodirna točka

DEFINICIJA: mjesto dodira dvaju susjednih zuba na njihovim aproksimalnim plohamama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 129.

DOPUŠTENI NAZIV: kontaktna točka

ENGLESKI: contact point

NJEMAČKI: Kontaktpunkt

TALIJANSKI: punto di contatto

dodirni alergijski stomatitis

DEFINICIJA: odgođena reakcija preosjetljivosti nakon dodira s alergenom, uz pojavu lezija na usnoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 60.

DOPUŠTENI NAZIV: kontaktni alergijski stomatitis

ENGLESKI: contact allergic stomatitis

NJEMAČKI: allergische Kontaktstomatitis

TALIJANSKI: stomatite allergica da contatto

NAPOMENA: Dodirni alergijski stomatitis mogu potaknuti stomatološki materijali, proizvodi za oralnu higijenu ili hrana.

dojenje

DEFINICIJA: hranjenje djeteta na prsima sisanjem mlijeka koje luče mliječne žlijezde dojaka

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J.

E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 1038.

DOPUŠTENI NAZIV: laktacija

ENGLESKI: breast-feeding; lactation; suckling; nursing

NJEMAČKI: Laktation; Stillen

TALIJANSKI: lattazione; allattamento

doksiciklin

DEFINICIJA: antibiotik iz skupine teraciklina, sintetički metilenoksitetraciklin

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 71.

ENGLESKI: doxycycline

NJEMAČKI: Doxycyclin

doktor stomatologije

DEFINICIJA: osoba sa svršenim stomatološkim fakultetom ili studijem stomatologije koja se bavi prevencijom, dijagnostikom i liječenjem bolesti usne šupljine i zuba

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 77.

DOPUŠTENI NAZIV: doktor dentalne medicine; stomatolog

NEPREPORUČENI NAZIV: zubni liječnik

ŽARGONIZAM: zubar

ENGLESKI: dentist; doctor of dental medicine

NJEMAČKI: Stomatologe; Dentist; Zahnarzt

Dolderova prečka

DEFINICIJA: prečka koja se sastoji od patrice jajolika presjeka i od odgovarajuće matrice, pri čemu se retencija ostvaruje prelaženjem tvrde elastične matrice preko

ekvatora patrice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 324.

ENGLESKI: Dolder-bar

NJEMAČKI: Dolder-Steg; Dolder-Steggeschiebe

TALIJANSKI: barra di Dolder

dolihocefalija

DEFINICIJA: oblik glave pri kojem je povećana dužina glave u odnosu na širinu

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 137.

DOPUŠTENI NAZIV: skafocefalija

ENGLESKI: dolichocephaly

NJEMAČKI: Dolichocephalus

TALIJANSKI: dolihocefalia

dominantni gen

DEFINICIJA: gen čije se svojstvo očituje čak i ako postoji samo jedna kopija toga gena u paru odnosno u heterozigotnome i homozigotnome stanju

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 484.

ENGLESKI: dominant gene

NJEMAČKI: dominantes Gen

TALIJANSKI: gene dominante

donorsko mjesto

DEFINICIJA: kirurško područje s kojega se uzima presadak

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 15.

ENGLESKI: donor site

NJEMAČKI:

Transplantatentnahmestelle

KONTEKST: Nепce može poslužiti kao donorsko mjesto u mukogingivnoj kirurgiji.

donja alveolna arterija

DEFINICIJA: ogranak donjočeljusnoga dijela arterije gornje čeljusti koji opskrbljuje donje zube

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 217.

DOPUŠTENI NAZIV: donja alveolarna arterija

NEPREPORUČENI NAZIV: donja alveolna arterija

ENGLNESKI: inferior alveolar artery

NJEMAČKI: untere Zahnfacharterie

LATINSKI: arteria alveolaris inferior

TALIJANSKI: arteria alveolare inferiore

donja čeljust

DEFINICIJA: lična kost koja čini zglob s lubanjskim kostima

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibula

ENGLNESKI: mandible

NJEMAČKI: Unterkiefer

LATINSKI: mandibula

TALIJANSKI: mandibola

donja glava krilastoga bočnog mišića

DEFINICIJA: dio krilastoga bočnog mišića koji polazi od vanjske površine na *lamina lateralis* krilastoga nastavka, usmjeren je prema natrag i bočno te prelazi u kratku zajedničku tetivu koja završava na vratu čeljusti i čeljusnome zglobu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 62.

ENGLNESKI: lower head of lateral pterygoid; inferior head of lateral

pterygoid

NJEMAČKI: unterer Kopf des seitlichen Flügelmuskels

LATINSKI: musculus pterygoideus lateralis, caput inferius

TALIJANSKI: capo inferiore del muscolo pterigoideo laterale

donja nosna školjka

DEFINICIJA: samostalna koštana pločica koja se sprijeđa veže za nosni nastavak gornje čeljusti, a straga za nepčanu kost

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 273.

ENGLNESKI: inferior nasal concha; lower nasal concha

NJEMAČKI: untere Nasenmuschel

LATINSKI: concha nasi inferior

TALIJANSKI: conca nasale inferiore

KONTEKST: Ispod donje nosne školjke nalazi se donji nosni hodnik.

donja površina jezika

DEFINICIJA: površina jezika koja naliježe na dno usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 303.

ENGLNESKI: inferior surface of tongue

NJEMAČKI: Zungenunterfläche

LATINSKI: facies inferior linguae

TALIJANSKI: aspetto inferiore della lingua

donja rog-kliješta

DEFINICIJA: rog-kliješta za vađenje prvih i drugih donjih kutnjaka kojima nedostaje veći dio krune zubi, na kojima oba kraka hvataljke nalikuju na rog

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 131.

ENGLNESKI: lower cow horn forceps

NJEMAČKI: untere Hornzange

TALIJANSKI: tenaglia per denti inferiori
"a corna di buè"

donja salivacijska jezgra

DEFINICIJA: parasimpatička jezgra
jezično-ždrijelnoga živca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,
453.

DOPUŠTENI NAZIV: donja salivatorna
jezgra; salivacijska jezgra produljene
moždine

ENGLISKI: inferior salivary nucleus;
inferior salivatory nucleus

NJEMAČKI: Nucleus salivatorius
inferior; unterer Speichelkern

LATINSKI: nucleus salivatorius inferior

TALIJANSKI: nucleo salivare inferiore

donja usna

DEFINICIJA: donji dio prednje stijenke
usta

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij
anatomije čovjeka II. dio: Pregled
građe glave, vrata i leđa za studente
opće medicine i stomatologije.
Zagreb: Školska knjiga, 1999., 78.

ENGLISKI: lower lip

NJEMAČKI: Unterlippe

LATINSKI: labium inferius

TALIJANSKI: labbro inferiore

donja usna vezica

DEFINICIJA: usna vezica koja povezuje
donju usnu s donjom čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij
anatomije čovjeka II. dio: Pregled
građe glave, vrata i leđa za studente
opće medicine i stomatologije.
Zagreb: Školska knjiga, 1999., 84.

DOPUŠTENI NAZIV: frenulum donje usne

ENGLISKI: lower lip frenulum

NJEMAČKI: unteres Lippenbändchen

LATINSKI: frenulum labii inferioris

TALIJANSKI: frenulo del labbro
inferiore

donje produženo sedlo

DEFINICIJA: sedlo koje se nalazi iza
skraćenoga zubnog luka u donjoj
čeljusti, a koje seže predvorno do
granice pomične sluznice, jezično
do milohoidnoga grebena, a
distalno leži na retromolarnome
trokutu

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična
proteza. Zagreb: Školska knjiga,
1982., 25.

ENGLISKI: lower distal extension
saddle

NJEMAČKI: unterer verlängerter Sattel

TALIJANSKI: protesi a estensione
inferiore distale

donji alveolni živac

DEFINICIJA: stražnja završna grana
živca donje čeljusti koja inervira sve
donje zube i gingivu donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,
489.

DOPUŠTENI NAZIV: donji alveolarni živac

NEPREPORUČENI NAZIV: donji alveolni
živac

ENGLISKI: inferior alveolar nerve

NJEMAČKI: unterer Alveolarnerv

LATINSKI: nervus alveolaris inferior

TALIJANSKI: nervo alveolare inferiore

donji bočni sjekutić

DEFINICIJA: sjekutić smješten u
prednjemu dijelu donjega zubnog
luka između očajnika i središnjega
sjekutića, služi za odsijecanje
zaloga

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna
morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981.,
84.

DOPUŠTENI NAZIV: donji lateralni inciziv

ŽARGONIZAM: donja dvojka

ENGLISKI: lower lateral incisor

NJEMAČKI: unterer lateraler

Schneidezahn

LATINSKI: incisivus lateralis inferior

TALIJANSKI: incisivo laterale inferiore

donji drugi kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnome dijelu donjega zubnoga luka između prvoga i trećega kutnjaka, obilježen širokom griznom plohom i namijenjen mljevenju hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 101.

DOPUŠTENI NAZIV: donji drugi molar

ŽARGONIZAM: donja sedmica

ENGLESKI: lower second molar

NJEMAČKI: unterer zweiter Molar; unterer zweiter Mahlzahn

LATINSKI: dens molaris secundus inferior

TALIJANSKI: secondo molare inferiore

donji drugi pretkutnjak

DEFINICIJA: pretkutnjak smješten u donjemu zubnom luku između prvoga pretkutnjaka i prvoga kutnjaka, služi za pridržavanje i usitnjivanje zalogaja hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 95.

DOPUŠTENI NAZIV: donji drugi premolar

ŽARGONIZAM: donja petica

ENGLESKI: lower second premolar

NJEMAČKI: unterer zweiter Backenzahn; unterer zweiter Prämolare

LATINSKI: praemolaris secundus inferior

TALIJANSKI: secondo premolare inferiore

donji nosni hodnik

DEFINICIJA: ravni nosni hodnik smješten ispod donje nosne školjke koji se otvara u hoane

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,

J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 273.

ENGLESKI: inferior nasal meatus

NJEMAČKI: unterer Nasengang

LATINSKI: meatus nasi inferior

TALIJANSKI: meato inferiore del naso

donji očnjak

DEFINICIJA: očnjak smješten u donjemu zubnom luku između bočnoga sjekutića i prvoga pretkutnjaka, služi za pridržavanje zalogaja pri odsijecanju

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 88.

ŽARGONIZAM: donja trojka

ENGLESKI: lower canine; lower cuspid

NJEMAČKI: unterer Caninus; unterer Eckzahn

LATINSKI: caninus inferior; dens cuspidatus inferior; dens angularis inferior

TALIJANSKI: canino inferiore

donji prvi kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnome dijelu donjega zubnog luka između drugoga pretkutnjaka i drugog kutnjaka obilježen širokom griznom plohom i namijenjen mljevenju hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 102.

DOPUŠTENI NAZIV: donji prvi molar

ŽARGONIZAM: donja šestica

ENGLESKI: lower first molar

NJEMAČKI: unterer erster Molar; unterer erster Mahlzahn

LATINSKI: dens molaris primus inferior

TALIJANSKI: primo molare inferiore

donji prvi pretkutnjak

DEFINICIJA: pretkutnjak smješten u donjemu zubnom luku između očnjaka i drugoga pretkutnjaka

namijenjen pridržavanju i usitnjivanju zalogaja hrane
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 94.

DOPUŠTENI NAZIV: donji prvi premolar
ŽARGONIZAM: donja četvorka
ENGLESKI: lower first premolar
NJEMAČKI: unterer erster Backenzahn; unterer erster Prämolare
LATINSKI: praemolaris primus inferior
TALIJANSKI: primo premolare inferiore

donji središnji sjekutić

DEFINICIJA: sjekutić smješten u prednjemu dijelu donjega zubnoga luka između očnjaka i bočnoga sjekutića koji služi za odsijecanje zalogaja

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 84.

DOPUŠTENI NAZIV: donji centralni inciziv
ŽARGONIZAM: donja jedinica
ENGLESKI: lower central incisor
NJEMAČKI: zentraler unterer Schneidezahn
LATINSKI: incisivus medialis inferior
TALIJANSKI: incisivo inferiore mediale

donji trbuh omohioidnoga mišića

DEFINICIJA: donji dio omohioidnoga mišića koji se nastavlja na međutrbušnu tetivu te se veže na gornji rub lopatice između njezina kuta i ureza, a funkcija mu je spuštanje i učvršćivanje jezične kosti
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 148.

ENGLESKI: inferior belly of omohyoid muscle
NJEMAČKI: unterer Bauch des Musculus omohyoideus
LATINSKI: musculus omohyoideus,

venter inferior
TALIJANSKI: ventre inferiore del muscolo omoioideo

donji treći kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnome dijelu donjega zubnog luka iza drugoga kutnjaka, obilježen širokom griznom plohom, a služi za mljevenje hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 105.

DOPUŠTENI NAZIV: donji treći molar; donji umnjak
ŽARGONIZAM: donja osmica
ENGLESKI: lower third molar; lower wisdom tooth
NJEMAČKI: unterer dritter Molar; unterer dritter Mahlzahn; unterer Weisheitszahn
LATINSKI: dens molaris tertius inferior
TALIJANSKI: terzo molare inferiore

donji zubni luk

DEFINICIJA: zubni luk nalik paraboli koji oblikuju zubi donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: donji zubni niz
ENGLESKI: lower dental arch
NJEMAČKI: Unterkieferzahnbogen
LATINSKI: arcus dentalis inferior
TALIJANSKI: arcata dentale inferiore

donji ždrijelni stezač

DEFINICIJA: vanjski ždrijelni mišić koji polazi sa štitaste i prstenaste hrskavice i završava u ždrijelnoj pruzi
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 99.
DOPUŠTENI NAZIV: donji stezač ždrijela
ENGLESKI: inferior pharyngeal

constrictor muscle

NJEMAČKI: Musculus constrictor pharyngis inferior

LATINSKI: musculus constrictor pharyngis inferior

donjočeljusna anestezija

DEFINICIJA: tehnika provodne anestezije kojom se umrtvljuju donji alveolni živac i jezični živac

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T. Oralnokitirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 42.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularna anestezija

ŽARGONIZAM: mandibularna

ENGLISKI: inferior dental block; mandibular anaesthesia

NJEMAČKI: Mandibularanästhesie

TALIJANSKI: anestesia nella mandibola

NAPOMENA: Donjočeljusna anestezija najčešće se primjenjuje u izvođenju svih zahvata u području donje čeljusti.

donjočeljusne kretnje

DEFINICIJA: kretnje koje nastaju kao niz složenih i međusobno povezanih trodimenzijskih rotacijskih i translacijskih aktivnosti te su određene zajedničkom i istodobnom aktivnošću obaju čeljusnih zglobova

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 93.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularne kretnje

ENGLISKI: mandibular movements

NJEMAČKI: Unterkieferbewegungen

TALIJANSKI: movimenti mandibulari

donjočeljusni

DEFINICIJA: koji pripada donjoj čeljusti ili se na nju odnosi

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularni

ENGLISKI: mandibular

NJEMAČKI: mandibulär

LATINSKI: mandibularis

TALIJANSKI: mandibolare

donjočeljusni jezičac

DEFINICIJA: koštani jezičac koji omeđuje otvor donje čeljusti sa središnje strane ispod zglobnoga nastavka donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: jezičac donje čeljusti

ENGLISKI: lingula mandible

NJEMAČKI: Lingula mandibulae

LATINSKI: lingula mandibulae

TALIJANSKI: lingula mandibolare

donjočeljusni kanal

DEFINICIJA: kanal donje čeljusti kojim prolazi donji alveolni živac

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularni kanal; kanal donje čeljusti

ENGLISKI: mandibular canal

NJEMAČKI: Mandibularkanal;

Unterkieferkanal

LATINSKI: canalis mandibulae

TALIJANSKI: canale mandibolare

donjočeljusni lični nastavak

DEFINICIJA: parna izbočina ventralnoga dijela prvoga ždrijelnog luka koja omeđuje usnu jamicu s donje strane i služi kao temelj razvoju donje usne, dijela obraza i donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska

knjiga, 2008., 312.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularni nastavak prvoga ždrijelnog luka; donjočeljusni nastavak prvoga ždrijelnog luka

ENGLESKI: mandibular prominence; mandibular process

NJEMAČKI: Proessus mandibularis; Unterkieferwulst

TALIJANSKI: prominenzza dell'arcata mandibolare

donjočeljusni limfni čvor

DEFINICIJA: limfni čvor lica smješten iznad donje čeljusti u blizini lične arterije

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 308.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularni limfni čvor

ENGLESKI: mandibular lymph node; mandibulofacial lymph node

NJEMAČKI: Unterkieferlymphknoten

LATINSKI: nodus mandibularis

TALIJANSKI: linfonodo mandibolare

donjočeljusni mikrognatizam

DEFINICIJA: izobličenje zbog koje je donja čeljust mala, a tijelo i uzlazni krak donje čeljusti nisu dovoljno razvijeni te je donja trećina lica obično smanjena i nedostaje karakteristična izbočenost brade

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 79.

DOPUŠTENI NAZIV: opistogenija; mandibularni mikrognatizam

ENGLESKI: mandibular micrognathia

NJEMAČKI: Unterkieferhypoplasie; Mikrognathismus des Unterkiefers

TALIJANSKI: micrognatia della mandibola; brachignatia

donjočeljusni otvor

DEFINICIJA: otvor kojim prolaze donja alveolna arterija i donji alveolni živac

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularni otvor; otvor donje čeljusti

ENGLESKI: mandibular foramen

NJEMAČKI: Unterkieferloch

LATINSKI: foramen mandibulae

TALIJANSKI: fossa mandibolare

donjočeljusni torus

DEFINICIJA: koštano zadebljanje s jezične strane donje čeljusti koje se obično proteže od očnjaka do prvoga kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 402.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularni torus; torus donje čeljusti

ENGLESKI: mandibular torus

NJEMAČKI: Torus mandibulae

LATINSKI: torus mandibulae

TALIJANSKI: toro mandibolare

donjočeljusni trup

DEFINICIJA: vodoravni neparni dio donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: trup donje čeljusti

ENGLESKI: body of mandible

LATINSKI: corpus mandibulae

TALIJANSKI: corpo della mandibola

donjočeljusni urez

DEFINICIJA: usjek između zglobnoga i vjenačnoga izdanka donje čeljusti kojim prolaze maseterični živac i žvakaća arterija

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: urez donje čeljusti

ENGLESKI: mandibular notch

LATINSKI: incisura mandibulae

TALIJANSKI: incisura mandibolare

donjočeljusni živac

DEFINICIJA: treća, najveća grana trodijelnoga živca koja osjetno inervira zube i gingivu donje čeljusti, kožu sljepoočnoga područja, dio uške, donju usnu, donji dio lica, prednje dvije trećine jezika i sluznicu dna usne šupljine, a motorički inervira žvačne mišiće i druge mišiće koji su se razvili iz prvoga ždrijelnog luka

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 481.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularni živac; živac donje čeljusti

ENGLESKI: mandibular nerve

NJEMAČKI: Unterkiefernerve

LATINSKI: nervus mandibularis

TALIJANSKI: nervo mandibolare

donjousnena arterija

DEFINICIJA: ogranak lične arterije koji dovodi krv u donju usnu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 273.

DOPUŠTENI NAZIV: arterija donje usne;

donja usnena arterija

ENGLESKI: inferior labial artery

NJEMAČKI: untere Lippenarterie

LATINSKI: arteria labialis inferior

TALIJANSKI: arteria labiale inferiore

donjousnena vena

DEFINICIJA: pritok lične vene koji odvodi vensku krv iz donje usne

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 275.

DOPUŠTENI NAZIV: donja usnena vena

ENGLESKI: inferior labial vein

NJEMAČKI: untere Lippenvene

LATINSKI: vena labialis inferior

TALIJANSKI: vena labiale inferiore

dopamin

DEFINICIJA: niskomolekularna prijenosna tvar u središnjemu živčanom sustavu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 520.

ENGLESKI: dopamine

NJEMAČKI: Dopamin

TALIJANSKI: dopamina

dorzalan

DEFINICIJA: koji je smješten blizu stražnje strane tijela ili usmjeren prema njoj

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: stražnji; posterioran; leđni

ENGLESKI: dorsal; posterior

NJEMAČKI: dorsal; posterior

LATINSKI: dorsalis; posterior

TALIJANSKI: dorsale; posteriore

doštitne žlijezde

DEFINICIJA: dva para endokrinih žlijezda koje luče paratireoidni hormon, smještene su iza štitnjače

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada,

2006., 906.

DOPUŠTENI NAZIV: paratireoidne žlijezde; paratiroidne žlijezde

ENGLESKI: parathyroid glands

NJEMAČKI: Nebenschilddrüsen; Parathyroiddrüsen

TALIJSKI: ghiandola paratiroida

Downov sindrom

DEFINICIJA: kromosomski poremećaj koji obilježuju duševna zaostalost i neka tjelesna obilježja, a koji se u usnoj šupljini može očitovati makroglosijom, izbrazdanim i geografskim jezikom, visokim nepcem, rascjepom nepca, hipoplastičnim zubima i težim oblikom parodontitisa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 195.

DOPUŠTENI NAZIV: mongolizam; trisomija 21

ENGLESKI: Down`s syndrome; mongolism

NJEMAČKI: Down-Syndrom; Mongolismus

doza

DEFINICIJA: količina lijeka koja se daje bolesniku

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 23.

ENGLESKI: dose

NJEMAČKI: Dosis

LATINSKI: dosis

TALIJSKI: dose

dozimetar

DEFINICIJA: aparat za mjerenje doza rendgenskoga zračenja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 130.

ENGLESKI: dosimeter

NJEMAČKI: Dosimeter

TALIJSKI: dosimetro

doziranje

DEFINICIJA: postupak koji prethodi miješanju, a sastoji se u određivanju ukupne količine otisnoga materijala u odnosu na veličinu područja otiskivanja i u doziranju reaktora u odnosu na osnovni materijal

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 166.

DOPUŠTENI NAZIV: proporcionalizacija

ENGLESKI: dosage; proportion

NJEMAČKI: Dosierung

dražeja

DEFINICIJA: tableta obložena šećerom, čokoladom ili drugim sredstvom za poboljšanje okusa, zaštitu od vlage, zraka i kisele sredine želudca

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 248.

ENGLESKI: dragee; coated tablet

NJEMAČKI: Dragee

TALIJSKI: compressa rivestita

dren

DEFINICIJA: vrpca sterilne gume ili jodofornne gaze postavljena u incidirano tkivo, a koja razmiče rubove reza radi sprečavanja otjecanja gnoja i lučevine

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: odvodni žlijeb

ENGLESKI: drain

NJEMAČKI: Abfluss; Abflusssrinne; Drän

TALIJSKI: garza da drenaggio

drenaža

DEFINICIJA: odvođenje gnoja iz rane

VRELO DEFINICIJE: Anić, V. [et al.].

Hrvatski enciklopedijski rječnik.

Zagreb: Novi Liber, 2003., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: odvod

ENGLNESKI: drainage

NJEMAČKI: Drainage; Dränage

TALIJANSKI: drenaggio

drhtanje

DEFINICIJA: brzi, ritmični i nevoljni

pokreti tijela ili njegovih dijelova

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 404.

DOPUŠTENI NAZIV: tremor

ENGLNESKI: tremor

NJEMAČKI: Tremor

druga ždrijelna vreća

DEFINICIJA: ždrijelna vreća koja s okolnim mezenhimom omogućuje razvoj osnove nepčanoga krajnika i od koje se oblikuje krajnična udubina

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 319.

ENGLNESKI: second pharyngeal pouch

NJEMAČKI: zweite Schlundtasche

TALIJANSKI: seconda tasca faringea

drugi kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnom dijelu gornjega ili donjega zubnog luka između prvoga i trećega kutnjaka obilježen širokom griznom plohom, služi za mljevenje hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 96.

DOPUŠTENI NAZIV: drugi molar

ŽARGONIZAM: sedmica

ENGLNESKI: second molar

NJEMAČKI: zweiter Mahlzahn

LATINSKI: dens molaris secundus

TALIJANSKI: secondo molare

drugi pretkutnjak

DEFINICIJA: pretkutnjak smješten u gornjem ili donjem zubnom luku između prvoga pretkutnjaka i prvoga kutnjaka, služi za pridržavanje i usitnjivanje zalogaja hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 89.

DOPUŠTENI NAZIV: drugi premolar

ŽARGONIZAM: petica

ENGLNESKI: second premolar

NJEMAČKI: zweiter Prämolare

LATINSKI: praemolaris secundus

TALIJANSKI: secondo premolare

drugi ždrijelni luk

DEFINICIJA: ždrijelni luk koji je osnova razvoja mnogih tkiva i organa glave i vrata

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 316.

DOPUŠTENI NAZIV: hioidni ždrijelni luk; hioidni luk

ENGLNESKI: second pharyngeal arch; hyoid arch

NJEMAČKI: zweiter Pharyngealbogen; Hyoidbogen

TALIJANSKI: secondo arco ioideo

NAPOMENA: Drugi ždrijelni luk osnova je razvoja stiloidnoga nastavka sljepoočne kosti, dijela jezične kosti, dijela ušne školjke, stražnjega trbuha dvotrušnoga mišića i mimičnih mišića.

držak hrskavice grkljanskoga poklopca

DEFINICIJA: šiljasti vršak hrskavice grkljanskoga poklopca koji je vezan uz štitastu hrskavicu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

DOPUŠTENI NAZIV: držak epiglotisne hrskavice

ENGLESKI: stalk of epiglottis

NJEMAČKI: Epiglottisstiel

LATINSKI: petiolus epiglottidis

TALIJSKI: petiolo dell'epiglottide

dubina džepa

DEFINICIJA: udaljenost od dna parodontnoga džepa do gingivnoga ruba

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 552.

ENGLESKI: pocket depth

NJEMAČKI: Taschentiefe

dubina sondiranja

DEFINICIJA: udaljenost od ruba mekih tkiva do vrha parodontne sonde tijekom parodontološkoga sondiranja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

ENGLESKI: probing depth

NJEMAČKI: Sondierungstiefe

dubinska arterija uške

DEFINICIJA: ogranak donjočeljusnoga dijela gornjočeljusne arterije koji opskrbljuje čeljusni zglob, hrskavični vanjski slušni hodnik i bubnjić

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: dubinska aurikularna arterija

ENGLESKI: deep auricular artery

NJEMAČKI: tiefe Ohrarterie

LATINSKI: arteria auricularis profunda

TALIJSKI: arteria auricolare profunda

dubinska jezična arterija

DEFINICIJA: završni ogranak jezične arterije koja daje ogranke za jezične mišiće

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 215.

ENGLESKI: deep lingual artery

NJEMAČKI: tiefe Zungenarterie

LATINSKI: arteria profunda linguae

TALIJSKI: arteria profunda della lingua

dubinska lična vena

DEFINICIJA: prtok lične vene koji čini jednu od klinički važnih anastomoza lične vene s pterigoidnim venskim spletom

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: dubinska facijalna vena

ENGLESKI: deep facial vein

NJEMAČKI: tiefe Gesichtsvene

LATINSKI: vena profunda faciei

TALIJSKI: vena facciale profunda

duboki parotidni limfni čvorovi

DEFINICIJA: limfni čvorovi koji se nalaze između režnjeva podušne žlijezde slinovnice i dijele se na tri skupine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 266.

DOPUŠTENI NAZIV: duboki limfni čvorovi parotidne žlijezde; duboki limfni čvorovi podušne žlijezde slinovnice

ENGLESKI: deep parotid lymph nodes

NJEMAČKI: tiefe Parotislymphknoten

LATINSKI: lymphonodi parotidei
profundi
TALIJANSKI: linfonodi parotidei
profondi

duboki prijeklop

DEFINICIJA: prijeklop sjekutića veći od 3 mm
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 65.
DOPUŠTENI NAZIV: duboki zagriz; duboki pregriz
ENGLJSKI: deep overbite
NJEMAČKI: tiefer Überbiss
TALIJANSKI: morso profondo; overbite profundo

Duchenneova mišićna distrofija

DEFINICIJA: genski određena progresivna bolest mišićnoga sustava popraćena oštećenim jezičnim mišićnim sustavom i smanjenom sposobnošću gutanja
VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 697.
ENGLJSKI: Duchenne muscular dystrophy
NJEMAČKI: Duchenne-Muskeldystrophie

dugi mišić glave

DEFINICIJA: parni mišić koji se proteže od baze zatiljne kosti do prednje kvrčice poprečnih nastavaka od trećega do šestoga vratnog kralješka
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 145.
ENGLJSKI: longus capitis muscle
NJEMAČKI: Musculus longus capitis
LATINSKI: musculus longus capitis
TALIJANSKI: muscolo lungo della testa
KONTEKST: Dugi mišić glave jednostranom kontrakcijom pregiba

i okreće glavu na istu stranu, a obostranom kontrakcijom sagiba glavu.

dugi vratni mišić

DEFINICIJA: parni trokutasti mišić koji se proteže od trupova i prednjih kvrčica poprečnih nastavaka vratnih kralježaka do trupova gornjih prsnih i donjih vratnih kralježaka, a služi pregibanju vratnoga dijela kralježnice i glave na svoju stranu
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 145.
DOPUŠTENI NAZIV: dugi mišić vrata
ENGLJSKI: longus colli muscle
NJEMAČKI: Musculus longus colli
LATINSKI: musculus longus colli; musculus longus cervicis
TALIJANSKI: muscolo lungo del collo

dvodijelna jezična udloga

DEFINICIJA: protetička naprava koja služi za učvršćivanje zuba i kosti sastavljena od dviju krutih jezičnih stijenka i žica
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 368.
DOPUŠTENI NAZIV: dvodijelna lingvalna šina
ENGLJSKI: two part lingual splint
NJEMAČKI: zweiteilige Zungenschiene

dvofazno otiskivanje

DEFINICIJA: jednovremena ili dvovremena otisna metoda pri kojoj se upotrebljavaju samo dvije vrste otisnoga materijala
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 111.
DOPUŠTENI NAZIV: dvofazni otisak
ENGLJSKI: two component impression

NJEMAČKI: Doppelmischabdruck;
Zweiphasenabformung;
Zweikomponentenabformung

dvoplošni kavitet

DEFINICIJA: kavitet koji obuhvaća dvije
zubne plohe

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i
terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:
Naklada Zadro, 1994., 344.

ENGLESKI: two surface cavity

NJEMAČKI: zweiflächige Kavität

TALIJSKI: cavità situata su due
superfici

dvoručna tehnika

DEFINICIJA: postupak namještanja
donje čeljusti u položaj centrične
relacije tako da se palčevi stavljaju
na bradu, a ostali prsti u donje
rubove donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land,
F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed
prosthodontics. St. Louis: Mosby,
2001., 1006.

DOPUŠTENI NAZIV: bimanualna tehnika

ENGLESKI: bimanual manipulation
technique

NJEMAČKI: bimanuelle Technik

TALIJSKI: tecnica bimanuale

dvostruka kvačica

DEFINICIJA: retencijsko sredstvo
djelomične proteze koje se sastoji
od dvaju supraekvatorskih i
infraekvatorskih krakova

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična
proteza. Zagreb: Školska knjiga,
1982., 37.

ENGLESKI: double clasp

NJEMAČKI: Doppelarmklammer;
Zweiarmklammer

TALIJSKI: gancio doppio

dvostruka usna

DEFINICIJA: anomalija obilježena
vodoravnim naborom suvišna
sluzničnoga tkiva na unutarnjoj

strani gornje, katkad i donje usne
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A.
Oralna medicina. Zagreb: Školska
knjiga, 2005., 83.

ENGLESKI: double lip

NJEMAČKI: Doppellippe

TALIJSKI: labbro doppio

KONTEKST: U slučaju estetske smetnje
dvostruka se usna uklanja kirurškim
izrezivanjem.

dvostruki nepčani luk

DEFINICIJA: velika spojka u obliku
relativno uskih lukova koji prelaze
nepčani svod sprijeda i straga
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična
proteza. Zagreb: Školska knjiga,
1982., 102.

ENGLESKI: double palatal bar

NJEMAČKI: zweifacher Gaumenbogen

TALIJSKI: barra palatina doppia

dvotrbušni mišić

DEFINICIJA: parni mišić nadjezične
skupine s dvama trbusima
povezanim međutrbušnom tetivom,
koji polazi s mastoidnoga ureza
i hvata se na udubinu na donjoj
čeljusti, a služi spuštanju donje
čeljusti ili podizanju jezične kosti
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,
147.

DOPUŠTENI NAZIV: digastrični mišić

ENGLESKI: digastric

NJEMAČKI: zweibäuchiger
Unterkiefermuskel

LATINSKI: musculus digastricus

TALIJSKI: muscolo digastrico

dvozdni parodontni koštani defekt

DEFINICIJA: parodontni koštani
defekt omeđen predvornim i usnim
zidom te dvama zubnim i koštanim
zidovima

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.;

Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H.

Parodontologija: Stomatološki atlas.
Zagreb: Naklada Slap, 2008., 100.

DOPUŠTENI NAZIV: dvozdni koštani džep; interdentalni krater; međuzubni krater

ENGLISKI: two-walled periodontal bony defect

NJEMAČKI: zweiwandiger Knochendefekt

Eagleov sindrom

DEFINICIJA: stanje koje nastaje zbog pritiskanja produljenoga stiloidnog nastavka ili okoštale stilohoidne sveze na okolne anatomske strukture

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 257.

ENGLISKI: Eagle's syndrome

NJEMAČKI: Eagle-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Eagle

edem

DEFINICIJA: nakupljanje tekućine u tkivnim prostorima zbog nedostatnoga uklanjanja tekućine iz tkiva

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 8.

DOPUŠTENI NAZIV: otok; otekлина

ENGLISKI: edema; oedema

NJEMAČKI: Ödem

LATINSKI: oedema

TALIJANSKI: edema

efelide

DEFINICIJA: kožne pjegice koje nastaju pojačanom sintezom melanina u melanocitima bazalnoga sloja, bez porasta broja melanocita

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: obične kožne pjegice

ENGLISKI: ephelides; freckles

NJEMAČKI: Epheliden; Sommersprossen

NAPOMENA: Efelide se mogu vidjeti na crvenome dijelu usana, a unutarusni su im pandan melanotičke mrlje.

eflorescencija

DEFINICIJA: promjena koja se pojavljuje na koži i sluznicama i može biti u razini okolne kože ili sluznice, nad njom ili pod njom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 204.

DOPUŠTENI NAZIV: morfa

ENGLISKI: efflorescence

NJEMAČKI: Ausblühung; Effloreszenz

TALIJANSKI: eflorescenza

egzoftalmus

DEFINICIJA: izbočina očne jabučice

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: buljookost

ENGLISKI: exophthalmos

NJEMAČKI: Exophthalmus

LATINSKI: exophthalmos; proptosis; protrusio bulbi

TALIJANSKI: esoftalmo

egzozna erozija

DEFINICIJA: erozija tvrdih zubnih tkiva prouzročena povećanom kiselošću usne šupljine zbog unošenja kiselih tvari u organizam

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 113.

ENGLISKI: exogenous erosion

NJEMAČKI: exogene Zahnerosion

NAPOMENA: Egzozna erozija najčešće prouzročene konzumiranjem kiselih napitaka,

limunske kiseline, voćnih sokova, nekih lijekova te udisanjem para industrijskih kiselina.

egzokrin

DEFINICIJA: koji se odnosi na oblik žljezdanoga lučenja obilježena odvođenjem lučevine žlijezde na epitelnu površinu poput kože ili sluznice probavnoga sustava
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 791.

ENGLJSKI: exocrine

NJEMAČKI: exokrin

NAPOMENA: Žlijezde slinovnice su egzokrine žlijezde.

egzotermna reakcija

DEFINICIJA: kemijska reakcija praćena pojavom topline
VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 351.

DOPUŠTENI NAZIV: egzotermička reakcija

ENGLJSKI: exothermic reaction

NJEMAČKI: exotherme Reaktion

TALIJANSKI: reazione esotermica

Eichnerova razredba

DEFINICIJA: topografska razredba djelomičnih proteza koja ih dijeli na tri razreda i deset podrazreda, temelji se na međusobnome odnosu preostalih zuba u gornjoj i donjoj čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 14.

NEPREPORUČENI NAZIV: klasifikacija po Eichneru

ENGLJSKI: Eichner classification

NJEMAČKI: Klassifikation nach Eichner

TALIJANSKI: classificazione di Eichner

ekhimozza

DEFINICIJA: slabije potkožno krvarenje obično prouzročeno traumom
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 209.

DOPUŠTENI NAZIV: masnica; modrica

ENGLJSKI: ecchymosis

NJEMAČKI: Ekchymose; Hautblutung

LATINSKI: ecchymosis

KONTEKST: Ekhimoze je moguće naći na usnicama i sluznici usne šupljine.

ekscentrična kretanja

DEFINICIJA: kretanja donje čeljusti iz maksimalne interkuspidacije koja rezultira dodirima zuba

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 84.

ENGLJSKI: eccentric movement

NJEMAČKI: exzentrische Bewegung

TALIJANSKI: movimento eccentrico

ekscizijska biopsija

DEFINICIJA: kirurški postupak kojim se radi analize tkiva oštrim instrumentom u potpunosti izrezuje bolesno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 56.

ENGLJSKI: excisional biopsy

NJEMAČKI: Exzisionsbiopsie

TALIJANSKI: biopsia chirurgica

eksfolijativni heilitis

DEFINICIJA: kronični upalni poremećaj crvenila usana obilježen stalnim stvaranjem ljusaka i krasta

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 132.

ENGLJSKI: exfoliative cheilitis

NJEMAČKI: exfoliative Cheilitis
LATINSKI: cheilitis exfoliativa
TALIJANSKI: cheilite esfoliativa

ekskavator

DEFINICIJA: instrument za struganje, čišćenje i uklanjanje patološkoga i drugoga nepoželjnog sadržaja
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 134.
ENGLISKI: excavator
NJEMAČKI: Aushöhler; Exkavator

ekstraoralna ortodonska naprava

DEFINICIJA: ortodonska naprava koja se postavlja izvan usne šupljine
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 3.
ENGLISKI: extraoral orthodontic appliance
NJEMAČKI: extraoraler kieferorthopädischer Apparat
TALIJANSKI: apparecchio ortodontico extraorale

ekstraoralna radiografska metoda

DEFINICIJA: metoda kojom se upotrebljava kasete s filmom izvan pacijentovih usta smještena nasuprot rendgenskoj cijevi
VRELO DEFINICIJE: Čabov, T. Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 21.
ENGLISKI: extraoral radiography
NJEMAČKI: extraorale radiographische Methode
TALIJANSKI: radiografia extraorale
KONTEKST: Rendgenogram dobiven ekstraoralnom radiografskom metodom pokazuje veće dijelove čeljusti, prateće strukture i cijelu glavu.

ekstravazacijska mukokela

DEFINICIJA: otekлина zbog traume izvodnoga kanala male žlijezde slinovnice
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 246.
ENGLISKI: extravasation mucocoele
NJEMAČKI: Extravasationsmukozele
TALIJANSKI: mucocoele salivare; sialocoele

eksudacija

DEFINICIJA: polagano istjecanje tekućega sadržaja u kojemu se nalaze bjelančevine i upalne stanice kroz stijenke kapilara oštećene propusnosti, najčešće nastaje kao posljedica upale
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 212.
ENGLISKI: exsudation
NJEMAČKI: Durchschwitzung; Exsudation

ektazija

DEFINICIJA: rastegnuće šupljega organa ili tvorbe
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 212.
DOPUŠTENI NAZIV: proširenje
ENGLISKI: ectasia
NJEMAČKI: Ektasie
LATINSKI: ectasia
TALIJANSKI: ectasia

ektoderm

DEFINICIJA: vanjski zametni listić embrija iz kojega se razvija živčani sustav, osjetni organi, epidermis i epidermalna tkiva
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied

Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 569.

ENGLESKI: ectoderm
NJEMAČKI: Ektoderm

ektopično nicanje zuba

DEFINICIJA: nicanje zuba na pogrešnome mjestu
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 139.

ENGLESKI: ectopic eruption
NJEMAČKI: ektopischer Durchbruch

ektopija

DEFINICIJA: postojanje organa na mjestu na kojemu se normalno ne nalazi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 213.

ENGLESKI: ectopy
NJEMAČKI: Ektopie

LATINSKI: ectopia
TALIJSKI: ectopia

NAPOMENA: Ova je pojava urođena mana.

ekvator zuba

DEFINICIJA: najizbočenija vodoravna crta na zubu

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 30.

ENGLESKI: tooth equator
NJEMAČKI: Zahnäquator

TALIJSKI: equatore dentale

elastična udlaga

DEFINICIJA: udlaga koja prijanja uz zube napinjanjem svijene žičane ligature i napinjanjem akrilatnoga tijela naprave

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 369.

DOPUŠTENI NAZIV: elastična šina
ENGLESKI: elastic splint
NJEMAČKI: elastische Schiene

elastični materijal

DEFINICIJA: materijal koji poslije očvršćivanja ostaje elastičan te se lako i bez neugode vadi iz usta
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzgj.hr>, 162.

ENGLESKI: elastic material
NJEMAČKI: elastisches Material
TALIJSKI: materiale elastico

elastični pseudoksantom

DEFINICIJA: autosomno recesivna nasljedna bolest koja se očituje progresivnom kalcifikacijom kože, mrežnice i srčano-žilnoga sustava te žuto-narančastim čvorićima i plakovima na koži

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 75.

ENGLESKI: pseudoxanthoma elasticum
LATINSKI: pseudoxanthoma elasticum
TALIJSKI: pseudoxantoma elastico
NAPOMENA: Oralne lezije vidljive su u 5 – 10 % bolesnika, nalikuju na Fordyceove granule, a nalaze se na unutarnjoj strani usana i na obraznoj sluznici.

elastičnost

DEFINICIJA: svojstvo tijela da se nakon prestanka djelovanja sile vrati u početni oblik ili na početnu duljinu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 137.

ENGLESKI: elasticity
NJEMAČKI: Elastizität
TALIJSKI: elasticità

elastomerni materijal za otiskivanje

DEFINICIJA: gumasti ili elastični materijal za otiskivanje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 137.

DOPUŠTENI NAZIV: elastomer

ENGLNESKI: elastomeric impression material

NJEMAČKI: Elastomer-Abdruckmaterial

TALIJANSKI: elastomero

električna četkica za zube

DEFINICIJA: četkica za zube koja pokretana električnom energijom uklanja zubni plak mehaničkim doticajem svojih čekinja s površinom zuba

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 731.

DOPUŠTENI NAZIV: električna zubna četkica

ENGLNESKI: powered toothbrush; electric toothbrush

NJEMAČKI: elektrische Zahnbürste

električno ispitivanje vitalnosti zubne pulpe

DEFINICIJA: električna stimulacija živčanih završetaka u zubnoj pulpi radi utvrđivanja stupnja patoloških promjena

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 15.

DOPUŠTENI NAZIV: električno testiranje vitalnosti zubne pulpe

ENGLNESKI: electric pulp test

NJEMAČKI: elektrischer Pulpatest

elektrogram

DEFINICIJA: grafički zapis promjene električnoga potencijala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 138.

ENGLNESKI: electrogram

NJEMAČKI: Elektrogramm

TALIJANSKI: elettrogrammo

elektrokardiogram

DEFINICIJA: krivulja dobivena snimanjem električne aktivnosti srca na površini tijela

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 14.

DOPUŠTENI NAZIV: strujni srcopis

KRATICA - HRVATSKI: EKG

KRATICA - ENGLNESKI: ECG

ENGLNESKI: electrocardiogram

NJEMAČKI: Elektrokardiogramm

TALIJANSKI: elettrocardiogramma

NAPOMENA: Strujni srcopis autorski je naziv.

elektrokemija

DEFINICIJA: grana fizikalne kemije koja proučava stanja i procese u kojima istodobno nastaju međusobno uvjetovane kemijske i električne pojave

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 138.

ENGLNESKI: electrochemistry

NJEMAČKI: Elektrochemie

TALIJANSKI: elettrochimica

elektrokoagulacija

DEFINICIJA: metoda površinske koagulacijske nekroze kojom se oduzima tekućina iz staničnoga tkiva, a obavlja se elektrodama različita oblika i aparatom koji radi s pomoću izmjenične struje visoke frekvencije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 138.

ENGLNESKI: electrocoagulation

NJEMAČKI: Elektrokoagulation

elektrolit

DEFINICIJA: tvar koja se u otopini disocira u ione i tako postaje provodljiva za električnu struju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 138.

ENGLESKI: electrolyte

NJEMAČKI: Elektrolyt

TALIJANSKI: elettrolito

elektroliza

DEFINICIJA: otapanje elektrolita provođenjem struje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 138.

ENGLESKI: electrolysis

NJEMAČKI: Elektrolyse

TALIJANSKI: elettrolisi

NAPOMENA: U usnoj šupljini do elektrolize dolazi zbog postojanja različitih slitina koje sa slinom kao elektrolitom stvaraju element koji daje slabu struju.

elektromiograf

DEFINICIJA: uređaj za bilježenje električnih potencijala iz ispitivanih mišića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 138.

ENGLESKI: electromiograph

NJEMAČKI: Elektromyograph

TALIJANSKI: elettromiografo

elektromiografija

DEFINICIJA: metoda bilježenja akcijskih potencijala mišića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 138.

ENGLESKI: electromyography

NJEMAČKI: Elektromyographie

TALIJANSKI: elettromiografia

elektronski mikroskop

DEFINICIJA: optički instrument koji s pomoću elektrona povećava sliku sitnih predmeta uz povećanje koje je znatno veće od povećanja pri uporabi običnoga mikroskopa

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 368.

ENGLESKI: electron microscope

NJEMAČKI: Elektronenmikroskop

Ellis van Creveldov sindrom

DEFINICIJA: sindrom kojeg obilježuje obostrana polidaktilija, patuljast rast i ektodermalna displazija koja zahvaća zube, nokte i kosu

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 365.

DOPUŠTENI NAZIV:

hondroektodermalna displazija;

mezoektodermna displazija

ENGLESKI: Ellis-van Creveld syndrome;

chondroectodermal dysplasia

NJEMAČKI: Ellis-van Creveld-Syndrom;

chondroektodermale Dysplasie

TALIJANSKI: sindrome di Ellis van Creveld

elucija

DEFINICIJA: oslobađanje sastojaka materijala u usnu sredinu raspršivanjem

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 46.

ENGLESKI: elution

NJEMAČKI: Elution

TALIJANSKI: eluzione

enamelin

DEFINICIJA: kiseli glikolizirani fosfoprotein koji tvori organsku matricu cakline

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 30.

ENGLESKI: enamelin
NJEMAČKI: Enamelin
TALIJANSKI: enamelina

endemska guša

DEFINICIJA: iznimno veliko povećanje štitne žlijezde
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 866.

DOPUŠTENI NAZIV: endemska koloidna guša

ENGLESKI: endemic goiter
NJEMAČKI: endemische Struma; endemischer Kropf
TALIJANSKI: gozzo endemico

endoderm

DEFINICIJA: unutarjni zametni listić iz kojega se razvijaju epitelna tkiva koja prekrivaju tjelesne šupljine i prolaze većine unutarnjih organa
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 597.

ENGLESKI: endoderm
NJEMAČKI: Entoderm; inneres Keimblatt

endodoncija

DEFINICIJA: područje stomatologije koje se bavi dijagnostikom i liječenjem bolesti zubne pulpe
VRELO DEFINICIJE: Anić, V. [et al.]. Hrvatski enciklopedijski rječnik. Zagreb: Novi Liber, 2003., 148.

ENGLESKI: endodontia; endodontology
NJEMAČKI: Endodontie; Endodontologie; Zahnnerbehandlung
TALIJANSKI: endonzia

endodontska mikrokirurgija

DEFINICIJA: endodontski kirurški zahvati koji se obavljaju s pomoću

operacijskoga mikroskopa
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 683.

ENGLESKI: endodontic microsurgery
NJEMAČKI: endodontische Mikrochirurgie
TALIJANSKI: microchirurgia endodontica

endodontska sonda

DEFINICIJA: instrument namijenjen utvrđivanju oblika korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 374.

ENGLESKI: endodontic probe
NJEMAČKI: endodontische Sonde

endodontski strugač

DEFINICIJA: strugač koji se proizvodi uvijanjem s 1,5 – 2,5 navoja po milimetru radne duljine

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 527.

ENGLESKI: K-file
NJEMAČKI: endodontische K-Feile
TALIJANSKI: lima endodontica

endodontski usadak

DEFINICIJA: zubni usadak koji kroz korijenski kanal zuba prolazi u periapikalni koštani prostor, produžujući tako korijen tretiranoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 884.

DOPUŠTENI NAZIV: endodontski implantat

ENGLESKI: endodontic implant

NJEMAČKI: endodontisches Implantat

endogena erozija

DEFINICIJA: erozija tvrdih zubnih tkiva prouzročena povećanom kiselosti usne šupljine zbog želučane kiseline koja povraćanjem dospjeva u usta
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 114.
ENGLESKI: endogenous erosion
NJEMAČKI: endogene Zahnerosion

endogena infekcija

DEFINICIJA: zaraza izazvana reaktivacijom mikroorganizma
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 597.
DOPUŠTENI NAZIV: endogena zaraza
ENGLESKI: endogenous infection
NJEMAČKI: endogene Infektion

endogena primjena fluorida

DEFINICIJA: unos fluorida u organizam kroz usta radi zaštite zuba od karijesa
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 222.
DOPUŠTENI NAZIV: apsorptivna primjena fluorida
ENGLESKI: endogenous fluoride application
NJEMAČKI: endogene Fluoridierung

endohondralno okoštavanje

DEFINICIJA: okoštavanje uglavnom dugih i kratkih kosti koje se odvija na osnovi njihovih hrskavičnih modela postupnom zamjenom hrskavičnoga tkiva koštanim
VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 147.
DOPUŠTENI NAZIV: intrakartilagno okoštavanje; endohondralna

osifikacija

NEPREPORUČENI NAZIV: enhondralno okoštavanje
ENGLESKI: endochondral ossification
NJEMAČKI: enchondrale Ossifikation

endokrin

DEFINICIJA: koji svoje lučevine otpušta u krvnu struju
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 905.
ENGLESKI: endocrine
NJEMAČKI: endokrin
KONTEKST: Gušterača je žlijezda građena od egzokrinoga i endokrinoga dijela.

endokrinologija

DEFINICIJA: znanstvena disciplina koja se bavi proučavanjem uloge endokrinih žlijezda i njihovih hormona u fiziologiji ljudskoga tijela
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 227.
ENGLESKI: endocrinology
NJEMAČKI: Blutdrüsenlehre
TALIJANSKI: endocrinologia

endometar

DEFINICIJA: elektronička naprava za mjerenje duljine korijenskoga kanala
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 542.
DOPUŠTENI NAZIV: apeksolokator; lokator apeksa
ENGLESKI: endometer; apex locator
NJEMAČKI: Endometer; Apexlokalisator

endomizij

DEFINICIJA: nježno rahlo vezivno tkivo koje obavija i odjeljuje pojedinačna

mišićna vlakna unutar skeletnoga mišića

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 192.

ENGLESKI: endomysium

NJEMAČKI: Endomysium

LATINSKI: endomysium

TALIJANSKI: endomio

endosealni usadak

DEFINICIJA: zubni usadak u obliku oštrice, navoja, igle ili otvora ugrađen u kost čeljusti, koji se naknadno otvara kroz mukoperiošt u usnu šupljinu radi retencije zubne proteze ili ortodontskoga aparata ili radi učvršćivanja frakturnih ulomaka

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 884.

DOPUŠTENI NAZIV: endosealni implantat

ENGLESKI: endosseous implant;

endosteal implant

NJEMAČKI: enosseales Implantat

endoskopija

DEFINICIJA: postupak ispitivanja i vizualizacije endodontskoga zubnoga prostora s pomoću endoskopa

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 376.

ENGLESKI: endoscopy

NJEMAČKI: Endoskopie

endost

DEFINICIJA: tanak sloj vezivnoga tkiva koji oblaže unutrašnju površinu kosti i sadržava stanice koje se mogu diferencirati u osteoblaste

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 145.

ENGLESKI: endosteum; medullary membrane

NJEMAČKI: Endost

LATINSKI: endosteum

TALIJANSKI: endostio

endotermna reakcija

DEFINICIJA: kemijska reakcija popraćena nestajanjem topline

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 376.

NEPREPORUČENI NAZIV: endotermička reakcija

ENGLESKI: endothermic reaction

NJEMAČKI: endotherme Reaktion

TALIJANSKI: reazione endotermica

endotoksin

DEFINICIJA: lipidni polisaharid koji se nalazi u staničnome zidu većine gram-negativnih mikroorganizama

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 16.

ENGLESKI: endotoxin

NJEMAČKI: Endotoxin

KONTEKST: Endotoksini su po biokemijskome sastavu lipopolisaharidi.

enhondromatoza

DEFINICIJA: oblik višestrukih hrskavičnih egzostoza koje bujaju ponajviše unutar kosti

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 244.

DOPUŠTENI NAZIV: Ollierova bolest

ENGLESKI: enchondromatosis

NJEMAČKI: Enchondromatose; Ollier-

Krankheit

TALIJSKI: encondromatosi; malattia di Ollier

KONTEKST: Zbog enhondromatoze kosti djeluju napuhano.

enhondromatoza s hemangiomima

DEFINICIJA: poremećaj razvoja hrskavičnih i koštanih struktura koštanoga sustava u kojemu se u pubertetu uz multiple hrskavične koštane trnove na rukama i nogama pojavljuju i šupljikavi hemangiomi kože

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 244.

DOPUŠTENI NAZIV: Maffuccijev sindrom

ENGLJSKI: enchondromatosis with hemangiomas

NJEMAČKI: Enchondromatose mit Hämangiomen

TALIJSKI: encodromatosi con emangiomi

enukleacija

DEFINICIJA: kirurški postupak kojim se cista zajedno sa sadržajem potpuno uklanja, a sluznica se šije preko koštane šupljine

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T. Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 112.

DOPUŠTENI NAZIV: odstranjivanje

ENGLJSKI: enucleation

NJEMAČKI: Enucleation; E nukleation

TALIJSKI: enucleazione

enzim

DEFINICIJA: proteini koji kataliziraju reakcije drugih tvari dolazeći u doticaj s molekulom supstrata tako da se aktivni dio enzimske molekule veže sa supstratom poput ključa i ključanice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 143.

ENGLJSKI: enzyme

NJEMAČKI: Enzym

TALIJSKI: enzima

enzimski inhibitori

DEFINICIJA: molekule koje se vežu za enzime i usporavaju njihovu aktivnost, a mogu se naći kao aditiv u zubnim pastama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 143.

ENGLJSKI: enzyme inhibitors

NJEMAČKI: Enzyminhibitoren

TALIJSKI: inhibitori enzimatici

eozinofil

DEFINICIJA: leukocit s eozinofilnim granulama u citoplazmi

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 170.

DOPUŠTENI NAZIV: eozinofilni leukocit

ENGLJSKI: eosinophil

NJEMAČKI: eosinophile Granulozyten

TALIJSKI: eosinofilo

epidermni

DEFINICIJA: koji pripada kožnomu epitelu ili se na njega odnosi

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 370.

ENGLJSKI: epidermal; epidermic

NJEMAČKI: epidermal; epidermisch

TALIJSKI: epidermica

epidermoidna cista

DEFINICIJA: cista koja nastaje od epitelnih ostataka iz embrijskoga razdoblja i može se pojaviti u podjezičnome ili podčeljusnome prostoru, a građena je od

višeslojnoga pločastog epitela bez adneksa kože

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 131.

ENGLESKI: epidermoid cyst

NJEMAČKI: epidermoide Zyste

TALIJANSKI: cisti epidermoide

NAPOMENA: Epidermoidna cista teoretski može nastati i od traumatske inkluzije epitela usne šupljine u submukozno tkivo.

epiglotisna udubina

DEFINICIJA: udubina u usnome dijelu ždrijela koja se nalazi između korijena jezika i grkljanskog poklopca, a omeđuju je središnji i bočni jezično-epiglotisni nabor

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 98.

ENGLESKI: epiglottic vallecula

NJEMAČKI: Vallecula epiglottica

LATINSKI: vallecula epiglottica

epilepsija

DEFINICIJA: skupina bolesti s osnovnim simptomom pojave ponovljenih prolaznih poremećaja funkcije velikoga mozga, što se može očitovati u osjetnoj, motornoj, doživljajnoj ili autonomno-vegetativnoj sferi

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 135.

DOPUŠTENI NAZIV: padavica

ENGLESKI: epilepsy

NJEMAČKI: Epilepsie

TALIJANSKI: epilessia

NAPOMENA: Za vrijeme epileptičkoga napadaja može doći do frakture

zuba i ozljede usne sluznice, najčešće do pregrizanja jezika ili usana.

epimizij

DEFINICIJA: ovojnica građena od gustoga vezivnog tkiva koja obavija pojedinačne skeletne mišiće

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 192.

ENGLESKI: epimysium

NJEMAČKI: Epimysium

LATINSKI: epimysium; perimysium externum

TALIJANSKI: epimisio

epitel

DEFINICIJA: gornji sloj kože i sluznica koji pokriva tjelesne površine

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 238.

DOPUŠTENI NAZIV: epitelno tkivo

ENGLESKI: epithelium

NJEMAČKI: Deckgewebe; Epithel

TALIJANSKI: epitelio

epiteliom

DEFINICIJA: tumor epitelnih stanica kože

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 144.

ENGLESKI: epitheliom

NJEMAČKI: Epitheliom

TALIJANSKI: epitelioma

epitelizacija

DEFINICIJA: proces zarastanja epitela u kojemu se epitelne stanice s rubova ili dna diskontinuiteta sele prema središtu i međusobno spajaju

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 37.

ENGLESKI: epithelization

NJEMAČKI: Epithelisation;

Epithelisierung

TALIJANSKI: epitelizzazione

epitelna dijafragma

DEFINICIJA: dijafragma koja nastaje produljivanjem Hertwigove ovojnice i svijanjem njezina donjega ruba prema sredini

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 32.

ENGLESKI: epithelial diaphragm

NJEMAČKI: epitheliale Diaphragma

TALIJANSKI: diaframma epiteliale

epitelni čvorić

DEFINICIJA: eflorescencija usne sluznice nad razinom epitela koja nastaje kao posljedica upalnih i drugih procesa u različitim dijelovima usne sluznice

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: epitelna papula

ENGLESKI: epithelial papule

NJEMAČKI: epitheliale Papula

TALIJANSKI: papula epiteliale

epitelni mjehur

DEFINICIJA: patološka promjena usne sluznice koja nastaje odvajanjem stanica nazubljenoga sloja epitela, a veća je od 3 mm u promjeru

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: epitelna bula

ENGLESKI: epithelial bulla

NJEMAČKI: epitheliale Bulla

TALIJANSKI: bolla epiteliale

epitelni mjehurić

DEFINICIJA: patološka eflorescencija usne sluznice koja nastaje

odvajanjem pod razinom zrnatoga sloja ili najčešće u spinoznome sloju

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: epitelna vezikula

ENGLESKI: epithelial vesicle

NJEMAČKI: epitheliale Vesicula

TALIJANSKI: vescicola epiteliale

NAPOMENA: Epitelni mjehurić nastaje tijekom virusne zaraze i njegov pokrov brzo puca.

epitelni pričvrstak

DEFINICIJA: biološki spoj stanice epitela sa zubnom površinom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 144.

DOPUŠTENI NAZIV: spojni epitel

ENGLESKI: epithelial attachment

NJEMAČKI: Epithelansatz; epitheliales Attachment; Saumepithel

epitelno-vezivni čvorić

DEFINICIJA: uzdignuće usne sluznice koje se pojavljuje kod alergija, a zahvaća i epitel i vezivno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: epitelno-vezivna papula

ENGLESKI: epithelial-connective papule

NJEMAČKI: Epithel-Bindegewebe Papel

TALIJANSKI: papula connettivo-epiteliale

epitelno-vezivni mjehur

DEFINICIJA: mjehur koji nastaje odvajanjem epitela ispod bazalne opne

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A.

Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 34.
ENGLISKI: epithelial-connective bulla
NJEMAČKI: Epithel-Bindegewebe Bulle
TALIJANSKI: bolla sottoepiteliale

epitelno-vezivni mjehurić

DEFINICIJA: eflorescencija usne sluznice ispunjena seroznim ili hemoragičnim sadržajem koja nastaje odvajanjem epitela od vezivnoga tkiva
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 33.
DOPUŠTENI NAZIV: epitelno-vezivna vezikula
ENGLISKI: epithelial-connective vesicle
NJEMAČKI: Epithel-Bindegewebe Bläschen
TALIJANSKI: vescica epitelio-connettivale

epiteza

DEFINICIJA: proteza lica, nosa ili uha koja se izrađuje kad je kirurški nemoguće rekonstruirati pomanjkanja tkiva tih područja
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 114.
ENGLISKI: epithesis
NJEMAČKI: Defektprothese; Epithese
TALIJANSKI: epitesi

Epstein-Barrov virus

DEFINICIJA: DNK-virus iz porodice *Herpesviridae* koji prouzročuje zaraznu mononukleozu te se povezuje s Burkittovim limfomom, vlasostom leukoplakijom i nazofaringealnim karcinomom
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 225.
KRATICA - HRVATSKI: EBV

KRATICA - ENGLISKI: EBV
ENGLISKI: Epstein-Barr virus
NJEMAČKI: Epstein-Barr Virus

epulis

DEFINICIJA: dobroćudna izraslina na gingivi čija je baza uža od tijela i koja najčešće nastaje kao posljedica lokalne nadraženosti zubnim korijenom, karioznim zubom, protetičkim nadomjestkom ili zbog hormonskih poremećaja
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 145.
ENGLISKI: epulis
NJEMAČKI: Epulis
TALIJANSKI: epulis; epulis congenito

eritematozna kandidijaza

DEFINICIJA: kandidijaza koja se očituje atrofičnim crvenim područjima usne sluznice, često uz osjećaj žarenja
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 200.
DOPUŠTENI NAZIV: atrofična kandidijaza
ENGLISKI: erithematous candidiasis; atrophic candidiasis
NJEMAČKI: atrophische Candidiasis
TALIJANSKI: candidosi eritematosa

eritematozni lupus

DEFINICIJA: imunološki posredovano upalno stanje koje prouzročuje oštećenje mnogih organa
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 112.
ENGLISKI: lupus erythematosus
NJEMAČKI: Lupus erythematosus; Schmetterlingsflechte
LATINSKI: lupus erythematosus
TALIJANSKI: lupus eritematoso

eritematozni pemfigus

DEFINICIJA: rijedak oblik pemfigusa s blagim tijekom i dobrom prognozom, pri kojemu je usna šupljina rijetko zahvaćena

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 193.

ENGLESKI: pemphigus erythematosus

NJEMAČKI: Pemphigus eritematosus

LATINSKI: pemfigus eritematosus

TALIJANSKI: pemfigo eritematoso

eritroblastoza

DEFINICIJA: hemolitička bolest novorođenčadi od koje obolijevaju djeca čije majke imaju negativan, a očevi pozitivan Rhesus-faktor

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 346.

ENGLESKI: erythroblastosis fetalis

NJEMAČKI: Erythroblastose

TALIJANSKI: eritroblastosi

eritrocit

DEFINICIJA: krvna stanica u obliku bikonkavne pločice bez jezgre, mitohondrija i endoplazmatskoga retikuluma

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 429.

DOPUŠTENI NAZIV: crvena krvna stanica
ENGLESKI: erythrocyte; red blood corpuscle

NJEMAČKI: Erythrozyt; rotes Blutkörperchen

TALIJANSKI: eritrocito

eritrocitoza

DEFINICIJA: povećana koncentracija eritocita u krvi

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 430.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarna policitemija

ENGLESKI: erythrocytosis

NJEMAČKI: Erythrocytose

TALIJANSKI: eritrocitosi

KONTEKST: U oboljelih od eritrocitoze stomatološki je zahvat rizik zbog mogućega krvarenja ili tromboze.

eritromicin

DEFINICIJA: makrolidski antibiotik za sustavnu primjenu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 74.

ENGLESKI: erythromycin

NJEMAČKI: Erythromycin

eritroplakija

DEFINICIJA: pretkancerозна lezija koja se razvija na genitalnoj ili usnoj sluznici, a obilježuje ju svijetlocrveni baršunasti plak ili mrlja na sluznici koja se klinički ili patološki ne može pripisati niti jednomu drugom patološkom stanju

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 105.

ENGLESKI: erythroplakia

NJEMAČKI: Erythroplakie

TALIJANSKI: eritroplachia

eritropoetin

DEFINICIJA: hormon bubrega koji potiče razvoj i sazrijevanje eritrocita

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 243.

ENGLESKI: erythropoietin

NJEMAČKI: Erythropoietin

erozija sluznice

DEFINICIJA: defekt usne sluznice unutar epitela koji cijeli bez

stvaranja ožiljka

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 35.

ŽARGONIZAM: erozija

ENGLESKI: erosion

NJEMAČKI: Entblössung; Erosion

LATINSKI: erosio

TALIJANSKI: erosione

erozija tvrdih zubnih tkiva

DEFINICIJA: površinsko oštećenje tvrdih zubnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 113.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna erozija

ŽARGONIZAM: erozija

ENGLESKI: dental erosion

NJEMAČKI: Zahnerosion

KONTEKST: Erozija tvrdih zubnih tkiva ima različite uzroke.

erozivni lihen planus

DEFINICIJA: erozivni oblik lihena obilježen tipičnim lihenoidnim bijelim lezijama uz erozivne ili bulozne lezije

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 75.

ENGLESKI: erosive lichen planus

NJEMAČKI: erosiver Lichen planus

erupcijski hematoma

DEFINICIJA: otekлина ispunjena tkivnom tekućinom i krvlju iznad zuba koji niče

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 311.

ENGLESKI: eruption hematoma

NJEMAČKI: Eruptionshämatom

TALIJANSKI: ematoma eruttivo

eruptivna cista

DEFINICIJA: cista koja se pojavljuje na mjestu nicanja mliječnoga ili trajnoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: eruptivni hematoma; erupcijska cista

ENGLESKI: eruption cyst

NJEMAČKI: Dentitionszyste;

Durchbruchszyste

eruptivna faza

DEFINICIJA: faza razvoja zuba koja se odvija od pojave zuba u usnoj šupljini do trenutka kada zub dosegne funkcijski položaj u okluzijskoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 35.

ENGLESKI: eruption stage

NJEMAČKI: eruptive Phase

TALIJANSKI: fase eruttiva

eruptivni gingivitis

DEFINICIJA: progresivni oblik gingivitisa pri nicanju trajnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 239.

ENGLESKI: eruption gingivitis

NJEMAČKI: Eruptionsgingivitis

TALIJANSKI: gingivite eruttiva

esencijalna neuralgija

DEFINICIJA: pojava bolova u predjelu anatomske distribucije određenoga živca zbog neuropatskih promjena u dorzalnome korijenu i živčanome čvoru

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 319.

ENGLESKI: essential neuralgia

NJEMAČKI: essentielle Neuralgie

estetska proteza

DEFINICIJA: zubna proteza koja svojom izradbom i izgledom pacijentov osmijeh čini lijepim

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 22.

ENGLESKI: esthetic denture

NJEMAČKI: ästhetische Prothese; kosmetische Prothese

TALIJANSKI: protesi estetica

estrogen

DEFINICIJA: ženski spolni hormon, po građi steroid

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 371.

ENGLESKI: estrogen

NJEMAČKI: Östrogen

TALIJANSKI: estrogeno

KONTEKST: Povišena razina cirkulirajućih estrogena povećava mogućnost razvoja trudničkoga epulisa.

etanol

DEFINICIJA: lokalni antiseptik koji se nalazi u nekim stomatološkim materijalima

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 43.

ENGLESKI: ethanol

NJEMAČKI: Ethanol

LATINSKI: aethanolum

TALIJANSKI: etanolo

eterično ulje

DEFINICIJA: lakohlapljiva tekućina različita kemijskoga sastava, ugodna okusa i mirisa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 2.

ENGLESKI: etheric oil

NJEMAČKI: ätherisches Öl

TALIJANSKI: olio eterico

eterizacija

DEFINICIJA: postupak postizanja anestezije udisanjem eterskih para

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 23.

ENGLESKI: etherization

NJEMAČKI: Äthernarkose;

Ätherisierung; Ätheranästhesie

TALIJANSKI: eterizzazione

etiologija

DEFINICIJA: proučavanje uzroka bolesti

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 373.

ENGLESKI: etiology

NJEMAČKI: Ätiologie

eugenol

DEFINICIJA: blijedožučkasta tekućina posebna mirisa, veoma teško topljiva u vodi, koja se nalazi u eteričnome ulju klinčića

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 47.

ENGLESKI: eugenol

NJEMAČKI: Eugenol

eukaliptol

DEFINICIJA: glavni sastojak eukaliptusova ulja, koji se upotrebljava kao otapalo gutaperke pri reviziji endodontskoga punjenja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 150.

DOPUŠTENI NAZIV: cineol
ENGLJSKI: eucalyptol
NJEMAČKI: Eucalyptolum

ENGLJSKI: phagocytosis
NJEMAČKI: Phagozytose
TALIJSKI: fagocitosi

eutektik

DEFINICIJA: kruta otopina sastavljena od dviju ili više tvari koja ima niže talište od svake pojedine sastavnice
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 28.
ENGLJSKI: eutectic
NJEMAČKI: Eutektikum
TALIJSKI: eutettico

evertirane usne

DEFINICIJA: hipertrofirane usne s viškom tkiva i sa slabim mišićnim tonusom
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 155.
ENGLJSKI: everted lips
NJEMAČKI: evertierte Lippen
TALIJSKI: labbra evertite

facijalni

DEFINICIJA: koji se odnosi na lice
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 154.
ENGLJSKI: facial
NJEMAČKI: fazial

fagocitoza

DEFINICIJA: unošenje mikroskopski vidljivih čestica u citoplazmu i njihova razgradnja s pomoću lizosoma
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 479.

fantomska glava

DEFINICIJA: umjetna glava koja se upotrebljava za pretkliničke studentske vježbe na studiju stomatologije
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 154.
ŽARGONIZAM: fantom
ENGLJSKI: phantom head
NJEMAČKI: Phantomkopf

fantomski bol

DEFINICIJA: pojava pri kojoj čovjek osjeća dio tijela koji nema jer je uklonjen operacijom
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 253.
DOPUŠTENI NAZIV: fantomski doživljaj
ENGLJSKI: phantom pain
NJEMAČKI: Phantomschmerz
TALIJSKI: dolore fantasma
KONTEKST: Fantomska bol može se pojaviti poslije vađenja zuba.

farmaceutsko međudjelovanje lijekova

DEFINICIJA: mijenjanje djelovanja jednoga lijeka drugim lijekom, koje se odvija u farmaceutskome pripravku izvan bolesnika
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.
DOPUŠTENI NAZIV: farmaceutska interakcija lijekova
ENGLJSKI: pharmaceutical drug interaction
NJEMAČKI: pharmazeutische Interaktion

farmacija

DEFINICIJA: znanost koja se bavi priređivanjem lijekova

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 1.

ENGLESKI: pharmacy

NJEMAČKI: Pharmazie

TALIJANSKI: farmacia

NAPOMENA: Farmacija je srodna farmakologiji.

farmakodinamičko međudjelovanje lijekova

DEFINICIJA: mijenjanje djelovanja jednoga lijeka drugim lijekom na mjestu djelovanja lijeka na receptorima stanica bolesnika

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: farmakodinamička interakcija lijekova

ENGLESKI: pharmacodynamic drug interaction

NJEMAČKI: pharmakodynamische Interaktion

farmakodinamika

DEFINICIJA: grana farmakologije koja proučava promjene što ih lijek izaziva na biološkome objektu i mehanizam tih promjena

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 1.

ENGLESKI: pharmacodynamics

NJEMAČKI: Arzneiwirkungslehre

farmakokinetičko međudjelovanje lijekova

DEFINICIJA: utjecaj jednoga lijeka na apsorpciju, distribuciju, biotransformaciju ili izlučivanje drugoga lijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: farmakokinetička interakcija lijekova

ENGLESKI: pharmacokinetic drug interaction

NJEMAČKI: pharmakokinetische Wechselwirkung

TALIJANSKI: interazioni

medicamentose farmacochinetiche

farmakokinetika

DEFINICIJA: grana farmakologije koja proučava što se zbiva s lijekom u tijelu i vremenski tijek toga procesa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 1.

ENGLESKI: pharmacokinetics

NJEMAČKI: Pharmakokinetik

farmakologija

DEFINICIJA: znanost koja proučava djelovanje lijekova na živa bića

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 1.

ENGLESKI: pharmacology

NJEMAČKI: Arzneimittellehre;

Pharmakologie

TALIJANSKI: farmacologia

farmakoterapija

DEFINICIJA: grana farmakologije koja proučava primjenu lijekova u terapijske svrhe

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 1.

ENGLESKI: pharmacotherapy

NJEMAČKI: Pharmakotherapie

TALIJANSKI: farmacoterapia

fasetirana krunica

DEFINICIJA: krunica od kovine i estetskoga materijala koja bojom i izgledom predvorne plohe oponaša izgled prirodnoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 191.

ENGLESKI: veneer crown

NJEMAČKI: Verblendkrone; Facettenkrone; Furnierkrone; Veneerkrone

TALIJANSKI: corona incrostata

febrilno grčenje

DEFINICIJA: niz prisilnih nevoljnih kontrakcija poprečno-prugastih mišića nastalih zbog visoke tjelesne temperature

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 400.

DOPUŠTENI NAZIV: febrilni napad; febrilna konvulzija

ŽARGONIZAM: grč zbog temperature
ENGLESKI: febrile convulsion; febrile seizure

NJEMAČKI: febrile Konvulsion

NAPOMENA: Febrilna konvulzija najčešće se pojavljuje u dojenčadi ili male djece.

Feltyjev sindrom

DEFINICIJA: oblik reumatoidnoga artritisa u kojemu je uz sliku simptoma reumatoidnoga artritisa prisutan nalaz povećane slezene, jetre i limfnih čvorova

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 152.

ENGLESKI: Felty's syndrome

NJEMAČKI: Felty-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Felty

KONTEKST: U Feltyjevu su sindromu hiperpigmentacije na sluznici usta karakterističan nalaz.

fenestracija

DEFINICIJA: probijanje usnenoga dijela alveolne kosti, najčešće u području

vrška zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 155.

ENGLESKI: fenestration

NJEMAČKI: Fensterung; Fenestration

feniksoapsces

DEFINICIJA: zubni apsces koji se pojavljuje neposredno nakon endodontskoga liječenja

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 182.

NEPREPORUČENI NAZIV: feniks-apsces

ENGLESKI: phoenix abscess

NJEMAČKI: Phoenix-Abszeß

fenitoin

DEFINICIJA: lijek iz skupine hidantoina koji se primjenjuje u simptomatskome liječenju epilepsije

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 101.

ENGLESKI: phenytoin

NJEMAČKI: Phenytoin

TALIJANSKI: fenitoina

KONTEKST: Fenitoin potiče rast gingive, proširenje interproksimalne bradavice i upalu.

fenitoinaska hiperplazija

DEFINICIJA: fibrozno povećanje gingive koje zahvaća najmanje 40 – 50 % bolesnika koji uzimaju fenitoin dulje od tri mjeseca, uz postojanje predisponirajućih čimbenika poput lokalnoga podražaja zubnim plakom, kamencem ili ispunima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 181.

DOPUŠTENI NAZIV: hiperplazija gingive uzrokovana fenitoinom

ENGLISKI: phenytoin induced gingival hyperplasia

NJEMAČKI: Phenytoin-bedingte Gingivahyperplasie

TALIJSKI: iperplasia gengivale causata dalla fenitoina

fenol

DEFINICIJA: toksični antiseptik koji se dobiva frakcijskom destilacijom katrana kamenoga ugljena ili sintezom

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 45.

ENGLISKI: phenol

NJEMAČKI: Phenol

fenotip

DEFINICIJA: svojstva organizma koja se mogu zapaziti

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 484.

ENGLISKI: phenotype

NJEMAČKI: Phänotyp; Phänotypus

TALIJSKI: fenotipo

fetus

DEFINICIJA: plod ili dijete u majčinoj utrobi nakon 12 tjedana trudnoće

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 259.

ENGLISKI: fetus

NJEMAČKI: Fötus

fibroblast

DEFINICIJA: sploštena i izdužena stanica vezivnoga tkiva s citoplazmatskim nastavcima i ovalnom jezgrom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 156.

ENGLISKI: fibroblast

NJEMAČKI: Fibroblast

fibrom

DEFINICIJA: dobro ograničen, asimptomatski tumor glatke površine i normalna epitela
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 368.

ENGLISKI: fibroma

NJEMAČKI: Fibrom

TALIJSKI: fibroma

fibromatoza

DEFINICIJA: difuzno uvećanje submukoznoga vezivnog tkiva u gingivi gornje ili donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 402.

ENGLISKI: fibromatosis

NJEMAČKI: Fibromatose

LATINSKI: fibromatosis

fibromatoza gingive

DEFINICIJA: potpuno ili lokalizirano umnažanje vezivnoga tkiva gingive koje se pojavljuje kao nasljedna samostalna osobina ili kao jedan od znakova dismorfičnoga sindroma
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 173.

ENGLISKI: gingival fibromatosis

NJEMAČKI: Zahnfleischfibromatose

TALIJSKI: fibromatosi delle gengive

fibromialgija

DEFINICIJA: kronični globalni mišićno-koštani bolni poremećaj

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 426.

DOPUŠTENI NAZIV: fibrozitis

ENGLISKI: fibromyalgia
NJEMAČKI: Fibromyalgie
TALIJANSKI: fibromialgia

fibrozna displazija kosti

DEFINICIJA: posljedica abnormalna razvoja mezenhima koji oblikuje kost, a očituje se zamjenom spužvaste kosti posebnim fibroznim tkivom unutar kojega su stvorene trabekule ili sferule slabo kalcificirane nelamelarne kosti
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 149.
ENGLISKI: fibrous bone dysplasia
NJEMAČKI: fibröse Knochendysplasie
TALIJANSKI: displasia fibrosa

fibrozna hipertrofija gornjočeljusne kvrge

DEFINICIJA: hiper mobilna fibrozna hipertrofija praćena atrofijom koštanoga dijela kvrge
VRELO DEFINICIJE: Čabov, T. Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 135.
ENGLISKI: fibrous hypertrophy of the maxillary tuber
NJEMAČKI: fibrotische Hypertrophie des Tuber maxillae
NAPOMENA: Fibrozna hipertrofija gornjočeljusne kvrge otežava nošenje proteze te je potreban korektivan kirurški zahvat.

fibrozno povećanje gingive

DEFINICIJA: čvrsto i tvrdo povećanje gingive normalne ružičaste boje koje ne krvari spontano ni na pritisak, a nastaje kao posljedica uzimanja nekih lijekova ili u difuznoj fibromatozi gingive
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 181.

ENGLISKI: fibrous gingival enlargement
NJEMAČKI: fibrotische Gingivahypertrophie
TALIJANSKI: allargamento fibroso della gengiva

fiksna ortodonska naprava

DEFINICIJA: ortodonska naprava koja je pričvršćena na zube i pacijent je ne može sam ukloniti bez stručne pomoći ortodonta
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 3.
ŽARGONIZAM: fiksni aparatić
ENGLISKI: fixed orthodontic appliance
NJEMAČKI: festsitzender kieferorthopädischer Apparat; festsitzendes kieferorthopädisches Gerät
TALIJANSKI: apparecchio ortodontico fisso

fiksna protetika

DEFINICIJA: dio stomatološke protetike koji se u užemu terapijskom smislu bavi izradbom krunica i mostova, samostalno ili s ostalim stomatološkim disciplinama
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 5.
ENGLISKI: fixed prosthodontics
NJEMAČKI: Fixprothetik
TALIJANSKI: protesi dentaria fissa

fiksna proteza

DEFINICIJA: nadomjestak koji je za prirodne zube, korijene zuba ili usatke pričvršćen cementom
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 331.

ENGLESKI: fixed denture
NJEMAČKI: festsitzende Prothese
TALIJANSKI: protesi fissa

filtrum

DEFINICIJA: okomita plitka brazda koja se spušta sredinom vanjske površine gornje usne

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 78.

ENGLESKI: philtrum
NJEMAČKI: Oberlippenrinne
LATINSKI: philtrum
TALIJANSKI: filtro

Fischerov kut

DEFINICIJA: kut koji nastaje između protruzijske kretnje i putanje kondila neradne strane u sagitalnoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 42.

ENGLESKI: Fischer angle
NJEMAČKI: Fischer-Winkel
NAPOMENA: Vidljiv je kada se zabilježe bočne granične kretnje donje čeljusti

fistula

DEFINICIJA: abnormalna komunikacija između dvaju šupljih organa ili između šupljega organa i površine tijela

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 263.

ENGLESKI: fistula
NJEMAČKI: Fistel
LATINSKI: fistula
TALIJANSKI: fistola
NAPOMENA: Fistula može biti urođena ili nastati kao posljedica upale i oštećenja, zloćudnih tumora ili

operacije. Fistula se također može pojaviti na usnoj sluznici kao posljedica periapikalne upale.

fistulacija

DEFINICIJA: kirurško otvaranje šupljega organa, šupljine ili apscesa te stvaranje veze između dviju struktura koje prije nisu bile povezane

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 158.

ENGLESKI: fistulation
NJEMAČKI: Fistelung

fisurna cista

DEFINICIJA: cista uključena u tkivo s vlastitom stijenkom od potpornoga tkiva, s unutarnjom prevlakom i tekućim ili mekanim sadržajem nastalim od zaostatka epitela koji je za embrijskoga razvoja pokrivao lične nastavke prije njihova spajanja

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 278.

DOPUŠTENI NAZIV: fisuralna cista
ENGLESKI: fissural cyst
NJEMAČKI: Fissurenzyste
TALIJANSKI: cisti fissurale

fisurni sustav

DEFINICIJA: sustav brazda na griznim plohama kutnjaka i pretkutnjaka
VRELO DEFINICIJE: Hillson, S. Dental anthropology. Cambridge: Cambridge University Press, 1996., 103.

DOPUŠTENI NAZIV: fisurni crtež; odontoglifi; sustav jamica i brazdi
ENGLESKI: fissure system; pit and fissure system; odontoglyphics
NJEMAČKI: Fissurensystem
LATINSKI: fissurae coronae dentis

fisurno svrdlo

DEFINICIJA: brusni instrument od čelika, karbida ili dijamanta za izravnavanje rubova kaviteta i otvaranje fisurnoga sustava zuba
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 260.
ENGLNESKI: fissure bur; fissurotomy bur
NJEMAČKI: Fissurenbohrer

fizička ovisnost

DEFINICIJA: stanje prisiljenosti organizma na ponavljano uzimanje sredstva da bi se postigla uгода ili uklonila neugoda, s razvijenom patofiziološkom uzročnom vezom između uzimanja sredstva i normalnoga funkcioniranja organizma
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 27.
ENGLNESKI: physical dependence
NJEMAČKI: physische Abhängigkeit
TALIJANSKI: dipendenza fisica

fizičko zlostavljanje

DEFINICIJA: zlostavljanje koje obuhvaća udaranje, trešnju, bacanje, trovanje, gušenje, davljenje, nanošenje opekline ili bilo koju drugu aktivnost koja može nanijeti fizičku štetu
VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/dload_0.htm, 21.
ENGLNESKI: physical abuse
NJEMAČKI: physischer Missbrauch

fizikalna terapija

DEFINICIJA: terapija koja pripada skupini potpornih aktivnosti koje se

obično primjenjuju uz definitivno liječenje i važan su dio uspješna rješavanja brojnih čeljusnih poremećaja

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 389.
PREDLOŽENI NAZIV: fizička terapija
ENGLNESKI: physical therapy
NJEMAČKI: Physikaltherapie
TALIJANSKI: terapia fisica

fiziološka dijastema

DEFINICIJA: fiziološki razmaci među prednjim ili svim mliječnim zubima
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 122.
ENGLNESKI: physiological diastema
NJEMAČKI: physiologisches Diastema
LATINSKI: diastema physiologica

fiziološka okluzija

DEFINICIJA: najprikladnije stanje za obavljanje svih funkcija žvačnoga sustava, u kojemu sve sastavnice žvačnoga organa funkcioniraju uspješno i bezbolno te su sva tkiva u dobrome zdravstvenom stanju
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 207.
ENGLNESKI: physiological occlusion
NJEMAČKI: physiologische Okklusion
TALIJANSKI: occlusione fisiologica

fiziološka otopina

DEFINICIJA: izotonična 0,9-postotna otopina natrijeva klorida u posebno pročišćenoj, sterilnoj i apirogenoj vodi
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1194.

ENGLISKI: saline solution
NJEMAČKI: Saline; Salinelösung;
 Salzlösung

fiziološka pigmentacija

DEFINICIJA: pojačana pigmentacija usne sluznice u crnaca, Azijaca i tamnoputih bijelaca
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 132.
ENGLISKI: physiologic pigmentation
NJEMAČKI: physiologische Pigmentation
TALIJSKI: pigmentazione fisiologica

fiziološki

DEFINICIJA: koji je u skladu sa značajkama normalne građe i funkcija tkiva, organa i organskih sustava živoga organizma
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 72.
ENGLISKI: physiological; physiologic
NJEMAČKI: physiologisch
TALIJSKI: fisiologico

fiziološko mirovanje

DEFINICIJA: stanje uvjetovano minimalnom toničkom kontrakcijom donjočeljusnih mišića koja je potrebna za svladavanje sila gravitacije i održavanje toga položaja
VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 38.
DOPUŠTENI NAZIV: položaj fiziološkoga mirovanja
ENGLISKI: rest position
NJEMAČKI: Ruheposition;
 Ruheschwebe

fiziološko trošenje zuba

DEFINICIJA: normalna pojava trošenja tvrdih zubnih tkiva koja nastaje tijekom života kao posljedica žvakanja
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 13.
DOPUŠTENI NAZIV: fiziološka abrazija
ENGLISKI: physiological tooth abrasion
NJEMAČKI: physiologische Zahnabrasion

fizionomija

DEFINICIJA: opći izraz i ukupnost crta lica
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 159.
ENGLISKI: physiognomy
NJEMAČKI: Gesichtsausdruck;
 Physiognomie

flegmona

DEFINICIJA: opsežna gnojna upala vezivnoga tkiva kod koje se upalni iscjedak širi između stanica i tkivnih međuprostora
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 268.
ENGLISKI: phlegmon
NJEMAČKI: Phlegmone
LATINSKI: phlegmone
TALIJSKI: flegmone

flukonazol

DEFINICIJA: antimikotik triazolske strukture za lokalnu, oralnu i intravensku primjenu
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 208.
ENGLISKI: fluconazole
NJEMAČKI: Fluconazol

TALIJANSKI: fluconazolo
KONTEKST: Flukonazol se upotrebljava za liječenje gljivičnih zaraza usta.

fluktuacija

DEFINICIJA: valovito kretanje tekućega sadržaja pri opipavanju

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 641.

ENGLISKI: fluctuation

NJEMAČKI: Fluktuation

fluor

DEFINICIJA: široko rasprostranjen gotovo bezbojan plin oštra i podražajna mirisa, u malim količinama nuždan za normalnu mineralizaciju i za formiranje zubne cakline otpornije na karijes

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 214.

ENGLISKI: fluor

NJEMAČKI: Fluor

LATINSKI: fluorum

TALIJANSKI: fluoro

fluorapatit

DEFINICIJA: dio apatitske mreže zuba u kojemu je hidroskilični ion zamijenjen ionom fluora

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 172.

NEPREPORUČENI NAZIV: florapatit

ENGLISKI: fluorapatite

NJEMAČKI: Fluorapatit

TALIJANSKI: fluoroapatite

fluorescencija

DEFINICIJA: optička pojava koja nastaje pretvaranjem nevidljivih ultraljubičastih zraka u vidljive

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 160.

ENGLISKI: fluorescence

NJEMAČKI: Fluoreszenz

TALIJANSKI: fluorescenza

NAPOMENA: Fluorescencija donekle doprinosi bjelini i svjetlucanju zuba.

fluorid

DEFINICIJA: sol fluorovodične kiseline koja se može upotrebljavati za endogenu ili topikalnu prevenciju zubnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 216.

NEPREPORUČENI NAZIV: florid

ENGLISKI: fluoride

NJEMAČKI: Fluorid

LATINSKI: fluoridum

TALIJANSKI: fluoruro

fluoridacija

DEFINICIJA: dodavanje fluorida u namirnice radi prevencije zubnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 222.

ENGLISKI: fluoridation

NJEMAČKI: Fluoridierung

TALIJANSKI: fluoridazione

fluoridacija mlijeka

DEFINICIJA: postupak dodavanja fluorida u mlijeko do koncentracije od 1 mg fluora u litri mlijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 223.

ENGLISKI: milk fluoridation

NJEMAČKI: Milchfluoridierung

TALIJANSKI: fluoridazione del latte

fluoridacija soli

DEFINICIJA: postupak dodavanja fluorida u kuhinjsku sol do koncentracije od 500 do 800 mg natrijeva fluorida u kilogramu soli
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 224.

ENGLESKI: salt fluoridation
NJEMAČKI: Salzfluoridierung
TALIJANSKI: fluoridazione del sale

fluoridacija vode

DEFINICIJA: postupak dodavanja fluorida u pitku vodu do količine od 0,7 do 1,2 mg fluora u litri vode
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 222.

ENGLESKI: water fluoridation
NJEMAČKI: Wasserfluoridierung
TALIJANSKI: fluoridazione dell'acqua

fluoridni gel

DEFINICIJA: gel koji može sadržavati različite koncentracije fluorida i blago je kiseo radi bolje ugradnje fluora u caklinu

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 134.

ENGLESKI: fluoride gel
NJEMAČKI: Fluoridgel

fluoridni lak

DEFINICIJA: lak visoke koncentracije fluora koji ostaje zalijepljen na površini zuba danima i povećava sadržaj fluorida na caklini

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 133.

ENGLESKI: fluoride varnish
NJEMAČKI: Fluoridlack
TALIJANSKI: smalto dentale con fluoro

folikularna cista

DEFINICIJA: cista koja nastaje od caklinskoga organa ili već oblikovane zubne krune, ovisno o razvojnoj fazi zuba u kojemu nastaje
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 259.

ENGLESKI: follicular cyst
NJEMAČKI: follikuläre Zyste
TALIJANSKI: ciste folicolare
NAPOMENA: Folikularne ciste dijele se na primordijalne i prave folikularne ciste.

folna kiselina

DEFINICIJA: vitamin B potreban za normalan metabolizam aminokiselina i sintezu nukleinskih kiselina te za normalan rast, sazrijevanje i diobu stanica
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 877.

DOPUŠTENI NAZIV: pteroilglutaminska kiselina; vitamin B9; vitamin M
ENGLESKI: folic acid; pteroylmonoglutamic acid; vitamin B9

NJEMAČKI: Folsäure; Vitamin B9
TALIJANSKI: acido folico
KONTEKST: Nedovoljan unos folne kiseline hranom očituje se razvojem megaloblastične anemije i poremećajima funkcije probavnoga sustava.

fonacija

DEFINICIJA: proces stvaranja glasova i govora
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 161.

ENGLESKI: phonation

NJEMAČKI: Fonation; Lautbildung;
Phonation

fonetski test

DEFINICIJA: test koji se u stomatološkoj protetici upotrebljava da bi se provjerilo jesu li zubi u protetičkome nadomjestku pravilno postavljeni i utječu li negativno na govor i pravilno stvaranje glasova

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 161.

DOPUŠTENI NAZIV: fonacijski test

ENGLESKI: phonetic test

NJEMAČKI: Phonetiktest

NAPOMENA: Fonetski test provodi se izgovaranjem sibilanata (c, z, s), pri čemu prednji zubi ispitnika dolaze u bridni odnos. Kad su zubi nepravilno postavljeni, a jezični prostor sužen, dolazi do sigmatizma ili piskanja.

fonoforeza

DEFINICIJA: tehnika kojom se određeni lijekovi s pomoću ultrazvuka uvode u tkiva bez oštećenja drugih organa

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 391.

ENGLESKI: phonophoresis

NJEMAČKI: Phonophorese

TALIJANSKI: fonoforesi

KONTEKST: U fonoforezi se 10-postotna hidrokortizonska krema primjenjuje na upaljeni zglob, a zatim se ultrazvučni nastavak usmjerava na zglob.

Fordyceova granula

DEFINICIJA: razvojna anomalija obilježena nakupljanjem heterotopičnih lojnih žlijezda u usnoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas

oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 4.

ENGLESKI: Fordyce granule

NJEMAČKI: Fordyce-Drüse

LATINSKI: status Fordyce

forenzička stomatologija

DEFINICIJA: grana stomatologije koja se bavi identifikacijom tijela i ljudskih ostataka dentalnim tehnikama, tehnikama identifikacije počinitelja ugriza na temelju izgleda ugriznih rana, utvrđivanjem odgovornosti i nehaja doktora stomatologije te medicinsko-pravnim aspektima trauma oralnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 9.

DOPUŠTENI NAZIV: sudska stomatologija

NEPREPORUČENI NAZIV: forenzična stomatologija

ENGLESKI: dental jurisprudence; forensic dentistry; forensic odontology

NJEMAČKI: forensische Zahnmedizin; Gerichtszahnkunde

TALIJANSKI: odontoiatria forense

formaldehid

DEFINICIJA: plin oštra mirisa i lako topljiv u vodi, dobiven oksidacijom metanola

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 44.

ENGLESKI: formaldehyde

NJEMAČKI: Formaldehyd

formalin

DEFINICIJA: 40-postotna otopina formaldehida koja služi kao dezinficijens kojim se uništavaju mikroorganizmi u okolini i na predmetima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 175.

ENGLISKI: formalin

NJEMAČKI: Formalin

formokrezol

DEFINICIJA: pripravak koji se
upotrebljava pri vitalnoj pulpotomiji
mliječnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000.,
44.

ENGLISKI: formocresol

NJEMAČKI: Formokresol

TALIJANSKI: formocresolo

Forscheimerove točke

DEFINICIJA: točke na mekome nepcu u
djeteta oboljela od rubeole

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen,
S. Pedodoncija: klinički pristup.
Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005.,
405.

ENGLISKI: Forcheimer's spots

NJEMAČKI: Forcheimer Zeichen

TALIJANSKI: macchie di Forcheimer

fosfatni cement

DEFINICIJA: cement koji se
upotrebljava za cementiranje
krunica i mostova te za podlogu
ispuna

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.
Stomatološki materijali. Zagreb:
Stomatološki fakultet Sveučilišta u
Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 116.

ENGLISKI: phosphate cement

NJEMAČKI: Phosphatzement

TALIJANSKI: cemento fosfatico

fosforescencija

DEFINICIJA: emitiranje svjetlosti
iz objekta koji je prethodno bio
osvijetljen

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land,

F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed
prosthodontics. St. Louis: Mosby,
2001., 735.

ENGLISKI: phosphorescence

NJEMAČKI: Phosphoreszenz

TALIJANSKI: fosforescenza

KONTEKST: Za razliku od
fluorescencije, u fosforescenciji se
emisija svjetlosti nastavlja nakon
uklanjanja izvora svjetlosti.

fotoantropometrija

DEFINICIJA: usporedba omjera
različitih antropometrijskih mjera
uzetih na temelju fotografija te
njihova usporedba sa standardnim
veličinama za zdrave osobe iste dobi
i spola

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.
Orofacijalna genetika. Zagreb:
Školska knjiga, 2006., 151.

ENGLISKI: photoanthropometry

NJEMAČKI: Fotoanthropometrie

fotoceptor

DEFINICIJA: osjetni receptor mrežnice
oka koji podražuje svjetlost

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J.
E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi
bolesti. Zagreb: Medicinska naklada,
2006., 572.

DOPUŠTENI NAZIV: elektromagnetski
receptor; receptor za svjetlost

ENGLISKI: photoreceptor

NJEMAČKI: Photorezeptor

TALIJANSKI: fotoricettore

Foxova ravnina

DEFINICIJA: pomagalo koje služi za
nadzor nad usporednošću protezne
plohe

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune
proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001.,
157.

DOPUŠTENI NAZIV: Foxova vilica

ENGLISKI: Fox plane

NJEMAČKI: Foxsche Ebene

TALIJANSKI: piano di Fox

frankfurtska horizontala

DEFINICIJA: ravnina određena točkama na gornjemu rubu vanjskoga slušnog hodnika i na donjemu rubu očne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 207.

ENGLISKI: eye-ear plane; Frankfort horizontal; Frankfort plane

NJEMAČKI: Frankfurter Horizontale; Ohr-Augen-Ebene

fremitus

DEFINICIJA: vibracija koja se osjeti doticanjem

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 169.

ENGLISKI: fremitus

NJEMAČKI: Fremitus

TALIJANSKI: fremito

KONTEKST: Doticanjem zuba nastaje fremitus.

frenulektomija

DEFINICIJA: operacijski zahvat kojim se uklanja nabor sluznice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 165.

ENGLISKI: frenulectomy

NJEMAČKI: Frenulektomie

TALIJANSKI: frenulectomia

frezana prečka

DEFINICIJA: prečka izrađena metodom frezanja, služi za dentoaksijalno opterećenje, retenciju i stabilizaciju djelomičnih proteza i mostova na skidanje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 165.

ENGLISKI: milled bar

NJEMAČKI: gefräster Steg

frezanje

DEFINICIJA: poseban način izradbe i oblikovanja površine krunica, blokova krunica, zubnih lukova, zglobnih veza, prečaka ili skeletiranih proteza iz točno određenoga smjera struganjem rotirajućim instrumentima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 165.

DOPUŠTENI NAZIV: frez-tehnika

ENGLISKI: milling

NJEMAČKI: Fräsen

frontalna okluzija

DEFINICIJA: okluzija u kojoj su prednji zubi u doticaju

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: anteriorna okluzija

ENGLISKI: anterior occlusion; anterior tooth occlusion; forward tooth occlusion

NJEMAČKI: Frontzahnokklusion;

Vorderzahnokklusion

fruktoza

DEFINICIJA: monosaharid koji s molekulom glukoze izgrađuje disaharid-saharozu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

DOPUŠTENI NAZIV: voćni šećer; levuloza

KRATICA - HRVATSKI: Fru

KRATICA - ENGLISKI: Fru

ENGLISKI: fructose; fruit sugar; levulose

NJEMAČKI: Fructose; Fructzucker

TALIJANSKI: fruttosio

fungicid

DEFINICIJA: sredstvo koje uništava gljivice

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland,

W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 717.

DOPUŠTENI NAZIV: antimikotik

ENGLISKI: antimycotic; fungicide

NJEMAČKI: Antimykotikum; Fungizid

fungistatik

DEFINICIJA: tvar ili sredstvo koje zaustavlja rast gljivica

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 717.

DOPUŠTENI NAZIV: mikostatik

ENGLISKI: fungistat

NJEMAČKI: Fungistatikum

funkcijska razredba djelomične proteze

DEFINICIJA: razredba koja opisuje kako sile nastale kontrakcijom mišića pri žvačnim i izvanžvačnim funkcijama djeluju na opterećena tkiva te kako ta tkiva reagiraju na opterećenje

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 16.

DOPUŠTENI NAZIV: funkcijska klasifikacija djelomične proteze

ENGLISKI: functional classification of removable dental prosthesis

NJEMAČKI: funktionelle Klassifikation der Teilprothese

TALIJANSKI: classificazione funzionale della protesi parziale

funkcijski otisak

DEFINICIJA: precizan otisak bezube čeljusti kojim se bilježe kretnje mekih tkiva u graničnoj zoni

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 118.

NEPREPORUČENI NAZIV: funkcionalni otisak

ENGLISKI: functional impression

NJEMAČKI: Funktionabformung; Funktionsabdruck

TALIJANSKI: impronta funzionale

funkcionalni antagonizam

DEFINICIJA: antagonizam do kojega dolazi zbog suprotna djelovanja lijekova na istome izvršnom organu posredstvom različitih zahvatnih točaka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.

ENGLISKI: functional antagonism

NJEMAČKI: funktioneller

Antagonismus

Gaenslenov znak

DEFINICIJA: bol u oboljelim zglobovima koji se pojavljuje kao reakcija na podražaj

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 151.

ENGLISKI: Gaenslen's test

NJEMAČKI: Gänslen'sches Zeichen

TALIJANSKI: segno di Gaenslen

KONTEKST: Gaenslenov je znak tipičan znak reumatoidnoga artritisa koji se očituje kao bol pri rukovanju.

galaktoza

DEFINICIJA: monosaharid koji s molekulom glukoze izgrađuje disaharid-laktozu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

KRATICA - HRVATSKI: Gal

KRATICA - ENGLISKI: Gal

ENGLISKI: galactose; brain sugar

NJEMAČKI: Galactose

TALIJANSKI: galattosio

galvanizacija

DEFINICIJA: proces stvaranja galvanskih slojeva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 168.

DOPUŠTENI NAZIV: galvaniziranje

ENGLNESKI: electroplating

NJEMAČKI: Galvanisieren

TALIJANSKI: galvanizzazione

NAPOMENA: Primjer galvanizacije u stomatološkoj protetici je pozlaćivanje metalnih konstrukcija.

galvanizam

DEFINICIJA: pojava galvanske struje pri dodiru dviju ili više različitih kovina u usnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 168.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni galvanizam

ENGLNESKI: galvanism

NJEMAČKI: Galvanismus

TALIJANSKI: galvanismo

NAPOMENA: Do galvanizma može doći pri dodiru amalgamskoga ispuna i zlatne krunice.

galvanometar

DEFINICIJA: instrument za mjerenje jačine galvanske struje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 168.

ENGLNESKI: galvanometer

NJEMAČKI: Galvanometer;

Stromstärkemesser

TALIJANSKI: galvanometro

galvanski potencijal

DEFINICIJA: vrijednost napona među različitim kovinama u ustima izmjerena galvanometrom

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 52.

ENGLNESKI: galvanic potential

NJEMAČKI: galvanisches Potential

TALIJANSKI: potenziale galvanico

gama-2 faza

DEFINICIJA: spoj kositra i žive koji se stvara pri stvrdnjivanju dentalnih amalgama i koji je najodgovorniji za nedostatak čvrstoće i pojavu korozije amagalmskoga ispuna

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 183.

ENGLNESKI: gamma 2 phase

NJEMAČKI: Gamma-2-Phase

TALIJANSKI: la fase gamma seconda

KONTEKST: Gama-2 faza većinom nastaje pri stvrdnjivanju dentalnih amalgama s niskim udjelom bakra.

ganglioneurom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor sastavljen od živčanih vlakana i zrelih ganglijskih stanica

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 412.

DOPUŠTENI NAZIV: gangliocitom; gangliom; gangliogliom; ganglioneurofibrom

ENGLNESKI: ganglioneuroma

NJEMAČKI: Ganglioneurom

TALIJANSKI: ganglioneuroma

Gardnerov sindrom

DEFINICIJA: autosomno dominantno nasljedan sindrom koji obuhvaća polipozu crijeva i višestruke impaktirane prekobrojne zube

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 405.

ENGLNESKI: Gardner's syndrome

NJEMAČKI: Gardner-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Gardner

Garréov osteomijelitis

DEFINICIJA: osteomijelitis koji traje duže, s ograničenom razgradnjom i nastankom upalnoga bujanja veoma tvrdoga sklerotičnog koštanog tkiva

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 251.

ENGLJSKI: Garré's osteomyelitis

NJEMAČKI: Garré-Osteomyelitis

TALIJSKI: osteomielite sclerotica di Garré

gastritis

DEFINICIJA: upalna promjena želučane sluznice

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 212.

ENGLJSKI: gastritis

NJEMAČKI: Gastritis;

Magenschleimhautentzündung

LATINSKI: gastritis

TALIJSKI: gastrite

gastroezofagealna refluksna bolest

DEFINICIJA: pasivno vraćanje sadržaja želuca u jednjak

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 390.

KRATICA - HRVATSKI: GERB

KRATICA - ENGLJSKI: GERD

ENGLJSKI: gastroesophageal reflux disease

NJEMAČKI: gastroösophageale Refluxkrankheit

TALIJSKI: reflusso gastroesofageo

KONTEKST: U ustima bolesnika s gastroezofagealnom refluksnom bolešću moguća je dizgeuzija, erozije cakline, osjetljivost zuba te žarenje usne sluznice.

Gates-Gliddenovo svrdlo

DEFINICIJA: svrdlo koje služi za proširivanje dvije trećine krunskoga dijela korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 251.

KRATICA - ENGLJSKI: GG

ENGLJSKI: Gates Glidden drill

NJEMAČKI: Gates-Glidden Bohrer

gel

DEFINICIJA: stanje koloidnoga sustava u kojemu je materijal u obliku želatine zbog aglomeracije molekula dispergirane faze koje tvore niti ili lance u umreženome uzorku

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 170.

ENGLJSKI: gel state

NJEMAČKI: Gelphase

gelizacija

DEFINICIJA: proces kojim stanje sola prelazi u stanje gela

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 171.

ENGLJSKI: gelatinization

NJEMAČKI: Gelatinisierung; Gelierung

TALIJSKI: gelatinazione

geminacija zuba

SKRAĆENI NAZIV: geminacija

DEFINICIJA: uzdužno cijepanje zubnoga zametka koje počinje na griznome bridu te može zahvatiti i zubni korijen

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 67.

DOPUŠTENI NAZIV: udvajanje;

udvostručenje

ENGLESKI: gemination; twinning

NJEMAČKI: Geminatio;

Zwillingsbildung

LATINSKI: geminatio dentis;

schisodontia

TALIJANSKI: gemminazione

NAPOMENA: Geminacijom najčešće nastaju samo djelomično odvojeni zubi blizanci.

generički lijek

DEFINICIJA: lijek koji je razvijen i načinjen u potpunosti po uzoru na neki izvorni lijek

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 4.

DOPUŠTENI NAZIV: generička kopija;

generik

ENGLESKI: generic drug; generic

NJEMAČKI: Generikum;

Nachahmerpräparat

generičko ime lijeka

DEFINICIJA: općeprihvaćeno službeno ime za lijek, koje je povezano s kemijskim imenom lijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 4.

DOPUŠTENI NAZIV: generički naziv lijeka;

internacionalni nezaštićeni naziv

lijeka; međunarodni nezaštićeni naziv lijeka

KRATICA - ENGLNESKI: INN

ENGLNESKI: international

nonproprietary name

NJEMAČKI: internationaler Freiname

geniohoidni mišić

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od brade do jezične kosti koju podiže i povlači prema naprijed

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,

147.

ENGLNESKI: geniohyoid

NJEMAČKI: Kinn-Zungenbein-Muskel

LATINSKI: musculus geniohyoideus

TALIJANSKI: muscolo genioioideo

genski nestabilan zub

DEFINICIJA: zub unutar morfofenetskoga polja koji pokazuje veće varijacije u veličini, obliku i nicanju od drugih zuba u istome polju

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 186.

DOPUŠTENI NAZIV: varijabilan zub

ENGLNESKI: genetic unstable teeth

NJEMAČKI: genetisch instabiler Zahn

genski stabilan zub

DEFINICIJA: zub unutar morfofenetskoga polja koji pokazuje manje varijacije u veličini, obliku i nicanju od drugih zuba u istome polju

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 186.

NEPREPORUČENI NAZIV: ključni zub

ENGLNESKI: genetic stable tooth

NJEMAČKI: genetisch stabiler Zahn

TALIJANSKI: dente stabile dal puno genetico

geografski jezik

DEFINICIJA: poremećaj nepoznata uzroka i patogeneze koji se klinički očituje eritematoznim, obično bezbolnim mrljama na dorzumu jezika, okružena tankim uzdignutim bjelkastim rubom

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 120.

DOPUŠTENI NAZIV: migrirajući glositis

PREDLOŽENI NAZIV: zemljopisni jezik

NEPREPORUČENI NAZIV: migratorni glositis

ENGLNESKI: geographic tongue;

migratory glossitis; wandering rash

NJEMAČKI: Landkartenzunge;
wandernde Glossitis

LATINSKI: annulus migrans; lingua
geographica; glossitis migrans

TALIJANSKI: lingua a carta geografica;
glossite migratoria

geotrihoza

DEFINICIJA: bolest koji prouzročuje
gljivica *Geotrichium candidum* koja
se nalazi kao komezal u ustima i
ždrijelu zdravih osoba

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A.
Oralna medicina. Zagreb: Školska
knjiga, 2005., 213.

ENGLJSKI: geotrichosis

NJEMAČKI: Geotrichose

TALIJANSKI: geotrichosis

NAPOMENA: Geotrihoza nastaje
zbog imunodeficijencije tijekom
dugotrajne antibiotske terapije.
Oralni nalaz čini difuzna upala s
pojavom pseudomembrana, koja je
veoma slična kandidijazi.

Gerberova okluzija

DEFINICIJA: okluzija prema kojoj su
nepčane kvržice gornjih bočnih
zuba veće od analognih kvržica
prirodnih zuba i obrazne nešto
smanjene, dok su na donjim bočnim
zubima brazde proširene u plitki
žlijeb, a obrazne kvržice zakošene
poput abrazije

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična
proteza. Zagreb: Školska knjiga,
1982., 237.

DOPUŠTENI NAZIV: kondilarna teorija

NEPREPORUČENI NAZIV: reducirana
okluzija po Gerberu

ENGLJSKI: Gerber's concept of
occlusion

NJEMAČKI: Okklusionskonzept nach
Gerber

gerontostomatologija

DEFINICIJA: grana stomatologije
koja se bavi istraživanjem procesa
starenja te sprečavanjem i
liječenjem bolesti stomatognatoga
sustava starijih osoba

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune
proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001.,
243.

ENGLJSKI: gerodontics;
gerodontology

NJEMAČKI: Alterszahnheilkunde;
Gerodontologie

gestacijska šećerna bolest

DEFINICIJA: povećana inzulinska
otpornost koja se razvija u trudnoći
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;
Glick, M. Burketova oralna medicina:
dijagnoza i liječenje. Zagreb:
Medicinska naklada, 2006., 565.

ENGLJSKI: gestational diabetes

NJEMAČKI: Gestationsdiabetes;
Schwangerschaftsdiabetes

TALIJANSKI: diabete gestazionale

KONTEKST: Najčešći znakovi i
simptomi gestacijske šećerne
bolesti u usnoj šupljini uključuju
žarenje u ustima, produljeno
cijeljenje rana, povećanu sklonost
infekciji, povećanje zaušnih žlijezda
slinovnica i kserostomiju zbog
primjene lijekova.

gigantiformni cementom

DEFINICIJA: u čeljusti simetrična
nakupina gustoga jako
kalcificiranoga cementa

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna
kirurgija. Zagreb: Medicinska
naklada, 1991., 424.

ENGLJSKI: gigantiform cementoma

NJEMAČKI: gigantoformes Zementom

TALIJANSKI: cementoma gigantoforme

NAPOMENA: Gigantiformni cementom
češće se pojavljuje u ljudi crne rase.

gingiva

DEFINICIJA: dio žvačne usne sluznice koji prekriva zubno ležište i okružuje zubni vrat

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 5.

DOPUŠTENI NAZIV: desni; zubno meso

ENGLISKI: gingiva; gum

NJEMAČKI: Gingiva; Zahnfleisch

LATINSKI: gingiva

TALIJANSKI: gengiva

gingivektomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje dijela žvačne usne sluznice koji prekriva zubno ležište i okružuje zubni vrat

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 287.

DOPUŠTENI NAZIV: ulektomija

ENGLISKI: gingival resection; gingivectomy; gum resection; ulectomy

NJEMAČKI: Gingivektomie; Ulektomie

TALIJANSKI: gengivectomia

gingivna brazda

DEFINICIJA: plitka brazda koja odjeljuje slobodni gingivni rub od pričvrсне gingive

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 6.

NEPREPORUČENI NAZIV: gingivalna brazda

ENGLISKI: gingival groove

NJEMAČKI: gingivale Furche

TALIJANSKI: solco gengivale

gingivna cista

DEFINICIJA: polukuglasto zadebljanje promjera 3 – 5 mm na alveolnome grebenu koje ima tanku ovojnicu kroz koju se prozire svijetla tekućina

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna

kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 95.

NEPREPORUČENI NAZIV: gingivalna cista

ENGLISKI: gingival cyst

NJEMAČKI: Gingivazyste

gingivna cista u novorođenčadi

DEFINICIJA: lezija na alveolnome grebenu u novorođenčadi klinički vidljiva kao pojedinačni ili višestruki bjelkasti čvorić promjera 1 – 3 mm

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 140.

DOPUŠTENI NAZIV: Bohnov čvorić; Epsteinov biser; novorođenačka cista gingive

ENGLISKI: gingival cyst of newborn;

Epstein pearl; Bohn's nodule

NJEMAČKI: gingivale Zyste bei Neugeborenen; Epstein-Perle; Bohn-Perle

TALIJANSKI: cisti gengivale del neonato

NAPOMENA: Gingivna cista u novorođenčadi podrijetlom je iz zubne gredice.

gingivna stuba

DEFINICIJA: gingivni kavopovršinski rub proksimalnoga kaviteta II. Blackova razreda

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: gingivna stepenica

ENGLISKI: gingival step

NJEMAČKI: gingivale Stufe

gingivne ciste u djece

DEFINICIJA: male bjelkaste kuglaste izbočine promjera 1 – 3 mm na alveolnome grebenu novorođenčadi koja nastaju od ostataka zubne gredice i spontano se povlače tijekom nekoliko mjeseci

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska

naklada, 2003., 91.

DOPUŠTENI NAZIV: Epsteinove perle

NEPREPORUČENI NAZIV: Bohnovi čvorići

ENGLESKI: gingival cysts in children;

Epstein's pearls

NJEMAČKI: gingivale Zysten bei Kindern; Gingivalzysten bei Kindern; Epstein-Perlen

TALIJANSKI: cisti gengivali nei bambini

gingivne ciste u odraslih

DEFINICIJA: ciste koje nastaju iz ostataka zubne gredice i klinički izgledaju kao polukuglasta zadebljanja na alveolnome grebenu promjera 3 – 5 mm

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 95.

NEPREPORUČENI NAZIV: gingivalne ciste odraslih

ENGLESKI: gingival cysts in the adult

NJEMAČKI: Gingivalzyste bei Erwachsenen

TALIJANSKI: cisti gengivali negli adulti

NAPOMENA: Gingivne ciste u odraslih ne ostavljaju trag na koštanoj podlozi na kojoj rastu.

gingivni

DEFINICIJA: koji se odnosi na gingivu

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 5.

NEPREPORUČENI NAZIV: gingivalni

ENGLESKI: gingival

NJEMAČKI: gingivaler

TALIJANSKI: gengivale

gingivni apsces

DEFINICIJA: ograničena akutna gnojna upala koja nastaje zbog prisutnosti stranoga tijela ili promjene u integritetu zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb:

Globus, 2004., 260.

DOPUŠTENI NAZIV: gingivna gnojna otekline

NEPREPORUČENI NAZIV: gingivalni apsces

ENGLESKI: gingival abscess

NJEMAČKI: gingivaler Abszess

TALIJANSKI: ascesso gengivale

NAPOMENA: Gingivni apsces je apsces koji nije povezan s parodontitisom.

gingivni džep

DEFINICIJA: prividno produbljen gingivni žlijeb zbog povećanja gingive bez uništenja potpornoga parodontnog tkiva

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 434.

DOPUŠTENI NAZIV: pseudodžep

ENGLESKI: gingival pocket; gum pocket; pseudopocket

NJEMAČKI: Zahnfleischtasche

gingivni sulkusni epitel

DEFINICIJA: dio gingivnoga epitela okrenut prema zubu čiju površinu ne dodiruje

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 299.

DOPUŠTENI NAZIV: oralni sulkusni epitel

ENGLESKI: crevicular epithelium; sulcular epithelium

NJEMAČKI: Sulkusepithel

TALIJANSKI: epitelio del solco gengivale

gingivni žlijeb

DEFINICIJA: plitak prostor oko zuba ograničen površinom zuba s jedne i epitelom slobodna ruba gingive s druge strane

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.

G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 46.
DOPUŠTENI NAZIV: gingivni sulkus
ENGLISKI: gingival sulcus
NJEMAČKI: Zahnfleischsulcus

gingivno struganje

DEFINICIJA: parodontološki postupak kojim se uklanja epitel džepa i infiltrirano vezivno tkivo
VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 300.
DOPUŠTENI NAZIV: gingivna kiretaža
ENGLISKI: gingival curettage
NJEMAČKI: gingivale Kürettage

gingivoplastika

DEFINICIJA: kirurško preoblikovanje dijela žvačne usne sluznice koji prekriva zubno ležište i okružuje zubni vrat
VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 742.
ENGLISKI: gingivoplasty
NJEMAČKI: Gingivoplastik
TALIJANSKI: gengivoplastica

gingivostomatitis

DEFINICIJA: upala cijele usne sluznice
VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 290.
ENGLISKI: gingivostomatitis
NJEMAČKI: Gingivostomatitis

giomer

DEFINICIJA: kompomerni materijal kojemu je dodana već reagirala čestica staklenoga ionomera
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u

Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 239.

ENGLISKI: giomer
NJEMAČKI: Giomer
TALIJANSKI: giomer

glandularna odontogena cista

DEFINICIJA: rijetka odontogena cista koja je radiološki vidljiva kao pojedinačno, multilokularno ili lobulirano prosvjetljenje u čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 95.
ŽARGONIZAM: sijaloodontogena cista
ENGLISKI: glandular odontogenic cyst
NJEMAČKI: glanduläre odontogene Zyste
TALIJANSKI: cisti odontogena ghiandolare
NAPOMENA: Glandularna odontogena cista uglavnom je smještena u prednjemu dijelu donje čeljusti.

glasnični mišić

DEFINICIJA: mišić uložen u glasnice i odgovoran za fine pokrete glasnica pri govoru i pjevanju
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 280.
DOPUŠTENI NAZIV: vokalni mišić; mišić glasnica
ENGLISKI: vocalis muscle
NJEMAČKI: Stimm-Muskel
LATINSKI: musculus vocalis
TALIJANSKI: muscolo vocale; muscolo tiroaritenoido

glasnični nabor

DEFINICIJA: nabor koji tvori sluznica s glasničnom svezom i glasničnim mišićem
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 111.

DOPUŠTENI NAZIV: glasiljka; glasnica; vokalni nabor

ENGLISKI: vocal fold

NJEMAČKI: Stimmfalte; Stimmlippe

LATINSKI: plica vocalis

TALIJSKI: plica vocale

glasnični organ grkljana

DEFINICIJA: dio grkljana najuže

povezan s proizvodnjom glasa

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,

J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

DOPUŠTENI NAZIV: fonatorni organ;

glotis; grkljanski zastor; vokalni

organ grkljana

ENGLISKI: glottis

NJEMAČKI: Stimmritze; Stimmapparat

des Kehlkopfs

LATINSKI: glottis

TALIJSKI: glottide

glatko mišićno tkivo

DEFINICIJA: mišićno tkivo građeno od vretenastih mišićnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije /

urednici hrvatskoga izdanja Želimir

Bradamante, Ljiljana Kostović-

Knežević. Prema 10. američkom

izdanju. Zagreb: Školska knjiga,

2005., 207.

DOPUŠTENI NAZIV: glatki mišić

ENGLISKI: smooth muscle tissue;

nonstriated muscle

NJEMAČKI: glattes Muskelgewebe

TALIJSKI: tessuto muscolare liscio

NAPOMENA: Glatko mišićno tkivo

se nalazi u stijenkama šupljih

unutarnjih organa poput želudca,

crijeva, mokraćnoga mjehura i

krvnih žila.

glava donje čeljusti

DEFINICIJA: konveksno zglobo tijelo

za zglobo donje čeljusti s lubanjskom

bazom

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 44.

ENGLISKI: head of mandible

NJEMAČKI: Unterkieferkopf

LATINSKI: caput mandibulae; condylus mandibulae

TALIJSKI: condilo mandibolare

glava mišića

DEFINICIJA: trbuh koštanoga mišića

koji polazi sa zasebnog hvatišta,

ujedinjuje se s ostalim trbusima u

zajednički trbuh mišića i završavaju

zajedničkom tetivom

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,

J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 123.

ENGLISKI: muscle head

NJEMAČKI: Muskelkopf

LATINSKI: caput musculi

TALIJSKI: capo muscolare

NAPOMENA: Mišići koji imaju više glava

nazivaju se ili samo opisuju kao

dvoglavi, troglavi ili četveroglavi

mišići. Katkad se jedinstveni trbuh

mišića nastao ujedinjavanjem

mišićnih vlakana njegovih pojedinih

glava naziva zajednička glava

mišića.

glava svrdla

DEFINICIJA: radni dio svrdla

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 259.

ENGLISKI: cutter head

NJEMAČKI: Bohrerkopf

glavni izvodni kanal žlijezde slinovnice

DEFINICIJA: najveći izvodni kanal

nastao spajanjem pravih izvodnih

kanala velikih žlijezda slinovnica

kojim izlučuju slinu u usnu šupljinu
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 343.

DOPUŠTENI NAZIV: glavni odvodni kanal žlijezde slinovnice
ENGLNESKI: main excretory duct of the salivary gland
NJEMAČKI: primärer Speicheldrüsenausführungsgang

glavobolja

DEFINICIJA: bol u lubanji koji se pojavljuje zbog intrakranijalnih, ekstrakranijalnih ili psihogenih razloga
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 139.
NEPREPORUČENI NAZIV: kefalalgija
ENGLNESKI: headache; cephalalgia
NJEMAČKI: Kopfschmerz

glazura

DEFINICIJA: vrsta keramike kojom se postiže završni sjaj i izdržljivost keramičke krunice ili mosta
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 201.
ENGLNESKI: glaze
NJEMAČKI: Glasur
TALIJANSKI: glassa

glikogen

DEFINICIJA: razgranat polisaharid građen od glukoze, koji služi kao skladišni oblik ugljikohidrata u tkivima životinja i čovjeka i najviše se pohranjuje u jetri i u mišićnome tkivu
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada,

2006., 832.
ENGLNESKI: glycogen; animal starch
NJEMAČKI: Glykogen
TALIJANSKI: glicogeno

glikogeneza

DEFINICIJA: proces stvaranja velikoga polimera glukoze
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 774.
ENGLNESKI: glycogenesis
NJEMAČKI: Glykogenese
TALIJANSKI: glicogenesi; malattia di Pompe

glikogenoliza

DEFINICIJA: proces razgradnje jetrenoga glikogena
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 892.
ENGLNESKI: glycogenolysis
NJEMAČKI: Glykogenolyse
TALIJANSKI: glicogenolisi

glinična keramika

DEFINICIJA: estetski materijal za izradbu jezgre krunice ili tijela mosta sastavljen od staklenoga matriksa i jedne kristalne faze ili više njih
VRELO DEFINICIJE: Craig, R. G.; Powers, J. M.; Wataha, J. C. Dental materials: Properties and manipulation. St. Louis: Mosby, 2000., 555.
ENGLNESKI: feldspathic porcelain
NJEMAČKI: Feldspatporzellan
TALIJANSKI: porcellana di feldspato
NAPOMENA: Glinična keramika napeče se na jezgri krunice ili tijelu mosta da bi se postigla boja i izgled prirodnoga zuba.

globodoncija

DEFINICIJA: pojava neuobičajenih okruglih pretkutnjaka i kutnjaka u

objema čeljustima koja je obično popraćena hipomineralizacijom
VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 37.

ENGLESKI: globodontia

NJEMAČKI: Globodontie

globulomaksilarna cista

DEFINICIJA: cista koja se rendgenski očituje kao kruškoliko prosvjetljenje među korijenima bočnih sjekutića i očnjaka, pri čemu zubi mogu biti vitalni

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 102.

ENGLESKI: globulomaxillary cyst

NJEMAČKI: Globulomaxillarzyste

TALIJANSKI: cisti globulomascellare

glomus-tumor

DEFINICIJA: bolni čvorić bez ovojnice koji može izlučivati različite katekolamine

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: glomangiom

ENGLESKI: glomus tumor

NJEMAČKI: Glomustumor

TALIJANSKI: tumore glomico;

glomangioma

KONTEKST: Glomus-tumor posljedica je hamartomatoznoga bujanja izmijenjenih perivaskularnih stanica koje se pretvaraju u glatke mišićne stanice.

glosofaringealna neuralgija

DEFINICIJA: paroksizmalni bol koji se pojavljuje u području koje inervira glosofaringealni živac i može zahvaćati ždrijelo, stražnji dio jezika, uho te područje ispod uha i iza donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 329.

DOPUŠTENI NAZIV: jezično-ždrijelna neuralgija

ENGLESKI: glossopharyngeal neuralgia

NJEMAČKI:

Glossopharyngeusneuralgie

TALIJANSKI: neuralgia glossofaringea

glosopiroza

DEFINICIJA: simptomi koji se najčešće očituju peckanjem dijelova jezika, pri potpuno urednome kliničkom nalazu bolesnika

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 279.

ENGLESKI: glossopyrosis

NJEMAČKI: Glossopyrose

TALIJANSKI: glossopirosi; glossodinia

glukagon

DEFINICIJA: peptidni hormon koji luče alfa-stanice gušterače, koji povećava koncentraciju glukoze u krvi i djeluje suprotno inzulinu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 892.

ENGLESKI: glucagon

NJEMAČKI: Glukagon

TALIJANSKI: glucagono

glukokortikoid

DEFINICIJA: hormon koji luči kora nadbubrežne žlijezde, djeluje na povećanje koncentracije glukoze u krvi

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 869.

ENGLESKI: glucocorticoid

NJEMAČKI: Glukokortikoid

TALIJANSKI: glucocorticoide

glukoneogeneza

DEFINICIJA: proces nastanka glukoze od aminokiselina i glicerolskoga dijela masti

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 779.

ENGLESKI: gluconeogenesis; glukoneogenesis

NJEMAČKI: Glukoneogenese

TALIJANSKI: glucogenesi

glukoza

DEFINICIJA: monosaharid koji se u organizam unosi hranom kao sastavnica složenih biljnih i životinjskih ugljikohidrata, a tjelesnim se stanicama doprema u slobodnome obliku putem krvi te u njima služi kao temeljni izvor energije za odvijanje staničnih metaboličkih procesa

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

DOPUŠTENI NAZIV: dekstroza; groždani šećer; krvni šećer

KRATICA - HRVATSKI: Glu

KRATICA - ENGLESKI: Glu

ENGLESKI: glucose; grape sugar

NJEMAČKI: Glukose; Traubenzucker

TALIJANSKI: glucosio

glukoza u krvi

DEFINICIJA: pretraga kojom se određuje razina glukoze u krvi

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 56.

DOPUŠTENI NAZIV: šećer u krvi

KRATICA - HRVATSKI: GUK

ENGLESKI: blood glucose; blood sugar

NJEMAČKI: Blutzucker

TALIJANSKI: glicemia; glucosio nel sangue

gljivasta bradavica

DEFINICIJA: jezična bradavica smještena po cijelome jezičnom hrptu zadužena za prijenos okusa slatkoga i slanoga

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.

DOPUŠTENI NAZIV: fungiformna papila; gljivasta papila

ENGLESKI: fungiform papilla

NJEMAČKI: Pilzpapille

LATINSKI: papilla fungiformis

TALIJANSKI: papilla fungiforme

gljivica

DEFINICIJA: mikroorganizam koji spada u skupine #Funga# ili #Mycota#

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 717.

DOPUŠTENI NAZIV: gljiva

ENGLESKI: fungus

NJEMAČKI: Fungus; Pilz

gnatodinamometar

DEFINICIJA: instrument za mjerenje jačine ugriza i sile pri zatvaranju usta

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1035.

ENGLESKI: gnathodynamometer

NJEMAČKI: Gnathodynamometer

TALIJANSKI: gnatodinometro

gnatologija

DEFINICIJA: grana stomatologije koja se bavi morfoloijom, anatomijom, histologijom, fiziologijom i patologijom čeljusti i pripadajućih žvačnih struktura te njihovom dijagnostikom, terapijom i rehabilitacijom

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land,

F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1035.

ENGLESKI: gnathology

NJEMAČKI: Gnathologie

TALIJANSKI: gnatologia

gnoj

DEFINICIJA: smjesa nekrotičnoga tkiva, mrtvih stanica i tkivne tekućine koja nastaje nakon neliječenoga upalnog procesa

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 398.

ENGLESKI: pus

NJEMAČKI: Eiter

TALIJANSKI: pus

gnojan

DEFINICIJA: koji sadržava gnoj ili je praćen gnojenjem

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 43.

DOPUŠTENI NAZIV: purulentan

ENGLESKI: purulent

NJEMAČKI: eitrig

gnojenje

DEFINICIJA: proces nastanka purulentnoga iscjedka

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 554.

DOPUŠTENI NAZIV: supuracija

ENGLESKI: suppuration

NJEMAČKI: Eiterung

gnojni mjehurić

DEFINICIJA: mjehurić ispunjen gnojnim sadržajem

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: pustula

ENGLESKI: pustule

NJEMAČKI: Pustel

LATINSKI: pustula

TALIJANSKI: pustola

gnojni pulpitis

DEFINICIJA: upala zubne pulpe u kojoj se tijekom otvaranja pulpne komorice pojavljuje gnojni iscjedak

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 335.

ENGLESKI: purulent pulpitis

NJEMAČKI: eitrige Pulpaentzündung; eitrige Pulpitis

LATINSKI: pulpitis purulenta

Golgijev tetivni organ

DEFINICIJA: proprioceptor smješten u tetivi skeletnoga mišića koji zamjećuje promjene tetivne napetosti nastale kao posljedica mišićne kontrakcije ili pasivnoga istezanja mišića

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 679.

DOPUŠTENI NAZIV: tetivno vreteno; Golgijev tetivni receptor

NEPREPORUČENI NAZIV: Golgijev tetivni aparat

ENGLESKI: Golgi tendon organ; tendon organ; neurotendinous spindle

NJEMAČKI: Golgi-Sehnenorgan

TALIJANSKI: organo tendineo del Golgi

goniometar

DEFINICIJA: instrument za mjerenje jačine ovlaživanja koji se odnosi na kut koji zatvara tangenta na najizbočeniji dio kapi neke tekućine i nakošene površine ispitivanoga materijala

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet

Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 105.

ENGLESKI: goniometer

NJEMAČKI: Goniometer

goniometrija

DEFINICIJA: mjerenje kutova u rasponu pokreta zgloba

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 764.

ENGLESKI: goniometry

NJEMAČKI: Goniometrie

gonioskop

DEFINICIJA: optički instrument za pregled kuta prednje očne komore te za ispitivanje očnih pokreta i rotacija

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 764.

ENGLESKI: gonioscope

NJEMAČKI: Gonioskop

gonioskopija

DEFINICIJA: pregled kuta prednje očne komore ili ispitivanje očnih pokreta i rotacija gonioskopom

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 764.

ENGLESKI: gonioscopy

NJEMAČKI: Gonioskopie

Gorlin-Goltzov sindrom

DEFINICIJA: sindrom popraćen papilomatozom gingive ili drugih dijelova usne sluznice, nepravilnostima na usnama i zubima koji se pojavljuju uz poikilodermu te adaktilijom ili sindaktilijom

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 185.

ENGLESKI: Gorlin-Goltz Syndrome

NJEMAČKI: Gorlin-Goltz-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Gorlin-Goltz

gornja čeljust

DEFINICIJA: središnja i najveća kost gornjega dijela visceralnoga dijela lubanje koja se spaja sa svim kostima lica

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 35.

DOPUŠTENI NAZIV: maksila

ENGLESKI: maxilla; upper jaw

NJEMAČKI: Maxilla; Oberkiefer;

Oberkieferbein

LATINSKI: maxilla

TALIJANSKI: mascella

gornja glava krilastoga bočnog mišića

DEFINICIJA: dio krilastoga bočnog mišića koji polazi s podsljepoočne strane gornje čeljusti i podsljepoočnoga grebena na velikome krilu klinaste kosti, usmjeren je prema natrag i bočno te prelazi u kratku zajedničku tetivu koja završava na vratu čeljusti i čeljusnome zglobu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 62.

ENGLESKI: upper head of lateral pterygoid; superior head of lateral pterygoid

NJEMAČKI: oberer Kopf des seitlichen Flügelmuskels

LATINSKI: musculus pterygoideus lateralis, caput superius

TALIJANSKI: capo superiore del muscolo pterigoideo laterale

gornja nosna školjka

DEFINICIJA: svijena koštana pločica koja je dio rešetnice, a donjim rubom završava slobodno u nosnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 23.

ENGLESKI: superior nasal concha; upper nasal concha

NJEMAČKI: obere Nasenmuschel

LATINSKI: concha nasi superior

TALIJANSKI: conca nasale superiore

KONTEKST: Ispod gornje nosne školjke nalazi se gornji nosni hodnik.

gornja pretkutnjačka kljješta

DEFINICIJA: pretkutnjačka kljješta za vađenje gornjih pretkutnjaka kojima je hvatalo mezijalno konkavno, a držalo distalno konkavno

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 127.

DOPUŠTENI NAZIV: kljješta za vađenje gornjih pretkutnjaka; gornja premolarna kljješta

ENGLESKI: upper premolars forceps

NJEMAČKI: obere Prämolarenzange

TALIJANSKI: pinza per premolari superiori

gornja rog-kljješta

DEFINICIJA: rog-kljješta za vađenje prvih i drugih gornjih kutnjaka kojima nedostaje veći dio krune zuba, pri čemu je obrazni krak hvataljke u obliku roga, a nepčani je konkavna oblika

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 129.

ENGLESKI: upper cow horn forceps

NJEMAČKI: obere Hornzange

TALIJANSKI: pinza

gornja salivacijska jezgra

DEFINICIJA: parasimpatička jezgra ličnoga živca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 453.

DOPUŠTENI NAZIV: gornja salivatorna jezgra; salivacijska jezgra ponsa

ENGLESKI: superior salivary nucleus; superior salivatory nucleus

NJEMAČKI: Nucleus salivatorius superior; oberer Speichelkern

LATINSKI: nucleus salivatorius superior

TALIJANSKI: nucleo salivare superiore

gornja sjekutična kljješta

DEFINICIJA: kljješta za vađenje gornjih sjekutića s hvatalom i držalom u istoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 127.

DOPUŠTENI NAZIV: gornja incizivna kljješta

ENGLESKI: upper incisor forceps

NJEMAČKI: obere Schneidezahnzange

TALIJANSKI: pinza per incisivi superiori

gornja štitna arterija

DEFINICIJA: prednja grana vanjske karotidne arterije koja prehranjuje štitnjaču i grkljan

VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 106.

DOPUŠTENI NAZIV: gornja tiroidna arterija

ENGLESKI: superior thyroid artery

NJEMAČKI: obere Schilddrüsenschlagader

LATINSKI: arteria thyroidea superior

TALIJANSKI: arteria tiroidea superiore

gornja umnjačka kliješta

DEFINICIJA: kliješta za vađenje gornjih trećih kutnjaka kojima je držalo distalno konkavno, a hvatalo specifično zakrivljeno

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 129.

DOPUŠTENI NAZIV: kliješta za vađenje gornjih umnjaka

ENGLISKI: upper wisdom forceps

NJEMAČKI: obere Weisheitszahnzange

TALIJANSKI: pinza per estrazione dei denti del giudizio superiori

gornja usna

DEFINICIJA: gornji dio prednje stijenke usta

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 78.

ENGLISKI: upper lip

NJEMAČKI: Oberlippe

LATINSKI: labium superius

TALIJANSKI: labbro superiore

gornja usna vezica

DEFINICIJA: usna vezica koja povezuje gornju usnu s gornjom čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 84.

DOPUŠTENI NAZIV: frenulum gornje usne

ENGLISKI: upper lip frenulum

NJEMAČKI: oberes Lippenbändchen

LATINSKI: frenulum labii superioris

TALIJANSKI: frenulo del labbro superiore

gornji alveolni živac

DEFINICIJA: osjetna grana podočnoga živca koja inervira gornje zube

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij

anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 309.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji alveolarni živac

ENGLISKI: superior alveolar nerves

NJEMAČKI: obere Alveolarnerven

gornji bočni sjekutić

DEFINICIJA: sjekutić smješten u prednjemu dijelu gornjega zubnog luka između očnjaka i središnjega sjekutića, služi za odsijecanje zalogaja

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 83.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji lateralni inciziv

ŽARGONIZAM: gornja dvojka

ENGLISKI: upper lateral incisor

NJEMAČKI: oberer lateraler Schneidezahn

LATINSKI: incisivus lateralis superior

TALIJANSKI: incisivo laterale superiore

gornji bradni trn

DEFINICIJA: trn s unutarnje strane donjočeljusnoga trupa s kojega polazi bradno-jezični mišić

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji trn brade

ENGLISKI: superior mental spine; superior genial spine

NJEMAČKI: oberer Kinndorn

LATINSKI: spina mentalis superior;

spina geni superior

TALIJANSKI: spina mentale superiore

gornji drugi kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnome dijelu gornjega zubnog luka između prvoga i trećega kutnjaka, karakteriziran širokom

griznom plohom i namijenjen mljevenju hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 100.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji drugi molar

ŽARGONIZAM: gornja sedmica

ENGLESKI: upper second molar

NJEMAČKI: oberer zweiter Molar; oberer zweiter Mahlzahn

LATINSKI: dens molaris secundus superior

TALIJSKI: secondo molare superiore

gornji drugi pretkutnjak

DEFINICIJA: pretkutnjak smješten u gornjemu zubnom luku između prvoga pretkutnjaka i prvoga kutnjaka, služi za pridržavanje i usitnjivanje zalogaja hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 92.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji drugi premolar

ŽARGONIZAM: gornja petica

ENGLESKI: upper second premolar

NJEMAČKI: oberer zweiter Backenzahn; oberer zweiter Prämolare

LATINSKI: praemolaris secundus superior

TALIJSKI: secondo premolare superiore

gornji nosni hodnik

DEFINICIJA: nosni hodnik koji se nalazi ispod gornje nosne školjke

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 273.

ENGLESKI: superior nasal meatus

NJEMAČKI: oberer Nasengang

LATINSKI: meatus nasi superior

TALIJSKI: meato nasale superiore

gornji očnjak

DEFINICIJA: očnjak smješten u gornjemu zubnom luku između bočnoga sjekutića i prvoga pretkutnjaka, služi za pridržavanje zalogaja pri odsijecanju

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 86.

ŽARGONIZAM: gornja trojka

ENGLESKI: upper canine; upper cuspid; upper eyetooth

NJEMAČKI: oberer Augenzahn; oberer Caninus; oberer Eckzahn

LATINSKI: caninus superior; dens cuspidatus superior; dens angularis superior

TALIJSKI: canino superiore

gornji prvi kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnom dijelu gornjega zubnog luka između drugog pretkutnjaka i drugog kutnjaka, obilježen širokom griznom plohom, a služi za mljevenje hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 98.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji prvi molar

ŽARGONIZAM: gornja šestica

ENGLESKI: upper first molar

NJEMAČKI: oberer erster Molar; oberer erster Mahlzahn

LATINSKI: dens molaris primus superior

TALIJSKI: primo molare superiore

gornji prvi pretkutnjak

DEFINICIJA: pretkutnjak smješten u gornjemu zubnom luku između očnjaka i drugoga pretkutnjaka, služi za pridržavanje i usitnjivanje zalogaja hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 91.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji prvi premolar
ŽARGONIZAM: gornja četvorka
ENGLISKI: upper first premolar
NJEMAČKI: oberer erster Backenzahn;
 oberer erster Prämolare
LATINSKI: praemolaris primus superior
TALIJANSKI: primo premolare
 superiore

gornji središnji sjekutić

DEFINICIJA: sjekutić smješten u prednjemu dijelu gornjega zubnog luka između očajnika i bočnoga sjekutića, služi za odsijecanje zalogaja

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 81.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji centralni inciziv

ŽARGONIZAM: gornja jedinica

ENGLISKI: upper central incisor

NJEMAČKI: oberer zentraler Schneidezahn

LATINSKI: incisivus medialis superior

TALIJANSKI: incisivo centrale superiore

gornji trbuh omohoidnoga mišića

DEFINICIJA: gornji dio omohoidnoga mišića koji polazi s donjega ruba trupa jezične kosti te prelazi u međutrbušnu tetivu, služi za spuštanje i učvršćivanje jezične kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 148.

ENGLISKI: superior belly of omohyoid muscle

LATINSKI: musculus omohyoideus, venter superior

TALIJANSKI: ventre superiore del muscolo omoioideo

gornji treći kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnome dijelu gornjega zubnog luka iza drugoga kutnjaka, obilježen

širokom griznom plohom, služi za mljevenje hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 101.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji treći molar; gornji umnjak

ŽARGONIZAM: gornja osmica

ENGLISKI: upper third molar; upper wisdom tooth

NJEMAČKI: oberer dritter Molar; oberer dritter Mahlzahn; oberer Weisheitszahn

LATINSKI: dens molaris tertius superior

TALIJANSKI: terzo molare superiore

gornji zubni luk

DEFINICIJA: zubni luk sličan poluelipsi koji oblikuju zubi gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji zubni niz

ENGLISKI: upper dental arch

NJEMAČKI: Oberkieferzahnbogen

LATINSKI: arcus dentalis superior

TALIJANSKI: arcata dentale superiore

gornji ždrijelni stezač

DEFINICIJA: vanjski ždrijelni mišić koji polazi s krilnoga nastavka, s krilno-donočajeljusne pruge, s unutarnje strane donje čeljusti i s jezika, a završava na ždrijelnoj pruzi

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 99.

DOPUŠTENI NAZIV: gornji stezač ždrijela

ENGLISKI: superior constrictor

NJEMAČKI: obere Schlundsnürer

LATINSKI: musculus constrictor pharyngis superior

gornjočeljusna arterija

DEFINICIJA: prva završna grana vanjske karotidne arterije koja prehranjuje vanjsku ovojnicu mozga, donje zube, žvačne mišiće i čeljusni zglob, vanjski slušni hodnik i srednje uho, nepce, gornje zube te nosnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 106.

DOPUŠTENI NAZIV: maksilarna arterija; arterija gornje čeljusti

ENGLESKI: maxillary artery

NJEMAČKI: Oberkieferschlagader

LATINSKI: arteria maxillaris

TALIJANSKI: arteria mascellare

gornjočeljusni

DEFINICIJA: koji se odnosi na gornju čeljust

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: maksilarni

ENGLESKI: maxillar

NJEMAČKI: maxillar

LATINSKI: maxillaris

TALIJANSKI: mascellare

NAPOMENA: Naziv se ponajprije upotrebljava u označavanju pripadnosti gornjoj čeljusti ili odnosa prema njoj, no u određenim se slučajevima odnosi na donju čeljust ili obje čeljusne kosti, npr. u nazivima submaksilarna žlijezda slinovnica i bimaksilarna protruzija.

gornjočeljusni lični nastavak

DEFINICIJA: parna izbočina dorzalnoga dijela prvoga ždrijelnog luka koja bočno omeđuje usnu jamicu i služi kao temelj razvoju bočnih dijelova gornje usne i dijela obraza, gornje

čeljusti, jagodične kosti i dijela sljepoočne kosti

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 313.

DOPUŠTENI NAZIV: maksilarni nastavak prvoga ždrijelnog luka; gornjočeljusni nastavak prvoga ždrijelnog luka

ENGLESKI: maxillary prominence; maxillary process

NJEMAČKI: Prozessus maxillaris; Oberkieferwulst

TALIJANSKI: prominenza mascellare

gornjočeljusni mikrogmatizam

DEFINICIJA: urođena ili stečena malformacija koja je posljedica poremećaja rasta gornje čeljusti, očituje se uvučenim srednjim licem, spljoštenim zigomatičnim područjem, povećanom širinom baze nosnih krila i oštrijim nosno-usnenim kutom

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 85.

DOPUŠTENI NAZIV: maksilarni mikrogmatizam; hipoplazija maksile; pseudoprogmatizam mandibule; mikrogmatizam gornje čeljusti

ENGLESKI: maxillary hypoplasia

NJEMAČKI: Oberkieferhypoplasie; Mikrognathismus des Oberkiefers

TALIJANSKI: ipoplasia mascellare

gornjočeljusni sinusitis

DEFINICIJA: upala sluznice gornjočeljusnoga sinusa

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 345.

ENGLESKI: maxillary sinusitis

NJEMAČKI: Kieferhöhlenentzündung

TALIJANSKI: sinusite mascellare

gornjočeljusni trup

DEFINICIJA: središnji četverokutni dio gornje čeljusti koji leži pod orbitom, pred krilnim nastavkom klinaste kosti te bočno od nosne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled

građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 24.

DOPUŠTENI NAZIV: trup maksile; trup gornje čeljusti

ENGLISKI: body of maxilla

NJEMAČKI: Corpus maxillae;

Oberkieferkörper

LATINSKI: corpus maxillae

TALIJSKI: corpo mascellare

gornjočeljusni živac

DEFINICIJA: druga grana trodijelnoga živca koja ima samo osjetna vlakna kojima inervira obraz, donju vjeđu, bočnu stranu nosa, gornju usnu, zube i sluznicu gornje čeljusti, zaton klinaste kosti, gornjočeljusni sinus, stražnje komore rešetnice, gornju i srednju nosnu školjku, nepce i nepčani krajnik, ždrijelni krov i tvrdu moždanu ovojnicu srednje lubanjske jame

VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i osjetila: Priručni anatomske atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 118.

DOPUŠTENI NAZIV: maksilarni živac; živac gornje čeljusti

ENGLISKI: maxillary nerve

NJEMAČKI: Oberkiefernerv

LATINSKI: nervus maxillaris

TALIJSKI: nervo mascellare

gornjousnena arterija

DEFINICIJA: ogranak lične arterije koji dovodi krv u gornju usnu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled

građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 273.

DOPUŠTENI NAZIV: arterija gornje usne; gornja usnena arterija

ENGLISKI: superior labial artery

NJEMAČKI: obere Lippenarterie

LATINSKI: arteria labialis superior

TALIJSKI: arteria labiale superiore

gornjousnena vena

DEFINICIJA: prtok lične vene koji odvodi vensku krv iz gornje usne

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 275.

DOPUŠTENI NAZIV: gornja usnena vena

ENGLISKI: superior labial vein

NJEMAČKI: obere Lippenvene

LATINSKI: vena labialis superior

TALIJSKI: vena superiore dell'labbro

gotički luk

DEFINICIJA: mehanizam koji služi za očitavanje i bilježenje graničnih kretanja donje čeljusti u vodoravnoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 102.

NEPREPORUČENI NAZIV: gotski luk

ENGLISKI: gothic arch

NJEMAČKI: gottischer Bogen

TALIJSKI: arco gotico

NAPOMENA: Granične kretnje donje čeljusti bilježe se tako da pisaljka pričvršćena na donje zube bilježi kretnje čeljusti na pločici koja je učvršćena na gornjim zubima.

gotovi tvornički lijek

DEFINICIJA: industrijski lijek proizveden za stavljanje u promet

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 252.

DOPUŠTENI NAZIV: gotovi lijek; tvornički lijek

KRATICA - ENGESKI: FDF

ENGESKI: finished drug formulation

NJEMAČKI: Fertigarzneimittel

Graceyjeva strugalica

DEFINICIJA: strugalica koji ima jedan radni brid pod kutom od 70 ° u odnosu na okomito postavljen vrat instrumenta, namijenjena struganju i poliranju korijena određene skupina zuba

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 268.

DOPUŠTENI NAZIV: kireta Gracey; strugalica Gracey

ENGESKI: Gracey curette; Gracey curet

NJEMAČKI: Gracey-Kürette

grana donje čeljusti

DEFINICIJA: široka plosnata ploča koja se nastavlja na donjočeljusni trup

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

ENGESKI: ramus of mandible

NJEMAČKI: Unterkieferast

LATINSKI: ramus mandibulae

TALIJANSKI: ramo mandibolare

grananje

DEFINICIJA: razdvajanje korijena ili korijenskih kanala u dvama smjerovima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 341.

DOPUŠTENI NAZIV: račvanje; ramifikacija

ENGESKI: ramification

NJEMAČKI: Abzweigung; Ramifikation

TALIJANSKI: ramificazione

granična brazda jezika

DEFINICIJA: brazda koja se nalazi na graniči između tijela i korijena jezika

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 303.

DOPUŠTENI NAZIV: terminalna brazda jezika; završna brazda jezika

NEPREPORUČENI NAZIV: terminalni lingvalni sulkus

ENGESKI: terminal sulcus of tongue

NJEMAČKI: Terminalsulkus

LATINSKI: sulcus terminalis linguae

TALIJANSKI: solco terminale della lingua

granični tip bulozne epidermolize

DEFINICIJA: recesivno nasljedan tip bulozne epidermolize koji se klinički očituje hemoragičnim mjehurima na licu, trupu i udovima koji, ako pacijent preživi, dugo zacjeljuju

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 74.

ENGESKI: junctional bullous epidermolysis

NJEMAČKI: Epidermolysis bullosa junctionalis

TALIJANSKI: epidermolisi bollose giunzionali

NAPOMENA: Hemoragični mjehuri nalaze se perioralno, perinazalno i palatinalno, a zubi su hipoplastični i podložni karijesu.

granulacija

DEFINICIJA: crvenkasto tkivo koje je novostvoreno u području cijeljenja rane, građeno od novostvorenih kapilara, mladoga vezivnog tkiva i upalnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 303.

ENGLISKI: granulation tissue
NJEMAČKI: Granulationsgewebe
TALIJANSKI: tessuto di granulazione

granulocelularni mioblastom

DEFINICIJA: dobroćudni ograničeni tumor koji sadržava stanice zrnata izgleda

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 412.

DOPUŠTENI NAZIV: Abrikosov tumor

ENGLISKI: granular cell myoblastoma

NJEMAČKI: Granularzellmyoblastom

LATINSKI: myoblastoma granulare

TALIJANSKI: mioblastoma

granocellulare

granulocit

DEFINICIJA: vrsta leukocita koja sadržava granule u citoplazmi

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina:

dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 439.

ENGLISKI: granulocyte

NJEMAČKI: Granulozyt

TALIJANSKI: granulocito

granulom

DEFINICIJA: stvaranje upalnoga tkiva u obliku čvoriča kao odgovor na

kroničnu infekciju, strana tijela u

tkivu ili iz nepoznatih razloga

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 303.

ENGLISKI: granuloma

NJEMAČKI: Granulationsgeschwulst;

Granulom

granulom divovskih stanica

DEFINICIJA: rubna egzofitična lezija

na gingivi, smještena u sredini kosti

čeljusti, lubanje ili kostima lica

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina:

dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 142.

DOPUŠTENI NAZIV: gigantocelularni granulom

ENGLISKI: giant cell granuloma

NJEMAČKI: Riesenzellengranulom

TALIJANSKI: granuloma

gigantocellulare

granulomatoza

DEFINICIJA: stanje obilježeno nastankom više malih čvorastih ograničenih nakupina upalnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 769.

ENGLISKI: granulomatosis

NJEMAČKI: Granulomatose

granulomatozni heilitis

DEFINICIJA: kronični poremećaj

nepoznata uzroka koji se može

pojaviti kao samostalan poremećaj

ili u sklopu drugih bolesti, obilježen

je bezbolnom difuznom oteklinom

koja obično zahvaća donju usnicu

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas

oralnih bolesti. Zagreb: Naklada

Slap, 2005., 134.

DOPUŠTENI NAZIV: Miescherov heilitis

ENGLISKI: granulomatous cheilitis

NJEMAČKI: granulomatöse Cheilitis

LATINSKI: cheilitis granulomatosa

TALIJANSKI: cheilite granulomatosa

NAPOMENA: Granulomatozni heilitis

rijetko se pojavljuje na objema

usnama.

grč

DEFINICIJA: iznenadna i nekontrolirana

tonička kontrakcija mišića ili mišićne

skupine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 374.

NEPREPORUČENI NAZIV: spazam

ENGLISKI: spasm
NJEMAČKI: Spasmus
TALIJSKI: spasmo

grčenje

DEFINICIJA: nevoljna kontrakcija ili niz kontrakcija poprečno-prugastoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 400.

DOPUŠTENI NAZIV: konvulzija
ENGLISKI: convulsion; seizure
NJEMAČKI: Konvulsion; Krampf
LATINSKI: convulsio

greben

DEFINICIJA: zadebljanje cakline u obliku gredice koja je vezana na određenu kvržicu ili obrubljuje krunu na žvačnoj plohi

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 57.

ENGLISKI: crest; ridge
NJEMAČKI: Kamm
LATINSKI: crista
TALIJSKI: cresta

grizeofulvin

DEFINICIJA: antimikotik koji je derivat benzofurana, upotrebljava se za liječenje gljivičnih infekcija

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 78.

ENGLISKI: griseofulvine
NJEMAČKI: Griseofulvin

grizna ploha

DEFINICIJA: ploha zuba usmjerena prema zubima suprotnoga zubnog luka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 154.

DOPUŠTENI NAZIV: okluzijska ploha
ENGLISKI: occlusal surface
NJEMAČKI: Okklusionsfläche
LATINSKI: facies occlusalis dentis
TALIJSKI: faccia occlusale

grizna ravnina

DEFINICIJA: ploha kojoj su granice crte povučene kroz vrhove svih obraznih kvržica i sjekutičnih bridova donjočeljusnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 70.

DOPUŠTENI NAZIV: okluzijska ravnina
ENGLISKI: occlusal plane
NJEMAČKI: Okklusionsebene
TALIJSKI: piano occlusale

grizenje obraza

DEFINICIJA: neprikladna svjesna ili nesvjesna navika koja se na usnoj sluznici očituje pojavom prolaznih bijelih nekrotičnih krpica epitela na upaljenoj podlozi

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 71.

ENGLISKI: cheek biting
NJEMAČKI: Backenbeissen; Wangenbeissen
TALIJSKI: mordere la guancia

grkljan

DEFINICIJA: dio dišnoga sustava koji povezuje ždrijelo i dušnik

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 276.

DOPUŠTENI NAZIV: larinks
ENGLISKI: larynx
NJEMAČKI: Kehlkopf
LATINSKI: larynx
TALIJSKI: laringe

grkljanska izbočina

DEFINICIJA: izbočeni dio grkljana tvoren od dviju ploča štitaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

DOPUŠTENI NAZIV: Adamova jabučica

ENGLESKI: laryngeal prominence; Adam's apple

NJEMAČKI: Adamsapfel

LATINSKI: prominentia laryngea

TALIJANSKI: prominenza laringea; pomo di Adamo

grkljanske žlijezde

DEFINICIJA: sluznične žlijezde koje se nalaze u udubinama na stražnjoj strani grkljanskoga poklopca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

ENGLESKI: laryngeal glands

NJEMAČKI: Kehlkopfdrüsen

LATINSKI: glandulae laryngeales

TALIJANSKI: ghiandole laringee

grkljanski dio ždrijela

DEFINICIJA: dio ždrijela koji se proteže od nabora ždrijelne sluznice preko grkljanskoga poklopca do donjega ruba prstenaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 309.

DOPUŠTENI NAZIV: hipofarinks; laringealni dio ždrijela; laringofarinks

NEPREPORUČENI NAZIV: grkljansko ždrijelo

ENGLESKI: laryngopharynx; hypopharynx

NJEMAČKI: Laryngopharynx;

Hypopharynx

LATINSKI: pars laringea pharyngis; laryngopharynx; hypopharynx

TALIJANSKI: laringofaringe; ipofaringe

grkljanski mišići

DEFINICIJA: sedam mišića koji se nalaze pod štitastom hrskavicom, služe zatvaranju, otvaranju i zatezanju glasnica

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 279.

DOPUŠTENI NAZIV: laringealni mišići

ENGLESKI: laryngeal muscles

NJEMAČKI: Kehlkopfmuskeln

LATINSKI: musculi laryngis

TALIJANSKI: muscoli laringei

NAPOMENA: Grkljanski mišići ne uključuju krikotiroidni mišić.

grkljanski poklopac

DEFINICIJA: poklopac koji pri gutanju zatvara ulaz u grkljan

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 110.

DOPUŠTENI NAZIV: epiglottis

ENGLESKI: epiglottis

NJEMAČKI: Epiglottis; Kehldeckel

LATINSKI: epiglottis

TALIJANSKI: epiglottide

grkljanski ulaz

DEFINICIJA: gornji otvor grkljana kroz koji grkljan komunicira sa ždrijelom

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

ENGLESKI: laryngeal inlet

NJEMAČKI: Kehlkopfeingang

LATINSKI: aditus laryngis

TALIJANSKI: adito laringeo

grkljanski zaton

DEFINICIJA: srednji dio grkljanske šupljine između predvornoga i glasnica nabora

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

DOPUŠTENI NAZIV: Morganijev ventrikul

ENGLJSKI: laryngeal ventricle

NJEMAČKI: Kehlkopfventrikel

LATINSKI: ventriculus laryngis

TALIJSKI: ventricolo laringeo

grkljansko predvorje

DEFINICIJA: dio grkljanske šupljine od grkljanskoga ulaza do predvornih nabora

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

ENGLJSKI: laryngeal vestibule

NJEMAČKI: Kehlkopfvorraum

LATINSKI: vestibulum laryngis

TALIJSKI: vestibolo laringeo

guba

DEFINICIJA: kronična, zarazna, sustavna granulomatozna bolest koju prouzročuje *Mycobacterium leprae*

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 474.

DOPUŠTENI NAZIV: lepra

ENGLJSKI: leprosy

NJEMAČKI: Lepra; Hansen-Krankheit; Aussatz; Miselsucht

LATINSKI: lepra

TALIJSKI: lebbra

NAPOMENA: Guba se prenosi s čovjeka na čovjeka i zahvaća uglavnom periferne živce, kožu, sluznicu

gornjega dišnog sustava te neka druga tkiva poput kosti i unutarnjih organa.

gubitak okusa

DEFINICIJA: izostanak okusne osjetljivosti koji je najčešće posljedica trovanja ili upale

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: gubitak osjeta okusa; ageuzija

ENGLJSKI: ageusia; loss of taste

NJEMAČKI: Ageusie;

Geschmacksblindheit;

Geschmackslähmung;

Geschmacksverlust

Guillain-Barréov sindrom

DEFINICIJA: akutna simetrična uzlazna polineuropatija koja se obično pojavljuje u razdoblju od jednog do tri tjedna nakon akutne zaraze

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 599.

KRATICA - NJEMAČKI: GBS

ENGLJSKI: Guillain-Barré Syndrome

NJEMAČKI: Guillain-Barré-Syndrom

TALIJSKI: sindrome di Guillain-Barré

gumena plahtica

DEFINICIJA: sustav za održavanje suhoga radnog polja u stomatologiji

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 128.

ŽARGONIZAM: koferdam

ENGLJSKI: cofferdam; rubber dam

NJEMAČKI: Kofferdam; Spanngummi

Gustafsonova metoda

DEFINICIJA: metoda određivanja dentalne dobi na temelju histoloških preparata zuba na kojima se analizira abrazija, sekundarni dentin,

razina epitelnoga pričvrstka, vršni dentin i razgradnja vrška zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Whittaker, D. K.; MacDonald, D. G. A colour atlas of forensic dentistry. Ipswich: Wolfe Publishing Ltd., 1989., 65.

DOPUŠTENI NAZIV: metoda po Gustafsonu

ENGLESKI: Gustafson`s method

NJEMAČKI: Gustafson-Methode

gustoća

DEFINICIJA: odnos mase i obujma nekoga tijela

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 43.

ENGLESKI: density

NJEMAČKI: Dichte

TALIJANSKI: densità

NAPOMENA: Kad se izabere slitina za izradbu gornje proteze, potrebno je u obzir uzeti njezinu gustoću.

gutanje

DEFINICIJA: složena, najvećim dijelom refleksna mišićna radnja kojom se zalogaj potiskuje iz usne šupljine prema želudcu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 782.

DOPUŠTENI NAZIV: čin gutanja; degluticija

ENGLESKI: deglutition; swallowing

NJEMAČKI: Deglutition; Hinunterschlucken; Schluckakt; Schlucken

TALIJANSKI: deglutizione

gutaperka

DEFINICIJA: polutvrđi materijal za punjenje korijenskoga kanala koji se dobiva od pročišćenoga koaguliranog soka tropskih biljaka iz porodice *Sapotaceae*

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 182.

ENGLESKI: guttapercha

NJEMAČKI: Guttapercha

TALIJANSKI: guttaperca

habitualna okluzija

DEFINICIJA: okluzija koja nastaje vađenjem i trošenjem zuba

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 39.

ENGLESKI: habitual occlusion

NJEMAČKI: habituelle Okklusion

KONTEKST: U habitualnoj su okluziji gornji i donji zubi u maskimalnome međusobnom dodiru, a od centrične se okluzije razlikuje po tome što se kondil u zglobojnoj jamici nalazi ventralnije od retralnoga graničnog položaja.

halogeno svjetlo

DEFINICIJA: svjetlo koje se upotrebljava za polimerizaciju materijala, a proizvode ga halogene žarulje

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 411.

ENGLESKI: halogen light

NJEMAČKI: Halogenlicht

hamartom

DEFINICIJA: neorganizirana nakupina tkiva koja nije neoplastična tvorba

VRELO DEFINICIJE: Škrinarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 350.

ENGLESKI: hamartoma

NJEMAČKI: Hamartom

TALIJANSKI: amartoma

Hand-Schuller-Christianov sindrom

DEFINICIJA: poremećaj popraćen egzoftalmusom, šećernom bolešću i destruktivnim lezijama kosti

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 175.

ENGLJSKI: Hand-Schuller-Christian syndrome

NJEMAČKI: Hand-Schüller-Christian-Syndrom

TALIJSKI: malattia di Hand-Schüller-Christian

KONTEKST: U Hand-Schuller-Christianovu sindromu relativno se često pojavljuju lezije čeljusnih kosti.

Hanhartov sindrom

DEFINICIJA: poremećaj popraćen različitim stupnjevima jezičnih oštećenja i manjkom prsta na rukama i nogama

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 218.

DOPUŠTENI NAZIV: sindrom hipoglosija-hipodaktilija

ENGLJSKI: Hanhart syndrome

NJEMAČKI: Hanhart-Syndrom

TALIJSKI: sindrome di Hanhart

Haversov kanal

DEFINICIJA: središnji kanal Haversova sustava obložen endostom koji sadržava rahlo vezivno tkivo s krvnim žilama i živcima

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: središnji kanal osteona; centralni kanal osteona

ENGLJSKI: Haversian canal

NJEMAČKI: Haverscher Kanal; Havers-Kanal

TALIJSKI: canale di Havers

Haversov sustav

DEFINICIJA: cilindrična strukturna jedinica sekundarnoga kompaktnog koštanog tkiva stvorena od skupa koncentričnih koštanih lamela koje okružuju Haversov kanal

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: osteon; sekundarni osteon

ENGLJSKI: osteon; Haversian system

NJEMAČKI: Osteon; Haverssches

System; Havers-System

TALIJSKI: osteone; sistema

Haversiano

KONTEKST: Haversov sustav smješten je usporedno s uzdužnom osi kosti.

Heckova bolest

DEFINICIJA: fokalna epitelna hiperplazija obilježena višestrukim okruglim čvorićima 1 – 10 mm u boji usne sluznice ili bijele boje

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 66.

ENGLJSKI: Heck's disease

NJEMAČKI: Hecksche Krankheit

TALIJSKI: malattia di Heck

NAPOMENA: Obično se pojavljuje na usnama, jeziku, obraznoj sluznici, gingivi i nepcu

Hedstroemov strugač

DEFINICIJA: strugač koji nastaje glodanjem i upotrebljava se za čišćenje korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 528.

ENGLESKI: Hedstroem file
NJEMAČKI: Hedströmfeile
TALIJANSKI: endo raspe Hedstroem

Heerfordtov sindrom

DEFINICIJA: oblik sarkoidoze obilježen obostranim čvrstim bezbolnim povećanjem podušnih žlijezda slinovnica te uveitisom, kljenuti ličnoga živca i niskom vrućicom
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 214.
DOPUŠTENI NAZIV: uveoparotidna groznica
ENGLESKI: Heerfordt`s syndrome; uveoparotid fever
NJEMAČKI: Heerfordt-Syndrom
TALIJANSKI: sindrome di Heerfordt

heilalgija

DEFINICIJA: osjećaj bola u usnama
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 89.
DOPUŠTENI NAZIV: bolne usne
ENGLESKI: cheilalgia
NJEMAČKI: Lippenschmerz

Heisterov otvarač

DEFINICIJA: instrument za mehanoterapiju ankilostome sastavljen od dviju usporednih poluga između kojih se nalazi vijak
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 373.
NEPREPORUČENI NAZIV: otvarač po Heisteru
ENGLESKI: Heister jaw opener
NJEMAČKI: Heisters Mundöffner

heksetidin

DEFINICIJA: antimikrobni lijek dobiven iz heksilpirimidina
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000.,

77.
ENGLESKI: hexetidine
NJEMAČKI: Hexetidin

hemangiom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor građen od sitnih krvnih žila koje mogu biti sitne i gusto raspoređene ili proširene i odvojene debljim tračcima kolagenoga veziva
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 313.
ENGLESKI: hemangioma
NJEMAČKI: Hämangiom
LATINSKI: haemangioma
TALIJANSKI: emangioma

hemangiosarkom

DEFINICIJA: zloćudni tumor građen od netipičnih endotelinih stanica i fibroblasta koji stvaraju pukotine i prostore ispunjene eritrocitima
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 314.
ENGLESKI: hemangiosarcoma
NJEMAČKI: Hämangiosarkom
LATINSKI: haemangiosarcoma

hematokrit

DEFINICIJA: postotak stanica u ukupnoj krvi čija je normalna vrijednost u muškaraca od 40 do 52, a u žena od 37 do 47
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 314.
ENGLESKI: hematocrit; packed cell volume
NJEMAČKI: Hämatokrit
TALIJANSKI: ematocrito

hematom

DEFINICIJA: nakupljanje krvi u tkivu, organu ili međutkivnome prostoru koje obično nastaje zbog zgrušavanja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 24.

DOPUŠTENI NAZIV: krvni podljev

ENGLESKI: hematoma

NJEMAČKI: Bluterguss; Hämatom

TALIJANSKI: ematoma

hematurija

DEFINICIJA: prisutnost krvi u mokraći koja može biti posljedica mnogih patoloških procesa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 315.

ENGLESKI: hematuria

NJEMAČKI: Hämaturie

TALIJANSKI: ematuria

hemiatrofija

DEFINICIJA: atrofija jedne strane ili dijela tijela ili polovice organa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 316.

ENGLESKI: hemiatrophy

NJEMAČKI: Hemiatrophie

LATINSKI: hemiatrophia

hemiatrofija lica

DEFINICIJA: razvojni poremećaj nepoznata uzroka koji je obilježen jednostranom atrofijom tkiva lica

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 14.

ENGLESKI: facial hemiatrophy

NJEMAČKI: faziale Hemiatrophie

TALIJANSKI: emiatrofia facciale

hemidezmosom

DEFINICIJA: elektronski gusto, zadebljano područje koje se u različitim intervalima pojavljuje uzduž stanične opne epitelnih stanica okrenuto prema *lamina lucida*

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 24.

ENGLESKI: hemidesmosome

NJEMAČKI: Hemidesmosom

hemifacijalna atrofija

DEFINICIJA: atrofija bočne polovice lica zbog živčane bolesti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 316.

ENGLESKI: hemifacial atrophy

NJEMAČKI: hemifaziale Atrophie

hemifacijalna hipertrofija

DEFINICIJA: jednostrano povećanje lica koje se objašnjava izrazitim povećanjem neurovaskularne strukture na zahvaćenoj strani

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 84.

ENGLESKI: hemifacial hypertrophy

NJEMAČKI: hemifaziale Hypertrophie

TALIJANSKI: ipertrofia emifacciale

KONTEKST: U hemifacijalnoj hipertrofiji povećana je čeona kost, gornja i donja čeljust, nepce, zubna ležišta, kondili i pripadajuća meka tkiva, a intraoralni nalaz pokazuje jednostranu makroglosiju s povećanjem gljivastih bradavica te povećane krune i korijene zuba, prerano nicanje trajnih zuba i malokluziju.

hemihipertrofija

DEFINICIJA: prekomjerno razvijena jedna polovica tijela ili jednostrana hipertrofija dijela tijela

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 316.

ENGLESKI: hemihypertrophy

NJEMAČKI: Hemihypertrophie

LATINSKI: hemihypertrophia

hemipareza

DEFINICIJA: blaži stupanj središnje motoričke kljenuti koji zahvaća polovicu trupa s pripadajućim udovima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 317.

ENGLESKI: hemiparesis

NJEMAČKI: Hemiparese

TALIJANSKI: emiparesi

hemiplegija

DEFINICIJA: potpuna ili gotovo potpuna oduzetost jedne polovice tijela s odgovarajućim udovima pri kojoj pojedini dijelovi tijela mogu na toj strani biti više ili manje zahvaćeni

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 317.

DOPUŠTENI NAZIV: jednostrana uzetost

ENGLESKI: hemiplegia

NJEMAČKI: Halbseitenlähmung; halbseitige Lähmung; Hemiplegie

LATINSKI: hemiplegia

hemisekcija

DEFINICIJA: kirurško razdvajanje višekorijenskoga zuba kroz račvište korijena radi restauracije ili vađenja pojedinoga korijena i pripadajućega dijela zubne krune

VRELO DEFINICIJE: Glossary of

Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 24.

ENGLESKI: hemisection

NJEMAČKI: Hemisektion

hemodijaliza

DEFINICIJA: postupak kojim se primjenom polupropusnih opna iz krvi uklanjaju niskomolekulske tvari, dok krvne stanice i visokomolekulske tvari ostaju u krvnome optoku

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 317.

ENGLESKI: hemodialysis

NJEMAČKI: Hämodialyse

NAPOMENA: Svrha je hemodijalize da se nadoknadi funkcija bubrega ili pomogne u održavanju sastava i obujma tjelesnih tekućina.

hemofilija

DEFINICIJA: recesivna nasljedna bolest obilježena poremećajem zgrušavanja krvi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 184.

ENGLESKI: bleeder`s disease; hemophilia

NJEMAČKI: Bluterkrankheit; Hämophilie

TALIJANSKI: emofilia

NAPOMENA: Od hemofilije oboljevaju gotovo isključivo muškarci.

hemoglobin

DEFINICIJA: molekula koja labavo i reverzibilno veže kisik te ga s pomoću eritrocita donosi do tkiva

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 382.

ENGLISKI: hemoglobin
NJEMAČKI: Hämoglobin
TALIJSKI: emoglobina

hemoglobinemija

DEFINICIJA: prisutnost slobodnoga hemoglobina u krvnoj plazmi
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 798.
ENGLISKI: hemoglobinemia

hemoglobinopatija

DEFINICIJA: nasljedna bolest prouzročena promijenjenom građom molekule hemoglobina ili izmijenjenom brzinom sinteze polipeptidnih lanaca globina
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 433.
ENGLISKI: haemoglobinopathy
NJEMAČKI: Hämoglobinopathie
TALIJSKI: emoglobinopatia

hemokromatoza

DEFINICIJA: patološko stanje obilježeno odlaganjem hemosiderina u organe i tkiva
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 134.
ENGLISKI: hemochromatosis
NJEMAČKI: Hämokromatose
TALIJSKI: emocromatosi

hemolitička anemija

DEFINICIJA: smanjen broj eritrocita i hemoglobina u krvi koji nastaje zbog povećanoga razaranja eritrocita, a koje ne može nadoknaditi stvaranje eritrocita u koštanoj srži
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina:

dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 432.
PREDLOŽENI NAZIV: hemolizna anemija
ENGLISKI: hemolytic anemia
NJEMAČKI: hämolytische Anämie
LATINSKI: anaemia haemolytica
TALIJSKI: anemia emolitica
KONTEKST: U hemolitičnoj anemiji usna je sluznica blijeda, sklona oštećenjima i pojavi petehija, purpura, ekhimoza i hematoma.

hemolitička žutica

DEFINICIJA: žuta boja kože, sluznica i bjeloočnica koja je rezultat prekomjerna nakupljanja bilirubina u krvnome optjecaju i u tkivima, a najčešće nastaje kao posljedica hemolitičke anemije
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 400.
PREDLOŽENI NAZIV: hemolizna žutica
ENGLISKI: haemolytic jaundice
NJEMAČKI: hämolytische Gelbsucht
TALIJSKI: ittero emolitico

hemoragična cista

DEFINICIJA: cista koja sadržava krv
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 104.
DOPUŠTENI NAZIV: hemoragična koštana šupljina; traumatska koštana cista; solitarna koštana cista; idiopatska koštana cista
ENGLISKI: hemorrhagic cyst
NJEMAČKI: hämorrhagische Zyste
TALIJSKI: cisti emorragica

hemostat

DEFINICIJA: svaki agens, naprava ili instrument namijenjen zaustavljanju krvarenja
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of

Periodontology, 2001., 24.

ENGLESKI: hemostat

NJEMAČKI: Hämostat

TALIJANSKI: emostato

hemostaza

DEFINICIJA: proces zaustavljanja krvarenja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 24.

DOPUŠTENI NAZIV: zaustavljanje krvarenja

ENGLESKI: hemostasis

NJEMAČKI: Blutstillung

heparin

DEFINICIJA: antikoagulans koji smanjuje stvaranje trombina i fibrina

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 462.

ENGLESKI: heparin

NJEMAČKI: Heparin

TALIJANSKI: eparina

NAPOMENA: Heparin se upotrebljava za liječenje poremećaja zgrušavanja u akutnoj fazi. Anamnestički podatak o uzimanju heparina veoma je bitan za stomatologa.

hepatitis

DEFINICIJA: upalna promjena jetre izazvana zaraznim ili nezaraznim uzrocima

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 140.

DOPUŠTENI NAZIV: upala jetre

ENGLESKI: hepatitis

NJEMAČKI: Hepatitis;

Leberentzündung

hepatocelularna žutica

DEFINICIJA: prekomjerno nakupljanje bilirubina u krvnome optjecaju i u tkivima kao posljedica hepatitisa ili ciroze, klinički se očituje žutom obojenošću bjeloočnica, kože i sluznica

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 401.

ENGLESKI: hepatocellular icterus

NJEMAČKI: hepatocellulärer Ikterus

TALIJANSKI: ittero epatocellulare

herpangina

DEFINICIJA: akutna zaraza prouzročena koksavirusom skupine A koja se očituje općim simptomima te eritemom i vezikularnim erupcijama u stražnjemu dijelu usne šupljine i usnome dijelu ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 148.

ENGLESKI: herpangina

NJEMAČKI: Herpangina

TALIJANSKI: erpangina

herpes zoster

DEFINICIJA: reaktivacija virusa *varicella zoster* pri padu imunosti koja se očituje osjetljivošću i bolnošću pojedinih dermatoma, nakon čega slijedi makulopapularni osip koji prelazi u mjehuriće i kraste

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 982.

ENGLESKI: herpes zoster; shingles

NJEMAČKI: Gürtelrose; Herpes zoster

NAPOMENA: U herpesu zosteru moguća je i izraženost općih simptoma.

herpetiformne afte

DEFINICIJA: aftozni vredovi promjera od 1 – 2 mm, koji dolaze u nakupinama od 10 – 100 na površini sluznice od obično 1 cm²

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 189.

ENGLJSKI: herpetiform aphthous ulcers

NJEMAČKI: herpetiforme Aphthen

LATINSKI: aphthae herpetiformes

Hertwigova epitelna ovojnica

DEFINICIJA: epitelni cilindar koji obavlja zubnu papilu, sastoji se od dvaju slojeva stanica nastalih proliferacijom cervikalne petlje

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 32.

ENGLJSKI: epithelial sheath of Hertwig; Hertwig's root sheath

NJEMAČKI: Hertwigsche

Epithelscheide

TALIJSKI: guaina epiteliale di Hertwig

heterogena slitina

DEFINICIJA: čvrsta smjesa raznovrsnih kristala

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 28.

DOPUŠTENI NAZIV: heterogena legura

ENGLJSKI: heterogeneous alloy

NJEMAČKI: heterogene Legierung

TALIJSKI: lega eterogenica

heterogena tvar

DEFINICIJA: tvar sastavljena od međusobno odijeljenih djelova homogenih tvari

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 14.

ENGLJSKI: heterogenous matter

NJEMAČKI: heterogener Stoff

TALIJSKI: sostanza eterogenea

heteroliza

DEFINICIJA: postupak razaranja stanice enzimima koji potječu iz pridošlih leukocita

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 12.

ENGLJSKI: heterolysis

NJEMAČKI: Heterolyse

heterotopični bol

DEFINICIJA: bol kojemu su izvor i mjesto na različitim mjestima

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 58.

DOPUŠTENI NAZIV: heterotopni bol

ENGLJSKI: heterotopic pain

NJEMAČKI: heterotopischer Schmerz

TALIJSKI: dolore eterotopico

heterozigot

DEFINICIJA: nositelj različitih alela u određenu lokusu

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 486.

ENGLJSKI: heterozygote

NJEMAČKI: Heterozygot

TALIJSKI: eterozigota

hibridizacija dentina

DEFINICIJA: proces prožimanja demineralizirana dentina smolom, pri čemu se ostvaruje mikromehanička retencija

VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.; Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach. Chicago: Quintessence

Publishing Co., 2006., 216.

ENGLESKI: hybridization

NJEMAČKI: Dentinhybridisation

hibridna proteza

DEFINICIJA: potpuna proteza poduprta i zadržana prečkom ili teleskopskom krunicom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 331.

ENGLESKI: hybrid denture; hybrid prosthesis

NJEMAČKI: Hybridprothese

TALIJANSKI: protesi ibrida

hibridni kompozit

DEFINICIJA: kompozitni materijal koji spaja čestice punila dimenzija 0,01

– 0,1 μm s većim česticama te ima bolja mehanička svojstva i manji koeficijent toplinske ekspanzije od mikropunjenoga kompozita

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 240.

ENGLESKI: hybrid composite

NJEMAČKI: Hybridkomposit

hibridni sloj

DEFINICIJA: sloj koji se stvara na dentinskoj površini i uključuje smolu, demineralizirani i adhezivno tretirani dentin, kolagenu mrežu i dentinske tubule

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 308.

ENGLESKI: hybrid layer

NJEMAČKI: Hybridschicht

TALIJANSKI: strato ibrido

hidantoin

DEFINICIJA: lijek koji se oralno primjenjuje u liječenju epilepsije

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 181.

ENGLESKI: hydantoin

NJEMAČKI: Hydantoin

TALIJANSKI: idantoina

KONTEKST: Primjena hidantoina može prouzročiti hiperplaziju gingive u usnoj šupljini.

hidrofilan

DEFINICIJA: koji privlači vodu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 188.

ENGLESKI: hydrophilic

NJEMAČKI: hydrophil; wasserbindend

TALIJANSKI: idrofilico

hidrofoban

DEFINICIJA: koji odbija vodu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 188.

ENGLESKI: hydrophobic

NJEMAČKI: hydrophob; wasserängstlich; wassermeidend

TALIJANSKI: idrofobico

hidrokolid

DEFINICIJA: elastični materijal koji se upotrebljava za uzimanje otisaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 188.

ENGLESKI: hydrocolloid

NJEMAČKI: Hydrokolloid

hidroksiapatit

DEFINICIJA: kristalna sol kalcijeva fosfata koja je temeljni sastojak anorganske građe koštanoga tkiva i tvrdih zubnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom

izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 144.

DOPUŠTENI NAZIV: kalcijev hidroksiapatit; biološki hidroksiapatit; mineral hidroksiapatita

NEPREPORUČENI NAZIV: hidroksilapatit

KRATICA - ENGLISKI: HA

ENGLISKI: hydroxyapatite; calcium hydroxyapatite

NJEMAČKI: Hydroxylapatit; Kalzium-Hydroxylapatit

TALIJANSKI: idrossiapatite

KONTEKST: Hidroksiapatit mineraliziranih tjelesnih tkiva najčešće nema idealnu kristalnu strukturu zbog ugradnje idealnomu kristalu nesvojstvenih elemenata tijekom mineralizacije.

higijenski kut

DEFINICIJA: kut koji tvori oralna ploha bočnoga međučlana i okluzijska ravnina

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 253.

ENGLISKI: hygienic angle

NJEMAČKI: Hygienewinkel

higijensko tijelo mosta

DEFINICIJA: bočni međučlan mosta koji ne dodiruje sluznicu alveolnoga grebena, a ispod kojega je sluznica dostupna mehaničkomu i fiziološkomu čišćenju pokretima jezika i obraza

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 255.

DOPUŠTENI NAZIV: viseći međučlan prema sluznici

ENGLISKI: sanitary pontic

NJEMAČKI: Schwebeglied

TALIJANSKI: pontic igienico

hijalinoza kože i sluznice

DEFINICIJA: autosomno recesivan poremećaj obilježen odlaganjem hijalinoga materijala u vezivnome tkivu kože, usne sluznice, mozga i drugih organa

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: lipoidna proteinoza; Urbach-Wietheov sindrom

ENGLISKI: hyalinosis cutis et mucosae

NJEMAČKI: Hyalinose der Haut und Schleimhaut

TALIJANSKI: ialinosi cutaneo-mucosa

NAPOMENA: U hijalinozi kože i sluznice usna sluznica može biti infiltrirana žučkastobijelim plakovima, jezik povećan ili zadebljan, fiksiran za bazu usta, a sluznica usana podsjeća na kaldrmu.

hijatusna hernija

DEFINICIJA: protiskivanje dijela želuca u prsni koš kroz otvor u ošitu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 392.

DOPUŠTENI NAZIV: hijatalna hernija

NEPREPORUČENI NAZIV: hijatus hernija

ENGLISKI: hiatal hernia

NJEMAČKI: Hiatushernie;

Zwerchfellbruch

TALIJANSKI: ernia iatale

KONTEKST: Terapija hijatusne hernije

može dovesti do suhoće usta.

hioepiglotisna sveza

DEFINICIJA: sveza koja polazi s gornjega ruba jezične kosti, sužava se i hvata za prednju stranu grkljanskoga poklopca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,

J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 279.

ENGLISKI: hyo-epiglottic ligament
NJEMAČKI: hyoepiglottisches Ligament
LATINSKI: ligamentum hyoepiglotticum
TALIJANSKI: legamento ioepiglottico

hioidni

DEFINICIJA: koji pripada jezičnoj kosti ili se na nju odnosi

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 132.

ENGLISKI: hyoid
NJEMAČKI: Zungenbein-; hyoid
LATINSKI: hyoideus
TALIJANSKI: ioideo

hiperalgezija

DEFINICIJA: povećana osjetljivost na bolni podražaj

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 61.

ENGLISKI: hyperalgesia
NJEMAČKI: gesteigerte Schmerzempfindlichkeit; Hyperalgesie
TALIJANSKI: iperalgesia

hipercementoza

DEFINICIJA: prekomjerno taloženje cementa na zubnome korijenu

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

ENGLISKI: hypercementosis
NJEMAČKI: Hyperzementose; Zementhypertrophie

hiperdoncija

DEFINICIJA: postojanje prekobrojnih zuba u čeljustima

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 125.

ENGLISKI: hyperdontia
NJEMAČKI: Hyperdontie
LATINSKI: hyperdontia
TALIJANSKI: iperdontia

hiperfosfatemija

DEFINICIJA: stanje u kojem je koncentracija fosfatnih iona u izvanstaničnoj tekućini viša od normalne

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 991.

ENGLISKI: hyperphosphatemia
NJEMAČKI: Hyperphosphatämie
TALIJANSKI: iperfosfatemia

hiperglikemija

DEFINICIJA: stanje popraćeno povišenom razinom šećera u krvi

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

ENGLISKI: high blood sugar; hyperglycemia
NJEMAČKI: Hyperglykämie
TALIJANSKI: iperglicemia

hiperkalcemija

DEFINICIJA: stanje u kojemu je koncentracija kalcijevih iona u izvanstaničnoj tekućini viša od normalne

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 980.

DOPUŠTENI NAZIV: hiperkalcijemija
ENGLISKI: hypercalcemia
NJEMAČKI: Hyperkalzämie
TALIJANSKI: ipercalcemia

hiperkeratoza

DEFINICIJA: povećano stvaranje rožnatoga sloja sluznice

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

ENGLJSKI: hyperkeratosis

NJEMAČKI: Hyperkeratose; übermäßige Verhornung

LATINSKI: hiperkeratosis

TALIJANSKI: ipercheratosi

hipermineralizacija

DEFINICIJA: prisutnost povećane količine mineralnih elemenata u kalcificiranome tkivu

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

ENGLJSKI: hypermineralisation

NJEMAČKI: Hypermineralisation

hiperortokeratoza

DEFINICIJA: nenormalno povećanje debljine sloja ortokeratina u epitelu, u čijemu podnožju zrnati sloj može biti istaknut

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

ENGLJSKI: hyperorthokeratosis

NJEMAČKI: Hyperorthokeratose

hiperosmolarnost

DEFINICIJA: stanje više osmorne koncentracije određene tekućine u odnosu na osmornu koncentraciju referentne otopine

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 298.

ENGLJSKI: hyperosmolarity

NJEMAČKI: Hyperosmolarität

TALIJANSKI: iperosmolarità

NAPOMENA: Dehidracija prouzročuje hiperosmolarnost izvanstanične tekućine.

hiperosmozni

DEFINICIJA: koji ima višu osmornu koncentraciju od referentne otopine

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 299.

DOPUŠTENI NAZIV: hiperosmotski; hiperosmolaran; hipertoničan

ENGLJSKI: hyperosmotic;

hyperosmolar; hypertonic

NJEMAČKI: hyperosmotisch;

hyperosmolar; hypertonisch

TALIJANSKI: iperosmotico; ipertonico

KONTEKST: U medicini se osmorne koncentracije određenih otopina najčešće i bez posebna isticanja uspoređuju s osmornom koncentracijom krvne plazme i u tome smislu opisuju kao hiperosmozne, hipoosmozne ili izoosmozne.

NAPOMENA: Naziv hipertoničan obično se upotrebljava u opisu otopina s visokom koncentracijom kroz staničnu opnu nedifuzibilnih otopljenih tvari u kojima dolazi do skvrčivanja stanica. Naziv hipertoničan upotrebljava se i za označavanje povećanoga mišićnog tonusa.

hiperparakeratoza

DEFINICIJA: zadebljanje rožnatoga sloja sluznice zbog njegova pojačanoga, ali poremećenoga stvaranja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

ENGLJSKI: hyperparakeratosis

NJEMAČKI: Hyperparakeratose

hiperparatireoidizam

DEFINICIJA: poremećaj doštitne žlijezde koji prouzročuje prekomjerno lučenje paratireoidnoga hormona
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 910.

DOPUŠTENI NAZIV: hiperparatireoza
ENGLESKI: hyperparathyroidism
NJEMAČKI: Hyperparathyroidismus
TALIJANSKI: iperparatireoidismo

hiperplastični pulpitis

DEFINICIJA: nepovratni pulpitis u kojemu dolazi do prerastanja kronično upaljene mlade zubne pulpe na griznu plohu
VRELO DEFINICIJE: Torabinejad, M.; Walton, R. E. Endodoncija: načela i praksa. Zagreb: Naklada Slap, 2010., 55.

DOPUŠTENI NAZIV: polip pulpe
ENGLESKI: hyperplastic pulpitis
NJEMAČKI: hyperplastische Pulpitis

hiperplazija

DEFINICIJA: porast veličine strukture zbog povećanja broja stanica
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.
ENGLESKI: hyperplasia
NJEMAČKI: Hyperplasie

hipersekreција

DEFINICIJA: prekomjerno izlučivanje tjelesnih sokova
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 190.
ENGLESKI: hypersecretion
NJEMAČKI: Hypersekretion

hipertelorizam

DEFINICIJA: urođena anomalija u kojoj su orbite postavljene bočno u odnosu na normalan položaj
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 138.
ENGLESKI: hypertelorism
NJEMAČKI: Hypertelorismus
TALIJANSKI: ipertelorismo

hipertireoza

DEFINICIJA: pojačana aktivnost štitnjače
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 198.
ENGLESKI: hyperthyroidism
NJEMAČKI: Hyperthyreose
TALIJANSKI: ipertiroidismo

hipertrofija

DEFINICIJA: povećanje organa ili tkiva zbog porasta veličine stanica
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.
ENGLESKI: hypertrophy
NJEMAČKI: Hypertrophie
TALIJANSKI: ipertrofia

hipnotik

DEFINICIJA: depresor središnjega živčanog sustava koji prouzročuje san
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 94.
ENGLESKI: hypnotic
NJEMAČKI: Hypnotikum
TALIJANSKI: farmaco sedativo ipnotico

hipobranhijalna jezična kvržica

DEFINICIJA: neparna izbočina mezenhima trećih ždrijelnih

lukova i prednjega dijela četvrtih ždrijelnih lukova u središnjoj ravnini prekrivena endodermom, koja služi kao osnova razvoja sluznice jezičnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure and function. St. Louis: Mosby, 1998., 46.

DOPUŠTENI NAZIV: hipobranhijalno izbočenje

ENGLESKI: hypobranhial eminence; hypopharyngeal eminence

NJEMAČKI: hypobranhialer Wulst

LATINSKI: eminentia hypobranhialis

TALIJANSKI: eminenza ipobranhiale

hipodontcija

DEFINICIJA: urođen nedostatak manjega broja zuba

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 135.

ENGLESKI: hypodontia

NJEMAČKI: Hypodontie;

Zahnunterzahl

LATINSKI: hypodontia

hipofosfatazija

DEFINICIJA: genska bolest koju obilježuje snižena razina alkalne fosfataze u serumu i preuranjen gubitak zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 293.

ENGLESKI: hypophosphatasia

NJEMAČKI: Hypophosphatasie

hipofosfatemija

DEFINICIJA: stanje u kojemu je koncentracija fosfatnih iona u izvanstaničnoj tekućini niža od normalne

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada,

2006., 991.

ENGLESKI: hypophosphatemia

NJEMAČKI: Hypophosphatämie

TALIJANSKI: ipofosfatemia

hipofunkcija

DEFINICIJA: smanjenje funkcijske aktivnosti žlijezde, organa, mišića, mišićne skupine ili cijeloga područja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 191.

ENGLESKI: hypofunction

NJEMAČKI: Unterfunktion

hipogeuzija

DEFINICIJA: smanjena okusna osjetljivost

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 285.

ENGLESKI: hypogeusia

NJEMAČKI: Hypogeusie; verminderte Geschmacksempfindung

hipoglikemija

DEFINICIJA: stanje koje obilježuje snižena koncentracija glukoze u krvi

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 976.

ENGLESKI: hypoglycaemia

NJEMAČKI: Hypoglykämie; Unterzuckerung

TALIJANSKI: ipoglicemia

hipohondrija

DEFINICIJA: sklonost umišljanju bolesti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 342.

ENGLESKI: hypochondria

NJEMAČKI: Hypochondrie

TALIJANSKI: ipocondria

hipokalcemija

DEFINICIJA: stanje u kojemu je koncentracija kalcijevih iona u izvanstaničnoj tekućini niža od normalne

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 979.

DOPUŠTENI NAZIV: hipokalcijemija

ENGLJSKI: hypocalcemia

NJEMAČKI: Hypokalziämie

TALIJANSKI: ipocalcemia

hipomaturacijska caklina

DEFINICIJA: mutnobijela promjena na caklini, kad zubi izgledaju kao pokriveni snijegom

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 262.

DOPUŠTENI NAZIV: snijegom prekriveni zubi

ENGLJSKI: hypomaturation enamel; snow capped teeth

NJEMAČKI: Hypomaturation des Schmelzes; Unreife des Schmelzes

hipomineralizacija cakline

DEFINICIJA: stanje koje nastaje zbog poremećaja u mineralizaciji cakline, pri čemu je caklina nakon nicanja zuba relativno mekana i brzo potrošiva, pa zubi ostaju ogoljela dentina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 257.

ENGLJSKI: enamel hypomineralization

NJEMAČKI:

Zahnschmelzypomineralisation

hipoosmolarnost

DEFINICIJA: stanje niže osmotske koncentracije određene tekućine u odnosu na osmotsku koncentraciju referentne otopine

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J.

E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 298.

ENGLJSKI: hypoosmolarity

NJEMAČKI: Hypoosmolarität

TALIJANSKI: ipoosmolarità

NAPOMENA: Hipoosmolarnost je fiziološko obilježje sline.

hipoosmozni

DEFINICIJA: koji ima nižu osmotsku koncentraciju od referentne otopine

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 299.

DOPUŠTENI NAZIV: hipoosmotski; hipoosmolaran; hipotoničan

ENGLJSKI: hypoosmotic; hypoosmolar; hypotonic

NJEMAČKI: hypoosmotisch; hypoosmolar; hypotonisch

TALIJANSKI: ipoosmotico; ipotonico

KONTEKST: U medicini se osmotske koncentracije određenih otopina najčešće i bez posebna isticanja uspoređuju s osmotskom koncentracijom krvne plazme i u tome smislu opisuju kao hiperosmotske, hipoosmotske ili izoosmotske.

NAPOMENA: Naziv hipotoničan obično se upotrebljava u opisu otopina s niskom koncentracijom kroz staničnu opnu nedifuzibilnih otopljenih tvari u kojima dolazi do bubrenja stanica. Naziv hipotoničan upotrebljava se i za označavanje smanjenoga mišićnog tonusa.

hipoparatiroidizam

DEFINICIJA: poremećaj doštitne žlijezde koji prouzrokuje smanjeno lučenje paratiroidnoga hormona

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada,

2006., 910.

DOPUŠTENI NAZIV: hipoparatiroidoza

ENGLESKI: hypoparathyroidism

NJEMAČKI: Hypoparathyroidismus

TALIJSKI: ipoparatiroidismo

hipoplazija

DEFINICIJA: manjkav ili nepotpun razvoj tkiva ili organa

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

ENGLESKI: hypoplasia

NJEMAČKI: Hypoplasie

TALIJSKI: poplasia

hipoplazija cakline

DEFINICIJA: stanje koje nastaje zbog poremećaja u stvaranju organskoga matriksa cakline, a klinički se očituje kao tanka caklina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 256.

ENGLESKI: enamel hypoplasia

NJEMAČKI: Zahnschmelzhypoplasie

hiposalivacija

DEFINICIJA: smanjeno lučenje sline

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 320.

ENGLESKI: hyposalivation

NJEMAČKI: Hyposalivation

TALIJSKI: iposalivazione

KONTEKST: Hiposalivacija može biti posljedica dehidracije organizma.

hipotelorizam

DEFINICIJA: urođena malformacija koju obilježuje malen interpupilarni razmak

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 139.

ENGLESKI: hypothelorism

NJEMAČKI: Hypertelorismus

TALIJSKI: ipotelorismo

hipotireoza

DEFINICIJA: nedostatak hormona štitnjače

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 198.

ENGLESKI: hypothyroidism

NJEMAČKI: Hypothyreose

TALIJSKI: ipotiroidismo

hipovitaminoza

DEFINICIJA: bolesno stanje sa slabo izraženim kliničkim simptomima koje nastaje zbog djelomičnoga nedostatka vitamina

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 122.

ENGLESKI: hypovitaminosis

NJEMAČKI: Hypovitaminose

TALIJSKI: ipovitaminosi

NAPOMENA: Hipovitaminoza se može odraziti na izgled usne sluznice i na pojavu određenih lezija.

hipovolemijski šok

DEFINICIJA: šok koji nastaje zbog nagla smanjenja krvnoga obujma za 30 ili više posto

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 127.

ENGLESKI: hypovolaemic shock

NJEMAČKI: hypovolämischer Schock

TALIJSKI: shock ipovolemico

histamin

DEFINICIJA: lokalni hormon koji se oslobađa u upalnim reakcijama, alergijskim reakcijama i pri svakome oštećenju tkiva

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 182.

ENGLESKI: histamine

NJEMAČKI: Histamin

TALIJANSKI: istamina

KONTEKST: Histamin je u čovjeka raspoređen po čitavu tijelu.

histodiferencijacija zuba

DEFINICIJA: razvojna faza zuba u kojoj se nakupine sličnih epitelnih stanica koje su dotad činile zubni organ počinju pretvarati u morfološki različite sastavnice

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarčić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 20.

ENGLESKI: tooth histodifferentiation; dental histodifferentiation

NJEMAČKI: Zahnhistodifferenzierung

histogeneza

DEFINICIJA: faza razvoja zuba u kojoj diferencijacijom stanica dolazi do stvaranja zubnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 290.

ENGLESKI: histogenesis

NJEMAČKI: Histogenese

TALIJANSKI: istogenesi

histokompatibilnost

DEFINICIJA: stupanj podudarnosti između tkivnih antigena različitih jedinki koji u drugome organizmu mogu izazvati imunosnu reakciju

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 348.

DOPUŠTENI NAZIV: kompatibilnost tkiva

ENGLESKI: histocompatibility

NJEMAČKI: Histokompatibilität

histologija

DEFINICIJA: znanost o normalnoj morfologiji, biokemiji i funkciji tkiva

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 348.

ENGLESKI: histology

NJEMAČKI: Histologie

LATINSKI: histologia

histoplazmoza

DEFINICIJA: gljivična infekcija koju prouzročuje *Histoplasma capsulatum*, nastupa udisanjem

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 214.

ENGLESKI: histoplasmosis

NJEMAČKI: Histoplasmose

LATINSKI: histoplasmosis

TALIJANSKI: istoplasmosi

NAPOMENA: Kod histoplazmoze infekcija se najprije pojavljuje u dišnome sustavu, a često zahvaća i usnu šupljinu. Na nepčanoj i jezičnoj sluznici vidljive su granulomatozne nodularne tvorbe koje egzulceriraju, a mogu se pojaviti i na ostalim dijelovima usne sluznice.

HIV melanoza

DEFINICIJA: mrljasta smeđa pigmentacija vidljiva na sluznici bolesnika seropozitivnih na HIV, neodređene etiologije

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 133.

ENGLESKI: HIV-related oral melanosis

NJEMAČKI: orale Melanose bei HIV-Infektion

hladna bočna kondenzacija

DEFINICIJA: hladna tehnika punjenja korijenskoga kanala glavnim i dodatnim štapićima gutaperke u

kombinaciji s punilom

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 319.

DOPUŠTENI NAZIV: hladna lateralna kondenzacija

ENGLESKI: cold lateral compaction

NJEMAČKI: kalte laterale Kondensationstechnik

TALIJANSKI: condensazione laterale della guttaperca fredda

hladni apsces

DEFINICIJA: apsces koji sporo raste i ne pokazuje znakove upale ili su ti znakovi neznatni

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 97.

ENGLESKI: cold abscess

NJEMAČKI: kalter Abszess

Hodgkinova bolest

DEFINICIJA: zloćudna bolest sa specifičnim Reed-Sternbergovim stanicama kao zloćudnim supstratom nepoznata uzroka, čije zloćudne stanice najvjerojatnije potječu od makrofaga

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 350.

DOPUŠTENI NAZIV: Hodgkinov limfom; limfogranulomatoza

ENGLESKI: Hodgkin's disease

NJEMAČKI: Hodgkinsche Krankheit

Hoeov skidač

DEFINICIJA: strugač kojemu je kontaktna poluga svijena pod kutem od 99 °, rezni rub svijen na kraju poluge te oštrica ukošena pod kutem od 45 °

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 758.

DOPUŠTENI NAZIV: Hoeov skidač kamenca

NEPREPORUČENI NAZIV: skidač kamenca po Hoeu; strugač po Hoeu

ENGLESKI: Hoe scaler

NJEMAČKI: Hoe-Zahnsteinentferner

NAPOMENA: Hoeov strugač rabi se u parodontologiji.

homeostaza

DEFINICIJA: održavanje stalnih uvjeta u unutarnjoj sredini stanica čovjekova organizma, čime se omogućuje njihova normalna funkcija

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 350.

ENGLESKI: homeostasis

NJEMAČKI: Homöostase

TALIJANSKI: omeostasi

homocistinurija

DEFINICIJA: poremećaj sinteze aminokiseline cistationa iz homocisteina i serina s pomoću enzima cistationinsinteaze

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 339.

ENGLESKI: homocystinuria

NJEMAČKI: Homocystinurie

TALIJANSKI: omocistinuria

homogena leukoplakija

DEFINICIJA: klinička leukoplakija koja izgleda kao lokalizirana lezija ili opsežna jednolika bijela promjena, a čija površina može biti naborana, iscrtkana, nejednolika i papilomatozna

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 76.

ENGLESKI: homogenous leukoplakia

NJEMAČKI: homogene Leukoplakie
LATINSKI: leukoplakia simplex
TALIJANSKI: leucoplachia omogenea

homogena slitina

DEFINICIJA: slitina u kojoj dolazi do potpune međusobne topljivosti svih sastojaka koji izgrađuju zajedničku prostornu rešetku, pri čemu nastaju jedinstveni kristali mješanci

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 27.

DOPUŠTENI NAZIV: homogena legura
ENGLJSKI: homogeneous alloy
NJEMAČKI: homogene Legierung
TALIJANSKI: lega omogenea

homogena tvar

DEFINICIJA: tvar koja je u svakome svojem dijelu ista

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 14.

ENGLJSKI: homogenous matter
NJEMAČKI: homogener Stoff
TALIJANSKI: sostanza omogenea

homopolimer

DEFINICIJA: polimer sastavljen od istovrsnih ponavljanih kemijskih jedinica

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 63.

ENGLJSKI: homopolymer
NJEMAČKI: Homopolymer
TALIJANSKI: omopolimero

hondritis

DEFINICIJA: patološka promjena obilježena upalnim promjenama hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-

Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 91.
ENGLJSKI: chondritis
NJEMAČKI: Chondritis;
 Knorpelentzündung

hondroblast

DEFINICIJA: aktivna hrskavična stanica okrugla oblika koja izlučuje međustaničnu tvar i sudjeluje u stvaranju hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 192.

ENGLJSKI: chondroblast
NJEMAČKI: Chondroblast

hondroliposarkom

DEFINICIJA: zloćudni hrskavični sarkom

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 91.

ENGLJSKI: chondroliposarcoma;
 chondrofibrosarcoma

hondrom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor hrskavičnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 178.

ENGLJSKI: chondroma
NJEMAČKI: Chondroblastom;
 Chondrom; Knorpelgewächs

hondrosarkom

DEFINICIJA: sarkom koji stvara hrskavično tkivo, najčešće se pojavljuje na cjevastim kostima

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 178.

ENGLJSKI: chondrosarcoma
NJEMAČKI: Chondrosarkom

hondroza

DEFINICIJA: proces stvaranja hrskavice
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 91.

ENGLISKI: chondrosis

NJEMAČKI: Knorpelbildung

Hookeov zakon

DEFINICIJA: zakon koji kaže da je tvrdo tijelo elastično ako nakon promjene oblika djelovanjem vanjske sile ponovno poprimi prvobitni oblik kada te sile prestanu djelovati
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 59.

ENGLISKI: Hooke's law

NJEMAČKI: Hooke'sches Gesetz

TALIJANSKI: legge di Hook

KONTEKST: Hookeov zakon bitan je pri ispitivanju elastičnosti protetskih kvačica.

horizontalni prijklop

DEFINICIJA: udaljenost između usnenih bridova gornjih sjekutića i usnenih površina donjih sjekutića u položaju maksimalne interkuspidacije

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 83.

ENGLISKI: overjet

NJEMAČKI: Overjet; Überbiss in horizontaler Ebene

TALIJANSKI: overjet; sovrapposizione orizzontale

hormon

DEFINICIJA: kemijska tvar koja se stvara u specifičnim endokrinim žlijezdama iz kojih se luči u krv i djeluje na udaljene ciljane stanice
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 353.

ENGLISKI: hormone

NJEMAČKI: Hormon

TALIJANSKI: ormoni

hormon koji oslobađa tireotropin

DEFINICIJA: peptid koji luči hipotalamus te potiče izlučivanje tireotropina i prolaktina
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 838.

KRATICA - HRVATSKI: TRH

KRATICA - ENGLISKI: TRH

KRATICA - NJEMAČKI: TRH

ENGLISKI: thyrotropin-releasing hormone

NJEMAČKI: Thyreotropin-freisetzendes Hormon

TALIJANSKI: ormone che rilascia la tireotropina

hormonska terapija

DEFINICIJA: primjena prirodnih hormona i tvari s hormonskim djelovanjem u liječenju manjka pojedinih hormona ili određenih bolesti i sindroma

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 353.

ENGLISKI: hormone therapy

NJEMAČKI: Hormontherapie

TALIJANSKI: terapia ormonale

Howshipova lakuna

DEFINICIJA: udubljenje na površini koštanoga matriksa nastalo resorpcijskom aktivnošću osteoklasta koji se u njemu nalaze
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 143.

ENGLISKI: Howship's lacuna; resorption pit

NJEMAČKI: Howshipsche Lakune;
Howship-Lakune
TALIJANSKI: lacuna di Howship

hranjenje

DEFINICIJA: unos i obradba hrane u usnoj šupljini te njezino gutanje radi opskrbe organizma potrebnim kemijskim tvarima

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 771.

ENGLISKI: eating; feeding

NJEMAČKI: Essen; Ernährung

TALIJANSKI: mangiare; alimentazione

hrskavica

DEFINICIJA: potporno tkivo koje se sastoji od skupina okruglih hrskavičnih stanica smještenih u međustaničnoj tvari

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 194.

ENGLISKI: cartilage

NJEMAČKI: Knorpel

LATINSKI: cartilago

hrskavica grkljanskoga poklopca

DEFINICIJA: nepravilna trokutasta hrskavica koja čini hrskavičnu osnovu grkljanskoga poklopca

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 110.

DOPUŠTENI NAZIV: epiglotisna hrskavica

ENGLISKI: epiglottic cartilage

NJEMAČKI: Kehldeckelknorpel

LATINSKI: cartilago epiglottica

TALIJANSKI: cartilagine epiglottica

hrskavična stanica

DEFINICIJA: stanica koja tvori hrskavicu

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 91.

DOPUŠTENI NAZIV: hondrocit

ENGLISKI: chondrocyte

NJEMAČKI: Chondrozyt; Knorpelzelle

hrskavični

DEFINICIJA: koji je građen od hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 79.

ENGLISKI: cartilaginous

NJEMAČKI: knorpelartig

humani papiloma virus

DEFINICIJA: deoksiribovirus široko rasprostranjen u populaciji, koji prouzročuje nastanak dobroćudnih i zloćudnih promjena kože i sluznica

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 165.

KRATICA - HRVATSKI: HPV

KRATICA - ENGLISKI: HPV

ENGLISKI: human papilloma virus

NJEMAČKI: humanes Papillomvirus

humidor

DEFINICIJA: zatvorena plastična posuda ili izolirana plastična vrećica na čijemu se dnu nalazi vlažan papirnati ručnik

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 373.

ENGLISKI: humidor

NJEMAČKI: Humidor

TALIJANSKI: umidore

humoralna imunodeficijencija

DEFINICIJA: urođena imunodeficijencija koja obuhvaća poremećaje u funkciji limfocita B, zbog čega dolazi do poremećaja u proizvodnji protutijela

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska

knjiga, 2005., 146.

ENGLESKI: humoral immunodeficiency

NJEMAČKI: humorale Immundefizienz

TALIJANSKI: immunodeficienza umorale

NAPOMENA: U humoralnoj imunodeficijenciji u ustima najčešće vidimo piogene infekcije oportunističkom oralnom florom.

humoralna imunost

DEFINICIJA: svojstvo organizma da se odupre djelovanju stranih tvari, posredovano protutijelima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 363.

ENGLESKI: humoral immunity

NJEMAČKI: humorale Immunität

TALIJANSKI: immunità umorale

Hunter-Schregerove pruge

DEFINICIJA: optički fenomen vidljiv pod mikroskopom, koji nastaje isprepletanjem snopova caklinskih prizama u njihovu toku, pri čemu se na mjestu križanja vide tamnije pruge, a na mjestu rasplitanja svjetlije pruge

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 195.

DOPUŠTENI NAZIV: Hunter-Schregerova ispruganost

ENGLESKI: bands of Schreger; Hunter-Schreger bands

NJEMAČKI: Hunter-Schregersche Streifung

TALIJANSKI: strie di Schreger; strie di Hunter-Schreger

Hunterov sindrom

DEFINICIJA: X-vezani oblik mukopolisaharidoze s blaže izraženim promjenama

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 332.

DOPUŠTENI NAZIV: mukopolisaharidoza tip II

ENGLESKI: Hunter`s syndrome

NJEMAČKI: Hunter-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Hunter

Huntingtonova bolest

DEFINICIJA: nasljedna degenerativna bolest središnjega živčanog sustava obilježena korejom i demencijom

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 598.

DOPUŠTENI NAZIV: Huntingtonova koreja

ENGLESKI: Huntington`s disease

NJEMAČKI: Huntington-Krankheit

TALIJANSKI: malattia di Huntington

KONTEKST: U Huntingtonovoj bolesti disfagija i koreatični pokreti lica i jezika otežavaju stomatološko liječenje te stoga treba izbjegavati zubne proteze.

Hurlerov sindrom

DEFINICIJA: nakupljanje kiselih mukopolisaharida u različitim tkivima zbog enzimskoga defekta

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 330.

DOPUŠTENI NAZIV: mukopolisaharidoza tip I

ENGLESKI: Hurler`s syndrome

NJEMAČKI: Hurler-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Hurler

Hutchinsonov zub

DEFINICIJA: zub bačvasta izgleda s oštećenjem sjekutičnoga brida u obliku polumjeseca, koji nastaje kao posljedica teratogenoga djelovanja mikroorganizma na ameloblaste

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 131.

ENGLISKI: Hutchinson's tooth
NJEMAČKI: Hutchinsonszahn;
 syphilitischer Zahn; Tonnenzahn
TALIJANSKI: dente di Hutchinson
NAPOMENA: Hutchinsonov je zub, uz
 ostale simptome, znak intrauterine
 infekcije sifilisom.

hvatiste

DEFINICIJA: mjesto na kojemu se
 spajaju mišići i tetive na kostima
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 206.
DOPUŠTENI NAZIV: insercija
ENGLISKI: insertion
NJEMAČKI: Insertion

hvatiste mišića

DEFINICIJA: anatomski definirano
 mjesto uz koje se skeletni mišić
 pričvršćuje tetivom ili tetivnom
 pločom
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
 J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
 Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,
 122.
DOPUŠTENI NAZIV: mišićna insercija
ENGLISKI: muscle attachment
NJEMAČKI: Muskelanheftung
LATINSKI: insertio musculi
KONTEKST: Hvatiste mišića najčešće je
 na kosti.
NAPOMENA: Prijašnji nazivi kojima
 se označivalo mjesto pričvršćenja
 skeletnoga mišića uz kost ili drugo
 tkivo razlikovali su polazište mišića
 (lat. origo) i hvatiste mišića (lat.
 insertio). Novo anatomsko nazivlje
 upotrebljava samo naziv hvatiste
 mišića.

I. Blackov razred

DEFINICIJA: kaviteti u jamicama i
 brazdama svih zuba
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i
 terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:
 Naklada Zadro, 1994., 346.

DOPUŠTENI NAZIV: I. klasa; I. razred
ENGLISKI: class I
NJEMAČKI: die Kavitätenklasse I
TALIJANSKI: classe I

I. Kennedyjev razred

DEFINICIJA: topografski razred koji
 označuje stanje u kojemu je zubni
 luk skraćen na objema stranama
 čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična
 proteza. Zagreb: Školska knjiga,
 1982., 13.
DOPUŠTENI NAZIV: Kennedyjeva klasa I
ENGLISKI: Kennedy's class I
NJEMAČKI: Kennedy-Klasse I
TALIJANSKI: I classe di Kennedy

I. Parantov razred

DEFINICIJA: vađenje impaktiranoga ili
 retiniranoga donjeg trećeg kutnjaka
 uz uklanjanje dijela kosti
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna
 kirurgija. Zagreb: Medicinska
 naklada, 1991., 217.
DOPUŠTENI NAZIV: I. Parantova klasa
NEPREPORUČENI NAZIV: klasa I po
 Parantu
ENGLISKI: Parant scale I
NJEMAČKI: Klasse I nach Parant
TALIJANSKI: classa I di Parant

I. Wildov razred

DEFINICIJA: oblik bezube čeljusti kod
 koje je zubni luk je prekinut
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična
 proteza. Zagreb: Školska knjiga,
 1982., 11.
DOPUŠTENI NAZIV: klasa I po Wildu
ENGLISKI: Wild Class I
NJEMAČKI: Klasse I nach Wild
TALIJANSKI: classe I di Wild

I. Winterov razred

DEFINICIJA: impaktirani donji treći
 kutnjak sa središnjom osovinom
 zuba okomitom na zubni luk
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna

kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 216.

NEPREPORUČENI NAZIV: klasa I po Winteru

ENGLESKI: Winter classification vertical

NJEMAČKI: Klasse I nach Winter

TALIJANSKI: classe I di Winter

idiopatska erozija

DEFINICIJA: erozija tvrdih zubnih tkiva kojoj je uzrok nepoznat

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 115.

ENGLESKI: idiopathic erosion

NJEMAČKI: idiopathische Zahnerosion

TALIJANSKI: erosione idiopatica

idiopatska trombocitopenična purpura

DEFINICIJA: sistemska autoimuna bolest prouzročena stvaranjem autoantitijela na trombocitne antigene koja se klinički očituje pojavom ekhimoza i petehija na udovima, vratu i trupu

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 160.

KRATICA - HRVATSKI: ITP

ENGLESKI: idiopathic

thrombocytopenic purpura

NJEMAČKI: idiopathische

thrombozytopenische Purpura

TALIJANSKI: porpora trombocitopenica idiopatica

KONTEKST: U idiopatskoj trombocitopeničnoj purpuri na sluznici usne šupljine mogu se vidjeti ekhimoze, petehije i spontana krvarenja.

idiopatski

DEFINICIJA: kojemu je uzrok bolesti nepoznat

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of

Periodontology, 2001., 26.

ENGLESKI: idiopathic

NJEMAČKI: idiopathisch

iglodržać

DEFINICIJA: instrument koji služi za zaustavljanje krvarenja i čvrsto pridržavanje tkiva

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St.Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 79.

ENGLESKI: needle holder

NJEMAČKI: Haltezange; Nadelhalter

TALIJANSKI: porta-aghi

KONTEKST: Iglodržać ima držak i hvatalo koje podsjeća na kljun, a držak ima zupce kojim se može zaključati u stisnutome položaju. Veoma je nalik peanu, a glavna je razlika u radnome dijelu, tj. kljunu, koji za razliku od peana ima nazubljenu površinu u obliku rombova, tako da se igla ne može rotirati kada se čvrsto primi.

ihthioza

DEFINICIJA: nasljedna bolest obilježena veoma suhom kožom uz ljuštenje, pojavljuje se u više oblika, ovisno o načinu nasljeđivanja

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 358.

ENGLESKI: ichthyosis

NJEMAČKI: Ichtiose

LATINSKI: ichthyosis

TALIJANSKI: ictiosi

II. Blackov razred

DEFINICIJA: kaviteti na proksimalnim plohama distalnih zuba ispod kontaktne točke

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 346.

DOPUŠTENI NAZIV: II. klasa; II. razred

ENGLISKI: class II

NJEMAČKI: Kavitätenklasse II

TALIJANSKI: classe II

II. Kennedyjev razred

DEFINICIJA: topografski razred koji označuje stanje u kojemu je zubni luk skraćen samo na jednoj strani čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 13.

DOPUŠTENI NAZIV: Kennedyjeva klasa II

ENGLISKI: Kennedy's class II

NJEMAČKI: Kennedy-Klasse II

TALIJANSKI: II classe di Kennedy

II. Parantov razred

DEFINICIJA: vađenje impaktiranoga ili retiniranoga donjeg trećeg kutnjaka uz odstranjivanje dijela kosti i presijecanje zuba

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 217.

DOPUŠTENI NAZIV: II. Parantova klasa

NEPREPORUČENI NAZIV: klasa II po Parantu

ENGLISKI: Parant scale II

NJEMAČKI: Klasse II nach Parant

TALIJANSKI: classe II di Parant

II. Wildov razred

DEFINICIJA: oblik bezube čeljusti kod koje je zubni luk skraćen

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 11.

DOPUŠTENI NAZIV: klasa II po Wildu; Wildova II. klasa

ENGLISKI: Wild Class II

NJEMAČKI: Klasse II nach Wild

TALIJANSKI: classe II di Wild

II. Winterov razred

DEFINICIJA: retinirani donji treći kutnjak kojemu središnja osovina zatvara oštar kut sa središnjom

osovinom drugoga kutnjaka, a grizna je ploha trećega kutnjaka u mezoangularnome položaju
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 216.

NEPREPORUČENI NAZIV: klasa II po Winteru

ENGLISKI: Winter classification mesioangular

NJEMAČKI: Klasse II nach Winter

TALIJANSKI: classe II di Winter

III. Blackov razred

DEFINICIJA: kaviteti na proksimalnim ploham prednjih zuba ispod dodirne plohe

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 346.

DOPUŠTENI NAZIV: III. klasa; III. razred

ENGLISKI: class III

NJEMAČKI: Kavitätenklasse III

TALIJANSKI: classe III

III. Kennedyjev razred

DEFINICIJA: topografski razred koji označuje stanje u kojemu je zubni luk prekinut u bočnome predjelu čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 13.

DOPUŠTENI NAZIV: Kennedyjeva klasa III

ENGLISKI: Kennedy's class III

NJEMAČKI: Kennedy-Klasse III

TALIJANSKI: III classe di Kennedy

III. Parantov razred

DEFINICIJA: vađenje impaktiranoga ili retiniranoga donjeg trećeg kutnjaka uz uklanjanje dijela kosti, presijecanje zuba i razdvajanje korijena

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 217.

DOPUŠTENI NAZIV: III. Parantova klasa

NEPREPORUČENI NAZIV: klasa III po Parantu
ENGLESKI: Parant scale III
NJEMAČKI: Klasse III nach Parant
TALIJANSKI: classe III di Parant

III. Wildov razred

DEFINICIJA: oblik bezube čeljusti kod koje je zubni luk skraćen i prekinut
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 11.

DOPUŠTENI NAZIV: klasa III po Wildu
ENGLESKI: Wild classification Class III; Wild Class III
NJEMAČKI: Klasse III nach Wild
TALIJANSKI: classe III di Wild

III. Winterov razred

DEFINICIJA: retinirani donji treći kutnjak kojemu središnja osovina zatvara pravi kut sa središnjom osovinom drugoga kutnjaka, a grizna je ploha trećega kutnjaka okrenuta prema drugome kutnjaku
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 216.

NEPREPORUČENI NAZIV: klasa III po Winteru
ENGLESKI: Winter classification horizontal
NJEMAČKI: Klasse III nach Winter
TALIJANSKI: classe III di Winter

ijatrogen

DEFINICIJA: nenormalno mentalno ili fizičko stanje koje je posljedica terapije
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.
ENGLESKI: iatrogenic
NJEMAČKI: iatrogen

ijatrogeno oštećenje

DEFINICIJA: oštećenje koje nastaje kao posljedica liječničkih zahvata, pretraga ili načina liječenja
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 358.
ENGLESKI: iatrogenic injury; iatrogenic damage
NJEMAČKI: iatrogene Verletzung
TALIJANSKI: lesione iatrogena

imipenem

DEFINICIJA: antibiotik iz skupine beta-laktama koji sadržava dva beta-laktamska prstena sa zajedničkom karbapenemskom jezgrom
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 69.
ENGLESKI: imipenem
NJEMAČKI: Imipenem

imobilizacija zuba

DEFINICIJA: učvršćivanje zuba u alveoli da bi se osiguralo njegovo cijeljenje
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarčić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 302.
ENGLESKI: immobilisation
NJEMAČKI: Immobilisierung
TALIJANSKI: immobilizzazione dei denti
NAPOMENA: Neke od vrsta imobilizacije zuba su imobilizacija izbijenoga ili luksiranoga ozlijeđenog zuba i imobilizacija transplantiranoga zuba.

impaktirani zub

DEFINICIJA: zub koji nije izniknuo zbog mehaničke zapreke
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 209.
ENGLESKI: impacted tooth

NJEMAČKI: impaktierter Zahn

LATINSKI: dens impactus

TALIJANSKI: dente impattato

implantološka kirurgija

DEFINICIJA: postupak u dentalnoj implantologiji koji obuhvaća planiranje, odabir i ugradnju zubnoga usatka i pripadajuće suprastrukture

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 352.

ENGLISKI: implant surgery

NJEMAČKI: Implantatchirurgie

implantološka protetika

DEFINICIJA: protetika manjka zuba i pripadajućih struktura na zubnim usadcima

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 352.

DOPUŠTENI NAZIV: implantoprotetika

ENGLISKI: implant prosthodontics

NJEMAČKI: Implantatprothetik

impregnacija

DEFINICIJA: prožimanje čvrstih materijala zaštitnim otopinama, emulzijama ili uljima da bi se povećala njihova otpornost

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 199.

ENGLISKI: impregnation

NJEMAČKI: Imprägnierung

impregnirani retrakcijski konac

DEFINICIJA: retrakcijski konac natopljen vazokonstriktorom ili adstringensom koji kemijski izaziva odmicanje gingive pri uzimanju otiska, čime je omogućen prikaz završne crte brušenja

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.;

Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 261.

ENGLISKI: impregnated retraction cord

NJEMAČKI: imprägnierter Retraktionsfaden

imunocitokemija

DEFINICIJA: grana citokemije koja se bavi otkrivanjem proteinskih sastojaka stanice primjenom metode vezivanja protutijela na antigen, čemu prethodi obilježivanje protutijela tako da budu vidljiva svjetlosnim ili elektronskim mikroskopom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 362.

ENGLISKI: immunocytochemistry

NJEMAČKI: Immunozytochemie

TALIJANSKI: immunocitochimica

imunodefijencija

DEFINICIJA: neučinkovit imunوسي odgovor ili oštećenje imunosi odgovora koje može biti nasljedno ili stečeno

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 480.

ENGLISKI: immunodeficiency

NJEMAČKI: Immundefizienz

TALIJANSKI: immunodeficienza

imunoelektroforeza

DEFINICIJA: metoda kojom se mogu utvrditi i izbrojiti pojedine bjelančevine u serumu, urinu ili u drugim biološkim tekućinama

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 362.

ENGLISKI: immunoelectrophoresis

NJEMAČKI: Immunelektrophorese

KONTEKST: Imunoelktroforeza se sastoji od početnoga elektroforetskog razdvajanja bjelančevina, nakon čega slijedi imunodifuzija.

imunofluorescencija

DEFINICIJA: metoda za prikazivanje antigena u stanicama i tkivima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 362.

ENGLJSKI: immunofluorescence

NJEMAČKI: Immunfluoreszenz

KONTEKST: Imunofluorescencija se provodi izravnim vezanjem antitijela obilježenoga fluorokromom na stanične antigene ili neizravnim postupkom vezanja specifičnoga neobilježenog protutijela na stanične antigene, nakon čega se dodaje antiimunoglobulinski serum obilježen fluorescentnom bojom.

imunoglobulin

DEFINICIJA: serumski glikoprotein koji pripada pretežno gamaglobulinskoj frakciji i djeluje kao protutijelo

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 362.

ENGLJSKI: immunoglobulin

NJEMAČKI: Immunglobulin

imunokompetencija

DEFINICIJA: sposobnost razvijanja imunosnoga odgovora

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: imunosni status

PREDLOŽENI NAZIV: imunosposobnost

NEPREPORUČENI NAZIV: imunološki

status

ENGLJSKI: immunocompetence

NJEMAČKI: Immunkompetenz

imunomodulator

DEFINICIJA: endogena ili egzogena tvar koja regulira ili prilagođuje jačinu, vrstu, trajanje i sposobnost imunološkoga odgovora

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 363.

DOPUŠTENI NAZIV: modifikator biološke reakcije

ENGLJSKI: immunomodulator

NJEMAČKI: Immunomodulator

imunosna reakcija

DEFINICIJA: reakcija organizma na ulazak stranih antigena

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 24.

ENGLJSKI: immunological reaction

NJEMAČKI: Immunreaktion

imunosno testiranje

DEFINICIJA: testiranje koje služi za određivanje stanja imunosnoga sustava i njegove reakcije na infektivne ili druge podražaje

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 57.

NEPREPORUČENI NAZIV: imunološko testiranje

ENGLJSKI: immunological testing

NJEMAČKI: immunologisches Testverfahren

KONTEKST: Imunosno se testiranje provodi ispitivanjem stanične ili humoralne imunosti.

imunost

DEFINICIJA: svi mehanizmi koje tijelo upotrebljava kao zaštitu od stranih

tijela

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: imunitet

ENGLESKI: immunity

NJEMAČKI: Immunität

imunostimulator

DEFINICIJA: lijek koji pojačava odgovor obrambenoga sustava organizma

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 183.

ENGLESKI: immunostimulator; immunostimulant

NJEMAČKI: Immunostimulator

imunosupresija

DEFINICIJA: potiskivanje imunosne reakcije

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 99.

ENGLESKI: immunosuppression

NJEMAČKI: Immunsuppression

TALIJANSKI: immunosuppressione

imunosupresiv

DEFINICIJA: lijek koji potiskuje odgovor obrambenoga sustava organizma

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 183.

ENGLESKI: immunosuppressant; immunosuppressive drug

NJEMAČKI: Immunosuppressivum

imunoterapija

DEFINICIJA: liječenje bolesti postupcima koji mogu promijeniti imunosni odgovor

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 364.

DOPUŠTENI NAZIV: imunosna terapija

ENGLESKI: immunotherapy

NJEMAČKI: Immuntherapie

in vitro

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: pokusno uzgajanje stanica, tkiva ili embrijskih osnova organa u kulturi tkiva

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 379.

ENGLESKI: in vitro

NJEMAČKI: in vitro

LATINSKI: in vitro

in vivo

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: ponašanje ili proučavanje stanica, tkiva ili organa unutar živoga organizma

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 379.

ENGLESKI: in vivo

NJEMAČKI: in vivo

LATINSKI: in vivo

incidentalna reimplantacija

DEFINICIJA: reimplantacija nakon traumatskoga izbijanja ili luksacije zuba

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 190.

ENGLESKI: incidental reimplantation; incidental replantation

NJEMAČKI: anfallend Reimplantation

TALIJANSKI: reimpiantamento incidentale

indeks

DEFINICIJA: matematički pokazatelj kojim se izražava odnos između

dviju veličina

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 27.

ENGLISKI: index

NJEMAČKI: Index

indeks caklinskih oštećenja

DEFINICIJA: pokazatelj koji označuje opseg zahvaćenosti cakline i opis prisutnih oštećenja

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodonticija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 298.

DOPUŠTENI NAZIV: indeks caklinskih defekata

KRATICA - ENGLISKI: EDI

ENGLISKI: Enamel Defects Index

NJEMAČKI: Schmelzdefekt-Index

TALIJANSKI: indice dei difetti dello smalto dentario

indeks CPITN

DEFINICIJA: parodontološki indeks kojim se mjeri stupanj težine gingivitisa i parodontitisa te koji omogućuje zaključke o načinu i opsegu potrebna liječenja

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 72.

KRATICA - ENGLISKI: CPITN

ENGLISKI: community periodontal index of treatment needs

NJEMAČKI: CPITN-Index

indeks gingivitisa

DEFINICIJA: parodontološki indeks s pomoću kojeg se utvrđuje postojanje ili stupanj upale gingive

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 69.

DOPUŠTENI NAZIV: indeksi upale gingive

ENGLISKI: gingival index

NJEMAČKI: Zahnfleisch-Index

TALIJANSKI: indice gengivale

indeks KEP

DEFINICIJA: pokazatelj zahvaćenosti populacije zubnim karijesom koji se uspostavlja na temelju broja zuba s karijesom, zuba s ispunom i broja izvađenih zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 226.

DOPUŠTENI NAZIV: KEP indeks

ENGLISKI: DMFT index

NJEMAČKI: DMF-Index

indeks krvareće bradavice

DEFINICIJA: indeks gingivitisa kojim se procjenjuje intenzitet krvarenja nakon laganoga sondiranja žlijeba bradavice u četirima stupnjevima

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 69.

DOPUŠTENI NAZIV: indeks krvareće papile

KRATICA - ENGLISKI: PBI

ENGLISKI: papilla bleeding index

NJEMAČKI: Papillen-Blutungs-Index

TALIJANSKI: indice di sanguinamento papillare

indeks krvarenja nakon sondiranja

DEFINICIJA: indeks gingivitisa koji mjeri krvarenje nakon sondiranja na svim četirima zubnim površinama, bez gradacije

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 69.

KRATICA - ENGLISKI: BOP

ENGLISKI: bleeding on probing

NJEMAČKI: Bluten auf Sondieren

TALIJANSKI: sanguinamento al sondaggio

indeks parodontne bolesti

DEFINICIJA: parodontološki indeks kojim se u trima stupnjevima određuje težina gingivitisa i gubitak pričvrstva

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 71.

KRATICA - ENGLSKI: PDI

ENGLSKI: periodontal disease index

NJEMAČKI: Parodontalindex

indeks plaka

DEFINICIJA: parodontološki indeksi s pomoću kojeg se utvrđuje prisutnost ili količina plaka

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 67.

ENGLSKI: plaque index

NJEMAČKI: Zahnbelag-Index

indeks resorpcije korijena

DEFINICIJA: pokazatelj kvantitativne procjene vrijednosti korijena odnosno stupnja njegov sklonosti razgradnji

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 404.

ENGLSKI: root resorption index

NJEMAČKI: Zahnresorptionsindex

TALJANSKI: indice di riassorbimento della radice

NAPOMENA: Više vrijednosti indeksa označuju veću opasnost od nastanka resorpcije.

indikacija

DEFINICIJA: medicinska uputa o potrebi za liječenjem ili operacijskim zahvatom koja se donosi na temelju odgovarajućih simptoma

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 202.

ENGLSKI: indication

NJEMAČKI: Indikation

indirektno prekrivanje zubne pulpe

DEFINICIJA: postupak medikamentne zaštite i očuvanja vitalnosti zubne pulpe koji se provodi da bi se zubna pulpa poticala na odlaganje tercijarnoga dentina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 346.

KRATICA - HRVATSKI: IPP

ENGLSKI: indirect pulp capping

NJEMAČKI: indirekte Überkappung

TALJANSKI: incappucciamento pulpare indiretto

individualna nadogradnja

DEFINICIJA: fiksni nadomjestak jedinstvena oblika i dimenzija koje odgovaraju danoj situaciji, a koji se izrađuje na temelju izmodeliranoga predloška ili otiska

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 69.

DOPUŠTENI NAZIV: lijevana nadogradnja

ENGLSKI: custom post and core

NJEMAČKI: individueller Stiftaufbau; gegossener Stiftaufbau

individualna žlica

DEFINICIJA: sredstvo s pomoću kojega se otisni materijal unosi u usta

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1020.

ENGLSKI: custom tray; individual impression tray; individual tray

NJEMAČKI: individuell hergestellter Abdrucklöffel; individueller Abdrucklöffel

TALJANSKI: portaimpronte individuale

NAPOMENA: Individualna žlica izrađena je iz akrilata na temelju studijskoga ili anatomskoga modela.

inervacija

DEFINICIJA: opskrba tkiva ili organa živcima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 365.

DOPUŠTENI NAZIV: oživčivanje

ENGLESKI: innervation

NJEMAČKI: Innervation

LATINSKI: inervatio

infantilno gutanje

DEFINICIJA: gutanje koje se pojavljuje u male djece, obilježeno stezanjem muskulature usana i vrhom jezika koji dodiruje donju usnu uz malu aktivnost stražnjih jezičnih i ždrijelnih mišića

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 85.

DOPUŠTENI NAZIV: visceralno gutanje
ENGLESKI: infantile swallow; visceral swallow

NJEMAČKI: infantiles Schlucken

TALIJSKI: deglutizione infantile

NAPOMENA: Infantilno gutanje normalno nestaje tijekom prve godine života.

infarkt miokarda

DEFINICIJA: nekroza dijela miokarda zbog nagla prekida u opskrbi koronarnom krvlju

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 57.

ENGLESKI: myocardial infarct

NJEMAČKI: Herzinfarkt; Myokardinfarkt

TALIJSKI: infarto miocardico

infektivni endokarditis

DEFINICIJA: mikrobnna zaraza endotela srca ili srčanih zalistaka koja se najčešće javlja kod urođenih ili stečenih srčanih nedostataka
VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: bakterijski endokarditis

ENGLESKI: infective endocarditis

NJEMAČKI: infektiöse Endokarditis

TALIJSKI: endocardite infettiva

infiltracija

DEFINICIJA: nakupljanje u tkivu tvari i stanica koje se u njemu inače ne nalaze

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 367.

DOPUŠTENI NAZIV: prožimanje

ENGLESKI: infiltration

NJEMAČKI: Infiltration

LATINSKI: infiltratio

infiltracijska anestezija

DEFINICIJA: primjena lokalnoga anestetika u područje živčanih završetaka

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 156.

ENGLESKI: infiltration anaesthesia

NJEMAČKI: Infiltrationsanästhesie

infiltracijska keramika

DEFINICIJA: tehnika izradbe jezgre krunice pri kojoj se najprije načini oblik krunice od aluminijske oksidne keramike, a potom peče i infiltrira sa staklom

VRELO DEFINICIJE: Craig, R. G.; Powers, J. M.; Wataha, J. C. Dental materials:

Properties and manipulation. St. Louis: Mosby, 2000., 564.

NEPREPORUČENI NAZIV: slip cast keramika

ENGLISKI: slip cast ceramic

NJEMAČKI: Infiltrationskeramik

infiltrat

DEFINICIJA: upaljeno žarište u tkivu ili organu koje se sastoji od različitih stanica limfocita, leukocita, plazma-stanica, histiocita te seruma i limfe

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 204.

ENGLISKI: infiltrate

NJEMAČKI: Infiltrat

TALIJANSKI: infiltrazione

infraaurikularni limfni čvor

DEFINICIJA: duboki parotidni limfni čvor smješten pod uškom, neposredno ispod ovojnice podušne žlijezde slinovnice i unutar njezina parenhima

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 307.

ENGLISKI: infraauricular lymph node

NJEMAČKI: infraauriculärer

Lymphknoten

LATINSKI: nodus infraauricularis

TALIJANSKI: linfonodo infra-auricolare

infraorbitalna anestezija

DEFINICIJA: provodna anestezija prednjih i središnjih grana infraorbitalnoga živca koja se primjenjuje pri oralnokirurškim zahvatima na više od dvama gornjočeljusnim prednjim zubima i u predvornome području iznad njih

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb:

Medicinska naklada, 2009., 46.

ENGLISKI: infraorbital block

NJEMAČKI: Infraorbitalanästhesie

TALIJANSKI: blocco infraorbitale;

anestesia del nervo infraorbitario

infuzija

DEFINICIJA: unošenje velike količine tekućine u organizam intravenski, intraarterijski, potkožno ili intraosealno

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 368.

ENGLISKI: infusion

NJEMAČKI: Infusion

NAPOMENA: Infuzija se prima uglavnom sporo, u kapljicama.

inhalacijska sedacija

DEFINICIJA: sedacija koja se provodi udisanjem mješavine dušikova oksidula i kisika

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S.

Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 166.

ENGLISKI: inhalation sedation

NJEMAČKI: Inhalationssedierung

TALIJANSKI: sedazione inalatoria

inhibitor polimerizacije

DEFINICIJA: kemijski agens koji može spriječiti samostvrđnjivanje kompozitne smole

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 191.

ENGLISKI: polymerisation inhibitor

NJEMAČKI: Polymerizationinhibitor

TALIJANSKI: inibitore della polimerizzazione

inhibitor rasta hidroksiapatita

DEFINICIJA: tvari koje se nalaze u slini i sprečavaju rast kristala hidroksiapatita

VRELO DEFINICIJE: Fejerskov, O.; Kidd, E. Dental caries: The disease and its clinical management. Copenhagen: Blackwell Munsgaard, 2003., 52.

PREDLOŽENI NAZIV: usporivač rasta hidroksiapatita

ENGLJSKI: hydroxyapatite growth inhibitor

NJEMAČKI: Hydroxylapatit Wachstuminhibitor

TALIJANSKI: inibitore accrescimento cristalli di idrossiapatite

inicijacija

DEFINICIJA: faza razvoja zuba u kojoj se duž zubne gredice pojavljuju zubni zametci

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 290.

ENGLJSKI: initiation

NJEMAČKI: Initiation

TALIJANSKI: iniziazione

inkluzija

DEFINICIJA: virusna tvorevina u jezgri ili u citoplazmi stanice vidljiva običnim mikroskopom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 369.

DOPUŠTENI NAZIV: inkluzijsko tjelešće; uklopina

ENGLJSKI: inclusion

NJEMAČKI: Inklusion

inkompetentne usne

DEFINICIJA: usne koje su u položaju fiziološkoga mirovanja odvojene više od 3 ili 4 mm

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby,

2006., 182.

ENGLJSKI: lip incompetence

NJEMAČKI: Lippeninkompetenz

inkubacija

DEFINICIJA: vrijeme od infekcije do pojave prvih simptoma bolesti, ovisi o virulenciji uzročnika i otpornosti organizma

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 205.

ENGLJSKI: incubation

NJEMAČKI: Inkubation

TALIJANSKI: incubazione

inlejna kvačica

DEFINICIJA: obuhvatna kvačica u sustavu lijevanoga okluzijskog upirača koji je izrađen poput inleja

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: inlej kvačica

ENGLJSKI: inlay clasp

NJEMAČKI: Inlay-Klammer

TALIJANSKI: gancio nascosto tipo intarsio

inlejni most

DEFINICIJA: most s inlejem kao sidrom na jednom ili na svim zubima nosačima mosta

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 276.

ENGLJSKI: inlay bridge

NJEMAČKI: Einlagebrücke; Inlaybrücke

TALIJANSKI: inlay ponte

inlejni vosak

DEFINICIJA: tvrdi vosak plave i zelene boje koji se upotrebljava za modeliranje krunica, mostova, lijevanih ispuna i ostalih voštanih elemenata

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 148.

NEPREPORUČENI NAZIV: inlej vosak

ENGLESKI: inlay wax

NJEMAČKI: Einlagewachs; Inlaywachs

TALIJANSKI: cera per intarsi

instrument *LightSpeed*

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - engleski

DEFINICIJA: nikal-titanski instrument za strojnu obradbu korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 534.

ENGLESKI: LightSpeed instrument

NJEMAČKI: LightSpeed-Instrument

instrument *ProFile*

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - engleski

DEFINICIJA: nikal-titanski instrument koniciteta od 4 do 8 %, s posebnim instrumentima za obradbu krunske, srednje i vršne trećine korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 252.

ENGLESKI: ProFile-instrument

NJEMAČKI: ProFile-Instrument

instrument *ProTaper*

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - engleski

DEFINICIJA: nikal-titanski instrument promjenjivoga koniciteta, koji se sastoji od S i F instrumenata u slijedu, služi za strojnu i ručnu obradbu korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 256.

ENGLESKI: ProTaper instrument

NJEMAČKI: ProTaper-Instrument

integrini

DEFINICIJA: receptori na površini stanice koji služe za staničnu adheziju

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 28.

ENGLESKI: integrins

NJEMAČKI: Integrine

TALIJANSKI: integrine

intencijska reimplantacija

DEFINICIJA: reimplantacija nakon planirana vađenja

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 191.

ENGLESKI: intent reimplantation; intent replantation

NJEMAČKI: Absicht Reimplantation

TALIJANSKI: reimpiantamento intenzionale

interalveolna crta

DEFINICIJA: crta koja spaja sredinu gornjega grebena sa sredinom donjega u bilo kojem frontalnome presjeku

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 214.

DOPUŠTENI NAZIV: interalveolarna linija
NEPREPORUČENI NAZIV: interalveolna linija

ENGLESKI: interalveolar line

NJEMAČKI: interalveoläre Linie

TALIJANSKI: linea interalveolare

interaproskimalan

DEFINICIJA: koji leži između dodirnih točaka ili dodirnih ploha dvaju zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: interaproskimalan

ENGLISKI: interproximal
NJEMAČKI: interapproximal
TALIJANSKI: interprossimale

interferencija

DEFINICIJA: nepoželjni okluzijski dodiri koji mogu prouzročiti odstupanje od fizioloških putanja donje čeljusti tijekom kretne zatvaranja u položaj maksimalne interkuspidacije ili pak otežavaju glatku kliznu kretnju u položaj ili iz položaja maksimalne interkuspidacije

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 16.

NEPREPORUČENI NAZIV: interferenca
ENGLISKI: interference
NJEMAČKI: Interferenz
TALIJANSKI: interferenza

interferon

DEFINICIJA: glikoprotein male molekulske mase koji se upotrebljava u liječenju bolesti prouzročenih virusima
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 81.

ENGLISKI: interferon
NJEMAČKI: Interferon
TALIJANSKI: interferone

interglobularni dentin

DEFINICIJA: nemineralizirani dijelovi dentina koji se nalaze među centrima mineralizacije dentina
VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 135.

ENGLISKI: interglobular dentine
NJEMAČKI: Interglobulardentin

interkondilna os

DEFINICIJA: zamišljena crta koja prolazi obama kondilima te koja se rotira, klizi i naginje tijekom svih kretanja donje čeljusti, posebice graničnih
VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: transversalna os; donjočeljusna os

ENGLISKI: intercondylar axis
NJEMAČKI: Interkondylärachse
TALIJANSKI: asse intercondilare

interkondilna udaljenost

DEFINICIJA: udaljenost između kondilnih rotacijskih središta
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 575.

NEPREPORUČENI NAZIV: interkondilarna udaljenost

ENGLISKI: intercondylar distance
NJEMAČKI: interkondylärer Abstand
TALIJANSKI: distanza intercondilare

interkuspidacija

DEFINICIJA: položaj koji označuje odnos griznih površina zuba gornje i donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 39.

ENGLISKI: intercuspidation
NJEMAČKI: Höckergebiss; Interkuspidation; Schlussbiss

interkuspidacijski položaj

DEFINICIJA: položaj u kojem nepčane kvrčice gornjih pretkutnjaka dodiruju rubne bridove donjih pretkutnjaka i prvoga kutnjaka, meziolingvalne kvrčice gornjih kutnjaka dodiruju središnje jamice donjih kutnjaka, a distolingvalne kvrčice gornjih kutnjaka dodiruju rubne grebene donjih kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 39.

KRATICA - HRVATSKI: IKP

ENGLISKI: intercuspidation position

NJEMAČKI: Interkuspitationsposition

TALIJANSKI: posizione di

intercuspidazione

interleukini

DEFINICIJA: citokini čija je prva zadaća komunikacija između leukocita i drugih stanica koje sudjeluju u imunostimulirajućim i upalnim procesima

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 167.

KRATICA - ENGLISKI: IL

ENGLISKI: interleukins

NJEMAČKI: Interleukine

TALIJANSKI: interleuchine

intermaksilarni segment

DEFINICIJA: embrijska tvorba nastala spajanjem središnjih nosnih nastavaka u središnjoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 333.

ENGLISKI: intermaxillary segment

NJEMAČKI: Zwischenkiefersegment

TALIJANSKI: segmento intermascellare

KONTEKST: Iz intermaksilarnoga segmenta razvijaju se filtrum gornje usne, dio gornje čeljusti koji će poslije nositi sjekutiće i prednji dio tvrdoga nepca do sjekutićnoga otvora.

intermaksilarno učvršćivanje

DEFINICIJA: povezivanje gornje i donje čeljusti u položaj normalnoga zagriža, koji služi kao konzervativna metoda učvršćivanja ulomaka nakon prijeloma čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M.

Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 190.

DOPUŠTENI NAZIV: intermaksilarna fiksacija

KRATICA - HRVATSKI: IMF

ENGLISKI: intermaxillary fixation

NJEMAČKI: intermaxilläre Fixation;

intermaxilläre Verschnürung

TALIJANSKI: fissazione intermascellare

intermedijarni sloj

DEFINICIJA: dva do tri sloja spljoštenih epitelnih stanica smještenih između unutarnjega caklinskog epitela i zvjezdolike mrežice

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 294.

ENGLISKI: intermediate layer

NJEMAČKI: intermediäre Schicht

LATINSKI: stratum intermedium

TALIJANSKI: strato intermedio

interoceptor

DEFINICIJA: receptor koji nosi informaciju o statusu unutarnjih organa

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 37.

ENGLISKI: interoceptor

NJEMAČKI: Interzeptor

TALIJANSKI: interecettore

interokluzijski registrati

DEFINICIJA: pomoćna sredstva koja služe za postavu modela u artikulatu, na kojima se tada mogu promatrati međusobni odnosi zuba i otkriti nepoželjni doticaji i/ili druga okluzijska odstupanja te odrediti terapijski postupci

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb:

Media ogled, 2008., 35.

ENGLESKI: interocclusal record

NJEMAČKI: Okklusionsregistrar

intersticijski glositis

DEFINICIJA: nepravilna čvorasta zadebljanja na jeziku uz pojavu leukoplakičnih i atrofičnih područja koja nastaju u tercijarnome sifilisu i smatraju se prekanceroznim stanjem

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 313.

NEPREPORUČENI NAZIV: intersticijalni glositis

ENGLESKI: interstitial glossitis

NJEMAČKI: interstitielle Glossitis

LATINSKI: glossitis interstitialis

intertubularni dentin

DEFINICIJA: dio dentina smješten među dentinskim tubulima

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure and function. St. Louis: Mosby, 1998., 213.

ENGLESKI: intertubular dentine

NJEMAČKI: intertubuläres Dentin

intraalveolni parodontni džep

DEFINICIJA: patološki produbljen gingivni žlijeb popraćen uništenjem potpornoga parodontnog tkiva, kojemu je dno smješteno vršno od vrha pripadajuće alveolne kosti

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 435.

DOPUŠTENI NAZIV: intraalveolarni parodontni džep

ENGLESKI: intraalveolar periodontal pocket; intrabony periodontal pocket; infrabony periodontal pocket; subcrestal periodontal

pocket

NJEMAČKI: intraalveoläre

Parodontaltasche

intrakapsularan

DEFINICIJA: koji je unutar zglobne čahure

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: intraartikularan

ENGLESKI: intracapsular

NJEMAČKI: intrakapsulär

TALIJANSKI: intracapsulare

intralobularni izvodni kanalić

DEFINICIJA: izvodni kanalić žlijezda slinovnica koji je dio njihova parenhima

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 326.

ENGLESKI: intralobular duct

NJEMAČKI: Ductus intralobularis

LATINSKI: ductus intralobularis

intramaksilaran

DEFINICIJA: koji je unutar zubnoga luka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

ENGLESKI: intramaxillary

NJEMAČKI: intramaxillär

TALIJANSKI: intramascellare

intramuralan

DEFINICIJA: koji je u staničnoj stijenci ili stijenci organa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

ENGLESKI: intramural
NJEMAČKI: intramural
TALIJANSKI: intramurale

intramuskularan

DEFINICIJA: koji je unutar mišića
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 208.
ENGLESKI: intramuscular
NJEMAČKI: intramuskulär
TALIJANSKI: intramuscolare

intramuskularna injekcija

DEFINICIJA: injekcija koja se ubrizgava
 u mišić
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
 Farmakologija za stomatologe.
 Zagreb: Moderna vremena, 2000.,
 250.
KRATICA - HRVATSKI: i. m.
ENGLESKI: intramuscular injection
NJEMAČKI: intramuskuläre Injektion
TALIJANSKI: iniezione intramuscolare

intranuklearan

DEFINICIJA: koji je unutar stanične
 jezgre
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 208.
DOPUŠTENI NAZIV: unutarjezgren
ENGLESKI: intranuclear
NJEMAČKI: intranuklear
TALIJANSKI: intranucleare

intrapariostalni usadak

DEFINICIJA: usadak prilagođen
 obliku čeljusne kosti, smješten
 pod vanjskim ili vezivnim slojem
 periosta, s naknadnim izlaskom u
 usnu šupljinu radi sidrenja zubnih
 proteza ili u svrhu liječenja rascijepa
 nepca
VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland,
 W. A. Dorland's illustrated medical
 dictionary. Philadelphia: Saunders,
 1994., 884.

DOPUŠTENI NAZIV: intraperiostalni
 implantat
ENGLESKI: intraperiosteal implant
NJEMAČKI: intraperiostales Implantat

intravenska injekcija

DEFINICIJA: injekcija koja se ubrizgava
 izravno u venu
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
 Farmakologija za stomatologe.
 Zagreb: Moderna vremena, 2000.,
 250.
KRATICA - HRVATSKI: i. v.
ENGLESKI: intravenous injection
NJEMAČKI: intravenöse Injektion
TALIJANSKI: iniezione endovenosa

intubacija

DEFINICIJA: uvođenje cijevi za disanje
 kroz usta ili nos u dušnik da bi se
 uspostavio dišni put
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M.
 Mosby's Medical, Nursing and Allied
 Health Dictionary. St. Louis: Mosby,
 2002., 926.
ENGLESKI: intubation
NJEMAČKI: Intubation

invaginacija

DEFINICIJA: pojava da se jedan zub
 razvija u drugome zbog uvlačenja
 caklinskoga epitela u dentinsku
 jezguru
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna
 morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981.,
 129.
DOPUŠTENI NAZIV: zub u zubu
ENGLESKI: invagination; tooth within
 a tooth
NJEMAČKI: Invagination; Zahn in Zahn
LATINSKI: dens invaginatus; dens in
 dente
NAPOMENA: Invaginacijom je najčešće
 zahvaćen gornji bočni sjekutić.

inzulin

DEFINICIJA: peptidni hormon koji luče
 beta-stanice gušterače, nadzire

metabolizam ugljikohidrata

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 838.

ENGLESKI: insulin

NJEMAČKI: Insulin

TALIJANSKI: insulina

inzulinska rezistencija

DEFINICIJA: smanjena osjetljivost tkiva na inzulin

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 894.

PREDLOŽENI NAZIV: otpornost na inzulin

ENGLESKI: insulin resistance

NJEMAČKI: Insulinresistenz

TALIJANSKI: resistenza all'insulina

injekcija

DEFINICIJA: sterilna otopina, suspenzija ili emulzija ljekovite tvari u sterilnome otapalu namijenjena parenteralnoj primjeni

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 250.

ENGLESKI: injection

NJEMAČKI: Injektion

LATINSKI: injectiones

TALIJANSKI: iniezione

NAPOMENA: Injekcija se ubrizgava s pomoću igle i štrcaljke.

injekcijska igla

DEFINICIJA: instrument koji zajedno sa štrcaljkom služi za davanje tekućega sredstva u tkivo ili za uzimanje dijelova tkiva i stanica u dijagnostičke svrhe

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 196.

ENGLESKI: injection needle

NJEMAČKI: Injektionsnadel

ion

DEFINICIJA: električno nabijena čestica koja može biti atom ili skupina atoma

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 609.

ENGLESKI: ion

NJEMAČKI: Ion

TALIJANSKI: ione

ionizacija

DEFINICIJA: proces stvaranja iona

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 609.

ENGLESKI: ionisation

NJEMAČKI: Ionisation; Ionisierung

TALIJANSKI: ionizzazione

iontoforeza

DEFINICIJA: tehnika kojom se određeni lijekovi uvode u tkiva bez oštećenja bilo kojega drugog organa

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 391.

ENGLESKI: iontophoresis

NJEMAČKI: Iontophorese

TALIJANSKI: iontoforesi

NAPOMENA: Iontoforeza se izvodi tako da se jastučić s lijekom smjesti na željeno područje te se nakon toga kroz njega provodi slaba električna struja, uvodeći lijek u tkivo.

iradijantni bol

DEFINICIJA: rapidno promjenjivi bol

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.

DOPUŠTENI NAZIV: iradirajuća bol

ENGLESKI: irradiating pain

NJEMAČKI: irradierender Schmerz

TALIJANSKI: dolore irradiante

irverzibilna ishemija

DEFINICIJA: ishemija koja nastaje zbog mehaničkoga začepljenja žila te prouzročuje odumiranje stanica i koagulacijsku nekrozu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 210.

ENGLESKI: irreversible ischemia

NJEMAČKI: irreversible Ischämie

iritacija

DEFINICIJA: podražaj koji nastaje zbog djelovanja raznih egzogenih čimbenika na oralne strukture, a očituje se upalnom reakcijom tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 210.

ENGLESKI: irritation

NJEMAČKI: Irritation; Reiz; Reizung

iritancija

DEFINICIJA: sredstvo koje izaziva funkcionalni poremećaj ili organske promjene u tkivima

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 29.

NEPREPORUČENI NAZIV: iritans

ENGLESKI: irritant

NJEMAČKI: Reizerreger

TALIJANSKI: irritante

iscjedak

DEFINICIJA: nakupljena plazma, fibrin, upalne stanice, krv i nekrotične stanice u području upale

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 212.

DOPUŠTENI NAZIV: eksudat; izljev

ENGLESKI: exsudate

NJEMAČKI: Ausschwizung; Exsudat

KONTEKST: Prema vrsti elemenata koji

u njemu prevladavaju iscjedak može biti serozan, fibrinozan, purulentan i hemoragičan.

ishemija

DEFINICIJA: smanjenje ili gubitak krvnoga optoka u tkivu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 210.

ENGLESKI: ischaemia

NJEMAČKI: Ischämie

ispadanje mliječnoga zuba

DEFINICIJA: fiziološko ispadanje mliječnoga zuba zbog razgradnje korijena

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 236.

DOPUŠTENI NAZIV: eksfolijacija mliječnoga zuba

ENGLESKI: exfoliation of primary teeth

NJEMAČKI: Milchzahnexfoliation

TALIJANSKI: esfoliazione del dente di latte

ispiranje

DEFINICIJA: čišćenje vodom ili otopinom

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 29.

DOPUŠTENI NAZIV: irigacija

ENGLESKI: irrigation; lavage

NJEMAČKI: Bspülung; Irrigation; Spülung

TALIJANSKI: irrigazione

ispitivanje hladnoćom

DEFINICIJA: kliničko endodontsko ispitivanje za razlikovanje povratnoga od nepovratnoga pulpitisa i za prepoznavanje zuba s nekrotičnom zubnom pulpom

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L.

K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 212.

DOPUŠTENI NAZIV: test hladnoćom

NEPREPORUČENI NAZIV: kelte test

ENGLJSKI: cold test

NJEMAČKI: kalter Test

ispitivanje toplinom

DEFINICIJA: kliničko endodontsko ispitivanje za utvrđivanje patoloških promjena zubne pulpe s pomoću topline

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 14.

DOPUŠTENI NAZIV: toplinski test; test toplinom

ENGLJSKI: heat test

NJEMAČKI: Wärmetest

ispitivanje vitalnosti zubne pulpe

DEFINICIJA: postupak ispitivanja stanja pulpe radi utvrđivanja njezine vitalnosti, koji se izvodi toplinskim ili električnim podražajima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 397.

DOPUŠTENI NAZIV: test vitaliteta pulpe

ENGLJSKI: pulp vitality test

NJEMAČKI: Pulpavitalitätsprüfung;

Vitalitätstest

istezljivost

DEFINICIJA: svojstvo materijala da se može hladno izobličiti, a da pritom ne pukne

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 32.

DOPUŠTENI NAZIV: duktilnost

ENGLJSKI: ductility

NJEMAČKI: Dehnbarkeit

TALIJANSKI: duttilità

istisnutost

DEFINICIJA: luksacija zuba koja izaziva djelomičan pomak zuba izvan

njegove alveole

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 257.

DOPUŠTENI NAZIV: djelomična avulzija; ekstruzija; ekstruzijska luksacija; ekstruzijsko iščašenje

ENGLJSKI: extrusion

NJEMAČKI: Extrusion

TALIJANSKI: estrusione

istmus

DEFINICIJA: uska veza među korijenskim kanalima ispunjena pulpnim tkivom

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 710.

ENGLJSKI: isthmus

NJEMAČKI: Isthmus

TALIJANSKI: istmo

istostran

DEFINICIJA: koji pripada istoj strani tijela

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: ipsilateralan

ENGLJSKI: ipsilateral

NJEMAČKI: ipsilateral

LATINSKI: ipsilateralis

TALIJANSKI: omolaterale

KONTEKST: Ozljede središnjega živčanog sustava mogu biti praćene istostranim i/ili kontralateralnim oštećenjima perifernih tjelesnih funkcija.

istraživanje

DEFINICIJA: dijagnostički postupak za utvrđivanje dijagnoze na način utvrđen za određenu specijalnost

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 210.

DOPUŠTENI NAZIV: eksploracija;
sondiranje
ENGLISKI: exploration; probing
NJEMAČKI: Sondieren; Untersuchung

isušenost

DEFINICIJA: posljedica prekomjernoga gubitka tjelesne tekućine ili nedovoljnoga unošenja tekućine u tijelo

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 105.

DOPUŠTENI NAZIV: dehidracija
ENGLISKI: dehydration
NJEMAČKI: Austrocknung;
Dehydration; Dehydratisierung

iščašenje zuba

DEFINICIJA: pomak zuba iz alveolnoga pretinca

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R.
C. Pathways of the pulp. St. Louis:
Mosby, 2002., 623.

DOPUŠTENI NAZIV: luksacija
ENGLISKI: luxation
NJEMAČKI: Luxation
TALIJANSKI: lussazione

itakonska kiselina

DEFINICIJA: kiselina koja se dodaje otopini poliakrilne kiseline radi poboljšanja svojstava

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:
Naklada Zadro, 1994., 322.

ENGLISKI: itaconic acid
NJEMAČKI: Itaconsäure

IV. Blackov razred

DEFINICIJA: kavitet koji je nastao širenjem III. Blackovoga razreda na prednjim zubima i pretpostavlja gubitak sjekutičnoga kuta
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:
Naklada Zadro, 1994., 346.
DOPUŠTENI NAZIV: IV. klasa; IV. razred

ENGLISKI: class IV
NJEMAČKI: die Kavitätenklasse IV
TALIJANSKI: classe IV

IV. Kennedyjev razred

DEFINICIJA: topografski razred koji označuje stanje u kojemu je zubni luk prekinut samo u prednjemu predjelu čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 13.

DOPUŠTENI NAZIV: Kennedyjeva klasa IV
ENGLISKI: Kennedy's class IV
NJEMAČKI: Kennedy-Klasse IV
TALIJANSKI: IV classe di Kennedy

IV. Parantov razred

DEFINICIJA: vađenje impaktiranoga ili retiniranoga donjeg trećeg kutnjaka tijekom kojega se pretpostavljaju velike teškoće

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 217.

DOPUŠTENI NAZIV: IV. Parantova klasa
NEPREPORUČENI NAZIV: klasa IV po Parantu
ENGLISKI: Parant scale IV
NJEMAČKI: Klasse IV nach Parant

IV. Winterov razred

DEFINICIJA: retinirani donji treći kutnjak kojemu središnja osovina zatvara tupi kut sa središnjom osovinom drugoga kutnjaka, a grizna je ploha trećega kutnjaka u distoangularnome položaju, okrenuta prema uzlaznome kraku donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 216.
DOPUŠTENI NAZIV: klasa IV po Winteru
ENGLISKI: Winter classification distoangular
NJEMAČKI: Klasse IV nach Winter
TALIJANSKI: classe IV di Winter

ivomat

DEFINICIJA: aparat za polimerizaciju materijala koji se stvrdnjavaju pri temperaturi od 120 Celzijevih stupnjeva i uz tlak od 6 bara

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 211.

ENGLISKI: Ivomat

NJEMAČKI: Ivomat

izbijanje zuba

DEFINICIJA: ozljeda koja zub u potpunosti istisne iz alveole zbog fizičke traume u području lica ili čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 293.

DOPUŠTENI NAZIV: avulzija zuba; eksartikulacija zuba

ENGLISKI: tooth avulsion; avulsion injury; evulsion

NJEMAČKI: Zahnavulsion; Abriss; Avulsion

LATINSKI: avulsio dentis

TALIJANSKI: alvusione dei denti

NAPOМЕНА: Ovaj naziv treba razlikovati od naziva izbijanje zuba koji je žargonizam za preporučeni naziv nicanje zuba, odnosno za pojavu zuba u usnoj šupljini.

izbjeljivanje zuba

DEFINICIJA: postupak uklanjanja obojenosti zuba kemijskim sredstvima

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 750.

DOPUŠTENI NAZIV: bijeljenje zuba

ENGLISKI: bleaching; tooth whitening

NJEMAČKI: Zähnebleichen

izbrazdani jezik

DEFINICIJA: razvojna anomalija jezika nepoznata uzroka i patogeneze koja se klinički očituje višestrukim

udubinama ili brazdama na leđnoj strani jezika

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 122.

DOPUŠTENI NAZIV: fisurni jezik

ENGLISKI: fissured tongue; grooved tongue

NJEMAČKI: Faltenzunge

LATINSKI: lingua fissurata; lingua plicata

TALIJANSKI: lingua fissurata; lingua plicata

izgaranje

DEFINICIJA: potpuno sagorijevanje voštanoga odljeva, kako bi se omogućio prodor rastaljene slitine u šupljinu materijala za ulaganje u kojoj se nalazio voštani odljev

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 365.

ENGLISKI: burnout

NJEMAČKI: Abbrand; Ausbrennen

TALIJANSKI: combustione

izlijevanje

DEFINICIJA: prodor rastaljene slitine u šupljinu nastalu sagorijevanjem voštanoga odljeva

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.

Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 365.

ENGLISKI: pouring

NJEMAČKI: Gießen

izlučivanje

DEFINICIJA: oslobađanje iz organizma škodljivih i organizmu nepotrebnih tvari i otpadnih proizvoda metabolizma

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 135.

DOPUŠTENI NAZIV: sekrecija

NEPREPORUČENI NAZIV: ekskrecija
ENGLISKI: excretion
NJEMAČKI: Absondern
LATINSKI: excretio
TALIJANSKI: escrezione

izljuščivanje

DEFINICIJA: kirurški postupak kojim se kohlejom uklanja patološko tkivo
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 210.
DOPUŠTENI NAZIV: ekskohleacija
ENGLISKI: excochleation
NJEMAČKI: Auskratzung; Excochleation

izmišljena bolest

DEFINICIJA: psihički poremećaj pri kojemu bolesnik nema ni jedan simptom bolesti
VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/download_0.htm, 28.
DOPUŠTENI NAZIV: izazvana bolest
ENGLISKI: fabricated illness; Münchhausen's syndrome
NJEMAČKI: Münchhausen-Stellvertreter-Syndrom

izmjenični kopolimer

DEFINICIJA: kopolimer koji ima ponavljane jedinice naizmjenice raspoređene u pravilnome rasporedu
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 64.
DOPUŠTENI NAZIV: alternirajući kopolimer

ENGLISKI: alternating copolymer
NJEMAČKI: alternierendes Copolymer
TALIJANSKI: copolimero alternante

iznenadna noćna zaduha

DEFINICIJA: iznenadan napadaj obilježen izrazitim manjkom zraka, koji pogođenu osobu budi iz sna, a najčešće se događa jedan do tri sata nakon odlaska na spavanje
VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 83.
DOPUŠTENI NAZIV: paroksizmalna noćna dispneja
ENGLISKI: paroxysmal nocturnal dyspnea
NJEMAČKI: paroxysmale nächtliche Dyspnoe

izogeni presadak

DEFINICIJA: presadak prenesen s jednoga na drugoga jednojajčanog blizanca
VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 332.
DOPUŠTENI NAZIV: izogeni transplantat; izograft; izotransplantat
NEPREPORUČENI NAZIV: singen
ENGLISKI: isogenic transplant; isograft
NJEMAČKI: isogenes Transplantat

izolacijsko sredstvo

DEFINICIJA: sredstvo koje se primjenjuje prije početka izradbe voštanoga odljeva te se njime premazuju radni bataljak, a služi osiguranju slobodnoga prostora za cement
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 313.
DOPUŠTENI NAZIV: izolacijski lak;

sredstvo za izolaciju

ŽARGONIZAM: izolak

ENGLESKI: die spacer

NJEMAČKI: Isoliermittel

izomeri

DEFINICIJA: spojevi jednake molekulske formule u kojima svaka molekula ima isti broj različito raspoređenih atoma istoga elementa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 212.

ENGLESKI: isomers

NJEMAČKI: Isomere

TALIJSKI: isomeri

izometrička kontrakcija

DEFINICIJA: kontrakcija bez skraćivanja kojom se učvršćuje ili stabilizira čeljust

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 31.

ENGLESKI: isometric contraction

NJEMAČKI: isometrische Kontraktion

TALIJSKI: contrazione isometrica

izoosmozni

DEFINICIJA: koji ima jednaku osmoznu koncentraciju kao i referentna otopina

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 299.

DOPUŠTENI NAZIV: izoosmotski; izoosmolaran; izotoničan

ENGLESKI: isoosmotic; isoosmolar; isotonic

NJEMAČKI: isoosmotisch; isoosmolar; isotonisch

TALIJSKI: isoosmotico; isotonico

NAPOMENA: Naziv izotoničan obično se upotrebljava u opisu otopina koje imaju jednaku koncentraciju

na staničnoj opni nedifuzibilnih otopljenih čestica kao i stanična tekućina te u kojima ne dolazi do promjena staničnoga obujma. Naziv izotoničan upotrebljava se i za označavanje mišićne kontrakcije pri kojoj se ne mijenja stupanj mišićne napetosti.

izotonična kontrakcija

DEFINICIJA: kontrakcija pod stalnim opterećenjem pri kojoj je u mišiću podražen velik broj motoričkih jedinica i pri kojoj se mišići potpuno skraćuju

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 31.

ENGLESKI: isotonic contraction

NJEMAČKI: isotonische Kontraktion

TALIJSKI: contrazione isotonica

izotop

DEFINICIJA: različit oblik istoga elementa jednake atomske težine i različitih fizikalnih svojstava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 212.

ENGLESKI: isotope

NJEMAČKI: Isotop

TALIJSKI: isotopo

izradba kaviteta

DEFINICIJA: postupak kojim se u zubu oblikuje biomehanički prihvatljiv oblik da bi se u kavitet stavio i zadržao ispun

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 326.

DOPUŠTENI NAZIV: preparacija kaviteta

ENGLESKI: cavity preparation

NJEMAČKI: Kavitätenpräparation

TALIJSKI: preparazione della cavità

izravna ozljeda zuba

DEFINICIJA: ozljeda zuba koja nastaje izravnim djelovanjem objekta na zub

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 54.

DOPUŠTENI NAZIV: direktna trauma zuba

ENGLISKI: direct tooth trauma

NJEMAČKI: direkte Zahnverletzung

TALIJANSKI: trauma dentale diretto

izravni kompozitni lijevani ispun

DEFINICIJA: lijevani ispun od kompozitnoga smolastog materijala koji se izrađuje u ustima pacijenta

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 436.

DOPUŠTENI NAZIV: direktni kompozitni inlej

ENGLISKI: direct composite inlay

NJEMAČKI: direktes Kompositinlay

izravno navoštavanje

DEFINICIJA: tehnika kojom se vosak pri oblikovanju budućega nadomjestka nanosi na bataljak u ustima pacijenta

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.

Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogleđ, 2008., 335.

DOPUŠTENI NAZIV: direktna tehnika navoštavanja

ENGLISKI: direct wax technique

NJEMAČKI: direkte Aufwachstechnik

izrezivanje

DEFINICIJA: kirurški postupak kojim se oštrim instrumentom izrezuje bolesno ili ozlijeđeno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: ekscizija

ENGLISKI: excision; cutting out

NJEMAČKI: Ausschneiden; Exzision

LATINSKI: excisio

izvancentrična kontrakcija

DEFINICIJA: istodobno produljivanje i skraćivanje mišića

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 32.

DOPUŠTENI NAZIV: ekscentrična kontrakcija

ENGLISKI: eccentric contraction

NJEMAČKI: exzentrische Kontraktion

TALIJANSKI: contrazione eccentrica

izvankrunska zglobna veza

DEFINICIJA: zglobna veza zalemljena na aproksimalnoj plohi zubne krunice

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 85.

DOPUŠTENI NAZIV: ekstrakoronarna zglobna veza

NEPREPORUČENI NAZIV: ekstrakoronarni etečmen

ENGLISKI: extracoronaral attachment

NJEMAČKI: extrakoronales Attachment

TALIJANSKI: legatura articolare extracoronale

izvanusni otvarač

DEFINICIJA: instrument za otvaranje usta pri ankilostomi izrađen prema osobnome otisku, sastavljen od unutarnjega i vanjskoga dijela s djelotvornim vlakom koji stvaraju gumice

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 374.

DOPUŠTENI NAZIV: intra-ekstraoralni otvarač; ekstraoralni otvarač

ENGLISKI: extraoral jaw opener

NJEMAČKI: extraoraler Mundöffner

TALIJANSKI: divaricatore extraorale

izvodni kanal podčeljusne žlijezde slinovnice

DEFINICIJA: izvodni kanal kojim podčeljusna žlijezda slinovnica izlučuje slinu u usnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 343.

DOPUŠTENI NAZIV: submandibularni kanal; Whartonov kanal

ENGLISKI: submandibular duct; Wharton's duct; submaxillary duct

NJEMAČKI: Wharton-Gang; Ausführungsgang der Unterkieferdrüse

LATINSKI: ductus submandibularis

TALIJSKI: dotto della ghiandola salivare sottomandibolare

Jacksonova kvačica

DEFINICIJA: lijevano ili žičano retencijsko sredstvo djelomične proteze s dvama interdentalnim krakovima

ENGLISKI: Jackson clasp

NJEMAČKI: Jackson-Klammer

TALIJSKI: gancio di Jackson

jagodična kost

DEFINICIJA: mala čvrsta kost lica koja čini podlogu jagodice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: sponična kost; zigomatična kost

ENGLISKI: zygomatic bone

NJEMAČKI: Backenknochen; Jochbein; Wangenbein

LATINSKI: os zygomaticum

TALIJSKI: osso zygomatico

jagodični izdanak gornje čeljusti

DEFINICIJA: izdanak gornje čeljusti smješten između njezine prednje i stražnje strane

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 35.

DOPUŠTENI NAZIV: sponični izdanak gornje čeljusti

ENGLISKI: zygomatic process of maxilla

NJEMAČKI: Jochbeinfortsatz des Oberkiefers

LATINSKI: processus zygomaticus maxillae

TALIJSKI: processo zigomatico del mascellare

jagodični luk

DEFINICIJA: luk koji nastaje spajanjem sljepoočnoga izdanka jagodične kosti i jagodičnoga izdanka sljepoočne kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: zigomatični luk; sponični luk

ENGLISKI: zygomatic arch; malar arch

NJEMAČKI: Jochbeinbogen; Jochbogen

LATINSKI: arcus zygomaticus

TALIJSKI: arco zygomatico

jagodični živac

DEFINICIJA: pobočna grana živca gornje čeljusti koja se odvaja u krilno-nepčanoj udubini i dijeli u dva kraka koji inerviraju kožu sljepoočnoga područja i kožu obraza

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 308.

DOPUŠTENI NAZIV: zigomatični živac

ENGLISKI: zygomatic nerve

NJEMAČKI: Nervus zygomaticus
LATINSKI: nervus zygomaticus
TALIJANSKI: nervo zigomatico

jaka bol

DEFINICIJA: bol povezana s izrazitim reakcijama pacijenta na provokaciju bolnoga područja
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.
ENGLISKI: severe pain
NJEMAČKI: starker Schmerz
TALIJANSKI: dolore severo

jamica

DEFINICIJA: mala šiljasta udubina na površini zuba smještena na spojištu dviju ili više razvojnih brazda ili na njihovu završetku
VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 13.
ENGLISKI: dimple; pit
NJEMAČKI: Grübchen; Grube
TALIJANSKI: fossetta; piccola depressione

japanski vosak

DEFINICIJA: žuti žilavi i ljepljivi vosak biljnoga podrijetla koji se lako oblikuje
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 143.
ENGLISKI: Japan wax
NJEMAČKI: Japanwachs
TALIJANSKI: cera giapponese

jedinstveno složeni odontom

DEFINICIJA: novotvorina u kojoj su prisutna sva kalcificirana zubna tkiva, nepravilne građe i slabije diferencijacije od normalnih zubnih

tkiva, čahuricom odijeljena od ostatka kosti

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 156.
ENGLISKI: complex odontoma; composite odontoma
NJEMAČKI: Verbundodontom
TALIJANSKI: odontoma complesso

jednočeljusna ortodonska naprava

DEFINICIJA: ortodonska naprava koja djeluje na jednu čeljust
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 3.
DOPUŠTENI NAZIV: monomaksimalna ortodonska naprava
ENGLISKI: monomaxillary orthodontic appliance
NJEMAČKI: monomaxillares kieferorthopädisches Gerät

jednofazno otiskivanje

DEFINICIJA: jednovremena otisna metoda pri kojoj se upotrebljava samo jedna vrsta otisnoga materijala
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 111.
DOPUŠTENI NAZIV: monofazni otisak
ENGLISKI: one component impression
NJEMAČKI: Einphasenabformung

jednoplášni kavitet

DEFINICIJA: kavitet koji obuhvaća samo jednu zubnu plohu
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 344.
DOPUŠTENI NAZIV: jednostavni kavitet
ENGLISKI: one surface cavity
NJEMAČKI: einflächige Kavität
TALIJANSKI: cavità situata su una superficie

jednostavna znojna žlijezda

DEFINICIJA: znojna žlijezda jednostavne tubularne građe rasprostranjena po gotovo svim dijelovima kože, koja izlučuje vodenasti znoj na površinu tijela
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 380.

DOPUŠTENI NAZIV: ekrina žlijezda znojnica; merokrina znojna žlijezda
ENGLISKI: eccrine sweat gland; merocrine sweat gland; simple sweat gland
NJEMAČKI: ekkrine Schweißdrüse; merokrine Schweißdrüse
LATINSKI: glandula sudorifera minor
TALIJANSKI: semplice ghiandola sudoripara

jednostavni prijelom krunice

DEFINICIJA: prijelom zubne krunice koji ne obuhvaća zubnu pulpu
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 608.
DOPUŠTENI NAZIV: jednostavna fraktura krunice; jednostavni lom krunice
ENGLISKI: uncomplicated crown fracture
NJEMAČKI: unkomplizierte Kronenfraktur

jednostran

DEFINICIJA: koji se odnosi na jednu stranu
VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1081.
DOPUŠTENI NAZIV: unilateralan

ENGLISKI: unilateral; one-sided
NJEMAČKI: einseitig
TALIJANSKI: unilaterale

jednostrana djelomična proteza

DEFINICIJA: djelomična proteza koja nadomješćuje zube koji nedostaju na jednoj strani zubnoga luka
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 1081.
ENGLISKI: unilateral removable dental prosthesis; unilateral partial denture
NJEMAČKI: einseitige Teilprothese
TALIJANSKI: protesi parziali unilaterale

jednostrano uravnotežena okluzija

DEFINICIJA: okluzija u kojoj je nekoliko zuba na radnoj strani u doticaju tijekom laterotruzijske kretnje donje čeljusti, dok zubi na mediotruzijskoj strani nisu u doticaju
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 122.
DOPUŠTENI NAZIV: unilateralno uravnotežena okluzija; grupna funkcija
ENGLISKI: unilateral balanced occlusion
NJEMAČKI: unilateral-balancierte Okklusion
TALIJANSKI: occlusione unilaterale bilanciata

jednovremeno otiskivanje

DEFINICIJA: otisna metoda koja se izvodi samo jednim unošenjem jednoga ili više otisnih materijala
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 112.
DOPUŠTENI NAZIV: jednovremeni otisak
ENGLISKI: one step impression
TALIJANSKI: impronta monofase

jednozidni parodontni koštani defekt

DEFINICIJA: parodontni koštani defekt koji je omeđen dvama zubnim zidovima i jednim koštanim zidom vestibularno ili oralno te mekim tkivom

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 100.

DOPUŠTENI NAZIV: jednozidni koštani džep

ENGLESKI: one-walled periodontal bony defect

NJEMAČKI: einwandiger Knochendefekt

jednjačna faza gutanja

DEFINICIJA: treća, nevoljna faza gutanja, u kojoj se peristaltičkim kretanjama stijenke jednjaka zalogaj potiskuje prema želucu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 783.

DOPUŠTENI NAZIV: ezofagealna faza gutanja

ENGLESKI: oesophageal phase of swallowing; oesophageal phase of deglutition

NJEMAČKI: ösophageale Schluckphase

TALIJANSKI: fase di deglutizione esofagea

jetkajuće-ispirujući adhezijski sustav

DEFINICIJA: adhezijski sustav koji uklanja zaostali sloj primjenom zasebne faze jetkanja i ispiranja

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 206.

ENGLESKI: etch-and-rinse adhesive

system

NJEMAČKI: Etch-and-Rinse-Adhesivsystem

jetkanje cakline

DEFINICIJA: nagrizanje cakline kiselinom, pri čemu se stvaraju pore i tako povećava reaktivna površina

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 202.

DOPUŠTENI NAZIV: jetkanje

ENGLESKI: enamel etching

NJEMAČKI: Schmelzanrauhung

TALIJANSKI: mordenzatura di smalto

jezična arterija

DEFINICIJA: prednja grana vanjske karotidne arterije koja prehranjuje jezik i podjezičnu žlijezdu slinovnicu

VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 106.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna arterija

NEPREPORUČENI NAZIV: arterija jezika

ENGLESKI: lingual artery

NJEMAČKI: Zungenarterie;

Zungenschlagader

LATINSKI: arteria lingualis

TALIJANSKI: arteria linguale

jezična bradavica

DEFINICIJA: bradavica koja u nakupinama oblaže sluznicu jezičnoga hrpta

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 88.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna papila

ENGLESKI: papilla of tongue; lingual papilla

NJEMAČKI: Zungenpapille
LATINSKI: papilla lingualis
TALIJANSKI: papilla linguale

jezična kost

DEFINICIJA: pomična kost potkovasta oblika smještena između baze jezika i grkljana koja služi kao hvatište srednjemu jezičnom mišiću te nadjezičnim i podjezičnim mišićima
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: hioidna kost
ENGLJSKI: hyoid bone; hyoid; lingual bone
NJEMAČKI: Zungenbein
LATINSKI: os hyoideum
TALIJANSKI: osso ioide
NAPOMENA: Jezična kost važna je za ostvarenje funkcija govora i gutanja.

jezična lipaza

DEFINICIJA: probavni enzim koji započinje razgradnju lipida u usnoj šupljini i želudcu, a izlučuju ga von Ebnerove žlijezde slinovnice
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 811.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna lipaza
ENGLJSKI: lingual lipase
NJEMAČKI: Zungenlipase

jezična međuzubna bradavica

DEFINICIJA: dio gingive smješten između zuba donje čeljusti i okrenut prema unutrašnjosti usne šupljine
VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 114.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna interdentalna papila; lingvalna gingivna papila
ENGLJSKI: lingual interdental papilla;

lingual gingival papilla
NJEMAČKI: linguale Zahnfleischpapille
TALIJANSKI: papilla gengivale interdental

jezična ploča

DEFINICIJA: velika spojka baze djelomične proteze koja se naslanja na jezične površine donjih zuba
VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1044.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna ploča
ENGLJSKI: lingual plate
NJEMAČKI: Lingualplatte; Zungenplatte
TALIJANSKI: placca linguale

jezična ploha

DEFINICIJA: ploha zuba okrenuta prema jeziku
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 80.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna ploha
ENGLJSKI: lingual surface
NJEMAČKI: Lingualfläche
TALIJANSKI: superficie linguale
NAPOMENA: Naziv jezična ploha najčešće se upotrebljava kad se govori o donjim zubima.

jezična pregrada

DEFINICIJA: vezivna ploča koja razdvaja mišiće lijeve i desne strane jezika
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.

DOPUŠTENI NAZIV: jezični septum
ENGLJSKI: lingual septum; septum of tongue
NJEMAČKI: Zungenseptum
LATINSKI: septum linguae
TALIJANSKI: setto linguale

jezična tetivna ploča

DEFINICIJA: vezivna ploča koja se pruža pod gornjom površinom jezika i služi za sidrenje mišićnih vlakana

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 87.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna aponeuroza; jezična aponeuroza

ENGLESKI: lingual aponeurosis

NJEMAČKI: Zungenaponeurose

LATINSKI: aponeurosis linguae

jezična udlaga

DEFINICIJA: udlaga koja služi za učvršćivanje zuba i kosti s krutom jezičnom stijenkom i žičanim ligaturama

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 367.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna udlaga; jezična šina; lingvalna šina

ENGLESKI: lingual splint

NJEMAČKI: Schiene

jezična varikoznost

DEFINICIJA: dobroćudno proširenje jezičnih vena na ventralnoj površini i bočnim rubovima jezika

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 128.

DOPUŠTENI NAZIV: varikozitet jezika

ENGLESKI: lingual varicosity

NJEMAČKI: linguale Krampfader; Zungenvarikose

LATINSKI: varices linguae

TALIJANSKI: varicosità linguale

jezična vena

DEFINICIJA: vena koja prati jezičnu arteriju i ulijeva se u unutarnju grkljansku venu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,

J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 306.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna vena; vena jezika

ENGLESKI: lingual vein

NJEMAČKI: Zungenader

LATINSKI: vena lingualis

jezična vezica

DEFINICIJA: udvostručenje sluznice koje učvršćuje jezik za dno usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 303.

DOPUŠTENI NAZIV: jezični frenulum; jezična vezica

NEPREPORUČENI NAZIV: frenulum jezika

ENGLESKI: frenulum of tongue; lingual frenulum

NJEMAČKI: Zungebändchen

LATINSKI: frenulum linguae

TALIJANSKI: frenulo linguale

jezična žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: jedna od malih, uglavnom mukoznih žlijezda slinovnica smještenih u jezičnoj sluznici i podsluznici

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalna žlijezda; žlijezda jezika

ENGLESKI: lingual salivary gland

NJEMAČKI: Zungenspeicheldrüse

LATINSKI: glandula lingualis

jezični

DEFINICIJA: koji pripada jeziku ili se na njega odnosi

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 340.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalni; glosalni
ENGLESKI: lingual
NJEMAČKI: lingual
LATINSKI: lingualis
TALIJANSKI: linguale

jezični hrbat

DEFINICIJA: prednji i gornji dio jezika koji dolazi u dodir s nepcem
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 35.
DOPUŠTENI NAZIV: dorzum jezika; hrbat jezika
ENGLESKI: dorsum of the tongue; tongue dorsum
NJEMAČKI: Zungenrücken
LATINSKI: dorsum linguae
TALIJANSKI: dorso della lingua

jezični krajnik

DEFINICIJA: nakupina limfoidnoga tkiva smještena na svakoj strani jezika iza ograđenih bradavica, koja čini prvu liniju obrane pri ulasku raznih antigena u organizam
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.
DOPUŠTENI NAZIV: jezična tonzila; lingvalna tonzila
ENGLESKI: lingual tonsil
NJEMAČKI: Zungenmandel
LATINSKI: tonsilla lingualis

jezični limfni čvor

DEFINICIJA: limfni čvor koji se nalazi uz jezičnu venu i prima limfu iz područja jezika
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 266.
DOPUŠTENI NAZIV: lingvalni limfni čvor
ENGLESKI: lingual node

NJEMAČKI: Zungenlymphknote
LATINSKI: nodus lingualis
TALIJANSKI: nodo linfatice linguale

jezični mišići

DEFINICIJA: skupina mišića koji tvore jezik i mijenjaju njegov položaj ili oblik
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.
DOPUŠTENI NAZIV: mišići jezika; lingvalni mišići
ENGLESKI: muscles of tongue
NJEMAČKI: Zungenmuskeln
LATINSKI: muscoli linguae

jezični papilitis

DEFINICIJA: povećanje i upala lisnatih bradavica zbog lokalne iritacije u usnoj šupljini ili zbog zaraze usne šupljine ili gornjih dišnih putova
VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 31.
DOPUŠTENI NAZIV: reaktivna limfoidna hiperplazija; papilitis jezika
ENGLESKI: lingual papillitis
NJEMAČKI: Papillitis linguae
LATINSKI: papillitis linguae; foliatae papillitis
TALIJANSKI: papillite linguale

jezični upirač

DEFINICIJA: metalni produžetak konstrukcije djelomične proteze koji leži na pripremljenome ležištu jezičnoga dijela uporišnoga zuba te osigurava neizravnu retenciju i uporište protezi
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 413.
DOPUŠTENI NAZIV: lingvalni upirač
ENGLESKI: lingual rest

NJEMAČKI: linguale
 Klammerabstützung
TALIJANSKI: appoggio linguale

jezično-ždrijelni živac

DEFINICIJA: mješoviti moždani živac koji oživčuje mišiće mekoga nepca i ždrijela, sluznicu ždrijela, nepčanih lukova te podušnu žlijezdu slinovnicu

VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i osjetila: Priručni anatomske atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 110.

DOPUŠTENI NAZIV: deveti moždani živac
NEPREPORUČENI NAZIV: glozofaringealni živac

ENGLJSKI: glossopharyngeal nerve

NJEMAČKI: Zungenschlundnerv;
 Zungen-Rachen-Nerv

LATINSKI: nervus glossopharyngeus

TALIJANSKI: nervo glosso-faringeo

jezik

DEFINICIJA: mišićni organ smješten u usnoj šupljini koji je važan za životne funkcije

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 303.

ENGLJSKI: tongue

NJEMAČKI: Zunge

LATINSKI: lingua

TALIJANSKI: lingua

NAPOMENA: Jezik sudjeluje u funkcijama kao što su sisanje, unos hrane, žvakanje, gutanje, govor, okus i opip.

jodoform pasta

DEFINICIJA: pasta koja ima trajni antiseptični učinak i primjenjuje se u korijenski kanal mliječnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000.,

40.

PREDLOŽENI NAZIV: jodoformna pasta

ENGLJSKI: iodine paste

NJEMAČKI: Jodoformpaste

TALIJANSKI: pasta con iodoformio

juvenilni kronični artritis

DEFINICIJA: autoimuna bolest koja prouzročuje upalu zglobova i može se očitovati kao sustavni, poliartikularni i oligoartikularni oblik
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 152.

ENGLJSKI: juvenile chronic arthritis

NJEMAČKI: juvenile chronische Arthritis

TALIJANSKI: artrite cronica giovanile

KONTEKST: U juvenilnome kroničnom artritisu vidljiva je pojava sitnih čvorića i eritema na sluznici usta.

NAPOMENA: Juvenilni kronični artritis pojavljuje se u osoba mlađih od 15 godina.

kaheksija

DEFINICIJA: stanje krajnje iscrpljenosti organizma zbog teških bolesti, osobito zloćudnih kroničnih infekcija, intoksikacija, poremećaja metabolizma, poremećaja funkcioniranja endokrinih žlijezda, gladovanja, avitaminoze, starosti i alkoholizma

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 75.

ENGLJSKI: cachexia

NJEMAČKI: Kachexie; Kräfterverfall

LATINSKI: cachexia

kakodoncija

DEFINICIJA: nepravilnost zuba koja se očituje promjenom oblika i veličine
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodontija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 75.

ENGLJSKI: cacodontia

NJEMAČKI: Kakodontia
TALIJANSKI: cacodonzia; dentizione
 irregolare

kakogeuzija

DEFINICIJA: osjećaj neugodna okusa u ustima

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 73.

ENGLESKI: cacogeusia; bad taste

NJEMAČKI: Kakogeusie; schlechter Mundgeschmack

kakosmija

DEFINICIJA: subjektivan osjećaj neugodna mirisa iz usta

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 75.

ENGLESKI: cacosmia

NJEMAČKI: Kakosmia

LATINSKI: cacosmia

kakvoća polimerizacije

DEFINICIJA: skup svojstava po kojima se mjeri stupanj pretvorbe monomera u polimer

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 197.

DOPUŠTENI NAZIV: kvaliteta polimerizacije

ENGLESKI: polymerization quality

NJEMAČKI: Qualität der Polymerisation

TALIJANSKI: qualità della polimerizzazione

kalcificirajuća odontogena cista

DEFINICIJA: cista odontogenoga podrijetla koja je obično smještena u prednjemu dijelu čeljusti, a često je u vezi s neizniklim zubom

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 153.

DOPUŠTENI NAZIV: keratinizirajući ameloblastom; kalcificirajući ameloblastom; cistični odontogeni tumor; atipični adamantinom; Gorlinova cista

ENGLESKI: calcifying odontogenic cyst

NJEMAČKI: kalzifizierende odontogene Zyste

kalcificirani flebolit

DEFINICIJA: kamenac u krvnoj žili
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 245.

ENGLESKI: calcified phlebolith

NJEMAČKI: Venenstein

TALIJANSKI: flebolito calcificato

kalcijev fluorid

DEFINICIJA: kemijski spoj kalcija i fluora u obliku kalcijeve soli fluorovodične kiseline koji se u obliku tableta upotrebljava za endogeno sprečavanje zubnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 223.

DOPUŠTENI NAZIV: fluorit

NEPREPORUČENI NAZIV: kalcij fluorid; tkalac

ENGLESKI: calcium fluoride

NJEMAČKI: Kalziumfluorid

LATINSKI: calcii fluoridum

TALIJANSKI: fluoruro di calcio

kalcijev hidroksid

DEFINICIJA: materijal visoke alkaličnosti koji u stomatologiji ima višestruku uporabu, a najviše se upotrebljava u endodonciji i dječjoj stomatologiji

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>

sfzg.hr, 220.

NEPREPORUČENI NAZIV: kalcij hidroksid
ENGLESKI: calcium hydroxide
NJEMAČKI: Calciumhydroxid;
 Kalziumhydroxid

kalcijev sulfat

DEFINICIJA: sredstvo za zaustavljanje krvarenja u endodontskoj kirurgiji
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 1018.
DOPUŠTENI NAZIV: kalcij-sulfat
ENGLESKI: Calcium sulfate
NJEMAČKI: Calciumsulfat

kalcijeska traumatska crta

DEFINICIJA: crta koja dijeli tvrdo tkivo korijena, oblikovano prije traume, od tkiva nastala nakon traume
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 167.
DOPUŠTENI NAZIV: kalcio-traumatska linija
ENGLESKI: calcio-traumatic line
NJEMAČKI: Kalzium-traumatische Linie

kalcinacija

DEFINICIJA: postupak uklanjanja vode toplinom tijekom proizvodnje sadre
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 41.
ENGLESKI: calcination; calcining
NJEMAČKI: Kalzinieren

kalcitonin

DEFINICIJA: peptidni hormon koji luči štitnjača, a koji potiče odlaganje kalcija u kostima
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 908.
ENGLESKI: calcitonine;

thyrocalcitonine
NJEMAČKI: Kalzitonin
TALIJANSKI: calcitonina

kalkoglobulin

DEFINICIJA: kalcificirane molekule globulina
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 74.
ENGLESKI: calcoglobulin
NJEMAČKI: verkalktes Globulin

kalkuloidan

DEFINICIJA: koji je nalik na zubni kamenac
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 74.
ENGLESKI: calculus
NJEMAČKI: zahnsteinähnlich

kalkulozan

DEFINICIJA: koji je građen od zubnoga kamenca
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 74.
ENGLESKI: calculary; calculous
NJEMAČKI: zahnsteinartig

kalus

DEFINICIJA: novostvorena kost koja nakon prijeloma ispunjuje prijelomnu pukotinu tijekom cijeljenja
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 215.
ENGLESKI: callus
NJEMAČKI: Kallus; Knochennarbe; Schwiele
TALIJANSKI: callo

kamforkinin

DEFINICIJA: inicijator polimerizacije u većini smolastih kompozitnih materijala
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 197.

ENGLISKI: camforquinone

NJEMAČKI: Kampferchinon

kanadski balzam

DEFINICIJA: smolasti materijal koji se upotrebljava u pripremi uzoraka za mikroskopsko ispitivanje

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 74.

ENGLISKI: Canada balsam

NJEMAČKI: Kanadabalsam

TALIJSKI: balsamo del Canada

kanalikul

DEFINICIJA: mali kanal koji se pruža od lakuna u kosti ili cementu ili prema njima, a sadrži vlaknaste nastavke stanica koje se nalaze u lakunama

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 42.

ENGLISKI: canaliculus

NJEMAČKI: Kanälchen

kanalikularna dentinska displazija

DEFINICIJA: razvojni poremećaj dentina s vertikalnim oštećenjima dentinskoga matriksa

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 291.

ENGLISKI: canalicular dentin dysplasia

NJEMAČKI: kanalikuläre

Dentindysplasion

TALIJSKI: displasia dentinale canalicolare

kanalikularni adenom

DEFINICIJA: tumor žljezdanoga tkiva sastavljen od dugih tračaka tkiva

izgrađenih od bazaloidnih stanica
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 262.

ENGLISKI: canalicular adenoma

NJEMAČKI: kanalikuläres Adenom

TALIJSKI: adenoma canalicolare

KONTEKST: Kanalikularni adenom nastaje pretežito u osoba starijih od 50 godina, a u 80 % slučajeva nastaje na gornjoj usni.

kancerogen

DEFINICIJA: koji prouzročuje zloćudnu preobrazbu stanice

VRELO DEFINICIJE: Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog

medicinskog nazivlja / glavni

urednik Ivo Padovan. Zagreb:

Hrvatska akademija znanosti i

umjetnosti: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2006., 399.

DOPUŠTENI NAZIV: karcinogen

ENGLISKI: carcinogenic

NJEMAČKI: kanzerogen; krebserregend

TALIJSKI: carcinogeno

kandidijaza

DEFINICIJA: klinički vidljiva zaraza gljivicom *Candida albicans*, koja je

dio normalne flore usne šupljine

u 20 – 50 % zdravih osoba, za

čije prekomjerno razmnažanje

preduvjet mogu biti lokalni i sustavni čimbenici

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 200.

DOPUŠTENI NAZIV: mlječac; monilijaza

NEPREPORUČENI NAZIV: soor

ENGLISKI: candidiasis; moniliasis

NJEMAČKI: Candidiasis; Moniliasis;

Soor

LATINSKI: candidiasis

TALIJSKI: candidiasi

kaolin

DEFINICIJA: hidratni oblik aluminijeva silikata koji je jedan od osnovnih sastojaka keramičkih materijala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 216.

ENGLISKI: kaoline

NJEMAČKI: Kaolin; Porzellanerde

kapi za oralnu primjenu

DEFINICIJA: tekući oblik lijeka čija je pojedinačna doza sadržana u nekoliko kapi lijeka, a upotrebljava se za djelovanje na usnoj sluznici ili za gutanje

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: peroralne kapi
ENGLISKI: oral drops; drops for oral administration

NJEMAČKI: Mundtropfen

LATINSKI: guttae perorales

TALIJANSKI: gocce per somministrazione orale

kapilara

DEFINICIJA: završni ogranak krvnih žila koji spaja arterijski i venski sustav

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 42.

ENGLISKI: capillary

NJEMAČKI: Kapillare

kapilarna petlja

DEFINICIJA: završetak kapilare u kožnim bradavicama

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 76.

ENGLISKI: capillary loop

NJEMAČKI: Kapillarschlinge

kapilarno krvarenje

DEFINICIJA: polagano krvarenje iz malih kapilara

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 184.

ENGLISKI: capillary haemorrhage

NJEMAČKI: Kapillarblutung

TALIJANSKI: emorragia capillare

kapilarno privlačenje

DEFINICIJA: pojava spontana penjanja tekućine u uskim prostorima poput cjevčica ili poroznih materijala

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 43.

DOPUŠTENI NAZIV: kapilarnost
ENGLISKI: capillary attraction; capillarity

NJEMAČKI: Kapillarität; Rohrsaugkraft; Kapillarattraktion

kapitulum

DEFINICIJA: zaobljeno zadebljanje na kraju kosti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 76.

PREDLOŽENI NAZIV: kapitul

ENGLISKI: capitulum

NJEMAČKI: Köpfchen

kapljičasta kvačica

DEFINICIJA: jednokraka ortodontska kvačica čiji je stabilizacijski dio u obliku kapljice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 44.

ŽARGONIZAM: kapljica

ENGLISKI: teardrop clasp

NJEMAČKI: Tropfenklammer

Kaposijev sarkom

DEFINICIJA: sporonapredujući tumor krvnožilnoga podrijetla koji se pojavljuje u bolesnika zaraženih virusom HIV-a

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 129.

ENGLESKI: Kaposi`s sarcoma

NJEMAČKI: Kaposi-Sarkom

TALIJANSKI: sarcoma di Kaposi

kapsula

DEFINICIJA: čvrst jednodozirni omot koji sadržava pripravak lijeka za oralnu primjenu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 247.

DOPUŠTENI NAZIV: čahura; čahurica

ENGLESKI: capsule

NJEMAČKI: Kapsel

LATINSKI: capsula

TALIJANSKI: capsula

kapsula gelodurata

DEFINICIJA: kapsula načinjena od želatine i alkoholne otopine formaldehida koja se otapa u tankome crijevu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 248.

DOPUŠTENI NAZIV: kapsula s promijenjenim oslobađanjem

ENGLESKI: glutoid capsule; gelodurat capsule

NJEMAČKI: Gelodurat-Kapsel

LATINSKI: capsula gelodurata

kapsulitis

DEFINICIJA: stanje pri kojemu upalni proces zahvaća sveze zglobne kapsule

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 225.

ENGLESKI: capsulitis

NJEMAČKI: Kapselentzündung

LATINSKI: capsulitis

TALIJANSKI: capsulite

karat

DEFINICIJA: udio zlata po težini u 24 dijela slitine

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 107.

DOPUŠTENI NAZIV: finoća

ENGLESKI: carat

NJEMAČKI: Karat

TALIJANSKI: carato

karatna vrijednost

DEFINICIJA: udio zlata po težini u 1000 dijelova slitine

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 107.

DOPUŠTENI NAZIV: vrijednost finoće

ENGLESKI: carat value

NJEMAČKI: Karatwert

TALIJANSKI: valore del carato; carato metrico

karbamazepin

DEFINICIJA: antiepileptik koji se upotrebljava u terapiji neuralgije trigeminusa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 101.

ENGLESKI: carbamazepine

NJEMAČKI: Carbamazepin

TALIJANSKI: carbamazepina

karbidno svrdlo

DEFINICIJA: brusni instrument od spoja ugljika i najčešće volframa u matriksu kobalta ili nikla, koji se upotrebljava za rezanje cakline i

oblikovanje klasičnih kaviteta

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 260.

ENGLISKI: carbide bur

NJEMAČKI: Hartmetallbohrer;

Karbidbohrer

karborund

DEFINICIJA: materijal velike tvrdoće i otpornosti na kiseline, koji se upotrebljava kao glavni sastojak brusnih kamenčića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 216.

DOPUŠTENI NAZIV: silicijev karbid

ENGLISKI: carborundum; silicon carbide

NJEMAČKI: Karborund; Siliziumkarbid;

Kieselkohlenstoff

karcinofobija

DEFINICIJA: neurotsko stvaranje simptoma straha od zloćudnog tumora različita stupnja, obično bez realnoga razloga i povoda

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 270.

DOPUŠTENI NAZIV: kancerofobija

ENGLISKI: cancerophobia

NJEMAČKI: Kanzerofobie

TALIJANSKI: cancerofobia

KONTEKST: Karcinofobija je čest razlog zbog kojega pacijenti traže pregled kod specijalista oralne medicine.

NAPOMENA: Karcinofobija se pojavljuje u rasponu od tjeskobe, strahovanja, straha do panike.

karcinom

DEFINICIJA: zloćudni tumor epitelnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 402.

ENGLISKI: carcinoma

NJEMAČKI: Karzinom

LATINSKI: carcinoma

TALIJANSKI: carcinoma

karcinomatoidan

DEFINICIJA: koji je nalik karcinomu

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 78.

ENGLISKI: karcinomatoid

NJEMAČKI: karzinomähnlich

karcinomatозна neuropatija

DEFINICIJA: bolest koja se očituje simptomima kao što su duboki bol jezika, ptijalizam, teškoće u govoru te teškoće pri otvaranju i zatvaranju usta

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 135.

ENGLISKI: carcinomatous neuropathy

NJEMAČKI: karzinomatöse

Neuropathie

TALIJANSKI: neuropatia carcinomatosa

KONTEKST: Karcinomatозна neuropatija pojavljuje se sekundarno u okviru Guillain-Barreova sindroma, pri karcinomu pluća, želudca i dojke.

karcinosarkom

DEFINICIJA: mješoviti tumor koji ima obilježja i karcinoma i sarkoma

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 78.

ENGLISKI: carcinosarcoma

NJEMAČKI: Karzinomsarkom

kardiomiopatija

DEFINICIJA: heterogena skupina bolesti koje u prvome redu zahvaćaju miokard, nepoznate etiologije, a nisu posljedica ishemijske, hipertenzijske, valvulne,

urođene ili perikardne bolesti srca ili bolesti drugih organa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 403.

ENGLESKI: cardiomyopathy

NJEMAČKI: Kardiomyopathie

LATINSKI: cardiomiopathia

kardiopulmonalno oživljavanje

DEFINICIJA: postupak oživljavanja ljudi sa srčanim te katkad i dišnim zastojem radi ponovne uspostave krvnoga optoka i disanja

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 552.

DOPUŠTENI NAZIV: kardiopulmonalna reanimacija

KRATICA - ENGLESKI: CPR

ENGLESKI: cardiopulmonary resuscitation

NJEMAČKI: Herz-Lungen-Reanimation; Herz-Lungen-Wiederbelebung

karijes

DEFINICIJA: bakterijska i prenosiva bolest popraćena razgradnjom tvrdih zubnih tkiva kiselim produktima bakterijskoga metabolizma

VRELO DEFINICIJE: Fejerskov, O.; Kidd, E. Dental caries: The disease and its clinical management. Copenhagen: Blackwell Munsgaard, 2003., 58.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni karijes; zubni kvar; zubni karijes

ENGLESKI: caries; dental caries; tooth decay

NJEMAČKI: Karies; Zahnfäulle; Zahnkaries

TALIJANSKI: carie; deperimento

karijes dentina

DEFINICIJA: karijes obilježen demineralizacijom, proteolitičkom aktivnošću i razgradnjom kolagenoga matriksa dentina

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 196.

ENGLESKI: dentine caries; dental caries

NJEMAČKI: Dentinkaries; Zahnbeinkaries

karijes suhих уста

DEFINICIJA: karijes koji nastaje zbog manjka sline, a počinje u cervikalnoj trećini zuba i širi se oko cijeloga zuba te može izazvati amputaciju zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 220.

ENGLESKI: dry mouth caries

NJEMAČKI: radiogene Karies

TALIJANSKI: carie di bocca secca

karijes zubnoga vrata

DEFINICIJA: karijes koji nastaje na području zubnoga vrata

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 221.

DOPUŠTENI NAZIV: cervikalni karijes

ENGLESKI: cervical caries

NJEMAČKI: Zahnhalskaries

TALIJANSKI: carie cervicale

karijesogen

DEFINICIJA: koji pogoduje nastanku karijesa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 217.

DOPUŠTENI NAZIV: kariogen

ENGLESKI: cariogenic

NJEMAČKI: Kariogen

karijesogenost

DEFINICIJA: stupanj sposobnosti izazivanja karijesa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 217.

DOPUŠTENI NAZIV: kariogenicitet; kapacitet karijesogenosti

ENGLESKI: cariogenity; cariogenicity

NJEMAČKI: Kariogenität; Kariogenizität

karijesologija

DEFINICIJA: dio stomatologije koji se bavi etiologijom, patogenezom i liječenjem karijesa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 217.

NEPREPORUČENI NAZIV: kariologija

ENGLESKI: cariology

NJEMAČKI: Kariologie

kariostatski učinak

DEFINICIJA: utjecaj određenih tvari koje ugradnjom u strukturu zuba ili bakteriostatskim djelovanjem sprečavaju nastanak i daljnji razvoj karijesa

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 138.

ENGLESKI: cariostatic effect

NJEMAČKI: kariostatische Wirkung

karnaubski vosak

DEFINICIJA: vosak biljnoga podrijetla visoke tvrdoće

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 144.

DOPUŠTENI NAZIV: vosak karnauba

NEPREPORUČENI NAZIV: karnauba vosak

ENGLESKI: carnauba wax; palm wax

NJEMAČKI: Carnaubawachs

TALIJANSKI: cera carnauba

NAPOMENA: Glavni je razlog

primjene karnaubskoga voska u stomatološkim voskovima njegovo svojstvo da povisuje interval taljenja drugih voskova, povećavajući tako tvrdoću voska i glatkoću površine.

karoten

DEFINICIJA: spoj iz skupine karotena koji pripadaju većoj skupini prirodnih, u prvome redu biljnih pigmenta karotenoida

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J.

E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 875.

DOPUŠTENI NAZIV: karotin

ENGLESKI: carotene; carotin

NJEMAČKI: Karotin

TALIJANSKI: carotene

NAPOMENA: Katkada se kao istoznačnica naziva karoten

upotrebljava naziv beta-karoten i provitamin A jer je beta-karoten jedan od najvažnijih predstavnika skupine karotena koji se u organizmu prevodi u vitamin A.

karotenemija

DEFINICIJA: nakupljanje karotena u plazmi

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 304.

ENGLESKI: carotenemia

NJEMAČKI: Karotenämie

TALIJANSKI: carotenemia

NAPOMENA: Karotenemija dovodi do žućkaste obojenosti kože i usne sluznice.

karotidinija

DEFINICIJA: jednostrana vaskularna bol u području vrata koja se može odraziti na području čeljusti i zuba

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 318.

DOPUŠTENI NAZIV: karotidna bol
ENGLESKI: carotid pain; carotidynia
NJEMAČKI: Karotidynie

kataforeza

DEFINICIJA: primjena i unošenje ljekovitih pripravaka u tekućemu stranju u organizam s pomoću električnoga napona
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 83.
ENGLESKI: cataphoresis
NJEMAČKI: Kataphorese

kation

DEFINICIJA: pozitivno nabijeni ion koji se pri elektrolizi taloži na negativnome polu posude, odnosno na katodi
VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 676.
ENGLESKI: cation
NJEMAČKI: Kation
TALIJANSKI: catione

katoda

DEFINICIJA: negativna elektroda prema kojoj putuju pozitivno nabijene čestice
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 217.
ENGLESKI: cathode
NJEMAČKI: Kathode; Katode

kaučuk

DEFINICIJA: spoj soka od drveta kaučukovca i sumpora
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 217.
ENGLESKI: caoutchouc; rubber
NJEMAČKI: Kautschuk
NAPOMENA: Kaučuk je do pojave

akrilatnih smola bio najčešće upotrebljavan materijal za baze mobilnih proteza.

kaudalan

DEFINICIJA: koji je smješten blizu stopala ili usmjeren prema njemu
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.
DOPUŠTENI NAZIV: inferioran
ENGLESKI: caudal; inferior
NJEMAČKI: kaudal; inferior
LATINSKI: caudalis; inferior
TALIJANSKI: caudale

kaustičan

DEFINICIJA: koji je štetan za živa tkiva zbog kemijskoga djelovanja
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 46.
ENGLESKI: caustic; burning
NJEMAČKI: ätzend; brennend

kauter

DEFINICIJA: instrument koji zagrijan električnom energijom uništava tkivo
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 217.
ENGLESKI: cauter
NJEMAČKI: Kauter

kauterant

DEFINICIJA: instrument koji zagrijan električnom energijom uništava tkivo
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 217.
ENGLESKI: cauterant; cautery;

cauterium; cauterising agent
NJEMAČKI: Kauterisationsmittel;
 Kauterium

kauterizacija

DEFINICIJA: uništavanje tkiva
 kaustičnom tvari ili vrućim
 instrumentom
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-
 Wörterbuch: Deutsch-Englisch.
 München: Neuer Merkur, 1978., 83.
DOPUŠTENI NAZIV: spaljivanje
ENGLESKI: cauterisation; cautery
NJEMAČKI: Kauterisation

kauterizirati

DEFINICIJA: uništiti tkivo djelovanjem
 kaustične tvari ili vrućega
 instrumenta
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-
 Wörterbuch: Deutsch-Englisch.
 München: Neuer Merkur, 1978., 83.
DOPUŠTENI NAZIV: spaliti
ENGLESKI: cauterise
NJEMAČKI: kauterisieren

kauzalgični bol

DEFINICIJA: stalni vrući pekući
 bol popraćen bolnom kožnom
 preosjetljivošću
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L.
 K.; Endodontics. London: BC Decker
 Inc., 2002., 335.
DOPUŠTENI NAZIV: kauzalgija
ENGLESKI: causalgic pain; causalgia
NJEMAČKI: kausalgischer Schmerz;
 Kausalgie; Brennschmerz

kavernom

DEFINICIJA: golem venski džep nastao
 iz normalnih vena
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna
 kirurgija. Zagreb: Medicinska
 naklada, 1991., 409.
DOPUŠTENI NAZIV: kavernozni
 hemangiom; kavernozni angiom
ENGLESKI: cavernoma; cavernous
 hemangioma

NJEMAČKI: Kavernom
LATINSKI: haemangioma cavernosum
TALIJANSKI: cavernoma

kavitacija

DEFINICIJA: šupljina u kosti ili zubu
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-
 Wörterbuch: Deutsch-Englisch.
 München: Neuer Merkur, 1978., 83.
ENGLESKI: cavitation
NJEMAČKI: Kavitation; Lochbildung

kavitet

DEFINICIJA: udubina u zubu koja
 nastaje nakon karijesnoga razaranja
 zubne krune ili preparacije zuba za
 izradbu ispuna
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 217.
PREDLOŽENI NAZIV: zubna šupljina
ENGLESKI: cavity
NJEMAČKI: Kavität

kavitetne zaštitne podloge

DEFINICIJA: stomatološki materijali
 koji se postavljaju na dno kaviteta
 radi zaštite zubne pulpe od fizičko-
 mehaničkih štetnih utjecaja
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i
 terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:
 Naklada Zadro, 1994., 308.
ENGLESKI: cavity liners
NJEMAČKI: Kavität-Liner
TALIJANSKI: liquidi per la protezione
 della cavità
KONTEKST: Okluzijski tlak te toplinske
 i električne promjene neki su od
 fizičko-mehaničkih štetnih utjecaja
 zbog kojih se postavljaju kavitetne
 zaštitne podloge.

kavitetni lakovi

DEFINICIJA: skupina stomatoloških
 materijala koja se upotrebljava za
 zaštitu dentinske rane i pulpnoga
 tkiva od štetnoga djelovanja
 kemijskih i bakterijskih podražaja

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 301.

ENGLISKI: cavity varnish

NJEMAČKI: Kavitätenlack

TALIJANSKI: smalto per la protezione della cavità

kavitron

DEFINICIJA: ultrazvučni aparat za uklanjanje zubnoga kamenca i plaka čiji nastavci omogućuju pristup u međuzubno i subgingivno područje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 85.

ENGLISKI: cavitron

NJEMAČKI: Cavitron

TALIJANSKI: Cavitron

kazein

DEFINICIJA: bjelančevina koja se nalazi u mlijeku u obliku kalcijeve soli, a sastavom je slična fibrinu i albuminu

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 79.

ENGLISKI: casein

NJEMAČKI: Kasein

kelator

DEFINICIJA: kemijska tvar koja uklanja mineralne dijelove iz dentinskoga zida i olakšava instrumentaciju

VRELO DEFINICIJE: Anić, V. [et al.]. Hrvatski enciklopedijski rječnik. Zagreb: Novi Liber, 2003., 80.

ENGLISKI: chelator

NJEMAČKI: Chelatligand

kemijska korozija

DEFINICIJA: korozija čiji je nastanak moguć tijekom laboratorijske obradbe slitina kada kovina korodira u suhome aktivnom mediju pod atmosferskim utjecajima

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov,

V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 49.

ENGLISKI: chemical corrosion

NJEMAČKI: chemische Korrosion

TALIJANSKI: corrosione chimica

kemijska opekline

DEFINICIJA: ozljeda usne sluznice prouzročena neopreznom ili neprikladnom uporabom kemijskih sredstava u stomatološkome radu

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas

oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 66.

DOPUŠTENI NAZIV: kemijska ozljeda

ENGLISKI: chemical burn

NJEMAČKI: Verätzung; chemische

Verbrennung

LATINSKI: combustio chimica

TALIJANSKI: ustione chimica

kemijski antagonizam

DEFINICIJA: međudjelovanje lijekova u kojemu je učinak jednoga lijeka smanjen ili ukinut primjenom drugoga lijeka zbog njihovih kemijskih svojstava

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.

ENGLISKI: chemical antagonism

NJEMAČKI: chemischer Antagonismus

TALIJANSKI: antagonismo chimico

kemijski podražaj

DEFINICIJA: iritacija sluznice toksično-kemijskim učinkom sastojaka proteznih materijala, očituje se crvenilom i edemom sluznice te katkad ulkusima i osjećajem peckanja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 218.

DOPUŠTENI NAZIV: kemijska iritacija

ENGLISKI: chemical irritation

NJEMAČKI: chemische Irritation

kemiklav

DEFINICIJA: uređaj za kemijsku sterilizaciju s pomoću alkohola, acetona, ketona i formaldehida
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 82.
ENGLISKI: chemiclave
NJEMAČKI: Chemiklav

kemokirurgija

DEFINICIJA: selektivno uklanjanje tkiva primjenom kemijskih tvari koje se upotrebljava u uklanjanju zloćudnih lezija na koži
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 89.
ENGLISKI: chemosurgery
NJEMAČKI: Chemochirurgie

kemoparazitna teorija

DEFINICIJA: teorija prema kojoj se karijes razvija zbog demineralizacije, djelovanjem kiselina i bakterija koje otapaju razmekšali ostatak tvrdih zubnih tkiva
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 121.
DOPUŠTENI NAZIV: kemoparazitarna hipoteza; acidolitička hipoteza
ENGLISKI: chemico-parasitic theory; acid theory
NJEMAČKI: Säuretheorie

kemoreceptor

DEFINICIJA: osjetni receptor koji reagira na promjene koncentracija kemijskih tvari u tjelesnim tekućinama
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 572.
ENGLISKI: chemoreceptor
NJEMAČKI: Chemorezeptor
TALIJANSKI: chemiorecettore

kemoterapeutik

DEFINICIJA: kemijski pripravak koji se upotrebljava u liječenju bolesti
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 7.
DOPUŠTENI NAZIV: kemoterapijsko sredstvo
ENGLISKI: chemotherapeutic agent; chemotherapeutic
NJEMAČKI: Chemotherapeutikum
NAPOMENA: Naziv kemoterapeutik danas se najčešće upotrebljava kada se odnosi na liječenje malignih bolesti.

Kennedyjev luk

DEFINICIJA: metalni kontinuirani luk koji obično leži na jezičnim zubnim ploham, pomaže njihovoj stabilizaciji te je sredstvo neizravne retencije
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 250.
ENGLISKI: Kennedy bar
NJEMAČKI: Kennedy-Bügel
TALIJANSKI: barra di Kennedy

Kennedyjeva razredba

DEFINICIJA: topografska razredba koja razvrstava proteze po kriteriju razmjesta preostalih zuba i njihova odnosa prema bezubim prostorima
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 10.
DOPUŠTENI NAZIV: Kennedyjeva klasifikacija
NEPREPORUČENI NAZIV: klasifikacija po Kennedyu
ENGLISKI: classification after Kennedy
NJEMAČKI: Kennedy-Klassifikation
TALIJANSKI: classificazione di Kennedy

keramička krunica

DEFINICIJA: krunica izrađena u potpunosti od keramike

VRELO DEFINICIJE: Vodanović, M. Englesko-njemačko-hrvatski stomatološki rječnik. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 198.

ENGLISKI: ceramic crown

NJEMAČKI: keramische Krone

keramička krunica IPS Empress I

DEFINICIJA: krunica izrađena metodom tlačenja od staklokeramike pojačane kristalima leucita

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogleđ, 2008., 435.

DOPUŠTENI NAZIV: IPS Empress I keramička krunica

ENGLISKI: IPS Empress ceramic crown

NJEMAČKI: IPS Empress keramische Krone

keramika

DEFINICIJA: anorganski materijal sastavljen od kovinskih i nekovinskih elemenata koji služi ili kao estetski materijal koji prikriva jezgru različita sastava oponašajući boju i izgled prirodnih zuba ili je i on sam jezgra

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 196.

ENGLISKI: ceramics

NJEMAČKI: Keramik

TALIJSKI: ceramica

keramika IPS Empres I

DEFINICIJA: staklokeramika pojačana leucitima s udjelom kristala oko 35 % težinskih dijelova

VRELO DEFINICIJE: Mehulić, K. Keramički materijali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2010., 81.

DOPUŠTENI NAZIV: IPS Empress I

keramika

ENGLISKI: IPS Empress I ceramic

NJEMAČKI: IPS Empress I Keramik

keramika IPS Empres II

DEFINICIJA: staklokeramika s litijevom disilikatnom jezgrom i udjelom kristala oko 60 % težinskih dijelova

VRELO DEFINICIJE: Mehulić, K. Keramički materijali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2010., 81.

DOPUŠTENI NAZIV: IPS Empres II keramika

ENGLISKI: IPS Empress II ceramic

NJEMAČKI: IPS Empress II Keramik

keratoakantom

DEFINICIJA: netumorsko nepravilno orožljenje na donjoj usni koje stvara krater u tkivu ispunjen slojevima keratiniziranih stanica

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 169.

ENGLISKI: keratoacanthoma
NJEMAČKI: Keratoakanthom
TALIJSKI: cheratoacantoma
KONTEKST: Keratoakantom je veoma sličan planocelularnome karcinomu donje usne od kojega se može razlikovati jedino patohistološkim pretraživanjem tkiva.

keratocistični odontogeni tumor

DEFINICIJA: rijetka dobroćudna i lokalno agresivna cistična tvorba koja je najčešće smještena u stražnjemu dijelu donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 91.

NEPREPORUČENI NAZIV: odontogena keratocista

KRATICA - ENGLISKI: KCOT
ENGLISKI: keratocystic odontogenic tumor
NJEMAČKI: keratozystischer

odontogener Tumor

TALIJANSKI: tumore odontogeno cheratocistico

keratoza

DEFINICIJA: orožnjenje koje se pojavljuje na koži ili sluznici kao posljedica djelovanja mnogobrojnih čimbenika, a katkad može imati prekancerozni potencijal

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 412.

DOPUŠTENI NAZIV: prekomjerno orožnjenje

ENGLISKI: keratosis

NJEMAČKI: Keratose

LATINSKI: keratosis

Kerrova igla

DEFINICIJA: ručni instrument za endodontsku instrumentaciju širenja i obradbe korijenskih kanala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 196.

ŽARGONIZAM: kerica

ENGLISKI: Kerr-file; Kerr-needle

NJEMAČKI: Kerr-Feile; Kerr-Nadel; K-Feile

kerubizam

DEFINICIJA: dobroćudni vezivno-koštani poremećaj čeljusti koji se klinički očituje kao bezbolna, simetrična i obostrana izraslina na čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 406.

ENGLISKI: cherubism

NJEMAČKI: Cherubismus

TALIJANSKI: cherubismo; cherubinismo; malattia di Jones

kifoza

DEFINICIJA: prekomjerno izražena anteroposteriorna zakrivljenost cijele kralježnice ili njezinih dijelova s konveksitetom prema straga

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 219.

ENGLISKI: humpback; kyphosis

NJEMAČKI: Kyphose

kinematski obrazni luk

DEFINICIJA: obrazni luk koji omogućuje određivanje točne šarnirske osi te bilježenje dinamičkih kretanja donje čeljusti i intermaksilarnih odnosa koji se bilježe pantomogramom

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 144.

ENGLISKI: kinematic facebow

NJEMAČKI: kinematischer Gesichtsbogen

kinoloni

DEFINICIJA: vrsta sintetičkih antibiotika široka spektra

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 43.

ENGLISKI: quinolones

NJEMAČKI: Quinolone

NAPOMENA: Kinoloni su se u prvome redu počeli upotrebljavati za urološke infekcije.

Kirklandov režanj

DEFINICIJA: prilagođena operacija režnja koja ne uključuje opsežno žrtvovanje neupalnoga tkiva i vršno pomicanje gingivnoga ruba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 524.

ENGLISKI: Kirkland flap

NJEMAČKI: Kirkland-Lappen

kirurška pinceta

DEFINICIJA: kirurški instrument koji se sastoji od drška i dvaju hvatala sa zupcima koji sprečavaju da zahvaćeno tkivo isklizne

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St.Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 76.

ENGLESKI: surgical forceps

NJEMAČKI: chirurgische Pinzette

TALIJANSKI: pinza chirurgica

KONTEKST: Zubac na kraju jednoga hvatala kirurške pincete ulazi između dva zupca na drugome hvatalu kada se približe.

kirurška revizija endodontskoga punjenja

DEFINICIJA: revizija endodontskoga punjenja koja uključuje kiruršku intervenciju u periapikalnome tkivu

VRELO DEFINICIJE: Johnson, W. T. Color atlas of endodontics. Philadelphia: Saunders, 2002., 129.

ENGLESKI: surgical endodontic retreatment

NJEMAČKI: chirurgische Behandlungswiederholung

kirurški konac

DEFINICIJA: konac koji se u kirurgiji upotrebljava za šivanje rana i koji se sam razgrađuje

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 83.

NEPREPORUČENI NAZIV: katgut; ketgut

ENGLESKI: catgut; surgical gut

NJEMAČKI: Katgut

kirurško povlačenje gingive

DEFINICIJA: položaj ruba gingive apikalno od caklinsko-cementnoga spojišta koji je posljedica parodontne kirurgije

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition.

Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 44.

DOPUŠTENI NAZIV: kirurška recesija gingive

NEPREPORUČENI NAZIV: kirurško povlačenje zubnog mesa

ENGLESKI: surgical recession

NJEMAČKI: chirurgische Gingivarezession

kisela dekalifikacija

DEFINICIJA: postupak dekalifikacije tvrdih zubnih tkiva kiselinom

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 16.

NEPREPORUČENI NAZIV: acidna delacifikacija

ENGLESKI: acid decalcification

NJEMAČKI: Säureentkalkung

TALIJANSKI: decalcificazione con acido

kiveta

DEFINICIJA: metalna kutija ili cilindar koji se upotrebljava u postupcima ulaganja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 220.

ENGLESKI: cuvette; flask

NJEMAČKI: Kuvette

kivetiranje

DEFINICIJA: proces ulaganja modela i proteze u vosku

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 220.

ENGLESKI: flasking

NJEMAČKI: Einküvetieren; Kuvettieren

TALIJANSKI: messa in muffola

klasična migrena

DEFINICIJA: migrena s vizualnom aurom u kojoj postoje fokalni neurološki simptomi koji se pojavljuju 10 – 30 minuta prije napadaja glavobolje

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 322.

ENGLISKI: classic migraine

NJEMAČKI: klassische Migräne

NAPOMENA: Klasičnu migrenu treba diferencijalno-dijagnostički razlikovati od zubobolje.

kleidokranijalna displazija

DEFINICIJA: autosomno dominantan sindrom s abnormalnošću kosti lica, lubanje i klavikule s popratnom tendencijom izostanka nicanja zuba

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 85.

ENGLISKI: cleidocranial dysplasia

NJEMAČKI: cleidocraniale Dysplasie

TALIJANSKI: displasia cleidocraniale

KONTEKST: U kleidokranijalnoj displaziji nalazimo hipoplastičnu gornju čeljust, visoko i usko nepce i prekobrojne trajne zube.

kliješta

DEFINICIJA: instrument za vađenje zuba oblika dvokrake poluge koja se otvara i zatvara oko osovine koja ga dijeli na kraći i dulji krak

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 127.

ENGLISKI: forceps

NJEMAČKI: Zahnzange; Zange

TALIJANSKI: pinza

kliješta za izradbu rupica

DEFINICIJA: kliješta kojima se izrađuju rupice na gumenoj plahtici koja na jednome kraku imaju kolut s rupicama različitih veličina, a na drugome oštar šiljak

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 293.

ENGLISKI: cofferdam punch; rubber dam punch

NJEMAČKI: Kofferdamlochzange

kliješta za postavljanje kvačica za koferdam

DEFINICIJA: kliješta koja služe za razvlačenje krakova kvačica i stavljanje kvačica oko zubnoga vrata

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 294.

ENGLISKI: cofferdam clamp forceps; rubber dam clamp forceps

NJEMAČKI: Kofferdamzange

kliješta za razdvajanje korijena

DEFINICIJA: kliješta za razdvajanje više korijena pojedina zuba, koja imaju jedan ili oba kraka hvatala u obliku noža

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 129.

NEPREPORUČENI NAZIV: kliješta za separaciju; kliješta za separaciju korijena; kliješta za separiranje

ŽARGONIZAM: separirke

ENGLISKI: separating forceps

NJEMAČKI: Separierzange

TALIJANSKI: pinza per la separazione delle radici

kliješta za uklanjanje prstenova

DEFINICIJA: kliješta koja se upotrebljavaju za uklanjanje prstenova sa zuba

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 29.

ENGLISKI: band removing pliers; band remover

NJEMAČKI: Bandentfernungsange

kliješta za vađenje donjih korijena

DEFINICIJA: kliješta kojima se vade korijeni donjih zubi, koja imaju gotovo ravna hvatala čiji se krakovi sastaju pod kutom od približno 45 stupnjeva

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 132.

DOPUŠTENI NAZIV: donja korijenska kliješta

ENGLISKI: lower roots forceps

NJEMAČKI: untere Zahnwurzelnzange

TALIJANSKI: pinze per radici inferiori

kliješta za vađenje donjih kutnjaka

DEFINICIJA: kliješta za vađenje donjih kutnjaka, kojima hvatalo i držalo međusobno čine pravi kut, a obrazni i mezijalni kraci hvatala po sredini završavaju vrškom

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 131.

DOPUŠTENI NAZIV: donja kutnjačka kliješta; donja molarna kliješta

ENGLISKI: lower molars forceps

NJEMAČKI: untere Molarenzange

TALIJANSKI: pinza per molari inferiori

kliješta za vađenje donjih pretkutnjaka

DEFINICIJA: kliješta za vađenje donjih pretkutnjaka kojima hvatalo i držalo čine pravi kut, a završetci se hvatala zatvorenih kliješta međusobno ne dodiruju

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: donja pretkutnjačka kliješta; donja premolarna kliješta

ENGLISKI: lower premolars forceps

NJEMAČKI: untere Prämolarenzange

TALIJANSKI: pinza per premolari inferiori

kliješta za vađenje donjih sjekutića

DEFINICIJA: kliješta za vađenje donjih sjekutića s hvatalom i držalom koji međusobno čine pravi kut

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: donja sjekutićna kliješta; donja incizivna kliješta

ENGLISKI: lower incisor forceps

NJEMAČKI: untere Schneidezahnzange

TALIJANSKI: pinza per incisivi inferiori

kliješta za vađenje donjih umnjaka

DEFINICIJA: kliješta za vađenje donjih trećih kutnjaka, kojima se hvatalo i držalo otvaraju obrazno-jezično, a dentalni krakovi hvatala završavaju vršcima

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 131.

DOPUŠTENI NAZIV: donja umnjačka kliješta

ENGLISKI: lower wisdoms forceps

NJEMAČKI: untere Weisheitsahnzange

TALIJANSKI: pinza per estrazione dei denti del giudizio inferiori

kliješta za vađenje gornjih korijena

DEFINICIJA: korijenska kliješta kojima se vade korijeni gornjih zubi, koja imaju dio hvatala koji uz osovinu čini pravi kut s držalom s kojim je drugi dio hvatala usporedan

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: gornja korijenska kliješta

ENGLISKI: upper roots forceps

NJEMAČKI: obere Zahnwurzelnzange

TALIJANSKI: pinze per radici superiori

kliješta za vađenje gornjih kutnjaka

DEFINICIJA: kutnjačka kliješta za vađenje gornjih kutnjaka kojima je hvatalo mezijalno konkavno, držalo

distalno konkavno, a obrazni krak hvatala po sredini završava vrškom
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 128.

DOPUŠTENI NAZIV: gornja molarna kliješta; gornja kutnjačka kliješta
ENGLNESKI: upper molars forceps
NJEMAČKI: obere Molarenzange
TALIJANSKI: pinza per molari superiori

klinasta hrskavica

DEFINICIJA: parna hrskavica smještena u naboru između grkljanskoga poklopca i vokalne hrskavice
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

ZASTARJELI NAZIV: Wrisbergova hrskavica

ENGLNESKI: cuneiform cartilage
NJEMAČKI: keilförmiger Knorpel
LATINSKI: cartilago cuneiformis
TALIJANSKI: cartilagine cuneiforme

klinasta kliješta

DEFINICIJA: kliješta za vađenje donjih umnjaka koja se otvaraju u horizontalnoj ravnini i imaju hvatala u obliku klina koja se s drškom sastaju pod tupim kutom
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 132.

ENGLNESKI: Physics dental forceps
NJEMAČKI: Keilzange
TALIJANSKI: pinza di Physick

klinasta kvržica

DEFINICIJA: izbočina sluznice koju oblikuje klinasta hrskavica
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

ENGLNESKI: cuneiform tubercle

NJEMAČKI: keilförmiger Tuberkel
LATINSKI: tuberculum cuneiforme
TALIJANSKI: tubercolo cuneiforme

klinasti kutnjak

DEFINICIJA: gornji treći kutnjak klinasta oblika koji obično ima dvije okrugle kvržice i jedan korijen, bukopalatinalnoga promjera manjega od 7 mm

VRELO DEFINICIJE: Hillson, S. Dental anthropology. Cambridge: Cambridge University Press, 1996., 102.

DOPUŠTENI NAZIV: konični kutnjak
ENGLNESKI: peg-shaped molar
NJEMAČKI: Kegelmolar

klinasti zub

DEFINICIJA: zub klinasta oblika koji ima konvergentne bočne plohe
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: konični zub
ENGLNESKI: cone tooth; conical tooth; peg-shaped tooth
NJEMAČKI: Kegelzahn
LATINSKI: dens coniformis; dens emboliformis

klinasto oštećenje

DEFINICIJA: oštećenje na zubnome vratu nastalo nepravilnim vodoravnim četkanjem
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 110.

DOPUŠTENI NAZIV: klinasti defekt
ENGLNESKI: wedge-shaped defect
NJEMAČKI: keilförmiger Defekt
TALIJANSKI: difetto cuneato

klindamicin

DEFINICIJA: antibiotik piranozidne skupine sličan makrolidima koji je klorirani derivat linkomicina i primjenjuje se u liječenju

bakterijskih infekcija
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 74.
ENGLJSKI: clindamycin
NJEMAČKI: Clindamycin

klinička dijagnoza

DEFINICIJA: dijagnoza koja se postavlja izravno na bolesniku, a temelji se na objektivnim simptomima i dodatnim laboratorijskim i drugim nalazima
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 123.
ENGLJSKI: clinical diagnosis
NJEMAČKI: klinische Diagnose
TALIJANSKI: diagnosi clinica

klinička fotografija

DEFINICIJA: fotografija kliničkoga stanja pacijenta koja služi za dokumentiranje početnoga stanja i svih promjena tijekom liječenja
VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/dload_0.htm, 39.
ENGLJSKI: clinical photograph
NJEMAČKI: klinische Fotografie
NAPOMENA: Klinička se fotografija smatra nezaobilaznim dijelom dokumentacije u slučaju sudskoga procesa.

klinička kruna

DEFINICIJA: dio zuba koji se nalazi u usnoj šupljini izvan gingivnoga ruba
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 60.
DOPUŠTENI NAZIV: funkcijska kruna
ENGLJSKI: clinical crown

NJEMAČKI: klinische Krone
NAPOMENA: Klinička kruna tijekom života postaje sve veća zbog spuštanja gingivnoga ruba.

klinički endodontski testovi

DEFINICIJA: klinička ispitivanja koja se provode radi dobivanja informacija o stanju zubne pulpe i zubnih potpornih struktura
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 212.
ENGLJSKI: clinical endodontic tests
NJEMAČKI: klinische Endprüfungen

klinički korijen

DEFINICIJA: dio zuba koji se nalazi ispod gingivnoga ruba u potpornome tkivu
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 60.
DOPUŠTENI NAZIV: funkcijski korijen
ENGLJSKI: clinical root
NJEMAČKI: klinische Wurzel
NAPOMENA: Klinički korijen u nepotpuno izniklih zuba uključuje i dio anatomske krune.

klinički nalaz

DEFINICIJA: nalaz koji obuhvaća podatke o simptomima sadašnje bolesti te o prijašnjim bolestima i zapažanjima tijekom kliničkoga pregleda bolesnika
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 377.
ENGLJSKI: clinical finding
NJEMAČKI: klinischer Befund

klinički pregled

DEFINICIJA: pregled kojim se može utvrditi patološko stanje i koji katkad obuhvaća dodatne pretrage
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 325.

ŽARGONIZAM: pregled

ENGLISKI: clinical examination

NJEMAČKI: klinische Untersuchung

TALIJANSKI: esame clinico

NAPOMENA: Klinički pregled obavlja se nakon što pacijent ili njegova pratnja daju anamnestičke podatke. U govoru se naziv klinički pregled često zamjenjuje nazivom pregled, iako se njime označuje samo jedna vrsta kliničkoga pregleda.

klirens

DEFINICIJA: svojstvo bubrega da u jedinici vremena odstrani određene tvari iz krvi

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 14.

PREDLOŽENI NAZIV: očišćenje

ENGLISKI: clearance

NJEMAČKI: Clearance

klizanje u centriku

DEFINICIJA: mogućnost pomaka donje čeljusti iz centrične relacije u centralnu okluziju

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 42.

ENGLISKI: slide in centric

NJEMAČKI: Gleiten aus der zentrischen Relation in die zentrische Okklusion

klizna udlaga

DEFINICIJA: udlaga koja služi za učvršćivanje zuba i kosti nakon hemiresekcije donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 371.

DOPUŠTENI NAZIV: klizna šina

ENGLISKI: slide splint

NJEMAČKI: Gleitschiene

klizni režanj

DEFINICIJA: peteljasti režanj koji uključuje rotaciju ili bočno pomicanje kirurškoga reznja

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 597.

DOPUŠTENI NAZIV: rotacijski režanj;

kližući režanj

ENGLISKI: sliding flap

NJEMAČKI: Gleitlappen

klorheksidin

DEFINICIJA: kemijski antiseptik koji djeluje na gram-pozitivne i na gram-negativne mikroorganizme ostvarujući baktericidni i bakteriostatski učinak

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 577.

ENGLISKI: chlorhexidine

NJEMAČKI: Chlorhexidin

klorheksidin-glukonat

DEFINICIJA: učinkovito antimikrobno sredstvo široka spektra djelovanja i niske toksičnosti koje se upotrebljava za ispiranje korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 500.

ENGLISKI: chlorhexidine gluconate

NJEMAČKI: Chlorhexidinglukonat

kloroform

DEFINICIJA: bezbojna gusta tekućina slatkasta mirisa koja se miješa s gutaperkom radi punjenja korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T.

J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 52.

ENGLISKI: chloroform
NJEMAČKI: Chloroform; Trichlormetan
LATINSKI: formylum trichloratum

kloriformizacija

DEFINICIJA: primjena kloroforma
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 52.
ENGLISKI: chloroformization
NJEMAČKI: Chloroformieren

kloroperka

DEFINICIJA: materijal za punjenje korijenskoga kanala koji nastaje miješanjem gutaperke i kloroforma
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 213.
ENGLISKI: chloropercha
NJEMAČKI: Chloropercha
TALIJANSKI: cloroperca

ključ boja

DEFINICIJA: paleta boja stomatoloških materijala koja pomaže pri odabiru boje budućega protetičkog nadomjestka
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 427.
ENGLISKI: shade guide
NJEMAČKI: Farbschlüssel

koagulacijska nekroza

DEFINICIJA: nekroza koju obilježuje očuvanje osnovnih obrisa koagulirane stanice u trajanju od najmanje nekoliko dana
VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 13.

ENGLISKI: coagulation necrosis
NJEMAČKI: Koagulationsnekrose
LATINSKI: necrosis coagulationis

koagulopatije

DEFINICIJA: poremećaj zgrušavanja krvi
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 424.
ENGLISKI: blood disorder
NJEMAČKI: Blutkrankheit

kobalt

DEFINICIJA: sjajna kovina koja doprinosi čvrstoći i tvrdoći slitine kobalta i kroma te ju čini krućom
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 52.
KRATICA - HRVATSKI: Co
ENGLISKI: cobalt
NJEMAČKI: Kobalt
TALIJANSKI: cobalto

koeficijent termičke vodljivosti

DEFINICIJA: količina topline u džulima koja je prošla kroz uzorak debljine 1 cm i površine 1 cm u 1 s uz promjenu temperature za 1 K
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 10.
ENGLISKI: coefficient of thermal conductivity
NJEMAČKI: Wärmeleitfähigkeitskoeffizient
TALIJANSKI: coefficiente di conducibilità termica

Koerberova razredba

DEFINICIJA: razredba koja djelomične proteze dijeli prema kriteriju

opterećenja i sastoji se od pet razreda

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 68.

DOPUŠTENI NAZIV: Koerberova klasifikacija

ENGLISKI: Koerber classification

NJEMAČKI: Klassifikation nach Körber

TALIJANSKI: classificazione di Koerber

NAPOMENA: Pet je razreda prema Koerberovoj razredbi: poligon, trokut, transversalna tangenta, lateralna tangenta i dentalno opterećenje.

kofein

DEFINICIJA: derivat ksantina koji se dobiva iz čaja, kave, kakaia i kola-oraha

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 121.

ENGLISKI: coffein

NJEMAČKI: Koffein

TALIJANSKI: coffeina

kohezija

DEFINICIJA: sila privlačenja među istim materijalima koji su u tijesnome doticaju

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 72.

ENGLISKI: cohesion

NJEMAČKI: Bindekraft; Kohäsion; Zusammenhang

TALIJANSKI: coesione

kohleja

DEFINICIJA: metalni instrument koji služi za uklanjanje zaostalih mekih dijelova tkiva iz koštanoga ležišta zuba

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St.Louis:

Mosby-Elsevier, 2008., 78.

ENGLISKI: curette

NJEMAČKI: Kürette

TALIJANSKI: curetta

NAPOMENA: Kohlea ima dva radna završetka, najčešće okruglasta oblika, koji su udubljeni i imaju oštre rubove.

kokcidioza

DEFINICIJA: bolest prouzročena gljivicom *Coccidioides immitis*, koja se u usnoj šupljini očituje kao granulomatozna bolest

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 214.

ENGLISKI: coccidiosis

NJEMAČKI: Kokzidiose

TALIJANSKI: coccidiosi

NAPOMENA: Gljivica koja prouzročuje kokcidiozu endemski je prisutna u tlu.

kolagen

DEFINICIJA: skupina bjelančevina koja je glavni sastojak koštanoga, hrskavičnoga i vezivnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 98.

ENGLISKI: collagen

NJEMAČKI: Kollagen

kolagenaza

DEFINICIJA: proteolitički enzim koji razgrađuje kolagen

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 224.

ENGLISKI: collagenase

NJEMAČKI: Kollagenase

TALIJANSKI: collagenasi

kolageni šav

DEFINICIJA: samoupijajući konac za šivanje dobiven od goveđih tetiva tretiranih cijanoacetičnom kiselinom

i acetonom

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 710.

ENGLISKI: collagen suture

NJEMAČKI: Kollagennaht

kolagenoliza

DEFINICIJA: proces razgradnje kolagena kolagenazom i drugim proteazama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 224.

ENGLISKI: collagenolysis

NJEMAČKI: Kollagenolyse

kolječnik

DEFINICIJA: naprava koja omogućuje da se svrdlom odstranjuje i brusi tvrdo zubno tkivo, dok se prijenos sile rotacije vrši pod kutom dvaju, a ponekad i triju prijenosnika

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 225.

ENGLISKI: contra-angle handpiece
NJEMAČKI: Kontra-Winkelhandstück; Winkelstück

TALIJANSKI: manipolo contrangolo

koma

DEFINICIJA: stanje duboke nesvjestice iz koje se bolesnik ne može osvijestiti uobičajenim podražajima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 224.

ENGLISKI: coma

NJEMAČKI: Koma

kombinirana kvačica

DEFINICIJA: kvačica koja se sastoji od lijevana i žičana kraka

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 42.

ENGLISKI: combination clasp

NJEMAČKI: kombinierte Klammer

TALIJANSKI: gancio combinato

komenzal

DEFINICIJA: živo biće koje živi u zajednici s domaćinom od kojega uzima samo otpadne tvari, što njemu ne čini štetu

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 434.

DOPUŠTENI NAZIV: parafag

ENGLISKI: commensal

NJEMAČKI: Kommensal

TALIJANSKI: commensale

komercijalna žlica

DEFINICIJA: sredstvo uz pomoć kojega se otisni materijal unosi u usta, tvornički je načinjena

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 117.

DOPUŠTENI NAZIV: konfekcijska žlica

ENGLISKI: preformed tray; stock tray

NJEMAČKI: konfektionierter Abdrucklöffel; konfektionierter Abformlöffel

TALIJANSKI: cucchiaio individuale confezionato

KONTEKST: Komercijalna žlica dolazi u raznim veličinama za gornju i donju čeljust, može biti kovinska i nekovinska, i koristi se za uzimanje anatomskog, odnosno prvog otiska.

kompensacijske krivulje

DEFINICIJA: umjetne krivulje koje spajaju okludirajuće površine i sjekutične bridove umjetnih zuba te se upotrebljavaju za uspostavljanje okluzijske ravnoteže

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 232.

ENGLISKI: compensation curves
NJEMAČKI: Kompensationskurven
TALIJANSKI: curva di compensazione

kompetentne usne

DEFINICIJA: usne koje su u laganu dodiru kada su perioralni mišići opušteni
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 155.
ENGLISKI: competent lips
NJEMAČKI: kompetente Lippen
TALIJANSKI: labbra competenti

kompetitivni antagonizam

DEFINICIJA: antagonizam do kojega dolazi zbog djelovanja lijekova na istome izvršnom organu posredstvom istih zahvatnih točaka
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.
PREDLOŽENI NAZIV: natjecateljski antagonizam
ENGLISKI: competitive antagonism
NJEMAČKI: kompetitiver Antagonismus
TALIJANSKI: antagonismo di tipo competitivo
KONTEKST: Primjer je kompetitivnoga antagonizma djelovanje histamina i antihistaminika.

komplement

DEFINICIJA: sustav serumskih proteina koji djeluje kao posrednik humoralne imunosti
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 434.
ENGLISKI: complement
NJEMAČKI: Komplement

kompletna krvna slika

DEFINICIJA: pretraga koja daje uvid u stanje svih staničnih dijelova krvi
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 56.
ENGLISKI: complete blood count

kompomer

DEFINICIJA: kompozitna smola promijenjena polikiselinom, koja ima i svojstva kompozitnih materijala i staklenoionomernih cemenata
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 238.
ENGLISKI: compomer
NJEMAČKI: Kompomer
TALIJANSKI: compomer

kompozitni cement

DEFINICIJA: autopolimerizirajući kompozit za učvršćivanje fiksnih protetičkih nadomjestaka i za izravno pričvršćivanje ortodontskih bravica
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 122.
ENGLISKI: composite cement; resin cement
NJEMAČKI: Kompositzement; Kunststoffzement
TALIJANSKI: cemento composito

kompozitni lijevani ispun

DEFINICIJA: lijevani ispun od kompozitnoga smolastog materijala obilježen visokim stupnjem polimerizacije bez ostatnoga monomera
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:

Naklada Zadro, 1994., 436.

DOPUŠTENI NAZIV: kompozitni inlej

ENGLESKI: composite inlay

NJEMAČKI: Kompositinlay

kompozitni materijal

DEFINICIJA: mješavina organskih smola i anorganskih čestica punila međusobno povezanih sredstvom za povezivanje koja se u stomatologiji upotrebljava za izradbu estetskih ispuna

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 397.

DOPUŠTENI NAZIV: kompozitna smola

ŽARGONIZAM: kompozit

ENGLESKI: composite material; resin composite

NJEMAČKI: Kompositmaterial

TALIJANSKI: materiale composito

kompozitni zavoj

DEFINICIJA: zavoj izrađen od kompozitnoga materijala koji se stavlja nakon ozljede zuba za zaštitu dentina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 194.

ENGLESKI: bonded resin band-aids

NJEMAČKI: Kompositverband

kompresija

DEFINICIJA: pritisak na krvnu žilu i okolno tkivo radi zaustavljanja krvarenja

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 172.

ENGLESKI: compression

NJEMAČKI: Kompression

TALIJANSKI: compressione

kompresijski otisak

DEFINICIJA: otisak sluznice čeljusnoga grebena i nepca, dobiven s pomoću gušće otisne mase i uz pojačan

pritisak

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 304.

ENGLESKI: compressive impression

NJEMAČKI: Belastungsabformung; Kompressionsabdruck

konačna dijagnoza

DEFINICIJA: dijagnoza koja se postavlja nakon što su svi podatci prikupljeni, analizirani i podvrgnuti logičnomu zaključivanju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 123.

DOPUŠTENI NAZIV: definitivna dijagnoza

NEPREPORUČENI NAZIV: finalna dijagnoza

ENGLESKI: definitive diagnosis

NJEMAČKI: Enddiagnose

TALIJANSKI: diagnosi definitiva

kondenzacija amalgama

DEFINICIJA: postupak tlačenja amalgama postupno unesena u kavitet u malim količinama radi ostvarivanja boljih fizičko-mehaničkih svojstava i jače otpornosti materijala te radi manjega otpuštanja žive

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 185.

ENGLESKI: amalgam condensation

NJEMAČKI: Amalgamkondensation

TALIJANSKI: condensazione d'amalgama

kondenzacijski silikon

DEFINICIJA: elastični gumasti materijal za otiskivanje, koji se pri vezivanju steže oko 0,7 % i kao nusproizvode otpušta etilni ili metilni alkohol

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u

Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 165.

ENGLESKI: condensation cured silicone; condensation silicone
NJEMAČKI: Kondensationsvernetztes Silikon

TALIJANSKI: silicone per condensazione

KONTEKST: Hlapljenjem alkohola koje otpušta kondenzacijski silikon dolazi do skupljanja otisnoga materijala, koji se mora izlijevati nedugo nakon vađenja iz usta te ima kraće vrijeme skladištenja u odnosu na ostale otisne materijale.

kondenzibilni kompozit

DEFINICIJA: kompozit koji je razvijen kao alternativa zubnomu amalgamskom ispunu, poput kojega se može kondenzirati u kavitetu

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 196.

DOPUŠTENI NAZIV: pakirajući kompozit
ENGLESKI: packable composite; condensable composite
NJEMAČKI: kondensierbarer Komposit

kondenzirajući osteitis

DEFINICIJA: podvrsta asimptomatskoga vršnoga paradontitisa pri kojoj dolazi do porasta spužvastoga koštanog tkiva zbog trajne iritacije periapikalnoga tkiva iz korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Torabinejad, M.; Walton, R. E. Endoncija: načela i praksa. Zagreb: Naklada Slap, 2010., 61.

DOPUŠTENI NAZIV: kondenzirajuća upala kosti

NEPREPORUČENI NAZIV: kondenzirajući

ostitis

ENGLESKI: condensing osteitis

NJEMAČKI: kondensierende Ostitis

kondicioniranje dentina

DEFINICIJA: kemijska promjena površine dentina djelovanjem kiselina

VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.; Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach. Chicago: Quintessence Publishing Co., 2006., 210.

ENGLESKI: dentine conditioning

NJEMAČKI: Dentinkonditionierung

kondil

DEFINICIJA: zaobljena zglobna površina na zglobnome kraju kosti
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 103.

ENGLESKI: condyle

NJEMAČKI: Condylus; Gelenkköpfchen; Kondylus

kondilarno vođenje

DEFINICIJA: pomicanje kondila iz zglobne jamice niz zglobnu kvržicu iz položaja centrične relacije

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 128.

ENGLESKI: condylar guidance

NJEMAČKI: Kondylenführung

TALIJANSKI: guida condilare; tragitto condilare

kondilni kut

DEFINICIJA: kut između vodoravne osi i putanje kondila pri protruzijskoj kretnji kada kondil zajedno sa zglobnom pločicom klizi po kosini zglobne kvržice

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001.,

41.

DOPUŠTENI NAZIV: kut kondilnoga vođenja

ENGLISKI: condylar angle

NJEMAČKI: Kondylenwinkel

konfekcijska nadogradnja

DEFINICIJA: gotova nadogradnja normiranih dimenzija i oblika načinjena od različitih materijala

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 71.

DOPUŠTENI NAZIV: tvornička nadogradnja

ENGLISKI: prefabricated post and core

NJEMAČKI: konfektionierter Stiftaufbau

konfiguracijski čimbenik

DEFINICIJA: omjer broja stranica kaviteta koje su adhezivno vezane za kompozitni ispun i broja slobodnih stranica

VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.; Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach. Chicago: Quintessence Publishing Co., 2006., 197.

DOPUŠTENI NAZIV: C-faktor; konfiguracijski faktor

ENGLISKI: C-factor; configuration factor

NJEMAČKI: C-Faktor;

Konfigurationsfaktor

kongestija

DEFINICIJA: pojačana prokrvljenost tkiva ili organa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 189.

DOPUŠTENI NAZIV: hiperemija

ENGLISKI: congestion; hyperemia

NJEMAČKI: Fluxion; Hyperämie;

Kongestion

konični međučlan

DEFINICIJA: međučlana obilježen vrškom koji dodiruje sluznicu i koji je u odnosu na ukupnu veličinu nadomjestka vrlo malen i zaobljen

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 490.

ENGLISKI: conical pontic

NJEMAČKI: konisches Zwischenglied

konični sjekutić

DEFINICIJA: sjekutić koji ima konvergentne bočne plohe i vrh umjesto sjekutičnoga brida

VRELO DEFINICIJE: Hillson, S. Dental anthropology. Cambridge: Cambridge University Press, 1996., 22.

DOPUŠTENI NAZIV: klinasti sjekutić

ENGLISKI: peg-shaped incisor

NJEMAČKI: zapfenförmiger Schneidezahn

konkrement

DEFINICIJA: slijepljeni i stvrdnuti dijelovi tvari

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 228.

ENGLISKI: concrement

NJEMAČKI: Konkrement

NAPOMENA: Konkrement može biti zubni kamenac, žučni kamenac i sl.

konstrukcijski zagriz

DEFINICIJA: druga klinička faza pri izradbi bimaksimalnih ortodontskih naprava u kojoj se određuje položaj donje čeljusti i njezin odnos prema gornjoj te stupanj aktivacije mišića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 11.

ENGLISKI: construction bite
NJEMAČKI: Konstruktionsbiss
TALIJANSKI: morso costruttivo

kontaktni heilitis

DEFINICIJA: upalni poremećaj usana koji se pripisuje alergiji na različite kemijske tvari

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 132.

ENGLISKI: contact cheilitis
NJEMAČKI: Kontakt-Cheilitis
LATINSKI: cheilitis e contactu
TALIJANSKI: cheilite da contatto

kontaktni stomatitis

DEFINICIJA: alergijska reakcija na usnoj sluznici koja se može očitovati difuznim eritemom s purpurom, mjehurićima, mjehurima, erozijama, vredovima i sličnim promjenama, a prouzročena je stomatološkim materijalima, benzokainom, zubnom pastom, žvakaćim gumama, bombonima ili kozmetičkim preparatima

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 135.

DOPUŠTENI NAZIV: stomatitis venenata
ENGLISKI: contact stomatitis
NJEMAČKI: Kontaktstomatitis
TALIJANSKI: stomatite da contatto

kontinuirani bol

DEFINICIJA: bol pri kojemu se ne pojavljuju razdoblja bez bola

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.

ENGLISKI: continuous pain
NJEMAČKI: kontinuierter Schmerz
TALIJANSKI: dolore continuato

kontraindikacija

DEFINICIJA: stanje ili okolnosti zbog kojih su određeni terapijski ili dijagnostički postupci zabranjeni jer bi pogoršali stanje bolesnika ili ga čak ugrozili

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 438.

ENGLISKI: contraindication
NJEMAČKI: Kontraindikation
NAPOMENA: Primjena nekoga lijeka ili izvođenje kirurškoga zahvata može prouzročiti kontraindikaciju.

kontraktura

DEFINICIJA: ograničena pokretljivost zgloba zbog bezbolnog skraćivanja mišića

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 494.

ENGLISKI: contracture
NJEMAČKI: Kontraktur
TALIJANSKI: contrattura muscolare

kontralateralan

DEFINICIJA: koji pripada suprotnoj strani tijela

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.

ENGLISKI: contralateral
NJEMAČKI: kontralateral
LATINSKI: contralateralis
TALIJANSKI: controlaterale
KONTEKST: Pomak donje čeljusti udesno omogućuju nesimetrične kretnje istostrane i kontralateralne zglobne glave čeljusnih zglobova.

kontrola plaka

DEFINICIJA: uklanjanje plaka provođenjem oralne higijene

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen,

S. Pedodoncija: klinički pristup.
Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005.,
247.

ENGLESKI: plaque control

NJEMAČKI: Plaquekontrolle

TALIJANSKI: controllo di placca

kontuzija gingive

DEFINICIJA: modrica nastala
djelovanjem tupa predmeta bez
prekida sluznice

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume
zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988.,
87.

ENGLESKI: gingival contusion

NJEMAČKI: Kontusion der Gingiva;

Quetschung der Gingiva

TALIJANSKI: contusione della gengiva

NAPOMENA: Kontuzija gingive obično
prouzročuje submukozno krvarenje.

konusna krunica

DEFINICIJA: modifikacija teleskopske
krunice na kojoj je primarna krunica
skošena s nagibom od 6 do 8
stupnjeva, sekundarna je krunica
točno prilagođena plaštu primarne
krunice, a okluzijski je predviđen
neznatan razmak

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična
proteza. Zagreb: Školska knjiga,
1982., 82.

NEPREPORUČENI NAZIV: konus krunica

ENGLESKI: conus crown

NJEMAČKI: Konuskronen

TALIJANSKI: corona a forma di cono

konvencionalna tomografija

DEFINICIJA: radiološka tehnika kojom
se snima tanki sloj tkiva

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik
stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga,
2007., 1358.

DOPUŠTENI NAZIV: obična tomografija

ENGLESKI: conventional tomography

NJEMAČKI:

Konventionelltomographie

konvencionalni zubni amalgamski ispuni

DEFINICIJA: amalgamske slitine s
udjelom bakra do 3 %, pri čijem
stvrđnjivanju nastaje gama-2 faza
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb:
Stomatološki fakultet Sveučilišta u
Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 181.

DOPUŠTENI NAZIV: amalgami s niskim
udjelom bakra; konvencionalni
dentalni amalgami

ENGLESKI: conventional dental
amalgam

NJEMAČKI: konventionelles Amalgam

TALIJANSKI: amalgama convenzionale

konzervativna stomatologija

DEFINICIJA: dio stomatologije koji
se bavi očuvanjem zuba u usnoj
šupljini primjenom konzervativnih
tehnika liječenja zuba

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-
Wörterbuch: Deutsch-Englisch.
München: Neuer Merkur, 1978., 104.

ŽARGONIZAM: konzervativa

ENGLESKI: conservative dentistry

NJEMAČKI: konservierende

Zahnheilkunde; Zahnerhaltung

Koplikove pjege

DEFINICIJA: male bijele lezije uz
eritematozne mrlje na obraznoj
sluznici i predvorju donje čeljusti,
koje su karakteristične za ospice

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;
Glick, M. Burketova oralna medicina:
dijagnoza i liječenje. Zagreb:
Medicinska naklada, 2006., 348.

ENGLESKI: Koplick's spots

NJEMAČKI: Koplicksche Flecken

TALIJANSKI: macchie di Koplik

kopolimer

DEFINICIJA: mješoviti polimer
koji nastaje zajedničkom
polimerizacijom kemijski različitih

monomera u makromolekule ili polimerske lance

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 229.

ENGLISKI: copolymer

NJEMAČKI: Copolymer;

Mischpolymerisat

TALIJANSKI: copolimero

kopula

DEFINICIJA: neparna izbočina mezenhima drugih ždrijelnih lukova u središnjoj ravnini prekrivena endodermom, koja sudjeluje u embrijskome razvoju sluznice korijena jezika, a čiji se doprinos diferencijaciji sluznice uglavnom potpuno gubi

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure and function. St. Louis: Mosby, 1998., 46.

ENGLISKI: copula

NJEMAČKI: Copula

LATINSKI: copula linguae

TALIJANSKI: copula

NAPOMENA: Naziv kopula katkad se upotrebljava za označivanje izbočine nastale zadebljanjem mezenhima središnjih dijelova drugoga, trećega i četvrtoga ždrijelnog luka, a ne samo drugoga ždrijelnog luka. Kopula tijekom razvoja jezika nestane kada je hipobranhijalna jezična kvržica trećega i četvrtoga ždrijelnog luka preraste i spoji se s tijelom jezika nastalim od prvoga ždrijelnog luka.

korda timpani

DEFINICIJA: ogranak ličnoga živca koji se priključuje jezičnomu živcu, služi sekretornoj inervaciji podčeljusne i podjezične žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled

građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 301.

ENGLISKI: chorda tympani

NJEMAČKI: Chorda tympani

LATINSKI: chorda tympani

korektivna kirurgija

DEFINICIJA: dio endodontske kirurgije koji se bavi ispravljanjem oštećenja na zubnome korijenu

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 717.

ENGLISKI: corrective surgery

NJEMAČKI: korrektive Chirurgie

TALIJANSKI: chirurgia correttiva

korekturni otisak

DEFINICIJA: otisak dobiven unosom elastomera veće čvrstoće, koji se nakon stvrdnjavanja i obradbe dopunjuje elastomerom manje čvrstoće u komercijalnoj žlici, a služi za izradbu radnoga modela

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 124.

ENGLISKI: corrective impression

NJEMAČKI: Korrekturabdruck;

Korrekturabformung

TALIJANSKI: impronta correttiva

korigirana osmozna koncentracija

DEFINICIJA: osmozna koncentracija otopine koja uz ukupan broj otopljenih osmozno aktivnih čestica uzima u obzir privlačne i odbojne sile među njima

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 298.

DOPUŠTENI NAZIV: korigirana osmolarnost; korigirana osmotska aktivnost; korigirana osmotska koncentracija

PREDLOŽENI NAZIV: ispravljena osmozna koncentracija

ENGLESKI: corrected osmolarity; effective osmolarity; corrected osmolar activity

NJEMAČKI: effektive Osmolarität

NAPOMENA: Privlačne i odbojne sile među osmozno aktivnim česticama mijenjaju stvarnu osmoznu aktivnost otopine te ju obično smanjuju.

korijen jezika

DEFINICIJA: stražnji dio jezika

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 87.

DOPUŠTENI NAZIV: baza jezika

ENGLESKI: root of tongue

NJEMAČKI: Wurzelzungengrund; Zungenbasis

LATINSKI: radix linguae

TALIJANSKI: radice della lingua; radice linguale

korijenska angulacija

DEFINICIJA: kut koji obilježuje odstupanje u pravcu pružanja zubnoga korijena ili jednoga njegova dijela u odnosu na pravac pružanja zubne krune

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 158.

DOPUŠTENI NAZIV: angulacija korijena

ENGLESKI: root angulation

NJEMAČKI: Angulation der Zahnwurzel

TALIJANSKI: angolazione radicolare

NAPOMENA: Do angulacije može doći uslijed poremećaja u razvoju korijena, a bez iznenadna pomaka zubnoga zametka.

korijenska cista

DEFINICIJA: cista koja nastaje iz koštanoga periradikularnog

upalnog žarišta kad unutar granulacijskoga tkiva počne bujati epitel

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 98.

DOPUŠTENI NAZIV: radikularna cista

ENGLESKI: radicular cyst

NJEMAČKI: Radikularzyste

TALIJANSKI: cisti radicolare

NAPOMENA: Korijenska je cista najčešća cista čeljusti.

korijenska kliješta

DEFINICIJA: kliješta kojima se vade zubni korijeni

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: kliješta za vađenje korijena

ENGLESKI: root forceps

NJEMAČKI: Wurzelzange

TALIJANSKI: pinza estrazione radici superiori

korijenski

DEFINICIJA: koji pripada zubnomu korijenu ili se na njega odnosi

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 58.

DOPUŠTENI NAZIV: radikularni

ENGLESKI: radicular

NJEMAČKI: radikulär

TALIJANSKI: radicolare

korijenski kanal

DEFINICIJA: dio endodontskoga prostora u korijenu zuba koji ispunjuje zubna pulpa

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 59.

ENGLESKI: root canal

NJEMAČKI: Wurzelkanal

LATINSKI: canalis pulpae

TALIJANSKI: canale radicolare

korijenski krivoput

DEFINICIJA: pogrešan put u preparaciji korijenskoga kanala, pri kojemu dolazi do odmaka od smjera pružanja kanala i probijanja korijena

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 417.

DOPUŠTENI NAZIV: pogrešan smjer

ENGLISKI: fausse route; via falsa

NJEMAČKI: falscher Weg

TALIJANSKI: falsa via nel canale

korijenski razvrtač

DEFINICIJA: ručni instrument ili instrument na vrtaljci koji služi za čišćenje i širenje korijenskih kanala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 344.

PREDLOŽENI NAZIV: proširivač korijena

ENGLISKI: spreader

NJEMAČKI: Wurzelkanalerweiterer

TALIJANSKI: strumento allargacanal

koronarno pomaknuti režanj

DEFINICIJA: pomaknuti režanj koji se upotrebljava za prekrivanje jednoga korijena ili više njih

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.;

Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 598.

ENGLISKI: coronally advanced flap

NJEMAČKI: koronaler

Verschiebelappen

korozija

DEFINICIJA: razaranje površine kovine izazvano kemijskim ili elektrokemijskim procesima

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 743.

ENGLISKI: corrosion

NJEMAČKI: Korrosion

TALIJANSKI: corrosione

kortikalna trepanacija

DEFINICIJA: postupak probijanja kortikalne koštane ploče radi smanjenja tlaka koji je nastao nakupljanjem iscjetka u alveolnoj kosti

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 675.

DOPUŠTENI NAZIV: kortikalna trefinacija

ENGLISKI: cortical trephination

NJEMAČKI: kortikale Trepanation

TALIJANSKI: trapanazione corticale

kortikosteroid

DEFINICIJA: steroidni hormon koji luči nadbubrežna žlijezda

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 397.

DOPUŠTENI NAZIV: kortikoid; adrenokortikalni hormon

ENGLISKI: corticosteroid

NJEMAČKI: Kortikosteroid

TALIJANSKI: corticosteroide

kortikosteroidna terapija

DEFINICIJA: liječenje primjenom sintezno proizvedenih hormona kore nadbubrežne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 75.

ENGLISKI: corticosteroid therapy

NJEMAČKI: Kortikosteroidbehandlung

TALIJANSKI: terapia corticosteroidea

kortikotomija

DEFINICIJA: kirurški zahvat kojim se prikazuje dio zubne krune ili cijela zubna kruna uklanjanjem sluznice i/ili kosti iznad krune

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 102.

ENGLISKI: corticotomy
NJEMAČKI: Kortikotomie
TALIJSKI: corticotomia

kortizol

DEFINICIJA: najvažniji steroidni hormon skupine glukokortikoidnih hormona kore nadbubrežne žlijezde koji sudjeluje u regulaciji metabolizma ugljikohidrata, masti i bjelancevina te u fiziološkoj prilagodbi organizma na stresne okolnosti

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 951.

DOPUŠTENI NAZIV: hidrokortizon

ENGLISKI: cortisol; hydrocortisone

NJEMAČKI: Cortisol; Hydrokortison

TALIJSKI: cortisolo

kosa crta donje čeljusti

DEFINICIJA: koštani greben koji se proteže od trupa prema grani donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

ENGLISKI: oblique line

NJEMAČKI: schräge Linie

LATINSKI: linea obliqua

TALIJSKI: linea obliqua della mandibola

kosi greben

DEFINICIJA: izbočina na griznoj plohi gornjih kutnjaka koja se pruža između distobukalne i meziopalatinalne krvžice

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 12.

ENGLISKI: oblique ridge

NJEMAČKI: schräge Leiste

TALIJSKI: cresta obliqua

kosi greben štitaste hrskavice

DEFINICIJA: kosi greben koji se nalazi na bočnoj plohi štitaste hrskavice i proteže se od gornje stražnje strane do prednje donje strane

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

ENGLISKI: oblique line of thyroid cartilage

NJEMAČKI: schräge Linie des Schildknorpels

LATINSKI: linea obliqua cartilaginis thyroidea

TALIJSKI: linea obliqua della cartilagine tiroidea

kosina

DEFINICIJA: ortodontska naprava koja se upotrebljava za ispravljanje obrnutoga pregriza zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 16.

ENGLISKI: bevel; inclined plane; ramp

NJEMAČKI: Abschrägung; schiefe Ebene; Schräge

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

kositreneri fluorid

DEFINICIJA: kemijski spoj kositra i fluora u obliku kositreneri soli fluorovodične kiseline koji se u obliku otopine upotrebljava za topikalnu prevenciju zubnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 224.

NEPREPORUČENI NAZIV: kositar fluorid

ENGLISKI: tin fluoride
NJEMAČKI: Zinnfluorid
TALIJANSKI: floruro di stagno

kost

DEFINICIJA: čvrsti organ građen od koštanoga, hrskavičnoga i vezivnoga tkiva koji oblikuje tjelesni koštani sustav

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 17.

ENGLISKI: bone
NJEMAČKI: Knoche
LATINSKI: os

TALIJANSKI: osso

NAPOMENA: Naziv se katkad upotrebljava i za označivanje samo jednoga anatomskog dijela pojedine kosti, primjerice alveolna kost.

koštana ankiloza

DEFINICIJA: ankiloza nastala zbog koštanoga spajanja zglobnih površina kosti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 36.

DOPUŠTENI NAZIV: osealna ankiloza

ENGLISKI: ankylosis ossea; bony ankylosis; osteal ankylosis

NJEMAČKI: knöchernen Ankylose

TALIJANSKI: anchilosi ossea

koštana lakuna

DEFINICIJA: mala šupljina unutar koštanoga matriksa u kojoj se nalazi osteocit

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 141.

DOPUŠTENI NAZIV: osteocitna lakuna

ENGLISKI: bone lacuna; osteocyte lacuna

NJEMAČKI: Osteozytenlakune

LATINSKI: lacuna ossea

TALIJANSKI: lacuna osteocítica

koštana lamela

DEFINICIJA: tanak sloj koštane matrice nastao usporednim odlaganjem

kolagenih vlakana i njihovom naknadnom mineralizacijom
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 146.

DOPUŠTENI NAZIV: koštana pločica

ENGLISKI: bone lamella

NJEMAČKI: Knochenlamelle

TALIJANSKI: lamella ossea

koštana morfogenetska bjelančevina

DEFINICIJA: bjelančevina koja kao signalna molekula sudjeluje u regulaciji razvoja zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjaric, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: koštani morfogenetski protein

KRATICA - ENGLISKI: BMP

ENGLISKI: bone morphogenetic protein

NJEMAČKI:

knochenmorphogenetisches Protein; morphogenetisches Knochenprotein

TALIJANSKI: proteina morfogenetica ossea

koštana prastanica

DEFINICIJA: stanica smještena u unutrašnjem sloju pokosnice i endosta iz koje diobom i

diferencijacijom nastaju osteoblasti

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 145.

DOPUŠTENI NAZIV: osteoprogenitorna stanica; preosteoblast

ENGLESKI: osteoprogenitor cell; preosteoblast

NJEMAČKI: Osteoprogenitorzelle; Präosteoblast

TALIJANSKI: preosteoblasto

koštana sol

DEFINICIJA: skupina soli kalcijeva fosfata koja čini anorganski dio koštanoga matriksa

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 144.

DOPUŠTENI NAZIV: koštani mineral; anorganski koštani matriks

ENGLESKI: bone salt

NJEMAČKI: Knochenmineral

TALIJANSKI: minerale osseo

koštana srž

DEFINICIJA: tkivo koje ispunjuje koštanosržne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 18.

ENGLESKI: bone marrow

NJEMAČKI: Knochenmark

LATINSKI: medulla ossium

TALIJANSKI: midollo osseo

koštana stanica

DEFINICIJA: stanica koja pripada koštanomu tkivu i omogućuje razvoj i pregradnju kosti te sudjelovanje

koštanoga tkiva u općim homeostatskim tjelesnim procesima

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 141.

ENGLESKI: bone cell

NJEMAČKI: Knochenzelle

TALIJANSKI: cellula ossea

koštani

DEFINICIJA: koji je sastavni dio kosti, građen od kosti ili koji je anatomski i/ili funkcijski usko povezan s njima

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 17.

ENGLESKI: osseous; osteal

NJEMAČKI: Knochen-; ossal; knöchern

LATINSKI: osseus

TALIJANSKI: osseo

koštani kanalići

DEFINICIJA: uski cilindrični prostori unutar koštanoga matriksa koji izvire iz osteocitne lakune i sadržavaju citoplazmatske izdanke osteocita

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 142.

DOPUŠTENI NAZIV: osteocitni kanalić; koštani kanalikuli

ENGLESKI: bone canaliculus

NJEMAČKI: Knochenkanälchen

TALIJANSKI: canaliculo osseo

KONTEKST: Koštani kanalići povezuju

osteocitne lakune međusobno ili s koštanim kanalima koji sadrže krvne žile.

koštani matriks

DEFINICIJA: specijalizirano potporno tkivo izgrađeno od mineralizirane međustanične tvari, koje je temelj građe koštanoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 141.

ENGLISKI: bone matrix

NJEMAČKI: Knochenmatrix

koštani mišić

DEFINICIJA: mišić građen od skeletnoga mišićnog tkiva, obično vezan uz kost čija se kontrakcija najčešće može voljno nadzirati

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 121.

DOPUŠTENI NAZIV: skeletni mišić;

poprečno-prugasti mišić

NEPREPORUČENI NAZIV: voljni mišić;

skeletalni mišić

ENGLISKI: skeletal muscle

NJEMAČKI: Skelettmuskel

LATINSKI: musculus sceletalis

TALIJANSKI: muscolo scheletrico

koštani presadak

DEFINICIJA: presadak kosti koji se upotrebljava za presađivanje u oralnoj kirurgiji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 230.

DOPUŠTENI NAZIV: transplantat kosti; koštani transplantat

ENGLISKI: bone graft; bone transplant

NJEMAČKI: Knochentransplantat

NAPOMENA: Koštani se presadak primjenjuje u preprotetskoj kirurgiji kada je riječ o jakoj atrofiji zubnoga ležišta.

koštani sustav

DEFINICIJA: organski sustav sastavljen od kosti koji podupire tijelo, štiti unutarnje organe, služi kao hvatište mišića, spremište za kalcij i druge ione te sadržava crvenu koštanu srž koja stvara krvne stanice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 17.

DOPUŠTENI NAZIV: skeletni sustav; skelet; kostur; kosturni sustav

NEPREPORUČENI NAZIV: skeletalni sustav

ENGLISKI: skeletal system; skeleton;

osseous system

NJEMAČKI: Skelletsystem

LATINSKI: systema sceletale

TALIJANSKI: sistema scheletrico

koštani trn

DEFINICIJA: koštana izraslina na površini kosti koja se na čeljusti obično nalazi na zubnome grebenu s predvorne strane nakon vađenja zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 134.

DOPUŠTENI NAZIV: egzostoza; hiperostoza

NEPREPORUČENI NAZIV: koštana spikula

ENGLISKI: exostosis; hyperostosis; outgrowth

NJEMAČKI: Auswuchs; Exostose; Hyperostose

TALIJANSKI: esostosi

koštani vosak

DEFINICIJA: sterilna mješavina pčelinjega voska i vazelina koja se upotrebljava za mehaničko zaustavljanje krvarenja u kosti

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 697.

ENGLISKI: bone wax

NJEMAČKI: Knochenwachs

koštano tkivo

DEFINICIJA: tkivo koje izgrađuje koštani sustav

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 141.

ŽARGONIZAM: kost

ENGLISKI: bone tissue; osseous tissue

NJEMAČKI: Knochengewebe

TALIJANSKI: tessuto osseo

NAPOMENA: Naziv kost ponajprije označuje pojedinačne kosti koje izgrađuju kostur, no često se upotrebljava kao istoznačnica za koštano tkivo.

koštanosržna šupljina

DEFINICIJA: središnji šuplji dijelovi kosti ispunjeni koštanom sržju

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: sržna šupljina kosti; medularna koštana šupljina

ENGLISKI: marrow cavity; medullary cavity

NJEMAČKI: Markhöhle

LATINSKI: cavitas medullaris

TALIJANSKI: cavita medullare

kovina

DEFINICIJA: materijal koji se odlikuje neprozirnošću, sjajem, dobrom vodljivošću topline i elektriciteta te mogućnošću obradbe lijevanjem i kovanjem

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 230.

DOPUŠTENI NAZIV: metal

ENGLISKI: metal

NJEMAČKI: Metall

kovinska krunica

DEFINICIJA: krunica u potpunosti izrađena od kovine, bez estetskoga materijala

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 214.

DOPUŠTENI NAZIV: metalna krunica

ENGLISKI: metal crown

NJEMAČKI: Metallkrone

TALIJANSKI: corona metallica

kovnost

DEFINICIJA: mjera promjene oblika materijala djelovanjem tlačne sile bez pucanja

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 33.

ENGLISKI: malleability

NJEMAČKI: Formbarkeit

TALIJANSKI: malleabilità

KONTEKST: Kovnost nehrđajućih čelika upotrijebljena je u izradbi protezne baze prilagodbom pločastoga čelika preko radnoga modela.

kozmetička stomatologija

DEFINICIJA: dio stomatologije koji se u prvome redu bavi poboljšavanjem izgleda zuba i osmijeha

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 108.

ENGLISKI: cosmetic dentistry

NJEMAČKI: Zahnkosmetik; kosmetische Zahnkunde

koža

DEFINICIJA: organ koji prekriva površinu tijela, sudjeluje u regulaciji

tjelesne temperature, omogućuje međudjelovanje organizma s okolinom posredstvom osjetnih receptora te ga štiti od štetnih vanjskih utjecaja i prekomjerna gubitka vode isparavanjem
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 10.

DOPUŠTENI NAZIV: pokrovni sustav; kožni sustav

NEPREPORUČENI NAZIV: integumentni sustav

ENGLNESKI: skin; cutis; integumentary system

NJEMAČKI: Haut

LATINSKI: cutis; integumentum

TALIJANSKI: pelle

NAPOMENA: Nazivom kožni sustav katkad se označuje koža i potkožno tkivo.

kožni

DEFINICIJA: koji pripada koži ili se na nju odnosi

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 10.

DOPUŠTENI NAZIV: kutani

ENGLNESKI: cutaneous; cutaneal

NJEMAČKI: kutan; Haut-

LATINSKI: cutaneus

TALIJANSKI: cutaneo

NAPOMENA: Naziv kožni često se u govoru zamjenjuje nazivom dermni iako naziv dermni označuje samo jedan histološki sloj kože.

kožni bol

DEFINICIJA: površinski somatski bol koji obično nalikuje na žarenje

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 256.

DOPUŠTENI NAZIV: kutana bol

ENGLNESKI: cutaneous pain

NJEMAČKI: kutaner Schmerz

TALIJANSKI: dolore cutaneo

kožni epitel

DEFINICIJA: višeslojni oroženi pločasti epitel koji čini površinski sloj kože neposredno nad kožnim vezivnim tkivom

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 369.

DOPUŠTENI NAZIV: epidermis

ENGLNESKI: epidermis

NJEMAČKI: Epidermis; Oberhaut

kožni rog

DEFINICIJA: dobroćudna rožnata tvorevina koja se može pojaviti na koži lica, katkad i na prijelazu kože i sluznice usnica

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 170.

ENGLNESKI: cornu cutaneum

NJEMAČKI: Hauthorn

LATINSKI: cornu cutaneum

TALIJANSKI: corno cutaneo

NAPOMENA: Kožni rog često je prouzročeni zloćudnim epitelnim tumorom.

kožno vezivno tkivo

DEFINICIJA: vezivno tkivo kože koje podupire kožni epitel i povezuje ga s potkožnim tkivom, sadrži gustu mrežu krvnih i limfnih žila, osjetne receptore, korjenove dlaka te znojne i lojne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom

izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 369.

DOPUŠTENI NAZIV: dermis; korijum
ENGLISKI: dermis; corium

NJEMAČKI: Dermis; Corium; Lederhaut

LATINSKI: cutis vera

TALIJSKI: derma; chorion

krajnična kapsula

DEFINICIJA: vezivno tkivo koje obavija bočnu površinu nepčanoga krajnika

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 265.

DOPUŠTENI NAZIV: tonzilarna kapsula; krajnična vezivna ovojnica

ENGLISKI: tonsillar capsule

NJEMAČKI: Tonsillenkapsel; Mandelkapsel

LATINSKI: capsula tonsillae

krajnična udubina

DEFINICIJA: udubina u kojoj leži nepčani krajnik

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 302.

DOPUŠTENI NAZIV: tonzilarna udubina

ENGLISKI: tonsillar sinus; tonsillar fossa; tonsillar bed; tonsillar crypt

NJEMAČKI: Mandelkrypte

LATINSKI: fossa tonsillaris; sinus tonsillaris; crypta tonsillaris

krajnične jamice

DEFINICIJA: struktura koju tvori sluznični epitel pri uvlačenju između limfnih čvorića od kojih su građeni krajnici

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 265.

DOPUŠTENI NAZIV: tonzilarne udubine

ENGLISKI: tonsillar pits

NJEMAČKI: Mandelgruben

LATINSKI: fossulae tonsillares

TALIJSKI: fossette tonsillari

krajnični urezi

DEFINICIJA: duboki urezi na krajnicima koji nastaju uvlačenjem sluznice između nakupina limfnih čvorića u krajniku

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 265.

DOPUŠTENI NAZIV: tonzilarne kripte; tonzilarni urezi

ENGLISKI: tonsillar crypts

NJEMAČKI: Tonsillenkrypten; Mandelkrypten

LATINSKI: cryptae tonsillae

kranijalan

DEFINICIJA: smješten bliže glavi ili usmjeren prema njoj

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: superioran

ENGLISKI: cranial; superior

NJEMAČKI: kranial; superior

LATINSKI: cranialis; superior

TALIJSKI: craniale; superiore

kranijalni arteritis

DEFINICIJA: upalna bolest koja zahvaća srednje velike ogranke karotidnih arterija i očituje se probadajućom glavoboljom koja je praćena općim simptomima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 334.

DOPUŠTENI NAZIV: temporalni arteritis; arteritis divovskih stanica

ENGLISKI: cranial arteritis

NJEMAČKI: Kranial-Arteriitis

TALIJANSKI: arterite craniale; arterite a cellule giganti

kraniofacijalna antropometrija

DEFINICIJA: znanost koja se bavi mjerama glave i lica

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 483.

DOPUŠTENI NAZIV: antropometrija glave i lica

ENGLESKI: craniofacial anthropology

NJEMAČKI: kraniofaziale

Anthropometrie

TALIJANSKI: antropometria

craniofaciale

kranimetrija

DEFINICIJA: mjerenje dimenzija kosti lubanje

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 33.

ENGLESKI: craniometry

NJEMAČKI: Kranimetrie

kraniosinostoza

DEFINICIJA: deformacija glave koja nastaje jer se prerano zatvaraju određeni lubanjski šavovi

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 42.

ENGLESKI: craniosynostosis

NJEMAČKI: Kraniosynostose

LATINSKI: craniosinostosis

krater

DEFINICIJA: koštani defekt koji se nalazi oko zuba i omeđen je košću i s više zidova jednoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 100.

DOPUŠTENI NAZIV: kombinirani koštani

defekt

ŽARGONIZAM: zdjeličasti defekt

ENGLESKI: crater

NJEMAČKI: Krater

kratka jezična vezica

DEFINICIJA: čvrst fibrozni tračak koji povezuje jezik s donjim alveolnim grebenom i znatno ograničuje pokretljivost jezika

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T. Oralnokitirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 133.

DOPUŠTENI NAZIV: kratki lingvalni frenulum; kratka vezica jezika

ENGLESKI: short lingual frenulum

NJEMAČKI: kurzes Zungenband

TALIJANSKI: frenulo linguale breve

NAPOMENA: Ograničavanje pokretljivosti jezika može dovesti do govornih smetnja ili onemogućivati izradbu donje proteze.

kreatininski klirens

DEFINICIJA: test s pomoću kojega se neizravno može izračunati količina glomerulske filtracije koja služi za procjenu funkcionalnoga bubrežnog tkiva

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 410.

DOPUŠTENI NAZIV: test klirensa kreatinina

ENGLESKI: creatinine clearance test

TALIJANSKI: clearance della creatinina

NAPOMENA: Kreatininski klirens provodi se tako da se prikupi 24-satni uzorak mokraće i uzme uzorak krvi sljedeće jutro te se određuje količina kreatinina.

krepitacija

DEFINICIJA: škripav zvuk sličan drobljenju koji se povezuje s osteoartritičnim promjenama površine čeljusnoga zgloba

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 273.

ENGLESKI: crepitation; crepitus

NJEMAČKI: Knistern

TALIJANSKI: crepitazione

krhki materijal

DEFINICIJA: materijal koji puca pri naprezanju koje je znatno manje od idealnoga naprezanja za lom

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 31.

ENGLESKI: brittle material

NJEMAČKI: brüchiger Stoff

TALIJANSKI: materiale fragile

krilasta hrapavost

DEFINICIJA: hrapavost na unutarnjoj strani kuta donje čeljusti na koju se hvata krilasti središnji mišić

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

ENGLESKI: pterygoid tuberosity

NJEMAČKI: Tuberositas pterygoidea

LATINSKI: tuberositas pterygoidea

TALIJANSKI: tuberosità pterigoidea

krilasta udubina donje čeljusti

DEFINICIJA: udubina na prednjoj strani vrata donje čeljusti za koju se hvata krilasti bočni mišić

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedit anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 44.

DOPUŠTENI NAZIV: pterigoidna udubina

ENGLESKI: pterygoid fovea of mandible

LATINSKI: fovea pterygoidea mandibulae

TALIJANSKI: fossa pterigoidea della mandibola

krilasti bočni mišić

DEFINICIJA: mišić smješten u podsljepoočnoj jami koji obostranom kontrakcijom izbacuje donju čeljust prema naprijed i spušta bradu, a pojedinačne i izmjenične kontrakcije lijevoga i desnoga mišića pomiču donju čeljust u stranu i omogućuju mljevenje hrane

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 143.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralni pterigoidni mišić

ENGLESKI: lateral pterygoid; musculus pterygoideus lateralis

NJEMAČKI: seitlicher Flügelmuskel

LATINSKI: musculus pterygoideus lateralis

TALIJANSKI: muscolo pterigoideo laterale

krilasti središnji mišić

DEFINICIJA: mišić koji se nalazi u podsljepoočnoj jami medijalno od čeljusne grane, služi za podizanje donje čeljusti i propulzija te mljevenje hrane pri izmjeničnoj kontrakciji

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 144.

DOPUŠTENI NAZIV: medijalni pterigoidni mišić

ENGLESKI: medial pterygoid muscle

NJEMAČKI: mittlerer Flügelmuskel

LATINSKI: musculus pterygoideus medialis

TALIJANSKI: muscolo pterigoideo medio

krilno-čeljusna pukotina

DEFINICIJA: pukotina smještena između krilnoga nastavka klinaste

kosti i gornje čeljusti, koja povezuje krilno-nepčanu i podsljepoočnu jamu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 576.

DOPUŠTENI NAZIV: pterigomaksilarna pukotina

ENGLJSKI: pterygomaxillary fissure

NJEMAČKI: Fissura pterygomaxillaris

LATINSKI: fissura pterygomaxillaris

krilno-donjočeljusna pruga

DEFINICIJA: vezivna pruga koja se pruža između kukice na krilnome nastavku klinaste kosti i donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 99.

DOPUŠTENI NAZIV: krilno-mandibularna pruga

ENGLJSKI: pterygomandibular raphe

NJEMAČKI: Raphe

pterygomandibularis

LATINSKI: raphe pterygomandibularis

krilno-nepčana udubina

DEFINICIJA: prostor smješten između gornjočeljusnoga trupa i krilno-nepčanoga nastavka

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 42.

DOPUŠTENI NAZIV: pterigopalatinalna jama

ENGLJSKI: pterygomaxillary fossa

NJEMAČKI: Flügelgaumengrube

LATINSKI: fossa pterygopalatina

krilno-nepčani živčani čvor

DEFINICIJA: parasimpatički živčani čvor u kojemu se prespajaju vlakna za

inervaciju suzne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 491.

DOPUŠTENI NAZIV: pterigopalatinski ganglij; krilno-nepčani ganglij

ENGLJSKI: pterygopalatine ganglion; ganglion pterygopalatinum

NJEMAČKI: Flügelgaumenganglion

LATINSKI: ganglion pterygopalatinum

TALIJANSKI: ganglio pterico-palatino

krioglobulinemija

DEFINICIJA: nazočnost krioglobulina u krvi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 452.

ENGLJSKI: cryoglobulinemia

NJEMAČKI: Krioglobulinämie

krioterapija

DEFINICIJA: terapija ograničena dijela kože ili sluznice koja se provodi ledom ili kloretilnim raspršivačem

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 232.

ENGLJSKI: cold therapy; cryotherapy

NJEMAČKI: Kältetherapie; Kryotherapie

TALIJANSKI: crioterapia

kriptokokoza

DEFINICIJA: bolest prouzročena gljivicom *Cryptococcus neoformans* koja se nalazi u tlu i u izmetu nekih životinja

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 214.

DOPUŠTENI NAZIV: toruloza

ENGLJSKI: cryptococcosis

NJEMAČKI: Cryptokokkose

TALIJANSKI: criptococcosi

KONTEKST: Oralne promjene pri kriptokokozi pojavljuju se kao

vrjedovi na jeziku i nepcu.

NAPOMENA: Većina zaraza zahvaća pluća jer do njih dolazi udisanjem.

kristal

DEFINICIJA: višekutno tijelo čija se površina sastoji od pravilnih ploha i čiji su atomi poredani u prostornu mrežicu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 232.

ENGLESKI: crystal

NJEMAČKI: Kristall

TALIJANSKI: cristallo

kristalna rešetka

DEFINICIJA: trodimenzijska rešetka sastavljena od jediničnih ćelija

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 23.

ENGLESKI: crystal lattice

NJEMAČKI: Kristallgitter; Raumgitter

TALIJANSKI: reticolo cristallino

NAPOMENA: Jedinična ćelija najmanji je dio prostorne rešetke.

kritična pH-vrijednost

DEFINICIJA: pH-vrijednost sline ili tekućine plaka na kojoj one postaju nezasićene ionima kalcija i fosfata i na kojoj počinje demineralizacija tvrdih zubnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 299.

DOPUŠTENI NAZIV: kritični pH

ENGLESKI: critical pH

NJEMAČKI: kritischer pH-Wert

križni zagriz

DEFINICIJA: poprečna malokluzija pri kojoj obrazne kvržice donjih zuba obuhvaćaju obrazne kvržice gornjih zuba

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.;

Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 49.

DOPUŠTENI NAZIV: unakrsni zagriz

ENGLESKI: cross-bite; X-bite

NJEMAČKI: Kreuzbiss

TALIJANSKI: morso incrociato; cross-bite; morso inverso

kromosom

DEFINICIJA: prijenosni oblik DNK-a u kojemu je za vrijeme diobe stanice pohranjena nasljedna tvar, građen je od dviju kromatida povezanih na jednome mjestu centromerom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 454.

ENGLESKI: chromosome

NJEMAČKI: Chromosom

kromosomska aberacija

DEFINICIJA: abnormalnosti broja ili strukture kromosoma

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 486.

ENGLESKI: chromosomal aberration

NJEMAČKI: Chromosomaberration

TALIJANSKI: aberazioni cromosomiche

kronična bulozna bolest u djece

DEFINICIJA: bulozna bolest od koje obolijevaju djeca mlađa od pet godina, i koja je popraćena mjehurićima i mjehurima na sluznici spolnih organa i izlaznoga crijeva te na očnoj i usnoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 74.

KRATICA - HRVATSKI: KBBĐ

KRATICA - ENGLISKI: CBDC

ENGLISKI: chronic bullous disease in

children

NJEMAČKI: chronische bullöse
Krankheit des Kindesalters

kronična hipomobilnost donje čeljusti

DEFINICIJA: dugotrajno bezbolno
ograničenje kretanja donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji
i okluzija. Zagreb: Medicinska
naklada, 2008., 359.

ENGLISKI: chronic mandibular
hipomobility

NJEMAČKI: kronische

Unterbeweglichkeit des Unterkiefers

TALIJANSKI: ipomobilità mandibolare
cronica

kronična idiopatska neutropenija

DEFINICIJA: smanjen broj neutrofila
zbog smanjene proizvodnje u
koštanoj srži, nepoznate etiologije

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;
Glick, M. Burketova oralna medicina:
dijagnoza i liječenje. Zagreb:
Medicinska naklada, 2006., 442.

ENGLISKI: chronic idiopathic
neutropenia

NJEMAČKI: chronische idiopatische
Neutropenie

TALIJANSKI: neutropenia idiopatica
cronica

KONTEKST: Najveći je problem u usnoj
šupljini bolesnika s kroničnom
idiopatskom neutropenijom teška
parodontna bolest koja veoma brzo
napreduje. Česti su i povratni oralni
vrijedovi.

kronična karijesna lezija

DEFINICIJA: karijesna lezija spora
razvoja, obično na trajnim zubima
odraslih osoba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i
terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:
Naklada Zadro, 1994., 217.

DOPUŠTENI NAZIV: kronični karijes

ENGLISKI: chronic caries lesion

NJEMAČKI: chronische Kariesläsion

TALIJANSKI: lesione cariosa cronica

kronična mukokutana kandidijaza

DEFINICIJA: oblik kandidijaze povezan
s mnogobrojnim imunosnim

poremećajima, popraćena
je lezijama na sluznici, koži i
noštima koje u početku nalikuju
pseudomembranoznoj, a zatim
hiperplastičnoj kandidijazi

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas
oralnih bolesti. Zagreb: Naklada
Slap, 2005., 204.

ENGLISKI: chronic mucocutaneous
candidiasis

NJEMAČKI: chronische mukokutane
Kandidose

TALIJANSKI: candidosi cronica
mucocutanea

kronična okluzijska trauma

DEFINICIJA: okluzijska trauma koja
nastaje zbog zagriznih sila koje
polagano prekoračuju adaptivni
kapacitet toga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.
G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A.
Carranza's clinical periodontology.
Philadelphia: Saunders, 2006., 468.

DOPUŠTENI NAZIV: kronična okluzalna
trauma

ENGLISKI: chronic occlusal trauma

NJEMAČKI: chronisches
Okklusionstrauma

kronična opstruktivna bolest pluća

DEFINICIJA: kronična i često
nepovratna začepjenost dišnih
putova prouzročeno upalom donjih
dišnih putova

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;
Glick, M. Burketova oralna medicina:
dijagnoza i liječenje. Zagreb:
Medicinska naklada, 2006., 356.

KRATICA - HRVATSKI: KOBP

KRATICA - ENGLISKI: KOPD

ENGLISKI: chronic obstructive pulmonary disease
NJEMAČKI: chronische obstruktive Lungenkrankheit
TALIJANSKI: malattia polmonare cronica ostruttiva

kronična paroksizmalna hemikranija

DEFINICIJA: klaster-glavobolja čiji simptomi s vremenom postaju kronični
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 334.
KRATICA - HRVATSKI: KPH
ENGLISKI: chronic paroxysmal hemicrania
NJEMAČKI: chronische paroxysmale Hemikranie
TALIJANSKI: emicrania parossimale cronica
NAPOMENA: Kronična paroksizmalna hemikranija uglavnom se pojavljuje u žena u dobi od 30 do 40 godina.

kronična upala štitnjače

DEFINICIJA: autoimuna bolest obilježena izrazitim nakupljanjem limfocita i plazmocita u tkivu štitnjače, može prouzročiti fibrozu i atrofije cijele žlijezde
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 587.
DOPUŠTENI NAZIV: Hashimotov tireoiditis
ENGLISKI: Hashimoto's thyroiditis
NJEMAČKI: Hashimoto-Thyreoiditis
TALIJANSKI: tiroidite di Hashimoto
KONTEKST: Uz Hashimotov tireoiditis često se istodobno pojavljuju druge bolesti autoimune prirode, pa tako i oralni autoimuni poremećaji.
NAPOMENA: Uz Hashimotov tireoiditis

često se istodobno pojavljuju druge bolesti autoimune prirode, pa tako i oralni autoimuni poremećaji.

kronična višežarišna kandidijaza

DEFINICIJA: kandidijaza u kojoj je više područja usne šupljine zahvaćeno kroničnom zarazom kandidom
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 98.
ENGLISKI: chronic multifocal candidiasis
NJEMAČKI: chronische multifokale Kandidose
TALIJANSKI: candidosi cronica multifocale

kronični bol

DEFINICIJA: bol koji je trajno prisutan najmanje šest mjeseci
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 306.
ENGLISKI: chronic pain
NJEMAČKI: chronischer Schmerz

kronični gingivitis

DEFINICIJA: upala gingive koja nastaje polako i traje dugo
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 362.
DOPUŠTENI NAZIV: kronična upala zubnoga mesa; kronična upala desni
ENGLISKI: chronic gingivitis
NJEMAČKI: chronische Gingivitis; chronische Zahnfleischentzündung

kronični kožni lupus

DEFINICIJA: imunosno posredovano upalno stanje ograničeno na kožu i usnu sluznicu, pri čemu kožne lezije izgledaju kao crvene, blago ljuskave mrlje, a oralne lezije slične lihenu planusu usne sluznice

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 113.
DOPUŠTENI NAZIV: kronični lupus kože; diskoidni eritematozni lupus
ENGLISKI: discoid lupus erythematosus
NJEMAČKI: diskoidaler Lupus erythematosus
TALIJANSKI: lupus eritematoso discoide

kronični osteomijelitis

DEFINICIJA: osteomijelitis koji traje duže, s ograničenom razgradnjom i nastankom granulacija
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 251.
ENGLISKI: chronic osteomyelitis
NJEMAČKI: kronische Knochenentzündung
LATINSKI: osteomyelitis chronica
TALIJANSKI: osteomielite cronica

kronični parodontitis

DEFINICIJA: parodontitis koji sporo napreduje i povezan je s nakupljanjem plaka i kamenca
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 105.
DOPUŠTENI NAZIV: kronična upala parodonta
NEPREPORUČENI NAZIV: adultni parodontitis
ENGLISKI: chronic parodontitis; chronic periodontitis
NJEMAČKI: chronische Parodontitis; chronische Zahnbettentzündung

kronični pulpitis

DEFINICIJA: upala zubne pulpe koja traje dulje vrijeme, s relativno blažim kliničkim simptomima
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 335.
DOPUŠTENI NAZIV: kronična upala pulpe
ENGLISKI: chronic pulpitis
NJEMAČKI: chronische Pulpaentzündung; chronische Pulpitis
NAPOMENA: Blaži su klinički simptomi kroničnoga pulpitisa lagani, tupi bol i blaža reakcija na toplinske podražaje.

kronični vršni parodontitis

DEFINICIJA: asimptomatski vršni parodontitis u području vrška korijena vidljiv na radiološkim snimkama
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 28.
DOPUŠTENI NAZIV: kronična upala apikalnoga dezmodonta; kronični apikalni parodontitis
ENGLISKI: chronic apical periodontitis
NJEMAČKI: chronische apikale Parodontitis
TALIJANSKI: parodontite apicale cronica

kronično trovanje fluoridima

DEFINICIJA: prekomjeran unos fluorida u ljudski organizam tijekom duljega razdoblja
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 226.
DOPUŠTENI NAZIV: kronično otrovanje fluoridima
ENGLISKI: chronic fluoride poisoning
NJEMAČKI: chronische Fluoridvergiftung

kronično zatajivanje bubrega

DEFINICIJA: stalan, nepovratan proces difuznoga razaranja parenhima obaju bubrega, koji bez liječenja dovodi do smrti bolesnika

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 412.

ENGLJSKI: chronic renal failure

NJEMAČKI: chronische

Nierenversagen; chronische Niereninsuffizienz

TALIJANSKI: insufficienza renale cronica

KONTEKST: U bolesnika s kroničnim zatajivanjem bubrega možemo u usnoj šupljini opaziti zadah po amonijaku, upalne promjene sluznice, smanjeno stvaranje sline, suhoću usta, parotitis te u kasnijoj fazi bolesti promjene na kostima i metastatske kalcifikacije u mekim tkivima.

krunica

DEFINICIJA: fiksoprotetski nadomjestak koji potpuno ili djelomično pokriva vanjsku plohu kliničke krune zuba, čime se nadoknađuje morfologija i oblik oštećena krunskoga dijela

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.

Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 1.

ENGLJSKI: crown

NJEMAČKI: Krone

TALIJANSKI: corona

krunica Dicor

DEFINICIJA: keramička krunica izrađena iz staklokeramike koja sadrži kristale tinjca

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo.

Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 207.

NEPREPORUČENI NAZIV: Dicor krunica

ENGLJSKI: Dicor crown

NJEMAČKI: Dicor-Krone

krunica jacket

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - engleski

DEFINICIJA: prva u potpunosti keramička krunica koja se izrađuje pečenjem keramike na platinsku foliju

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 200.

DOPUŠTENI NAZIV: jacket-krunica

ENGLJSKI: jacket crown

NJEMAČKI: Jacketkrone;

Keramikmantelkrone; Mantelkrone

TALIJANSKI: corona a giacca

krunica Richmond

DEFINICIJA: puna krunica s korijenskom kapicom i lijevanim kolčićem

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 236.

ENGLJSKI: Richmond crown

NJEMAČKI: Richmondkrone;

Ringstiftkrone

krunska zubna pulpa

DEFINICIJA: dio pulpnoga zubnoga tkiva koji je smješten u pulpnoj komorici neposredno ispod krune zuba, a izvan korijenskih kanala

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 35.

DOPUŠTENI NAZIV: koronarna pulpa

ENGLJSKI: coronal pulp

NJEMAČKI: Kronenpulpa

TALIJANSKI: polpa coronale

krunski

DEFINICIJA: koji pripada zubnoj kruni ili se na nju odnosi

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 59.

DOPUŠTENI NAZIV: koronarni

NEPREPORUČENI NAZIV: koronalni

ENGLESKI: coronal
NJEMAČKI: koronal
TALIJANSKI: coronale

krunski karijes

DEFINICIJA: karijes koji zahvaća zubnu krunu
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 217.
DOPUŠTENI NAZIV: koronarni karijes
ENGLESKI: coronal caries
NJEMAČKI: Kronenkaries
TALIJANSKI: carie coronale

krunski pečat

DEFINICIJA: restauracijski zahvat koji sprečava rekontaminaciju nakon završena endodontskoga postupka
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 313.
ENGLESKI: coronal seal
NJEMAČKI: Kronenverschluss

kruškoliki zaton

DEFINICIJA: zaton na prednjoj stijenci grkljanskoga dijela ždrijela koji se nalazi desno i lijevo od izbočine koja tvori stražnji dio prstenaste hrskavice grkljana
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 98.
NEPREPORUČENI NAZIV: piriformni recessus
ENGLESKI: piriform fossa; piriform recess
NJEMAČKI: Recessus piriformis
LATINSKI: recessus piriformis; sinus piriformis
TALIJANSKI: fossa piriforme; recesso piriforme

krutina

DEFINICIJA: čvrsto stanje u kojemu materijal ima određen oblik i obujam koji se neznatno mijenja s promjenama temperature
VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 19.
DOPUŠTENI NAZIV: kruta tvar
ENGLESKI: solid
NJEMAČKI: Feststoff
TALIJANSKI: solido

kružni usni mišić

DEFINICIJA: mimički mišić koji okružuje usni otvor te usnama daje oblik svojstven pojedincu, služi za zatvaranje usta
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 79.
DOPUŠTENI NAZIV: kružni mimični mišić; kružni mišić usana
ENGLESKI: orbicularis oris; sphincter of the oral fissure
NJEMAČKI: Kreismuskel des Mundes
LATINSKI: musculus orbicularis oris

krv

DEFINICIJA: viskozna tekućina koja struji u krvnim žilama, sastavljena od krvnih stanica, pločica i od krvne plazme
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 456.
ENGLESKI: blood
NJEMAČKI: Blut
TALIJANSKI: sangue

krvarenje

DEFINICIJA: istjecanje krvi iz krvne žile
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 184.

DOPUŠTENI NAZIV: hemoragija
ENGLESKI: bleeding; hemorrhage
NJEMAČKI: Bluten; Blutung
LATINSKI: haemorrhagia
TALIJANSKI: emorragia

krvna plazma

DEFINICIJA: krvna tekućina bez tjelešaca
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 320.
DOPUŠTENI NAZIV: plazma
ENGLESKI: blood plasma
NJEMAČKI: Blutplasma
TALIJANSKI: plasma; plasma del sangue

krvna slika

DEFINICIJA: pretraga koja daje podatke o broju, veličini i izgledu osnovnih korpuskularnih sastavnica i služi za procjenu različitih patoloških stanja
VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 191.
DOPUŠTENI NAZIV: hemogram
KRATICA - HRVATSKI: KS
ENGLESKI: blood count; hemogram
NJEMAČKI: Blutbeschaffenheit; Blutbild; Hämogramm
TALIJANSKI: emogramma

krvna žila

DEFINICIJA: rastezljiva cijev koja sa srcem oblikuje neprekinut tjelesni sustav kojim teče krv
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 245.
ENGLESKI: blood vessel
NJEMAČKI: Blutgefäß; Blutader
LATINSKI: vas sanguinea
TALIJANSKI: vaso sanguigno
KONTEKST: Najmanje krvne žile, kapilare, imaju tanku i propusnu

stijenku koja omogućuje izmjenu vode i otopljenih tvari između krvi i tkiva.

krvni optok

DEFINICIJA: strujenje krvi kroz srce i krvnožilni sustav
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 93.
DOPUŠTENI NAZIV: cirkulacija krvi; optok krvi
ENGLESKI: blood circulation
NJEMAČKI: Kreislauf; Zirkulation
TALIJANSKI: circolazione del sangue

krvni protok

DEFINICIJA: obujam krvi koji u određenome vremenu prođe određenom točkom srčano-žilnoga sustava
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 164.
ENGLESKI: blood flow
NJEMAČKI: Durchblutung
TALIJANSKI: flusso di sangue

krvni tlak

DEFINICIJA: sila kojom krv djeluje na jedinicu površine žilne stijenke
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 166.
KRATICA - ENGLESKI: BP
ENGLESKI: blood pressure
NJEMAČKI: Blutdruck
TALIJANSKI: pressione sanguigna
NAPOMENA: Nazivom krvni tlak često se bez posebna isticanja označuje arterijski krvni tlak.

krvni ugrušak

SKRAĆENI NAZIV: ugrušak
DEFINICIJA: trodimenzijska mrežica koja nastaje zgrušavanjem krvi,

građena od fibrinskih niti između kojih su uklopljene krvne stanice i trombociti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 978.

NEPREPORUČENI NAZIV: koagulum
ENGLISKI: blood clot; coagulum; thrombus

NJEMAČKI: Blutgerinnsel; Gerinnsel
TALIJANSKI: coagulo di sangue

krvožilni sustav

DEFINICIJA: sustav krvnih žila kojim srce osigurava neprekidno protjecanje krvi

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 245.

ZASTARJELI NAZIV: krvožilje
NEPREPORUČENI NAZIV: krvnožilni sustav
ENGLISKI: blood vessel system
NJEMAČKI: Blutgefäßsystem
NAPOMENA: Krvožilni sustav čine arterije koje vode krv iz srca prema tkivima, tkivne kapilare i vene koje krv iz tkiva vraćaju u srce.

ksantelazma

DEFINICIJA: bjeložučkasti plosnati, rjeđe čvorasti, mekani ovalni plakovi veličine zrna leće koji se najčešće mogu opaziti na kopcima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 461.

ENGLISKI: xanthelasma
NJEMAČKI: Xanthelasma
KONTEKST: Xsantelazma se može pojaviti u ustima i na licu bolesnika s različitim lipidozama.

ksantom

DEFINICIJA: bradavica, čvor ili plak žučkaste boje koji nastaje zbog

odlaganja lipida u koži i sluznici
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 294.

ENGLISKI: xanthoma

NJEMAČKI: Xanthom

TALIJANSKI: xantoma

NAPOMENA: U usnoj se šupljini ksantomi mogu razviti na usnama, gingivi, alveolnoj sluznici, mukolabijalnome žlijebu i na obraznoj sluznici.

ksantopren

DEFINICIJA: silikonski polimer koji se upotrebljava za otiske brušenih zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 422.

ENGLISKI: xantopren

NJEMAČKI: Xantropren

ksenogeni presadak

DEFINICIJA: presadak uzet od davatelja druge vrste

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 663.

DOPUŠTENI NAZIV: ksenotransplantat; heterotransplantat

ENGLISKI: xenogenic transplant

NJEMAČKI: xenogenes Transplantat

kserostomija

DEFINICIJA: smanjeno lučenje sline, manje od 0,2mL/min

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 280.

DOPUŠTENI NAZIV: bolest suhih usta

ENGLISKI: xerostomia

NJEMAČKI: Xerostomie

LATINSKI: xerostomia

ksilitol

DEFINICIJA: alkoholni šećer, derivat ksiloze u obliku bijeloga kristalnog praška, koji je čest sastojak guma za žvakanje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 422.

ENGLESKI: xylitol

NJEMAČKI: Xylitol

TALIJSKI: xilitolo

ksilokain

DEFINICIJA: anestetik koji se upotrebljava za infiltracijsku, površinsku i blok-anesteziju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 423.

ENGLESKI: xylocaine

NJEMAČKI: Xylokain

TALIJSKI: xylocaina

kuckanje

DEFINICIJA: način pregleda bolesnika laganim lupkanjem po tijelu, pri čemu se bolesne promjene organa očituju promjenom zvuka i bolnim osjetom u trenutku kuckanja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 316.

DOPUŠTENI NAZIV: perkusija

ENGLESKI: percussion

NJEMAČKI: Klopfeschall; Perkussion

kumarin

DEFINICIJA: antikoagulans koji usporava stvaranje i nastanak ugrušaka blokirajući djelovanje vitamina K

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 462.

ENGLESKI: coumarin

NJEMAČKI: Kumarin

TALIJSKI: cumarina

NAPOMENA: Kumarin se upotrebljava za kronično liječenje poremećaja zgrušavanja.

kut ANB

DEFINICIJA: kut u rendgenokefalometriji koji pokazuje međusobni odnos gornje i donje čeljusti, a čija se vrijednost računa kao razlika između kuta SNA i kuta SNB

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: kut točka A-nasion-točka B

ENGLESKI: point A-nasion-point B angle; ANB angle

NJEMAČKI: A Punkt - Nasion - B Punkt Winkel

kut donje čeljusti

DEFINICIJA: kut koji se nalazi na prijelazu trupa u granu donje čeljusti, a varira od 90 do 140 stupnjeva

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: mandibularni kut

ENGLESKI: angle of mandible

NJEMAČKI: Unterkieferwinkel

LATINSKI: angulus mandibulae

TALIJSKI: angolo mandibolare

kut konvergencije

DEFINICIJA: kut koji okluzijski zatvaraju dva nasuprotna vanjska zida bataljka, koji se pri tome jedan drugomu približavaju

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 119.

ENGLESKI: convergence angle

NJEMAČKI: Konvergenzwinkel

kut SNA

DEFINICIJA: kut u rendgenokefalometriji koji pokazuje međusobni odnos relativnoga anteroposteriornog položaja gornje čeljusti i prednje baze lubanje, a određen je točkama *sella*, *nasion* i A
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: kut *sella-nasion*-točka A

ENGLESKI: Sella-Nasion-A point angle; SNA angle

NJEMAČKI: Sella-Nasion-A Punkt Winkel

kut SNB

DEFINICIJA: kut u rendgenokefalometriji koji pokazuje međusobni odnos relativnoga anteroposteriornog položaja donje čeljusti i prednje baze lubanje, a određen je točkama *sella*, *nasion* i B
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: kut *sella-nasion*-točka B

ENGLESKI: Sella-Nasion-B point angle; SNB angle

NJEMAČKI: Sella-Nasion-B Punkt-Winkel

kutnjak

DEFINICIJA: zub smješten u bočnome dijelu gornjega ili donjega zubnog luka iza pretkutnjaka, obilježen širokom griznom plohom na kojoj se nalaze najmanje tri kvržice i služi za mljevenje hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 96.

DOPUŠTENI NAZIV: molar

ENGLESKI: molar; molar tooth

NJEMAČKI: Mahlzahn; Molar

LATINSKI: dens molaris; dens multicuspidatus

TALIJANSKI: molare

kvačica

DEFINICIJA: vrsta mehaničkog sredstva koje se spaja na preostale zube i time pridržava djelomičnu protezu u ustima

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: držač; spona

ENGLESKI: clasp; brace; bracket; retainer

NJEMAČKI: Bracket; Häkchen; Halter; Klammer; Träger; Wandarm; Zahnklammer

TALIJANSKI: gancio; staffa; elemento ritentivo

kvačica za gumenu platicu

DEFINICIJA: kvačica koja pričvršćuje gumenu platicu za zub koji je potrebno liječiti

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 131.

DOPUŠTENI NAZIV: kvačica za koferdam

ENGLESKI: cofferdam clamp; rubber dam clamp

NJEMAČKI: Kofferdamklammer

kvadrant

DEFINICIJA: četvrtina kruga koji odgovara četirima dijelovima čeljusti u okomitoj i poprečnoj dimenziji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 239.

ENGLESKI: quadrant

NJEMAČKI: Kiefernviertel; Quadrant

TALIJANSKI: quadrante

kvašiorkor

DEFINICIJA: bolest gladovanja u dječjoj dobi koja nastaje zbog kroničnoga manjka bjelančevina u organizmu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 239.

ENGLISKI: kwashiorkor

NJEMAČKI: Kwashiorkor-Erkrankung

TALIJANSKI: kwashiorkor

NAPOMENA: U djece oboljele od kvašiorkora usna sluznica je lako ranjiva i sklona spontanim kvarenjima te postoji suhoća usta i gubitak bradavica na jeziku.

kvaziizotropan

DEFINICIJA: kojemu su svojstva jednaka u svim smjerovima

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 25.

ENGLISKI: quasi isotropic

NJEMAČKI: quasiisotrop

TALIJANSKI: quasi isotropo

KONTEKST: Metalni je predmet kvaziizotropan.

kvruga gornje čeljusti

DEFINICIJA: izbočina na stražnjoj strani gornjočeljusnoga trupa

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

NEPREPORUČENI NAZIV: tuber maksile

ENGLISKI: maxillary tuberosity

NJEMAČKI: Oberkieferhöcker

LATINSKI: tuber maxillae; eminentia maxillae

TALIJANSKI: tuberosità del mascellare

kvržica

DEFINICIJA: uzdignuće ili izbočina nekih dijelova cakline

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 56.

NEPREPORUČENI NAZIV: tuberkulum

ENGLISKI: tuberculum

NJEMAČKI: Tuberculum

LATINSKI: tuberculum coronae dentis

TALIJANSKI: tubercolo

kvržica grkljanskoga poklopca

DEFINICIJA: neparno zadebljanje mezenhima stražnjega dijela četvrtih ždrijelnih lukova u središnjoj ravnini, prekriveno endodermom, od kojega se razvija sluznica krajnjega stražnjeg dijela jezika i grkljanski poklopac

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 327.

DOPUŠTENI NAZIV: epiglotisna kvržica; osnova epiglotisa

ENGLISKI: epiglottic swelling;

epiglottal swelling

NJEMAČKI: Epiglottiswulst

kvržice štitaste hrskavice

DEFINICIJA: izbočine koje se nalaze na početku i na kraju kosoga grebena štitaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

ENGLISKI: thyroid tubercle

NJEMAČKI: Schilddrüsenknoten

LATINSKI: tuberculum thyroideum

TALIJANSKI: tubercolo della cartilagine tiroidea

kvržice vodilje

DEFINICIJA: obrazne kvržice gornjih i jezične kvržice donjih zuba

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: necentrične kvržice

ENGLISKI: gliding cusps; guiding

cusps; non-centric cusps
NJEMAČKI: nicht-tragender Höcker
TALIJANSKI: cuspidi di guida

labijalni luk

DEFINICIJA: žičani luk koji s vestibularne strane usta prati tok usana, a upotrebljava se u ortodontiji ili stomatološkoj protetici

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 240.

ENGLJSKI: labial arch

NJEMAČKI: Labialbogen; Lippenbügel

labioplastika

DEFINICIJA: kirurško ispravljanje oštećenja usana

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 89.

DOPUŠTENI NAZIV: cheiloplastika

ENGLJSKI: cheiloplasty; labioplasty

NJEMAČKI: Cheiloplastik;

Lippenplastik; Labioplastik

laboratorijski testovi

DEFINICIJA: testovi koji se sastoje od fizičkih pretraga krvi, tkivnih tekućina i tkiva, a provode se biokemijskim, imunskim ili drugim metodama specifičnima za bolest na koju se sumnja

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 56.

DOPUŠTENI NAZIV: laboratorijska ispitivanja

ENGLJSKI: laboratory tests

NJEMAČKI: Labortests

TALIJANSKI: esami lab

laceracija gingive

DEFINICIJA: plitka ili duboka rana na usnoj sluznici nastala kao razderotina ili djelovanjem oštra predmeta

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 86.

DOPUŠTENI NAZIV: razderotina gingive

ENGLJSKI: gingival laceration

NJEMAČKI: Zerreiung des Zahnfleisches

TALIJANSKI: lacerazione gengivale

laktobacil

DEFINICIJA: mikroorganizam iz roda velikih, gram-pozitivnih asporogenih bakterija štapićasta oblika

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 955.

ENGLJSKI: lactobacillus

NJEMAČKI: Laktobazillus;

Milchsäurebakterie

laktoferin

DEFINICIJA: protein žlijezda slinovnica koji nije zasićen željezom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 241.

ENGLJSKI: lactoferrin

NJEMAČKI: Laktoferrin

laktoza

DEFINICIJA: disaharid građen od glukoze i galaktoze

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

DOPUŠTENI NAZIV: mliječni šećer

ENGLJSKI: lactose; milk sugar

NJEMAČKI: Lactose; Milchzucker

TALIJANSKI: lattosio

NAPOMENA: Laktoza je najvažniji ugljikohidrat u mlijeku sisavaca.

Lambertov zakon

DEFINICIJA: zakon koji pokazuje da svaki pojedini sloj materijala upija

jednak dio svjetlosti koja prolazi kroz taj materijal
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 10.

ENGLESKI: Lambert's law
NJEMAČKI: Lambertsches Gesetz

lamina dura

DEFINICIJA: linija nepropusna za rendgenske zrake koja odgovara sitastomu dijelu alveole

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 242.

ENGLESKI: lamina dura
NJEMAČKI: Lamina dura

lamina propria

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: dio usne sluznice koji se nalazi pod višeslojnim pločastim epitelom, a od kojega ga razdvaja bazalna opna

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 242.

ENGLESKI: lamina propria
NJEMAČKI: Lamina propria
LATINSKI: lamina propria

laminin

DEFINICIJA: glikoprotein velike molekulske mase koji je glavni sastojak bazalne lamine
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 30.

ENGLESKI: laminin
NJEMAČKI: Laminin

lančana reakcija polimeraze

DEFINICIJA: tehnika koja se primjenjuje u povećavanju vrlo male količine genomske deoksiribonukleinske

kiseline

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 56.

KRATICA - ENGLNESKI: PCR

ENGLNESKI: polymerase chain reaction
NJEMAČKI: Polymerase-Kettenreaktion

lančani polimer

DEFINICIJA: polimer nastao vezanjem monomera bez nusproizvoda u liku atoma ili molekula

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 63.

DOPUŠTENI NAZIV: adicijski polimer
ENGLNESKI: addition polymer
NJEMAČKI: Additionspolymer
TALIJANSKI: polimeri dell'aggiunta

Langerhansova histiocitoza

DEFINICIJA: histiocitoza obilježena bujanjem Langerhansovih stanica koja se klinički očituje osteolitičkim lezijama čeljusti, ksantomima i drugim oteklinama mekoga tkiva u ustima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 175.

DOPUŠTENI NAZIV: eozinofilna histiocitoza; histiocitoza X; histiocitoza Langerhansovih stanica
ENGLNESKI: Langerhans cell histiocytosis
NJEMAČKI: Langerhans-Histiozytose
TALIJANSKI: istiocitosi a cellule di Langerhans

Langerhansova stanica

DEFINICIJA: zvjezdolika epidermna stanica podrijetlom iz koštane srži koja sudjeluje u imunosnim reakcijama organizma obradbom antigena i njihovim predočivanjem

limfocitima

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 375.

KRATICA - ENGESKI: LC

KRATICA - NJEMAČKI: LZ

ENGESKI: Langerhans cell

NJEMAČKI: Langerhans-Zelle

laringitis

DEFINICIJA: upala grkljana koju uglavnom prouzročuju koksavirusi, adenovirusi ili virus herpesa simpleksa

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 347.

ENGESKI: laryngitis

NJEMAČKI: Laryngitis

TALIJANSKI: laringite

KONTEKST: Laringitisu obično prethodi infekcija gornjih dišnih putova, koja može zahvatiti i usnu sluznicu.

NAPOMENA: Laringitis može nastati i zbog prekomjerna naprezanja glasnica ili nadraženosti prouzročene pušenjem.

laringotraheobronhitis

DEFINICIJA: virusna upala grkljana, dušnika i velikih bronha čiji su uzročnici najčešće virus parainfluenze, respiratorni sincicijski virus, virus influence i adenovirus

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 347.

ENGESKI: laryngotracheobronchitis

NJEMAČKI: Laryngotracheobronchitis

TALIJANSKI: laringotracheobronchite

KONTEKST: Upala sluznice

gornjih dišnih putova u laringotraheobronhitisu može se proširiti i na usnu sluznicu.

laser

DEFINICIJA: uređaj koji se u stomatologiji upotrebljava za lasersku spektralnu mikoranalizu, kauterizaciju zubne pulpe, inhibiciju zubnoga karijesa te pri promjeni boje zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 242.

ENGESKI: laser

NJEMAČKI: Laser

NAPOMENA: Naziv laser stvoren je od početnih slova engleskoga naziva Light Amplification by Simulated Emission of Radiation.

laser-doplerska floumetrija

DEFINICIJA: lasersko mjerenje protoka krvi u zubnoj pulpi

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 16.

KRATICA - ENGESKI: LDF

ENGESKI: laser doppler flowmetry

NJEMAČKI: Laserdopplerflowmetrie

lasersko zavarivanje

DEFINICIJA: spajanje dvaju metalnih dijelova toplinom iz laserskoga snopa

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 868.

ENGESKI: laser welding

NJEMAČKI: Laserschweißen;

Laserstrahlschweißen

TALIJANSKI: saldatura laser

latentan

DEFINICIJA: koji se ne očekuje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: prikriiven; pritajen

ENGLISKI: latent

NJEMAČKI: latent; ruhend

latentna kolagenaza

DEFINICIJA: neaktivan oblik kolagenaze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 224.

DOPUŠTENI NAZIV: prikrivena kolagenaza

ENGLISKI: latent collagenase

NJEMAČKI: latente Kollagenase

latentna toplina isparavanja

DEFINICIJA: toplina potrebna da kapljevina prijeđe u plinovito stanje

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 19.

ENGLISKI: latent heat of vaporization

NJEMAČKI: latente

Verdunstungswärme

TALIJANSKI: calore latente di evaporazione

latentna toplina taljenja

DEFINICIJA: toplina potrebna da krutina poprimi tekući oblik

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 19.

ENGLISKI: latent heat of melting

NJEMAČKI: latente Schmelzwärme

TALIJANSKI: calore latente di fusione

laterognatizam

DEFINICIJA: posljedica nerazmjerna rasta dviju polovica donje čeljusti koji se pojavljuje uz hiperplaziju kondila ili bez nje, a uzroci mogu biti stečeni ili razvojni

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 80.

DOPUŠTENI NAZIV: asimetrija mandibule

ENGLISKI: laterognathism

NJEMAČKI: Laterognathie

TALIJANSKI: laterognatismo mandibola

laterokluzija

DEFINICIJA: stanje u kojemu se pomak središnje linije donje čeljusti u odnosu na središnju liniju lica može zabilježiti samo u okluziji, dok su u položaju fiziološkoga mirovanja obje središnje linije poravnane

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 133.

ENGLISKI: laterocclusion

NJEMAČKI: Laterookklusion

TALIJANSKI: laterocclusionone

lateropulzija

DEFINICIJA: kretanje donje čeljusti u stranu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 16.

ENGLISKI: lateropulsion

NJEMAČKI: Lateropulsion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

laterotruzijska interferencija

DEFINICIJA: interferencija koja nastaje kada postoji dodir stražnjih zuba gornje i donje čeljusti iste strane zubnih lukova na laterotruzijskoj strani pri bočnoj kretnji donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 16.

NEPREPORUČENI NAZIV: laterotruzijska

interferenca

ENGLESKI: laterotrusive interference

NJEMAČKI: laterotrusive Interferenz

lateroverzija

DEFINICIJA: uganuće u stranu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 16.

ENGLESKI: lateroversion

NJEMAČKI: Lateroversion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

lažna dijastema

DEFINICIJA: razmak među zubima koji nastaje zbog različitih uzroka, poput nepravilna postava očnjaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 122.

ENGLESKI: false diastema

NJEMAČKI: unechtes Diastema

LATINSKI: diastema spuria

Leclusova poluga

DEFINICIJA: instrument za vađenje donjega umnjaka s okruglastim drškom okomitim na osovinu koja završava vrhom u obliku lista koji je s jedne strane konveksna oblika, a s druge ravan i s oštrim vrškom

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 134.

NEPREPORUČENI NAZIV: poluga po Leclusu

ŽARGONIZAM: Leclus

ENGLESKI: Lecluse root elevator

NJEMAČKI: Hebel nach Lecluse; Leclusescher Hebel

TALIJANSKI: leva Lecluse per radici inferiori

leiomiom

DEFINICIJA: tumor glatkih mišića koji nema specifičnu kliničku sliku i rijedak je u usnoj šupljini, a predilekcijsko mjesto je u jeziku

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 191.

DOPUŠTENI NAZIV: tumor glatke muskulature

ENGLESKI: leiomyoma

NJEMAČKI: Leiomyom

TALIJANSKI: leiomioma

lejšmanijaza

DEFINICIJA: nametničko okuženje prouzročeno organizmima roda *Leishmania*

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 489.

DOPUŠTENI NAZIV: lišmenijaza

ENGLESKI: leishmaniasis

NJEMAČKI: Leishmeniasis

LATINSKI: leishmaniasis

lem

DEFINICIJA: svaka slitina koja može ispuniti spoj među dijelovima da bi ga spojila u protetičku konstrukciju

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 89.

ENGLESKI: solder; solder joint

NJEMAČKI: Lötstelle

TALIJANSKI: giunto saldato; giunto di saldatura

lemljenje

DEFINICIJA: toplinsko spajanje dvaju jednakih ili različitih kovina s pomoću treće kovine koja se između njih tali, a da se pritom ne dosegne temperatura tališta temeljnih materijala

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici.

Zagreb: Školska knjiga, 2005., 88.

ŽARGONIZAM: lotanje

ENGLNESKI: brazing; soldering

NJEMAČKI: Löten

TALIJSKI: saldatura

lentulo-spirala

DEFINICIJA: čelični instrument za strojni unos privremenih i trajnih punila u korijenski kanal

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 544.

NEPREPORUČENI NAZIV: lentulo spirala

ENGLNESKI: Lentulo spiral

NJEMAČKI: Lentulo-Spirale

TALIJSKI: spirale di Lentulo

leontiasis ossea

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: nepravilan i prekomjeran rast čeljusnih kosti zbog kojega lice počinje nalikovati na lavlje lice

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 174.

DOPUŠTENI NAZIV: lavlje lice

ENGLNESKI: leontiasis ossea

NJEMAČKI: Leontiasis ossea

LATINSKI: leontiasis ossea

TALIJSKI: leontiasis ossea

NAPOMENA: *Leontiasis ossea* osobito se odnosi na rast gornjočeljusnih kosti.

leptoprozop

DEFINICIJA: osoba uska lica

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 16.

ENGLNESKI: leptoprosop

NJEMAČKI: Leptoprosop

TALIJSKI: leptoprosopo

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi

prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

leptosom

DEFINICIJA: osoba čiju tjelesnu građu odlikuju nizak rast, usko lice i šiljast nos

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 16.

ENGLNESKI: leptosom

NJEMAČKI: Leptosom

TALIJSKI: leptosomo

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

Letterer-Siweova bolest

DEFINICIJA: bolest čiji su simptomi proliferacija tkivnih makrofaga i Langerhansovih stanica s kliničkom pojavom osteolitičkih lezija čeljusti, ksantoma i drugih otekline mekoga tkiva u ustima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 175.

ENGLNESKI: Letterer-Siwe disease

NJEMAČKI: Letterer-Siwe-Krankheit

TALIJSKI: malattia di Letterer-Siwe

leukemija

DEFINICIJA: zloćudna bolest obilježena bujanjem leukocita u koštanoj srži

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 443.

ENGLNESKI: leukaemia

NJEMAČKI: Leukämie

TALIJSKI: leucemia

NAPOMENA: Leukemiju obilježuje diferencijacija i proliferacija

zloćudno promijenjenih hematopoetičkih matičnih stanica, čime se sprečava stvaranje normalnih stanica. Bolesnik koji boluje od leukemije može imati cervikalnu limfadenopatiju, krvarenje gingive, gingivne infiltrate, zaraze i vredove u usnoj šupljini.

leukocit

DEFINICIJA: krvna stanica koja se stvara u koštanoj srži i u limfnome tkivu

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 478.

DOPUŠTENI NAZIV: bijela krvna stanica

ENGLISKI: leukocyte

NJEMAČKI: Leukozyt; weisses Blutkörperchen

NAPOMENA: Leukocit je sastavni dio obrambenoga sustava organizma.

leukoedem

DEFINICIJA: anatomska varijacija usne sluznice koja nastaje zbog zadebljanja epitela i unutarstaničnoga edema Malpighijeva sloja, klinički se očituje bjelkastim zamućenjem i naboranošću sluznice koja nestaje rastezanjem

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 2.

ENGLISKI: leukoedema

NJEMAČKI: Leuködem

LATINSKI: leukoedema

TALIJANSKI: leucoedema

leukoplakija

DEFINICIJA: promjena u obliku bijele mrlje na usnoj sluznici koja se ne može sastrugati

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska

knjiga, 2005., 262.

DOPUŠTENI NAZIV: bijela lezija

ENGLISKI: leukoplakia; white lesion

NJEMAČKI: Leukoplakie; weiße Läsion

lezija

DEFINICIJA: patološka promjena na koži, sluznici ili na drugome tkivu

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 32.

ENGLISKI: lesion

NJEMAČKI: Läsion

LATINSKI: laesio

TALIJANSKI: lesione

ležište presatka

DEFINICIJA: kirurško područje u koje se postavlja presađeni materijal

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 44.

DOPUŠTENI NAZIV: primateljsko mjesto transplantata; ležište transplantata

ENGLISKI: recipient site

NJEMAČKI: Transplantatlager

ležište proteze

DEFINICIJA: površina na kojoj leži zubna proteza

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 77.

ENGLISKI: basal seat; denture-bearing area; denture-supporting area

NJEMAČKI: Prothesenlager

ležište za upirač

DEFINICIJA: dio prirodnoga zuba ili lijevanoga nadomjestka zuba pripremljen za prijam okluzijskoga, sjekutičnoga, jezičnoga, unutarnjega ili polupreciznoga upirača

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 413.

ENGLISKI: rest seat
NJEMAČKI: Klammerauflage
TALIJANSKI: base di appoggio

lična arterija

DEFINICIJA: prednja grana vanjske karotidne arterije koja opskrbljuje mimičke mišiće, nepčani krajnik i nepce, podčeljusnu žlijezdu slinovnicu te donju i gornju usnu
VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 106.

DOPUŠTENI NAZIV: arterija lica; facijalna arterija

ENGLISKI: facial artery
NJEMAČKI: Gesichtsarterie
LATINSKI: arteria facialis
TALIJANSKI: arteria facciale

lična hemihiperplazija

DEFINICIJA: dobroćudni razvojni poremećaj s jednostranim povećanjem lica

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 397.

DOPUŠTENI NAZIV: facijalna hemihiperplazija

ENGLISKI: facial hemihiperplasia
NJEMAČKI: Gesicht Hemihiperplasie
TALIJANSKI: emiiperplasia facciale

lična vena

DEFINICIJA: prtok vanjske grkljanske vene koji prikuplja krv iz opskrbnoga područja vanjske karotidne arterije

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: vena lica; facijalna vena

NEPREPORUČENI NAZIV: vena facialis
ENGLISKI: facial vein

NJEMAČKI: Gesichtsvene
LATINSKI: vena facialis
TALIJANSKI: vena facciale

lične neuralgije

DEFINICIJA: skupina neuroloških bolesti koje zahvaćaju moždane živce, obilježene su kratkotrajnim ispadima probadajućega bola duž zahvaćenoga živčanog ogranka, područjima okidanja na koži ili sluznici koje na dodir potenciraju bolne napadaje te razdobljima bez bola između napadaja i refraktornim razdobljima neposredno nakon napadaja tijekom kojih se može potaknuti novi napadaj
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 328.

ENGLISKI: facial neuralgias
NJEMAČKI: faziale Neuralgie
TALIJANSKI: neuralgie facciali

lični nastavak

DEFINICIJA: mezenhimska izbočina pravilno raspoređeno oko usne jamice, koja čini najraniju osnovu razvoja lica

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 331.

DOPUŠTENI NAZIV: nastavak lica

ENGLISKI: facial prominence
NJEMAČKI: Gesichtswulst
TALIJANSKI: prominenza facciale

lični živac

DEFINICIJA: mješoviti moždani živac koji sadržava motorna, okusna i parasimpatička vlakna
VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 214.

DOPUŠTENI NAZIV: sedmi moždani živac; mimični živac

NEPREPORUČENI NAZIV: facijalni živac; živac lica

ENGLISKI: facial nerve

NJEMAČKI: Gesichtsnerv

LATINSKI: nervus facialis

TALIJANSKI: nervo facciale

lidokain

DEFINICIJA: derivat ksilidina koji se upotrebljava kao lokalni anestetik za infiltracijsku i provodnu anesteziju

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 127.

ENGLISKI: lidocaine

NJEMAČKI: Lidocain

TALIJANSKI: lidocaina

lihen planus usne sluznice

DEFINICIJA: kronična autoimuna mukokutana bolest koja se očituje hiperkeratotičnim, eritematoznim ili ulceroznim lezijama

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 107.

DOPUŠTENI NAZIV: oralni lihen planus

ENGLISKI: oral lichen planus

NJEMAČKI: oralen Lichen planus

LATINSKI: lichen planus mucosae oris

lihenoidna reakcija

DEFINICIJA: promjena koja klinički i histopatološki slični liheni, ali se može povezati s primjenom određenoga lijeka ili s reakcijom na kovinu i začine

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 110.

ENGLISKI: lichenoid reaction

NJEMAČKI: lichenoid Reaktion

LATINSKI: reactio lichenoides

NAPOMENA: Lihenoidna se reakcija povlači ukklanjanjem uzročnika.

liječenje

DEFINICIJA: dio medicine i stomatologije koji proučava i primjenjuje metode liječenja bolesti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 395.

ENGLISKI: treatment

NJEMAČKI: Behandlung

TALIJANSKI: trattamento

liječnička etika

DEFINICIJA: skup pravila kojima se uređuje odnos liječnika prema pacijentu, drugomu liječniku i društvu kojih se treba pridržavati tijekom liječenja

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 69.

DOPUŠTENI NAZIV: medicinska etika

ENGLISKI: medical ethics

NJEMAČKI: Medizinethik

liječnik

DEFINICIJA: zdravstveni radnik s visokom stručnom spremom koji je završio medicinski fakultet i bavi se proučavanjem, sprečavanjem i liječenjem bolesti te rehabilitacijom bolesnika

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 480.

DOPUŠTENI NAZIV: doktor

NEPREPORUČENI NAZIV: ljekar

ENGLISKI: doctor

NJEMAČKI: Arzt; Doktor

lijek

DEFINICIJA: tvar ili smjesa tvari koja u određenim količinama i u određenim uvjetima služi za

zaprečivanje, prepoznavanje, odstranjivanje, ublaživanje i liječenje bolesti ili bolesnih pojava u ljudskom ili životinjskom tijelu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 237.

DOPUŠTENI NAZIV: droga

ENGLJSKI: drug; medicament; pharmaceutical

NJEMAČKI: Arzneimittel; Heilmittel; Medikament; Therapeutikum

LATINSKI: medicamenta

TALIJANSKI: medicamento

lijevana kvačica

DEFINICIJA: retencijsko sredstvo djelomične proteze izrađeno od slitine

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 30.

ENGLJSKI: cast clasp

NJEMAČKI: Gussklammer

TALIJANSKI: gancio fuso

lijevani ispun

DEFINICIJA: ispun koji se unosi u kavitet u konačnome krutom stanju da bi se nadoknadilo karijesom razoreno tvrdo zubno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 423.

DOPUŠTENI NAZIV: inlej

ENGLJSKI: inlay

NJEMAČKI: Inlay

TALIJANSKI: inlay

likvefakcija

DEFINICIJA: proces u kojemu materijal iz stanja gela prelazi u stanje sola

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzj.hr>, 171.

ENGLJSKI: liquefaction

NJEMAČKI: Verflüssigung

TALIJANSKI: liquefazione

NAPOMENA: Likvefakcija se pojavljuje u reverzibilnim hidrokolidima.

likvefakcijska nekroza

DEFINICIJA: nekroza karakteristična za žarišne bakterijske zaraze, koja nastaje zbog samoprobave ili heterolize stanica

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 13.

ENGLJSKI: liquefaction necrosis

NJEMAČKI: Liquefaktionsnekrose

LATINSKI: necrosis liquefactionis

limfa

DEFINICIJA: tjelesna tekućina koja protječe limfnim žilama

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 529.

ENGLJSKI: lymph

NJEMAČKI: Lymphe

TALIJANSKI: linfa

limfadenitis

DEFINICIJA: upala limfnoga čvora koja može biti izazvana različitim uzrocima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 529.

ENGLJSKI: lymphadenitis

NJEMAČKI: Lymphadenitis

TALIJANSKI: linfadenite

limfadenopatija

DEFINICIJA: povećanje limfnih čvorova

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 15.

ENGLESKI: lymphadenopathy
NJEMAČKI: Lymphadenopathie
TALIJANSKI: linfadenopatija

limfangiom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor građen od limfnih žila i prostora za koji se smatra da nastaje od nenormalno razvijenih limfnih žila

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 482.

ENGLESKI: lymphangioma
NJEMAČKI: Lymphangioma
LATINSKI: lymphangioma

limfna žila

DEFINICIJA: žila koji vodi limfu u smjeru od periferije tijela prema velikim venama u blizini srca
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 482.

ENGLESKI: lymphatic vessel
NJEMAČKI: Lymphgefäß
TALIJANSKI: vaso linfatico

limfni čvor

DEFINICIJA: limforetikulski organ uključen u tok limfe i smješten posvuda po tijelu, osim u središnjemu živčanom sustavu
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 482.

NEPREPORUČENI NAZIV: limfna žlijezda
ENGLESKI: lymphatic node
NJEMAČKI: Lymphknoten
LATINSKI: nodi lymphatici; lymphonodi
TALIJANSKI: nodo linfatico; linfonodo

limfni čvor lica

DEFINICIJA: limfni čvor smješten obostrano ispod kože u različitim

dijelovima lica, iznad mimičkih mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 308.

DOPUŠTENI NAZIV: facijalni limfni čvor
NEPREPORUČENI NAZIV: facijalna limfna žlijezda

ENGLESKI: lymph node of the face
NJEMAČKI: Gesichtslymphknoten
LATINSKI: nodus lymphoideus facialis
TALIJANSKI: linfonodo facciale

limfni čvor obraznoga mišića

DEFINICIJA: limfni čvor lica smješten ispod kože, a iznad obraznoga mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 308.

ENGLESKI: buccinator lymph node; buccal lymph node
NJEMAČKI: bukkaler Lymphknoten
LATINSKI: lymphonodus buccinatorius
TALIJANSKI: linfonodo buccinatorio

limfni čvorić

DEFINICIJA: okrugla nakupina malih limfocita koja se nalazi u limfnim organima i sluznicama
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 482.

DOPUŠTENI NAZIV: limfni folikul
NEPREPORUČENI NAZIV: limfatični čvorić
ENGLESKI: lymphatic nodule
NJEMAČKI: Lymphknötchen
TALIJANSKI: nodulo linfatico

limfni organ

DEFINICIJA: organ građen od limfnoga tkiva u kojemu se diferenciraju limfociti i nakupljaju zreli limfociti koji nisu uključeni u krvni i limfni optok

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 483.

ENGLISKI: lymphatic organ

NJEMAČKI: Lymphorgan

limfni sustav

DEFINICIJA: skup svih organa i tkiva koji sudjeluju u proizvodnji limfocita i optoku limfe te njezinom filtriranju

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 483.

ENGLISKI: lymphatic system

NJEMAČKI: Lymphgefäßsystem;
Lymphsystem

NAPOMENA: Limfni sustav je obrambeni sustav organizma odgovoran za prepoznavanje, zaustavljanje djelovanja stranoga materijala ili njegovo uništavanje tijekom imunosne reakcije.

limfni zalistci

DEFINICIJA: zalistci postavljeni duž limfnih žila

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 483.

DOPUŠTENI NAZIV: limfni zalisci

ENGLISKI: lymphatic valvules

NJEMAČKI: Lymphgefäßklappen

LATINSKI: valvulae lymphaticae

TALIJANSKI: valvule linfatiche

KONTEKST: Limfni zalisci slični su venskim zaliscima, ali su postavljeni u manjim razmacima.

limfni ždrijelni prsten

DEFINICIJA: prsten koji oblikuju nepčani, ždrijelni, slušni i jezični krajnici oko ulaza u ždrijelo i koji priječi prodor zaraze iz nosne i usne šupljine u donje dijelove probavnoga i dišnoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 265.

DOPUŠTENI NAZIV: Waldeyerov limfatični prsten

ENGLISKI: pharyngeal lymphoid ring

NJEMAČKI: Waldeyer-Ring

LATINSKI: anulus lymphoideus pharyngis

TALIJANSKI: anello linfatico faringeo

limfocit

DEFINICIJA: leukocit s okruglom, kromatinom bogatom jezgrom oko koje se nalazi uzak rub iznimno bazofilne citoplazme

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.
Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 483.

ENGLISKI: lymphocyte

NJEMAČKI: Lymphozyt

KONTEKST: Limfociti se razvijaju u slezeni, limfnim čvorovima i limfoepitelnim organima od pluripotentnih hematopoetskih prastanica koje potječu iz koštane moždine.

limfoepitelna cista

DEFINICIJA: razvojna tvorevina koja je posljedica cistične degeneracije žljezdanoga epitela, a klinički se očituje kao pokretan, bezbolan i dobro ograničen čvorić žučkaste ili crvenkaste boje i promjera od nekoliko mm do 2 cm

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 138.

NEPREPORUČENI NAZIV: limfoepitelijalna cista; branhiogena cista

ENGLISKI: lymphoepithelial cyst

NJEMAČKI: lymphoepitheliale Zyste

TALIJANSKI: cisti linfoepiteliale

limfokin

DEFINICIJA: topljivi faktor koji se oslobađa iz limfocita i prenosi signale za rast i diferencijaciju različitih staničnih vrsta

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 31.

ENGLISKI: lymphokine

NJEMAČKI: Lymphokin

limfom

DEFINICIJA: zloćudna bolest limfnoga tkiva koja se dijeli u dvije skupine, Hodgkinovu bolest i ne-Hodgkinove limfome

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 484.

ENGLISKI: lymphoma

NJEMAČKI: Lymphom

LATINSKI: lymphoma

limfosarkom

DEFINICIJA: zloćudni tumor limfnoga tkiva koji se klinički očituje brzim progresivnim rastom mesnatih masa koje mogu ulcerirati i povećanim limfnim čvorovima, a može se pojaviti bilo gdje u tijelu i u usnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 193.

DOPUŠTENI NAZIV: limfocitni limfom

ENGLISKI: lymphosarcoma

NJEMAČKI: Lymphosarkom

TALIJANSKI: sarcoma linfático

linearna IgA bolest

DEFINICIJA: bulozna bolest koju obilježuje odlaganje imunoglobina A u područje bazalne opne, a kožne lezije i promjene u usnoj šupljini nalikuju na pemfigoid ili herpetiformni dermatitis

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 74.

ENGLISKI: linear IgA disease

NJEMAČKI: lineare IgA-Krankheit

lingvaleta

DEFINICIJA: tableta koja se primjenjuje ispod jezika da bi se brzo apsorbirala i izbjegla doticaj s nižim dijelovima probavnoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 248.

DOPUŠTENI NAZIV: podjezična tableta

ENGLISKI: sublingual tablet

NJEMAČKI: Unterzungentablette

TALIJANSKI: compressa sublinguale

lingvalizirana okluzija

DEFINICIJA: okluzija koja se ostvaruje uporabom zuba s jako izraženim nepčanim kvržicama gornjih zuba koje sile usmjeravaju nešto lingvalnije u odnosu na sredinu donjega bezuboga grebena i smanjuju štetno djelovanje bočnih sila

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 205.

ENGLISKI: lingualized occlusion

NJEMAČKI: lingualisierte Okklusion

linija očnjak-bradavica-očnjak

DEFINICIJA: zamišljena crta koja spaja vrhove kruna gornjih očnjaka i sjekutičnu bradavicu

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: linija očnjak-papila-očnjak

ENGLISKI: caninus-papila-caninus line

NJEMAČKI: CPC-Linie

linija osmijeha

DEFINICIJA: relativni odnos obrisa sjekutičnih bridova prednjih zuba gornje čeljusti i donje usne tijekom lagana osmijeha

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 187.

ENGLNESKI: smile arc; smile line

NJEMAČKI: Lächellinie

linkomicin

DEFINICIJA: antibiotik piranozidne skupine sličan makrolidima djelotvoran protiv gram-pozitivnih bakterija

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 74.

ENGLNESKI: lincomycine

NJEMAČKI: Linkomycin

lipom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor građen od zrelih stanica masnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 175.

ENGLNESKI: lipoma

NJEMAČKI: Fettgeschwulst; Lipom

lipopolisaharid

DEFINICIJA: glavna sastavnica staničnoga zida gram-negativnih bakterija

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 31.

ENGLNESKI: lipopolysaccharide

NJEMAČKI: Lipopolysaccharid

Lischov čvorić

DEFINICIJA: melanocitni hamartom koji se pojavljuje u šarenici oka

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 394.

DOPUŠTENI NAZIV: Lischov nodul; Lischova kvržica

ENGLNESKI: Lisch nodule

NJEMAČKI: Lisch-Knötchen

TALIJANSKI: nodulo di Lisch

listasta bradavica

DEFINICIJA: jezična bradavica koja se nalazi na bočnim rubovima jezika, a u čovjeka je slabo razvijena

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.

ENGLNESKI: foliate papilla

NJEMAČKI: Blattformigepapille; Blätterpapille

LATINSKI: papilla foliata

TALIJANSKI: papilla foliata

liza

DEFINICIJA: proces razgradnje stanice

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 31.

ENGLNESKI: lysis

NJEMAČKI: Lyse

lizosom

DEFINICIJA: unutarstanična vezikularna

tvorba koja sadrži probavne enzime
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 248.

ENGLNESKI: lysosome

NJEMAČKI: Lysosom

lizozim

DEFINICIJA: malen, pozitivno nabijen enzim mukoznih žlijezda slinovnica koji ubrzava razgradnju negativno nabijena peptidoglikanskoga

matriksa mikrobnog stanične stijenke
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 248.

ENGLESKI: lysozyme

NJEMAČKI: Lysozym

lobodontija

DEFINICIJA: poseban genski entitet sa specifičnim skupom zubnih anomalija kao što su konični pretkutnjaci, piramidni korijeni kutnjaka, lopatasti sjekutići i dr.

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 236.

ENGLESKI: lobodontia

NJEMAČKI: Lobodontie

TALIJANSKI: lobodontia

Löe-Silnessov gingivni indeks

DEFINICIJA: indeks gingivitisa kojim se mjeri upala gingive na šest izabranih zuba u trima stupnjevima

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 69.

DOPUŠTENI NAZIV: gingivni indeks Löe-Silness

ENGLESKI: Löe-Silness gingival index

NJEMAČKI: Gingivaindex nach Löe und Silness

TALIJANSKI: indice gengivale di Löe-Silness

lojna žlijezda

DEFINICIJA: žlijezda s holokrinim mehanizmom izlučivanja

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 114.

DOPUŠTENI NAZIV: žlijezda lojnica

ENGLESKI: sebaceous gland

NJEMAČKI: Talgdrüse

TALIJANSKI: ghiandola sebacea

KONTEKST: Male se lojne žlijezde nalaze u usnoj šupljini.

lojni adenom

DEFINICIJA: tumor unutar tkiva žlijezda slinovnica koji potječe iz lojnih žlijezda

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 262.

ENGLESKI: sebaceous adenoma

NJEMAČKI: Talgadenom

TALIJANSKI: adenoma sebaceo

NAPOMENA: Najčešće je zahvaćena podušna žlijezda.

lokalizirana bol

DEFINICIJA: bol pri kojoj je pacijent sposoban odrediti njezino točno anatomsko mjesto

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.

ENGLESKI: localized pain

NJEMAČKI: lokalisierter Schmerz

TALIJANSKI: dolore localizzato

lokalizirani osificirajući miozitis

DEFINICIJA: upalna promjena mišića obilježena nastajanjem hrskavičnoga i koštanoga tkiva unutar mišića i pripadajućih ligamenata

DOPUŠTENI NAZIV: traumatski osificirajući miozitis; posttraumatski osificirajući miozitis

ENGLESKI: localized myositis ossificans

NJEMAČKI: lokalisierte Myositis ossificans

lokalna analgezija

DEFINICIJA: privremeni reverzibilni prekid provođenja impulsa bola

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 152.

ENGLISKI: local analgesia
NJEMAČKI: Lokalanalgesie
TALIJANSKI: sedazione cosciente locale

lokalna anestezija

DEFINICIJA: reverzibilno prekidanje provođenja osjeta kroz živce određenoga dijela tijela
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 491.
DOPUŠTENI NAZIV: regionalna anestezija
ENGLISKI: local anesthesia

NJEMAČKI: Lokalanästhesie
TALIJANSKI: anestesia locale
KONTEKST: Prema mjestu primjene razlikuje se nekoliko vrsta lokalne anestezije: površinska, infiltracijska, provodna i spinalna.

lokalna terapija

DEFINICIJA: terapija primjenom lijeka na određeno područje kože ili sluznice
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 3.
DOPUŠTENI NAZIV: lokalna primjena lijeka; topikalna primjena lijeka
ENGLISKI: local therapy
NJEMAČKI: lokale Behandlung
TALIJANSKI: terapia locale

lokalni anestetik

DEFINICIJA: sredstvo koje na mjestu primjene prouzročuje povratnu kljenut perifernih osjetnih živaca
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 123.
ENGLISKI: local anaesthetic
NJEMAČKI: Lokalanästhetikum; lokales Betäubungsmittel

lokalno poticanje lučenja sline

DEFINICIJA: poticanje lučenja sline vanjskim podražajima kao što su žvakanje ili kiseli i slatki podražaji
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 259.
DOPUŠTENI NAZIV: lokalna stimulacija salivacije
ENGLISKI: local salivary stimulation
NJEMAČKI: lokale Speichelstimulation
TALIJANSKI: stimolazione locale e flussi salivari

lom materijala

DEFINICIJA: promjena na materijalu koja nastaje djelovanjem opterećenja, pri čemu dolazi do gubitka kontinuiteta stomatološkoga nadomjestka
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 18.
ENGLISKI: material failure
NJEMAČKI: Materialbruch
TALIJANSKI: rottura di materiali

lomljena Beinova poluga

DEFINICIJA: instrument za odvajanje gingive prije vađenja zuba i za vađenje korijena donjih zuba koji ima kruškolik držak koji se produljuje u okruglu osovinu i završava odrezanim žlijebom koji s osovinom čini veći ili manji kut
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.
NEPREPORUČENI NAZIV: lomljena poluga po Beinu
ŽARGONIZAM: lomljeni Bein
ENGLISKI: angled Bein elevator; curved Bein elevator
NJEMAČKI: gebogener Wurzelheber

nach Bein

TALIJANSKI: leva Bein per radici inferiori

lomljena Beinova poluga za jezičnu stranu

DEFINICIJA: lomljena Beinova poluga za odvajanje jezične gingive prije vađenja zuba koja ima kruškoliku držak koji se produljuje u okruglu osovinu i završava odrezanim žlijebom na unutarnjoj strani poluge koji s osovinom čini kut od 90°

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.

NEPREPORUČENI NAZIV: lomljena poluga po Beinu za lingvalnu stranu
ENGLISKI: lingual angled Bein elevator; lingual curved Bein elevator

NJEMAČKI: lingual gebogener Wurzelheber nach Bein

TALIJANSKI: leva Bein per radici con una punta arrotondata

lomljena Beinova poluga za obraznu stranu

DEFINICIJA: lomljena Beinova poluga za odvajanje obrazne gingive prije vađenja zuba i za vađenje korijena donjih zuba koja ima kruškolik držak koji se produljuje u okruglu osovinu i završava odrezanim žlijebom na vanjskoj strani poluge koji s osovinom čini kut od 45°

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.

ENGLISKI: buccal angled Bein elevator; buccal curved Bein elevator

NJEMAČKI: bukkal gebogener Wurzelheber nach Bein

lopatasti zub

DEFINICIJA: prednji zub na kojemu je usni rubni greben uzdignut, a usna

je ploha zuba udubljena nalik lopati

VRELO DEFINICIJE: Hillson, S. Dental anthropology. Cambridge: Cambridge University Press, 1996., 86.

ENGLISKI: shovel-shaped tooth

NJEMAČKI: Schaufelzahn

lopatica

DEFINICIJA: instrument za miješanje različitih materijala u laboratorijskoj ili kliničkoj stomatologiji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 391.

NEPREPORUČENI NAZIV: špatula

ENGLISKI: spatula

NJEMAČKI: Spatel

TALIJANSKI: spatola

lubanjski krov

DEFINICIJA: dio lubanje koji čine obje tjemenne kosti, ljuska čeonne i gornji dio ljuske zatiljne kosti

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: lubanjski svod; kalvarija

ENGLISKI: calvaria

NJEMAČKI: Schädeldach

LATINSKI: calvaria

TALIJANSKI: volta cranica

lučenje

DEFINICIJA: izlučivanje sadržaja iz žlijezda

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 793.

ENGLISKI: secretion

NJEMAČKI: Sekretion

LATINSKI: secretio

TALIJANSKI: secrezione

lučenje sline

DEFINICIJA: fiziološki proces lučenja sline iz slinovnica u usnu šupljinu
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 793.

DOPUŠTENI NAZIV: salivacija

ŽARGONIZAM: slinjenje

ENGLESKI: salivation

NJEMAČKI: Speichelabsonderung

TALIJSKI: salivazione

lučevina

DEFINICIJA: proizvod metaboličke aktivnosti žlijezda namijenjen lučenju na tjelesne površine ili u krv
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 791.

DOPUŠTENI NAZIV: sekret

ENGLESKI: secretion; secretion

NJEMAČKI: Sekret

NAPOMENA: Lučevina velikih i malih žlijezda slinovnica je slina.

Ludwigova angina

DEFINICIJA: istodobni apsces prisutan u podbradnome, podčeljusnome i podjezičnome prostoru

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 508.

ENGLESKI: Ludwig's angina

NJEMAČKI: Ludwig-Angina

LATINSKI: Angina Ludovici

TALIJSKI: angina di Ludwig

luk

DEFINICIJA: element mobilnih i fiksnih ortodontskih naprava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 250.

ENGLESKI: arch

NJEMAČKI: Bogen; Bogenbügel; Bügel

TALIJSKI: arco

lupoidni hepatitis

DEFINICIJA: kronični aktivni hepatitis autoimunoga podrijetla

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 242.

ENGLESKI: lupoid hepatitis

NJEMAČKI: lupoide Hepatitis

KONTEKST: U bolesnika s lupoidnim hepatitisom gingiva može biti eritematozna i edematozna te osjetljiva na dodir.

lutajući živac

DEFINICIJA: najduži moždani živac s najprostranijim područjem inervacije

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 494.

DOPUŠTENI NAZIV: deseti moždani živac; živac lotalica

ENGLESKI: vagus nerve; nervus vagus

LATINSKI: nervus vagus

TALIJSKI: nervo vago

NAPOMENA: Čine ga mješovita živčana vlakna, a područje inervacije mu je glava, vrat, prsna šupljina i dijelovi trbušne šupljine

ljepljivi vosak

DEFINICIJA: tvrd lomljiv vosak koji dodavanjem kalafonija i damarskih smola postaje ljepljiv te služi kao pomoćni materijal u stomatološkoj protetici

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 147.

ENGLESKI: sticky wax

NJEMAČKI: Klebwachs

TALIJSKI: cera appiccicosa

Ijuska

DEFINICIJA: eflorescencija uzdignute ravne površine, crvene ili bijele boje

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: lamina; skvama

ENGLESKI: lamina

NJEMAČKI: Lamina

TALIJANSKI: lamina

Ijuštenje alveole

DEFINICIJA: struganje kohlejom kako bi se izljuštilo i očistilo patološki promijenjeno tkivo u kroničnim periapikalnim procesima i stvorili uvjeti za brže bojenje tkiva i bolje cijeljenje ekstrakcijske rane

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 68.

DOPUŠTENI NAZIV: ekskohlacija

alveole; izljuščivanje alveole

ENGLESKI: alveolar excochleation

NJEMAČKI: Auskratzen der Alveole; Exkochleation der Alveole

NAPOMENA: Ljuštenje alveole slijedi nakon izvlačenja zuba iz alveole.

Madelungova bolest

DEFINICIJA: bolest nepoznate etiologije obilježena difuznim nakupljanjem simetrično raspoređena masnoga tkiva u području vrata, donjega dijela lica, preaurikularnih, retroaurikularnih, supraklavikularnih područja, ramenoga pojasa i gornjega prsišta

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 176.

DOPUŠTENI NAZIV: vratna lipomatoza; difuzna simetrična lipomatoza vrata

ENGLESKI: Madelung's disease

NJEMAČKI: Madelung-Krankheit

LATINSKI: Morbus Madelung

madež

DEFINICIJA: ograničena stabilna promjena na koži ili usnoj sluznici sastavljena od epidermalnoga, vezivnoga, živčanoga i krvožilnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1216.

DOPUŠTENI NAZIV: nevus

NEPREPORUČENI NAZIV: mladež

ENGLESKI: nevus

NJEMAČKI: Muttermal; Nevus

LATINSKI: naevus

TALIJANSKI: nevo

NAPOMENA: Madež ne nastaje zbog vanjskih utjecaja.

magistralni lijek

DEFINICIJA: lijek koji prema receptu liječnika ljekarnik pripravlja od djelatnih i pomoćnih tvari prema propisima farmakopeje

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 239.

ENGLESKI: magistral medicine; magistral preparation; unique composition; magistral formula

NJEMAČKI: Rezepturarzneimittel; magistrale Zubereitung

LATINSKI: formula magistralis

magnetska rezonancija

DEFINICIJA: tehnika snimanja tankih slojeva tkiva iz različitih smjerova s pomoću radiofrekvencijskih valova u elektromagnetnome polju

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 498.

KRATICA - HRVATSKI: MR

KRATICA - ENGLISKI: MR; MRI

ENGLISKI: magnetic resonance;

magnetic resonance imaging

NJEMAČKI: Magnetresonanz

TALIJSKI: risonanza magnetica

magnezijev fluorid

DEFINICIJA: kemijski spoj magnezija i fluora u obliku magnezijeve soli fluorovodične kiseline koji se u obliku tableta upotrebljava za endogeno sprečavanje zubnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 223.

NEPREPORUČENI NAZIV: magnezij fluorid

ENGLJSKI: magnesium fluoride

NJEMAČKI: Magnesiumfluorid

LATINSKI: magnesii fluoridum

TALIJSKI: fluoruro di magnesio

makrocefalija

DEFINICIJA: pojava u kojoj je opseg glave veći od prosječnih vrijednosti za dob i spol

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 135.

ENGLJSKI: macrocephaly

NJEMAČKI: Makrocephalie

TALIJSKI: macrocefalia

makrodoncija

DEFINICIJA: zubna anomalija koja se očituje neuobičajeno velikim zubima

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 126.

DOPUŠTENI NAZIV: megadontizam

ENGLJSKI: macrodontia; megalodontia

NJEMAČKI: Makrodoncie;

Megalodontie

LATINSKI: macrodontia

TALIJSKI: macrodonzia

makrofag

DEFINICIJA: velika fagocitna stanica u gingivnome vezivnom tkivu koja ima važnu ulogu u kroničnoj upali jer fagocitira nekrotično tkivo

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 254.

ENGLJSKI: macrophage

NJEMAČKI: Makrophage

makrogenija

DEFINICIJA: pojava pri kojoj je brada veća od normalne, a nastaje samostalno ili uz donjočeljusni prognatizam

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 81.

ENGLJSKI: macrogenia

NJEMAČKI: Makrogenie

TALIJSKI: macrogenia

KONTEKST: Makrogenija se ispravlja kirurškim putem.

makroglosija

DEFINICIJA: anomalija građe jezika koju obilježuju dimenzije jezika veće od normalnih

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 17.

ENGLJSKI: macroglossia

NJEMAČKI: Makroglossie

LATINSKI: macroglossia

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

makroheilija

DEFINICIJA: anomalija građe usana koju obilježuju nenormalno velike usne

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb:

Školska knjiga, 1979., 17.

DOPUŠTENI NAZIV: macrocheilia

ENGLESKI: macrocheilia

NJEMAČKI: Makrocheilie; übergroße Lippen

LATINSKI: macrocheilia

TALIJANSKI: macrocheilia

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

makromolekula

DEFINICIJA: veoma velika molekula koja se sastoji od mnogo manjih molekula

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 254.

ENGLESKI: macromolecule

NJEMAČKI: Makromolekül

TALIJANSKI: macromolecula

NAPOMENA: Makromolekule su međusobno povezane ponovljenom formacijom kovalentnih veza tako da tvore polimerne lance.

makroprozop

DEFINICIJA: osoba velika lica

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 17.

ENGLESKI: macroprosopus

NJEMAČKI: Macroprosopus

LATINSKI: macroprosopus

TALIJANSKI: macroprosopo

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

makropunila

DEFINICIJA: anorganska punila kompozitnih materijala veličine od

0,1 do 100 µm

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 400.

ENGLESKI: macrofillers

NJEMAČKI: Makrofüller

makrotrauma

DEFINICIJA: svaka iznenadna sila koja može dovesti do strukturnih promjena

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 171.

ENGLESKI: macrotrauma

NJEMAČKI: Makrotrauma

TALIJANSKI: macrotrauma

makrozupci

DEFINICIJA: smolasti zupci koji nastaju kao rezultat polimerizacije smole unutar jetkanih pora na rubu caklinskih prizama

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 202.

ENGLESKI: macro-tags

NJEMAČKI: Makrotags

maksilektomija

DEFINICIJA: kirurška resekcija cijele gornje čeljusti koja je indicirana u slučaju zloćudnih tumora u gornjočeljusnoga sinusa

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M.

Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 167.

ENGLESKI: maxillectomy

NJEMAČKI: Maxillektomie

TALIJANSKI: maxillectomia

maksimalna dnevna doza

DEFINICIJA: najveća količina lijeka koja, uzeta u 24 sata, nema toksične učinke

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 23.

ENGLESKI: maximum daily dose

NJEMAČKI: Tagesmaximaldosis

LATINSKI: dosis maxima pro die

maksimalna interkuspidacija

DEFINICIJA: odnos zuba u kojem među njima postoji maksimalna doticajna površina

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 77.

ENGLESKI: maximal intercuspitation

NJEMAČKI: maximale Interkuspidation; maximaler Vielpunktkontakt

TALIJSKI: massima intercuspidazione

mala afta

DEFINICIJA: afta promjera manjega od 1 cm koji zacjeljuje za 7 – 14 dana bez liječenja i ne ostavlja ožiljak na sluznici

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 187.

DOPUŠTENI NAZIV: minorna afta

ENGLESKI: minor aphthous ulcer

NJEMAČKI: Minor-Aphthe;

Minoraphthe

LATINSKI: aphtha minor

TALIJSKI: afta minore

mala spojka

DEFINICIJA: dio baze djelomične proteze koji spaja kvačice i upirače s velikom spojkom

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 109.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarna spojka

ENGLESKI: minor connector

NJEMAČKI: kleiner Verbinder

TALIJSKI: connettore minore

mala zglobna veza

DEFINICIJA: smanjena dimenzija zglobne veze koja se upotrebljava kada nedostaje prostora za smještaj zglobne veze normalne veličine

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 88.

DOPUŠTENI NAZIV: mini zglobna veza

NEPREPORUČENI NAZIV: minietečmen

ENGLESKI: mini attachment

NJEMAČKI: Miniverbindungsselement

mala žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: mala slinovnica koja može biti smještena u sluznici i podsluznici gotovo cijele usne šupljine te u ždrijelnoj stijenci

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

ENGLESKI: minor salivary gland

NJEMAČKI: kleine Speicheldrüse

LATINSKI: glandula salivaria minor

TALIJSKI: ghiandola salivare minore

malarni limfni čvor

DEFINICIJA: mali limfni čvor lica smješten ispod i bočno od vanjskoga ocnoga kuta

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 308.

DOPUŠTENI NAZIV: sponični limfni čvor; zigomatični limfni čvor

ENGLESKI: malar lymph node

NJEMAČKI: Wangenlymphknoten

LATINSKI: nodus malaris

TALIJSKI: linfonodo malare

Malassezova tjelešca

DEFINICIJA: mreža epitelnih tračaka koja okružuje korijen nastalih degeneracijom Hertwigove ovojnice

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988.,

33.

DOPUŠTENI NAZIV: stanični ostatci
ENGLISKI: epithelial rests of Malassez
NJEMAČKI: Malassez' Epithelreste
TALIJANSKI: residui epiteliali di Malassez

male nosne hrskavice

DEFINICIJA: dvije ili tri male hrskavice smještene u nosnome krilu
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 102.
NEPREPORUČENI NAZIV: male krilne hrskavice
ENGLISKI: minor alar cartilages
NJEMAČKI: kleine Nasenknorpel
LATINSKI: cartilagines alares minores
TALIJANSKI: cartilagini alari minori

maleična kiselina

DEFINICIJA: kiselina koja se upotrebljava za jetkanje cakline
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 408.
ENGLISKI: maleic acid
NJEMAČKI: Maleinsäure

mali izvodni kanal podjezične žlijezde slinovnice

DEFINICIJA: više manjih izvodnih kanala podjezične žlijezde slinovnice koji se u usnu šupljinu otvaraju duž podjezičnoga nabora
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 343.
DOPUŠTENI NAZIV: Rivinusov kanal
ENGLISKI: minor sublingual duct; duct of Rivinus
NJEMAČKI: Rivinus-Gang
LATINSKI: ductus sublingualis minor
TALIJANSKI: dotto minore della ghiandola salivare sublinguale

mali mišić jagodične kosti

DEFINICIJA: mišić koji vuče gornju usnu prema gore i bočno, a proteže se od jagodične kosti do kože gornje usne
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 142.
ENGLISKI: zygomaticus minor
NJEMAČKI: Musculus zygomaticus minor
LATINSKI: musculus zygomaticus minor
TALIJANSKI: muscolo zigomatico minore

mali nepčani otvori

DEFINICIJA: otvori smješteni na središnjoj strani piramidnoga izdanka nepčane kosti
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 39.
ENGLISKI: lesser palatine foramina
NJEMAČKI: kleine Gaumenlöcher
LATINSKI: foramina palatina minora
TALIJANSKI: forellini palatini; fori palatini minori

mali nepčani živci

DEFINICIJA: mali ogranci gornjočeljusnoga živca koji se spuštaju kroz veliki nepčani kanal i izlaze kroz male otvore na kvrgi nepčane kosti te osjetno inerviraju meko nepce i nepčani krajnik
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 486.
ENGLISKI: lesser palatine nerves
NJEMAČKI: kleine Gaumennerven
LATINSKI: nervi palatini minores
TALIJANSKI: nervi palatini minori

mali rog jezične kosti

DEFINICIJA: parni nastavak jezične kosti smješten na gornjoj strani spoja velikoga roga jezične kosti i tijela jezične kosti, na koji se veže stilohoidna sveza

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: mali rog hoidne kosti; kratki rog jezične kosti

ENGLJSKI: lesser cornu of hyoid bone; lesser horn

NJEMAČKI: kleines Zungenbeinhorn

LATINSKI: cornu minus ossis hyoidei

TALIJANSKI: corno minore dell'osso ioide

mali stjenoviti živac

DEFINICIJA: nastavak timpaničnoga živca koji izlazi iz timpaničnoga spleta, a prenosi opća visceralna eferentna vlakna za inervaciju podušne žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 493.

ENGLJSKI: lesser petrosal nerve; parasympathetic root of otic ganglion; nervus petrosus minor; radix parasympathica ganglii otici

NJEMAČKI: kleiner Felsenbeinnerv

LATINSKI: nervus petrosus minor; radix parasympathica ganglii otici

TALIJANSKI: nervo petroso minore; radice parasimpatica del ganglio otico

malinasti jezik

DEFINICIJA: glavni usni pokazatelj šarlaha u djece

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 405.

ENGLJSKI: raspberry tongue; strawberry tongue

NJEMAČKI: Himbeerzunge

TALIJANSKI: lingua a lampone

malinasti kutnjak

DEFINICIJA: trajni kutnjak nepravilne okluzijske površine prekrivene mnogobrojnim caklinskim biserima, koji se uglavnom pojavljuje kao posljedica urođenoga sifilisa

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 131.

DOPUŠTENI NAZIV: dudasti molar; malinasti molar; Moonov zub

ENGLJSKI: mulberry molar

NJEMAČKI: Maulbeerenmolar

malokluzija

DEFINICIJA: stanje koje pokazuje specifične odnose među zubima, ali nužno ne odražava bilo koji čimbenik koji je rizičan za razvoj funkcijskoga poremećaja u žvačnome sustavu

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 166.

ENGLJSKI: malocclusion

NJEMAČKI: Fehlokklusion;

Malokklusion

TALIJANSKI: malocclusione

malokluzija u I. Angleovu razredu

DEFINICIJA: zagriz pri kojemu su prvi gornji i donji trajni kutnjaci u normalnome odnosu, ali je crta zagriža nezadovoljavajuća zbog nepravilno postavljenih zuba, rotacija ili zbog drugih razloga

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 4.

DOPUŠTENI NAZIV: malokluzija u Angleovoj klasi I; neutralni zagriz;

neurookluzija

NEPREPORUČENI NAZIV: malokluzija u klasi I po Angleu
ENGLESKI: Angle's Class I malocclusion
NJEMAČKI: Angle-Klasse I

malokluzija u II. Angleovu razredu

DEFINICIJA: malokluzija pri kojoj je donji prvi kutnjak postavljen distalno u relativnome odnosu prema gornjemu prvom kutnjaku
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 4.

NEPREPORUČENI NAZIV: malokluzija u klasi II po Angleu; malokluzija u Angleovoj klasi II
ENGLESKI: Angle's class II malocclusion
NJEMAČKI: Angle-Klasse II

malokluzija u III. Angleovu razredu

DEFINICIJA: malokluzija pri kojoj je donji prvi kutnjak mezijalno postavljen u relativnome odnosu prema gornjemu prvom kutnjaku, a crta okluzije nije definirana
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 4.

NEPREPORUČENI NAZIV: malokluzija u klasi III po Angleu; malokluzija u Angleovoj klasi III
ENGLESKI: Angle's Class III malocclusion
NJEMAČKI: Angle-Klasse III

malpozicija

DEFINICIJA: abnormalan ili anomalijiški položaj neke anatomske strukture
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 225.
ENGLESKI: malposition
NJEMAČKI: Fehllage

malpozicija zuba

DEFINICIJA: nepravilan položaj zuba prema zubnome ležištu, susjednim zubima ili zubima iz suprotne čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 255.

DOPUŠTENI NAZIV: krivi položaj zuba
PREDLOŽENI NAZIV: pogrešan položaj zuba

NEPREPORUČENI NAZIV: krivo smješten zub
ENGLESKI: tooth malposition
NJEMAČKI: Zahnfehllage
LATINSKI: malpositio dentis

maltoza

DEFINICIJA: disaharid građen od dviju molekula glukoze koji nastaje enzimskim cijepanjem škroba
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

ENGLESKI: maltose; malt sugar; maltobiose
NJEMAČKI: Maltose; Malzzucker
TALIJANSKI: maltosio
NAPOMENA: Djelovanjem salivarne amilaze maltoza nastaje razgradnjom škroba iz hrane već u usnoj šupljini.

mamelon

DEFINICIJA: jedna od triju kvržica koje se katkad nalaze na incizalnome bridu sjekutića
VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 770.
ENGLESKI: mamelons
NJEMAČKI: Mammelon
TALIJANSKI: mammeloni

mandibulofacijalna disostoza

DEFINICIJA: stanje koje nastaje kao pogreška u embrijskome razvoju škržnih lukova i nasljeđuje se autosomno dominantno

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 247.

DOPUŠTENI NAZIV: Treacher-Collins-Franceschetti-Kleinov sindrom

ENGLESKI: mandibulofacial dysostosis

NJEMAČKI: mandibulofaziale

Dysostose

TALIJANSKI: disostosi

mandibulofacciale

KONTEKST: U kliničkoj slici

mandibulofacijalne disostoze prevladavaju antimongoloidno postavljene oči, hipoplazija donje čeljusti, veliki uski nos, makrostomija s otvorenim zagrizom, visoko ili rascijepljeno nepce te nerazvijene ili malformirane uške uz konduktivnu naglušnost i normalan mentalni razvoj.

mandrel

DEFINICIJA: posebno oblikovan držač pojedinih rotirajućih stomatoloških instrumenata koji se postavlja na stomatološku vrtaljku

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 256.

ENGLESKI: mandrel

NJEMAČKI: Mandrel; Scheibenträger

NAPOMENA: Na mandrel se učvršćuje kamen za brušenje, pločica za odvajanje zuba, disk za poliranje i sl.

manja anomalija

DEFINICIJA: morfološki defekt i nepovratna posljedica poremećaja morfogeneze

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 101.

DOPUŠTENI NAZIV: minor anomalija

ENGLESKI: minor anomaly

NJEMAČKI: Minoranomalie

Marfanov sindrom

DEFINICIJA: sustavni poremećaj u strukturi vezivnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 372.

ENGLESKI: Marfan's syndrome

NJEMAČKI: Marfan-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Marfan

marsupijalizacija

DEFINICIJA: kirurški postupak otvaranja cista kojim se uspostavlja komunikacija s vanjskom sredinom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 256.

ENGLESKI: marsupialisation

NJEMAČKI: Marsupialization

maseterični mišić

DEFINICIJA: žvačni mišić koji obostranom kontrakcijom podiže donju čeljust i zatvara zube tijekom žvakanja

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 143.

ENGLESKI: masseter

NJEMAČKI: Kaumuskel

LATINSKI: musculus masseter

TALIJANSKI: muscolo massetere

maseterični živac

DEFINICIJA: ogranak donjočeljusnoga živca koji prolazi donjočeljusnim urezom i inervira maseterični mišić

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 488.

ENGLESKI: masseteric nerve

NJEMAČKI: Masseterner

LATINSKI: nervus massetericus

TALIJANSKI: nervo masseterico

masno obrazno tkivo

DEFINICIJA: obrazno tkivo građeno od masnih stanica, smješteno između maseteričnoga i obraznoga mišića te između obraznoga mišića i kože
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 298.

DOPUŠTENI NAZIV: masno tkivo obraza

ENGLISKI: buccal fat pad

NJEMAČKI: Bichat-Fettproppf;

Wangenfettkörper;

Wangenfettproppf

LATINSKI: corpus adiposum buccae

mastocit

DEFINICIJA: stanica koja proizvodi histamin, heparin, leukotriene i otpušta ih tijekom alergijskih i upalnih procesa

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 32.

ENGLISKI: mast cell; mastocyte

NJEMAČKI: Mastzelle

materijal za ulaganje

DEFINICIJA: materijal koji se u stomatologiji upotrebljava za ulaganje ili za zatvaranje i oblaganje modela zubnoga nadomjestka radi lijevanja ili modeliranja i očuvanja odnosa metalnih dijelova tijekom lemjenja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 256.

ENGLISKI: investment material

NJEMAČKI: Einbettmasse;

Einbettungsmasse;

Einbettungsmaterial

matrica

DEFINICIJA: pločica ili vrpca od čeličnoga lima koja se stezačem pripaja uz zub da bi se u preparirani kavitet bolje nanijela ili kondenzirala masa za ispun

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 258.

DOPUŠTENI NAZIV: kalup

ENGLISKI: matrix

NJEMAČKI: Bandmatrize; Formband;

Matrize

maturacija zuba

DEFINICIJA: razvojni stadij zuba u kojemu se povećavaju kristali cakline, a organski se matriks djelomice vraća u ameloblaste
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna maturacija

ENGLISKI: dental maturation

NJEMAČKI: Zahnreifung

Meckelova hrskavica

DEFINICIJA: hrskavica donjočeljusnoga nastavka prvoga ždrijelnog luka

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 313.

DOPUŠTENI NAZIV: hrskavica prvoga ždrijelnog luka

ENGLISKI: Meckel's cartilage

NJEMAČKI: Meckel-Knorpel;

Meckel'scher Knorpel

TALIJANSKI: cartilagine di Meckel

KONTEKST: Meckelova hrskavica služi kao model oko kojega se intramembranskim okoštavanjem okolnoga mezenhima oblikuje donja čeljust, a od njezina se stražnjega dijela diferenciraju sfenodonjočeljusni ligament i slušne koščiće nakovanj i čekić.

medicinska dokumentacija

DEFINICIJA: skup standardiziranih dokumenata koji imaju sudsko-medicinsku važnost i sastavni su dio stručno-medicinskoga rada zdravstvenih djelatnika

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 260.

ENGLESKI: medical documentation

NJEMAČKI: medizinische Dokumentation

medicinski naljepak

DEFINICIJA: farmaceutski oblik kojemu je ljekovita tvar učvršćena na pamučni ili sintetički materijal koji omogućuje dobar i dugotrajan dodir s kožom radi zaštitnoga djelovanja

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 10.

DOPUŠTENI NAZIV: medicinski flaster

ENGLESKI: plaster; patch

NJEMAČKI: Medizinpflaster

LATINSKI: emplastrum

medijani

DEFINICIJA: koji označuje položaj u središnjoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 5.

ENGLESKI: median

NJEMAČKI: median

LATINSKI: medianus

TALIJANSKI: mediano

medikamentozni stomatitis

DEFINICIJA: reakcija preosjetljivosti usne sluznice na sustavnu primjenu lijekova

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 82.

ENGLESKI: medicamentous stomatitis

NJEMAČKI: medikamentöse Stomatitis

LATINSKI: stomatitis medicamentosa

TALIJANSKI: stomatite medicamentosa

KONTEKST: Medikamentozni stomatitis klinički se može očitovati eritemom, mrljama, vezikulama, bulama, erozijama itd.

mediotruzijska interferencija

DEFINICIJA: okluzijski dodir zuba gornje i donje čeljusti iste strane zubnih lukova, suprotno od smjera kretanja donje čeljusti pri bočnoj kretnji

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.

Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 16.

NEPREPORUČENI NAZIV: mediotruzijska interferenca

ENGLESKI: mediotrusive interference

NJEMAČKI: mediotrusive Interferenz

međučlan

DEFINICIJA: dio mosta koji nadoknađuje zube koji nedostaju, a nose ga izvanakrunski nadomjesci trajno vezani na zubima nosačima

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.

Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 1.

ENGLESKI: bridge unit

NJEMAČKI: Brückenglied;

Brückenzwischenglied

TALIJANSKI: membro del ponte

međudjelovanje lijekova

DEFINICIJA: mijenjanje djelovanja jednoga lijeka drugim lijekom

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: interakcija lijekova

ENGLESKI: drug interaction

NJEMAČKI:

Medikamentenwechselwirkung

TALIJANSKI: interazione farmacologica dei medicamenti

međukorijenska pregrada

DEFINICIJA: koštana pregrada među zubnim korijenima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: interradičularna kost; intraalveolarni septum; interradičularni septum; međukorijenski septum

ENGLESKI: interradicular septum

NJEMAČKI: interradičularer Knochen

TALIJANSKI: setto interradičulare

međuokluzijski

DEFINICIJA: koji se nalazi među nasuprotnim žvačnim zubnim plohama

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1040.

DOPUŠTENI NAZIV: interokluzijski

ENGLESKI: interocclusal

NJEMAČKI: interokklusal

TALIJANSKI: interocclusale

međutrbušna tetiva

DEFINICIJA: tetiva koja dijeli mišićni trbuh na dva trbuha

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 122.

ENGLESKI: intermedius tendon

NJEMAČKI: Zwischensehne

LATINSKI: tendo intermedius

TALIJANSKI: tendine intermedio

KONTEKST: Dvotrbušni mišić i omohoidni mišić imaju po dva vretenasta trbuha spojena međutrbušnom tetivom.

međuzubna četkica

DEFINICIJA: četkica prilagođena čišćenju međuzubnih prostora

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 28.

DOPUŠTENI NAZIV: interdentalna četkica

ENGLESKI: interdental brush

NJEMAČKI: Interdentalbürste

TALIJANSKI: spazzolino interdentale

međuzubna gingiva

DEFINICIJA: dio slobodne gingive koji ispunjuje prostor između dvaju susjednih zuba

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 114.

DOPUŠTENI NAZIV: interdentalna gingiva

ENGLESKI: interdental gingiva

NJEMAČKI: interdental Gingiva

TALIJANSKI: gingiva interdentale

međuzubna prečka

DEFINICIJA: konstrukcija koja spaja dvije udaljene krunice i premošćuje slobodan prostor između dva zuba

VRELO DEFINICIJE: Suvín, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: interdentalna prečka

ENGLESKI: interdental bar

NJEMAČKI: interdentaler Steg

TALIJANSKI: barra interdentale

međuzubna pregrada

DEFINICIJA: dio zubnoga ležišta među dvama susjednim zubima istoga niza koji se sastoji od rešetaste pločice i potpornoga spužvastog koštanog tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: interalveolarni

septum; interdentalni septum;
međuzubni septum
ENGLESKI: interdental septum
NJEMAČKI: interdentalles
Knochenseptum; Interdentalseptum
LATINSKI: septum alveolare
TALIJSKI: setto osseo interdentalle

međuzubni

DEFINICIJA: koji je smješten između zuba
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 207.
DOPUŠTENI NAZIV: interdentalni
ENGLESKI: interdental
NJEMAČKI: interdental

međuzubni klin

DEFINICIJA: klin koji se stavlja između aproksimalnih zubnih ploha radi učvršćivanja matrice pri izradbi zubnoga ispuna
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 337.
DOPUŠTENI NAZIV: interdentalni kolčić; interdentalni klin
ENGLESKI: interdental wedge
NJEMAČKI: Interdentalkiel

međuzubni prostor

DEFINICIJA: prostor između dvaju susjednih zuba trokutasta oblika koji u fiziološkim uvjetima ispunjuje zubna bradavica
VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 126.
DOPUŠTENI NAZIV: interdentalni prostor
ENGLESKI: interproximal space; interdental space
NJEMAČKI: Interdentalraum; Zahnzwischenraum
LATINSKI: spatium interdentalle
TALIJSKI: spazio interdentalle

međuzubni sigmatizam

DEFINICIJA: urođena pojava nečista izgovaranja glasa S
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 330.
DOPUŠTENI NAZIV: interdentalni sigmatizam
ENGLESKI: interdental sigmatism
NJEMAČKI: interdentaler Sigmatismus
LATINSKI: sigmatismus interdentalis
TALIJSKI: sigmatismo interdentalle

međuzubno sedlo

DEFINICIJA: središnji udubljeni dio međuzubne gingive
VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 7.
DOPUŠTENI NAZIV: interdentalno sedlo
NEPREPORUČENI NAZIV: kol
ENGLESKI: col; interdental saddle

megaloblastična anemija

DEFINICIJA: skupina poremećaja koje obilježuju hematopoetičke stanice s malom nezrelom jezgrom i velikom zreloom citoplazmom
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 436.
ENGLESKI: megaloblastic anemia
NJEMAČKI: megaloblastische Anämie
TALIJSKI: anemia megaloblastica
KONTEKST: Glositis i glosodinija najčešći su simptomi megaloblastične anemije u usnoj šupljini.

mehanoreceptor

DEFINICIJA: osjetni receptor koji zapaža mehaničko izobličenje tkiva poput pritiskanja ili istezanja
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada,

2006., 572.

ENGLISKI: mechanoreceptor

NJEMAČKI: Mechanorezeptor

TALIJANSKI: recettore meccanico

mehanoterapija

DEFINICIJA: ortodontska terapija aktivnim silama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.].

Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 18.

ENGLISKI: mechanotherapy

NJEMAČKI: Mechanotherapie

TALIJANSKI: terapia ortodontica meccanica

meka udloga

DEFINICIJA: udloga načinjena od rezilijentnoga materijala koja se obično postavlja na gornje zube radi postizanja ravnornjernih i istodobnih kontakata sa suprotnim zubima

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 531.

DOPUŠTENI NAZIV: rezilijentna udloga

ENGLISKI: soft splint

NJEMAČKI: weiche Zahnschiene

TALIJANSKI: ferula morbida

mekana sadra

DEFINICIJA: beta-oblik kalcijeva sulfata poluhidrata nepravilna oblika čestica

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 126.

DOPUŠTENI NAZIV: mekani gips

ENGLISKI: alabaster gypsum

NJEMAČKI: Alabastergips

meki lem

DEFINICIJA: lem s talištem ispod 325 °C koji sadržava kositar, bizmut i olovo

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 89.

ENGLISKI: soft solder

NJEMAČKI: Weichlöten

TALIJANSKI: brasatura dolce

meko nepce

DEFINICIJA: stražnja trećina nepca sastavljena od udvostručenja sluznice ispunjene vezivom, žlijezdama i nepčanim mišićima

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 302.

ENGLISKI: soft palate

NJEMAČKI: weicher Gaumen

LATINSKI: palatum molle; velum palatinum

TALIJANSKI: palate molle

melanin

DEFINICIJA: tamnosmeđi pigment, polimerizirani derivat indola vezan na bjelančevinu, koji daje boju koži, kosi i očima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 515.

ENGLISKI: melanine

NJEMAČKI: Melanin

TALIJANSKI: melanina

melanoameloblastom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor nejasna podrijetla s histološkim nalazom pigmentnih stanica koji se češće nalazi u gornjoj čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 424.

DOPUŠTENI NAZIV: pigmentni tumor čeljusti

ENGLISKI: melanoameloblastoma
NJEMAČKI: Melanoameloblastom
TALIJSKI: melanoameloblastoma

melanocit

DEFINICIJA: stanica smještena u bazalnome sloju epitela, čija je funkcija proizvodnja melanina
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 515.
ENGLISKI: melanocyte
NJEMAČKI: Melanozyt

melanom

DEFINICIJA: zloćudni tumor kože i sluznice koji rano metastazira, može nastati na koži ili se razvija iz madeža na njoj
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 516.
ENGLISKI: melanoma
NJEMAČKI: Melanom; schwarzer Hautkrebs
LATINSKI: melanoma

melanotička mrlja

DEFINICIJA: lezija na usnoj sluznici, smeđe ili crne boje, koja nastaje pojačanom sintezom melanina u melanocitima bazalnoga sloja, bez porasta broja melanocita
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 130.
DOPUŠTENI NAZIV: melanotička makula
ENGLISKI: melanotic macule
NJEMAČKI: melanotische Makula

melanotički neuroektodermni tumor u djece

DEFINICIJA: rijedak tumor koji se pojavljuje u ustima i izvan njih, obično u djece mlađe od šest

mjeseci, sadržava epitelne stanice ispunjene melaninom i male okrugle stanice nalik na neuroblaste
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 149.
DOPUŠTENI NAZIV: melanotički progonoma
NEPREPORUČENI NAZIV: melanotički ameloblastom; pigmentirani epulis
ENGLISKI: melanotic neuroectodermal tumor of infancy
NJEMAČKI: kongenitaler melanotischer neuroektodermaler Tumor
TALIJSKI: tumore neuroectodermico melanotico dell'infanzia
NAPOMENA: Melanotički neuroektodermalni tumor u djece vjerojatno potiče iz neuroektoderma, a može zahvatiti i kost u podlozi.

melanoza

DEFINICIJA: nenormalna tamna pigmentacija kože ili sluznice koja je posljedica poremećaja u proizvodnji pigmenta melanina
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 132.
ENGLISKI: melanosia
NJEMAČKI: Melanose

melanoza prouzročena lijekovima

DEFINICIJA: melanoza koju obilježuju plave, smeđe, sive ili crne mrlje na usnoj sluznici prouzročene primjenom određenih lijekova
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 132.
DOPUŠTENI NAZIV: medikamentna melanoza
ENGLISKI: drug-induced melanosia

NJEMAČKI: Arzneimittel-induzierte
Melanose
LATINSKI: melanosis medicamentosa

Melkersson-Rosenthalov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji se svrstava u granulomatozne upale, a obilježuju ga oteklina usnica koja recidivira, paraliza ličnoga živca i izbrazdani jezik

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 17.

ENGLNESKI: Melkerson-Rosenthal syndrome

NJEMAČKI: Melkerson-Rosenthal-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Melkerson-Rosenthal

menopauzni gingivostomatitis

DEFINICIJA: stanje suhe, preosjetljive i bolne usne sluznice koje u žena nastaje zbog fiziološkoga prestanka mjesečnih ciklusa

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 290.

DOPUŠTENI NAZIV: senilni atrofični gingivitis; menopauzalni gingivostomatitis

ENGLNESKI: menopausal gingivostomatitis

NJEMAČKI: klimakterische Gingivostomatitis

mentol

DEFINICIJA: 5-metil-2-izopropil-heksahidro-fenol, sekundarni alkohol teško topljiv u vodi, intenzivnoga mirisa, nalazi se u eteričnome ulju paprene metvice
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 48.

ENGLNESKI: menthol
NJEMAČKI: Menthol
LATINSKI: mentholum

Merkelova ploča

DEFINICIJA: mehanoreceptor osjetljiv na doticaj koji tvore Merkelova stanica i diskoidni osjetni živčani završetak

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 586.

DOPUŠTENI NAZIV: Merkelova pločica

ENGLNESKI: Merkel's disk; Merkel's corpuscle; Merkel cell-neurite complex

NJEMAČKI: Merkel-Körperchen

Merkelova stanica

DEFINICIJA: stanica bazalnoga sloja kožnoga epitela, obilježena gustim citoplazmatskim zrcima, koja djeluje kao osjetni receptor i sudjeluje u proliferaciji i diferencijaciji keratinocita

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 375.

ENGLNESKI: Merkel cell; Merkel's cell

NJEMAČKI: Merkel-Zelle

NAPOMENA: Velik broj Merkelovih stanica nalazi se u epitelu usana i u epitelu sluznice tvrdoga nepca.

merkurijalizam

DEFINICIJA: kronično trovanje živom

VRELO DEFINICIJE: Topić, B. Oralna medicina. Sarajevo: Stomatološki fakultet u Sarajevu, 2001., 92.

DOPUŠTENI NAZIV: otrovanje živom

ENGLNESKI: mercurialism; mercury

poisoning

NJEMAČKI: Merkuralismus;
Quecksilbervergiftung

merkuroskopsko širenje

DEFINICIJA: lokalizirano širenje amalgama zbog korozije gama-2 faze koje prouzročuje pucanje rubova amalgama te pojavu rubne pukotine

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 183.

DOPUŠTENI NAZIV: merkuroskopska ekspanzija

ENGLISKI: mercuroscopic expansion

NJEMAČKI: merkuroskopische Expansion

TALIJANSKI: espansione mercuroscopica

NAPOMENA: Merkuroskopsko širenje prouzročuje sitne lomove u obliku slova V na rubovima amalgamskoga ispuna pri normalnome žvačnom opterećenju, što stvara pogodne uvjete za nagomilavanje plaka i nastanak sekundarnoga zubnog kvara.

metabolizam

DEFINICIJA: izmjena tvari i promjene u njezinu toku

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 262.

ENGLISKI: metabolism

NJEMAČKI: Metabolismus;
Stoffwechsel

TALIJANSKI: metabolismo

NAPOMENA: Naziv se može odnositi na pojedine organe, tkiva ili na cijeli organizam.

metaciklin

DEFINICIJA: antibiotik iz skupine tetraciklina koji je derivat

oksitetraciklina

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 71.

ENGLISKI: metacycline

NJEMAČKI: Metazyklin

metalno-keramička krunica

DEFINICIJA: protetički nadomjestak koji se sastoji od metalne jezgre u usku dodiru s bataljkom zuba i od keramičkoga materijala koji se peče na jezgru

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 196.

NEPREPORUČENI NAZIV: metal-keramička krunica

KRATICA - ENGLISKI: CFM; PFM

KRATICA - NJEMAČKI: VMK

ENGLISKI: ceramic-fused-to-metal crown; porcelain-fused-to-metal crown

NJEMAČKI: Verblendkeramikkrone; Metallkeramikkrone

metalografija

DEFINICIJA: znanost o strukturi metala i slitina

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 262.

ENGLISKI: metallography

NJEMAČKI: Metallografie

TALIJANSKI: metallografia

NAPOMENA: Metalografija je važna u stomatološkoj protetici i drugim granama stomatologije koje u kliničkome i laboratorijskome radu upotrebljavaju metale i slitine.

metameri

DEFINICIJA: dva objekta koja su naizgled iste nijanse pod određenim svjetlom, ali imaju različitu spektralnu refleksiju te se u drugim

svjetlosnim uvjetima očituju različitim bojama

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 716.

ENGLESKI: metamer

NJEMAČKI: Metamer

TALIJANSKI: metamero

metamerizam

DEFINICIJA: pojava u kojoj su dva objekta pod određenim svjetlom naizgled iste nijanse, ali zbog različite spektralne refleksije u drugim svjetlosnim uvjetima imaju različitu boju

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 716.

ENGLESKI: metamerism

NJEMAČKI: Metamerie

TALIJANSKI: metamerismo

metaplazija

DEFINICIJA: reverzibilna promjena u kojoj se jedan tip zrelih stanica zamjenjuje drugim

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 262.

ENGLESKI: metaplasia

NJEMAČKI: Metaplasie

metastaza

DEFINICIJA: sekundarni zloćudni tumor nastao kao posljedica prijenosa zloćudnih stanica primarnoga tumora limfom ili krvlju do udaljenih dijelova tijela

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 875.

DOPUŠTENI NAZIV: metastatski tumor; metastatska lezija

ENGLESKI: metastasis

NJEMAČKI: Metastase;

Tochtergeschwulst

KONTEKST: Rak dojke može biti izvor metastaza u čeljustima.

metastaziranje

DEFINICIJA: širenje stanica zloćudnoga tumora u dijelove tijela udaljene od mjesta njegovoga nastanka i stvaranje metastaza koje nisu u doticaju s primarnim tumorom

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 179.

ENGLESKI: metastasis

NJEMAČKI: Metastasierung;

Metastasenbildung

metastazirati

DEFINICIJA: proširiti se iz jednoga dijela tijela u drugi, najčešće limfom ili krvlju

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 179.

ENGLESKI: metastasize

NJEMAČKI: metastasieren

TALIJANSKI: metastatizzare

NAPOMENA: Naziv se najčešće upotrebljava za označavanje prijenosa stanica zloćudnih tumora s mjesta njihova nastanka u druge dijelove tijela.

metastazna kalcifikacija

DEFINICIJA: patološko odlaganje kalcijevih soli u meka tjelesna tkiva u hiperkalcemiji i/ili hiperfosfatemiji

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 23.

DOPUŠTENI NAZIV: metastatsko ovapnjenje

ENGLESKI: metastatic calcification

NJEMAČKI: metastatische Kalzifikation

TALIJANSKI: calcificazione metastatica

meticilin

DEFINICIJA: antibiotik iz skupine penicilina otpornih na beta-laktamazu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 65.

ENGLESKI: meticillin; methicillin
NJEMAČKI: Metizillin

metoda razdvojenoga modela

DEFINICIJA: postupak postavljanja razdvojenih modela u artikulatorku radi njihova lakšega skidanja i ponovna postavljanja u artikulatorku

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 375.

NEPREPORUČENI NAZIV: split cast metoda

ENGLESKI: split cast method
NJEMAČKI: Split-Cast-Verfahren

metronidazol

DEFINICIJA: kemoterapeutik koji djeluje na gram-negativne anaerobe, najčešće se upotrebljava u liječenju akutnoga ulceronekrotičnog gingivitisa i parodontitisa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 263.

ENGLESKI: metronidazole
NJEMAČKI: Metronidazol

mezenhim

DEFINICIJA: embrijsko vezivno tkivo koje nastaje od svih triju zametnih listića, a od kojega nastaju sve vrste potpornoga tkiva, slezena, limfni čvorovi, srce, krvne žile i stanice te sveukupni mišićni sustav

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 263.

ENGLESKI: mesenchyme
NJEMAČKI: Mesenchym; Zwischenblatt

mezijalna ploha

DEFINICIJA: ploha zuba koja se nalazi u smjeru središnje linije čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 80.

DOPUŠTENI NAZIV: mezijalna dodirna ploha

ENGLESKI: mesial surface
NJEMAČKI: mesiale Kontaktfläche; Mesialfläche

LATINSKI: facies mesialis; facies contactus mesialis

TALIJANSKI: superficie mesiale

mezijalni

DEFINICIJA: koji je usmjeren prema središnjoj crti zubnoga luka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 263.

ENGLESKI: mesial
NJEMAČKI: mesial

mezijalni pomak

DEFINICIJA: pomak pojedinoga zuba prema središnjoj liniji zubnoga luka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 263.

ENGLESKI: mesial drift
NJEMAČKI: Mesialwanderung

meziodens

DEFINICIJA: prekobrojni zub koji se nalazi među gornjim središnjim sjekutićima

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 138.

ENGLESKI: mesiodens
NJEMAČKI: Mesiodens; Schaltzahn; Zapfenzahn

meziokluzijski kavitet

DEFINICIJA: kavitet koji obuhvaća mezijalnu i distalnu zubnu plohu

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: meziookluzalni kavitet; MO kavitet

ENGLNESKI: mesio-occlusal cavity; MO cavity

NJEMAČKI: mesial-okklusale Kavität; MO-Kavität

meziookluzijskodistalni kavitet

DEFINICIJA: kavitet koji obuhvaća mezijalnu, distalnu i griznu zubnu plohu

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: MOD kavitet; meziookluzodistalni kavitet

ENGLNESKI: mesial-occlusal-distal cavity; MOD cavity

NJEMAČKI: mesial-okklusal-distale Kavität

mezocefal

DEFINICIJA: osoba srednje široke glave

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 17.

NEPREPORUČENI NAZIV: mezokefal

ENGLNESKI: mesocephalus

NJEMAČKI: Mesocephalus

TALIJANSKI: mesocefalo

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

mezoderm

DEFINICIJA: srednji od triju primarnih zametnih listića u embriju, iz kojega se razvijaju vezivno tkivo, kosti i hrskavica, limfa, krv i krvne žile i dr.

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 263.

ENGLNESKI: mesoderm

NJEMAČKI: Mesoderm; mittleres Keimblatt

mezoprozop

DEFINICIJA: osoba srednje široka lica

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 17.

ENGLNESKI: mesoprosop

NJEMAČKI: Mesoprosop

TALIJANSKI: mesoprosopo

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

mialgija

DEFINICIJA: bol koja se osjeća u mišićnome tkivu

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 192.

ENGLNESKI: myalgia

NJEMAČKI: Myalgie; Muskelschmerz

TALIJANSKI: mialgia

migrena

DEFINICIJA: najčešća krvnožilna glavobolja koju prouzročuje vazokonstrikcija intrakranijalnih krvnih žila nakon koje slijedi vazodilatacija

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 335.

ENGLNESKI: migraine

NJEMAČKI: Migräne

TALIJANSKI: emicrania

KONTEKST: Bolesnici s migrenom često posjećuju stomatologa zbog probadajućih bolova u vratu, licu ili čeljustima.

migrirajuća bol

DEFINICIJA: bol koja se premješta s jednog mjesta na drugo

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.

ENGLESKI: migratory pain

NJEMAČKI: migrierender Schmerz

TALIJSKI: dolore migrante

migrirajući apsces

DEFINICIJA: apsces koji se pojavljuje na mjestu koje je udaljeno od izvora upale

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 7.

ENGLESKI: migrating abscess

NJEMAČKI: wandernder Abszess

mijastenija gravis

DEFINICIJA: bolest koju obilježuje progresivna slabost mišića tijekom napora zbog poremećaja na neuromuskularnome spojištu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 600.

KRATICA - HRVATSKI: MG

KRATICA - ENGLSKI: MG

ENGLSKI: myasthenia gravis

NJEMAČKI: Myasthenia gravis

TALIJSKI: miastenia gravis; miastenia grave

KONTEKST: U mijasteniji gravis obično su zahvaćeni mišići lica, a može doći i do edema jezika.

mijelin

DEFINICIJA: složena tvar koja se sastoji od fosfolipida, kolesterola, bjelančevina i cerebrozida te čini mijelinske ovojnice

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 527.

ENGLSKI: myelin

NJEMAČKI: Myelin

TALIJSKI: mielina

mijelinizacija

DEFINICIJA: proces stvaranja mijelinske ovojnice oko živčanoga vlakna

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M.

Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1139.

DOPUŠTENI NAZIV: mijelogeneza

ENGLSKI: myelination

mijelinska ovojnica

DEFINICIJA: izolacijska ovojnica koju oko aksona tvore Schwannove stanice i oligodendrociti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 527.

ENGLSKI: myelin sheath

NJEMAČKI: Myelinmembran

mikoplazma

DEFINICIJA: mikroorganizam iz razreda bakterija koje nemaju staničnu stijenu

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1164.

ENGLSKI: mycoplasma

NJEMAČKI: Mykoplasma

mikoplazmoza

DEFINICIJA: zarazna bolest prouzročena mikroorganizmom iz razreda bakterija koje nemaju staničnu stijenu

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders,

1994., 1164.

ENGLESKI: mycoplasmosis

NJEMAČKI: Mykoplasmoze

mikoza

DEFINICIJA: bolest prouzročena gljivicama

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1164.

DOPUŠTENI NAZIV: gljivična infekcija

ENGLESKI: mycosis

NJEMAČKI: Mykose

mikroaerofilne bakterije

DEFINICIJA: bakterije koje rastu u uvjetima smanjene koncentracije kisika

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 32.

ENGLESKI: microaerophilic bacteria

NJEMAČKI: mikroaerophile Bakterien

mikroanalizator

DEFINICIJA: instrument za mjerenje anatomskih predjela na grebenu i podminiranosti retencijskih zuba na gipsanim modelima, koji se upotrebljava za odabrani pravac unošenja protetičkoga nadomjestka s preciznošću od 0,05 mm

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 59.

ENGLESKI: microanalyzer

NJEMAČKI: Mikroanalysator

mikrocefalija

DEFINICIJA: opseg glave manji od prosječne vrijednosti za dob i spol

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 135.

ENGLESKI: microcephalia

NJEMAČKI: Mikrocephalie

TALIJANSKI: microcefalia

mikrocirkulacijski sustav

DEFINICIJA: dio krvožilnoga sustava koji obuhvaća arteriole, kapilare i venule

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 181.

DOPUŠTENI NAZIV: mikrovaskulatura

ENGLESKI: microcirculatory system; microvasculature

NJEMAČKI: mikrovaskuläres System

NAPOMENA: Mikrocirkulacijski sustav služi za nadzor količine tkivnoga krvnoga protoka i izmjene vode i otopljenih tvari između krvi i tkiva.

mikrodoncija

DEFINICIJA: zubna anomalija koja se očituje neobičajeno sitnim zubima

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 127.

ENGLESKI: microdontia

NJEMAČKI: Kleinzahigkeit; Mikrodontie

LATINSKI: microdontia

TALIJANSKI: microdonzia

NAPOMENA: Mikrodoncija je prouzročena genetski i može biti združena s drugim urođenim anomalijama i srčanim bolestima. Mikrodoncija se najčešće pojavljuje kod gornjih sjekutića.

mikroforma rascjepa

DEFINICIJA: subklinički pokazatelji anomalije rascjepa ili kliničkih sindroma

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 432.

ENGLISKI: microform cleft
NJEMAČKI: Mikroform der Spalte
TALIJANSKI: microforma

mikrogenija

DEFINICIJA: anomalija građe brade koju obilježuje nenormalno mala brada
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 17.
ENGLISKI: microgenia
NJEMAČKI: Mikrogenie
TALIJANSKI: microgenia
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

mikroglosija

DEFINICIJA: anomalija kod koje su dimenzije jezika manje od normalnih
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 18.
ENGLISKI: microglossia
NJEMAČKI: Mikroglossie
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

mikrografija

DEFINICIJA: dio znanosti o kovinama koji se bavi ispitivanjem mikroskopski i makroskopski vidljive strukture
VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 56.
ENGLISKI: micrography
NJEMAČKI: Mikrografie; Mikrographie
TALIJANSKI: micrografia

mikroheilija

DEFINICIJA: anomalija građe usana koju obilježuju nenormalno male usne
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 17.
DOPUŠTENI NAZIV: microcheilia
ENGLISKI: microcheilia
NJEMAČKI: Microcheilia
TALIJANSKI: microcheilia
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

mikrohaturija

DEFINICIJA: prisutnost krvi u mokraći koju je moguće dokazati samo mikroskopskom pretragom taloga mokraće
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 316.
DOPUŠTENI NAZIV: eritrociturija
ENGLISKI: microhematuria
NJEMAČKI: Mikrohämaturie
TALIJANSKI: microematura

mikrokirurgija

DEFINICIJA: operacijska metoda u kojoj je vidna oštrina operatera pojačana uporabom mikroskopa s povećanjem preko 10 puta
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 1030.
ENGLISKI: microsurgery
NJEMAČKI: Mikrochirurgie

mikrokrvotok

DEFINICIJA: protjecanje krvi kroz arteriole, kapilare i venule
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J.

E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 181.

DOPUŠTENI NAZIV: mikrocirkulacija

ENGLESKI: microcirculation

NJEMAČKI: Mikrozirkulation

TALIJANSKI: microcircolazione

mikromehanička retencija

DEFINICIJA: prijanjanje uz tvrda zubna tkiva prodorom materijala u pore stvorene na zubu

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 201.

ENGLESKI: micromechanical retention

NJEMAČKI: mikromechanische Retention

TALIJANSKI: ritenzione micromeccanica

mikromotor

DEFINICIJA: mali elektromotor koji s nasadnikom i kolječnikom tvori cjelinu za brušenje ili bušenje tvrdih zubnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 265.

ENGLESKI: micromotor

NJEMAČKI: Mikromotor

mikroorganizam

DEFINICIJA: najmanje živo biće koje se zbog svojih mikroskopskih i submikroskopskih dimenzija ne može vidjeti okom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 264.

DOPUŠTENI NAZIV: mikrob

ENGLESKI: microorganism; microbe

NJEMAČKI: Mikroorganismus;

Kleinlebewesen; Mikrob

TALIJANSKI: germe

mikropropuštanje

DEFINICIJA: ulaz usnih tekućina i mikroorganizama kroz pukotine između materijala za ispune i tvrdoga zubnog tkiva, što prouzročuje pojavu poslijeoperacijske osjetljivosti, marginalne diskoloracije i sekundarnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.;

Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach. Chicago: Quintessence Publishing Co., 2006., 182.

ENGLESKI: microleakage

NJEMAČKI: Mikrospaltbildung

mikropunila

DEFINICIJA: anorganska punila kompozitnih materijala veličine od 0,001 do 0,1 μm

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 401.

ENGLESKI: microfillers

NJEMAČKI: Mikrofüller

mikropunjeni kompozit

DEFINICIJA: konvencionalni kompozit čije su čestice punila slične veličine, mogu se dobro polirati, ali imaju lošija mehanička svojstva od hibridnih kompozitnih materijala

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 240.

NEPREPORUČENI NAZIV: mikrofilni kompozit

ENGLESKI: microfilled composite

NJEMAČKI: mikrogefülltes Komposit

mikroskop

DEFINICIJA: optička naprava kojom se u uvećanome obliku mogu promatrati mali, prostim okom

nevidljivi predmeti

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 882.

ENGLESKI: microscope

NJEMAČKI: Mikroskop

mikrostomija

DEFINICIJA: anomalija kod koje su dimenzije usne šupljine manje od normalnih

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 18.

ENGLESKI: microstomia

NJEMAČKI: Mikrostomie

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

mikrotrauma

DEFINICIJA: svaka slaba sila koja na strukture djeluje tijekom duga razdoblja

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 171.

ENGLESKI: microtrauma

NJEMAČKI: Mikrotrauma

TALIJANSKI: microtrauma

NAPOMENA: Bruksizam prouzročuje mikrotraumu u opterećenim tkivima.

mikrozupci

DEFINICIJA: smolasti zupci koji su rezultat polimerizacije smole unutar sitnih jetkanih pora u srži svake caklinske prizme

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfgz.hr>, 202.

ENGLESKI: micro-tags

NJEMAČKI: Mikrotags

miksom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor mezenhimnoga podrijetla

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 372.

ENGLESKI: myxoma

NJEMAČKI: Myxom

TALIJANSKI: mixoma

KONTEKST: Miksom se pojavljuje na usnoj sluznici. Ako se pojavi, najčešće je to na sluznici obraza, dnu usne šupljine i na nepcu.

Millerova igla

DEFINICIJA: korijenska glatka igla namijenjena sondiranju korijenskih kanala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 197.

NEPREPORUČENI NAZIV: igla po Milleru

ŽARGONIZAM: milerica

ENGLESKI: Miller needle

NJEMAČKI: Millernadel

milohioidna crta

DEFINICIJA: greben na unutarnjoj strani donjočeljusnoga trupa od kojega polazi milohioidni mišić

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

ENGLESKI: mylohyoid line

NJEMAČKI: Mylohyoid-Linie

LATINSKI: linea mylohyoidea

TALIJANSKI: linea miloioidea

milohioidni mišić

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od donje čeljusti prema jezičnoj kosti, služi za spuštanje donje čeljusti kad mu je uporište na jezičnoj kosti

te kad je donja čeljust učvršćena podiže jezičnu kost, napinje i podiže dno usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 147.

ENGLESKI: mylohyoid

NJEMAČKI: Kieferzungenbeinmuskel; Unterkieferzungenbeinmuskel

LATINSKI: musculus mylohyoideus

TALIJANSKI: muscolo miloioideo

milohioidni živac

DEFINICIJA: motorički ogranak donjega alveolnog živca koji inervira milohioidni mišić i prednji trbuh dvotrbušnoga mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 489.

ENGLESKI: mylohyoid nerve

NJEMAČKI: Nervus mylohyoideus

LATINSKI: nervus mylohyoideus

milohioidni žlijeb

DEFINICIJA: uski žlijeb na unutarnjoj strani grane donje čeljusti u koji je uložen milohioidni živac

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

ENGLESKI: mylohyoid groove

NJEMAČKI: Mylohyoidfurche

LATINSKI: sulcus mylohyoideus

TALIJANSKI: solco miloioideo

mimički mišići

DEFINICIJA: mišići smješteni u potkožnome tkivu lica i lubanjskoga krova koji kontrakcijom mijenjaju izraz lica

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 139.

DOPUŠTENI NAZIV: mimični mišići

ENGLESKI: facial muscles

NJEMAČKI: mimische Muskulatur; Mimikmuskeln

LATINSKI: muscoli faciei

TALIJANSKI: muscoli mimici; muscoli facciali

mineralizacija

DEFINICIJA: fiziološki proces ulaganja soli kalcijeva fosfata u organski izvanstanični matriks tijekom stvaranja koštanoga tkiva ili tvrdih zubnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 981.

DOPUŠTENI NAZIV: kristalizacija;

ovapnjenje; kalcifikacija

ENGLESKI: mineralisation

NJEMAČKI: Mineralisation

TALIJANSKI: mineralizzazione

mineralizacija zuba

DEFINICIJA: razvojni stadij zuba koji slijedi nakon odlaganja organskoga matriksa

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 30.

ENGLESKI: tooth mineralisation

NJEMAČKI: Zahnmineralisation

mineralni trioksidni agregat

DEFINICIJA: materijal na bazi cementa Portland s dodatkom bizmutova oksida koji služi za retrogradno punjenje, popravak perforacija i prekrivanje zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 212.

KRATICA - ENGLNESKI: MTA

ENGLISKI: mineral trioxide aggregate
NJEMAČKI: mineralisches Trioxid-
 Aggregat

mineralokortikoid

DEFINICIJA: hormon koji luči kora nadbubrežne žlijezde i koji djeluje na elektrolite u izvanstaničnoj tekućini

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 869.

ENGLISKI: mineralocorticoid
NJEMAČKI: Mineralkortikoid
TALIJANSKI: mineralocorticoide

minimalni rascjep usne

DEFINICIJA: najblaži oblik rascjepa usne

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 432.

ENGLISKI: minimal cleft lip
NJEMAČKI: minimale Lippenspalte
TALIJANSKI: schisi labiale minima

mioblast

DEFINICIJA: jedna od vretenastih embrijskih stanica mezodermnoga podrijetla iz kojih se razvijaju miociti

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 166.

ENGLISKI: myoblast
NJEMAČKI: Myoblast
TALIJANSKI: mioblasto

mioblastom

DEFINICIJA: tumor poprečno-prugastih mišića nejasne histogeneze čiju kliničku sliku čini ograničena oteklina, izraslina ili zadebljanje u usni ili na jeziku koje sporo raste i najčešće je promjera oko 1 cm
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska

naklada, 2003., 193.

DOPUŠTENI NAZIV: granularni mioblastom; granocelularni mioblastom

ENGLISKI: myoblastoma
NJEMAČKI: Myoblastom
TALIJANSKI: mioblastoma

miocit

DEFINICIJA: specijalizirana stanica mišićnoga tkiva koja se razvije iz mioblasta, a čija specifična obilježja određuje tip mišićnoga tkiva kojemu pripada

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 191.

DOPUŠTENI NAZIV: mišićna stanica
ENGLISKI: myocyte; muscle cell
NJEMAČKI: Myozyt; Muskelzelle
TALIJANSKI: miocito

KONTEKST: Za razliku od srčanoga i glatkog mišićnog tkiva, koji su građeni od pojedinačnih miocita, tijekom razvoja skeletnoga mišićnog tkiva pojedinačne se stanice stapaju u jedinstvenu masu citoplazme s mnogo jezgara, tvoreći mišićno vlakno.

mioepiteliom

DEFINICIJA: tumor epitelnoga podrijetla solidne do rahle strome s mioepitelnim stanicama

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 262.

ENGLISKI: myoepithelioma
NJEMAČKI: Myoepitheliom
TALIJANSKI: mioepitelioma
KONTEKST: Većina mioepitelioma nastaje u podušnoj žlijezdi.

mioepitelna stanica

DEFINICIJA: zvjezdolika ili vretenasta epitelna stanica koja se može kontrahirati, smještena između epitela i bazalne opne žljezdanoga tkiva žlijezda slinovnica, znojnih, suznih i mliječnih žlijezda

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 87.

DOPUŠTENI NAZIV: mišićno-epitelna stanica

ŽARGONIZAM: košarasta stanica

ENGLISKI: myoepithelial cell; basket cell

NJEMAČKI: myoepitheliale Zelle; Muskelepithelzelle

miofascijalni bol

DEFINICIJA: stanje lokalnoga miogenog bola, karakteristično po lokalnim područjima tvrdih, pojačano osjetljivih snopova mišićnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 198.

NEPREPORUČENI NAZIV: miofascijalna bol triger-točaka; triger point mialgija

ENGLISKI: myofascial pain dysfunction syndrome

NJEMAČKI: myofaszialer Schmerz

TALIJANSKI: sindrome del dolore miofacciale; punto trigger miofacciale

NAPOMENA: Lokalna područja tvrdih, pojačano osjetljivih snopova mišićnoga tkiva jesu točke okidači.

miofibrozna kontraktura

DEFINICIJA: kontraktura koja nastaje kao posljedica prekomjernih

adhezija tkiva unutar mišića ili mišićnih ovojnica

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 496.

ENGLISKI: myofibrotic contracture

NJEMAČKI: myofibrotische Kontraktur

TALIJANSKI: contrattura miofibrotica

KONTEKST: Miofibrotička kontraktura obično nastaje nakon miozitisa ili zubne traume.

miofunkcionalna ortodonska naprava

DEFINICIJA: ortodonska naprava koja se koristi mišićima orofacijalnoga područja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.].

Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 3.

ŽARGONIZAM: miofunkcionalni aparatić

ENGLISKI: myofunctional orthodontic appliance

NJEMAČKI: myofunktioneller kieferorthopädischer Apparat

TALIJANSKI: apparecchio ortodontico miofunzionale

miostatična kontraktura

DEFINICIJA: kontraktura koja nastaje kada se mišić kroz dulje razdoblje ne može u potpunosti rastegnuti

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 494.

ENGLISKI: myostatic contracture

NJEMAČKI: myostatische Kontraktur

TALIJANSKI: contattura miostatica

miotatski refleks

DEFINICIJA: refleks obilježen kontrakcijom mišića kao odgovorom na njegovo istezanje

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi

bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 676.

DOPUŠTENI NAZIV: refleks na istežanje; refleks na istežanje mišića; vlastiti refleksi; duboki refleksi; mišićni refleksi

ENGLESKI: stretch reflex; myotatic reflex; Liddell-Sherrington reflex; muscular reflex

NJEMAČKI: Streckreflex; Eigenreflex

miotterapija

DEFINICIJA: terapija u kojoj se vježba određena skupina mišića usana, jezika ili obraza

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 4.

DOPUŠTENI NAZIV: miofunkcionalna terapija; miofunkcijska terapija

ENGLESKI: myofunctional therapy; myotherapy

NJEMAČKI: Muskelfunktionsbehandlung; Myotherapie

TALIJANSKI: mioterapia

miotonija

DEFINICIJA: bolest obilježena nemogućnošću opuštanja mišićnoga sustava nakon kontrakcije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 278.

ENGLESKI: myotonia

NJEMAČKI: Myotonie

TALIJANSKI: miotonia

miozin

DEFINICIJA: bjelančevinski kompleks koji je temeljna strukturna jedinica debelih mišićnih niti, sastavljen od dvaju izduljenih teških polipeptidnih lanaca omotanih u dvostruku uzvojnici s kuglastim glavicama na jednome kraju, uz koje

je vezan par lakih lanaca

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 200.

ENGLESKI: myosin

NJEMAČKI: Myosin

TALIJANSKI: miosina

NAPOMENA: Naziv miozin u govoru se često upotrebljava umjesto naziva debela mišićna nit.

miozitis

DEFINICIJA: upala mišića, većinom nespecifične etiologije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 278.

ENGLESKI: myositis

NJEMAČKI: Myositis

TALIJANSKI: miosite

mirisna znojna žlijezda

DEFINICIJA: znojna žlijezda smještena u kožnome i potkožnome vezivnom tkivu ograničena dijela kože koja izlučuje viskoznan znoj mirisa svojstvena pojedincu

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 381.

DOPUŠTENI NAZIV: apokrina žlijezda znojnica

ENGLESKI: apocrine sweat gland; scent gland

NJEMAČKI: apokrine Schweißdrüse; Duftdrüse

LATINSKI: glandula sudorifera major

TALIJANSKI: ghiandola odorosa

NAPOMENA: Koža u kojoj su smještene mirisne znojne žlijezde obuhvaća pazuhu i kožu genitalnoga područja.

mišić

DEFINICIJA: organ građen od mišićnoga tkiva čijom se kontrakcijom ostvaruju posebne motoričke zadaće poput izvođenja svrhovite kretnje dijela tijela ili održavanja tjelesnoga položaja
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 121.

ENGLISKI: muscle

NJEMAČKI: Muskel

LATINSKI: musculus

TALIJANSKI: muscolo

NAPOMENA: Naziv mišić često se upotrebljava umjesto naziva mišićno tkivo.

mišići mekoga nepca i ždrijelnoga tjesnaca

DEFINICIJA: mišići koji pomiču meko nepce pri gutanju i govoru
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 302.

ENGLISKI: muscles of soft palate and fauces

NJEMAČKI: Gaumen-Rachen-Muskel

LATINSKI: muscoli palati mollis et faucium

mišićna distrofija

DEFINICIJA: genska bolest koju obilježuje atrofija mišića i posljednično ozbiljna progresivna slabost

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 601.

KRATICA - HRVATSKI: MD

ENGLISKI: muscular dystrophy

NJEMAČKI: muskuläre Dystrophie

TALIJANSKI: distrofia muscolare

KONTEKST: U mišićnoj distrofiji mimični i žvačni mišići zahvaćeni su bolešću tako da bolesnik ima problema sa žvakanjem ili skupljanjem usnica. Gutanje također može biti otežano.

mišićna hiperaktivnost

DEFINICIJA: svako povećanje razine mišićne aktivnosti koja nije povezana s funkcijskom aktivnošću
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 167.

ENGLISKI: muscle hyperactivity

NJEMAČKI: muskuläre Hyperaktivität; Muskelhyperaktivität

TALIJANSKI: iperattività muscolare

mišićna kontrakcija

DEFINICIJA: fiziološki proces napinjanja ili skraćivanja mišićnoga tkiva radi ostvarenja specifičnih motoričkih zadaća pojedinih koštanih mišića ili mišićnih skupina, srca i šupljih unutarnjih organa

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 75.

ENGLISKI: muscle contraction

NJEMAČKI: Muskelkontraktion; Muskelzusammenziehung

TALIJANSKI: contrazione muscolare

mišićna nit

DEFINICIJA: nitasti sastojak sarkoplazme mišićnih vlakana i stanica građen od kontraktilnih bjelančevina i strukturiran u snopove koji omogućuju mišićnu kontrakciju

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir

Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 198.

DOPUŠTENI NAZIV: miofilament; mišićni filament

ENGLESKI: myofilament

NJEMAČKI: Myofilament

TALIJANSKI: miofilamento

mišićni grč

DEFINICIJA: reflektorna tonična mišićna kontrakcija

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 266.

DOPUŠTENI NAZIV: miospazam; grč mišića

ENGLESKI: myospasm

NJEMAČKI: Muskelkrampf

NAPOMENA: Grčevi žvačnih mišića bitan su simptom neusklađene mišićne funkcije, a najčešće nastaju kao posljedica smetnje u okluziji.

mišićni sustav

DEFINICIJA: tjelesni sustav građen od koštanih mišića, srčanoga mišića i glatkoga mišićnoga tkiva stijenka šupljih unutarnjih organa koji omogućuje ostvarenje specifičnih motoričkih zadaća pojedinih unutarnjih organa, dijelova tijela ili tijela u cjelini

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 121.

DOPUŠTENI NAZIV: mišićje

ŽARGONIZAM: muskulatura

ENGLESKI: muscular system

NJEMAČKI: Muskelsystem

LATINSKI: systema musculare

TALIJANSKI: sistema muscolare

NAPOMENA: Naziv obuhvaća sve tjelesne mišiće, no najčešće se

upotrebljava za označivanje sustava skeletnih mišića, tj. mišića čija se kontrakcija može voljno odvijati.

mišićno tkivo

DEFINICIJA: specijalizirano tkivo građeno od mišićnih stanica ili vlakana čije je temeljno funkcijsko obilježje kontraktilnost, a dijeli se na srčano, skeletno i glatko mišićno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 191.

ŽARGONIZAM: mišić

ENGLESKI: muscle tissue

NJEMAČKI: Muskelgewebe

TALIJANSKI: tessuto muscolare

NAPOMENA: U govoru se naziv mišićno tkivo često zamjenjuje nazivom mišić, iako se njime označuju pojedinačni mišići mišićnoga sustava.

mišićno vlakance

DEFINICIJA: cilindrična organela građena od tankih i debelih mišićnih niti posloženih u pravilne snopove, velik broj kojih ispunjava sarkoplazmu mišićnih vlakana koštanih mišića i srčanih mišićnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 198.

DOPUŠTENI NAZIV: miofibrila

ENGLESKI: myofibril

NJEMAČKI: Myofibrille

LATINSKI: myofibrilla; fibrilla muscularis

TALIJANSKI: miofibrillo

mišićno vlakno

DEFINICIJA: vlakno nastalo stapanjem pojedinačnih mioblasta u jedinstvenu izduljenu masu citoplazme s mnogo jezgra

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 191.

DOPUŠTENI NAZIV: skeletno mišićno vlakno

ENGLISKI: muscle fibre

NJEMAČKI: Muskelfaser

LATINSKI: fibrum musculare

TALIJANSKI: fibra muscolare

KONTEKST: Usporedno položena mišićna vlakna temeljne su strukturne jedinice skeletnoga mišićnog tkiva.

mišićno vreteno

DEFINICIJA: proprioceptor smješten u trbuhu koštanoga mišića osjetljiv na istezanje, zapaža promjene njegove duljine

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 675.

ENGLISKI: muscle spindle; neuromuscular spindle; stretch receptor; Kuhne's spindle

NJEMAČKI: Muskelspindel

TALIJANSKI: muscolo mandrino

mišićno-živčani spoj

DEFINICIJA: tvorba nastala povezivanjem skeletnoga mišićnog vlakna i završnih ogranaka motoričkoga živčanog vlakna koja funkcijski čini kemijsku sinapsu ili

mjesto prijenosa živčanih impulsa na mišićno vlakno

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 85.

DOPUŠTENI NAZIV: neuromuskularni spoj; motorička završna ploča

ENGLISKI: neuromuscular junction; motor end plate; myoneural junction

NJEMAČKI: neuromuskuläre Verbindung; neuromuskuläre Endplatte; motorische Endplatte

Mišin otvarač

DEFINICIJA: instrument za otvaranje usta pri ankilostomi izrađen prema osobnome otisku i sastavljen od intraoralnih okluzivnih udloga i ekstraoralne opruge

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 375.

NEPREPORUČENI NAZIV: ekstraoralni otvarač po Miši;

ENGLISKI: Miše's jaw opener

NJEMAČKI: Mundöffner nach Miše

TALIJANSKI: divaricatore di Mise

mjehur

DEFINICIJA: patološka promjena veća od 3 mm u promjeru, koja može dosegnuti i promjer od nekoliko centimetara

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: bula

ENGLISKI: bulla

LATINSKI: bulla

TALIJANSKI: bolla; vescicola

mjehurić

DEFINICIJA: eflorescencija nad razinom sluznice, veličine 1 – 3 mm, ispunjena seroznim ili hemoragičnim sadržajem

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: vezikula

ENGLESKI: vesicle

NJEMAČKI: Bläschen

TALIJANSKI: vescicola; vescichetta

mješovita bolest vezivnoga tkiva

DEFINICIJA: višesustavni poremećaj obilježen kombinacijom kliničkih slika koji je povezan s visokim titrovima protutijela na jezgrin ribonukleoproteinski antigen

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 236.

KRATICA - ENGLESKI: MCTD

ENGLESKI: mixed connective tissue disease

NJEMAČKI: gemischte

Bindegewebskrankheit

NAPOMENA: Orofacijalna očitovanja mješovite bolesti vezivnoga tkiva uključuju Sjögrenov sindrom, trigeminalnu neuropatiju i u rijetkim slučajevima erozije usne sluznice.

mješovita denticija

DEFINICIJA: razvojni stadij denticije u kojemu se u sastavu zubnih lukova istodobno nalaze mliječni i trajni zubi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 119.

ENGLESKI: mixed dentition

NJEMAČKI: Wechselgebiss

mješovita žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: žlijezda slinovnica čiji je žljezdani dio građen od seroznih, mukoznih i seromukoznih acinusa, pri čemu se pojedine mješovite žlijezde razlikuju udjelom seroznih ili mukoznih dijelova u histološkoj građi

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 328.

DOPUŠTENI NAZIV: tubuloacinusna žlijezda slinovnica; mješovita salivarna žlijezda

ENGLESKI: mixed salivary gland

NJEMAČKI: gemischte Speicheldrüse

mješoviti tumor

DEFINICIJA: najčešći tumor žlijezda slinovnica građen od epitelnih i mezenhimalnih elemenata koji klinički izgleda kao bezbolna, čvrsta i pomična tvorba koja rijetko ulcerira pokrovnu kožu ili sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 269.

DOPUŠTENI NAZIV: pleomorfni adenom

ENGLESKI: pleomorphic adenoma

NJEMAČKI: pleomorphes Adenom

TALIJANSKI: adenoma pleomorfico;

tumore misto

mladenački parodontitis

DEFINICIJA: parodontitis koji se pojavljuje nakon puberteta i zahvaća trajnu denticiju

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: juvenilni parodontitis

ENGLESKI: juvenile parodontitis

NJEMAČKI: juvenile Parodontitis

TALIJANSKI: periodontite giovanile

mlazna injekcija

DEFINICIJA: unos anestetika pod jakim pritiskom bez igle

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup.

Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 159.

NEPREPORUČENI NAZIV: jet injekcija

ENGLESKI: jet injection

NJEMAČKI: Jet-Injektion

TALIJANSKI: iniezione a getto

mliječne pjege

DEFINICIJA: pjege boje bijele kave na koži ili sluznici koje se pojavljuju kod neurofibromatoze

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 132.

DOPUŠTENI NAZIV: mliječne pigmentacije; pigmentacija *café-au-lait*

ENGLESKI: cafe au lait pigmentation

NJEMAČKI: Milchkafee-Flecken

TALIJANSKI: punti dell'caffè-au-lait

mliječni zubi

DEFINICIJA: zubi koji se privremeno nalaze u ustima, a čije nicanje traje od 6. do 30. mjeseca života

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 65.

ZASTARJELI NAZIV: mlječnjaci

ENGLESKI: baby teeth; deciduous teeth; milk teeth; primary teeth

NJEMAČKI: Milchzähne

LATINSKI: dentes decidui; dentes lactici; dentes caduci

NAPOMENA: Ukupno ima 20 mliječnih zuba.

mobilna ortodonska naprava

DEFINICIJA: ortodonska naprava koju pacijent može sam staviti u usnu šupljinu i ukloniti iz nje bez stručne pomoći ortodonta

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.].

Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 3.

ŽARGONIZAM: mobilni aparatić; noćni

aparatić

ENGLESKI: removable orthodontic appliance

NJEMAČKI: mobiler

Kieferorthopädischer Apparat

TALIJANSKI: apparecchio ortodontico rimovibile

model prostornih graničnih kretanja

DEFINICIJA: trodimenzijski prikaz krivulja donjočeljusnih pokreta u sagitalnoj, horizontalnoj i frontalnoj ravnini dobiven kombinacijom graničnih kretanja donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 106.

NEPREPORUČENI NAZIV: envelopa

ENGLESKI: envelope

NJEMAČKI: Envelope

TALIJANSKI: envelope

modelacija alveolnoga grebena

DEFINICIJA: kirurški zahvat kojim se uklanjaju posljedice neravnomjerne atrofije grebena

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 131.

ENGLESKI: alveolar ridge modulation

NJEMAČKI: Modellierung des Kieferkammes

TALIJANSKI: modulazione della cresta alveolare

modeliranje

DEFINICIJA: oblikovanje zubnih nadomjestaka u vosku

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 269.

ENGLESKI: shaping

NJEMAČKI: Modellierung

modificirana krunica

DEFINICIJA: krunica s izmijenjenim oblikom jedne ili više ploha

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 220.
DOPUŠTENI NAZIV: atipična krunica
ENGLESKI: modified crown
NJEMAČKI: modifizierte Krone
TALIJANSKI: corona modificata

modificirani Widmanov režanj

DEFINICIJA: Widmanov režanj koji se izvodi u kombinaciji s internom gingivektomijom
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 19.
ENGLESKI: modified Widman flap
NJEMAČKI: modifizierter Widman-Lappen

modiolus usnoga kuta

DEFINICIJA: područje usnoga kuta u kojemu se isprepliće devet mimičkih mišića, a oblikuje rupice na obrazima
VRELO DEFINICIJE: Moore, K. L.; Dalley, A. F. Clinically oriented anatomy. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 1999., 936.
ENGLESKI: modiolus
NJEMAČKI: Modiolus
LATINSKI: modiolus
TALIJANSKI: modiolu

modrica

DEFINICIJA: jedan od znakova fizičkoga zlostavljanja djeteta koji izgleda kao relativno malen hematoma tkiva u kojemu su krvne žile oštećene zbog traume
VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/

dload_0.htm, 24.
ENGLESKI: bruising
NJEMAČKI: Prellung

modul elastičnosti

DEFINICIJA: umnožak vlačne sile po jedinici početne površine poprečnoga presjeka i recipročne vrijednosti relativnoga produljenja mjerena mjeracem produljenja u elastičnome području
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 137.
ENGLESKI: modulus of elasticity
NJEMAČKI: Elastizitätsmodul; E-Modul

Mohrov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji se nasljeđuje autosomno recesivno, obilježuju ga promjene na licu, usnoj šupljini te na prstima ruku i nogu
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarčić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 239.
DOPUŠTENI NAZIV: orofacioidigitalni sindrom II
ENGLESKI: Mohr syndrome
NJEMAČKI: Mohr-Syndrom
TALIJANSKI: sindrome di Mohr

mokračevina

DEFINICIJA: konačni razgradni proizvod aminokiselina koji se najvećim dijelom iz organizma izlučuje mokraćom
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 552.
DOPUŠTENI NAZIV: ureja
ENGLESKI: urea
NJEMAČKI: Harnstoff; Urea
TALIJANSKI: urea

molarizacija

DEFINICIJA: nepravilnost donjega drugog pretkutnjaka u kojega je

jezična kvržica podijeljena brazdom u dvije manje kvržice

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 129.

ENGLISKI: molarisation

NJEMAČKI: Molarisation

TALIJANSKI: molarizzazione (dei premolari)

monobaktam

DEFINICIJA: antibiotik iz skupine beta-laktama koji sadržava samo beta-laktamski prsten

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 69.

ENGLISKI: monobactam

NJEMAČKI: Monobaktam

monoblok

DEFINICIJA: prva mobilna bimaksilarna ortodontska naprava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 270.

ENGLISKI: monoblock appliance

NJEMAČKI: Monoblock

monociti

DEFINICIJA: leukociti bogati lizosomskim i drugim enzimima koji se mogu kretati i sudjelovati u fagocitozi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 555.

ENGLISKI: monocytes

NJEMAČKI: Monozyten

TALIJANSKI: monociti

monomer

DEFINICIJA: prozirna tekućina intenzivna mirisa koja se nakon dodavanja polimera uz primjeren toplinski postupak veže u akrilatnu

masu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 270.

ENGLISKI: monomer

NJEMAČKI: Monomer

TALIJANSKI: monomero

monomorfni adenom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor žlijezde pretežito sastavljen od jedne vrste stanica

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 261.

ENGLISKI: monomorphic adenoma

NJEMAČKI: monomorphes Adenom

TALIJANSKI: adenoma monomorfo

monosaharid

DEFINICIJA: ugljikohidrat koji nije moguće razložiti na jednostavniji ugljikohidratni spoj

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 808.

DOPUŠTENI NAZIV: jednostavni šećer

ENGLISKI: monosaccharide;

monosaccharose; simple sugar

NJEMAČKI: Monosaccharid

TALIJANSKI: monosaccaride

KONTEKST: Monosaharidi se u biljnome i životinjskome svijetu pojavljuju kao slobodne molekule, osnovni gradivni elementi složenih ugljikohidrata, oligosaharida i polisaharida te kao sastavnice neugljikohidratnih spojeva, poput nukleinskih kiselina.

Monsonova krivulja

DEFINICIJA: okluzijska krivulja pri kojoj svaka kvržica i sjekutični brid zuba dotiče ili priliježe k dijelu površine kugle promjera 20 cm, čije je središte u području glabele

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 232.
ENGLSKI: curve of Monson; Monson curve
NJEMAČKI: Monson-Kurve

morfodiferencijacija

DEFINICIJA: mijenjanje morfologije zubnoga organa i poprimanje oblika budućega zuba
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 20.
ENGLSKI: morphodifferentiation
NJEMAČKI: morphologische Differenzierung
TALIJSKI: morfodifferenziazione

morfogeneza

DEFINICIJA: faza razvoja zuba u kojoj se proliferacijom i migracijom stanica određuje oblik zuba
VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 290.
ENGLSKI: morphogenesis
NJEMAČKI: Gestaltbildung; Morphogenese
TALIJSKI: morfogenesi

Morquioov sindrom

DEFINICIJA: autosomno recesivni nasljedni poremećaj metabolizma mukopolisaharida koji se nakupljaju u različitim tkivima
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 330.
DOPUŠTENI NAZIV: mukopolisaharidoza tip IV
ENGLSKI: Morquio's syndrome
NJEMAČKI: Morquio-Syndrom
TALIJSKI: sindrome di Morquio

most

DEFINICIJA: fiksno protetski nadomjestak za dugotrajnu žvačno-funkcijsku, fonetsku, estetsku i profilaktičku terapiju te rekonstrukciju stomatognatoga sustava koji je trajno vezan za zube nosače ili implantate i nadoknađuje jedan zub ili više zuba koji nedostaju
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogleđ, 2008., 1.
ENGLSKI: bridge; bridgework; dental bridge; fixed partial denture
NJEMAČKI: Brücke; Brückenarbeit; Zahnbrücke

motorički dio trodijelnoga živca

DEFINICIJA: dio živca koji tvore motorička vlakna iz motoričke jezgre trodijelnoga živca, a inervira žvačne te neke ždrijelne mišiće i mišiće ispod jezične kosti
VRELO DEFINICIJE: Krmptić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 482.
DOPUŠTENI NAZIV: motorički korijen trodijelnoga živca
ENGLSKI: motor root of trigeminal nerve
NJEMAČKI: motorische Zweige des Trigeminalnervs
LATINSKI: nervus trigeminus, radix motoria
TALIJSKI: radice motoria del nervo trigemino

motorna jedinica

DEFINICIJA: osnovna sastavnica neuromuskularnoga sustava koja se sastoji od brojnih mišićnih vlakana i koja inervira jedan motorički neuron
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska

naklada, 2008., 30.

ENGLESKI: motor unit

NJEMAČKI: motorische Einheit

TALIJANSKI: unità motoria

mrlja

DEFINICIJA: patološka eflorescencija u razini sluznice ili kože koju čini ograničena promjena boje sluznice ili kože

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 32.

DOPUŠTENI NAZIV: makula

ENGLESKI: macule

NJEMAČKI: Makula

LATINSKI: macula

TALIJANSKI: macula

mukogingivna kirurgija

DEFINICIJA: kirurški zahvati kojima se proširuje prirasla gingiva, produbljuje predvorje usne šupljine te pokrivaju oštećenja nastala povlačenjem gingive

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 277.

ENGLESKI: mucogingival surgery

NJEMAČKI: mukogingivale Chirurgie

TALIJANSKI: chirurgia mucogengivale

mukogingivni bol

DEFINICIJA: bol usne sluznice koji se pojavljuje u različitim bolestima

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 256.

ENGLESKI: mucogingival pain

NJEMAČKI: mukogingivaler Schmerz

mukogingivno spojište

DEFINICIJA: granica između pričvrstne gingive i alveolne sluznice

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 5.

DOPUŠTENI NAZIV: mukogingivna linija

NEPREPORUČENI NAZIV: mukogingivalno spojište

ENGLESKI: mucogingival junction

NJEMAČKI: mucogingivale Grenzlinie

TALIJANSKI: giunzione mucogengivale

mukokela

DEFINICIJA: mukozna cista ili oteklina koja nastaje nakupljanjem sline iz malih žlijezda slinovnica zbog opstrukcije ili traumom izazvana pucanja njihovih izvodnih kanala

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 246.

ENGLESKI: mucocoele

NJEMAČKI: Mukozele;

Schleimdrüsenzyste; Schleimzyste

LATINSKI: mucocoele

mukolipidoza

DEFINICIJA: stvaranje brojnih citoplazmatskih zrnaca u stanicama fibroblasta

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 337.

ENGLESKI: mucolipidosis

NJEMAČKI: Mukolipidose

TALIJANSKI: mucolipidosi

mukopolisaharidoza

DEFINICIJA: skupina nasljednih poremećaja metabolizma mukopolisaharida koji se zbog poremećene razgradnje nakupljaju u različitim tkivima

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 330.

ENGLESKI: mucopolysaccharidosis

NJEMAČKI: Mukopolysaccharidose

TALIJANSKI: mucopolisaccharidosi

mukormikoza

DEFINICIJA: rijetka i često smrtonosna akutna oportunistička infekcija gljivicama

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 564.

DOPUŠTENI NAZIV: zigomikoza; fikomikoza

ENGLISKI: mucormycosis

NJEMAČKI: Mukormykose

LATINSKI: mucormycosis

mukostatički otisak

DEFINICIJA: otisak koji se izvodi bez pritiska, kada je usna sluznica u pasivnome položaju a čeljusti u mirovanju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 304.

ENGLISKI: mucostatic impression

NJEMAČKI: mukostatische Abformung

TALIJANSKI: impronta mucostatica

mukozitis

DEFINICIJA: ulcerozna upala usne sluznice koja nastaje zbog zračenja i kemoterapije

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 218.

ENGLISKI: mucositis

NJEMAČKI: Mukositis

TALIJANSKI: mucosite

mukozna opna

DEFINICIJA: opna sastavljena od epitela i *laminae propriae* koja oblaže kanale i šupljine u tijelu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 261.

DOPUŠTENI NAZIV: mukozna membrana

ENGLISKI: mucous membrane

NJEMAČKI: Schleimhautmembran

TALIJANSKI: membrana mucosa

mukozna stanica

DEFINICIJA: sekrecijska žljezdana stanica kubna ili cilindrična oblika koja stvara i izlučuje sluzavu lučevinu bogatu glikoproteinima

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

ENGLISKI: mucous cell

NJEMAČKI: muzinöse Zelle

TALIJANSKI: cellula mucosa

mukozna žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: žlijezda slinovnica čiji je žljezdani dio građen samo od mukoznih acinusa

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: tubularna žlijezda slinovnica; mukozna salivarna žlijezda

ENGLISKI: mucous salivary gland

NJEMAČKI: muköse Speicheldrüse

NAPOMENA: U mukozne žlijezde slinovnice ubrajaju se jezične žlijezde slinovnice, nepčane žlijezde slinovnice i ždrijelne žlijezde slinovnice.

mukozni acinus

DEFINICIJA: cjevasta histološka tvorba s jednostrano slijepim završetkom nastala povezivanjem mukoznih stanica oko središnjega cilindričnog lumena

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: mukozni tubul

ENGLESKI: mucous acinus

NJEMAČKI: muzinöser Azinus

multiformni eritem

DEFINICIJA: akutna upalna bolest kože i sluznica koja prouzročuje različite lezije

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 57.

ENGLESKI: erythema multiforme

NJEMAČKI: Erythema multiforme

LATINSKI: erythema multiforme

TALIJANSKI: eritema multiforme

multipla endokrina neoplazija I.

tipa

DEFINICIJA: obiteljski sindrom koji uključuje lezije na otočicama gušterače, kori nadbubrežne žlijezde, doštitnoj žlijezdi i hipofizi te Zollinger-Ellisonov sindrom

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 172.

KRATICA - NJEMAČKI: MEN-1

ENGLESKI: multiple endocrine neoplasia type 1

NJEMAČKI: Multiple endokrine Neoplasie Typ 1

TALIJANSKI: neoplasia endocrina multipla tipo I

multipla endokrina neoplazija II.

tipa

DEFINICIJA: sindrom koji uključuje medularni karcinom štitnjače, feokromocitom srži nadbubrežne

žlijezde i hiperplaziju doštitne žlijezde ili adenom

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 172.

ENGLESKI: multiple endocrine neoplasia type 2

NJEMAČKI: multiple endokrine Neoplasie Typ 2

TALIJANSKI: neoplasia endocrina multipla tipo II

NAPOMENA: Dio bolesnika s multiplom endokrinom neoplazijom II. tipa ima višestruke neurome na usnicama, jeziku, sluznici obraza, očnim spojnicama, nosu i ždrijelu, što je povezano s endokrinom displazijom.

multipla endokrina neoplazija III.

tipa

DEFINICIJA: obiteljski sindrom koji se očituje neuromima usne sluznice, marfanoidnim habitusom, mrljama boje bijele kave, pjegama na koži i divertikulozom crijeva

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 172.

DOPUŠTENI NAZIV: sindrom multiploga neuroma sluznice

ENGLESKI: multiple endocrine neoplasia type 3

NJEMAČKI: multiple endokrine Neoplasie Typ 3

TALIJANSKI: neoplasia endocrina multipla tipo III

multipla skleroza

DEFINICIJA: kronična neurološka bolest povezana s demijelinizacijom aksona u središnjemu živčanom sustavu čiji klinički znakovi i simptomi ovise o mjestu demijeliniziranoga oštećenja

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 595.

ENGLJSKI: multiple sclerosis

NJEMAČKI: multiple Sklerose

TALIJSKI: sclerosi multipla

KONTEKST: U bolesnika s multiplom sklerozom može se pojaviti neuralgija trodijelnoga živca, senzorna neuropatija trodijelnoga živca i paraliza ličnoga živca.

Murray-Puretic-Drescherov sindrom

DEFINICIJA: fibromatoza gingive s višestrukim mladenačkim fibromima glave, tijela i udova, pojavljuje se uz gnojne lezije kože i sluznice i mentalnu retardaciju

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 185.

ENGLJSKI: Murray-Puretic-Drescherov Syndrome

NJEMAČKI: Murray-Puretic-Drescher-Syndrom

TALIJSKI: sindrome di Murray-Puretic-Drescher

muskarin

DEFINICIJA: veoma toksičan alkaloid u trulim ribama i nekim vrstama gljiva koji u toksičnim dozama izaziva sijaloreju, lakrimaciju, mučninu, povraćanje, cirkulatorni šok i smrt

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 277.

ENGLJSKI: muscarine

NJEMAČKI: Muskarin

TALIJSKI: muscarina

mutacija

DEFINICIJA: svaka trajna i nasljedna promjena u genskome materijalu ili genomu

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 488.

ENGLJSKI: mutation

NJEMAČKI: Mutation

TALIJSKI: mutazione

nabijač

DEFINICIJA: ručni instrument s oštricom kružna presjeka i odrezana vrha namijenjen uzdužnomu nabijanju ispuna u korijenski kanal

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 279.

DOPUŠTENI NAZIV: utiskivač

NEPREPORUČENI NAZIV: plager

ENGLJSKI: plugger

NJEMAČKI: Stopfer; Stopfinstrument

TALIJSKI: otturatore per canale radicolare

nabijanje

DEFINICIJA: postupak kojim se neki stomatološki materijal zgušnjuje ili zbija u korijenskome kanalu ili u prepariranome dijelu zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 227.

DOPUŠTENI NAZIV: kondenzacija

ENGLJSKI: condensation; plugging

NJEMAČKI: Eindichtung;

Kondensation; Stopfen

TALIJSKI: condensazione; otturazione

nabor gornjega grkljanskog živca

DEFINICIJA: nabor sluznice u području kruškolikoga zatona koji tvori gornji grkljanski živac pri proходу kroz zaton

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 310.

ENGLJSKI: fold of superior laryngeal nerve

NJEMAČKI: Plica nervi laryngei

superioris

LATINSKI: plica nervi laryngei superioris

nadjezični mišići

DEFINICIJA: mišići koji tvore dno usne šupljine i učvršćuju jezičnu kost za lubanju

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 146.

DOPUŠTENI NAZIV: suprahoidni mišići; mišići iznad jezične kosti

ENGLISKI: suprahoid muscles

NJEMAČKI: Musculi suprahyoidei

LATINSKI: muscoli suprahyoidei

TALIJANSKI: muscoli supraioidei

nadogradnja

DEFINICIJA: fiksni nadomjestak koji nadoknađuje retencijsku površinu endodontski liječenih zuba i koji se sastoji od intraradikularnoga i ekstraradikularnoga dijela

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 67.

ENGLISKI: post and core

NJEMAČKI: Stiftaufbau

nadomjesna razgradnja

DEFINICIJA: aktivan proces uništavanja zuba praćen stvaranjem kosti koja nadomješta prvotno razgrađeno zubno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 310.

DOPUŠTENI NAZIV: nadomjesna resorpcija

ENGLISKI: replacement resorption

NJEMAČKI: Ersatzresorption

TALIJANSKI: riassorbimento sostitutivo

nadomjestak

DEFINICIJA: materijal ili protetički nadomjestak dijela ili cijeloga zuba i/ili drugih oralnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 107.

ENGLISKI: restoration

NJEMAČKI: Zahnersatz; Restauration

TALIJANSKI: restauro-otturazione

nagib kondilne staze

DEFINICIJA: kut po kojemu se kondil čeljusnoga zgloba spušta po zglobnoj kvržici, promatrano u sagitalnoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 575.

ENGLISKI: condylar inclination

NJEMAČKI: Neigung der Condylusbahn

TALIJANSKI: inclinazione condilare

najviša nosna školjka

DEFINICIJA: najviša svijena pločica koja se gornjim rubom drži na labirintu rešetnice, a donjim slobodno završava u nosnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 23.

ENGLISKI: supreme nasal concha

NJEMAČKI: oberste Nasenmuschel

LATINSKI: concha nasalis suprema

naknadno krvarenje

DEFINICIJA: istjecanje krvi iz alveole izvađena zuba nakon što je prethodno bilo zaustavljeno

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 171.

DOPUŠTENI NAZIV: naknadna hemoragija; sekundarno krvarenje

ENGLISKI: subsequent bleeding;
subsequent hemorrhage
NJEMAČKI: nachfolgend Bluten;
Blutung
TALIJSKI: emorragia secondaria

Nance-Horanov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji obilježuje urođena katarakta vezana uz kromosom X, mikroftalmija, prekobrojan središnji sjekutić i povišena alkalna fosfataza u serumu
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 224.
DOPUŠTENI NAZIV: sindrom meiodensa s kataraktom
KRATICA - NJEMAČKI: NHS
ENGLISKI: Nance-Horan syndrome
NJEMAČKI: Nance-Horan-Syndrom
TALIJSKI: sindrome di Nance-Horan

nanopropuštanje

DEFINICIJA: prolazak tekućina kroz pukotine nanometarske širine u bazi hibridnoga sloja, koje prouzročuju hidrolizu kolagena i smanjuju dugotrajnost ispuna
VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.; Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach. Chicago: Quintessence Publishing Co., 2006., 218.
ENGLISKI: nanoleakage
NJEMAČKI: Nanodurchlässigkeit

nanosnica

DEFINICIJA: stečena organska ovojnica koja nastaje taloženjem denaturiranih slinskih glikoproteina na caklinu zuba i usnu sluznicu
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 147.
DOPUŠTENI NAZIV: pelikula
ENGLISKI: pellicle; acquired pellicle;

organic dental pellicle
NJEMAČKI: Pellikula
TALIJSKI: pellicola (salivare)

naprezanje

DEFINICIJA: sila po jedinici površine
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 7.
DOPUŠTENI NAZIV: stres
ENGLISKI: stress; strain
NJEMAČKI: Spannung; Stress
TALIJSKI: tensione
KONTEKST: U stomatologiji je naprezanje uglavnom izraženo u megapaskalima.

napuknuće cakline

DEFINICIJA: nepotpuni prijelom ili oštećenje cakline bez gubitka zubne tvari
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 85.
DOPUŠTENI NAZIV: infrakcija cakline; napuknuće krune
ENGLISKI: enamel infraction; crown infraction
NJEMAČKI: Schmelzinfraction; Schmelzfraktur; Kroneninfraction

nasadnik

DEFINICIJA: instrument u koji se stavljaju rotirajući elementi i koji služi za klinički rad u ustima ili za rad u zubotehničkom laboratoriju
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 280.
ENGLISKI: handpiece
NJEMAČKI: Handstück
TALIJSKI: manipolo

nasljedna hemoragična teleangiektazija

DEFINICIJA: autosomno dominantna

nasljedna bolest obilježena višestrukim mikroaneurizmama zbog slabljenja adventicijske ovojnice venula, a očituje se lezijama na koži i sluznicama
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 129.
ENGLESKI: hereditary hemorrhagic teleangiectasia
NJEMAČKI: hereditäre hämorrhagische Teleangiectasie
KONTEKST: Kod nasljedne hemoragične teleangiektazije na vermilionu usana, sluznici obraza i jeziku mogu biti vidljivi ljubičasti čvorići promjera manjega od 0,5 cm.

nasljedna mukoepitelna displazija

DEFINICIJA: autosomno dominantna nasljedna promjena koja zahvaća kožu, oči, pluća i sluznicu
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 75.
DOPUŠTENI NAZIV: hereditarna mukoepitelna displazija
ENGLESKI: hereditary mucoepithelial dysplasia
NJEMAČKI: hereditäre mukoepitheliale Dysplasie
TALIJANSKI: displasia mucoepiteliale ereditaria
KONTEKST: U nasljednoj mukoepitelnoj displaziji na oralnoj se sluznici pojavljuje karakteristična plameno crvena boja koja je potpuno asimptomatska, nastaje u djetinjstvu i prisutna je tijekom cijeloga života, a slične su promjene moguće i na drugim sluznicama.

nastavak

DEFINICIJA: izražena izbočina tkiva
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition.

Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

ENGLESKI: process

NJEMAČKI: Prozess

natalni zubi

DEFINICIJA: zubi prisutni u novorođenčeta čim se rodi
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 247.
DOPUŠTENI NAZIV: predmliječni zubi; urođeni zubi
NEPREPORUČENI NAZIV: kongenitalni zubi
ENGLESKI: natal teeth
NJEMAČKI: natale Zähne
LATINSKI: dentes natales
TALIJANSKI: denti natali

natključni limfni čvorovi

DEFINICIJA: limfni čvorovi koji ispunjavaju natključnu udubinu na vratu
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 266.
DOPUŠTENI NAZIV: supraklavikularni limfni čvorovi
ENGLESKI: supraclavicular nodes
NJEMAČKI: supraklavikulare Lymphknoten
LATINSKI: nodi supraclaviculares
TALIJANSKI: linfonodi sopraclavicolari

natrijev fluorid

DEFINICIJA: kemijski spoj natrija i fluora u obliku natrijeve soli fluorovodične kiseline koji se u obliku tableta upotrebljava za endogeno sprečavanje zubnoga karijesa
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 223.
NEPREPORUČENI NAZIV: natrij fluorid

ENGLESKI: sodium fluoride
NJEMAČKI: Natriumfluorid
LATINSKI: natrii fluoridum
TALIJANSKI: fluoruro di sodio

natrijev hipoklorit

DEFINICIJA: razrijeđena otopina u korijenskome kanalu koja otapa nekrotične ostatke zubne pulpe i dezinficira kanal

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 38.

ENGLESKI: sodium hypochlorite
NJEMAČKI: Natriumhypochlorit
TALIJANSKI: ipoclorito di sodio

natrijev perborat

DEFINICIJA: sredstvo koje se upotrebljava u kliničkome postupku izbjeljivanja zuba

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 229.

ENGLESKI: sodium perborate
NJEMAČKI: Natriumperborat
TALIJANSKI: perborato di sodio

navika

DEFINICIJA: učestala radnja koja može izazvati oštećenja parodontnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 27.

ENGLESKI: habit
NJEMAČKI: Angewohnheit;
 Gewohnheit

navika sisanja

DEFINICIJA: navika stavljanja u usta i sisanja usne, prsta ili predmeta koja može dovesti do ortodontskih poremećaja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.].

Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 5.

ENGLESKI: sucking habit
NJEMAČKI: Sauggewohnheit
TALIJANSKI: abitudine al ciuccio

navoštavanje

DEFINICIJA: pripremni korak u izradbi lijevanoga nadomjestka, pri kojemu se nadomjestak oblikuje u vosku

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 335.

ENGLESKI: waxing
NJEMAČKI: Aufwachsen

nazadovanje

DEFINICIJA: smirivanje simptoma ili bolesnoga stanja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 349.

DOPUŠTENI NAZIV: regresija
PREDLOŽENI NAZIV: povlačenje
ENGLESKI: regression
NJEMAČKI: Regression; Rückgang
TALIJANSKI: rigressione

nazofaringealni karcinom

DEFINICIJA: zloćudna tvorba koja se očituje bolom u uhu, ograničenim otvaranjem usta, krvarenjem iz nosa te povećanim vratnim limfnim čvorovima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 214.

ENGLESKI: nasopharyngeal carcinoma
NJEMAČKI: nasopharyngeales Karzinom

TALIJANSKI: carcinoma nasofaringeo
KONTEKST: Čimbenici rizika za nazofaringealni karcinom uključuju infekciju Epstein-Barrovim virusom,

pušenje, dugotrajno konzumiranje zasoljene ribe i druge konzervirane hrane, osobito u djetinjstvu.

ne-gama-2 amalgami

DEFINICIJA: amalgamske slitine s visokim udjelom bakra, pri čijem je stvrdnjivanju gotovo potpuno izbjegnuto stvaranje gama-2 faze
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 181.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni amalgami s visokim udjelom bakra
ENGLISKI: high copper amalgams
NJEMAČKI: Amalgam-Füllungen mit hohem Kupferanteil
TALIJANSKI: amalgami ad alta concentrazione di rame

ne-Hodgkinov limfom

DEFINICIJA: skupina zloćudnih bolesti koje prouzročuje zloćudna preobrazba limfocita B ili T, a koje se klinički najčešće očituju bezbolnim trajnim povećanjem limfnih čvorova
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 450.

KRATICA - HRVATSKI: NHL
ENGLISKI: non-Hodgkin's lymphoma
NJEMAČKI: Non-Hodgkin-Lymphom
TALIJANSKI: linfoma non Hodgkin
KONTEKST: Stomatolog ima važnu ulogu u ranome otkrivanju ne-Hodgkinova limfoma pri rutinskome pregledu vratnih limfnih čvorova.
NAPOMENA: Ne-Hodgkinov limfom može se pojaviti u bilo kojoj dobi, iako je češći u osoba starijih od 40 godina.

neanatomski zubi

DEFINICIJA: umjetni zubi čije okluzijske površine odstupaju od klasičnih

anatomskih oblika i na kojima nagib kvržica iznosi 0 stupnjeva
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 428.

ENGLISKI: non-anatomic teeth; zero-degree teeth
NJEMAČKI: nichtanatomische Zähne
TALIJANSKI: denti non anatomici

nearkonski artikulatör

DEFINICIJA: artikulatör na kojemu se zglobna kugla nalazi na gornjemu dijelu, a zglobno kućište na njegovu donjem dijelu

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 139.

DOPUŠTENI NAZIV: non-arkon artikulatör
ENGLISKI: non-arcon articulator
NJEMAČKI: Non-Arcon-Gerät; Non-Arcon-Artikulatör

necentrična okluzija

DEFINICIJA: položaji čeljusti u kojemu se zubi gornje i donje čeljusti međusobno dotiču, ali se ne nalaze u položaju centrične relacije
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 566.

DOPUŠTENI NAZIV: acentrična okluzija; ekscentrična okluzija
ENGLISKI: eccentric occlusion; accentric occlusion

nedislocirani prijelom

DEFINICIJA: prijelom pri kojemu se prijelomne crte pružaju radijalno u različitim smjerovima, ali koštani dijelovi nisu razdvojeni
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1774.

DOPUŠTENI NAZIV: nedislocirana fraktura

ENGLESKI: undisplaced fracture

nedostatnost

DEFINICIJA: nedovoljna funkcija organa zbog funkcionalne ili organske smetnje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 206.

DOPUŠTENI NAZIV: insuficijencija

ENGLESKI: insufficiency

NJEMAČKI: Insuffizienz

nefrotski sindrom

DEFINICIJA: kliničko očitovanje bilo kojega oštećenja glomerula koje prouzročuje prekomjerno izlučivanje bjelančevina u mokraći iznad tri grama na dan

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 413.

ENGLESKI: nephrotic syndrome

NJEMAČKI: nephrotisches Syndrom

TALIJANSKI: sindrome nefrotica

KONTEKST: U bolesnika s nefrotskim sindromom u usnoj šupljini možemo primijetiti zadah po amonijaku, upalne promjene sluznice, smanjeno stvaranje sline, suhoću usta i parotitis.

negativna sjekutična stuba

DEFINICIJA: razmak među sjekutićima u sagitalnoj ravnini koji nastaje protruzijom gornjih prednjih zuba i distalnim položajem donje čeljusti, odnosno njihovom kombinacijom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: negativna incizivna stepenica; negativna sjekutična stepenica

ENGLESKI: negative incisal step

NJEMAČKI: negative Inzisalstufe

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

negativna zubna identifikacija

DEFINICIJA: nemogućnost zubne identifikacije jer prijesmrtna i poslijesmrtna zubna obilježja ne pripadaju istoj osobi

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 61.

DOPUŠTENI NAZIV: negativna dentalna identifikacija

ENGLESKI: negative dental identification

NJEMAČKI: negative dentale Identifikation

nehomogena leukoplakija

DEFINICIJA: lezija bijele i crvene boje koja sadržava male keratotične čvorove iznad atrofične eritroplakične površine sluznice i pokazuje visok stupanj zloćudnosti

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: nodularna leukoplakija; granularna leukoplakija; eritroleukoplakija

ENGLESKI: non-homogeneous leukoplakia

NJEMAČKI: non-homogene Leukoplakie

TALIJANSKI: leucoplachia non omogenea

neimpregnirani retrakcijski konac

DEFINICIJA: retrakcijski konac koji samo mehanički izaziva odmicanje gingive pri uzimanju otiska, čime je omogućen prikaz završne linije

brušenja

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 261.

ENGLESKI: non-impregnated retraction cord

NJEMAČKI: nicht imprägnierter Retraktionsfaden

neizravna ozljeda zuba

DEFINICIJA: ozljeda zuba koja nastaje kada se donji zubni niz zbog djelovanja sile na donju čeljust velikom brzinom približi gornjim zubima i udari u njih

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 55.

DOPUŠTENI NAZIV: indirektna trauma zuba

ENGLESKI: indirect dental trauma

NJEMAČKI: indirekte Zahnverletzung

TALIJANSKI: trauma dentale indiretto

neizravna tehnika navoštavanja

DEFINICIJA: tehnika kojom zubni tehničar nanosi vosak na sadreni odljev izliven iz precizno otisnuta bataljka

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 335.

DOPUŠTENI NAZIV: indirektna tehnika navoštavanja radnih bataljaka; indirektna tehnika navoštavanja

ENGLESKI: indirect wax-up technique

NJEMAČKI: indirekte Aufwachstechnik

NAPOMENA: Neizravna tehnika navoštavanja radnih bataljaka omogućuje vizualizaciju nadomjestka i odličan pristup navoštenim rubovima radnoga bataljka.

neizravna trauma

DEFINICIJA: ozljeda zuba koja nastaje zbog udarca u čeljust

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 222.

DOPUŠTENI NAZIV: indirektna trauma

ENGLESKI: indirect trauma

NJEMAČKI: indirektes Trauma

TALIJANSKI: trauma indiretta

neizravni kompozitni lijevani ispun

DEFINICIJA: lijevani ispun od kompozitnoga smolastog materijala koji se izrađuje u zubnome laboratoriju na radnome modelu

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 436.

DOPUŠTENI NAZIV: indirektni kompozitni inlej

ENGLESKI: indirect composite inlay

NJEMAČKI: indirektes Kompositinlay

nekirurška revizija endodontskoga punjenja

DEFINICIJA: revizija endodontskoga punjenja koja se sastoji od uklanjanja materijala za punjenje iz kanala, dezinfekcije, popravljanja ijatrogenih oštećenja te ponovnoga punjenja korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 877.

ŽARGONIZAM: revizija

ENGLESKI: nonsurgical endodontic retreatment

NJEMAČKI: konservativ endodontische Behandlungswiederholung

nekrotizirajuća sijalometaplazija

DEFINICIJA: dobroćudna samoograničujuća upalna reakcija žlijezde slinovnice koja uglavnom nastaje na nepcu nakon stomatoloških zahvata ili trauma

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 247.

ENGLISKI: necrotizing sialometaplasia

NJEMAČKI: nekrotisierende

Sialometaplasie

TALIJSKI: sialometaplasia

necrotizante

KONTEKST: Cijeljenje nekrotizirajuće sialometaplazije je spontano i traje otprilike šest tjedana.

nekrotizirajući ulcerozni gingivitis

DEFINICIJA: upala gingive koja se klinički očituje nekrozom ruba gingive i međuzubnih bradavica, stvaranjem kratera, krvarenjem, zadahom, limfadenopatijom na određenome području i općim simptomima

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 174.

ENGLISKI: necrotizing ulcerative gingivitis

NJEMAČKI: nekrotisierende

ulzerierende Gingivitis

TALIJSKI: gengivite ulcero-necrotica

nekrotizirajući ulcerozni parodontitis

DEFINICIJA: zaraza obilježena nekrozom gingive, periodontalne sveze i kosti

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 243.

KRATICA - HRVATSKI: NUP

ENGLISKI: necrotizing ulcerative periodontitis

NJEMAČKI: nekrotisierende

ulzerierende Parodontitis

nekrotizirajući ulcerozni stomatitis

DEFINICIJA: stomatitis koji nastaje širenjem nekrotizirajućega ulceroznog gingivitisa na druga

područja usne sluznice, a očituje se crvenom, ulceriranom sluznicom prekrivenom bijelo-sivkastom naslagom

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 174.

KRATICA - HRVATSKI: NUS

ENGLISKI: nekrotizing ulcerative stomatitis

NJEMAČKI: nekrotisierende

ulzerierende Stomatitis

TALIJSKI: stomatite ulcero necrotica

NAPOMENA: Nekrotizirajući ulcerozni stomatitis obično nastaje širenjem nekrotizirajućega ulceroznog gingivitisa na obraznu sluznicu nasuprot trećem kutnjaku.

neкроза

DEFINICIJA: konačno nepovratno stanje smrti stanice, staničnih skupina, dijelova tkiva i organa ili cijeloga organa, pri čemu je organizam živ ili živi određeno vrijeme

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 575.

ENGLISKI: necrosis

NJEMAČKI: Gewebetod; Nekrose

LATINSKI: necrosis

TALIJSKI: necrosi

nenamjerna ozljeda

DEFINICIJA: ozljeda koja je po načinu nastanka slučajna

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/dload_0.htm, 27.

ENGLISKI: unintentional injury

NJEMAČKI: unabsichtliche Verletzung

neodontogena cista

DEFINICIJA: cista čeljusti nastala od zaostala epitela na mjestima spajanja koštanih segmenata ili mekih tkiva u embrijskome razvoju
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 102.
ENGLESKI: nonodontogenic cyst
NJEMAČKI: nicht odontogene Zyste

neonatalna crta

DEFINICIJA: crta vidljiva na histološkome preparatu zubne cakline koja nastaje zbog privremena zastoja u razvoju cakline tijekom poroda
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 283.
DOPUŠTENI NAZIV: neonatalna linija
ENGLESKI: neonatal line
NJEMAČKI: Geburtslinie; Neonatallinie
TALIJANSKI: linea neonatale

neonatalni zubi

DEFINICIJA: mliječni zubi koji niču tijekom prvih trideset dana nakon rođenja
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 247.
DOPUŠTENI NAZIV: zubi novorođenčeta
ENGLESKI: neonatal teeth
NJEMAČKI: neonatale Zähne
LATINSKI: dentes neonatales
TALIJANSKI: denti neonatali

nepca

DEFINICIJA: krov usne šupljine koji se sastoji od tvrdoga i mekoga dijela
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 301.
ENGLESKI: palate

NJEMAČKI: Gaumen
LATINSKI: palatum
TALIJANSKI: palato; ugola

nepčana izbočina

DEFINICIJA: koštana čvorasta izbočina na dijelu tvrdoga nepca
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 402.
DOPUŠTENI NAZIV: palatinalni torus; nepčani torus
ENGLESKI: palatine torus
NJEMAČKI: Gaumenwulst
LATINSKI: torus palatinus
TALIJANSKI: toro palatino

nepčana kost

DEFINICIJA: parna kost viscerokranija prislonjena na stražnji dio gornje čeljusti s kojim tvori osnovu tvrdoga nepca
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 39.
DOPUŠTENI NAZIV: palatinalna kost
ENGLESKI: palatine bone
NJEMAČKI: Gaumenknochen
LATINSKI: os palatinum
TALIJANSKI: osso palatino

nepčana međuzubna bradavica

DEFINICIJA: dio gingive smješten između zuba gornje čeljusti i okrenut prema unutrašnjosti usne šupljine
VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 114.
DOPUŠTENI NAZIV: nepčana međuzubna papila; palatinalna interdentalna papila
ENGLESKI: palatal gingival papilla
NJEMAČKI: palatinale Zahnfleischpapille

nepčana ploča

DEFINICIJA: svaka ploča, akrilatna ili metalna, koja prekriva čitavo nepce ili njegov dio

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalna ploča

ENGLISKI: palatal plate

NJEMAČKI: Gaumenplatte

TALIJANSKI: placca palatale

NAPOMENA: Nepčana ploča upotrebljava se u ortodontiji, stomatološkoj protetici i oralnoj kirurgiji.

nepčana ploha

DEFINICIJA: ploha zuba okrenuta prema nepcu

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 80.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalna ploha

ENGLISKI: palatal surface

NJEMAČKI: Palatinalfläche

TALIJANSKI: superficie palatale

nepčana resica

DEFINICIJA: resica koja se nalazi na sredini slobodnoga ruba mekoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 302.

DOPUŠTENI NAZIV: uvula

ENGLISKI: uvula

NJEMAČKI: Gaumenzäpfchen; Zäpfchen

LATINSKI: uvula palatina

TALIJANSKI: ugola palatina

nepčana žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: jedna od malih, uglavnom mukoznih žlijezda slinovnica smještenih u nepčanoj sluznici i podsluznici

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,

J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalna žlijezda; žlijezda nepca

ENGLISKI: palatine salivary gland

NJEMAČKI: Gaumenspeicheldrüse

LATINSKI: glandula palatina

nepčane brazde

DEFINICIJA: utori smješteni na donjoj strani nepčanoga izdanka gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Sobotta, J. Atlas anatomije čovjeka. Zagreb: Naklada Slap, 2007., 52.

ENGLISKI: palatine grooves

NJEMAČKI: Gaumenrillen

LATINSKI: sulci palatini

TALIJANSKI: solchi palatini

nepčane jamice

DEFINICIJA: dvije male simetrične udubine koje se nalaze 2 – 3 mm bočno od središnje nepčane linije, na granici tvrdoga i mekoga nepca, a čine ih izlazišta dviju nepčanih žlijezda slinovnica

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 164.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalne jamice

ENGLISKI: palatal dimple

NJEMAČKI: Gaumengrübchen

LATINSKI: foveolae palatinae

TALIJANSKI: fossette palatine

nepčani

DEFINICIJA: koji pripada nepcu ili se na njega odnosi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalni

ENGLISKI: palatal

NJEMAČKI: palatinal

TALIJANSKI: palatale

nepčani apsces

DEFINICIJA: oštro ograničena gnojna upala u području tvrdoga nepca gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 240.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalni apsces

ENGLNESKI: palatal abscess

NJEMAČKI: Gaumenabszess; palatinaler Abszess

LATINSKI: abscessus palatinalis

TALIJANSKI: ascesso palatino

nepčani izdanak gornje čeljusti

DEFINICIJA: vodoravna ploča koja pripada gornjoj čeljusti i čini prednji dio tvrdoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 24.

ENGLNESKI: palatine process of maxilla

NJEMAČKI: Gaumenfortsatz des Oberkiefers

LATINSKI: processus palatinus maxillae

TALIJANSKI: processo palatino del mascellare

nepčani kanalići

DEFINICIJA: koštani kanalići na središnjoj strani piramidnoga izdanka nepčane kosti koji služe za prolazak krvnih žila i živaca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: mali nepčani kanali

ENGLNESKI: lesser palatine canals

NJEMAČKI: kleine Gaumenkanäle

LATINSKI: canales palatini minores

TALIJANSKI: canali palatini minori

nepčani krajnik

DEFINICIJA: parni limfni organ koji leži između gornjega i donjega nepčanog luka na ulazu u ždrijelo

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 93.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalni krajnik

NEPREPORUČENI NAZIV: tonzila; krajnik

ŽARGONIZAM: mandula; đandola; žabica

ENGLNESKI: palatine tonsil

NJEMAČKI: Gaumenmandel

LATINSKI: tonsilla palatina

TALIJANSKI: tonsilla palatina

nepčani nabor

DEFINICIJA: područja zadebljane sluznice na nepcu iza prednjih gornjih sjekutića koji čine normalan nalaz

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 306.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalni nabor

ENGLNESKI: palatal fold

NJEMAČKI: Gaumenfalte

LATINSKI: ruga palatina

TALIJANSKI: plica palatina

NAPOMENA: Područja nepčanoga nabora nalaze se obostrano i obično ih ima 3 – 4 para.

nepčani nastavak

DEFINICIJA: izdanak gornjočeljusnoga nastavka prvoga ždrijelnog luka čijim se spajanjem s istovrsnom tvorbom suprotne strane u središnjoj ravnini i s primarnim nepcem sprijeđa oblikuje definitivno nepce

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 335.

DOPUŠTENI NAZIV: palatinalni nastavak
ENGLESKI: palatine process; palatine shelves
NJEMAČKI: Gaumenfortsatz
TALIJANSKI: processo palatino

nepčani režanj

DEFINICIJA: režanj koji se podiže s nepčane strane radi uklanjanja paradontnih džepova
VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 366.
DOPUŠTENI NAZIV: palatinalni režanj
ENGLESKI: palatal flap
NJEMAČKI: Gaumenlappen

nepčano nicanje

DEFINICIJA: nicanje zuba izvan zubnoga niza, u području nepca
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 20.
DOPUŠTENI NAZIV: palatinalna erupcija
ENGLESKI: palatal eruption
NJEMAČKI: palatinaler Zahndurchbruch
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

nepčano-jezični mišić

DEFINICIJA: vanjski jezični mišić koji pripada i mišićima mekoga nepca i ždrijelnoga tjesnaca, polazi s tetivne ploče mekoga nepca i na bočnome rubu jezika dijeli se u dva snopa, od kojih jedan ide prema jezičnome vršku, a drugi prelazi u poprečni mišić
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: palatoglossus
ENGLESKI: palatoglossus; palatoglossus muscle
NJEMAČKI: Gaumen-Zungen-Muskel
LATINSKI: musculus palatoglossus

nepčano-ždrijelni mišić

DEFINICIJA: mišić mekoga nepca i ždrijela koji polazi s membranske osnove mekoga nepca, kukice i središnje pločice hrskavičnoga dijela slušne cijevi i jednim se dijelom hvata za stražnji rub štitaste hrskavice, a drugim završava u stijenci ždrijela
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 303.
DOPUŠTENI NAZIV: palatofaringealni mišić; palatofaryngeus
ENGLESKI: palatopharyngeus; palatopharyngeal muscle
LATINSKI: musculus palatopharyngeus

neplemenita kovina

DEFINICIJA: kovina koja podliježe koroziji i nije postojane boje
VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 611.
DOPUŠTENI NAZIV: neplemeniti metal
ENGLESKI: non-precious metal; base metal
NJEMAČKI: Nichtedelmetall; Unedelmetall

nepopravljiv

DEFINICIJA: koji se ne može vratiti u prvobitno stanje
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 209.
DOPUŠTENI NAZIV: ireparabilan
ENGLESKI: irreparable
NJEMAČKI: irreparabel

neposredni pomak u stranu

DEFINICIJA: neposredni pomak koji nastaje kada kretnja bočne translacije počinje rano, prije nego što kondil započne translaciju iz zglobne jamice

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 140.

DOPUŠTENI NAZIV: imedijatna lateralna translacijska kretnja; imedijatni pomak u stranu

ENGLISKI: immediate side shift

NJEMAČKI: initiale Seitenverschiebung

TALIJANSKI: spostamento laterale immediato

neposredno predana proteza

DEFINICIJA: potpuna ili djelomična proteza primijenjena neposredno nakon vađenja zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 331.

DOPUŠTENI NAZIV: imedijatna proteza

ENGLISKI: immediate denture

NJEMAČKI: Immediatprothese;

Sofortprothese

NAPOMENA: Neposredno predana proteza načinjena je posebnim postupkom, pri kojemu se sa sadrenoga modela uklanjaju zubi koji se kane izvaditi.

nepotaknuta slina

DEFINICIJA: slina koja se neprekidno različitom jačinom izlučuje u usnu šupljinu i sprečava njezino isušivanje

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 289.

DOPUŠTENI NAZIV: nestimulirana slina

ENGLISKI: unstimulated saliva;

nonstimulated saliva; resting saliva

NJEMAČKI: nicht stimulierter Speichel

TALIJANSKI: saliva non stimolata

nepovratni pulpitis

DEFINICIJA: jaka upala zubne pulpe tijekom koje dolazi do nepovratna propadanja pulpnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Torabinejad, M.; Walton, R. E. Endodoncija: načela i praksa. Zagreb: Naklada Slap, 2010., 54.

DOPUŠTENI NAZIV: ireverzibilni pulpitis

ENGLISKI: irreversible pulpitis

NJEMAČKI: irreversible Pulpitis

neproziran

DEFINICIJA: koji upija i/ili zrcali svjetlo i zaprečuje prijenos svjetla

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 770.

NEPREPORUČENI NAZIV: opaktni; opakni

ENGLISKI: opaque

NJEMAČKI: opak

TALIJANSKI: opaco

neradna strana

DEFINICIJA: strana suprotna od one na koju se donja čeljust pomiče tijekom izvođenja kretnji u stranu

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: balansna strana

ENGLISKI: balancing side; nonworking side

NJEMAČKI: Balanceseite;

Nichtarbeitsseite; Nichtkauseite

netolerancija na lijek

DEFINICIJA: urođena ili stečena prejaka ili neuobičajena reakcija organizma na djelovanje lijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000.,

28.

ENGLESKI: drug intolerance**NJEMAČKI:** Medikamentenintoleranz**neuobičajen****DEFINICIJA:** koji je rijedak, ne susreće se često**VRELO DEFINICIJE:** Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 50.**DOPUŠTENI NAZIV:** atipičan**ENGLESKI:** atypical**NJEMAČKI:** atypisch; untypisch**NAPOMENA:** Naziv se u ovome značenju upotrebljava u patološkoj anatomiji.**neuralgija****DEFINICIJA:** paroksizmalni bol koji se širi duž živca**VRELO DEFINICIJE:** Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 34.**ENGLESKI:** neuralgia**NJEMAČKI:** Nervenschmerz; Neuralgie**neurektomija****DEFINICIJA:** kirurško presijecanje perifernih ogranaka živaca**VRELO DEFINICIJE:** Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 260.**DOPUŠTENI NAZIV:** neuroeksaereza**ENGLESKI:** neurectomy**NJEMAČKI:** Neurektomie; Nervenresektion**neurilemom****DEFINICIJA:** tumor živčanih ovojnica koji sadržava spiralno raspoređeno vezivno tkivo unutar kojega se nalaze aksoni s mijelinskom ovojnicom ili bez nje**VRELO DEFINICIJE:** Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 149.**ENGLESKI:** neurolemmoma**NJEMAČKI:** Neurolemmom**TALIJANSKI:** neurolemoma**KONTEKST:** Lezije neurilemoma usne šupljine obično su asimptomatske.**neuritis****DEFINICIJA:** upalna ili degenerativna bolest živca**VRELO DEFINICIJE:** Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 285.**ENGLESKI:** neuritis**NJEMAČKI:** Nervenentzündung; Neuritis**TALIJANSKI:** neurite**neuroblastom****DEFINICIJA:** tumor sastavljen od zloćudnih živčanih stanica**VRELO DEFINICIJE:** Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 412.**ENGLESKI:** neuroblastoma**NJEMAČKI:** Neuroblastom**TALIJANSKI:** neuroblastoma**neurofibrom****DEFINICIJA:** peteljasti tumor koji nastaje iz ovojnice živaca kože ili sluznice i koji je potrebno kirurški ukloniti, a može se pojaviti solitarno ili uz neurofibromatozu**VRELO DEFINICIJE:** Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 189.**ENGLESKI:** neurofibroma**NJEMAČKI:** Neurofibrom**KONTEKST:** Neurofibrom se može pojaviti u usnoj šupljini i tada se kirurški uklanja.**neurofibromatoza****DEFINICIJA:** bolest obilježena višestrukim kožnim tumorima, neurofibromima perifernih živaca i pjegama po koži koje kave
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 394.
ENGLESKI: neurofibromatosis
NJEMAČKI: Neurofibromatose

neurotransmitter

DEFINICIJA: prijenosnik živčanih informacija preko kemijske sinapse
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 285.
ENGLESKI: neurotransmitter
NJEMAČKI: Neurotransmitter
TALIJANSKI: neurotransmettore

neutralni prostor

DEFINICIJA: prostor između usnica i obraza na jednoj te jezika na drugoj strani, koji obilježuju jednakomjerne sile među navedenim tkivima
VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 118.
DOPUŠTENI NAZIV: neutralna zona
ENGLESKI: neutral zone
NJEMAČKI: neutrale Zone

neutrofil

DEFINICIJA: vrsta leukocita s neutrofilnim granulama u citoplazmi
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 479.
DOPUŠTENI NAZIV: neutrofilni leukocit
ENGLESKI: neutrophil
NJEMAČKI: neutrophile Granulozyten
TALIJANSKI: neutrofilo

neutropenija

DEFINICIJA: apsolutni broj neutrofila u više od dvije standardne devijacije ispod normalne srednje vrijednosti, koji nastaje zbog postojećega poremećaja
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 439.
ENGLESKI: neutropenia
NJEMAČKI: Neutropenie
TALIJANSKI: neutropenia
KONTEKST: Najčešći su znak neutropenije u usnoj šupljini vrjedovi usne sluznice koji nisu okruženi upalom i koje karakterizira nekroza, dubina i bol, a bilo kakva druga infekcija usne šupljine za bolesnika s neutropenijom može biti opasna po život.

ne vitalni zub

DEFINICIJA: zub s odumrlom zubnom pulpom ili bez nje
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 121.
DOPUŠTENI NAZIV: devitalizirani zub; avitalni zub
PREDLOŽENI NAZIV: ne vitalni zub
ENGLESKI: nonvital tooth
NJEMAČKI: avitaler Zahn; devitalisierter Zahn

Neyev sustav kvačica

DEFINICIJA: sustav lijevanih kvačica u kojemu kvačice obuhvaćaju tri četvrtine obujma zuba te tako sprečavaju jednostrano opterećenje i naginjanje zuba
VRELO DEFINICIJE: Suvlin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 43.
ENGLESKI: Ney-clasping system
NJEMAČKI: Ney-Klammersystem
TALIJANSKI: gancio di Ney
NAPOMENA: Neyev sustav kvačica izrađen je prema sustavu tvrtke Ney.

Neyev uređaj

DEFINICIJA: paralelometar koji služi za planiranje kvačica po Neyevu sustavu i za mjerenje potkopanih prostora
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 286.

NEPREPORUČENI NAZIV: paralelometar po Neyu

ENGLESKI: Ney surveyor

NJEMAČKI: Ney-Klammerzeichner; Neysches Vermessungsgerät

TALIJSKI: parallelometro Ney

nezgoda pri uporabi natrijeva hipoklorita

DEFINICIJA: izravno ubrizgavanje natrijeva hipoklorita u periapikalni prostor tijekom ispiranja korijenskoga kanala koje prouzročuje jaki bol, oticanje i krvarenje

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 68.

DOPUŠTENI NAZIV: incident s natrijevim hipokloritom

PREDLOŽENI NAZIV: nezgoda pri uporabi natrijeva hipoklorita

ENGLESKI: sodium hypochlorite accident

NJEMAČKI: Inzident mit Natriumhypochlorit

niacin

DEFINICIJA: vitamin B koji je kao koenzim u staničnim procesima prijenosa vodika nuždan za normalno odvijanje energijskoga metabolizma

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 876.

DOPUŠTENI NAZIV: nikotinska kiselina; vitamin B3; preventivni čimbenik pelagre

ŽARGONIZAM: PP čimbenik; vitamin PP

ENGLESKI: niacin; vitamin B3; nicotinic acid; pelagra-preventing factor

NJEMAČKI: Niacin; Nikotinsäure

TALIJSKI: niacina

KONTEKST: Nedovoljan unos niacina

hranom prouzročuje bolest pelagru koju obilježavaju i mnogi usni simptomi.

NAPOMENA: Istoznačnica vitamin B3 obično se upotrebljava kada se žele označiti niacin i njegov amid, niacinamid.

nicanje zuba

DEFINICIJA: aksijalni ili okluzijski pomak zuba iz područja njegova razvoja u čeljusti do njegova funkcijskoga položaja u okluzijskoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: erupcija zuba

ŽARGONIZAM: izbijanje zuba

ENGLESKI: eruption of tooth; tooth eruption

NJEMAČKI: Zahndurchbruch; Zahneruption

TALIJSKI: eruzione dei denti

nifedipin

DEFINICIJA: vazodilatator koronalnih krvnih žila koji može biti povezan s pretjeranim rastom gingive

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 34.

ENGLESKI: nifedipine

NJEMAČKI: Niphedipin

Nikolskyjev fenomen

DEFINICIJA: klinički znak koji razlikuje kronični vulgarni pemfigus od ostalih buloznih bolesti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 288.

NEPREPORUČENI NAZIV: Nikolsky fenomen

ENGLESKI: Nikolsky's sign

NJEMAČKI: Nikolsky-Phänomen

TALIJSKI: segno di Nikolsky

NAPOMENA: Ispitivanje se izvodi testom akantolize koji je pozitivan ako se epitel rasloji.

nistatin

DEFINICIJA: antifungalni antibiotik selektivnoga djelovanja na gljivice roda *Candida* te gljivice *Histoplasma capsulatum* i *Cryptococcus neoformans*

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 288.

ENGLESKI: nystatin

NJEMAČKI: Nystatin

TALIJANSKI: nistatina

nitasta bradavica

DEFINICIJA: najmanja i najbrojnija jezična bradavica koja nema okusnih pupoljaka, služi za mehaničku zaštitu gljivastih bradavica

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.

DOPUŠTENI NAZIV: končasta papila; filiformna papila; nitasta papila

ENGLESKI: filiform papilla

NJEMAČKI: Fadenpapille

LATINSKI: papilla filiformis

TALIJANSKI: papilla filiforme

nitasti aktin

DEFINICIJA: nitasti polimer nastao povezivanjem pojedinačnih molekula aktina u lance i udruživanjem dvaju takvih lanaca u oblik dvostruke uzvojnice

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 198.

DOPUŠTENI NAZIV: fibrilarni aktin; F-aktin; filamentozni aktin; aktinsko

vlakno

ENGLESKI: fibrillar actin; F-actin; actin filament

NJEMAČKI: fibrillares Aktin; F-Aktin; Aktinfilament

TALIJANSKI: actina filamentosa

nocicepcija

DEFINICIJA: štetni podražaj iz osjetnoga receptora

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 55.

ENGLESKI: nociception

NJEMAČKI: Nozizeption

TALIJANSKI: nocicezione

nociceptivni refleks

DEFINICIJA: zaštitni polisinaptički refleks na štetne podražaje

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 41.

ENGLESKI: nociceptive reflex

NJEMAČKI: nozizeptiver Reflex

TALIJANSKI: riflesso nocicettivo

nociceptor

DEFINICIJA: osjetni receptor koji reagira na bolne podražaje

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 572.

DOPUŠTENI NAZIV: receptor za bol

ENGLESKI: nociceptor

NJEMAČKI: Nozizeptor

TALIJANSKI: nocicettore

noćna zubobolja

DEFINICIJA: bol koji se pojavljuje spontano noću

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 231.

ENGLESKI: toothache at night
NJEMAČKI: nächtliche Zahnschmerzen
TALIJANSKI: mal di dente notturno

noksa

DEFINICIJA: tvar ili stanje koje štetno djeluje na organizam
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 286.
ENGLESKI: noxa
NJEMAČKI: Noxe
TALIJANSKI: noxa

noma

DEFINICIJA: gangrena oralnih tkiva koja se brzo širi i povezana je s fuzospirohetama
VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 206.
ENGLESKI: noma
NJEMAČKI: Hospitalbrand; Noma; Wangenbrand; Wasserkrebs
LATINSKI: cancrum oris
NAPOMENA: Noma uglavnom zahvaća neishranjenu djecu ili medicinski ugrožene bolesnike.

noradrenalin

DEFINICIJA: neurotransmiter simpatičkoga dijela autonomnoga živčanog sustava koji se oslobađa na završecima adrenergičnih živaca
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 142.
ENGLESKI: noradrenaline
NJEMAČKI: Noradrenalin

normalna temperatura

DEFINICIJA: oralna klinička temperatura osobe u mirovanju koja iznosi 37 °C
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied

Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1194.

ENGLESKI: normal temperature

normocefalija

DEFINICIJA: opseg glave koji odgovara prosječnoj vrijednosti za dob i spol
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 135.
ENGLESKI: normocephalus
NJEMAČKI: Normocephalie
TALIJANSKI: normocefalia

nos

DEFINICIJA: početni dio dišnoga sustava koji se sastoji od vanjskoga nosa i nosne šupljine, a služi kao organ njuha
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 271.
ENGLESKI: nose
NJEMAČKI: Nase
LATINSKI: nasus
TALIJANSKI: naso

nosač

DEFINICIJA: zub ili bataljak koji je izbrušen za prihvatač krunice ili sidra mosta
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 244.
ENGLESKI: pier
NJEMAČKI: Pfeiler

nosač amalgamskoga ispuna

DEFINICIJA: instrument koji služi za lakšu primjenu amalgamskoga ispuna u izrađeni kavitet
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 287.
DOPUŠTENI NAZIV: nosač amalgama

ENGLESKI: amalgam carrier
NJEMAČKI: Amalgamträger
TALIJANSKI: siringha per amalgama

nositelj gena

DEFINICIJA: osoba koja je heterozigot za normalan gen i abnormalan gen koji se ne očituje fenotipski

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 488.

ENGLESKI: gene carrier

NJEMAČKI: Genträger

TALIJANSKI: portatore dei geni

nosna hrskavica

DEFINICIJA: hrskavična osnova nosa koja najviše doprinosi oblikovanju vanjskoga nosa

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 101.

DOPUŠTENI NAZIV: hrskavica nosa

ENGLESKI: nasal cartilage

NJEMAČKI: Nasenknorpel

LATINSKI: cartilago nasi

TALIJANSKI: cartilagine nasale

nosna jamica

DEFINICIJA: jamica nastala u ranome stadiju embrijskoga razvoja nosa udubljivanjem nosne plakode i istodobnim rastom središnjega i bočnoga nosnog nastavka

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 331.

DOPUŠTENI NAZIV: njušna jamica

ENGLESKI: nasal pit; olfactory pit

NJEMAČKI: Riechgrube

TALIJANSKI: fossa nasale

nosna kost

DEFINICIJA: parna kost koja tvori koštanu podlogu nosnoga hrpta

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

ENGLESKI: nasal bone

NJEMAČKI: Nasenknochen

LATINSKI: os nasale

TALIJANSKI: osso nasale

nosna strana gornje čeljusti

DEFINICIJA: središnja strana gornjočeljusnoga trupa koja tvori dio bočne stijenke nosne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 35.

ENGLESKI: nasal surface of maxilla

NJEMAČKI: Facies nasalis maxillae

LATINSKI: facies nasalis maxillae

nosna šupljina

DEFINICIJA: prostor u središnjoj crti lica razdijeljen nosnom pregradom na dva dijela koja su sprijeđa povezana s vanjskim zrakom, a straga s nosnim dijelom ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 272.

ENGLESKI: cavum nasi; nasal cavity

NJEMAČKI: Nasenhöhle

LATINSKI: cavitas nasi

TALIJANSKI: cavità nasale

nosna žlijezda

DEFINICIJA: tubularna žlijezda koja se nalazi u donjemu dijelu nosne šupljine i izlučuje mješovitu lučevinu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 105.

ENGLISKI: nasal glands
NJEMAČKI: Glandula nasalis
TALIJANSKI: ghiandola nasale

NJEMAČKI: Nasenwurzeln
LATINSKI: radix nasi
TALIJANSKI: radice del naso (base)

nosni dio ždrijela

DEFINICIJA: dio ždrijela koji se proteže od lubanjske baze do stražnje plohe mekoga nepca kad je ono postavljeno vodoravno

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 308.

DOPUŠTENI NAZIV: nosno ždrijelo; nazalni dio ždrijela; epifarinks; nazofarinks

NEPREPORUČENI NAZIV: gornji dio ždrijela

ENGLISKI: nasopharynx
NJEMAČKI: Nasenrachen;
 Nasenrachenraum; Nasopharynx
LATINSKI: pars nasalis pharyngis;
 nasopharynx; epipharynx
TALIJANSKI: parte nasale della faringe;
 nasofaringe; epifaringe

nosni hrbat

DEFINICIJA: dio nosa koji se proteže od nosnoga korijena do nosnoga vrha
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 271.

ENGLISKI: dorsum of nose
NJEMAČKI: Nasenrücken
LATINSKI: dorsum nasi
TALIJANSKI: dorso del naso (profilo)

nosni korijen

DEFINICIJA: aboralni dio nosa koji se povezuje s čelom
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 271.

DOPUŠTENI NAZIV: korijen nosa
ENGLISKI: root of nose

nosni mišić

DEFINICIJA: kožni mišić u nosu koji povlači nosna krila prema dolje i medijalno te suzuje i širi nosnice
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 141.

DOPUŠTENI NAZIV: nazalni mišić
ENGLISKI: nasalis muscle
NJEMAČKI: Nasenmuskel
LATINSKI: musculus nasalis
TALIJANSKI: muscolo nasale

nosni prag

DEFINICIJA: greben koji odjeljuje nosno predvorje od nosne šupljine u užemu smislu
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 272.

DOPUŠTENI NAZIV: nosni greben
ENGLISKI: limen nasi
NJEMAČKI: Nasenschwelle
LATINSKI: limen nasi
TALIJANSKI: limen nasi

nosni vrh

DEFINICIJA: slobodni dio vanjskoga nosa koji je okrenut prema naprijed i dolje
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 271.

DOPUŠTENI NAZIV: nosni vršak; vrh nosa
ENGLISKI: apex of nose; tip of nose
NJEMAČKI: Nasenspitze
LATINSKI: apex nasi
TALIJANSKI: apice naso; punta del naso

nosnica

DEFINICIJA: jajolik otvor na donjoj strani nosa
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 271.

NEPREPORUČENI NAZIV: nozdrve
ENGLNESKI: nares; nostrils
NJEMAČKI: Nasenlöcher
LATINSKI: nares
TALIJANSKI: narici

nosno krilo

DEFINICIJA: donji, nešto ispučeni dio bočne stijenke vanjskoga nosa
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 103.

ENGLNESKI: ala of nose
NJEMAČKI: Nasenflügel
LATINSKI: ala nasi
TALIJANSKI: ala nasale

nosno predvorje

DEFINICIJA: prednji i donji dio nosne šupljine
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 272.

ENGLNESKI: nasal vestibule
NJEMAČKI: Nasenvorraum
LATINSKI: vestibulum nasi
TALIJANSKI: vestibolo nasale

nosno-nepčana cista

DEFINICIJA: cista koja se pojavljuje u središnjemu dijelu nepca, obično ispred prvih kutnjaka
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 102.
DOPUŠTENI NAZIV: cista nazopalatinalnoga kanala; nazopalatinalna cista

ENGLNESKI: nasopalatine cyst; nasopalatine duct cyst; elevator shaft cyst
NJEMAČKI: Nasengaumenzyste; Nasopalatinalzyste
NAPOMENA: Nosno-nepčana cista drži se za najčešću oralnu razvojnu cistu.

nosno-nepčani živac

DEFINICIJA: ogranak gornjočeljusnoga živca koji ide koso po nosnoj pregradi prema sjekutičnomu kanalu kroz koji prolazi i anastomozira s nepčanim živcima
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 485.

DOPUŠTENI NAZIV: nazopalatinski živac
ENGLNESKI: nasopalatine nerve
NJEMAČKI: Nasengaumennerv
LATINSKI: nervus nasopalatinus
TALIJANSKI: nervo nasopalatino

nosno-usnena cista

DEFINICIJA: cista koja se razvija iz mekoga tkiva i klinički se očituje kao meka otekline tkiva u predjelu nosno-usnenoga nabora i nosnice
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 283.
DOPUŠTENI NAZIV: nazoalveolarna cista; nazoalbijalna cista
ENGLNESKI: nasolabial cyst
NJEMAČKI: nasolabiale Zyste
NAPOMENA: Nosno-usnena cista nejasne je patogeneze.

nosno-usneni kut

DEFINICIJA: kut na sjecištu crta od točke Sn do najviše točke *columelle* te od *subnasale* do najisturenije točke gornje usne
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 113.

DOPUŠTENI NAZIV: nazolabijalni kut
ENGLESKI: nasolabial angle
NJEMAČKI: nasolabialer Winkel
TALIJANSKI: angolo nasolabiale

nosno-usneni limfni čvor

DEFINICIJA: limfni čvor lica smješten pod kožom u gornjemu dijelu nosno-usnene brazde

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 308.

DOPUŠTENI NAZIV: nazolabijalni limfni čvor

NEPREPORUČENI NAZIV: nazolabijalna limfna žlijezda

ENGLESKI: nasolabial lymph node

NJEMAČKI: Lymphknoten der Nasolabialfalte

LATINSKI: nodus nasolabialis

TALIJANSKI: linfomodo della regione del solco naso-labiale

novi pričvrstak

DEFINICIJA: stvaranje novoga cementa s urastajućim kolagenim vlaknima na površini korijena na kojoj nema tkiva parodontne sveze, bez obzira na to je li se to dogodilo zbog parodontne bolesti ili je tkivo uklonjeno mehaničkim sredstvima

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 651.

ENGLESKI: new attachment

NJEMAČKI: Neuattachment

novotvorina

DEFINICIJA: svako netipično, nenormalno, neprestano, nesvrhovito i nenadzirano bujanje novoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 923.

DOPUŠTENI NAZIV: neoplazma
ENGLESKI: neoplasm
NJEMAČKI: Neoplasma; Neubildung
LATINSKI: neoplasma
TALIJANSKI: neoplasia

nukleacijsko središte

DEFINICIJA: tvar koja služi kao podložak na kojemu počinje proces mineralizacije

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 113.

DOPUŠTENI NAZIV: nukleacijski centar; nukleacijska jezgra; centar kristalizacije

ENGLESKI: nucleating centre; seeding substance

NJEMAČKI: Zentrum der Mineralisierung

TALIJANSKI: centro di nucleazione

NAPOMENA: Prisutnost nukleacijskoga središta vjerojatno je jedan od mehanizama fiziološke mineralizacije koštanoga i tvrdih zubnih tkiva, ali i patološkoga odlaganja soli kalcijeva fosfata u meka tkiva, zubni plak ili stvaranja slobodnih kamenaca.

njušna plakoda

DEFINICIJA: ograničeno zadebljanje površinskoga ektodermnog epitela, smješteno obostrano na bočnome rubu čeonoga ličnog nastavka iz kojega se razvija njušni epitel

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 331.

DOPUŠTENI NAZIV: nosna plakoda; olfaktorna plakoda

ENGLESKI: nasal placode; olfactory placode

NJEMAČKI: Nasenplakode;
Riechplakode
TALIJANSKI: placoda olfattiva

njušna vlakna

DEFINICIJA: dendriti bipolarnih neurona prvoga neurona njušnoga puta koji se nalaze na površini sluznice njušnoga područja nosa
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 596.
DOPUŠTENI NAZIV: njušne niti
ENGLJSKI: olfactory fibres
NJEMAČKI: Geruchsfasern
LATINSKI: fila olfactoria

njušni živac

DEFINICIJA: prvi moždani živac koji je odgovoran za osjet mirisa
VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i osjetila: Priručni anatomske atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 94.
NEPREPORUČENI NAZIV: olfaktorni živac
ENGLJSKI: olfactory nerve
NJEMAČKI: Geruchsnerv; Riechnerv
LATINSKI: nervus olfactorius
TALIJANSKI: nervo olfattorio; nervo olfattivo

O'Learyjev indeks plaka

DEFINICIJA: parodontološki indeks za mjerenje prisutnosti supragingivna plaka na svim četirima zubnim površinama
VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 68.
DOPUŠTENI NAZIV: lak indeks O'Leary
ENGLJSKI: plaque control record
NJEMAČKI: Plaque-Index nach O'Leary

obdukcija

DEFINICIJA: otvaranje i rastavljanje trupa radi ustanovljivanja uzroka smrti
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 289.
DOPUŠTENI NAZIV: autopsija
PREDLOŽENI NAZIV: razudba
NEPREPORUČENI NAZIV: sekcija
ENGLJSKI: autopsy
NJEMAČKI: Obduktion; Sektion
TALIJANSKI: autopsia

obična bradavica

DEFINICIJA: lezija prouzročena specifičnim ljudskim papiloma virusom, obično se nalazi na koži, a rjeđe na usnoj sluznici
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 154.
DOPUŠTENI NAZIV: veruka
ENGLJSKI: common wart
NJEMAČKI: gemeine Warze; vulgäre Warze
LATINSKI: verruca vulgaris
TALIJANSKI: verruca volgare
NAPOMENA: Obična bradavica klinički izgleda kao pojedinačna ili višestruka dobro ograničena egzofitična izraslina, površinom slična cvjetači, bjelkaste ili normalne boje.

obična migrena

DEFINICIJA: migrena kojoj ne prethodi aura
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 322.
ENGLJSKI: common migraine
NJEMAČKI: einfache Migräne
NAPOMENA: Običnu migrenu treba diferencijalno-dijagnostički razlikovati od zubobolje.

obični pemfigus

DEFINICIJA: najčešći oblik pemfigusa koji je popraćen mješurima i vredovima na koži i sluznici
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 69.
ENGLISKI: pemphigus vulgaris
NJEMAČKI: Pemphigus vulgaris
LATINSKI: pemphigus vulgaris
NAPOMENA: U 60 % slučajeva običnoga pemfigusa lezije u usnoj šupljini prvi su znak bolesti.

obiteljska anamneza

DEFINICIJA: dio anamneze koji obuhvaća nasljedne bolesti i anomalije, bolesti s nasljednom predispozicijom, zarazne bolesti i uzrok smrti bližih pacijentovih rođaka
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 39.
ENGLISKI: family medical history; family anamnesis
NJEMAČKI: Familienanamnese
LATINSKI: anamnesis familiae
TALIJANSKI: anamnesi famigliare

obiteljska disautonomija

DEFINICIJA: autosomno recesivni poremećaj obilježen neurološkim defektima koji se očituju poteškoćama u gutanju, aspiracijom, povraćanjem, obilnim znojenjem, nejasnim izgovorom i emocionalnom nestabilnošću te nedostatkom osjeta bola
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 77.
DOPUŠTENI NAZIV: Riley-Dayov sindrom
NEPREPORUČENI NAZIV: familijarna disautonomija

ENGLISKI: familial dysautonomia
NJEMAČKI: familiäre Dysautonomie
TALIJANSKI: dysautonomia familiare
KONTEKST: Za obiteljsku je disautonomiju svojstveno smanjenje broja ili potpun nedostatak gljivastih i ograđenih jezičnih bradavica, zbog čega nedostaje osjet okusa za slatko i gorko, a česta su i samooštećenja oralnih tkiva.

NAPOMENA: Zbog nedostatka osjeta bola koji se očituje u obiteljskoj disautonomiji, moguće je izvoditi bolne zahvate bez anestezije.

obiteljsko stablo

DEFINICIJA: dijagram koji prikazuje osobe u jednoj obitelji i odnose među njima
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orocifijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 85.
DOPUŠTENI NAZIV: heredogram; pedigre
ENGLISKI: heredogram
NJEMAČKI: Heredogram
TALIJANSKI: albero genealogico

obloženi jezik

DEFINICIJA: promjena na površini jezika klinički popraćena hipertrofijom i produljenjem nitastih bradavica dorzuma jezika koje mogu biti obojene
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 122.
DOPUŠTENI NAZIV: dlakavi jezik
ENGLISKI: coated tongue
NJEMAČKI: belegte Zunge; überzogene Zunge
TALIJANSKI: lingua villosa
NAPOMENA: Obloženi jezik pojavljuje se zbog predisponirajućih čimbenika kao što su uzimanje peroralnih antibiotika, pušenje,

oksidirajuća sredstva, suhoća usta, zračenje, emocionalni stres i slaba oralna higijena.

obložna usna sluznica

DEFINICIJA: usna sluznica koja ima mišićnu podlogu i prekriva usne, predvorje usne šupljine, obraze, donju stranu jezika, dno usne šupljine, alveolnu pomičnu sluznicu i meko nepce

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 296.

DOPUŠTENI NAZIV: obložna oralna sluznica

NEPREPORUČENI NAZIV: nefunkcionalna oralna sluznica

ENGLISKI: covering oral mucosa

NJEMAČKI: auskleidende Mundschleimhaut

TALIJANSKI: mucosa orale con

obnova cakline

DEFINICIJA: vraćanje cakline u prvobitno stanje remineralizacijom i obnovom mineralima iz sline

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: reparacija cakline

ENGLISKI: enamel reparation

NJEMAČKI: Zahnschmelzreparatur

TALIJANSKI: riparazione del difetto dello smalto

obnova parodonta

DEFINICIJA: cijeljenje parodonta pri kojemu ne dolazi do potpune restauracije svih struktura

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 44.

DOPUŠTENI NAZIV: reparativno cijeljenje parodonta; reparacija parodonta

ENGLISKI: periodontal repair

NJEMAČKI: Reparatur des Parodonts

obojenost cakline

DEFINICIJA: nedostatci u boji cakline
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 162.

DOPUŠTENI NAZIV: diskoloracija cakline; obojenje cakline

ENGLISKI: enamel discolouration

NJEMAČKI: Schmelzverfärbung

obojenost sluznice usne šupljine

DEFINICIJA: promjena boje usne šupljine zbog odlaganja pigmenta koji proizvode melanociti, a čija se proizvodnja može pojačati tijekom raznih bolesti

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 2.

DOPUŠTENI NAZIV: pigmentacija sluznice usne šupljine

ENGLISKI: oral pigmentation

NJEMAČKI: Pigmentierung der Schleimhäute des Mundes

LATINSKI: pigmentatio mucosa oris

obojenost zuba

DEFINICIJA: promjena boje ili prozirnosti zubne krune prouzročena sredstvima za ispune, lokalnim ili sistemskim lijekovima te nekrozom zubne pulpe ili krvarenjem

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 126.

NEPREPORUČENI NAZIV: diskoloracija zuba

ENGLISKI: tooth discoloration

NJEMAČKI: Zahnfarbveränderung; Zahndiskoloration

TALIJANSKI: discolorazione dentale

obostran

DEFINICIJA: koji je s obje strane ili se na njih odnosi

VRELO DEFINICIJE: Anić, V. [et al.].

Hrvatski enciklopedijski rječnik.

Zagreb: Novi Liber, 2003., 162.

DOPUŠTENI NAZIV: bilateralan; dvostran

ENGLISKI: bilateral; two-sided

NJEMAČKI: beidseitig; bilateral;
dopelseitig; zweiseitig

obostrano uravnotežena okluzija

DEFINICIJA: okluzija koja zahtijeva obostrane i uravnotežene doticaje među zubima tijekom svih bočnih i protuzijskih kretanja donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogleđ, 2008., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: bilateralno uravnotežena okluzija

ENGLISKI: bilateral balanced occlusion

NJEMAČKI: bilateral-balancierte Okklusion

TALIJSKI: occlusione equilibrata bilaterale

obradni kut

DEFINICIJA: kut koji zatvaraju vanjska stijenka patrice, konus krunice i dužinska os zuba

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 219.

DOPUŠTENI NAZIV: konusni kut

ENGLISKI: conical angle

NJEMAČKI: Konuswinkel

NAPOMENA: Povećanjem obradnoga kuta smanjuje se retencija.

obratna E kvačica

DEFINICIJA: kvačica kojoj su krakovi otvoreni prema sedlu, a upirač udaljen od sedla

VRELO DEFINICIJE: Suvín, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 47.

ENGLISKI: reverse E clasp

NJEMAČKI: umgekehrte E-Klammer

TALIJSKI: gancio di Bonwill; gancio doppio

obraz

DEFINICIJA: dio lica koji se nastavlja bočno na usnice

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 80.

ENGLISKI: cheek

NJEMAČKI: Backe; Wange

LATINSKI: bucca

TALIJSKI: guancia

obrazna arterija

DEFINICIJA: ogranak krilastoga dijela gornjočeljusne arterije koji opskrbljuje obrazni mišić i obraznu sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: arterija obraza; bukalna arterija

ENGLISKI: buccal artery

NJEMAČKI: Arteria buccalis; Backenarterie; Backenschlagader; Wangenschlagader

LATINSKI: arteria buccalis

TALIJSKI: arteria boccale

obrazna međuzubna bradavica

DEFINICIJA: dio gingive smješten između zuba stražnjega dijela gornjega ili donjega zubnog luka distalno od očnjaka, okrenut prema obrazima

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 114.

DOPUŠTENI NAZIV: bukalna interdentalna papila; bukalna gingivna papila

ENGLISKI: buccal gingival papilla

NJEMAČKI: bukkale Zahnfleischpapille

obrazna morsikacija

DEFINICIJA: promjene vidljive na sluznici obraza, jezika ili usana, često u anksioznih osoba, koje klinički izgledaju kao nepravilna područja bjelkaste površine s ljuštenjem zahvaćenoga epitela

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 56.

DOPUŠTENI NAZIV: morsikacija

ENGLESKI: buccal morsication

NJEMAČKI: Schleimhautschwielen; bukkale Morsikation

LATINSKI: morsicatio buccarum

TALIJANSKI: morsicatio buccarum

obrazna žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: jedna od malih seromukoznih žlijezda slinovnica smještenih u obraznoj sluznici i podsluznici

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: bukalna žlijezda slinovnica

NEPREPORUČENI NAZIV: žlijezda obraza

ENGLESKI: buccal salivar gland

NJEMAČKI: bukkale Speicheldrüse

LATINSKI: glandula buccalis

obrazni

DEFINICIJA: koji se odnosi na obraz ili je prema njemu usmjeren

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 73.

DOPUŠTENI NAZIV: bukalan

ENGLESKI: buccal

NJEMAČKI: bukkal

TALIJANSKI: buccale

obrazni karijes

DEFINICIJA: karijesna lezija smještena na obraznoj strani zuba

VRELO DEFINICIJE: White, S. C.; Pharoah,

M. J. Oral radiology: principles and interpretation. St. Louis: Mosby, 2009., 303.

DOPUŠTENI NAZIV: bukalni karijes

ENGLESKI: buccal caries; buccal carious lesion

NJEMAČKI: bukkale Karies

obrazni koridor

DEFINICIJA: prostor između distalnih zuba gornje čeljusti i unutarnje strane obraza

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 187.

DOPUŠTENI NAZIV: bukalni koridor; obrazni prolaz

ENGLESKI: buccal corridor

NJEMAČKI: Bukkkalkorridor; bukkaler Korridor

obrazni luk

DEFINICIJA: instrument koji bilježi odnos gornje čeljusti, poprečne vodoravne osi i referentne točke s pacijentove glave, te omogućuje prijenos modela gornje čeljusti u artikator

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 29.

ENGLESKI: face bow

NJEMAČKI: Gesichtsbogen;

Übertragungsbogen

TALIJANSKI: arco facciale

obrazni mišić

DEFINICIJA: plosnati mimički mišić koji je osnova obrazu i pruža se po vanjskoj površini zubnoga ležišta gornje čeljusti do donje čeljusti na kojoj završava iza posljednjega kutnjaka, služi za potiskivanje hrane iz predvorja usne šupljine u usnu šupljinu te istiskivanje tekućine ili zraka iz predvorja kroz otvor usta

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 80.

DOPUŠTENI NAZIV: mišić obraza

NEPREPORUČENI NAZIV: buccinator

ENGLJSKI: buccinator muscle; cheek muscle

NJEMAČKI: Wangenmuskel

LATINSKI: musculus buccinator

TALIJANSKI: muscolo buccinatore

obrazni retraktor

DEFINICIJA: instrument koji se upotrebljava za odmicanje obraza radi stvaranja radnoga prostora u usnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 88.

ENGLJSKI: cheek retractor

NJEMAČKI: Wangenhalter; Wangenhaken; Backenhalter; Backenhaken

obrazni živac

DEFINICIJA: osjetni ogranak donjočeljusnoga živca koji probija obrazni mišić i inervira sluznicu i kožu obraza

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 488.

ENGLJSKI: buccal nerve

NJEMAČKI: Backennerv

LATINSKI: nervus buccalis

TALIJANSKI: nervo boccale

obrazno-jezični

DEFINICIJA: koji se odnosi na obraznu i jezičnu plohu zuba

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 70.

DOPUŠTENI NAZIV: bukolingvalni

ENGLJSKI: buccolingual

NJEMAČKI: bukkolingual

TALIJANSKI: buccolinguale;

boccolinguale

obrazno-nosni

DEFINICIJA: koji se odnosi na obraze i nos

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 71.

DOPUŠTENI NAZIV: bukonazalni

ENGLJSKI: bucconasal

NJEMAČKI: bukko-nasal

obrazno-usneni

DEFINICIJA: koji se odnosi na obraze i usne

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 70.

DOPUŠTENI NAZIV: bukolabijalni

ENGLJSKI: buccolabial

NJEMAČKI: bukko-labial

TALIJANSKI: buccolabiale

obrazno-ždrijelna ovojnica

DEFINICIJA: rahlo vezivno tkivo koje izvana oblaže ždrijelo i spojeno je s ovojnicom obraznoga i ždrijelnih mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 310.

ENGLJSKI: buccopharyngeal fascia

NJEMAČKI: Fascia buccopharyngealis

LATINSKI: fascia buccopharyngealis

obrazno-ždrijelni dio gornjega ždrijelnog stezača

DEFINICIJA: dio gornjega ždrijelnog stezača koji polazi s krilno-donjočeljusne pruge i s obraznoga mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 311.

ENGLISKI: buccopharyngeal part of superior constrictor

NJEMAČKI: pars buccopharyngea musculi constrictor pharyngis superior

LATINSKI: pars buccopharyngea musculi constrictor pharyngis superior

TALIJANSKI: parte buccofaringea del muscolo costringitore superiore

obrezivač

DEFINICIJA: brusna sprava koja pokreće elektromotor, a služi za oblikovanje sadrenih modela uz priključni vodeni mlaz

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 406.

DOPUŠTENI NAZIV: trimer

ENGLISKI: trimmer

NJEMAČKI: Ausarbeitungswerkzeug; Trimmer

TALIJANSKI: macchine per tagliare

obrnuti pregriz

DEFINICIJA: odnos između zuba gornje i donje čeljusti u kojemu se gornji sjekutić svojom usnenom plohom dotiče jezične plohe donjega sjekutića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: obrnuti prijeklop

ENGLISKI: reverse bite

NJEMAČKI: umgekehrter Überbiss

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

obuhvatna kvačica

DEFINICIJA: retencijsko sredstvo djelomične proteze koje najčešće ima dva kraka, od kojih je jedan

retencijski, a drugi stabilizacijski, i obuhvaća zub za više od 180 stupnjeva

VRELO DEFINICIJE: Suvini, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 35.

ENGLISKI: encircling clasp; circumferential clasp

NJEMAČKI: Rundumklammer; Umfassungsklammer

TALIJANSKI: gancio circolare

očna strana gornje čeljusti

DEFINICIJA: gornja strana gornjočeljusnoga trupa koja čini dno očne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 35.

ENGLISKI: orbital surface of maxilla

NJEMAČKI: Facies orbitalis maxillae

LATINSKI: facies orbitalis maxillae

očnjačka udubina

DEFINICIJA: udubina na prednjoj strani gornje čeljusti s koje se tijekom kirurškoga zahvata najčešće pristupa sinusu gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

NEPREPORUČENI NAZIV: pseća udubina; fosa kanina

ENGLISKI: canine fossa

NJEMAČKI: Eckzahngrube

LATINSKI: fossa canina

očnjak

DEFINICIJA: vrsta zuba smještena u gornjem ili donjem zubnom luku između bočnoga sjekutića i prvoga pretkutnjaka, koja služi pridržavanju zalogaja prilikom odsijecanja

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 85.

NEPREPORUČENI NAZIV: kanin; kuspид

ŽARGONIZAM: trojka

ENGLESKI: canine; cuspid; eyetooth

NJEMAČKI: Augenzahn; Caninus;

Eckzahn

LATINSKI: caninus; dens cuspidatus;
dens angularis

TALIJANSKI: dente canino

odgrizanje

DEFINICIJA: otkidanje komadića čvrste

hrane zubima, najčešće sjekutićima

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J.

E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 781.

ENGLESKI: biting off

NJEMAČKI: Abbeißen

odinofagija

DEFINICIJA: bol izazvana gutanjem

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 532.

DOPUŠTENI NAZIV: bolno gutanje

ENGLESKI: odynophagia

NJEMAČKI: Odynophagie

TALIJANSKI: odinofagia

odizanje režnja

DEFINICIJA: postupak kojim se režanj sluznice odiže od podležućih struktura tijekom kirurškoga postupka

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 44.

ENGLESKI: flap reflection; flap elevation

NJEMAČKI: Lappenbildung

odlaganje

DEFINICIJA: rast tkiva odlaganjem novih slojeva stanica izvana na već postojeće stanice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 44.

DOPUŠTENI NAZIV: apozicija

ENGLESKI: apposition

NJEMAČKI: Anlagerung; Apposition; Hinzufügung

TALIJANSKI: apposizione dentinale

odlaganje kosti

DEFINICIJA: fiziološki proces stvaranja koštanoga matriksa djelovanjem osteoblasta koji odlažu organske sastojke međustanične tvari i posreduju njezinu mineralizaciju

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 982.

DOPUŠTENI NAZIV: apozicija kosti

ENGLESKI: bone formation

NJEMAČKI: Knochenbildung

TALIJANSKI: formazione ossea

odontoameloblastom

DEFINICIJA: istodobna pojava odontoma i ameloblastoma koja ima obilježja ameloblastoma, a najčešće se pojavljuje u donjoj čeljusti te izaziva razgradnju zubnih korijena

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 149.

NEPREPORUČENI NAZIV: ameloblastični odontom

ENGLESKI: odontoameloblastoma

NJEMAČKI: Odontoameloblastom

TALIJANSKI: odontoameloblastoma

odontoblast

DEFINICIJA: formativna stanica u procesu razvoja zuba koja proizvodi dentin

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 24.

ENGLISKI: odontoblast
NJEMAČKI: Odontoblast
TALIJANSKI: odontoblasta

odontoblastni nastavak

DEFINICIJA: citoplazmatski izdanak odontoblasta smješten u dentinskom tubulu koji luči organske i mineralne sastojke dentina

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 322.

DOPUŠTENI NAZIV: odontoblastni produljak; odontoblastički nastavak

NEPREPORUČENI NAZIV: Thomesovo vlakno; odontoblastični nastavak

ENGLISKI: odontoblastic process
NJEMAČKI: Odontoblastenfortsatz
TALIJANSKI: processo odontoblastico

odontodisplazija

DEFINICIJA: lokalizirana razvojna anomalija morfogeneze zuba, zbog koje se zubi na rendgenskoj snimci vide kao duhovi

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 273.

ENGLISKI: odontodysplasia
NJEMAČKI: Odontodysplasie

odontofobija

DEFINICIJA: kulminirajući oblik dentalne tjeskobe obilježen očitim i stalnim strahom od određene situacije

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodonticija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 54.

ENGLISKI: odontophobia
NJEMAČKI: Odontophobie; Dentophobie
TALIJANSKI: odontofobia

odontogena upala

DEFINICIJA: gnojna upala čeljusti i okolnih tkiva prouzročena zaraženim korijenskim kanalima ili parodontnim prostorom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 412.

ENGLISKI: odontogenic inflammation; odontogenic infection

NJEMAČKI: odontogene Entzündung
TALIJANSKI: Infiammazione odontogena

odontogeneza

DEFINICIJA: proces razvoja zuba
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 15.

ENGLISKI: odontogenesis
NJEMAČKI: Odontogenese; Zahnbildung
TALIJANSKI: odontogenesi

odontogeni fibrom

DEFINICIJA: fibrom koji nastaje iz stanica zubne bradavice ili zubne vrećice i obično je povezan s krunom zuba

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 157.

ENGLISKI: odontogenic fibroma
NJEMAČKI: odontogenes Fibrom
TALIJANSKI: fibroma odontogenico
NAPOMENA: Rendgenski nalaz odontogenoga fibroma nije karakterističan i čini ga prosvjetljenje u kosti nepravilnih lobuliranih rubova.

odontogeni osteomijelitis

DEFINICIJA: osteomijelitis koji zahvaća periost, spongozu i kortikalni dio kosti, a najčešće je ograničen na područje oko zuba uzročnika koji je pomičan i bolan na kuckanje
VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 115.
ENGLISKI: odontogenic osteomyelitis
NJEMAČKI: odontogene Osteomyelitis
TALIJANSKI: osteomielite odontogenica

odontogeni tumor

DEFINICIJA: novotvorina histogenetski povezana sa zubnim tkivom
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 289.
ENGLISKI: odontogenic tumour
NJEMAČKI: odontogener Tumor
TALIJANSKI: tumore odontogeno

odontohipofosfatazija

DEFINICIJA: genska bolest obilježena niskom razinom alkalne fosfataze u serumu
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 293.
ENGLISKI: odontohypophosphatasia
NJEMAČKI: Odontohypophosphatasie
NAPOMENA: Zakašnjelo nicanje zuba i njihov prerani gubitak glavna su oralna obilježja odontohipofosfatazije.

odontoid

DEFINICIJA: zubna tvorba morfološki slična zubu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 290.
ENGLISKI: odontoid
NJEMAČKI: Odontoid
TALIJANSKI: processo odontoide

odontoklast

DEFINICIJA: stanica citomorfološki istovjetna osteoklastu, koja sudjeluje u razgradnji zuba
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 290.

ENGLISKI: odontoclast
NJEMAČKI: Odontoklast
TALIJANSKI: odontoclasta

odontom

DEFINICIJA: tumor odontogenoga podrijetla koji sadržava kalcificirana zubna tkiva od epitelne i mezenhimalne osnove
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 153.
ENGLISKI: odontome
NJEMAČKI: Odontom
LATINSKI: odontoma

odontometrija

DEFINICIJA: dio stomatologije koji se bavi proučivanjem dimenzija zuba
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 19.
DOPUŠTENI NAZIV: dentometrija
ENGLISKI: odontometrics
NJEMAČKI: Odontometrie
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

odstupanje

DEFINICIJA: odklon donje čeljusti od središnje crte tijekom otvaranja, koji nastaje pri stalnome otvaranju
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 269.
DOPUŠTENI NAZIV: devijacija
ENGLISKI: deviation
NJEMAČKI: Deviation
TALIJANSKI: deviazione

odstupanje donje čeljusti

DEFINICIJA: stanje u kojemu središnja crta donje čeljusti nije poravnana

sa središnjom crtom lica u stanju fiziološkoga mirovanja i u okluziji
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. *Orthodontic diagnosis*. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 133.

DOPUŠTENI NAZIV: devijacija mandibule; laterognatija

ENGLESKI: laterognathy

NJEMAČKI: Unterkieferdeviation

TALIJANSKI: latero-deviazione mandibolare

odvojnivi radni bataljak

DEFINICIJA: dio radnoga modela koji se može izvaditi kako bi se olakšala izradba nadomjestka te omogućio pristup svim površinama bataljka

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. *Osnove fiksne protetike*. Zagreb: Media ogled, 2008., 314.

DOPUŠTENI NAZIV: pokretni radni bataljak; pomični radni bataljak

ENGLESKI: removable working die
NJEMAČKI: Arbeitsstumpf

oficinalni lijek

DEFINICIJA: lijek koji prema postupku izradbe u važećoj farmakopeji izrađuje ljekarnik u galenskome laboratoriju od djelatnih i pomoćnih tvari

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 239.

DOPUŠTENI NAZIV: galenski lijek; oficinalni pripravak; galenski pripravak

ENGLESKI: officinal formula

NJEMAČKI: offizinale Zubereitung; Defekturarzneimittel

LATINSKI: formula officinalis

ograđena bradavica

DEFINICIJA: jezična bradavica pred graničnom brazdom jezika opasana

žlijebom u kojem se nalaze okusni pupoljci

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. *Anatomija čovjeka*. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.

DOPUŠTENI NAZIV: ograđena papila; okružena bradavica

ZASTARJELI NAZIV: opšančena papila

ENGLESKI: vallate papilla;

circumvallate papilla

NJEMAČKI: Wallpapille; circumvallate Papilla

LATINSKI: papilla vallata

TALIJANSKI: papilla vallata

ograničeni gingivitis

DEFINICIJA: upala gingive ograničena na zubno meso jednoga zuba ili skupine zuba

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.

G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. *Carranza's clinical periodontology*. Philadelphia: Saunders, 2006., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: lokalizirana upala zubnoga mesa; lokalizirana upala desni; lokalizirani gingivitis

ENGLESKI: localized gingivitis

NJEMAČKI: lokalisierte Gingivitis; lokalisierte Zahnfleischentzündung

okludator

DEFINICIJA: naprava koja služi da se sadreni modeli gornje i donje čeljusti, prethodno učvršćeni voštanim zagrizom u određenome odnosu, sačuvaju u takvim odnosima tijekom cijele izradbe protetičkoga rada

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 290.

ENGLESKI: occludator

NJEMAČKI: Okkludator

TALIJANSKI: occlusore

okluzija

DEFINICIJA: međusobni dodir prirodnih ili umjetnih zuba gornje i donje čeljusti u svim položajima i kretanjama donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 135.

ENGLESKI: occlusion

NJEMAČKI: Okklusion

TALIJANSKI: occlusione

okluzijska analiza

DEFINICIJA: sustavno ispitivanje žvačnoga sustava s posebnim razmatranjem utjecaja okluzije na zube i njihova pripadajuća tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 292.

DOPUŠTENI NAZIV: okluzalna analiza

ENGLESKI: occlusion analysis

NJEMAČKI: Okklusionsanalyse

TALIJANSKI: analisi dell'occlusione

okluzijska brazda

SKRAĆENI NAZIV: brazda

DEFINICIJA: brazde na griznoj plohi koje odjeljuju odgovarajuće izbočine na zubnoj kruni

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 57.

DOPUŠTENI NAZIV: fisura; okluzalna brazda

ENGLESKI: groove

NJEMAČKI: Furche; Grübchen

LATINSKI: fissura coronae dentis

TALIJANSKI: solco

okluzijska snimka

DEFINICIJA: unutarusna rendgenska snimka koja se radi tako da se rendgenski film postavi na grizne plohe zuba jednoga od zubnih lukova

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied

Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1210.

DOPUŠTENI NAZIV: okluzalna snimka

ENGLESKI: occlusal radiograph

okluzijska trauma

DEFINICIJA: ozljeda oralnoga tkiva nastala zbog velikih zagriznih sila

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 467.

DOPUŠTENI NAZIV: okluzalna trauma

NEPREPORUČENI NAZIV: trauma zbog okluzije

ENGLESKI: occlusal trauma; trauma from occlusion; traumatism

NJEMAČKI: Okklusionstrauma

okluzijske koncepcije

DEFINICIJA: principi koji opisuju načine na koje bi se zubi smjeli ili ne bi smjeli doticati u različitim funkcijskim kretanjama i položajima donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 18.

ENGLESKI: occlusion principles; occlusion concepts

NJEMAČKI: Okklusionskonzepte

TALIJANSKI: principi occlusali

okluzijski

DEFINICIJA: koji se odnosi na griznu ili žvačnu plohu bočnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 291.

DOPUŠTENI NAZIV: okluzalni

ENGLESKI: occlusal

NJEMAČKI: okklusal

TALIJANSKI: occlusale

okluzijski kavitet II. razreda

DEFINICIJA: kavitet II. razreda na griznoj zubnoj plohi pri Blackovoj

preparaciji kaviteta koji služi za mehaničko sidrenje ispuna i preventivno proširenje zbog opasnosti od nastanka karijesa na spoju zubnih brazda i ruba ispuna
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarni kavitet II. razreda

ENGLISKI: occlusal cavity

NJEMAČKI: okklusales Schloss

TALIJANSKI: cavità occlusale di classe seconda

okluzijski upirač

DEFINICIJA: kruti produžetak djelomične proteze koji dodiruje griznu zubnu površinu, prenosi okluzijsko opterećenje s proteze na uporišni zub i sudjeluje u stabilizaciji djelomične proteze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 413.

DOPUŠTENI NAZIV: okluzalni upirač

ENGLISKI: occlusal rest

NJEMAČKI: okklusale Klammerauflage

TALIJANSKI: appoggio occlusale

okluzijsko prilagođivanje

DEFINICIJA: promjena u okluziji radi izmjene okluzijskoga odnosa zuba ili protetičkoga nadomjestka

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1053.

DOPUŠTENI NAZIV: okluzalno prilagođavanje

ENGLISKI: occlusal adjustment

NJEMAČKI: okklusale Anpassung

okluzijsko-distalni kavitet

DEFINICIJA: kavitet koji obuhvaća griznu i distalnu zubnu plohu
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:

Naklada Zadro, 1994., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: OD kavitet; okluzodistalni kavitet

ENGLISKI: occlusal-distal cavity; OD cavity

NJEMAČKI: okklusal-distale Kavität; OD-Kavität

okoštavanje

DEFINICIJA: fiziološki proces razvoja koštanoga sustava stvaranjem koštanoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: osifikacija; osteogeneza; stvaranje kosti

ENGLISKI: osteogenesis; ossification

NJEMAČKI: Osteogenesis; Ossifikation

TALIJANSKI: osteogenesi; ossificazione

oksidni sloj

DEFINICIJA: sloj koji čine atomi neplemenitih kovina vezani s kisikom na površini kovinske konstrukcije

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 110.

ENGLISKI: oxide layer

NJEMAČKI: Oxydschicht

KONTEKST: Debeli oksidni sloj umanjuje vezu kovina – keramika.

okus

DEFINICIJA: osjetni doživljaj koji nastaje podražajem okusnih receptora na jeziku

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 542.

DOPUŠTENI NAZIV: osjet okusa

ENGLISKI: sense of taste; taste

NJEMAČKI: Geschmack;

Geschmackssinn

okusna dlačica

DEFINICIJA: produžetak vanjskoga dijela membrane okusne stanice koji strši u okusnu poru

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 293.

DOPUŠTENI NAZIV: okusni mikrovilus

ENGLJSKI: gustatory hair; taste cell microvillus

NJEMAČKI: Geschmackszelle
Mikrovillus

TALIJANSKI: capello gustativo

okusna osjetljivost

DEFINICIJA: sposobnost primjećivanja ili prepoznavanja okusa otopljene tvari u određenoj koncentraciji

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 542.

ENGLJSKI: taste sensitivity

NJEMAČKI: Geschmack-
Empfindlichkeit

okusna pora

DEFINICIJA: mala udubina epitela usne sluznice iznad okusnoga pupoljka

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 293.

DOPUŠTENI NAZIV: okusna udubina; stoma okusnoga pupoljka

ENGLJSKI: taste pore; gustatory pore

NJEMAČKI: Geschmackpore

LATINSKI: porus gustatorius

TALIJANSKI: poro gustatorio

okusna razlučivost

DEFINICIJA: sposobnost razlikovanja različitih okusa

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 542.

ENGLJSKI: taste discrimination

NJEMAČKI:
Geschmacksunterscheidung

okusna stanica

DEFINICIJA: stanica okusnoga pupoljka koja djeluje kao osjetni receptor za tvari koje izazivaju okus

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 293.

DOPUŠTENI NAZIV: okusni receptor; gustatorna stanica

ENGLJSKI: taste cell; gustatory cell

NJEMAČKI: Geschmackssinneszelle; Geschmackszelle

TALIJANSKI: cellula gustativa

okusni pupoljak

DEFINICIJA: struktura na jeziku koja omogućuje osjet okusa

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 32.

DOPUŠTENI NAZIV: okusna papila

ENGLJSKI: taste bud

NJEMAČKI: Geschmacksknospe

LATINSKI: caliculus gustatorius; gemma gustatoria

TALIJANSKI: gemma gustativa

okusni refleks

DEFINICIJA: refleks pri kojemu podraživanje okusnih stanica izaziva pojačano lučenje sline

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi

bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 666.

DOPUŠTENI NAZIV: gustatorni refleksi
ENGLISKI: gustatory reflex; gustatory-salivary reflex

NJEMAČKI: Geschmacks-Reflex

TALIJANSKI: riflesso gustatorio

okvir za gumenu platicu

DEFINICIJA: metalni ili plastični okvir na koji se nategne gumena platica kako bi se tijekom rada omogućio bolji pristup izdvoju zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 294.

DOPUŠTENI NAZIV: okvir za postavljanje koferdama

ENGLISKI: cofferdam holder; rubber dam holder

NJEMAČKI: Kofferdamhalter

oligodoncija

DEFINICIJA: teži oblik hipodoncije koji se očituje nedostatkom više zuba

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 124.

ENGLISKI: oligodontia

NJEMAČKI: Oligodontie

LATINSKI: oligodontia

oligosaharid

DEFINICIJA: ugljikohidrat izgrađen od dviju do deset molekula monosaharida međusobno povezanih glikozidnim kemijskim vezama

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 14.

ENGLISKI: oligosaccharide

NJEMAČKI: Oligosaccharid

TALIJANSKI: oligosaccharide

NAPOMENA: Katkad se disaharidi, trisaharidi te ugljikohidrati izgrađeni od dviju ili triju molekula

monosaharida izdvajaju kao zasebne skupine niskomolekularnih ugljikohidrata. U tome se slučaju oligosaharidi definiraju kao ugljikohidrati građeni od triju ili četiriju do deset molekula monosaharida.

oligosijalija

DEFINICIJA: smanjeno lučenje sline koje iznosi od 0,2 do 0,4mL/min
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 280.

ENGLISKI: oligosialia

NJEMAČKI: Oligosialie

LATINSKI: oligosialia

omohoidni mišić

DEFINICIJA: mišić koji ima dva trbuha spojena međumišićnom tetivom i proteže se od donjega ruba trupa jezične kosti do ureza lopatice, služi za spuštanje jezične kosti i njezino učvršćivanje te napinjanje srednjega lista vratne ovojnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 148.

ENGLISKI: omohyoid muscle

NJEMAČKI:

Schulterblattzungenbeinmuskel

LATINSKI: musculus omohyoideus

TALIJANSKI: muscolo omoioideo

onkocitom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor koji sadržava onkocite

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 261.

ENGLISKI: oncocytoma

NJEMAČKI: Onkocytom

TALIJANSKI: oncocitoma

KONTEKST: Onkocitomi su obično tvrdi okrugli tumori koji se mogu vidjeti u bilo kojoj velikoj žlijezdi slinovnici.

onlej

DEFINICIJA: neizravni ispun za nadomještanje tvrdih zubnih tkiva koji pokriva jednu ili više kvržica
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 424.

ENGLESKI: onlay
NJEMAČKI: Onlay
TALIJANSKI: onlay

opalescentni dentin

DEFINICIJA: nasljedni poremećaj dentina pri kojemu su zubi smečkasto plave do bjeličasto smeđe boje

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 269.

ENGLESKI: opalescent dentin
NJEMAČKI: opalisierendes Dentin

opća analgezija

DEFINICIJA: stanje smanjena osjeta bola u pacijenta koji je pri svijesti
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 149.

ENGLESKI: general analgesia
NJEMAČKI: allgemeine Analgesie
TALIJANSKI: sedazione cosciente generale

opća anestezija

DEFINICIJA: nadzirano stanje gubitka svijesti uz djelomičan ili potpun gubitak zaštitnih refleksa
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 149.

ENGLESKI: general anaesthesia

NJEMAČKI: Allgemeinanästhesie; Allgemeinbetäubung; Vollnarkose
TALIJANSKI: anestesia generale

opći anestetik

DEFINICIJA: sredstvo koje prouzročuje povratnu kljenut dijelova središnjega živčanog sustava tako da dolazi do gubitka svijesti te neosjetljivosti i nepokretljivosti cijeloga organizma
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 90.

ENGLESKI: general anaesthetic
NJEMAČKI: Allgemeinanästhetikum
TALIJANSKI: anestetico generale

opeklina

DEFINICIJA: lezija nastala zbog dodira tkiva s izvorom topline, zračenja, trenja ili kemijske tvari
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 39.

ENGLESKI: burn
NJEMAČKI: Verbrennung

operkulum

DEFINICIJA: dio usne sluznice koji prekriva djelomice iznikao zub
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 36.

ENGLESKI: operculum
NJEMAČKI: Operculum

opipavanje

DEFINICIJA: dijagnostička metoda istraživanja bolesti opipavanjem bolesnika ili oboljeloga dijela njegova tijela

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 306.

DOPUŠTENI NAZIV: palpacija

ENGLESKI: palpation

NJEMAČKI: Befühlen; Palpation

TALIJANSKI: palpato

TALIJANSKI: palpazione

opisna dijagnoza

DEFINICIJA: dijagnoza koja se temelji na morfološkim značajkama patoloških lezija

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 59.

ENGLESKI: descriptive diagnosis

NJEMAČKI: beschreibende Diagnose

TALIJANSKI: diagnosi descrittiva

opna

DEFINICIJA: tanak sloj tkiva koji oblaže šupljine i krvne žile ili odvaja anatomske prostore i organe

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition.

Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 32.

DOPUŠTENI NAZIV: membrana; barijera

ENGLESKI: membrane

NJEMAČKI: Membran

opna za obnovu parodonta

DEFINICIJA: neautogeni materijal koji se upotrebljava u parodontološkim regenerativnim zahvatima

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition.

Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 32.

DOPUŠTENI NAZIV: barijera za obnovu parodonta; membrana za regeneraciju parodonta; membrana za obnovu parodonta

ENGLESKI: membrane for periodontal regeneration; barrier

NJEMAČKI: Barriere

oporavak

DEFINICIJA: vraćanje prethodnoga stanja ili funkcije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 349.

DOPUŠTENI NAZIV: ozdravljenje; rehabilitacija

ENGLESKI: rehabilitation

NJEMAČKI: Rehabilitation

TALIJANSKI: riabilitazione

oportunistička zaraza

DEFINICIJA: zaraza koja je najčešće potaknuta endogenom florom koja nije patogena u zdravome organizmu

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 36.

DOPUŠTENI NAZIV: oportunistička infekcija

ENGLESKI: opportunistic infection

NJEMAČKI: opportunistische Infektion

KONTEKST: Oportunistička zaraza pojavljuje se u domaćina sa smanjenom otpornošću.

opsonin

DEFINICIJA: molekula koja potiče fagocitozu

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition.

Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 36.

ENGLESKI: opsonin

NJEMAČKI: Opsonin

opstruktivna žutica

DEFINICIJA: prekomjerno nakupljanje bilirubina u krvnome optjecaju i tkivima, prouzročeno djelomičnim ili potpunim prekidom u protoku žuči, što kao posljedicu ima žutu boju kože, sluznica i bjeloočnica

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina:

dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 401.

DOPUŠTENI NAZIV: kolestaza

ENGLESKI: obstructive icterus

NJEMAČKI: obstruktive Gelbsucht

TALIJANSKI: ittero ostruttivo

optimalna ortodontska sila

DEFINICIJA: sila koja najbrže pomiče zub na željen način i u željenu smjeru, uz najmanje smetnja i bez patoloških reakcija tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.].

Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 18.

ENGLESKI: optimal orthodontic force

NJEMAČKI: optimale orthodontische Kraft

TALIJANSKI: forza ortodontica ottimale

opturator

DEFINICIJA: nepčana ploča koja zatvara komunikaciju između usne i nosne šupljine te se upotrebljava nakon resekcije gornje čeljusti zbog tumora

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 295.

ENGLESKI: obturator

NJEMAČKI: Obturator

TALIJANSKI: otturatore

oralna biofizika

DEFINICIJA: odnos između biološkoga ponašanja oralnih struktura i fizikalnih utjecaja stomatoloških nadomjestaka ili naprava

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 121.

DOPUŠTENI NAZIV: zubna biofizika; dentalna biofizika

ENGLESKI: dental biophysics

NJEMAČKI: Dentalbiophysik

oralna higijena

DEFINICIJA: skup higijenskih mjera koje se provode radi sprečavanja bolesti i očuvanja zdravlja usne šupljine i zuba

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 125.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna higijena; zubna higijena

PREDLOŽENI NAZIV: higijena usne šupljine

ENGLESKI: dental hygiene; mouth hygiene; oral hygiene

NJEMAČKI: Mundhygiene; Mundpflege; Zahnhygiene

oralna histologija

DEFINICIJA: dio histologije koji se bavi proučavanjem zuba i popratnih struktura usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 125.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna histologija; zubna histologija

ENGLESKI: dental histology; oral histology

NJEMAČKI: zahnärztliche Histologie; Zahnhistologie; Dentalhistologie

oralna kirurgija

DEFINICIJA: specijalistička grana stomatologije koja se bavi kirurškim zahvatima u području usta, zuba i čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 295.

ENGLESKI: exodontia; exodontics; oral surgery

NJEMAČKI: Kieferchirurgie; zahnärztliche Chirurgie

TALIJANSKI: exodonzia; chirurgia orale; chirurgia exodontica

oralna kvačica

DEFINICIJA: kvačica bez vestibularnoga kraka

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 39.

ENGLESKI: oral clasp

NJEMAČKI: orale Klammer

TALIJANSKI: gianco orale; staffa orale

KONTEKST: Oralna kvačica vestibularno potiskuje zub, što se neutralizira specifičnom izradbom krunice na retencijskome zubu.

oralna medicina

DEFINICIJA: stomatološka disciplina usmjerena dijagnozi i medicinskim postupcima u liječenju bolesti usne sluznice, čeljusti i žlijezda slinovnica, orofacijalnoga bola te u liječenju pacijenata s komplikacijama bolesti sustava

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 62.

ENGLESKI: oral medicine

NJEMAČKI: Oralmedizin

TALIJANSKI: medicina orale; patologia orale

oralna profilaksa

DEFINICIJA: uklanjanje plaka, kamenca i obojenosti s površine zuba struganjem i poliranjem

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

ENGLESKI: oral prophylaxis

NJEMAČKI: Mundprophylaxe

oralna rehabilitacija

DEFINICIJA: liječenje anomalija stomatognatoga sustava u sklopu protetičke restauracije izgubljenih ili oštećenih žvačnih jedinica u pacijenata odrasle dobi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 349.

ENGLESKI: oral rehabilitation

NJEMAČKI: orale Rehabilitation

TALIJANSKI: riabilitazione orale

oralna trauma

DEFINICIJA: ozljeda ili rana usne sluznice ili zubnih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 403.

DOPUŠTENI NAZIV: trauma

PREDLOŽENI NAZIV: trauma usne šupljine

ENGLESKI: trauma

NJEMAČKI: Trauma

TALIJANSKI: trauma

NAPOMENA: Oralna trauma može nastati kao posljedica djelovanja vanjske sile ili pri poremećaju u okluziji.

oralni

DEFINICIJA: koji pripada usnoj šupljini ili se na nju odnosi

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 14.

DOPUŠTENI NAZIV: usni

NEPREPORUČENI NAZIV: ustni

ENGLESKI: oral

NJEMAČKI: mündliche

TALIJANSKI: orale

oralni antidiijabetik

DEFINICIJA: lijek koji potiče lučenje inzulina, poboljšava osjetljivost tkiva na inzulin ili smanjuje apsorpciju ugljikohidrata iz probavnoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 202.

ENGLESKI: oral antidiabetic drug

NJEMAČKI: orale Antidiabetika

TALIJANSKI: antidiabetico orale

NAPOMENA: Oralni antidiijabetik uzima se na usta.

oralni epitel

DEFINICIJA: višeslojni pločasti epitel usne sluznice koji je, ovisno o području, orožen ili neorožen

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 292.

PREDLOŽENI NAZIV: epitel usne šupljine

ENGLISKI: oral epithelium

NJEMAČKI: Mundepithel

TALIJANSKI: epitelio orale

oralni kontraceptiv

DEFINICIJA: lijek sastavljen od kombinacije ženskih spolnih hormona koji se uzima na usta, sprečava sazrijevanje folikula i sprečava ovulaciju

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 203.

KRATICA - ENGLISKI: OC

ENGLISKI: oral contraceptive

NJEMAČKI: orales Verhütungsmittel

TALIJANSKI: contraccettivo orale

oralni nagib

DEFINICIJA: jezični nagib krune koja se nalazi na donjim pretkutnjacima i kutnjacima u odnosu na korijen

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: lingvalni nagib

ENGLISKI: lingual bend

NJEMAČKI: linguale Neigung

oralni nakit

DEFINICIJA: ukrasi koji se postavljaju na zube ili usnu sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 31.

ENGLISKI: oral jewelry

NJEMAČKI: Mundschmuck; Zahnschmuck

oralni spojni epitel

DEFINICIJA: dio epitela usne sluznice koji osigurava čvrst doticaj gingive i zuba

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 8.

ENGLISKI: junctional epithelium

TALIJANSKI: epitelio giunzionale

oralno zdravlje

DEFINICIJA: stanje potpune funkcionalnosti zuba i njegovih potpornih tkiva, uključujući okolne dijelove usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 298.

PREDLOŽENI NAZIV: zdravlje usne šupljine

ENGLISKI: oral health

NJEMAČKI: Mundgesundheit

TALIJANSKI: salute orale

organ

DEFINICIJA: morfološka cjelina sastavljena od različitih tkiva

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 615.

ENGLISKI: organ

NJEMAČKI: Organ

organogeneza

DEFINICIJA: embrijski i fetusni razvoj organa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 615.

DOPUŠTENI NAZIV: stvaranje organa

ENGLESKI: organogenesis

NJEMAČKI: Organentwicklung;

Organogenese

organska koštana matrica

DEFINICIJA: tanak organski sloj koji izlučuju osteoblasti, građen od kolagenih vlakana i osnovne tvari, u koji se naknadno ugrađuju koštane soli

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 142.

DOPUŠTENI NAZIV: osteoid

NEPREPORUČENI NAZIV: organski matriks kosti; organska matrica kosti

ENGLESKI: osteoid

NJEMAČKI: Osteoid

TALIJANSKI: matrice ossea organica; osteoide

organski sustavi

DEFINICIJA: skupina organa u kojoj pojedini organi obavljaju posebne funkcije u sklopu šire zajedničke funkcije cijeloga sustava

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 615.

ENGLESKI: organic systems

NJEMAČKI: Organsysteme

TALIJANSKI: sistemi organici

originalni lijek

DEFINICIJA: lijek koji sadržava djelatnu tvar koja do tada u humanoj medicini nije bila upotrijebljena ili koja sadržava novu kombinaciju

već poznatih i u medicini upotrebljivanih djelatnih tvari u potpuno novoj kombinaciji

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 4.

DOPUŠTENI NAZIV: inovativni lijek

PREDLOŽENI NAZIV: izvorni lijek

ENGLESKI: original drug

NJEMAČKI: Originalmedikament

oroantralna fistula

DEFINICIJA: održavanje komunikacije sinusne i usne šupljine koje nastaje kao komplikacija nakon vađenja zuba iz gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 167.

DOPUŠTENI NAZIV: oroantralna komunikacija

ENGLESKI: oroantral fistula

NJEMAČKI: oroantrale Fistel

TALIJANSKI: fistola oro-antrale

NAPOMENA: Zbog oroantralne fistule postoji opasnost prijenosa zaraze iz usne šupljine u sinus.

orofacijalna genetika

DEFINICIJA: grana medicinske genetike koja je usredotočena na orofacijalno područje

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: kraniofacijalna genetika

ENGLESKI: orofacial genetics

NJEMAČKI: orofaziale Genetik

orofacijalna granulomatoza

DEFINICIJA: granulomatozne reakcije u području lica i usne šupljine u pacijenata koji ne boluju od drugih granulomatoznih bolesti

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 218.

ENGLISKI: orofacial granulomatosis
NJEMAČKI: orofaziale Granulomatose
NAPOMENA: U nekih pacijenata naknadno se može razviti klinička slika sarkoidoze, Crohnove bolesti ili Melkersson-Rosenthalova sindroma.

orofacijalni bol

DEFINICIJA: bol usta ili lica koji traje dulje od tri mjeseca, a pojavljuje se u području ispod orbito-mentalne linije, iznad vrata i do uha, čime se razlikuje od glavobolje

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 256.

ENGLISKI: orofacial pain

NJEMAČKI: orofazialer Schmerz

TALIJSKI: dolore orofaciale

orofacijalni genetičar

DEFINICIJA: stručnjak koji se bavi orofacijalnom genetikom

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarčić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 23.

ENGLISKI: researcher in orofacial genetics; orofacial geneticist

NJEMAČKI: orofazialer Genetiker

orožnjavanje

DEFINICIJA: nastajanje orožnjenoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 108.

DOPUŠTENI NAZIV: keratinizacija; keratogeneza

ENGLISKI: cornification; keratinisation; keratogenesis

NJEMAČKI: Hautverhornung;

Keratinisation; Verhornung

ortodoncija

DEFINICIJA: stomatološka specijalistička disciplina koja se bavi proučavanjem rasta i razvoja kraniofacijalnoga područja

te liječenjem i sprečavanjem ortodontskih nepravilnosti
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 19.

ENGLISKI: dentofacial orthopedic; orthodontia; orthodontics
NJEMAČKI: Kieferorthopädie; Orthodontie

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

ortodont

DEFINICIJA: specijalist stomatolog koji se bavi proučavanjem, prevencijom i terapijom ortodontskih anomalija

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 299.

ENGLISKI: ortodontist

NJEMAČKI: Orthodontiker

TALIJSKI: ortodontista

ortodontska kvačica

DEFINICIJA: kvačica kojom se mobilna ortodontska naprava stabilizira u pacijentovim ustima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 42.

ENGLISKI: orthodontic clasp

NJEMAČKI: kieferorthopädische Klammer; orthodontische Klammer

TALIJSKI: gancio ortodontico

ortodontsko razdvajanje zuba

DEFINICIJA: postupak razdvajanja zuba kao pretpripremna radnja u ortodonciji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 24.

DOPUŠTENI NAZIV: ortodonska separacija

ENGLESKI: orthodontic separation

NJEMAČKI: orthodontische Separation
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

ortodontsko vađenje

DEFINICIJA: vađenje zuba u ortodontske svrhe

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 20.

DOPUŠTENI NAZIV: ortodonska ekstrakcija

ENGLESKI: orthodontic extraction

NJEMAČKI: orthodontische Zahnextraktion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

ortofosforna kiselina

DEFINICIJA: 37-postotna kiselina koja se upotrebljava za jetkanje zubne površine

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 309.

ENGLESKI: orthophosphoric acid

NJEMAČKI: Orthophosphorsäure

ortognatan

DEFINICIJA: koji ima ispravno oblikovane čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 20.

ENGLESKI: orthognatic

NJEMAČKI: orthognatisch

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu

iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

ortokeratoza

DEFINICIJA: promjena sluznice koja se odlikuje pretjeranim umnažanjem vanjskih slojeva stanica

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 267.

ENGLESKI: orthokeratosis

NJEMAČKI: Orthokeratose

TALIJANSKI: ortocheratosi

ortopantograf

DEFINICIJA: rendgenski uređaj za snimanje panoramskih snimaka čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 208.

ENGLESKI: orthopantograph

NJEMAČKI: Orthopantomograph

ortopantomografija

DEFINICIJA: tehnika snimanja slikovnog zapisa gornje i donje čeljusti prolaskom rendgenskih ili gama-zraka kroz tijelo, koje djeluju na specifično osjetljiv film

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1512.

DOPUŠTENI NAZIV: ortopantografija; panoramska radiografija

ENGLESKI: orthopantomography

NJEMAČKI: Orthopantomographie

ortopantomogram

DEFINICIJA: pregledna radiološka snimka panoramskoga formata koja prikazuje cjelovitu denticiju, čeljusti,

gornjočeljusne sinuse i čeljusne zglobove

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: pregledna snimka čeljusti i zubi

ŽARGONIZAM: ortopan

ENGLESKI: orthopantomogram

NJEMAČKI: Orthopantomogramm

TALIJSKI: ortopanogramma

oseointegracija

DEFINICIJA: molekulska veza između zubnoga usatka i kosti

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St. Louis: Mosby, 1999., 36.

ENGLESKI: osseointegration

NJEMAČKI: Osseointegration

TALIJSKI: osseointegrazione

oseointegrirani usadak

DEFINICIJA: endosealni usadak koji sadržava i otvore kroz koje mogu prolaziti osteoplasti i potporno vezivno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 884.

DOPUŠTENI NAZIV: oseointegrirani implantat

ENGLESKI: osseointegrated implant

NJEMAČKI: osseointegriertes Implantat

Osipov-Sinestijeva gingivektomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje dijela žvačne usne sluznice koji prekriva zubno ležište i okružuje zubni vrat, s usađivanjem presatka kosti u interradikularnu kost

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 295.

NEPREPORUČENI NAZIV: gingivektomija po Osipov-Sinestiju

ENGLESKI: Osipov-Sinesti gingival resection

NJEMAČKI: Osipov-Sinesti-Gingivektomie

osjetna prilagodba

DEFINICIJA: fiziološki proces promjene stupnja osjetljivosti osjetnoga živčanog sustava na stalan podražaj

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 575.

DOPUŠTENI NAZIV: osjetna adaptacija; prilagodba osjetnom podražaju

ENGLESKI: sensory adaptation

NJEMAČKI: sensorische Adaptation

TALIJSKI: adattamento sensoriale

osjetni dio trodijelnoga živca

DEFINICIJA: osjetna vlakna koja prenose opći osjet s lica i velikoga dijela oglavka, zuba, usne i nosne šupljine i tvrde moždane ovojnice, kao i proprioceptivni osjet iz mišića koje inervira i iz čeljusnoga zgloba

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 482.

DOPUŠTENI NAZIV: osjetna vlakna; osjetni korijen

ENGLESKI: sensory root of trigeminal nerve

NJEMAČKI: sensorischer Teil des Trigeminalnerv

LATINSKI: nervus trigeminus, radix sensoria; nervus trigeminus, portio major

TALIJSKI: radice sensoriale del nervo trigemino

osjetni podražaj

DEFINICIJA: podražaj koji djelovanjem na osjetne receptore izaziva svjesni osjetni doživljaj

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi

bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 572.

DOPUŠTENI NAZIV: senzorni stimulus

NEPREPORUČENI NAZIV: senzorički podražaj

ENGLLESKI: sensory stimulus

NJEMAČKI: Sinnesreiz

TALIJANSKI: stimolo sensoriale

KONTEKST: Osjetni podražaj određenih skupina osjetnih živčanih vlakana osjetnoga živčanog sustava nikada se ne dovodi do razine svijesti, već se upotrebljava na podsvjesnoj razini u ostvarenju nadzorne uloge autonomnoga živčanog sustava nad autonomnim tjelesnim funkcijama.

osjetni receptor

DEFINICIJA: specijalizirane stanice ili tkivne strukture povezane s osjetnim živčanim vlaknima koje zapažaju djelovanje za njih osobitoga osjetnog podražaja

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 572.

DOPUŠTENI NAZIV: senzorni receptor; senzorički receptor

ENGLLESKI: sensory receptor

NJEMAČKI: sensorischer Rezeptor; Sinnesrezeptor

TALIJANSKI: recettore sensorio

KONTEKST: Merkelove su ploče kožni osjetni receptori osjetljivi na pritisak.

NAPOMENA: Naziv receptor u najužemu smislu označuje membranske molekule koje specifično reagiraju na određenu vrstu podražaja.

osjetni živac

DEFINICIJA: živac koji prenosi podražaj iz okoline do središnjega živčanog sustava

VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i

osjetila: Priručni anatomski atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 2.

DOPUŠTENI NAZIV: aferentni živac

ENGLLESKI: afferent nerve

NJEMAČKI: afferenter Nerv

TALIJANSKI: nervo afferente

Oslerovi čvorići

DEFINICIJA: sitni, plavkasti, bolni potkožni čvorići koji se pojavljuju na jagodicama prsta kod zaraznoga endokarditisa

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 23.

ENGLLESKI: Osler`s nodes

NJEMAČKI: Osler-Knoten

TALIJANSKI: noduli di Osler

oslobađajuće rasijecanje

DEFINICIJA: rasijecanje koje omogućuje veću pokretljivost parodontnoga režnja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 27.

DOPUŠTENI NAZIV: rasteretna incizija; rasteretni rez; oslobađajući rez; oslobađajuća incizija

ENGLLESKI: releasing incision

NJEMAČKI: Entlastungsschnitt

oslušivanje

DEFINICIJA: pretraživanje unutrašnjih organa s pomoću sluha ili posebnih naprava poput stetoskopa ili fonendoskopa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 51.

DOPUŠTENI NAZIV: auskultacija

ENGLLESKI: auscultation

NJEMAČKI: Auskultation

LATINSKI: auscultatio

NAPOMENA: U stomatologiji se vrši osluškiivanje čeljusnoga zgloba.

osmoza

DEFINICIJA: pojava pri kojoj topljivi medij prolazi s mjesta niske koncentracije u područje više koncentracije kroz polupropusnu opnu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 302.

ENGLJSKI: osmosis

NJEMAČKI: Osmose

TALIJSKI: osmosi

osmozna koncentracija

DEFINICIJA: koncentracija otopine određena isključivo ukupnim brojem otopljenih osmozno aktivnih čestica u danome opsegu otapala i time neovisna o njihovoj vrsti, masi ili naboju

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 297.

DOPUŠTENI NAZIV: osmolarnost; osmolalnost

ENGLJSKI: osmolarity

NJEMAČKI: Osmolarität

TALIJSKI: osmolarita

NAPOMENA: Naziv osmolarnost upotrebljava se kada se osmozna koncentracija otopine izražava osmolima po litri otopine, a naziv osmolalnost kada se izražava osmolima po kilogramu otopine. Osmozna koncentracija sline manja je od osmozne koncentracije krvne plazme.

osmozni

DEFINICIJA: koji je povezan s osmozom ili se na nju odnosi

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi

bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 296.

ENGLJSKI: osmotic

NJEMAČKI: osmotisch

TALIJSKI: osmotico

osmozni tlak

DEFINICIJA: tlak koji se razvija na polupropusnoj opni koja odjeljuje otopinu od čistoga otapala i propušta čestice otapala, ali ne propušta čestice otopljenih tvari

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 297.

DOPUŠTENI NAZIV: toničnost otopine

NEPREPORUČENI NAZIV: tonicitet otopine

ENGLJSKI: osmotic pressure

NJEMAČKI: osmotischer Druck

TALIJSKI: pressione osmotica

NAPOMENA: Naziv toničnost otopine obično se upotrebljava pri usporedbi osmozna tlaka različitih tekućina i pri opisu utjecaja osmozna tlaka otopine u kojoj se nalaze stanice na njihov opseg. Promjena koncentracije nedifuzibilnih otopljenih tvari u izvanstaničnoj tekućini prouzrokuje nastanak osmozna tlaka na staničnoj opni.

osmozno aktivna čestica

DEFINICIJA: svaka pojedina otopljena čestica koja pridonosi osmoznoj koncentraciji otopine i koja na polupropusnim opnama može doprinijeti stvaranju osmozna tlaka

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 297.

DOPUŠTENI NAZIV: osmotski aktivna tvar; osmotski aktivna čestica

ENGLJSKI: osmotically active particle;

osmotically active substance

NJEMAČKI: osmotisch aktives Teilchen
KONTEKST: Kalcijevi ioni koji se vežu uz plazmatske bjelančevine prestaju biti osmozno aktivne čestice.

osni

DEFINICIJA: koji je u smjeru osi i koji se odnosi na os

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 22.

DOPUŠTENI NAZIV: aksijalan; osovinski

ENGLESKI: axial

NJEMAČKI: axial

TALIJANSKI: assiale

osnovni protok sline

DEFINICIJA: prosječna individualna vrijednost protoka nestimulirane ili stimulirane sline u fiziološkim uvjetima

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 319.

DOPUŠTENI NAZIV: bazalni protok sline

ENGLESKI: baseline salivary flow

NJEMAČKI: basaler Speichelfluss

TALIJANSKI: flusso basale salivare

osnovno retencijsko sredstvo

DEFINICIJA: sredstvo koje služi za retenciju i izravno se hvata za zub

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 30.

ENGLESKI: basic retainer

NJEMAČKI: primäres Retentionsmittel

TALIJANSKI: elemento ritentivo diretto

osobna anamneza

DEFINICIJA: anamneza koja opisuje sve osobitosti pacijentova razvoja, tegobe i preboljene bolesti od djetinjstva nadalje

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 39.

ENGLESKI: patient history
NJEMAČKI: persönliche Anamnese; persönliche Krankengeschichte

LATINSKI: anamnesis vitae

TALIJANSKI: anamnesi personale

osobna udloga

DEFINICIJA: protetička naprava za učvršćivanje zuba i kosti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 366.

DOPUŠTENI NAZIV: individualna udloga; individualna šina; protetska šina

ENGLESKI: individual splint

NJEMAČKI: Individualschiene

NAPOMENA: Izrađuje se u zubotehničkom laboratoriju prema otisku pojedinoga bolesnika.

osobni štitnik

DEFINICIJA: štitnik za zube koji je načinjen u laboratoriju i oblikovan na sadrenome modelu

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 465.

DOPUŠTENI NAZIV: individualni štitnik

ENGLESKI: custom-fit mouthguard

NJEMAČKI: individueller Zahnschutz

ospice

DEFINICIJA: akutna virusna bolest koja se širi kapljičnim putem i počinje pojavom općih simptoma, a u drugoj se fazi bolesti pojavljuje mrljičasti osip po licu i tijelu

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 152.

DOPUŠTENI NAZIV: male boginje

NEPREPORUČENI NAZIV: dobrac; krzamak

ENGLESKI: measles

NJEMAČKI: Masern

LATINSKI: morbilli

TALIJANSKI: morbillo

KONTEKST: Ospice se u usnoj šupljini mogu pojaviti kao plavkastobijele pjegice sa svijetlocrvenom areolom ili kao difuzni eritem, petehije i male erozije.

ostektomija

DEFINICIJA: izrezivanje kosti ili dijela kosti

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 36.

ENGLESKI: ostectomy

NJEMAČKI: Ostektomie

osteoartritis

DEFINICIJA: najčešći oblik artritisa obilježen degenerativnim promjenama na zglobovima

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 326.

ENGLESKI: osteoarthritis

NJEMAČKI: Osteoarthritis

osteoblast

DEFINICIJA: koštana stanica smještena na površini koštanoga tkiva koja sintetizira i odlaže organski koštani matriks te sudjeluje u regulaciji procesa mineralizacije i koštane pregradnje

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 142.

DOPUŠTENI NAZIV: formativna koštana stanica

NEPREPORUČENI NAZIV: formativna stanica kosti

ENGLESKI: osteoblast; bone-forming cell

NJEMAČKI: Knochenbildungszelle; Osteoblast

TALIJANSKI: osteoblasta

osteoblastom

DEFINICIJA: primarni tumor koštanoga tkiva obilježen agresivnim rastom i lokalnim razaranjem te širenjem u kosti koji zahtijeva resekciju s dijelom zdrave kosti

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 180.

DOPUŠTENI NAZIV: divovski osteoid; benigni osteoblastom

ZASTARJELI NAZIV: osteogeni fibrom

ENGLESKI: osteoblastoma

NJEMAČKI: Osteoblastom

osteocit

DEFINICIJA: koštana stanica koja nastaje od osteoblasta, smještena u koštanoj lakuni unutar koštanoga matriksa

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 142.

ENGLESKI: osteocyte

NJEMAČKI: Osteozyt

TALIJANSKI: osteocito

osteodentin

DEFINICIJA: reparatorni dentin u kojemu pojedini odontoblasti ostanu zarobljeni novostvorenim dentinom

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 206.

ENGLESKI: osteodentine

NJEMAČKI: Osteodentin

TALIJANSKI: osteodentina

NAPOMENA: Tako stvorene lakune sa stanicama histološki podsjećaju na kost.

osteogenesis imperfecta

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: bolest kosti obilježena čestim lomovima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 302.

PREDLOŽENI NAZIV: bolest lomljivih kosti

ENGLESKI: brittle bone disease; osteogenesis imperfecta

NJEMAČKI: Glasknochenkrankheit

LATINSKI: osteogenesis imperfecta

TALIJANSKI: osteogenesi imperfetta

osteohondrodisplazija

DEFINICIJA: urođena bolest hrskavice i/ili koštanoga tkiva koja se može očitovati od relativno bezazlenih nenormalnosti ograničenih na jednu kost ili nekoliko kosti do sustavnih bolesti koje za posljedicu imaju upadljive koštane promjene

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 242.

ENGLESKI: osteochondrodysplasia

NJEMAČKI: Osteochondrodysplasie

TALIJANSKI: osteocondrodisplasi

osteohondrom

DEFINICIJA: tumor građen od hrskavice s okoštavanjem u bazi

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 405.

ENGLESKI: osteochondroma

NJEMAČKI: Osteochondrom

LATINSKI: osteochondroma

osteoidni osteom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor koji se rijetko pojavljuje u čeljusti, a nastaje od osteoblasta

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 180.

ENGLESKI: osteoid osteoma

NJEMAČKI: osteoides Osteom

TALIJANSKI: osteoma osteoide

osteointegracija

DEFINICIJA: očigledna izravna sveza koštanoga tkiva s inertnim aloplastičnim materijalom bez pojave vezivnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Rosentiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 352.

ENGLESKI: osseous integration

NJEMAČKI: Osseointegration

osteokalcin

DEFINICIJA: glavna nekolagena bjelančevina organskoga koštanog matriksa koju stvaraju i izlučuju osteoblasti, a čija razina u serumu prikazuje stupanj koštane izgradnje

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 687.

DOPUŠTENI NAZIV: koštani Gla protein

KRATICA - HRVATSKI: OC

KRATICA - ENGLESKI: OC

ENGLESKI: osteocalcin; bone Gla protein

NJEMAČKI: Osteocalcin

TALIJANSKI: osteocalcina

osteoklast

DEFINICIJA: velika pokretna koštana stanica s mnogo jezga koja razgrađuje anorganski i organski koštani matriks

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 143.

ENGLISKI: osteoclast
NJEMAČKI: Knochenzerstörer;
 Osteoklast
TALIJANSKI: osteoclasto

osteoklastom

DEFINICIJA: lokalno invazivni tumor kosti koji infiltrira u prostore koštane srži, klinički se očituje izobličenjem kosti

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 212.

DOPUŠTENI NAZIV: gigantocelularni tumor kosti

ENGLISKI: osteoclastoma

NJEMAČKI: Osteoklastom

TALIJANSKI: osteoclastoma; tumore a cellule giganti

NAPOMENA: Osteoklastom se prema staničnim karakteristikama strome dijeli u tri stupnja zloćudnosti. Osteoklastom se rijetko pojavljuje u čeljusti.

osteoliza

DEFINICIJA: fiziološki ili patološki proces rastapanja koštanih soli bez razgradnje organskoga koštanog matriksa

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 987.

ENGLISKI: osteolysis

NJEMAČKI: Osteolyse;

Knochenauflösung

TALIJANSKI: osteolisi

osteom

DEFINICIJA: dobroćudna spororastuća koštana izraslina, najčešće smještena u donjoj čeljusti i u prednjim sinusima, pojavljuje se u osoba iznad 40 godina

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska

naklada, 2003., 178.

ENGLISKI: osteoma

NJEMAČKI: Osteom

osteomalacija

DEFINICIJA: deficitarna bolest organizma koja se pojavljuje u odrasloj dobi i čiji je simptom omekšanje kosti zbog manjka vitamina D, kalcija i fosfora

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 302.

ENGLISKI: osteomalacia

NJEMAČKI: Knochenerweichung;

Osteomalazie

TALIJANSKI: osteomalacia

osteomatoza

DEFINICIJA: pojava većega broja dobroćudnih spororastućih tumora koji su građeni od sklerotične kompaktne kosti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 407.

ENGLISKI: osteomatosis

NJEMAČKI: Osteomatose

TALIJANSKI: osteomatosi

osteomijelitis

DEFINICIJA: upala koštane srži

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 302.

ENGLISKI: osteomyelitis

NJEMAČKI: Knochenentzündung;

Osteomyelitis

osteoplastika

DEFINICIJA: kirurški zahvat kojim se kost nadograđuje bolesnikovom spongioznom košču

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 303.

ENGLISKI: osteoplasty
NJEMAČKI: Osteoplastik
TALIJANSKI: osteoplastica

osteoporoza

DEFINICIJA: metabolična bolest kosti u kojoj dolazi do smanjenja količine koštanoga tkiva u toj mjeri da je rizik za nastanak prijeloma izrazito povećan

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 623.

ENGLISKI: osteoporosis

NJEMAČKI: Osteoporose

LATINSKI: osteoporosis

TALIJANSKI: osteoporosi

osteoradionevroza

DEFINICIJA: patološka promjena kosti prouzročena zračenjem

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 458.

KRATICA - ENGLISKI: ORN

ENGLISKI: osteoradionecrosis

NJEMAČKI: Osteoradionekrose

KONTEKST: Najveći rizik za pojavu osteoradionevroze postoji u stražnjemu dijelu donje čeljusti u pacijenata pušača koji su podvrgnuti nekomu kirurškom stomatološkom zahvatu.

NAPOMENA: Do osteoradionevroze dolazi ako kost ne zacijeli tijekom šest mjeseci.

osteosinteza

DEFINICIJA: kirurško spajanje kost

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 370.

ENGLISKI: osteosynthesis

NJEMAČKI: Osteosynthese

osteoskleroza

DEFINICIJA: povećana gustoća kosti koja se vidi kao područje jače rendgenske nepropusnosti

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 276.

ENGLISKI: osteosclerosis

NJEMAČKI: Osteosklerose

TALIJANSKI: osteosclerosi

osteotomija

DEFINICIJA: kirurški zahvat kojim se izaziva prijelom kosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 303.

ENGLISKI: osteotomy

NJEMAČKI: Osteotomie

TALIJANSKI: osteotomia

NAPOMENA: Osteotomija se izvodi zbog nepravilno zaraslih fraktura, operacija tumora, ortodontskih anomalija i dr.

ostitis

DEFINICIJA: upalni proces u kosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 303.

ENGLISKI: osteitis

NJEMAČKI: Ostitis; Osteitis

TALIJANSKI: ostite

Ostwaldovo sazrijevanje

DEFINICIJA: fenomen koji opisuje stvaranje i rast kristala hidroksilapatita do njihovih maksimalnih prirodnih dimenzija

VRELO DEFINICIJE: Fejerskov, O.; Kidd, E. Dental caries: The disease and its clinical management. Copenhagen: Blackwell Munsgaard, 2003., 52.

ENGLISKI: Ostwald ripening

NJEMAČKI: Ostwald-Reifen

TALIJANSKI: maturazione di Ostwald

otežano gutanje

DEFINICIJA: smetnja koja se pojavljuje pri određenim bolestima usta, ždrijela ili jednjaka, obilježena je neuromuskularnim poremećajima koordinacije tijekom gutanja
VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 182.

DOPUŠTENI NAZIV: disfagija

ENGLESKI: dysphagia

NJEMAČKI: Dysphagie; Schluckbeschwerden

LATINSKI: dysphagia

TALIJANSKI: disfagia

otežano nicanje zuba

DEFINICIJA: poteškoće pri nicanju zuba, osobito u slučaju donjega umnjaka, koje nastaju zbog nedostatka prostora ili nepravilnoga položaja zametka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 119.

DOPUŠTENI NAZIV: otežana erupcija zuba; teška erupcija zuba; teško nicanje zuba

ENGLESKI: retarded eruption; teething troubles

NJEMAČKI: erschwerter Zahndurchbruch

LATINSKI: dentitio difficilis

otisak

DEFINICIJA: negativ ili zrcalna preslika površine otisnute oralne strukture iz koje se izlijeva model

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1038.

ENGLESKI: impression

NJEMAČKI: Abdruck; Abformung

TALIJANSKI: impronta

otiskivanje nadopunjavanjem

DEFINICIJA: dvovremena otisna metoda prema kojoj se prvi otisak uzima prije, a drugi nakon brušenja
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 125.

DOPUŠTENI NAZIV: otisak nadopunjavanjem

ENGLESKI: fill-in impression

NJEMAČKI: Ergänzungsabformung

TALIJANSKI: impronta integrata

NAPOMENA: Ovom se metodom prvi otisak nadopunjuje drugim.

otisna žlica

DEFINICIJA: posebno oblikovan kovinski ili akrilatni kalup za uzimanje otisaka čeljusti ili jednoga njezina dijela

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 116.

DOPUŠTENI NAZIV: žlica; žlica za otiske

PREDLOŽENI NAZIV: otisnica

ENGLESKI: tray; impression tray

NJEMAČKI: Löffel; Abformlöffel

TALIJANSKI: portaimpronta

KONTEKST: Otisna se žlica se najčešće upotrebljava u stomatološkoj protetici i ortodontiji.

otisni postupak

DEFINICIJA: postupak prijenosa niza mjera i odnosa iz usta pacijenta u zubotehnički laboratorij

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 111.

ENGLESKI: impression procedure

NJEMAČKI: Abformungsverfahren

otopina

DEFINICIJA: tekući ljekoviti pripravak koji sadrži jednu ili više krutih

ili plinovitih tvari rastopljenih u odgovarajućem otapalu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 241.

ENGLESKI: solution

NJEMAČKI: Lösung

LATINSKI: solutio

TALIJANSKI: soluzione

otopina za unutarnju primjenu

DEFINICIJA: otopina koja se uzima kroz usta radi lokalnoga djelovanja u probavnome sustavu ili da bi se apsorbirao i djelovao sistemno

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 241.

ENGLESKI: solution for oral application

NJEMAČKI: Lösung für innere Anwendung

LATINSKI: solutio usui interno

TALIJANSKI: soluzione per applicazione orale

otopina za vanjsku primjenu

DEFINICIJA: otopina koja se primjenjuje na kožu ili sluznicu radi lokalnoga učinka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 242.

ENGLESKI: solution for external use

NJEMAČKI: Lösung für äußere Anwendung

LATINSKI: solutio usui externo

TALIJANSKI: soluzione per uso esterno

KONTEKST: Antiseptik je otopina za vanjsku primjenu.

otoreja

DEFINICIJA: svaka vrsta iscjetka iz vanjskoga uha

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M.

Mosby's Medical, Nursing and Allied

Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1250.

ENGLESKI: otorrhea

otoskleroza

DEFINICIJA: urođeno stanje nepoznata uzroka u kojemu dolazi do nepravilna okoštavanja slušnih košćica, što dovodi do slabljenja i gubitka sluha

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M.

Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1250.

ENGLESKI: otosclerosis

NJEMAČKI: Otosklerose

otpornost

DEFINICIJA: pravilna preparacija zuba koja onemogućuje izvrtanje zacementirane krunice pod djelovanjem horizontalnih i kosih sila

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 236.

DOPUŠTENI NAZIV: rezistencija

ENGLESKI: resistance

NJEMAČKI: Resistenz; Widerstandsfähigkeit

TALIJANSKI: resistenza

otpornost domaćina

DEFINICIJA: sposobnost organizma da se s pomoću obrambenih mehanizama suprotstavi štetnomu djelovanju mikroorganizama

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

ENGLESKI: host resistance

NJEMAČKI: Wirtsresistenz

otpornost ispuna na lom

DEFINICIJA: svojstvo ispuna koje se postiže izradbom dovoljno velikog

kaviteta bez oštih dijelova na kojima bi se ispun mogao prelomiti
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 343.

DOPUŠTENI NAZIV: rezistencija ispun
ENGLISKI: resistance to fracture; fracture resistance

NJEMAČKI: Bruchfestigkeit der Füllung
TALIJANSKI: resistenza alla frattura del materiale di otturazione

NAPOMENA: Odnosi se na amalgamske ispunne.

otpornost na lijek

DEFINICIJA: urođena ili stečena smanjena osjetljivost organizma na djelovanje lijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: tolerancija na lijek
ENGLISKI: drug tolerance

NJEMAČKI: Arzneimitteltoleranz
TALIJANSKI: tolleranza ad un farmaco

otvarač

DEFINICIJA: naprava za otvaranje usta pri ankilostomi ili nakon operacije ankilozе čeljusnoga zgloba

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 372.

ENGLISKI: jaw opener
NJEMAČKI: Mundöffner

otvor brade

DEFINICIJA: otvor na vanjskoj strani donje čeljusti u razini donjega drugog pretkutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 43.

ENGLISKI: mental foramen

NJEMAČKI: Kinnloch

LATINSKI: foramen mentale

TALIJANSKI: foro mentoniero

otvorena kirurška biopsija

DEFINICIJA: uzimanje biopiččkoga uzorka tijekom operacijskoga zahvata radi histopatološke analize tkiva i odluke o daljnjemu kirurškom postupku

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 243.

ENGLISKI: open surgical biopsy
NJEMAČKI: offene chirurgische Biopsie
TALIJANSKI: biopsia chirurgica "a cielo aperto"

otvorena zubna pulpa

DEFINICIJA: zubna pulpa izložena usnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 211.

ENGLISKI: exposed tooth pulp
NJEMAČKI: offene Zahnpulpa
TALIJANSKI: polpa esposta

otvorene teleskopske krunice

DEFINICIJA: dvostruke krunice izrađene prema načelima teleskopskih krunica

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 220.

ENGLISKI: open telescopic crowns
NJEMAČKI: offene Teleskopkrone; Ringteleskop
TALIJANSKI: corone telescopice aperte

otvoreni zagriz

DEFINICIJA: ortodontska anomalija kod koje niti u jednom položaju čeljusti nema doticaja među gornjim i donjim prednjim zubima

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T.

J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 32.

ENGLJSKI: open bite

NJEMAČKI: offener Biss

otvoreno podizanje dna

gornjočeljusnoga sinusa

DEFINICIJA: kirurška tehnika podizanja dna gornjočeljusnoga sinusa kroz njegovu bočnu stijenku

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St. Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 336.

DOPUŠTENI NAZIV: otvoreno podizanje dna maksilarnoga sinusa

ŽARGONIZAM: otvoreni sinus lift

ENGLJSKI: sinus bone graft; lateral window technique

NJEMAČKI: Sinusknochentransplantat

otvrđnuće

DEFINICIJA: nenormalno tvrda točka ili mjesto u tkivu

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 365.

DOPUŠTENI NAZIV: induracija

ENGLJSKI: induration

NJEMAČKI: Härtung; Verhärtung

LATINSKI: induratio

overlej

DEFINICIJA: neizravni ispun za nadomještanje karijesom razorenih tvrdih zubnih tkiva koji pokriva sve kvrčice

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 424.

ENGLJSKI: overlay

NJEMAČKI: Overlay

TALIJANSKI: overlay

ovisnost

DEFINICIJA: stanje prisile koju organizam ima za nastavkom uzimanja nekoga sredstva da bi se postigli željeni ugodni učinci ili izbjegli neugodni koji nastaju prestankom uzimanja toga sredstva

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 27.

ENGLJSKI: addiction

NJEMAČKI: Abhängigkeit

TALIJANSKI: dipendenza

ovojnica

DEFINICIJA: opna građena od vezivna tkiva koja prekriva, podupire i međusobno odjeljuje ili povezuje mišiće, unutarne organe i druga meka tkiva

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 129.

DOPUŠTENI NAZIV: fascija

ENGLJSKI: fascia

NJEMAČKI: Faszie

LATINSKI: fascia

TALIJANSKI: fascia

ovojnica podušne žlijezde

slinovnice

DEFINICIJA: vezivna ovojnica koja oblaže podušnu žlijezdu slinovnicu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 129.

DOPUŠTENI NAZIV: parotidna fascija; zaušna fascija; fascija podušne žlijezde slinovnice; fascija zaušne žlijezde slinovnice

ENGLJSKI: parotid fascia

NJEMAČKI: Parotisfaszie

LATINSKI: fascia parotidea

TALIJANSKI: fascia parotidea

Owenove crte

DEFINICIJA: jače naglašene crte rasta u dentinu koje se pod mikroskopom vide kao niz poprečnih crta u odnosu na tijek tubula

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 50.

ENGLESKI: lines of Owen; Owen's lines

NJEMAČKI: Owen-Linien; Owensche Streifen

TALIJANSKI: le linee di contorno di Owen

ozubljen

DEFINICIJA: koji ima prirodne zube

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 133.

ENGLESKI: dentulous; toothed

NJEMAČKI: bezahnt

ožiljak

DEFINICIJA: tvorevina koja nastaje nakon cijeljenja oštećena ili ranjena tkiva

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 119.

DOPUŠTENI NAZIV: brazgotina

ENGLESKI: cicatrix; scar

NJEMAČKI: Narbe

LATINSKI: cicatrix

TALIJANSKI: cicatrice

NAPOMENA: Tkivo je na tome dijelu uvijek slabije čvrstoće od okolnoga zdravog tkiva.

ožiljkasti pemfigoid

DEFINICIJA: kronična autoimuna vezikulobulozna bolest obilježena vredovima koji prelaze u ožiljke, najprije na usnoj sluznici, a zatim na sluznici oka i na koži

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 73.

DOPUŠTENI NAZIV: cikatricijalni pemfigoid

NEPREPORUČENI NAZIV: cikatrizacijski pemfigoid; ožiljkavajući pemfigoid

ENGLESKI: cicatricial pemphigoid

NJEMAČKI: narbiges Pemphigoid

pacijent

DEFINICIJA: osoba s poremećajem specifična uzroka i s prepoznatljivim znakovima, simptomima ili s tjelesnom anomalijom i oštećenjem neke funkcije organizma

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 115.

ENGLESKI: patient

NJEMAČKI: Patient

Pacinijevo tjelešće

DEFINICIJA: velik ovalni organ izgrađen od koncentričnih lamela vezivnoga tkiva, široko rasprostranjen u zglobnim strukturama

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 39.

ENGLESKI: Pacini's corpuscle

NJEMAČKI: Pacini-Körperchen

TALIJANSKI: corpuscolo di Pacini

NAPOMENA: Za Pacinijevo se tjelešće smatra da služi za percepciju pokreta i čvrstoga pritiska.

Pagetova bolest kosti

DEFINICIJA: bolest nepoznate etiologije čije su značajke izobličenje kosti, hiperkalcemija, zatajenje srca i visok stupanj zloćudne promjene

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 173.

ENGLESKI: Paget's disease of bone

NJEMAČKI: Pagetsche
Knochenkrankheit

TALIJANSKI: malattia ossea di Paget

NAPOMENA: Pagetova bolest kosti vjerojatno je nasljedna i njezini se simptomi obično ne očituju prije petoga desetljeća života.

paleostomatologija

DEFINICIJA: dio forenzičke stomatologije koji se bavi proučavanjem zuba i oralnoga zdravlja drevnih populacija

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 55.

ENGLNESKI: paleodontology; prehistoric dentistry

NJEMAČKI: zahnärztliche
Paläontologie

pancitopenija

DEFINICIJA: izraženo smanjenje broja stanica i trombocita u kolajućoj krvi

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 37.

ENGLNESKI: pancytopenia

NJEMAČKI: Panzytopenie

pandžasta kvržica

DEFINICIJA: uvećanje *tuberculum dentis* na nepčanoj strani sjekutića u obliku dobro ograničene kvržice slične orlovskoj pandži

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 63.

DOPUŠTENI NAZIV: kandžasta kvržica

NEPREPORUČENI NAZIV: pandža kvržica; pandžasti zub

ENGLNESKI: talon cusp

NJEMAČKI: Talonhöcker

pantograf

DEFINICIJA: instrument koji se sastoji od dvaju obraznih lukova od kojih

je jedan pričvršćen za zube gornje čeljusti i nosi registracijske igle, a drugi za zube donje čeljusti i nosi grafičke pločice po kojima se iglama bilježe sve putanje kondila

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 30.

ENGLNESKI: pantograph

NJEMAČKI: Pantograf

TALIJANSKI: pantografo

pantotenska kiselina

DEFINICIJA: vitamin B koji u sastavu koenzima A sudjeluje u mnogim staničnim procesima

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 877.

DOPUŠTENI NAZIV: vitamin B5

ENGLNESKI: pantothenic acid;

pantothen; vitamin B5

NJEMAČKI: Pantothensäure; Vitamin B5

TALIJANSKI: acido pantotenico

NAPOMENA: Pantotenska kiselina sudjeluje u staničnim procesima poput energijskoga metabolizma ugljikohidrata i masti, sinteze steroidnih hormona i pojedinih neuroprijenosnika te stvaranja aktivnih oblika signalnih staničnih bjelančevina.

papilarna hiperplazija nepca

DEFINICIJA: kronični oblik kandidijaze u gornjoj čeljusti osoba koje nose zubnu protezu ili osoba s visokim nepcem

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 202.

DOPUŠTENI NAZIV: Newton III

ENGLNESKI: papillary hyperplasia of the palate

NJEMAČKI: papilläre

Gaumenhyperplasie

TALIJANSKI: iperplasia papillare palatale

papilarni gingivitis

DEFINICIJA: gingivitis koji obuhvaća međuzubne bradavice

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: upala papilarnoga zubnog mesa

ENGLJSKI: papillary gingivitis

NJEMAČKI: Gingivitis;

Zahnfleischentzündung

papilektomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje međuzubne bradavice

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 37.

ENGLJSKI: papillectomy

NJEMAČKI: Papillektomie

Papillon-Leferveov sindrom

DEFINICIJA: palmo-plantarna hiperortokeratoza s ranim razaranjem parodonta koji zahvaća mliječnu i trajnu denticiju

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 37.

ENGLJSKI: Papillon-Lefevre syndrome

NJEMAČKI: Papillon-Lefevre-Syndrom

papilom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor epitelnoga podrijetla, obično hrapave površine ili s prstolikim izdancima, za koji se smatra da je virusne etiologije

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 166.

ENGLJSKI: papilloma

NJEMAČKI: Papillom; Warzengeschwulst

TALIJANSKI: papilloma

KONTEKST: Terapija papiloma jest izrezivanje ili elektrokoagulacija.

NAPOMENA: Papilom je veoma čest u usnoj šupljini.

papilomatoza

DEFINICIJA: pojava većega broja gustih vezivnih resica pokrivenih keratiniziranim višeslojnim pločastim epitelom na većoj ili manjoj površini sluznice

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 400.

ENGLJSKI: papillomatosis

NJEMAČKI: Papillomatose

LATINSKI: papillomatosis

parafaringealni prostor

DEFINICIJA: prostor bočno od ždrijela u kojemu se nalazi žilno-živčani vratni snop

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 579.

ENGLJSKI: parapharyngeal space; lateral pharyngeal space

NJEMAČKI: Parapharyngealraum

LATINSKI: spatium lateropharyngeum;

spatium pharyngeum laterale;

spatium parapharyngeum

TALIJANSKI: spazio laterofaringeo;

spazio faringeo laterale

parafinski vosak

DEFINICIJA: vosak mineralnoga podrijetla koji je osnovni sastojak zubnih voskova u omjeru od 40 do 60 %

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www>.

sfzg.hr, 145.

ENGLESKI: paraffin wax

NJEMAČKI: Paraffinwachs

TALIJANSKI: cera alla paraffina

parafolikularna stanica

DEFINICIJA: stanica koja izlučuje hormon kalcitonin

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 425.

DOPUŠTENI NAZIV: C-stanica

ENGLESKI: parafollicular cell; C-cell

NJEMAČKI: parafollikuläre Zelle; C-Zelle

TALIJANSKI: cellula parafolicolare

NAPOMENA: Nalazi se između folikula štitnjače ili u folikularnome epitelu.

paraformaldehidna pasta

DEFINICIJA: medikamentno sredstvo koje služi za devitalizaciju pulpnoga tkiva u dječjoj stomatologiji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 308.

ENGLESKI: paraformaldehyde paste

NJEMAČKI: Paraformaldehydpaste

TALIJANSKI: pasta devitalizzante alla paraformaldeide

parafunkcijska navika

DEFINICIJA: navika obilježena nenormalnom funkcijom

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 27.

DOPUŠTENI NAZIV: parafunkcija

ENGLESKI: parafunction;

parafunctional habit

NJEMAČKI: Parafunktion

paralelometar

DEFINICIJA: mjerni instrument s pomoću kojega se utvrđuje najveći opseg zubne krunice u željenome položaju retencijskoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 51.

ENGLESKI: paralleling instrument; parallelometer

NJEMAČKI: Gleichrichter;

Parallelometer

TALIJANSKI: parallelometro

KONTEKST: Paralelometrom se mogu pronaći i područja sadrenoga odljeva koja su važna za smještaj baze proteze.

paramolar

DEFINICIJA: prekobrojna zubna tvorba u području kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 309.

ENGLESKI: paramolar

NJEMAČKI: Paramolar

TALIJANSKI: dente paramolare

NAPOMENA: Paramolar se može nalaziti s nepčane, jezične ili predvorne strane zubnoga niza.

paramolarna kvržica

DEFINICIJA: prekobrojna kvržica na obraznoj ili distolingvalnoj plohi kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: Bolkova kvržica

PREDLOŽENI NAZIV: dodatna kvržica

ENGLESKI: extra cusp; Bolk's cusp; paramolar tubercle; paramolar cusp

NJEMAČKI: Bolk Höcker; paramolarer Höcker

LATINSKI: tuberculum paramolare; tuberculum distomolare

paraneoplastični pemfigus

DEFINICIJA: oblik pemfigusa povezan s postojanjem tumora, najčešće s ne-Hodgkinovim limfomom te s kroničnom limfocitnom leukemijom ili timomom

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 71.

ENGLISKI: paraneoplastic pemphigus

NJEMAČKI: paraneoplastischer Pemphigus

Parantova razredba

DEFINICIJA: podjela impaktiranih i retiniranih donjih trećih kutnjaka prema kirurškome načinu uklanjanja i smjeru izvlačenja trećih kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 216.

DOPUŠTENI NAZIV: Parantova klasifikacija

NEPREPORUČENI NAZIV: klasifikacija po Parantu

ENGLISKI: Parant classification; Parant scale; Parant surgical difficulty scale

NJEMAČKI: Klassifikation nach Parant

NAPOMENA: Parant je razredbu izradio 1962. godine.

parapulpni kolčić

DEFINICIJA: pomoćno retencijsko sredstvo za rekonstrukciju krune vitalnih i nevitalnih zuba s gubitkom tvrdoga zubnog tkiva većim od 25 %

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 459.

ŽARGONIZAM: štift

ENGLISKI: parapulpal retention pin

NJEMAČKI: parapulpärer Stift

parasimpatički korijen ciliarnoga živčanoga čvora

DEFINICIJA: parasimpatička

preganglijska vlakna živca pokretača oka za ciliarni živčani čvor koja nakon prespajanja u istome živčanom čvoru inerviraju ciliarni mišić i sfinkter zjenice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 481.

DOPUŠTENI NAZIV: preganglijska parasimpatička vlakna okulomotorijusa

ENGLISKI: branch to ciliary ganglion; parasympathetic root of ciliary ganglion; oculomotor root of ciliary ganglion

NJEMAČKI: Parasympathische Wurzel des Ganglion ciliare

LATINSKI: ramus ad ganglion ciliare; radix parasympathica ganglii ciliaris; radix oculomotoria ganglii ciliaris

parasimpatički živčani sustav

DEFINICIJA: dio autonomnoga živčanog sustava koji ima svoje podrijetlo u mozgu te u drugome i četvrtome križnom segmentu sive tvari kralježnične moždine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 309.

DOPUŠTENI NAZIV: parasimpatikus

ENGLISKI: parasympathetic nervous system

NJEMAČKI: Parasympathikus

TALIJANSKI: sistema nervoso parasimpatico

paratireoidni hormon

DEFINICIJA: polipeptid koji sintetiziraju i luče doštitne žlijezde, a koji sudjeluje u održavanju izvanstanične koncentracije kalcija

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 200.

KRATICA - ENGLESKI: PTH
ENGLESKI: parathyroid hormone
NJEMAČKI: Parathormon

parazitarna zaraza

DEFINICIJA: zaraza izazvana mikroorganizmima koji se stalno ili povremeno hrane na račun domaćina, ne uništavajući ih neposredno

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 203.

DOPUŠTENI NAZIV: parazitarna infekcija

ENGLESKI: parasite infection

NJEMAČKI: Parasiteninfektion

TALIJANSKI: infezione parasitaria

NAPOMENA: Najčešće parazitarnе zaraze na usnoj sluznici izazvane su protozoama i helmintima.

parenhim

DEFINICIJA: funkcionalno tkivo nekoga organa, najčešće žlijezde, koje se sastoji od stanica specifičnih za taj organ

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 309.

ENGLESKI: parenchyma

NJEMAČKI: Parenchym;

Speichergewebe

TALIJANSKI: parenchima

parenhim žlijezde slinovnice

DEFINICIJA: žljezdano tkivo građeno od sekrecijskoga dijela, acinusa i sustava razgranatih izvodnih kanalića te podijeljeno u režnjice omeđene vezivnim pregradama

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: slinovnični parenhim
ENGLESKI: salivary gland parenchyma
NJEMAČKI: Speicheldrüsenparenchym

parenhimatozno krvarenje

DEFINICIJA: difuzno krvarenje iz mnogobrojnih kapilara pojedinoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 184.

ENGLESKI: parenchymatous haemorrhage

NJEMAČKI: parenchymatöse Blutung

parenteralan

DEFINICIJA: koji se primjenjuje mimo probavnoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 309.

ENGLESKI: parenteral

NJEMAČKI: parenteral

TALIJANSKI: parenterale

NAPOMENA: Naziv se odnosi na primjenu lijekova.

parestezija

DEFINICIJA: spontani poremećaj osjeta na površini tijela

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 309.

DOPUŠTENI NAZIV: poremećaj senzibiliteta

ENGLESKI: paraesthesia

NJEMAČKI: Parästhesie;

Sensibilitätsstörung

TALIJANSKI: parestesia

pareza ličnoga živca

DEFINICIJA: kljenut sedmoga moždanog živca zbog čega nastaje asimetrija lica s gubitkom nosno-usnene brazde i čeonih nabora

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 310.

ENGLJSKI: facial nerve paresis
NJEMAČKI: Fazialislähmung;
 Fazialisparese
TALIJANSKI: paresti del nervo facciale

Parkinsonova bolest

DEFINICIJA: idiopatska bolest s poremećenom ravnotežom neurotransmitora dopamina i acetilkolina, koja se klinički očituje tremorom, rigorom i bradikinezijom te tjelesnom nestabilnošću
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 597.
ENGLJSKI: Parkinson`s disease
NJEMAČKI: Parkinsonsche Krankheit; Schüttellähmung
TALIJANSKI: malattia di Parkinson
KONTEKST: Zbog disfagije i promijenjena ždrijelnoga refleksa, u bolesnika s Parkinsonovom bolesti mora se paziti da bolesnik tijekom stomatološkoga zahvata ne aspirira vodu ili materijal. Česta je posljedica lijekova antiparkinsonika kserostomija.

parodont

DEFINICIJA: funkcionalna cjelina koja se sastoji od gingive, cementa, dezmodonta i alveolne kosti
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 310.
DOPUŠTENI NAZIV: potporni zubni aparat
NEPREPORUČENI NAZIV: parodontcij; periodont
ENGLJSKI: parodontium; parodontium; periodontal apparatus; periodontal attachment; periodontic apparatus; supporting apparatus of the tooth
NJEMAČKI: Parodontium; Parodontium; Zahnaufhängeapparat;

Zahnbefestigungsapparat;
 Zahnbett; Zahnhalteapparat
TALIJANSKI: parodonto

parodontitis

DEFINICIJA: upalna bolest potpornih tkiva zuba prouzročena mikroorganizmima koja dovodi do progresivnoga uništenja parodontne sveze i alveolne kosti
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 103.
DOPUŠTENI NAZIV: upala parodonta
NEPREPORUČENI NAZIV: paradentoz; parodontoza; parodontoliza
ENGLJSKI: parodontitis; periodontitis
NJEMAČKI: Parodontitis; Zahnbettentzündung

parodontitis povezan sa sistemskim bolestima

DEFINICIJA: parodontitis koji je patofiziološki povezan s jednom sistemskom bolešću ili s više njih
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 40.
ENGLJSKI: periodontitis associated with systemic diseases
NJEMAČKI: mit Systemkrankheiten verbundene Parodontitis

parodontna cista

DEFINICIJA: neuobičajena lezija ograničena razaranja parodontnih tkiva duž korijenske površine
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 449.
NEPREPORUČENI NAZIV: periodontalna cista
ENGLJSKI: periodontal cyst
NJEMAČKI: Parodontalzyste

NAPOMENA: Najčešće je smještena u području očnjaka i pretkutnjaka donje čeljusti.

parodontna pukotina

DEFINICIJA: prostor između zubnoga korijena i alveolne kosti u kojemu se nalazi parodontna sveza

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 39.

ENGLESKI: periodontal gap; periodontal space

NJEMAČKI: Parodontalspalte

parodontna rekonstrukcija

DEFINICIJA: proces obnavljanja stanica i vlakana te preoblikovanja izgubljenih parodontnih struktura

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 634.

ENGLESKI: periodontal reconstruction

NJEMAČKI: parodontale Rekonstruktion

parodontna sonda

DEFINICIJA: građirana i tupa sonda za pretraživanje i određivanje dubine parodontnih džepova

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 374.

ENGLESKI: periodontal probe

NJEMAČKI: Parodontalsonde; Parodontometer

TALIJANSKI: sonda parodontale

parodontna sveza

DEFINICIJA: tkivo koje okružuje zubni korijen i povezuje ga s unutarnjom stijjenkom alveolne kosti

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 68.

DOPUŠTENI NAZIV: parodontni pričvrstak; parodontni ligament

NEPREPORUČENI NAZIV: periodontni ligament, periodontalni ligament

ENGLESKI: periodontal ligament

NJEMAČKI: Parodontalligament

parodontne bolesti

DEFINICIJA: patološki procesi koji zahvaćaju parodont te uključuju skupine gingivitisa i parodontitisa

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 39.

ENGLESKI: periodontal diseases

NJEMAČKI: parodontale Erkrankungen

parodontni

DEFINICIJA: koji se odnosi na parodont

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 38.

ENGLESKI: periodontal

NJEMAČKI: parodontal

parodontni apsces

DEFINICIJA: lokalizirana akutna gnojna upala koja nastaje iz biofilma koji se nalazi u parodontnome džepu

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 260.

NEPREPORUČENI NAZIV: parodontalni apsces

ENGLESKI: paradental abscess; parodontal abscess; peridental abscess; periodontal abscess; periodontic abscess

NJEMAČKI: Paradentalabszess; Parodontalabszess; Zahnbettabszess

TALIJANSKI: ascesso parodontale

parodontni džep

DEFINICIJA: patološki produbljen gingivni žlijeb kojemu je uništeno

potporno parodontno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 434.

ENGLJSKI: periodontal pocket
NJEMAČKI: Parodontaltasche

parodontni koštani defekt

DEFINICIJA: promjene u morfološkim osobitostima alveolne kosti
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: koštani džep
ENGLJSKI: periodontal bony defect
NJEMAČKI: parodontaler Knochendefekt

parodontni režanj

DEFINICIJA: dio gingive i/ili sluznice kirurški odvojen od donjih tkiva radi postizanja vidljivosti te pristupa kosti i površini korijena

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 926.

ENGLJSKI: periodontal flap
NJEMAČKI: Parodontallappen

parodontni unutarkoštani defekt

DEFINICIJA: parodontni koštani defekt okružen dvama ili trima koštanim zidovima ili njihovom kombinacijom

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: vertikalni koštani defekt; intraalveolarni koštani defekt; parodontni intrakoštani defekt
ENGLJSKI: periodontal intrabony defect

NJEMAČKI: parodontaler Knochendefekt

parodontno sondiranje

DEFINICIJA: parodontološki dijagnostički postupak kojim se mjeri dubina parodontnoga džepa s pomoću parodontne sonde

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 406.

ENGLJSKI: periodontal probing
NJEMAČKI: parodontale Sondierung
TALIJANSKI: sondaggio parodontale

parodontolog

DEFINICIJA: doktor dentalne medicine sa završenom specijalizacijom iz parodontologije

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 39.

ENGLJSKI: periodontist
NJEMAČKI: Parodontosearzt

parodontologija

DEFINICIJA: grana dentalne medicine koja se bavi sprečavanjem, dijagnozom i terapijom bolesti potpornih struktura zuba ili usadaka

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 39.

ENGLJSKI: periodontia; periodontics
NJEMAČKI: Parodontologie

paroksizmalna trigeminalna neuralgija

DEFINICIJA: jaki bolovi u području inervacije trigeminalnoga živca, posebno druge i treće grane

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 37.

NEPREPORUČENI NAZIV: Tic Douloureux
ENGLJSKI: paroxysmal trigeminal neuralgia

NJEMAČKI: paroxysmale
Trigeminusneuralgie
NAPOMENA: Paroksizmalna
trigeminalna neuralgija najčešće se
pojavljuje jednostrano.

paroksizmalni bol

DEFINICIJA: bol obilježen iznenadnim
napadajima ili udarima

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.
Temporomandibularni poremećaji
i okluzija. Zagreb: Medicinska
naklada, 2008., 251.

ENGLISKI: paroxysmal pain
NJEMAČKI: paroxysmaler Schmerz
TALIJANSKI: dolore parossismale

parotidektomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje
podušne žlijezde slinovnice
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;
Glick, M. Burketova oralna medicina:
dijagnoza i liječenje. Zagreb:
Medicinska naklada, 2006., 264.

ENGLISKI: parotidectomy
NJEMAČKI: Parotidektomie

parotidni

DEFINICIJA: koji pripada podušnoj
žlijezdi slinovnici ili se na nju odnosi
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,
342.

ENGLISKI: parotid
NJEMAČKI: parotid; parotisch
LATINSKI: parotideus
TALIJANSKI: parotideo

parotidni limfni čvor

DEFINICIJA: limfni čvor smješten na
površini podušne žlijezde slinovnice,
iznad ili neposredno ispod njezine
ovojnice ili unutar žljezdanoga tkiva,
između žljezdanih režnjica
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,

307.

NEPREPORUČENI NAZIV: parotidna limfna
žlijezda

ENGLISKI: parotid lymph node
NJEMAČKI: Parotislymphknoten;
Ohrspeicheldrüsenlymphknoten
LATINSKI: lymphonodus parotideus
TALIJANSKI: linfonodo parotideo

parulis

DEFINICIJA: gingivna drenažna
fistula povezana s apscesom
odontogenoga podrijetla
VRELO DEFINICIJE: Glossary of
Periodontal Terms. Fourth edition.
Chicago: The American Academy of
Periodontology, 2001., 37.

ENGLISKI: parulis
NJEMAČKI: Parulis

pasivna naprava

DEFINICIJA: ortodonska naprava
koja djeluje bez primjene aktivnih
elemenata

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija
za praktičara. 2. izdanje. Zagreb:
Školska knjiga, 1979., 20.

ENGLISKI: passive appliance
NJEMAČKI: passiver
Regulierungsapparat
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu
iz "Glosarija ortodontskih pojmova"
koji je objavljen kao prilog knjizi
prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija
za praktičara" - 2. prerađeno izdanje
1979.

pasta od cinkova oksida i eugenola

DEFINICIJA: neelastična pasta koja služi
za učvršćivanje zagriznih šablona pri
određivanju međučeljusnih odnosa i
uzimanju funkcijskoga otiska
VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune
proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001.,
107.

ENGLISKI: zinc oxide eugenol paste
NJEMAČKI: Zinkoxid-Eugenol-Paste

Patauov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji obilježuje mikrocefalija, brojne mišićno-koštane malformacije te rascjepi usne i nepca

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 436.

DOPUŠTENI NAZIV: trisomija 13

ENGLJSKI: Patau's syndrome

NJEMAČKI: Patau-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Patau

patogen

DEFINICIJA: mikroorganizam koji dovodi do bolesti

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 37.

ENGLJSKI: pathogen

NJEMAČKI: Pathogen

patogeneza

DEFINICIJA: mehanizam razvoja patološkoga procesa od djelovanja etiološkoga čimbenika do nastanka izraženih funkcijskih i strukturnih poremećaja te pojave simptoma

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 656.

ENGLJSKI: pathogenesis

NJEMAČKI: Pathogenese

TALIJANSKI: patogenesi

patognomičan

DEFINICIJA: koji ima obilježja određene bolesti

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 216.

ENGLJSKI: pathognomic

NJEMAČKI: pathognomisch

patologija

DEFINICIJA: znanost o bolestima, njihovim uzrocima, postanku, razvoju, tijeku i proširenosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 312.

ENGLJSKI: pathology

NJEMAČKI: Pathologie

TALIJANSKI: patologia

patološka anatomija

DEFINICIJA: istraživanje i postavljanje dijagnoze bolesti koja je prouzročila smrt, kao i popratnih bolesti s pomoću obdukcije trupala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 30.

ENGLJSKI: pathological anatomy

NJEMAČKI: pathologische Anatomie

TALIJANSKI: anatomia patologica

patološka kalcifikacija

DEFINICIJA: patološko odlaganje mineralnih soli, ponajprije soli kalcijeva fosfata, u meka tjelesna tkiva poput kože, potkožnoga tkiva i stijenki krvnih žila

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 22.

DOPUŠTENI NAZIV: kalcinoza

PREDLOŽENI NAZIV: patološko ovapnjenje

ENGLJSKI: pathological calcification; calcinosis

NJEMAČKI: pathologische Kalzifikation; Kalzinose; pathologische Verkalkung

TALIJANSKI: calcificazione patologica; calcinosi

patološki

DEFINICIJA: koji je suprotan normalnomu i fiziološkomu, a prouzročen je bolešću ili je s njom povezan

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R.

S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 22.
ENGLESKI: pathological; pathologic
NJEMAČKI: pathologisch; krankhaft
TALIJANSKI: patologico; malato
KONTEKST: Hiperglikemija je stanje koje obilježuje patološko povišenje koncentracije glukoze u krvi. Osteoporoza čini kosti podložne patološkim prijelomima.

patološko pomicanje zuba

DEFINICIJA: pomak zuba nastao zbog narušene ravnoteže čimbenika fiziološkoga položaja zuba prouzročene parodontnom bolešću
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 474.
DOPUŠTENI NAZIV: patološka migracija zuba
ENGLESKI: pathologic tooth migration
NJEMAČKI: pathologische Zahnmigration

patološko trošenje zuba

DEFINICIJA: uznapredovalo trošenje zuba s obilnim gubitkom zubnoga tkiva koje može dovesti do oštećenja zubne pulpe
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 13.
DOPUŠTENI NAZIV: patološka abrazija zuba
ENGLESKI: pathological tooth abrasion
NJEMAČKI: pathologische Zahnabrasion

pčelinji vosak

DEFINICIJA: vosak životinjskoga podrijetla koji je sastavni dio mnogih dentalnih voskova
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfgz.hr>, 144.

DOPUŠTENI NAZIV: žuti vosak
ENGLESKI: beeswax
NJEMAČKI: Bienenwachs
LATINSKI: cera flava
TALIJANSKI: cera e d'api

pean

DEFINICIJA: instrument koji služi za zaustavljanje krvarenja i čvrsto pridržavanje tkiva
VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St. Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 76.
ENGLESKI: pean
NJEMAČKI: Pean; Peanklemme
TALIJANSKI: il Pean
KONTEKST: Pean ima držak i hvatalo koje podsjeća na kljun, a držak ima zupce kojima se može zaključati u stisnutome položaju.

pečačenje brazda

DEFINICIJA: preoblikovanje dubokoga sustava brazda ispunjavanjem brazda materijalom za pečačenje radi prevencije zubnoga karijesa
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 198.
DOPUŠTENI NAZIV: pečačenje fisura
ENGLESKI: fissure sealing
NJEMAČKI: Fissurenversiegelung
TALIJANSKI: sigillatura delle fissure

pečatni ispun

DEFINICIJA: ispun u zubu kombiniran s materijalom za prevenciju karijesa u ostatku brazda
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 200.
DOPUŠTENI NAZIV: preventivni ispun
ENGLESKI: preventive resin restoration
NJEMAČKI: Präventiv-Füllung;

Kombination von Füllung und
Versiegelung
TALIJANSKI: sigillante dentale

pečenje

DEFINICIJA: proces fuzije keramike u svrhu izradbe keramičkoga protetičkoga nadomjestka
VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 770.
ENGLISKI: firing
NJEMAČKI: Brennen
TALIJANSKI: cottura

Peesovo svrdlo

DEFINICIJA: čelični instrument za strojno uklanjanje gutaperke iz korijenskoga kanala
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 531.
DOPUŠTENI NAZIV: Largo svrdlo; svrdlo Peeso
ENGLISKI: Peeso reamer
NJEMAČKI: Peeso Bohrer
TALIJANSKI: alesatore di Peeso; il reamer di Peeso

pelagra

DEFINICIJA: nedostatak niacina klinički obilježen probavnim simptomima, poremećajima živčanoga sustava i simetričnim dermatitisom
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 302.
ENGLISKI: pellagra
NJEMAČKI: Pellagra
LATINSKI: pellagra
KONTEKST: Pelagra se u usnoj šupljini očituje crvenilom sluznice, glatkim jezikom, suhim i raspucalim usnama te žarenjem jezika.

pemfigoid

DEFINICIJA: kožna imunoposredovana subepitelna bulozna bolest obilježena odvajanjem bazalne opne
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 419.
ENGLISKI: pemphigoid
NJEMAČKI: Pemphigoid

pemfigus

DEFINICIJA: kronična autoimuna, potencijalno smrtonosna mukokutana bolest popraćena pojavom mjehura i erozija na koži i sluznicama
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 68.
ENGLISKI: pemphigus
NJEMAČKI: Pemphigus
LATINSKI: pemphigus

pemphigus foliaceus

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: autoimuna mukokutana vezikulobulozna bolest koju obilježuje intraepidermalno stvaranje mjehura, najčešće na glavi, licu i trupu
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 193.
ENGLISKI: pemphigus foliaceus
NJEMAČKI: Pemfigus foliaceus
TALIJANSKI: pemfigo foliaceo
NAPOMENA: U usnoj šupljini, koja je rijetko zahvaćena bolešću *pemphigus foliaceus*, promjene se očituju malim površinskim erozijama.

pemphigus vegetans

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: rijedak oblik pemfigusa

u kojemu erodirana područja sluznice pokazuju sklonost cijeljenju stvaranjem vegetacija hiperplastičnoga granulacijskog tkiva

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 71.

ENGLNESKI: pemphigus vegetans

NJEMAČKI: Pemphigus vegetans

penem

DEFINICIJA: antibiotik iz skupine beta-laktama koji sadržava dva beta-laktamska prstena sa zajedničkom karbapenemskom jezgrom

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 69.

ENGLNESKI: penem

NJEMAČKI: Penem

penicilin

DEFINICIJA: antibakterijska tvar dobivena iz plijesni roda *Penicillium*, koja je jedan od najdjelotvornijih antimikrobnih agensa i djeluje baktericidno tako da bakterijskoj stanici smanjuje čvrstoću

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 62.

ENGLNESKI: penicillin

NJEMAČKI: Penicillin; Penizillin

penicilinaza

DEFINICIJA: enzim koji razgrađuje beta-laktamski prsten, a luče ga neke bakterije

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 65.

DOPUŠTENI NAZIV: beta-laktamaza

ENGLNESKI: penicillinase

NJEMAČKI: Penizillinase

penicilioza

DEFINICIJA: bolest prouzročena gljivicom *Penicillium marneffei* koja se pojavljuje u imunodeficijentnih bolesnika u jugoistočnoj Aziji

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 215.

ENGLNESKI: penicilliosis

NJEMAČKI: Penizilliose

TALIJANSKI: penicilliosi

NAPOMENA: Klinički se razlikuje žarišni i diseminirani oblik penicilioze.

Pojava oralnih lezija u penicilinozi varira od 2 do 16 %, a klinički izgledaju kao čvorići sjajne površine koji egzulceriraju, uz moguće probijanje tvrdoga nepca.

pepsin

DEFINICIJA: kisela proteinaza koju izlučuju želučane žlijezde u obliku pepsinogena

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 315.

ENGLNESKI: pepsin

NJEMAČKI: Pepsin

TALIJANSKI: pepsina

peptički vrijed

DEFINICIJA: dobroćudni vrijed epitela sluznice želuca ili dvanaesnika

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 393.

DOPUŠTENI NAZIV: peptički ulkus

ENGLNESKI: peptic ulcer

NJEMAČKI: Magengeschwür

TALIJANSKI: ulcera peptica

peptidoglikan

DEFINICIJA: glavna strukturna sastavnica bakterijske stanične opne
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 38.
ENGLISKI: peptidoglycan
NJEMAČKI: Peptidoglycan

Peptococcus subspecies

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: gram-pozitivne nepokretne anaerobne bakterije koje se pojavljuju u nepravilnim skupinama
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 38.
ENGLISKI: Peptococcus subspecies
NJEMAČKI: Peptococcus subspecies

Peptostreptococcus subspecies

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: gram-pozitivne nepokretne anaerobne bakterije koje se pojavljuju u lancima
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 38.
ENGLISKI: Peptostreptococcus subspecies
NJEMAČKI: Peptostreptococcus subspecies

per primam

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: cijeljenje rane bez infekcija i stvaranja ožiljaka
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 317.
ENGLISKI: per primam
NJEMAČKI: per primam; primär heilend
TALIJANSKI: per prima intenzione; per primam

per secundam

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: produljeno cijeljenje rane nakon infekcije
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 317.
ENGLISKI: per secundam
NJEMAČKI: per secundam; sekundär heilend
TALIJANSKI: per seconda intenzione; per secundam
NAPOMENA: Rubovi rane ne dodiruju se pri cijeljenju.

periapikalna aktinomikoza

DEFINICIJA: zaraza periapikalnoga područja zuba prouzročena bakterijama roda *Actinomyces*
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 482.
ENGLISKI: periapical actinomycosis
NJEMAČKI: periapikale Aktinomykose

periapikalna cementna displazija

DEFINICIJA: displazija koja se pojavljuje asimptomatski uz vrhove korijena donjih sjekutića i obično je slučajna rendgenski nalaz koji nakon prvotna nepravilna prosvjetljenja daje sliku sklerotičnoga zubnoga tkiva
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 161.
ENGLISKI: periapical cementum dysplasia
NJEMAČKI: periapikale Zementdysplasie
TALIJANSKI: displasia cementizia periapicale
NAPOMENA: Periapikalna cementna displazija češće se pojavljuje u žena.

periapikalna osteoskleroza

DEFINICIJA: pojačana mineralizacija kosti u području vrška korijena asimptomatskoga vitalnog zuba

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 29.

ENGLJSKI: periapical osteosclerosis

NJEMAČKI: periapikale Osteosklerose

TALIJANSKI: osteosclerosi periapicale

periapikalni

DEFINICIJA: koji okružuje vršak zuba, uključujući parodontnu svezu i alveolnu kost

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 38.

ENGLJSKI: periapical

NJEMAČKI: periapikal

NAPOMENA: Naziv se odnosi na tkiva koja okružuju vršak zuba.

perifaringealni prostor

DEFINICIJA: prostor oko ždrijela, koji se dijeli na parafaringealni i zaždrijelni prostor

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 579.

ENGLJSKI: peripharyngeal space

NJEMAČKI: Spatium peripharyngeum

LATINSKI: spatium peripharyngeum

periferni živčani sustav

DEFINICIJA: živčani sustav koji čine živci glave, tijela, okrajina i udova, a sa središnjim živčanim sustavom služi za svjesna zapažanja, voljne kretnje i ujedinjavanje podataka

VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i osjetila: Priručni anatomske atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 2.

ENGLJSKI: peripheral nervous system

NJEMAČKI: perifäres Nervensystem

TALIJANSKI: sistema nervoso periferico

periglottis

DEFINICIJA: mukozna jezična opna

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1315.

ENGLJSKI: periglottis

periimplantantni plak

DEFINICIJA: biofilm iz područja žlijeba oko usatka

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 98.

ENGLJSKI: peri-implant plaque

NJEMAČKI: periimplantärer Plaque

periimplantatni mukozitis

DEFINICIJA: mukozitis koji je ograničen samo na meka tkiva oko usatka

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Osnove dentalne implantologije. Zagreb: Školska knjiga, 2002., 78.

ENGLJSKI: periimplant mucositis

NJEMAČKI: periimplantäre Mukositis

periimplantitis

DEFINICIJA: upalne promjene mekih tkiva uz gubitak periimplantatne kosti prouzročene bakterijskom zarazom i lokalnim biomehaničkim čimbenicima

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Osnove dentalne implantologije. Zagreb: Školska knjiga, 2002., 78.

ENGLJSKI: periimplantitis

NJEMAČKI: Periimplantitis

perikimata

DEFINICIJA: brazda na površini zubne cakline koja odgovara završetku crte rasta

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 111.

ENGLISKI: perikymata
NJEMAČKI: Perikymata
TALIJSKI: perikimata

perikoronarni apsces

DEFINICIJA: apsces koji nastaje kao posljedica upale retrokoronarnoga gingivnog džepa oko krune djelomice iznikla zuba, a najčešće se pojavljuje u području donjega trećeg kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T. Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 117.

ENGLISKI: pericoronal abscess
NJEMAČKI: perikoronaler Abszess
TALIJSKI: ascesso pericoronale

perikoronitis

DEFINICIJA: lokalizirana akutna gnojna upala oko zuba koji nije potpuno niknuo

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 260.

DOPUŠTENI NAZIV: perikoronalni apsces; operkultitis

ENGLISKI: operculitis; perikoronitis
NJEMAČKI: Perikoronitis
TALIJSKI: pericoronite

perimandibularan

DEFINICIJA: koji se nalazi oko donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 316.

ENGLISKI: perimandibular
NJEMAČKI: perimandibulär
TALIJSKI: perimandibolare

perimandibularni apsces

DEFINICIJA: apsces smješten u podčeljusnoj i podjezičnoj loži donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska

naklada, 1991., 241.

ENGLISKI: perimandibular abscess
LATINSKI: abscessus perimandibularis
TALIJSKI: ascesso perimandibolare

perimizij

DEFINICIJA: vezivno tkivo koje u obliku tankih ovojnica obavija i odjeljuje snopove mišićnih vlakana unutar koštanoga mišića

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 192.

ENGLISKI: perimysium
NJEMAČKI: Perimysium
LATINSKI: perimysium; perimysium internum
TALIJSKI: perimio

perimoliza

DEFINICIJA: dekalifikacija zuba izazvana izloženošću želučanim kiselinama koja se pojavljuje u pacijenata koji često povraćaju

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1315.

ENGLISKI: perimolysis
NAPOMENA: Perimoliza je često vidljiva u pacijenata s anoreksijom i bulimijom.

periodontoblastni prostor

DEFINICIJA: prostor u dentinu između odontoblastnoga nastavka i stijenke cjevčice ispunjen tkivnom tekućinom

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 47.

NEPREPORUČENI NAZIV: periodontoblastički prostor

ENGLESKI: periodontoblastic space
NJEMAČKI: periodontoblastischer Raum

periostalno okoštavanje

DEFINICIJA: unutarembransko okoštavanje koje se odvija na osnovi vezivne koštane ovojnice
VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 147.
NEPREPORUČENI NAZIV: periostalna osifikacija

ENGLESKI: periostal ossification
NJEMAČKI: periostale Ossifikation
TALIJANSKI: ossificazione periostale

periostitis

DEFINICIJA: upala vezivnoga tkiva koje okružuje kost
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1318.
ENGLESKI: periostitis

peritonejska dijaliza

DEFINICIJA: dijaliza u kojoj se za uklanjanje dušikovih i toksičnih proizvoda metabolizma upotrebljava opna potrbušnice
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 422.
ENGLESKI: peritoneal dialysis
NJEMAČKI: Peritonealdialyse
TALIJANSKI: dialisi peritoneale

peritubularni dentin

DEFINICIJA: visoko mineralizirani dentin koji leži tik uz odontoblastne nastavke i oblaže stijenku dentinskoga kanalića
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 22.

ENGLESKI: peritubular dentine
NJEMAČKI: peritubuläres Dentin
TALIJANSKI: dentina peritubulare

perkutan

DEFINICIJA: koji prodire kroz kožu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 316.
ENGLESKI: percutan
NJEMAČKI: perkutan
TALIJANSKI: percutaneo

pernazalan

DEFINICIJA: koji se uzima kroz nos
VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 1035.
ENGLESKI: pernasal
NJEMAČKI: pernasal
LATINSKI: per nasum
TALIJANSKI: per via nasale

perniciozna anemija

DEFINICIJA: najčešći oblik megaloblastične anemije prouzročen manjkom i disfunkcijom unutarnjega čimbenika zbog oštećenja parijetalnih stanica želučane sluznice
VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 314.
ENGLESKI: pernicious anaemia
NJEMAČKI: perniziöse Anämie
TALIJANSKI: anemia perniciosa

peroksidaza

DEFINICIJA: oksidoreduktaza koja djeluje na vodikov peroksid kao primatelj elektrona
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 317.
ENGLESKI: peroxidase
NJEMAČKI: Peroxidase
TALIJANSKI: perossidasi

peroralan

DEFINICIJA: koji se uzima kroz usta

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 317.

ENGLESKI: peroral

NJEMAČKI: peroral

LATINSKI: per os

TALIJANSKI: per via orale

NAPOMENA: Naziv se odnosi na primjenu lijekova.

peta ždrijelna vreća

DEFINICIJA: ždrijelna vreća koja se obično smatra dijelom četvrte ždrijelne vreće i osnova je za razvoj parafolikularnih stanica štitnjače

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 322.

ENGLESKI: fifth pharyngeal pouch

NJEMAČKI: fünfte Schlundtasche

TALIJANSKI: quinta tasca faringea

petehija

DEFINICIJA: sitna, purpurnocrvena točkasta promjena u samoj razini kože ili sluznice, promjera od 1 do 2 mm, nastala intradermnim ili submukoznim krvarenjem

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 669.

ENGLESKI: petechia

NJEMAČKI: Petechie

LATINSKI: petechia

peteljasti režanj

DEFINICIJA: kirurški režanj s bočnim rasteretnim rezovima

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 594.

ENGLESKI: pedicle flap

NJEMAČKI: gestielter Lappen

peti ždrijelni luk

DEFINICIJA: ždrijelni luk koji je u ljudskome embriju rudimentaran i varijabilan, pojavljuje se prolazno tijekom embrijskoga razdoblja i ne služi kao osnova za razvoj trajnih anatomskih struktura

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 317.

ENGLESKI: fifth pharyngeal arch

NJEMAČKI: fünfter Pharyngealbogen

Peutz-Jeghersov sindrom

DEFINICIJA: autosomno dominantno nasljedna bolest koja se očituje polipozom probavnoga trakta uz pojavu pjega na koži oko usta, na usnama, usnoj sluznici te na distalnome dijelu prstiju ruke i palcima stopala

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 133.

ENGLESKI: Peutz-Jeghers syndrome

NJEMAČKI: Peutz-Jeghers-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Peutz-Jeghers

Peyerove ploče

DEFINICIJA: ovalne izbočine limfnoga tkiva na sluznici koje se od ostale površine razlikuju bojom ili građom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 317.

ENGLESKI: Peyer's patches

NJEMAČKI: Peyersche Plaques

TALIJANSKI: placche di Peyer

pH-vrijednost sline

DEFINICIJA: pokazatelj kiselosti ili bazičnosti sline, prosječne vrijednosti 6 – 6,5

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 52.

DOPUŠTENI NAZIV: salivarni pH
ŽARGONIZAM: pH sline
ENGLISKI: salivary pH
NJEMAČKI: Speichel-pH-Wert
TALIJANSKI: ph salivare

Pierre-Robinov sindrom

DEFINICIJA: skup urođenih anomalija među kojima dominiraju mikrognatija, glosoptoza i rascjep nepca

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 369.

ENGLISKI: Pierre-Robin syndrome
NJEMAČKI: Pierre-Robin-Syndrom
TALIJANSKI: sindrome di Pierre Robin

pigment

DEFINICIJA: boja ili tvar različita kemijskoga sastava koja se nalazi u tkivima u obliku zrnaca, kapljica ili kristala, a obično je vezana s bjelančevinama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 318.

ENGLISKI: pigment
NJEMAČKI: Pigment

pigmentacija

DEFINICIJA: taloženje pigmenta u koži, sluznici i organima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 318.

ENGLISKI: pigmentation
NJEMAČKI: Pigmentation

pigmentirani lihen planus

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: rijedak oblik oralnoga lihena koji se uz tipične lihenoidne hiperkeratotične promjene na sluznici očituje i smeđim mrljastim pigmentacijama zbog porasta melanogeneze

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 133.

ENGLISKI: pigmented lichen planus
NJEMAČKI: pigmentiertes Lichen planus

TALIJANSKI: lichen planus orale pigmentato

pigmentna kseroderma

DEFINICIJA: autosomno recesivna kožna bolest koju obilježuje preosjetljivost na ultraljubičaste zrake zbog smetnja u obnovljivome mehanizmu DNK-a

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A.
 Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 77.

ENGLISKI: xeroderma pigmentosum
NJEMAČKI: Xeroderma pigmentosa
TALIJANSKI: xeroderma pigmentosa
NAPOMENA: U pigmentnoj kserodermi na usni, jeziku, nepcu i gingivi moguće je pronaći teleangiektazije, vrjedove, leukoplakiju i karcinom već u tinejdžerskoj dobi. Osim toga, kontraindicirano je stavljati ispune koji se stvrđuju s pomoću ultraljubičastoga svjetla.

Pindborgov tumor

DEFINICIJA: dobroćudni odontogeni tumor lokalno agresivnih značajka poput ameloblastoma

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 319.

DOPUŠTENI NAZIV: kalcificirajući epitelni odontogeni tumor

ENGLISKI: calcifying epithelial odontogenic tumour; Pindborg tumour

NJEMAČKI: kalzifizierender epithelialer odontogener Tumor; Pindborg-Tumor

TALIJANSKI: tumore di Pindborg

piogen

DEFINICIJA: koji potiče stvaranje gnoja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 43.

ENGLESKI: pyogenic

NJEMAČKI: pyogen

piogeni granulom

DEFINICIJA: lokalizirana masa izrazito vaskulariziranoga tkiva koje nastaje kao pretjeran odgovor na plak

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 202.

ENGLESKI: pyogenic granuloma

NJEMAČKI: pyogenes Granulom

pirogen

DEFINICIJA: koji prouzročuje vrućicu radi liječenja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 319.

ENGLESKI: pyrogenic

NJEMAČKI: pyrogen

pirometar

DEFINICIJA: termoelement koji se upotrebljava za nadziranje temperature u pećima za žarenje i predgrijanje

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 43.

ENGLESKI: pyrometer

NJEMAČKI: Pyrometer

TALIJANSKI: piometro

pivot-udlaga

DEFINICIJA: udlaga načinjena od tvrdoga akrilata koja pokriva jedan zubni luk i obično omogućuje samo po jedan posteriorni kontakt u svakome kvadrantu

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 530.

PREDLOŽENI NAZIV: glavna udlaga

ENGLESKI: pivot splint

NJEMAČKI: Pivotschiene

NAPOMENA: Pivot-udlaga u prvome je redu razvijena da bi djelovala na smanjenje intraartikularnoga pritiska i na taj način rasteretila površine zgloba.

placebo

DEFINICIJA: inaktivna tvar ili preparat bez terapijskoga učinka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 319.

DOPUŠTENI NAZIV: slijepi preparat

ENGLESKI: placebo

NJEMAČKI: Placebo; Plazebo;

Blindpräparat; Scheinmedikament

plagiocefalija

DEFINICIJA: asimetričan otklon u rastu lubanje prouzročen jednostranom kraniosinostozom

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 137.

ENGLESKI: plagiocephalia

NJEMAČKI: Plagiocephalie

LATINSKI: plagiocephalia

plakoda

DEFINICIJA: ograničeno zadebljanje embrijskoga epitela koje služi kao osnova za razvoj određenoga tkiva ili organa

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 331.

ENGLESKI: placode

NJEMAČKI: Plakode

TALIJANSKI: placode

platinska folija

DEFINICIJA: folija načinjena od plemenite kovine koja se upotrebljava u tehnikama lemjenja i pri izradbi keramičkih nadomjestaka

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 802.

ENGLNESKI: platinum foil

NJEMAČKI: Platinfolie

TALIJANSKI: lamina di platino

plavi madež

DEFINICIJA: madež koji nastaje iz melanocita u vezivnome tkivu, kad krvne žile iznad njega potiskuju smeđu boju melanina, a može nastati unutar kože ili sluznice, uključujući usnu sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 131.

DOPUŠTENI NAZIV: plavi nevus

ENGLNESKI: blue nevus

NJEMAČKI: blauer Naevus

plazmastanična upala usana

DEFINICIJA: rijetka upala usana nepoznata uzroka obilježena gustim infiltratom plazma-stanica, koja se očituje difuznim crvenilom s blagim otokom crvenila donje usne

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 134.

DOPUŠTENI NAZIV: plazmastanični heilitis

ENGLNESKI: plasma-cell cheilitis

NJEMAČKI: Cheilitis plasmacellularis

LATINSKI: cheilitis plasmacellularare

TALIJANSKI: cheilite plasmacellularare

plazmastanični gingivitis

DEFINICIJA: gingivitis obilježen gustim infiltratom plazma-stanica u vezivno

tkivo gingive

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 116.

ENGLNESKI: plasma cell gingivitis

NJEMAČKI: plasmazelluläre Gingivitis

TALIJANSKI: gengivite plasmacellularare

plazmid

DEFINICIJA: izvankromosomalna struktura bakterijskih stanica koja nosi gene važne za replikaciju same stanice

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 41.

ENGLNESKI: plasmid

NJEMAČKI: Plasmid

plejotropija

DEFINICIJA: mogućnost očitovanja genskoga poremećaja u različitoj mjeri u različitim tkivima

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 65.

ENGLNESKI: pleiotropy

NJEMAČKI: Pleiotropie

TALIJANSKI: pleiotropia

KONTEKST: Plejotropija se može očitovati kao poremećaj kolagena u *osteogenesis imperfecta* koji dovodi do lomova u dugim kostima i poremećaja u građi zuba.

pleksiformni neurofibrom

DEFINICIJA: neurofibrom u obliku mreže koja zahvaća brojne živčane ovojnice tvoreći difuznu masu zadebljanih živaca

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 395.

ENGLNESKI: plexiform neurofibroma

NJEMAČKI: plexiformes Neurofibrom

TALIJANSKI: neurofibroma plessiforme

plemenita kovina

DEFINICIJA: kovina koja se pri grijanju, lijevanju i/ili lemljenju opire oksidaciji, gubitku boje i koroziji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 262.

DOPUŠTENI NAZIV: plemeniti metal
ENGLESKI: noble metal; precious metal
NJEMAČKI: Edelmetall
TALIJANSKI: metallo prezioso

plemenita slitina

DEFINICIJA: slitina u čijem je sastavu barem 25 % plemenite kovine

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 365.

DOPUŠTENI NAZIV: plemenita legura
ENGLESKI: noble alloy
NJEMAČKI: Edellegerung

pločasta proteza

DEFINICIJA: proteza koja se sastoji od jednoga sedla ili više njih i jezične akrilatne ili metalne ploče u kojoj su bezubi jednostrani ili dvostrani alveolni grebena spojeni s pločom jezičnom stranom prednjih zuba 2 – 3 mm ispod gingivnoga ruba

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 104.

ENGLESKI: plate denture
NJEMAČKI: Plattenprothese

plućna embolija

DEFINICIJA: embolija koja nastaje zbog začepljenja plućnih arterija krvnim ugruškom

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 358.

ENGLESKI: pulmonary embolism
NJEMAČKI: Lungenembolie
TALIJANSKI: embolia polmonare

KONTEKST: Pri pružanju stomatološke skrbi potrebno je imati na umu da se bolesnik s plućnom embolijom liječi oralnim antikoagulansima.

Plummer-Vinsonov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji obuhvaća disfagiju kao posljedicu suženja jednjaka, sideropeničnu anemiju i glositis, a moguća je i blijedo žuta boja sluznice i kože, suha koža, koilonihija i splenomegalija

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 405.

DOPUŠTENI NAZIV: histerična disfagija
ENGLESKI: Plummer-Vinson syndrome
NJEMAČKI: Plummer-Vinson-Syndrom
TALIJANSKI: sindrome di Plummer-Vinson

NAPOMENA: U ustima se vidi karakterističan gladak, atrofičan i crven jezik, a često i angularni heilitis i kserostomija.

pobočna štitasto-jezična sveza

DEFINICIJA: zadržavanje stražnjega ruba štitasto-jezične opne koje se proteže od stražnjega kraja velikih rogova jezične kosti do vrška gornjih rogova štitaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralni tirohoidni ligament
ENGLESKI: lateral thyrohyoid ligament
LATINSKI: ligamentum thyrohyoideum laterale
TALIJANSKI: legamento tiroideo laterale

pobol

DEFINICIJA: čestoća pojave neke bolesti na određenome području
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 270.

DOPUŠTENI NAZIV: morbiditet

ENGLESKI: morbidity

NJEMAČKI: Krankhaftigkeit; Krankheitsziffer; Morbidität

TALIJANSKI: morbosita

NAPOMENA: Pobol pokazuje brojni odnos između bolesnih i zdravih jedinki.

početna karijesna lezija

DEFINICIJA: karijesna lezija koja se pojavljuje na plohamu na kojima nije bilo karijesnih promjena, histološki obilježena uznapređovalom demineralizacijom bez kavitacije

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 220.

DOPUŠTENI NAZIV: inicijalna karijesna lezija; rana karijesna lezija

ENGLESKI: initial carious lesion

NJEMAČKI: kariöse Initialläsion

TALIJANSKI: lesione cariosa iniziale

podbradna arterija

DEFINICIJA: ogranak lične arterije koji donosi krv za podčeljusnu žlijezdu slinovnicu i mišiće iznad jezične kosti

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 273.

DOPUŠTENI NAZIV: submentalna arterija

ENGLESKI: submental artery

NJEMAČKI: Arteria submentalis

LATINSKI: arteria submentalis

TALIJANSKI: arteria submentale

podbradna kapa

DEFINICIJA: ekstraoralna naprava koja služi za ispravljanje ortodontskih anomalija

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija

za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 21.

ENGLESKI: chin cap

NJEMAČKI: Kopfkinnkappe

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

podbradni

DEFINICIJA: koji je ispod brade

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 388.

DOPUŠTENI NAZIV: submentalni

ENGLESKI: submental

NJEMAČKI: submental

TALIJANSKI: sottomentale

podčeljusna udubina

DEFINICIJA: udubina na unutarnjoj strani donjočeljusnoga trupa na kojoj je uloženi dio podčeljusne žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

ENGLESKI: submandibular fossa

NJEMAČKI: Fovea submandibularis

LATINSKI: fovea submandibularis

TALIJANSKI: fossa submandibolare

podčeljusna žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: velika parna mješovita, pretežno serozna žlijezda slinovnica smještena duž unutarnje strane stražnje polovice tijela donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 343.

DOPUŠTENI NAZIV: submandibularna žlijezda

NEPREPORUČENI NAZIV: podvilična žlijezda

ENGLISKI: submandibular gland

NJEMAČKI: Submandibulardrüse;

Unterkieferdrüse;

Unterkieferspeicheldrüse

LATINSKI: glandula submandibularis

NAPOMENA: Podčeljusna žlijezda

slinovnica izvodnim je kanalom

povezana s usnom šupljinom.

podčeljusni živčani čvor

DEFINICIJA: parasimpatički živčani čvor u kojemu se prespajaju vlakna za inervaciju podčeljusne žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 492.

DOPUŠTENI NAZIV: submandibularni ganglij; podčeljusni ganglij

ENGLISKI: submandibular ganglion;

ganglion submandibulare

NJEMAČKI: Unterkieferganglion

LATINSKI: ganglion submandibulare

TALIJANSKI: ganglio sottomandibolare

podizač gornje usne

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od donjega ruba medijalnoga očnog kuta do kože središnjeg dijela gornje usne i nosnoga krila, služi za podizanje gornje usne i nosnoga krila te širenje nosnica

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 141.

ENGLISKI: elevator muscle of upper lip

NJEMAČKI: Oberlippenheber

LATINSKI: musculus levator labii superioris

TALIJANSKI: muscolo elevatore del labbro superiore

podizač usnoga kuta

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od očnjačke udubine do kože usnenoga spojišta, služi za

prevlačenje gornje usne prema gore i bočno

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 142.

ENGLISKI: levator anguli oris

NJEMAČKI: Musculus levator anguli oris

LATINSKI: musculus levator anguli oris

TALIJANSKI: muscolo elevatore dell'angolo della bocca; muscolo canino

podizanje dna gornjočeljusnoga sinusa

DEFINICIJA: kirurški postupak uvećanja kosti zadnjega dijela gornje čeljusti radi postavljanja zubnih usadaka zbog izražene pneumatizacije gornjočeljusnoga sinusa ili alveolne razgradnje

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St.Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 336.

DOPUŠTENI NAZIV: podizanje dna maksilarnoga sinusa

ŽARGONIZAM: sinus lift

ENGLISKI: maxillary sinus floor elevation

NJEMAČKI: Sinusboden-Elevation

podizanje sinusa

DEFINICIJA: oralnokirurški zahvat kojim se u gornjočeljusni sinus postavlja sintetička kost da bi se mogao postaviti usadak

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St.Louis: Mosby, 1999., 549.

ENGLISKI: sinus lifting

NJEMAČKI: Sinuslift; Sinusbodenelevation

TALIJANSKI: elevazione del seno mascellare

podjezična arterija

DEFINICIJA: ogranak jezične arterije koji služi za opskrbu dna usne šupljine i podjezične žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 273.

DOPUŠTENI NAZIV: sublingvalna arterija

ENGLJSKI: sublingual artery

NJEMAČKI: Unterzungenerterie

LATINSKI: arteria sublingualis

TALIJSKI: arteria sublinguale

podjezična bradavica

DEFINICIJA: zadebljanje sluznice na prednjemu kraju podjezičnoga nabora koji označuje mjesto otvaranja izvodnoga kanala podčeljusne i velikoga izvodnog kanala podjezične žlijezde slinovnice u usnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 343.

DOPUŠTENI NAZIV: podjezična kvržica; podjezična papila

ENGLJSKI: sublingual caruncula;

sublingual papilla

NJEMAČKI: Hungerwarze

LATINSKI: caruncula sublingualis

TALIJSKI: caruncola sublinguale;

papilla sublinguale

podjezična vena

DEFINICIJA: vena koja prati podjezičnu arteriju

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: sublingvalna vena

ENGLJSKI: sublingual vein

NJEMAČKI: Unterzungenvene

LATINSKI: vena sublingualis

TALIJSKI: vena sublinguale

podjezična žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: velika parna mješovita, pretežno mukozna žlijezda slinovnica smještena ispod jezika na dnu usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 343.

DOPUŠTENI NAZIV: sublingvalna žlijezda

ENGLJSKI: sublingual gland

NJEMAČKI: Unterzungenspeicheldrüse

LATINSKI: glandula sublingualis

podjezični

DEFINICIJA: koji je na području ili tkivu koje se nalazi ispod jezika

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 388.

DOPUŠTENI NAZIV: sublingvalni

ENGLJSKI: sublingual

NJEMAČKI: sublingual; unter der

Zunge

TALIJSKI: sublinguale

podjezični mišići

DEFINICIJA: mišići koji učvršćuju jezičnu kost za prsnu kost, a obavija ih srednji list vratne ovojnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: infrahoidni mišići;

mišići ispod jezične kosti

ENGLJSKI: infrahyoid muscles

NJEMAČKI: Musculi infrahyoidei

LATINSKI: musculi infrahyoidei

TALIJSKI: muscoli infraioidei

podjezični nabor

DEFINICIJA: nabor sluznice

podjezičnoga područja koji tvori

gornji rub podjezične žlijezde
slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 343.

NEPREPORUČENI NAZIV: sublingvalna plika

ENGLNESKI: sublingual fold; sublingual plica

NJEMAČKI: Unterzungenfalte

LATINSKI: plica sublingualis

TALIJANSKI: piega sublinguale; plica sublinguale

podjezični živac

DEFINICIJA: motorički moždani živac koji inervira vanjske i unutarnje jezične mišiće

VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i osjetila: Priručni anatomske atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 104.

NEPREPORUČENI NAZIV: hipoglosalni živac

ENGLNESKI: hypoglossal nerve

NJEMAČKI: Unterzungennerv

LATINSKI: nervus hypoglossus

TALIJANSKI: nervo ipoglossale

podjezični živčani čvor

DEFINICIJA: živčani čvor u kojemu se prespajaju parasimpatička vlakna ličnoga živca za podjezičnu žlijezdu slinovnicu i jezične žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 492.

DOPUŠTENI NAZIV: sublingvalni ganglij; podjezični ganglij

ENGLNESKI: sublingual ganglion; ganglion sublinguale

NJEMAČKI: Unterzungenganglion

LATINSKI: ganglion sublinguale

TALIJANSKI: ganglio sottolinguale

podlaganje

DEFINICIJA: postupak nanošenja akrilata na bazu proteze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 321.

ENGLNESKI: rebase

NJEMAČKI: Rebasierung; Unterfütterung

podočna brazda

DEFINICIJA: brazda koja započinje u stražnjemu dijelu očne strane gornje čeljusti i završava u podočnome kanalu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: infraorbitalna brazda

ENGLNESKI: infra-orbital groove

NJEMAČKI: infraorbitaler Sulkus

LATINSKI: sulcus infraorbitalis

TALIJANSKI: solco infraorbitale

podočni kanal

DEFINICIJA: vodoravni kanal od čeljusnoga do podočnoga otvora
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: infraorbitalni kanal

ENGLNESKI: infra-orbital canal

NJEMAČKI: Infraorbitalkanal

LATINSKI: canalis infraorbitalis

TALIJANSKI: canale infraorbitale

podočni rub

DEFINICIJA: prednji rub očne strane gornje čeljusti koji čini donje omeđenje očne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: infraorbitalni rub

ENGLESKI: infra-orbital margin

NJEMAČKI: Infraorbitalrand

LATINSKI: margo infraorbitalis

TALIJANSKI: bordo infraorbitale

podočni šav

DEFINICIJA: spoj između jagodične kosti i gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Sobotta, J. Atlas anatomije čovjeka. Zagreb: Naklada Slap, 2007., 35.

DOPUŠTENI NAZIV: jagodično-gornjočeljusni šav; infraorbitalni šav

ENGLESKI: zygomaticomaxillary suture

NJEMAČKI: Sutura infraorbitalis

LATINSKI: sutura zygomaticomaxillaris;

sutura infraorbitalis

TALIJANSKI: sutura zigomatico-

mascellare

podočni živac

DEFINICIJA: završna grana gornjočeljusnoga živca koja inervira kožu prednjega dijela obraza, donje vjeđe, bočne nosne površine i gornje usnice, na kojoj opskrbljuje i sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 309.

DOPUŠTENI NAZIV: infraorbitalni živac

ENGLESKI: infra-orbital nerve; nervus infraorbitalis

NJEMAČKI: Unteraugennerv

LATINSKI: nervus infraorbitalis

TALIJANSKI: nervo infraorbitale

podorbitalna arterija

DEFINICIJA: ogranak krilno-nepčanoga dijela gornjočeljusne arterije

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente

opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: infraorbitalna arterija

ENGLESKI: infra-orbital artery

NJEMAČKI: Unteraugenhöhlenarterie

LATINSKI: arteria infraorbitalis

TALIJANSKI: arteria infraorbitale

područje bogato stanicama

DEFINICIJA: histološki sloj zubne pulpe smješten ispod sloja siromašnog stanicama, s velikim brojem stanica i krvnih žila

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure and function. St. Louis: Mosby, 1998., 215.

ENGLESKI: cell-rich zone

NJEMAČKI: zellenreiche Zone

TALIJANSKI: zona ricca di cellule

područje jetkane cakline

DEFINICIJA: demineralizirana površina cakline nakon nanošenja fosforne kiseline

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 408.

DOPUŠTENI NAZIV: zona jetkane cakline

ENGLESKI: zone etching

TALIJANSKI: zona di smalto

mordenzato

područje kvalitativnih pora

DEFINICIJA: područje ispod jetkane površine cakline debljine oko 20µm

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 408.

DOPUŠTENI NAZIV: zona kvalitativnih pora

ENGLESKI: qualitative porous zone

TALIJANSKI: zona di pori qualitativi

područje kvantitativnih pora

DEFINICIJA: demineralizirano područje koje se nalazi ispod kvalitativne zone

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 408.

DOPUŠTENI NAZIV: zona kvantitativnih pora

ENGLJSKI: quantitative porous zone

TALIJSKI: zona di pori quantitativi

područje siromašno stanicama

DEFINICIJA: sloj zubne pulpe siromašan stanicama, smješten ispod odontoblastičkoga sloja

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure and function. St. Louis: Mosby, 1998., 231.

ENGLJSKI: cell-free zone

NJEMAČKI: zellenfreie Zone

TALIJSKI: zona povera di cellule

podsluznica

DEFINICIJA: sloj pod sluznicom koji čini gušće vezivno tkivo, krvne i limfne žile i živčani splet, a može sadržavati i žlijezde i limfno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 283.

DOPUŠTENI NAZIV: submukoza

ENGLJSKI: submucosa

NJEMAČKI: submuköse

Bindegewebsschicht;

Unterschleimhautschicht

LATINSKI: tunica submucosa

TALIJSKI: sottomucosa

podsljepoočna jama

DEFINICIJA: udubina ispod sljepoočne jame

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 42.

DOPUŠTENI NAZIV: infratemporalna

udubina

ENGLJSKI: infratemporal fossa

NJEMAČKI: Unterschläfenngarbe

LATINSKI: fossa infratemporalis

TALIJSKI: fossa infratemporale

podsljepoočna strana gornje čeljusti

DEFINICIJA: stražnja strana gornječeljusnoga trupa koja gleda prema podsljepoočnoj jami

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: infratemporalna strana maksile

ENGLJSKI: infratemporal surface of maxilla

NJEMAČKI: Facies infratemporalis maxillae

LATINSKI: facies infratemporalis maxillae

podušna žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: velika parna serozna žlijezda slinovnica smještena ispred i ispod uške

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: parotida; parotidna žlijezda slinovnica; doušna žlijezda

NEPREPORUČENI NAZIV: zaušna žlijezda

ENGLJSKI: parotid gland

NJEMAČKI: Ohrspeicheldrüse

LATINSKI: glandula parotidea;

glandula parotis

NAPOMENA: Podušna žlijezda

slinovnica izvodnim je kanalom povezana s usnom šupljinom.

pagrešna morfogeneza

DEFINICIJA: razvoj nekoga organa ili strukture na pogrešnome mjestu

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 164.

DOPUŠTENI NAZIV: aberantna morfogeneza

ENGLESKI: aberrant morphogenesis

NJEMAČKI: aberrante Morphogenese

pojedinna doza

DEFINICIJA: količina lijeka koja se bolesniku daje odjednom

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 23.

DOPUŠTENI NAZIV: jednokratna doza

ENGLESKI: single dose

NJEMAČKI: Einzeldosis

LATINSKI: dosis singula

TALIJANSKI: dose singola

pojedinna maksimalna doza

DEFINICIJA: najveća količina lijeka koja uzeta odjednom ne prouzročuje toksične pojave

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 23.

ENGLESKI: maximal single dose

NJEMAČKI: Einzelmaximaldosis

LATINSKI: dosis maxima singula

TALIJANSKI: dose singola maximal

pokosnica

DEFINICIJA: sloj vezivnoga tkiva koji

oblaže vanjsku površinu kosti

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 145.

DOPUŠTENI NAZIV: periost

ENGLESKI: periosteum

NJEMAČKI: Beinhaut; Knochenhaut; Periost

LATINSKI: periosteum

TALIJANSKI: periosto

NAPOMENA: Pokosnica pričvršćuje mišiće za kost i sadrži stanice koje se mogu diferencirati u osteoblaste.

pokrovna proteza

DEFINICIJA: mobilna proteza koja pokriva barem jedan zub i djelomice se podupire na jednome zubu ili više njih, na korijenima zuba i/ili zubnim usadcima

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 967.

ENGLESKI: overdenture; overlay denture; overlay prosthesis; superimposed prosthesis

NJEMAČKI: Deckprothese

TALIJANSKI: protesi overlay

pokrovni vijak

DEFINICIJA: mehaničko sredstvo koje se uvija u tijelo usatka nakon njegove kirurške ugradnje da bi zapriječilo urastanje tvrdih i mekih tkiva u tijelo usatka tijekom razdoblja oseointegracije

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St. Louis: Mosby, 1999., 39.

ENGLESKI: cover screw

NJEMAČKI: Deckelschraube

TALIJANSKI: vite di copertura

policistična bolest bubrega

DEFINICIJA: autosomno dominantna nasljedna bolest koja do 70. godine prouzročuje bubrežnu insuficijenciju u 50 % bolesnika

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 413.

ENGLESKI: polycystic kidney disease

NJEMAČKI: polyzystische Nierenkrankheit

TALIJANSKI: malattia renale policistica

NAPOMENA: Postoji i stečeni oblik policistične bolesti bubrega koji se

pojavljuje u više od 50 % bolesnika na hemodijalizi ili peritonejskoj dijalizi koje traju više od tri godine. U bolesnika s policističnom bolesti bubrega u usnoj šupljini možemo primijetiti zadah po amonijaku, upalne promjene sluznice, smanjeno stvaranje sline, suhoću usta i parotitis.

policitemija

DEFINICIJA: znatan porast broja eritrocita u perifernoj krvi
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 691.
ENGLJSKI: policitemia
NJEMAČKI: Polyzytämie
LATINSKI: polycythaemia
TALIJANSKI: policitemia

policitemija rubra vera

DEFINICIJA: zloćudna bolest matične stanice obilježena povećanim brojem svih triju krvnih loza uz splenomegaliju
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 691.
ENGLJSKI: policitemia vera
NJEMAČKI: Polycythaemia rubra vera
LATINSKI: polycythaemia rubra vera
TALIJANSKI: policitemia vera
NAPOMENA: Policitemija rubra vera može se očitovati ljubičasto-crvenim promjenama na usnoj sluznici.

polidaktilija

DEFINICIJA: malformacija koja se očituje prekobrojnim prstima
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 691.
ENGLJSKI: polydactyly

NJEMAČKI: Polydaktilie
LATINSKI: polydactylia
TALIJANSKI: polidattilia
KONTEKST: Polidaktilija jedna je od malformacija koje prate anomaliju solitarnoga središnjeg sjekutića gornje čeljusti.

polierer

DEFINICIJA: instrument zaobljenih rubova koji se upotrebljava za poliranje
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 40.
PREDLOŽENI NAZIV: polirač
ŽARGONIZAM: polirer
ENGLJSKI: burnisher
NJEMAČKI: Anpolierer

polieterski otisni materijal

DEFINICIJA: elastičan, hidrofilan i precizan otisni materijal izvrsne dimenzijske stabilnosti, koji se pri vezanju steže 0,1 %
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 302.
DOPUŠTENI NAZIV: polieter
ENGLJSKI: polyether impression material
NJEMAČKI: Abformungsmaterial auf Polyether-Basis
KONTEKST: Zbog svoje tvrdoće, prije otiskivanja polieterskim otisnim materijalom potrebno je zatvoriti sve podminirane prostore.

polikarboksilatni cement

DEFINICIJA: sintetički materijal iz skupine adhezivnih cemenata koji se upotrebljava za cementiranje fiksnih protetičkih nadomjestaka
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb:

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 119.

ENGLISKI: polycarboxylate cement

NJEMAČKI: Polycarboxylatzement

TALIJANSKI: cemento policarbossilato

polimer

DEFINICIJA: makromolekula visoke molekulske težine koja nastaje spajanjem pojedinačnih molekula ili monomera

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 322.

ENGLISKI: polymer

NJEMAČKI: Polymer

TALIJANSKI: polimero

polimerizacija

DEFINICIJA: kemijski proces stvaranja homogene smjese spajanjem više pojedinačnih molekula iste tvari, koji čini niz kemijskih reakcija između polimera i monomera te aditiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 322.

ENGLISKI: curing; polymerisation

NJEMAČKI: Polymerisation

TALIJANSKI: polimerizzazione

polimerizacijsko skupljanje

DEFINICIJA: dimenzijska nestabilnost materijala koja nastaje tijekom polimerizacije

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb:

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 198.

DOPUŠTENI NAZIV: polimerizacijska kontrakcija

ENGLISKI: polymerisation contraction

NJEMAČKI:

Polymerisationsschrumpfung;

Schrumpfung bei der

Polymerisation

TALIJANSKI: contrazione di polimerizzazione

polimetilmetakrilat

DEFINICIJA: amorfni akrilat koji se polimerizira toplinom, velike prozirnosti i tvrdoće te niske krtosti, koji se u stomatologiji najčešće primjenjuje u protetici

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb:

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 65.

ENGLISKI: PMMA

NJEMAČKI: Polymethylmethacrylat

TALIJANSKI: polimetilmetacrilato

polimorfan

DEFINICIJA: koji se pojavljuje u različitim oblicima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 322.

ENGLISKI: polymorphic

NJEMAČKI: polymorph

TALIJANSKI: polimorfo

polimorfizam

DEFINICIJA: razlike u obliku krune u istovjetnih zuba obiju strana čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična

stomatologija. Zagreb: Školska

knjiga, 2000., 34.

ENGLISKI: polymorphism

NJEMAČKI: Polymorphismus;

Vielgestaltigkeit

TALIJANSKI: polimorfismo

polip

DEFINICIJA: peteljasti tumor na sluznici

VRELO DEFINICIJE: Glossary of

Periodontal Terms. Fourth edition.

Chicago: The American Academy of

Periodontology, 2001., 41.

ENGLESKI: polypus

NJEMAČKI: Geschwulst; Polyp

polipragmazija

DEFINICIJA: liječenje iste bolesti različitim sredstvima i metodama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 322.

ENGLESKI: polypragmasy

NJEMAČKI: Polypragmasie

TALIJANSKI: polipragmasia

polirabilnost

DEFINICIJA: svojstvo materijala koje omogućuje njegovo poliranje

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 71.

ENGLESKI: burnishability

NJEMAČKI: Anpolierbarkeit

poliranje

DEFINICIJA: postupak stvaranja glatke i sjajne površine zubnoga ispuna, zubne proteze ili odljevka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 322.

ENGLESKI: burnishing; polishing

NJEMAČKI: Glanzschleifen; Polieren

TALIJANSKI: lucidatura

poliranje korijena

DEFINICIJA: postupak kojim se uklanja cement ili površinski dentin koji je hrapav i kontaminiran toksinima ili mikroorganizmima

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 45.

NEPREPORUČENI NAZIV: zaglađivanje površine korijena

ENGLESKI: root planing

NJEMAČKI: Wurzelglättung

polirni kolut

DEFINICIJA: okrugla pločica koja služi za poliranje i završno oblikovanje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 225.

DOPUŠTENI NAZIV: kolut za poliranje

ENGLESKI: polishing disc; polishing wheel

NJEMAČKI: Polierrad; Polierscheibe

NAPOMENA: Polirni kolut može biti od različita materijala, a postavlja se na mandrel za nasadnik ili kolječnik.

polirno sredstvo

DEFINICIJA: sredstvo koje površinu objekta čini sjajnom

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 882.

DOPUŠTENI NAZIV: sredstvo za poliranje

ENGLESKI: polishing agent

NJEMAČKI: Poliermittel

TALIJANSKI: agente per lucidare

polisaharid

DEFINICIJA: ugljikohidrat građen od većega broja molekula monosaharida međusobno povezanih glikozidnim kemijskim vezama

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 808.

DOPUŠTENI NAZIV: složeni šećer

ENGLESKI: polysaccharide;

polysaccharose; glycan

NJEMAČKI: Polysaccharid

TALIJANSKI: polisaccaride

KONTEKST: Škrob i celuloza veliki su polisaharidi prisutni u gotovo svim vrstama biljne hrane.

NAPOMENA: Naziv polisaharid može obuhvaćati i oligosaharide.

polisulfidni otisni materijal

DEFINICIJA: hidrofobni, radioopaktni elastični materijal koji se pri vezanju steže 0,2 – 0,3 % a koji je radi postizanja maksimalne preciznosti potrebno izliti unutar sat vremena od otiskivanja

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 293.

DOPUŠTENI NAZIV: merkaptan; tiol

NEPREPORUČENI NAZIV: gumasta baza

ENGLNESKI: polysulfide impression material

NJEMAČKI: Abformmaterial auf Polysulfid-Basis

poliurija

DEFINICIJA: izlučivanje nenormalno velike količine mokraće

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1371.

ENGLNESKI: polyuria

NAPOMENA: Poliurija se može povezati sa šećernom bolešću, uporabom diuretika, hiperkalcemijom te s prekomjernim unosom tekućine.

poluanatomski zubi

DEFINICIJA: umjetni zubi na kojima nagib kvržica na griznoj površini iznosi 20°

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 428.

ENGLNESKI: semi-anatomic teeth

NJEMAČKI: halbanatomischer Zahn

TALIJANSKI: denti semianatomici

poluga

DEFINICIJA: oralno-kirurški instrument koji se sastoji od drška, kraka i radnoga dijela, služi za vađenje zuba ili njihovih korijena i za odvajanje gingivna pripoja od zubnoga vrata

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St. Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 83.

ENGLNESKI: elavator; lever

NJEMAČKI: Wurzelheber

poluimpaktirani zub

DEFINICIJA: zub koji je djelomično izniknuo iz kosti, ali mu je mehanička zapreka onemogućila daljnje nicanje

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 210.

ENGLNESKI: semiimpacted tooth

NJEMAČKI: halbimpaktierter Zahn

LATINSKI: dens semiimpactus

poluindividualni štitnik

DEFINICIJA: štitnik za zube koji se izrađuje u ustima prilagodbom komercijalnoga štitnika

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 455.

ŽARGONIZAM: skuhaj i zagrizi štitnik

ENGLNESKI: boil and bite mouthguard

NJEMAČKI: kochen und reinbeißen Zahnschutz

NAPOMENA: Poluindividualni štitnik izrađuje se tijekom jednoga pacijentova posjeta.

polukovina

DEFINICIJA: element koji ima svojstva kovine i nekovine

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: metaloid; polumetal

ENGLNESKI: metlloid; semimetal

NJEMAČKI: Halbmetall

TALIJANSKI: semimetallo

polumjesečasti režanj

DEFINICIJA: koronarno pomaknuti režanj koji služi za prekrivanje

izloženoga korijena stvaranjem obostranog peteljka polumjesečasta reznja
VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 415.
DOPUŠTENI NAZIV: Tarnowljeva tehnika
ENGLJSKI: semilunar flap
NJEMAČKI: Semilunarlappen

poluprecizni upirač

DEFINICIJA: krut metalni produžetak djelomične proteze koji leži u unutarkrunskome ležištu lijevanoga nadomjestka zuba
VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1071.
ENGLJSKI: semiprecision rest
TALIJSKI: appoggio semi-preciso

poluprilagodljivi artikulatork

DEFINICIJA: naprava koja omogućuje prijenos modela gornje i donje čeljusti s pomoću obraznoga luka te prijenos retrudirane šarnirske osi i prilagođivanje kondilnih mehanizama s pomoću kuta nagiba horizontalne putanje kodila i Bennettova kuta
VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 136.
DOPUŠTENI NAZIV: poluindividualni artikulatork
ENGLJSKI: semiadjustable articulator
NJEMAČKI: halbindividueller Artikulator; halbverstellbarer Artikulator
TALIJSKI: articolatore semiregolabile

polusedlasti oblik tijela mosta

DEFINICIJA: oblik bazalnoga dodira međučlana prema sluznici obilježen prijelaznim izgledom dodira iz

sedlastoga u linijski
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 255.
ENGLJSKI: semi-saddle pontic
NJEMAČKI: halbsattelförmiger Brückenkörper
TALIJSKI: pontic a forma di semi-sella

polustabilna veza

DEFINICIJA: veza koja nije ni labilna ni kruta, a čija je funkcija neutraliziranje jednokrake poluge i dobivanje statički pravilnije veze zuba s protezom
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 113.
ENGLJSKI: semi-rigid connection
NJEMAČKI: semirigide Verbindung

poluvrijeme eliminacije

DEFINICIJA: vrijeme potrebno da se razina koncentracije lijeka u plazmi smanji za 50 %
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 27.
ENGLJSKI: half-life
NJEMAČKI: Halbwertszeit

pomak zuba

DEFINICIJA: promjena položaja zuba u njegovu ležištu prouzročena različitim oblicima luksacijskih ozljeda
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 108.
ENGLJSKI: tooth dislocation
NJEMAČKI: Zahndislokation
TALIJSKI: dislocazione del dente

pomicanje zuba

DEFINICIJA: pomak zuba koje je obično prouzrokovano djelomičnim gubitkom zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 264.

DOPUŠTENI NAZIV: migracija zuba

ENGLESKI: tooth migration

NJEMAČKI: Zahnwanderung

pomični dio nosne pregrade

DEFINICIJA: mekani pokretni donji dio nosne pregrade

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 103.

DOPUŠTENI NAZIV: pomični dio nosnoga septuma

ENGLESKI: mobile part of nasal septum

LATINSKI: pars mobilis septi nasi

TALIJANSKI: parte mobile del setto nasale

pomičnost zuba

DEFINICIJA: stupanj pomaka zuba u vodoravnome i okomitome pravcu

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup.

Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 355.

ENGLESKI: tooth mobility

NJEMAČKI: Zahnbeweglichkeit

TALIJANSKI: mobilità dentaria

pomoćna podušna žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: reznjič žljezdanoga tkiva koji se katkad nađe uz doušni vod

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: dodatna parotidna žlijezda

ENGLESKI: accessory parotid gland

NJEMAČKI: akzessorische

Ohrspeicheldrüse

LATINSKI: glandula parotis accessoria

pomoćne nosne hrskavice

DEFINICIJA: male nosne hrskavice smještene između bočne i velike nosne hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 272.

ENGLESKI: accessory nasal cartilages

NJEMAČKI: akzessorische

Nasenknoorpel

LATINSKI: cartilagines nasi accessoriae

TALIJANSKI: cartilagini nasali accessorie

pomoćno retencijsko sredstvo

DEFINICIJA: sredstvo koje doprinosi retenciji iskorištavajući anatomske oblik čeljusnoga grebena ili proširivanjem protezne baze

VRELO DEFINICIJE: Suvinić, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 30.

ENGLESKI: auxiliary retainer

NJEMAČKI: sekundäres

Retentionsmittel

TALIJANSKI: elemento ritentivo indiretto

ponovni poziv

DEFINICIJA: poziv pacijenta na dolazak liječniku u sustavu redovite kontrole kojim se nastoje održati postignuti rezultati terapije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 345.

DOPUŠTENI NAZIV: ponovni pregled

ŽARGONIZAM: kontrola

ENGLESKI: recall

NJEMAČKI: Widerruf

TALIJANSKI: richiamo; recall

ponovno otvaranje kirurškoga polja

DEFINICIJA: otvaranje operacijskoga područja kako bi se zabilježili i poboljšali rezultati prve operacije
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 44.
ENGLJSKI: reentry

ponovno pričvršćivanje

DEFINICIJA: ponovno srastanje okolnoga mekog tkiva i površine korijena s očuvanim tkivom parodontnoga ligamenta
VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 651.
ŽARGONIZAM: reattachment
ENGLJSKI: reattachment
NJEMAČKI: Wiederanheftung

pookus

DEFINICIJA: postojanost okusnoga podražaja
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 23.
ENGLJSKI: after taste
NJEMAČKI: Nachgeschmack
TALIJSKI: retrogusto; dopogusto

popravak proteze

DEFINICIJA: popravak loma protezne baze ili zuba te podlaganje baze, umetanje zuba ili kvačice
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 332.
DOPUŠTENI NAZIV: reparatura proteze
ENGLJSKI: dental prosthesis repair
NJEMAČKI: Prothesenreparatur
TALIJSKI: riparazione di protesi

popravak tkiva

DEFINICIJA: obnova kontinuiteta tkiva sa stvaranjem ožiljka i odstupanjem

od pravilne građe

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: obnova tkiva
NEPREPORUČENI NAZIV: reparacija tkiva
ENGLJSKI: repair
NJEMAČKI: Ausbesserung; Reparatur
TALIJSKI: riparazione del tessuto

poprečna lična arterija

DEFINICIJA: bočni ogranak površinske sljepoočne arterije
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 216.
DOPUŠTENI NAZIV: poprečna arterija lica; poprječna lična arterija
ENGLJSKI: transverse facial artery
NJEMAČKI: quere Gesichtsarterie
LATINSKI: arteria transversa faciei
TALIJSKI: arteria faciale trasversale

poprečna lična vena

DEFINICIJA: prtok začeljusne vene koja anastomozira s ličnom venom
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 243.
DOPUŠTENI NAZIV: poprečna vena lica; poprječna lična vena
ENGLJSKI: transverse facial vein
NJEMAČKI: quere Gesichtsvene
LATINSKI: vena transversa faciei
TALIJSKI: vena facciale trasversa

poprečni glasnični mišić

DEFINICIJA: debeli neparni mišić čija kontrakcija pomiče vokalne hrskavice tako da klize po prstenastoj hrskavici prema gore i primiču se jedna drugoj te na taj način sužuju interkartilaginozni dio vokalne pukotine
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 279.

DOPUŠTENI NAZIV: poprečni aritenoidni mišić; poprječni glasnični mišić

ENGLESKI: transverse arytenoid muscle

NJEMAČKI: Musculus arytenoideus transversus

LATINSKI: musculus arytenoideus transversus

TALIJANSKI: muscolo aritenoideo traverso

poprečni jezični mišić

DEFINICIJA: unutarnji jezični mišić koji se proteže poprečno cijelom duljinom jezika

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: transversalni jezični mišić; transversalni lingvalni mišić; poprječni jezični mišić

ENGLESKI: transverse muscle of tongue

NJEMAČKI: querer Zungenmuskel
LATINSKI: musculus transversus linguae

poprečni nepčani nabori

DEFINICIJA: tri ili četiri poprečna sluznična nabora u prednjoj trećini tvrdoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 301.

DOPUŠTENI NAZIV: transversalni palatinalni nabori; poprječni nepčani nabori

ENGLESKI: transverse palatine folds

NJEMAČKI: transversalen Gaumenfalten

LATINSKI: plicae palatine transversae

TALIJANSKI: pieghe palatine traverse

poprečni pomak

DEFINICIJA: pomak u stranu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: transversalni pomak; poprječni pomak

ENGLESKI: transverse displacement

NJEMAČKI: transversale Verschiebung

KONTEKST: Poprečni pomak se može odnosti na čeljust ili zube.

VRELO KONTEKSTA: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 26.

poprečno-prugasto mišićno tkivo

DEFINICIJA: mišićno tkivo srca i koštanih mišića koje na uzdužnome presjeku pod svjetlosnim mikroskopom pokazuje optički fenomen poprečne ispruganosti
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 195.

DOPUŠTENI NAZIV: poprječno-prugasto mišićno tkivo

ENGLESKI: striated muscle tissue

NJEMAČKI: quergestreiftes Muskelgewebe

TALIJANSKI: tessuto muscolare striato

NAPOMENA: Naziv se najčešće upotrebljava kao istoznačnica za naziv skeletno mišićno tkivo, ali u svojemu značenju obuhvaća i srčano mišićno tkivo.

popustljivost

DEFINICIJA: svojstvo tkiva ili materijala da se vrati u prvotni oblik nakon prestanka djelovanja sile kojoj je izloženo, a koje ne prelazi granice njegove rastezljivosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 356.

DOPUŠTENI NAZIV: rezilijencija

ENGLISKI: resilience

NJEMAČKI: Nachgiebigkeit; Resilienz

popustljivost sluznice

DEFINICIJA: elastična popustljivost sluznice čeljusnoga grebena i nepca na pritisak

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 356.

DOPUŠTENI NAZIV: rezilijencija sluznice

ENGLISKI: resilience of the mucosa

NJEMAČKI: Schleimhautresilienz

poremećaj zgrušavanja

DEFINICIJA: nesposobnost organizma da ostvari i nadzire mehanizme zgrušavanja krvi

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 413.

ENGLISKI: coagulation disorder

NJEMAČKI: Gerinnungsstörung

porfirija

DEFINICIJA: skupina poremećaja koji nastaju zbog abnormalnoga metabolizma porfirina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 346.

ENGLISKI: porphyria

NJEMAČKI: Porphyrie

TALIJANSKI: porfiria

Porphyromonas gingivalis

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: gram-negativna nepokretna anaerobna bakterija koja se u prvome redu pojavljuje u usnoj šupljini i povezana je s nekim oblicima uznapredovaloga parodontitisa

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: *Bacteroides gingivalis*

ENGLISKI: Porphyromonas gingivalis

NJEMAČKI: Porphyromonas gingivalis

posebna korijenska kliješta

DEFINICIJA: kliješta za vađenje gornjih zubnih korijena na kojima radikularni dio hvatala ima oblik zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: specijalna korijenska kliješta

ENGLISKI: special root forceps

NJEMAČKI: spezielle Wurzelzange

TALIJANSKI: pinza speciale per le radici

poslijeeruptivna faza

DEFINICIJA: faza razvoja zuba koja počinje završetkom nicanja zuba, obilježena pokretima zuba u zubnome luku koji izazivaju aproksimalnu i okluzijsku atriciju

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 35.

DOPUŠTENI NAZIV: posteruptivna faza

ENGLISKI: posteruptive stage

NJEMAČKI: posteruptive Phase

TALIJANSKI: fase posteruttiva

poslijeoperacijska osjetljivost

DEFINICIJA: osjetljivost poslije restauracijskoga tretmana koja najčešće nastaje zbog polimerizacijskoga skvrčivanja kompozita ili neusklađenih okluzijskih odnosa

VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.; Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach. Chicago: Quintessence

Publishing Co., 2006., 295.

NEPREPORUČENI NAZIV: postoperacijska osjetljivost; postoperativna osjetljivost

ENGLESKI: postoperative sensitivity

NJEMAČKI: postoperative

Überempfindlichkeit

TALIJANSKI: sensitività postchirurgica

poslijesmrtni

DEFINICIJA: koji je nastao nakon smrti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 323.

DOPUŠTENI NAZIV: postmortalni;

posmrtni

ENGLESKI: post mortem

NJEMAČKI: post mortem

TALIJANSKI: post mortem

poslijesmrtni rendgenogram

DEFINICIJA: rendgenska snimka glave i čeljusti napravljena radi identifikacije mrtve osobe

VRELO DEFINICIJE: Whittaker, D. K.; MacDonald, D. G. A colour atlas of forensic dentistry. Ipswich: Wolfe Publishing Ltd., 1989., 93.

DOPUŠTENI NAZIV: postmortalni rendgenogram; posmrtni rendgenogram

ENGLESKI: post-mortem radiograph

NJEMAČKI: post-mortem

Röntgenaufnahme

poslijetraumatski neuropatski bol

DEFINICIJA: bol povezan s ozljedom živca koji može biti trajan ili se pojavljivati kao reakcija na podražaj

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 331.

ENGLESKI: posttraumatic neuropathic pain

NJEMAČKI: posttraumatischer

neuropathischer Schmerz

TALIJANSKI: dolore neuropatico post-traumatico

posredni pristup karijesnoj leziji

DEFINICIJA: pristup preparaciji kaviteta II. ili III. razreda kroz zdravi dio zuba, primjenjuje se kad postoji potpuni zubni niz

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: indirektni pristup karijesnoj leziji

ENGLESKI: indirect access to the caries lesion

TALIJANSKI: accesso indiretto alla lesione cariosa

Posseltov dijagram

DEFINICIJA: grafički prikaz sagitalnih graničnih pokreta incizalnih rubova sjekutića donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 323.

ENGLESKI: Posselt's envelope

NJEMAČKI: Posselt-Diagramm

TALIJANSKI: diagramma di Posselt

postavljanje polutrajne udlage

DEFINICIJA: postavljanje udlage pomičnih zuba za razdoblje od jednoga mjeseca do godine dana

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 472.

ŽARGONIZAM: polutrajno šiniranje

ENGLESKI: semipermanent splinting

NJEMAČKI: semipermanente Schienung

postavljanje privremene udlage

DEFINICIJA: postavljanje udlage pomičnih zuba za razdoblje do mjesec dana

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.;

Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H.
Parodontologija: Stomatološki atlas.
Zagreb: Naklada Slap, 2008., 472.

ENGLESKI: temporary splinting;
provisional splinting

NJEMAČKI: temporäre Schienung

postavljanje trajne udlage

DEFINICIJA: postavljanje udlage
pomičnih zuba za razdoblje dulje od
godine dana

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.;

Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H.
Parodontologija: Stomatološki atlas.
Zagreb: Naklada Slap, 2008., 472.

ŽARGONIZAM: trajno šiniranje

ENGLESKI: permanent splinting

NJEMAČKI: Dauerschienung

postavljanje udlage

DEFINICIJA: povezivanje dvaju ili
više zuba povećanje pomičnosti u
nepomičnu cjelinu

VRELO DEFINICIJE: Glossary of
Periodontal Terms. Fourth edition.
Chicago: The American Academy of
Periodontology, 2001., 47.

DOPUŠTENI NAZIV: imobilizacija zubi;
stabilizacija zuba

ŽARGONIZAM: šiniranje; splintiranje

ENGLESKI: splinting

NJEMAČKI: Schienung

postolje

DEFINICIJA: naprava za oblikovanje
odljeva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija
za praktičara. 2. izdanje. Zagreb:
Školska knjiga, 1979., 24.

NEPREPORUČENI NAZIV: sokel

ENGLESKI: stand

NJEMAČKI: Sockel

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu
iz "Glosarija ortodontskih pojmova"
koji je objavljen kao prilog knjizi
prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija
za praktičara" - 2. prerađeno izdanje
1979.

postupno uklanjanje karijesa

DEFINICIJA: uklanjanje karijesa kod
dubokih karijesnih lezija mladih
trajnih zuba, čime se sprečava
otvaranje zubne pulpe
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen,
S. Pedodonticija: klinički pristup.
Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005.,
223.

ENGLESKI: stepwise excavation

NJEMAČKI: schrittweise

Kariesentfernung

TALIJANSKI: rimozione del tessuto
cariato graduale

potaknuta slina

DEFINICIJA: slina koju žlijezde
slinovnice izlučuju u usnu šupljinu
kao odgovor na podražaj
VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The
physiology and biochemistry of the
mouth. Oxford: Blackwell, 1978.,
289.

DOPUŠTENI NAZIV: stimulirana slina

ENGLESKI: stimulated saliva

NJEMAČKI: stimulierter Speichel

TALIJANSKI: saliva stimolata

potencijalno nekompetentne usne

DEFINICIJA: normalno razvijene usne
kojima izbočeni gornji sjekutići
sprečavaju zatvaranje pri opuštenoj
perioralnoj muskulaturi

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.;
Graber, T. M. Orthodontic diagnosis.
New York: Thieme Medical
Publishers, 1993., 155.

NEPREPORUČENI NAZIV: potencijalno
inkompetentne usne

ENGLESKI: potentially incompetent
lips

NJEMAČKI: potenziell inkompetenten
Lippen

TALIJANSKI: labbra potenzialmente
incompetenti

potencirana sinergija

DEFINICIJA: sinergizam pri kojemu je učinak postignut zajedno primijenjenim lijekovima veći od zbroja njihovih pojedinačnih učinaka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: potencirani sinergizam

ENGLESKI: accentuated synergism

NJEMAČKI: potenziertes Synergismus

pothranjenost

DEFINICIJA: manjak osnovnih hranjivih tvari u organizmu do kojega može doći zbog neprikladna unosa hranjivih tvari ili zbog nemogućnosti odgovarajućega gutanja hrane, probave ili upijanja hranjivih tvari

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 502.

DOPUŠTENI NAZIV: malnutricija

ENGLESKI: nutritional deficiency

NJEMAČKI: Nährstoffmangel

KONTEKST: Posljedica je pothranjenosti manjak hranjivih tvari, vitamina i minerala, koji se može očitovati na usnoj sluznici.

poticanje lučenja sline

DEFINICIJA: poticanje lučenja sline vanjskim podražajima ili lijekovima

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 259.

DOPUŠTENI NAZIV: stimulacija salivacije

ENGLESKI: salivary stimulation

NJEMAČKI: Speichelstimulation

TALIJANSKI: stimolazione e flussi

salivari

NAPOMENA: Postoji lokalno i sustavno poticanje lučenja sline.

potiskivač

DEFINICIJA: čelični glatki instrument koji služi za bočno potiskivanje gutaperke

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 543.

ENGLESKI: hand spreader

potkožna injekcija

DEFINICIJA: sterilna otopina ljekovite tvari primijenjena iglom i štrcaljkom pod kožu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 250.

DOPUŠTENI NAZIV: supkutana injekcija

NEPREPORUČENI NAZIV: subkutana injekcija

KRATICA - MEĐUNARODNA: s.c.

ENGLESKI: subcutaneous injection

NJEMAČKI: subkutane Injektion

TALIJANSKI: iniezione sottocutanea

potkožni

DEFINICIJA: koji se nalazi ispod kože

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 10.

DOPUŠTENI NAZIV: supkutani

ENGLESKI: subcutaneous; subdermal; hypodermic

NJEMAČKI: subkutan; Unterhaut-

LATINSKI: subcutaneus

TALIJANSKI: sottocutaneo

potkožno tkivo

DEFINICIJA: rahlo vezivno tkivo koje labavo povezuje kožu s njezinom podlogom i sadržava nakupine masnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 376.

DOPUŠTENI NAZIV: subkutis;
hipodermis; površinska fascija
ŽARGONIZAM: potkožje
ENGLISKI: subcutis; hypodermis;
superficial fascia
NJEMAČKI: Subkutis; Hypodermis;
Tela subcutanea; Subkutangewebe;
Unterhaut

LATINSKI: subcutis
TALIJANSKI: tessuto sottocutaneo
KONTEKST: Nejednako raspodijeljene nakupine masnoga tkiva u potkožnome tkivu pridonose toplinskoj izolaciji, služe kao zalihe energije i sudjeluju u određenju vanjskoga oblika tijela.
NAPOMENA: Naziv potkožno masno tkivo upotrebljava se za označavanje nakupina masnoga tkiva nejednako raspodijeljenih u potkožnome tkivu.

potporna crta

DEFINICIJA: spojnica upirača retencijskih zuba
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 130.
DOPUŠTENI NAZIV: potporna linija
ENGLISKI: support line
NJEMAČKI: Stützlinie
TALIJANSKI: struttura di sostegno;
linea del sostegno

potporna parodontološka terapija

DEFINICIJA: parodontološka terapija čiji je cilj sprečavanje pojave recidiva parodontne bolesti
VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 422.

DOPUŠTENI NAZIV: faza održavanja
ENGLISKI: supportive periodontal therapy; periodontal maintenance therapy
NJEMAČKI: unterstützende parodontale Therapie

potporna ploha

DEFINICIJA: površina koju okružuju spojnice triju ili više upirača
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 129.
ENGLISKI: support plane
NJEMAČKI: Stützfläche

potporna stanica okusnoga

pupoljka

DEFINICIJA: stanica okusnoga pupoljka smještena na njegovoj periferiji, koja se s vremenom diferencira u okusnu stanicu
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 293.
DOPUŠTENI NAZIV: sustentakularna stanica
ENGLISKI: taste bud supporting cell;
sustentacular cell
NJEMAČKI: Stützzelle
TALIJANSKI: cellula sustentacolare

potporna terapija

DEFINICIJA: terapija usmjerena na ublažavanje pacijentovih simptoma koja često nema učinak na uzrok poremećaja
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 384.
ENGLISKI: support therapy
NJEMAČKI: unterstützende Therapie
TALIJANSKI: terapia supportiva

potporna zona

DEFINICIJA: dio zubnoga luka koji čine očnjak te prvi i drugi kutnjak u mliječnoj denticiji

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 42.

ENGLESKI: support zone

NJEMAČKI: Stützzone

TALIJANSKI: zona di appoggio

potporne kvrčice

DEFINICIJA: šiljaste izbočine na stražnjim zubima kojima se melje hrana i koje se nalaze obrazno na donjim i nepčano na gornjim zubima te održavaju razmak između gornje i donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Management of temporomandibular disorders and occlusion. St. Louis: Mosby, 2003., 76.

DOPUŠTENI NAZIV: centrične kvrčice; potporne kvrčice; radne kvrčice

ENGLESKI: supporting cusps; centric cusps; functional cusps

NJEMAČKI: tragende Höcker; Funktionshöcker

TALIJANSKI: cuspidi di centrica

potpuna bezubost

DEFINICIJA: nedostatak svih zuba u čeljustima

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 123.

DOPUŠTENI NAZIV: totalna bezubost

ENGLESKI: total tooth loss

NJEMAČKI: völlige Zahnlosigkeit

LATINSKI: anodontia totalis

TALIJANSKI: anodonzia totale

potpuna krunica

DEFINICIJA: krunica koja u potpunosti prekriva kliničku krunu zuba

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.;

Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 1.

ENGLESKI: full crown

NJEMAČKI: Vollkrone

TALIJANSKI: corona completa

potpuna parotidektomija

DEFINICIJA: uklanjanje površinskoga i dubokoga režnja podušne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 175.

DOPUŠTENI NAZIV: totalna parotidektomija

ENGLESKI: total parotidectomy

NJEMAČKI: totale Parotidektomie

TALIJANSKI: parotidectomia totale

KONTEKST: Potpuna parotidektomija izvodi se kada je cijela žlijezda zahvaćena tumorom.

potpuna proteza

DEFINICIJA: mobilni nadomjestak za bezube pacijente kojim se nadoknađuju zubi i pripadajuće potporne strukture

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 227.

DOPUŠTENI NAZIV: totalna proteza

ENGLESKI: complete denture

NJEMAČKI: Totalprothese; Vollprothese

TALIJANSKI: protesi completa

potpuno jetkanje

DEFINICIJA: postupak kojim se s pomoću različitih kiselina uklanja površinski sloj i povećava površina za prodiranje smole i ostvarivanje maksimalne adhezije

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 409.

DOPUŠTENI NAZIV: totalno jetkanje

ENGLESKI: total etching

NJEMAČKI: Totalätzung

TALIJANSKI: mordenzatura totale

potpuno keramički nadomjestak

DEFINICIJA: fiksni protetički nadomjestak koji je u potpunosti načinjen od keramike radi poboljšanja estetskih svojstava
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogleđ, 2008., 433.

ENGLJSKI: all-ceramic restoration
NJEMAČKI: Vollkeramikrestauration

potpuno prilagodljivi artikulatör

DEFINICIJA: individualni artikulatör koji uz značajke poluprilagodljivoga artikulatöra ima tako konstruiran mehanički zglobo da pokazuje kondilni kut individualno svinut u obliku slova S, u skladu s anatomskom građom zgloba
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 48.

ENGLJSKI: full adjustable articulator
NJEMAČKI: volljustierbarer Artikulator

potrebni prostor

DEFINICIJA: prostor koji je potreban unutar zubnoga luka da bi se zubi mogli ispravno smjestiti
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 195.

ENGLJSKI: required space
NJEMAČKI: Platzbedarf

potres zuba

DEFINICIJA: najblaža luksacijska ozljeda zuba u kojoj je ozlijeđen samo potporni sustav zuba, bez pomaka u alveoli i olabavljenja zuba
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 258.

DOPUŠTENI NAZIV: kontuzija zuba

ENGLJSKI: contusion; bruise

NJEMAČKI: Kontusion; Quetschung

TALIJANSKI: contusione

potvrđna snimka

DEFINICIJA: rendgenska snimka koja se čini tijekom endodontskoga liječenja radi kontrole instrumentacije

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 244.

NEPREPORUČENI NAZIV: potvrđna snimka

ENGLJSKI: confirmatory film;

confirmatory radiograph

NJEMAČKI: Bestätigungsaufnahme

Poundova crta

DEFINICIJA: crta koja spaja mezoioincizalni brid oćnjaka s unutaršnjom površinom zakutnjaćnoga trokuta

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 197.

DOPUŠTENI NAZIV: Poundova linija

ENGLJSKI: Pound's line

NJEMAČKI: Poundsche Linie

povećalo

DEFINICIJA: konveksna leća za uvećanje slike sitnih predmeta na maloj udaljenosti

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1028.

DOPUŠTENI NAZIV: lupa

ENGLJSKI: magnifier; magnifying glass

NJEMAČKI: Lupe; Vergrößerungsglas

KONTEKST: Povećalo se upotrebljava u endodonciji za bolji prikaz korijanskih kanala.

povećanje bezuboga grebena

DEFINICIJA: postupci kojima se ispravlja izoblićeni alveolni greben

VRELO DEFINICIJE: Glossary of

Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 5.

DOPUŠTENI NAZIV: augmentacija bezuboga grebena

ENGLESKI: edentulous ridge augmentation

NJEMAČKI: Kieferkammaugmentation

povišena okluzija

DEFINICIJA: okomita malpozicija zuba, eruptiranje zuba preko okluzijske ravnine

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 44.

DOPUŠTENI NAZIV: supraokluzija

ENGLESKI: supraocclusion

NJEMAČKI: Supraokklusion

povišena vertikalna dimenzija

DEFINICIJA: povećana udaljenost između gornje i donje čeljusti obilježena izduženom i napetom donjom trećinom lica pacijenta, smanjenim interokluzijskim prostorom, neprekidnim dodirom griznih površina zuba antagonista, lupanjem pri govoru, čestim smetnjama u čeljusnim zglobovima i pojačanom razgradnjom kosti

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 199.

ENGLESKI: vertical dimension increase

NJEMAČKI: erhöhte Vertikaldimension

TALIJANSKI: dimensione verticale aumentata

povišeni krvni tlak

DEFINICIJA: stanje trajno povišenoga sistoličkoga i/ili dijastoličkoga krvnog tlaka

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 110.

DOPUŠTENI NAZIV: hipertenzija

NEPREPORUČENI NAZIV: povišen krvni tlak

ENGLESKI: hypertension

NJEMAČKI: Bluthochdruck

TALIJANSKI: ipertensione

povlačenje gingive

DEFINICIJA: propadanje gingivnoga tkiva koje se očituje ogoljenim zubnim vratom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 173.

DOPUŠTENI NAZIV: povlačenje zubnoga mesa

NEPREPORUČENI NAZIV: gingivna recesija; retrakcija gingive; recesija gingive

ENGLESKI: gingival recession; gingival retraction

NJEMAČKI: Gingivarezession; Zahnfleischrückbildung

TALIJANSKI: retrazione gengivale

NAPOMENA: Povlačenje gingive mjeri se u milimetrima na mjestu najvećega povlačenja.

povraćanje

DEFINICIJA: evolucijski obrambeni mehanizam uklanjanja štetnih tvari iz gornjega dijela probavnoga sustava putem njihova izbacivanja kroz usnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 185.

DOPUŠTENI NAZIV: regurgitacija

NEPREPORUČENI NAZIV: vomitus

ENGLESKI: regurgitation; vomiting

NJEMAČKI: Erbrechen; Regurgitation

TALIJANSKI: vomito

povratni aftozni stomatitis

DEFINICIJA: stomatitis obilježen povratnim vredovima ograničenima na usnu sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 63.

DOPUŠTENI NAZIV: rekurentni aftozni stomatitis

ENGLESKI: recurrent aphthous stomatitis

NJEMAČKI: rezidivierende Aphthen

TALIJANSKI: stomatite aftosa ricorrente

povratni aftozni vrijed

DEFINICIJA: vrijed sluznice usne šupljine nepoznata uzroka za koji se kao predisponirajući čimbenici navode nedostatak željeza, vitamina B12, folne kiseline te ozljede, endokrini poremećaji ili emocionalni stres

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 220.

DOPUŠTENI NAZIV: rekurentna aftozna ulceracija; rekurentni aftozni vrijed

ENGLESKI: recurrent aphtous ulcerations

NJEMAČKI: wiederkehrender

Mundausschlag; rezidivierende Aphthose

povratni gingivitis

DEFINICIJA: gingivitis koji se ponovno pojavljuje nakon spontanoga ili terapijskoga izlječenja

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: rekurentni gingivitis

ENGLESKI: recurrent gingivitis

NJEMAČKI: rezidivierende Gingivitis; rezidivierende

Zahnfleischentzündung

povratni herpetični stomatitis

DEFINICIJA: reaktivacija virusa herpes simpleksa u prethodno zaraženih osoba, koja se klinički očituje vezikulama koje nakon pucanja ostavljaju erozije na gingivi, tvrdome nepcu i na crvenilu usana

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 144.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarni herpetični stomatitis; recidivirajući herpetični stomatitis; rekurentni herpetični stomatitis

ENGLESKI: secondary herpetic stomatitis; recurrent herpetic stomatitis

NJEMAČKI: rezidivierende herpetische Stomatitis

TALIJANSKI: stomatite erpetica ricorrente

povratni karijes

DEFINICIJA: karijes koji nastaje ispod ispuna, a zapravo je ostatak primarnoga karijesa i posljedica nedovoljno očišćene karijesne mase tijekom terapijskoga zahvata

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 220.

DOPUŠTENI NAZIV: rekurentni karijes

ENGLESKI: recurrent caries

NJEMAČKI: Kariesrezidiv

TALIJANSKI: carie recidiva

povratni parodontitis

DEFINICIJA: parodontitis koji se ponovno pojavljuje nakon uspješno provedene terapije

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: rekurentni parodontitis

ENGLESKI: recurrent periodontitis

NJEMAČKI: rekurrente Parodontitis

povratni pulpitis

DEFINICIJA: kliničko stanje povezano sasubjektivnim i objektivnim nalazom blage upale zubne pulpe u kojemu uklanjanje uzroka iritacije dovodi do povratka zubne pulpe u

normalno stanje

VRELO DEFINICIJE: Torabinejad, M.; Walton, R. E. Endodoncija: načela i praksa. Zagreb: Naklada Slap, 2010., 53.

DOPUŠTENI NAZIV: reverzibilni pulpitis
ENGLISKI: reversible pulpitis
NJEMAČKI: ausheilbare Pulpitis;
reversible Pulpitis

povremeni bol

DEFINICIJA: bol koji se u vremenskim razmacima pojavljuje i nestaje

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.

DOPUŠTENI NAZIV: intermitentni bol
ENGLISKI: intermittent pain
NJEMAČKI: aussetzender Schmerz
TALIJANSKI: dolore intermittente

površinska anestezija

DEFINICIJA: površinska primjena lokalnoga anestetika za postizanje analgezije sluznice prije ubrizgavanja injekcije

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 155.

DOPUŠTENI NAZIV: topikalna anestezija
ENGLISKI: topical anaesthesia
NJEMAČKI: Oberflächenanästhesie;
Oberflächenanbetäubung
TALIJANSKI: anestesia di superficie

površinska napetost

DEFINICIJA: svojstvo tekućina u kojih izložena površina poprima oblik najmanje moguće površine

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 464.

ENGLISKI: surface tension
NJEMAČKI: Oberflächenspannung
TALIJANSKI: tensione superficiale

površinska parotidektomija

DEFINICIJA: uklanjanje žljezdanoga tkiva podušne žlijezde slinovnice koje se nalazi iznad ličnoga živca

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 174.

DOPUŠTENI NAZIV: suptotalna parotidektomija
ENGLISKI: superficial parotidectomy
NJEMAČKI: superfizielle Parotidektomie; subtotale Parotidektomie

TALIJANSKI: parotidectomia superficiale
KONTEKST: Površinska parotidektomija izvodi se kada je tumor podušne žlijezde slinovnice smješten u površinskome režnju žlijezde.

površinska primjena fluorida

DEFINICIJA: izravna primjena otopina, želea ili lakova s fluoridima na površinu iznikloga zuba radi njegove zaštite od karijesa

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 224.

DOPUŠTENI NAZIV: lokalna primjena fluorida; topikalna fluoridacija; topikalna primjena fluorida
ENGLISKI: topical fluoride treatment; topical fluoride application
NJEMAČKI: topische Fluoridanwendung; topische Fluoridierung

površinska razgradnja korijena

DEFINICIJA: lakunska razgradnja koja zahvaća parodontni ligament i cement, često se spontano zaustavlja, a cement se ponovno oblikuje, može se pojaviti nakon reimplantacije zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988.,

310.

DOPUŠTENI NAZIV: površinska resorpcija korijena**ENGLESKI:** superficial root resorption**NJEMAČKI:** oberflächliche

Wurzelresorption

TALIJANSKI: riasorbimento superficiale della radice**površinska sljepoočna arterija****DEFINICIJA:** završna grana vanjske karotidne arterije**VRELO DEFINICIJE:** Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 216.**DOPUŠTENI NAZIV:** površinska temporalna arterija**ENGLESKI:** superficial temporal artery**NJEMAČKI:** oberflächliche

Schläfearterie

LATINSKI: arteria temporalis superficialis**TALIJANSKI:** arteria temporale superficiale**površinski list ovojnice sljepoočnoga mišića****DEFINICIJA:** površinski list vezivne ovojnice koji spaja gornju sljepoočnu prugu i gornji rub jagodičnoga luka**VRELO DEFINICIJE:** Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 144.**ENGLESKI:** superficial layer of temporal fascia**LATINSKI:** fascia temporalis, lamina superficialis**TALIJANSKI:** lamina superficiale della fascia temporale**površinski parotidni limfni čvor****DEFINICIJA:** parotidni limfni čvor smješten na površini podušne žlijezde slinovnice ispred ušne školjke**VRELO DEFINICIJE:** Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.**DOPUŠTENI NAZIV:** potkožni parotidni limfni čvor; ekstraparotidni preaurikularni limfni čvor; epifascijalni preaurikularni limfni čvor**NEPREPORUČENI NAZIV:** površinska parotidna limfna žlijezda**ENGLESKI:** superficial parotid lymph node**NJEMAČKI:** oberflächlicher Lymphknoten**LATINSKI:** lymphonodus parotideus superficialis**TALIJANSKI:** linfonodo parotideo superficiale**površinski sloj****DEFINICIJA:** sloj naoko netaknute cakline, debljine oko 40 mikrometara, u kojemu zbog gubitka kalcija i fosfata nastaju pore koje čine 1 – 10 % ukupnoga obujma**VRELO DEFINICIJE:** Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 189.**DOPUŠTENI NAZIV:** površinska zona**ENGLESKI:** surface zone**NJEMAČKI:** oberflächliche Zone**površinski sloj maseteričnoga mišića****DEFINICIJA:** glavni dio žvačnoga mišića koji polazi od donjega ruba jagodičnoga luka i veže se na žvakaču hrapavost na vanjskoj strani čeljusnoga kuta**VRELO DEFINICIJE:** Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 61.**ENGLESKI:** superficial part of masseter

NJEMAČKI: Musculus masseter pars superficialis

LATINSKI: musculus masseter pars superficialis

TALIJANSKI: parte superficiale del muscolo massetere

površinsko omekšanje cakline

DEFINICIJA: najranija faza karijesa cakline u kojoj dolazi do omekšanja caklinske površine zbog djelovanja organskih kiselina bakterijskoga podrijetla

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 187.

ENGLISKI: enamel superficial softening

TALIJANSKI: ammorbidimento superficiale dello smalto

pozitivna zubna identifikacija

DEFINICIJA: zubna identifikacija pri kojoj se usporedbom prijesmrtnih i poslijesmrtne zubnih obilježja sve pojedinosti na zubima podudaraju i nema osporavajućih elemenata

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 61.

DOPUŠTENI NAZIV: pozitivna identifikacija; pozitivna dentalna identifikacija

ENGLISKI: positive dental identification

NJEMAČKI: positive dentale Identifikation

Prader-Willijev sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji obilježuju hipotonija, hipogonadizam, mentalna retardacija i nizak rast

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarčić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 322.

KRATICA - ENGLISKI: PWS

KRATICA - NJEMAČKI: PWS

ENGLISKI: Prader-Willi syndrome

NJEMAČKI: Prader-Willi-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Prader-Willi

prask

DEFINICIJA: relativno glasan pojedinačni zvuk kratka trajanja koji nastaje u čeljusnome zglobu

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 273.

ENGLISKI: pop

NJEMAČKI: Puff; Knall

TALIJANSKI: scatto o schiocco durante l'articolazione temporomandibolare

pravi duboki zagriz

DEFINICIJA: duboki zagriz s velikim slobodnim interokluzijskim prostorom i prouzročen infraokluzijom kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 132.

ENGLISKI: true deep overbite

NJEMAČKI: echter Tiefbiss

TALIJANSKI: morso profondo vero

pravi izvodni kanal žlijezde slinovnice

DEFINICIJA: veći izvodni kanal žlijezde slinovnice u koji se ulijevaju sekretne kanalići, smješten u vezivu koje odjeljuje žljezdane reznjice

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 326.

DOPUŠTENI NAZIV: interlobularni izvodni kanal žlijezde slinovnice; pravi odvodni kanal

NEPREPORUČENI NAZIV: ekskrecijski kanal

ENGLISKI: excretory duct of the

salivary gland

NJEMAČKI:

Speicheldrüsenausführungsgang

NAPOMENA: Pravi se izvodni kanali malih žlijezda slinovnica otvaraju u usnu šupljinu, a velikih slinovnica spajaju u glavni izvodni kanal.

pravi otvarač

DEFINICIJA: instrument za mehanoterapiju ankilostome, izrađen prema osobnome otisku

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 373.

DOPUŠTENI NAZIV: funkcionalni otvarač

ENGLISKI: functional jaw opener

NJEMAČKI: funktioneller Mundöffner

pravilo kuta

DEFINICIJA: pravilo po kojemu tup ili oštar kut između bočne plohe i griznoga brida razlikuje lijeve od desnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 75.

DOPUŠTENI NAZIV: znak kuta

ENGLISKI: incisal edge rule; incisal angle rule; sign of the angle; rule of the angle

NJEMAČKI: Winkelmerkmal

pravilo luka

DEFINICIJA: pravilo po kojemu konveksnost usnene plohe u meziodistalnome smjeru razlikuje lijeve od desnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 74.

DOPUŠTENI NAZIV: znak luka

ENGLISKI: sign of the arch; rule of the arch

NJEMAČKI: Krümmungsmerkmal

preameloblast

DEFINICIJA: visoka cilindrična stanica unutrašnjega zubnog epitela

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 21.

ENGLISKI: preameloblast

NJEMAČKI: Präameloblast

TALIJANSKI: preameloblasto

precizni upirač

DEFINICIJA: gotov krut, metalni nastavak djelomične proteze koji tijesno priliježe u ležištu poput kutije ili u matrici precizne zglobove veze u lijevanome zubnom nadomjestku

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 413.

ENGLISKI: precision rest

TALIJANSKI: appoggio preciso

preciznost otisnoga materijala

DEFINICIJA: mogućnost reprodukcije najsitnijih detalja

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 169.

ENGLISKI: precision of impression material; accuracy of impression material

NJEMAČKI: Präzision des Abformungsmaterials

NAPOMENA: Prema međunarodnim standardima preciznost otisnoga materijala mjeri se mogućnošću otiskivanja ureza širine 20 µm urezana u čelični blok.

prečka

DEFINICIJA: metalna spona određena oblika kojom se spajaju dvije ili više krunica ili korijenskih kapica i premošćuje slobodan prostor među njima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 324.

ENGLJSKI: bar

NJEMAČKI: Steg

TALIJSKI: barra

prečka sa zglobnom vezom

DEFINICIJA: prečka s usporednim
stijenkama koje onemogućuju
okretanje oko nje

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična
proteza. Zagreb: Školska knjiga,
1982., 78.

NEPREPORUČENI NAZIV: etečmen prečka

ENGLJSKI: attachment bar

NJEMAČKI: Steggeschiebe

TALIJSKI: attacco a barra

pređentin

DEFINICIJA: nemineralizirano tkivo
organske matrice dentina, koje
se sastoji od kolagenih fibrila
i proteoglikana, smješteno na
unutarnjoj površini cirkumpulpnoga
dentina

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
Stomatološki leksikon. Zagreb:
Globus, 1990., 325.

ENGLJSKI: pređentine

NJEMAČKI: Prädentin

TALIJSKI: pređentina

prederuptivna faza

DEFINICIJA: faza razvoja zuba od
pomicanja zuba u čeljusti do
njegova nicanja

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume
zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988.,
35.

DOPUŠTENI NAZIV: preeruptivna faza

ENGLJSKI: preeruption stage

NJEMAČKI: präeruptive Phase

TALIJSKI: fase pre-eruttiva

predilekcijska mjesta

DEFINICIJA: mjesta na zubu koja zbog
anatomskih osobitosti olakšavaju

nakupljanje plaka jer su izvan
djelovanja mišića obraza i jezika te
obilnijega protoka sline

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i
terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:
Naklada Zadro, 1994., 143.

DOPUŠTENI NAZIV: fiziološki nečista
mjesta

ENGLJSKI: predilection spots

NJEMAČKI: Prädilektionsstellen

TALIJSKI: sedi predilette

prednja arterija bubnjišta

DEFINICIJA: ogranak donjočeljusnoga
dijela gornjočeljusne arterije koji
opskrbljuje sluznicu bubnjišta

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij
anatomije čovjeka II. dio: Pregled
građe glave, vrata i leđa za studente
opće medicine i stomatologije.
Zagreb: Školska knjiga, 1999., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: prednja timpanična
arterija

ENGLJSKI: anterior tympanic artery

NJEMAČKI: vordere Paukenarterie

LATINSKI: arteria tympanica anterior

TALIJSKI: arteria timpanica

anteriore

prednja bočna strana ljevokaste hrskavice

DEFINICIJA: strana ljevokaste hrskavice
na kojoj se nalaze dvije udubine
podijeljene grebenom

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,
J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.
Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,
277.

ENGLJSKI: anterolateral surface of
arytenoid cartilage

LATINSKI: facies anterolateralis
cartilaginis arytenoideae

TALIJSKI: suferficie anteroaterale
della cartilagine aritenoide

NAPOMENA: U gornju su udubinu

prednje bočne strane ljevkaste hrskavice uložene sluznične žlijezde, a u donju se veže glasnični mišić.

prednja medijana jezična kvržica

DEFINICIJA: neparna izbočina mezenhima prvih ždrijelnih lukova u središnjoj ravnini prekriveno endodermom, koje sudjeluje u razvoju tijela jezika

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 326.

NEPREPORUČENI NAZIV: medijalna jezična kvržica

ENGLESKI: median lingual swelling; median tongue bud

NJEMAČKI: medianer Zungenwulst

LATINSKI: tuberculum linguale impar

TALIJANSKI: tubercolo linguale mediale

KONTEKST: Prednja središnja jezična kvržica obično ne doprinosi konačnoj građi jezika jer ju prerastu bočne jezične kvržice, ali katkad od nje nastane malen središnji dio sluznice stražnjega dijela tijela jezika, neposredno ispred slijepoga zatona jezika.

NAPOMENA: Naziv medijalna jezična kvržica ne preporučuje se jer pridjev medijalni ne govori o položaju određene anatomske tvorbe u središnjoj ili medijanoj ravnini, nego označuje njezinu manju udaljenost od te ravnine u odnosu na neku drugu, udaljeniju anatomsku strukturu.

prednja strana gornje čeljusti

DEFINICIJA: prednji dio gornje čeljusti koji sudjeluje u oblikovanju očnjačke udubine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,

35.

DOPUŠTENI NAZIV: prednja strana maksile

ENGLESKI: anterior surface of maxilla

NJEMAČKI: Facies anterior maxillae

LATINSKI: facies anterior maxillae

TALIJANSKI: faccia anteriore (o laterale) della mascella

prednja širina zubnoga luka

DEFINICIJA: raspon između središta brazde pretkutnjaka u gornjoj čeljusti, a u donjoj čeljusti raspon među dodirnim točkama donjih pretkutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 390.

ENGLESKI: anterior dental arch width

NJEMAČKI: anteriore Zahnbogenbreite

TALIJANSKI: larghezza anteriore dell'arcata dentaria

prednje gornje alveolne arterije

DEFINICIJA: ogranci podorbitalne arterije koji opskrbljuju krvlju gornje očnjake i sjekutiće i pripadajuće dijelove gingive

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 306.

DOPUŠTENI NAZIV: prednje gornje alveolarne arterije

ENGLESKI: anterior superior alveolar arteries

LATINSKI: arteriae alveolares superiores anteriores

TALIJANSKI: arterie alveolari superiori anteriori

prednje komore rešetnice

DEFINICIJA: prednje zračne komore rešetnice koje se otvaraju ispod srednje nosne školjke

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 274.

DOPUŠTENI NAZIV: prednje etmoidne komore

ENGLISKI: anterior ethmoidal cells; cellulae ethmoidales anteriores

LATINSKI: cellulae ethmoidales anteriores

TALIJANSKI: cellule etmoidali superiori

prednje vođenje

DEFINICIJA: protruzijske kretnje donje čeljusti pri kojima se sjekutićni bridovi donjih prednjih zuba kreću prema naprijed i prema dolje uzduž konkavne jezično-nepčane stijenke

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.

Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 20.

ENGLISKI: anterior guidance

NJEMAČKI: Frontzahnführung

prednji gornji alveolni živčani ogranci

DEFINICIJA: osjetni živčani ogranci koji inerviraju očajake i sjekutiće gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 487.

ENGLISKI: anterior superior alveolar branches

NJEMAČKI: vordere Zweige des oberen Alveolarnervs

LATINSKI: rami alveolares superiores anteriores

prednji nakošeni mišić

DEFINICIJA: parni mišić koji se proteže od poprječnih nastavaka trećega do šestoga vratnog kralješka do hrapavosti prednjega nakošenog mišića na prvome rebu, a služi za pregibanje vratnoga dijela kralježnice na svoju stranu ili podizanje prvih rebra pri

otežanome disanju, ovisno o uporištu mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 144.

DOPUŠTENI NAZIV: prednji skalenski mišić

ENGLISKI: scalenus anterior muscle; anterior scalene muscle; musculus scalenus anterior

LATINSKI: musculus scalenus anterior

TALIJANSKI: muscolo scaleno anteriore

prednji nepčani luk

DEFINICIJA: luk koji se proteže bočno od nepčane resice i dolje do korijena jezika

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 91.

ENGLISKI: anterior palatine arch; palatoglossal arch; anterior pillar of fauces

NJEMAČKI: Gaumenzungenbogen; vorderer Gaumenbogen

LATINSKI: arcus palatoglossus; plica anterior faucium

TALIJANSKI: arco palatino anteriore

prednji nosni trn

DEFINICIJA: koštani trn na gornjoj čeljusti koji se nalazi medijalno od nosnoga ureza i s njim sudjeluje u omeđenju kruškolika otvora

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

ENGLISKI: anterior nasal spine

NJEMAČKI: Spina nasalis anterior

LATINSKI: spina nasalis anterior

prednji otvoreni zagriz

DEFINICIJA: otvoreni zagriz u kojemu su stražnji zubi u položaju najveće

moguće interkuspidacije, a prednji se zubi ne preklapaju niti međusobno dodiruju
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 84.

DOPUŠTENI NAZIV: frontalni otvoreni zagriz

ENGLESKI: anterior open bite; frontal open bite

NJEMAČKI: frontal offener Biss

TALIJANSKI: morso aperto anteriore

prednji potporanj

DEFINICIJA: mali akrilatni dio koji se postavlja na gornje prednje zube osiguravajući okluzijsko zaustavljanje donjih sjekutića

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 285.

DOPUŠTENI NAZIV: anteriorni potporanj

NEPREPORUČENI NAZIV: anteriorni jig

ENGLESKI: anterior jig

NJEMAČKI: anteriorer Jig

TALIJANSKI: jig anteriore

NAPOMENA: Postavljanje prednjega potpornja jedna je od metoda pronalaženja položaja centrične relacije.

prednji suzni greben

DEFINICIJA: greben na vanjskoj strani čeonoga nastavka gornje čeljusti koji ga dijeli na prednji i stražnji dio
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

ENGLESKI: anterior lacrimal crest

LATINSKI: crista lacrimalis anterior

TALIJANSKI: cresta lacrimale anteriore

prednji trbuh dvotrbušnoga mišića

DEFINICIJA: dio dvotrbušnoga mišića koji se nastavlja na međutrbušnu

tetivu i hvata se za udubinu na donjoj čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 147.

ENGLESKI: anterior belly of digastric muscle

LATINSKI: musculus digastricus, venter anterior

TALIJANSKI: ventre anteriore del muscolo digastrico

prednji zub

DEFINICIJA: središnji ili bočni sjekutić i očnjak

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: frontalni zub

ENGLESKI: anterior tooth; forward tooth

NJEMAČKI: Frontzahn; Vorderzahn

predušni

DEFINICIJA: koji je smješten ispred uške

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1387.

DOPUŠTENI NAZIV: preaurikularan

ENGLESKI: preauricular

predušni limfni čvor

DEFINICIJA: limfni čvor koji pripada skupini dubokih parotidnih limfnih čvorova, a leži između tragusa i podušne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 266.

DOPUŠTENI NAZIV: preaurikularni čvor

ENGLESKI: pre-auricular node

LATINSKI: nodus praeauricularis

TALIJANSKI: linfonodo preauricolare

predvorje srednjega nosnog hodnika

DEFINICIJA: udubina ispred srednjega nosnog hodnika

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 104.

ENGLNESKI: atrium of middle meatus; atrium meatus medii

LATINSKI: atrium meatus medii

TALIJANSKI: atrio del meato medio

predvorje usne šupljine

DEFINICIJA: prostor usne šupljine sprijeda omeđen usnama i obrazima, a straga alveolnim izbočinama i zubima

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: vestibulum

ENGLNESKI: vestibule of mouth

NJEMAČKI: Mundvorhof; Wangentasche

LATINSKI: vestibulum oris

TALIJANSKI: vestibolo della cavità orale

predvorna angulacija korijena

DEFINICIJA: izobličenje korijena koje obilježuje znatna svijenost u predvornome smjeru

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 166.

DOPUŠTENI NAZIV: vestibularna angulacija korijena

ENGLNESKI: vestibular root angulation

NJEMAČKI: vestibuläre

Wurzelangulation

TALIJANSKI: vestibolarizzazione

angolare della radice

predvorna gredica

DEFINICIJA: dio epitela primitivne usne šupljine koji sudjeluje u razvoju predvorja usne šupljine razdvajajući

usnice i obraze od alveolnoga grebena

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 290.

DOPUŠTENI NAZIV: vestibularna lamina; vestibularna gredica

ENGLNESKI: vestibular lamina

NJEMAČKI: vestibuläre Leiste

LATINSKI: lamina vestibularis

TALIJANSKI: lamina vestibolare

predvorna međuzubna bradavica

DEFINICIJA: dio međuzubne gingive koji pripada predvorju usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 114.

DOPUŠTENI NAZIV: vestibularna interdentalna papila

ENGLNESKI: vestibular papilla

NJEMAČKI: vestibuläre Papille

predvorna ploča

DEFINICIJA: najjednostavnija funkcionalna ortodontska naprava koja se aktivira snagom mišića, a služi za odvikavanje od disanja na usta, sisanja prsta, bruksizma i za rano liječenje otvorenoga zagriža

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 416.

DOPUŠTENI NAZIV: vestibularna ploča

ENGLNESKI: vestibular plate

NJEMAČKI: Mundvorhofplatte

TALIJANSKI: placca vestibolare

predvorni

DEFINICIJA: koji se nalazi u predvorju usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 416.

DOPUŠTENI NAZIV: vestibularni

ENGLISKI: vestibular
NJEMAČKI: vestibulär
TALIJSKI: vestibolare

predvorni nabor

DEFINICIJA: sluznični nabor koji se proteže od gornjega dijela kuta štitaste hrskavice do prednje strane vokalne hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

DOPUŠTENI NAZIV: vestibularni nabor; nabor predvorja

ENGLISKI: vestibular fold

NJEMAČKI: Taschenfalte

LATINSKI: plica vestibularis

TALIJSKI: plica vestibolare

predvorni procijep

DEFINICIJA: procijep između središnjih rubova predvornoga nabora

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

DOPUŠTENI NAZIV: procijep predvorja

ENGLISKI: rima vestibuli

LATINSKI: rima vestibuli

TALIJSKI: rima vestibolare

preepiglotisno masno tijelo

DEFINICIJA: nakupina masnoga tkiva koja se nalazi u prostoru koji omeđuju prednja stijenka grkljanskoga poklopca, štitasto-grkljanska, središnja štitasto-jezična i hioepiglotisna sveza

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

ENGLISKI: pre-epiglottic fat body

LATINSKI: corpus adiposum preepiglotticum

TALIJSKI: corpo adiposo pre-epiglottico

NAPOMENA: Preepiglotisno masno tijelo pomaže u zatvaranju grkljanskoga poklopca pri gutanju.

pregled

DEFINICIJA: dijagnostički postupak kojim se nastoje zapaziti promjene oblika, boje ili veličine organa ili dijelova tijela

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 206.

DOPUŠTENI NAZIV: inspekcija; ispitivanje; vizualno ispitivanje

ENGLISKI: examination by eye;

inspection; visual inspection

NJEMAČKI: Inaugenscheinnahme;

Inspektion

pregradna nosna hrskavica

DEFINICIJA: neparna hrskavična ploča četverokutna oblika smještena mediosagitalno pred koštanom pregradom

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 102.

DOPUŠTENI NAZIV: septalna nosna hrskavica

ENGLISKI: septal nasal cartilage

LATINSKI: cartilago septi nasi

TALIJSKI: cartilagine del setto nasale

pregradnja kosti

DEFINICIJA: fiziološki proces razgradnje i ponovnoga odlaganja koštanoga matriksa radi obnove koštane strukture i funkcijske prilagodbe mehaničkomu opterećenju ili radi oslobađanja kalcija iz kosti u izvanstaničnu tekućinu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada,

2006., 982.

DOPUŠTENI NAZIV: remodeliranje kosti; pregradnja koštanoga tkiva

ENGLISKI: bone remodeling

NJEMAČKI: Knochenumbau

TALIJANSKI: rimodellazione dell'osso

pregriz

DEFINICIJA: udaljenost između sjekutičnoga brida gornjega središnjeg sjekutića i usnene plohe donjega središnjeg sjekutića

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis.

New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 47.

ENGLISKI: overbite

TALIJANSKI: sopramorso

prekobrojni zub

DEFINICIJA: zub koji po izgledu uglavnom ne sliči odgovarajućemu normalnom zubu, a smješten je distopično u zubnome nizu ili pak ostaje u čeljusnoj kosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 106.

ENGLISKI: supernumerary tooth

NJEMAČKI: überzählige Zähne

LATINSKI: dens accessorius

TALIJANSKI: dente soprannumerario

prekristalizacija

DEFINICIJA: pojava pri kojoj se promjenom temperature određeni element kristalizira iz jednoga tipa rešetke u drugi

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 25.

ENGLISKI: precrystallization

NJEMAČKI: Umkristallisation

TALIJANSKI: precristallizzazione

prekrivanje rane mliječnih zuba

DEFINICIJA: postupak prekrivanja rane koji ne potiče nikakve patološke

promjene zaostatne zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 220.

ENGLISKI: wound dressing in primary dentition

TALIJANSKI: copertura della ferita in dentizione decidua

premedikacija

DEFINICIJA: medikamentna priprema pacijenta prije anestezije, operacije ili liječenja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 326.

ENGLISKI: premedication

NJEMAČKI: medikamentöse Vorbehandlung; Prämedikation; Vormedikation

TALIJANSKI: premedicazione

premolarizacija

DEFINICIJA: nepravilnost gornjega očnjaka čija je kvržica toliko naglašena da izgleda kao nepčana kvržica pretkutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 129.

ENGLISKI: premolarisation

NJEMAČKI: Prämolarisierung

TALIJANSKI: premolarizzazione

prenesena bol

DEFINICIJA: bol pri kojoj senzacije nisu prisutne u zahvaćenome živcu, već u drugim granama toga živca ili čak u potpuno drugome živcu

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 58.

DOPUŠTENI NAZIV: referirana bol; odražena bol

ENGLISKI: reffered pain
NJEMAČKI: übertragener Schmerz
TALIJANSKI: dolore riferito

preosjetljivost zubnih vratova

DEFINICIJA: stanje obilježeno jakim bolom koji se pojavljuje kao odgovor na mehaničke, kemijske i osmozne podražaje izložena dentina u području zubnoga vrata
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 469.
DOPUŠTENI NAZIV: dentinska preosjetljivost
ENGLISKI: sensitive teeth; tooth hypersensitivity; dentin hypersensitivity; odontohyperesthesia
NJEMAČKI: überempfindliche Zähne; Dentinüberempfindlichkeit

preparacija zuba

SKRAĆENI NAZIV: preparacija
DEFINICIJA: djelomično ili potpuno preoblikovanje i smanjivanje kliničke krune zuba kojim se stvara prostor za fiksni nadomjestak koji oponaša prirodne zube
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 73.
DOPUŠTENI NAZIV: brušenje
ENGLISKI: preparation
NJEMAČKI: Präparation
TALIJANSKI: preparazione dentale

prepolimerizirane čestice punila

DEFINICIJA: čestice punila dobivene lomljenjem polimerizirane smjese koloidnoga silicija i organske matrice, koje se zatim miješaju u mikropunjene kompozitne materijale
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 401.

DOPUŠTENI NAZIV: prepolimerizirani kompleksi
ENGLISKI: prepolymerized filler particles
NJEMAČKI: vorpolymerisierte Füllstoffanteile

prerani gubitak zuba

DEFINICIJA: gubitak zuba koji je posljedica karijesa, bolesti parodonta, kroničnih metaboličnih bolesti ili genetički uvjetovanih sindroma
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 250.
ENGLISKI: early tooth loss
NJEMAČKI: vorzeitiger Zahnverlust

prerano nicanje zuba

DEFINICIJA: poremećaj u zadnjoj histološkoj razvojnoj fazi zuba koji se očituje kao prekomjeran rast i čiji je rezultat nicanje zuba prije nego što je to uobičajeno
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 208.
ENGLISKI: early tooth eruption
NJEMAČKI: vorzeitige Dentition
LATINSKI: dentitio praecox
NAPOMENA: Do preranoga nicanja zuba može doći zbog lokalnih ili općih utjecaja poput hipertireoidizma ili preranoga puberteta.

presadak

DEFINICIJA: materijal, tkivo ili organ koji se presađuje ili ugrađuje u određeni dio tijela
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 51.
DOPUŠTENI NAZIV: transplantat

ŽARGONIZAM: graft

ENGLESKI: graft; transplant

NJEMAČKI: Transplantat

presadivanje

DEFINICIJA: kirurški postupak kojim se tkivo ili organ premješta s jednoga mjesta na drugo mjesto istoga organizma, na drugi organizam iste vrste ili na drugi organizam druge vrste

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 403.

DOPUŠTENI NAZIV: transplantacija

ENGLESKI: grafting; transplantation

NJEMAČKI: Transplantation; Überpflanzung

TALIJANSKI: trapiantazione

presadivanje očnjaka

DEFINICIJA: metoda koja se primjenjuje ako je položaj zuba nepovoljan za ortodontsko postavljanje u normalan zubni niz i ako u zubnome luku ima dovoljno mjesta za presađivanje

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T. Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 102.

DOPUŠTENI NAZIV: transplantacija očnjaka

ENGLESKI: canine transplantation

TALIJANSKI: trapianto del canino

pretežitost

DEFINICIJA: brojnost populacije zahvaćene bolešću u određenome razdoblju ili u određenome trenutku

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1455.

DOPUŠTENI NAZIV: prevalencija

ENGLESKI: prevalence

NJEMAČKI: Befall; Verbreitung

pretilost

DEFINICIJA: stanje prekomjernoga nakupljanja masnoga tkiva u organizmu

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 190.

DOPUŠTENI NAZIV: adipozitet; prekomjerna tjelesna težina

NEPREPORUČENI NAZIV: gojaznost

ENGLESKI: adiposity; obesity; overweight

NJEMAČKI: Adipositas; Übergewicht

TALIJANSKI: obesità

pretkanceroza

DEFINICIJA: morfološki promijenjeno tkivo u kojemu se češće razvija karcinom nego u normalnome tkivu

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 263.

DOPUŠTENI NAZIV: prekanceroza

PREDLOŽENI NAZIV: pretkarcinoza

NEPREPORUČENI NAZIV: prekarcinoza

ENGLESKI: precarcinoma

NJEMAČKI: Präkanzerose;

Vorkrebserkrankung

pretkancerozno stanje

DEFINICIJA: opće stanje sa znatno povećanim rizikom za razvoj karcinoma

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 263.

DOPUŠTENI NAZIV: prekancerozno stanje

PREDLOŽENI NAZIV: pretkarcinozno stanje

ENGLESKI: precancerous condition

NJEMAČKI: präkanzeröse Kondition

pretklinički stadij

DEFINICIJA: stadij bolesti u kojemu nije moguće postaviti osobitu dijagnozu jer se prepoznatljivi simptomi i znakovi bolesti nisu još pojavili

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1387.

ENGLNESKI: preclinical

pretkutnjak

DEFINICIJA: vrsta zuba smještena u gornjemu ili donjemu zubnom luku između očnjaka i kutnjaka, služi za pridržavanje i usitnjivanje zalogaja hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 89.

DOPUŠTENI NAZIV: premolar; ličnjak

NEPREPORUČENI NAZIV: bikuspid

ENGLNESKI: bicuspid; premolar

NJEMAČKI: Backenzahn;

doppelhöckeriger Zahn; Prämolare; zweihöckeriger Zahn

LATINSKI: dens praemolaris; dens bicuspidatus; dens buccalis

TALIJSKI: premolare

pretprotetički kirurški postupak

DEFINICIJA: kirurški postupak koji prethodi protetičkoj terapiji, a svrha mu je olakšati izradbu protetičkoga nadomjestka i povećati uspješnost protetičke terapije

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 202.

ŽARGONIZAM: pretprotetska kirurgija

ENGLNESKI: preprosthetic surgery

NJEMAČKI: vorprothetische Chirurgie

TALIJSKI: chirurgia preprotetica

prevencija

DEFINICIJA: primjena svih spoznaja i mjera radi poboljšavanja zdravlja, sprečavanja i zaustavljanja bolesti i produljenja života

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 328.

DOPUŠTENI NAZIV: sprječavanje

ENGLNESKI: prevention

NJEMAČKI: Prävention; Verhütung

TALIJSKI: prevenzione

preventivna stomatologija

DEFINICIJA: sve aktivnosti stomatološke zaštite stanovništva, a posebno djece, koje se odvijaju radi osiguravanja normalna rasta i razvoja te održavanja funkcija cjelokupna orofacijalnoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 383.

ENGLNESKI: preventive dentistry

NJEMAČKI: präventive Zahnheilkunde; vorbeugende Zahnheilkunde

TALIJSKI: medicina dentaria preventiva

preventivno proširivanje kaviteta

DEFINICIJA: postupak kojim se prema Blackovim načelima preparacija kaviteta proširuje do fiziološki čistih mjesta

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 328.

DOPUŠTENI NAZIV: preventivna ekstenzija

ENGLNESKI: extension for prevention; preventive extension

NJEMAČKI: Ausdehnung als Vorbeugung; präventive Extension

TALIJSKI: estensione preventiva della cavità

Prevotella intermedia

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: gram-negativna nepokretna anaerobna bakterija povezana s infekcijama glave, vrata i pleure

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

DOPUŠTENI NAZIV: *Bacteroides intermedius*

ENGLESKI: Prevotella intermedia

NJEMAČKI: Prevotella intermedia

Prevotella melaninogenica

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: gram-negativna nepokretna anaerobna bakterija

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

DOPUŠTENI NAZIV: *Bacteroides melaninogenicus*

ENGLESKI: Prevotella melaninogenica

NJEMAČKI: Prevotella melaninogenica

pričvrtna gingiva

DEFINICIJA: dio gingive među gingivnom brazdom i mukogingivnim spojištem

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: srasla gingiva; prirasla gingiva

ENGLESKI: attached gingiva

NJEMAČKI: anhaftende Gingiva

LATINSKI: gingiva propria

TALIJANSKI: gengiva aderente

pričvrtni aparat

DEFINICIJA: skup tkiva koji okružuju i podupiru zube, sastoji se od cementa, parodontnoga ligamenta i alveolne kosti

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 5.

ENGLESKI: attachment apparatus

NJEMAČKI: Zahnhalteapparat

prijelazne koštane lamele

DEFINICIJA: usporedne koštane lamele koje u nepravilno postavljenim

nakupinama ispunjavaju prostore između Harvesova sustava lamela
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: intersticijska koštana lamela

ENGLESKI: interstitial lamella; ground lamella; intermediate lamella

NJEMAČKI: interstitielle Lamelle; Schalllamelle

TALIJANSKI: lamella interstiziale

prijelazni kanalić

DEFINICIJA: kratak izvodni kanalić žlijezde slinovnice obložen niskim epitelom koji povezuje serozni acinus sa sekretnim kanalićem

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: umetnuta cijev; interkalirana cijev; prijelazna cijev

ENGLESKI: intercalated duct

NJEMAČKI: Ductus intercalatus

LATINSKI: ductus intercalatus

prijelom korijena

DEFINICIJA: lom zubnoga korijena koji obuhvaća cement, dentin i zubnu pulpu

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 619.

DOPUŠTENI NAZIV: lom korijena; fraktura korijena

ENGLESKI: fracture of root; root fracture

NJEMAČKI: Wurzelfraktur

prijelom kruna

DEFINICIJA: lom krunskoga dijela zuba
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 608.

DOPUŠTENI NAZIV: lom kruna; fraktura kruna

ENGLJSKI: crown fracture

NJEMAČKI: Kronenbruch;
Kronenfraktur

LATINSKI: fractura coronae dentis

prijelom kruna i korijena

DEFINICIJA: prijelom koji obuhvaća zubnu krunu i zubni korijen

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 618.

DOPUŠTENI NAZIV: lom kruna i korijena; fraktura kruna i korijena

ENGLJSKI: crown and root fracture

NJEMAČKI: Kronenwurzelfraktur

prijelomna pukotina

DEFINICIJA: pukotina koja nastaje prekidom kontinuiteta nekoga materijala ili strukture

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 500.

DOPUŠTENI NAZIV: frakturna pukotina

ENGLJSKI: fracture gap

NJEMAČKI: Bruchspalte; Frakturspalte

prijenosna kapica

DEFINICIJA: mehaničko sredstvo koje se upotrebljava za prijenos točnoga položaja usatka iz usne šupljine na sadreni model u laboratoriju

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St. Louis: Mosby, 1999., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: prijenosna nadogradnja

NEPREPORUČENI NAZIV: transfer

ENGLJSKI: transfer coping; transfer post

NJEMAČKI: Übertragungskappe

TALIJANSKI: capetta di trasferimento

prijesmrtni rendgenogram

DEFINICIJA: stomatološka rendgenska snimka učinjena za života osobe koja se forenzički obrađuje

VRELO DEFINICIJE: Whittaker, D. K.; MacDonald, D. G. A colour atlas of forensic dentistry. Ipswich: Wolfe Publishing Ltd., 1989., 93.

DOPUŠTENI NAZIV: antemortalni rendgenogram; predsmrtni rendgenogram

ENGLJSKI: ante-mortem radiograph

NJEMAČKI: ante-mortem

Röntgenaufnahme

prijesmrtni zubni karton

DEFINICIJA: zubni karton u koji se u forenzičke svrhe unose podatci o zubima određene osobe tijekom njezina života

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: antemortalni dentalni karton; premortalni dentalni karton

ENGLJSKI: antemortem dental record; premortem dental record

NJEMAČKI: antemortale Zahnkarte

TALIJANSKI: cartella dentistica antemortem

prijevremeni dodir

DEFINICIJA: dodir zuba ili skupine zuba antagonista u gornjemu i donjemu zubnom nizu koji se u zagrizu ili pri pokretima donje čeljusti pojavljuje prije kontakta ostalih antagonista, s mogućim štetnim djelovanjem na potporni aparat zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 278.

DOPUŠTENI NAZIV: prerani kontakt;

prerani dodir; prijevremeni kontakt

ENGLESKI: premature contact
NJEMAČKI: Frühkontakt; Suprakontakt;
 Vorkontakt; vorzeitiger Kontakt

prikazivač plaka

DEFINICIJA: sredstvo kojim se prikazuje plak na površini zuba i gingive
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 356.
DOPUŠTENI NAZIV: revelator
ENGLESKI: plaque search; revelator
NJEMAČKI: Plaquerevelator; Plaqueindikator
TALIJANSKI: rilevatore di placca

primarna caklinska kutikula

DEFINICIJA: organska ovojnica koja prekriva caklinu neiznikloga zuba
VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 119.
DOPUŠTENI NAZIV: caklinska kutikula
NEPREPORUČENI NAZIV: Nasmythova membrana
ENGLESKI: primary enamel cuticle
NJEMAČKI: Schmelzoberhäutchen
NAPOMENA: Primarna caklinska kutikula zajedno s reduciranim caklinskim epitelom tvori Nasmythovu opnu.

primarna hemokromatoza

DEFINICIJA: poremećaj metabolizma željeza koji prouzročuje dijabetes, cirozu jetre i pigmentacije
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 345.
ENGLESKI: primary hemochromatosis
NJEMAČKI: primäre Hämochromatose
TALIJANSKI: emocromatosi primaria

primarna imunodeficijencija

DEFINICIJA: imunodeficijencija izazvana genskim poremećajima i

poremećajima nastalima tijekom embrijskoga razvoja
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 146.
ENGLESKI: primary immunodeficiency
NJEMAČKI: primäre Immundefizienz
TALIJANSKI: immunodeficienza primaria
KONTEKST: Primarna imunodeficijencija može biti humoralna, celularna i kombinirana.

primarna intraradikularna zaraza

DEFINICIJA: zaraza korijenskih kanala zuba mikroorganizmima koji napadaju i naseljuju nekrotično pulpno tkivo
VRELO DEFINICIJE: Torabinejad, M.; Walton, R. E. Endodoncija: načela i praksa. Zagreb: Naklada Slap, 2010., 40.
DOPUŠTENI NAZIV: inicijalna intraradikularna infekcija
NEPREPORUČENI NAZIV: djevičanska intraradikularna infekcija
ENGLESKI: primary intraradicular infection
NJEMAČKI: primäre intraradikuläre Infektion

primarna okluzijska trauma

DEFINICIJA: ozljeda oralnoga tkiva nastala zbog zagriznih sila koje prekoračuju adaptivni kapacitet toga tkiva, u prvome redu zbog nepravilnih odnosa među zubima
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 468.
DOPUŠTENI NAZIV: primarna okluzalna trauma
ENGLESKI: primary occlusal trauma; primary trauma from occlusion

KONTEKST: Ozljeda parodonta zuba zbog visokoga ispuna dovodi do primarne okluzijske traume.

primarna orofacijalna disfunkcija

DEFINICIJA: orofacijalna disfunkcija koja prouzročuje malokluziju

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 147.

ENGLESKI: primary disfunction

NJEMAČKI: primäre orofaziale Dysfunktionen

TALIJANSKI: disfunzione orofacciale primaria

primarna zbijenost

DEFINICIJA: genski predodređena zbijenost prouzročena nerazmjerom veličine zuba i čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: primarna kompresija

ENGLESKI: primary crowding

NJEMAČKI: primärer Engstand

primarni dentin

DEFINICIJA: dentin koji se odlaže sve dok zub u razvoju ne poprimi svoj konačan oblik

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 26.

ENGLESKI: primary dentin

NJEMAČKI: Primärdentin

TALIJANSKI: dentina primaria

primarni epitelni tračak

DEFINICIJA: invaginacija zadržljavoga epitela primitivne usne šupljine u mezenhim, koja se u kasnijem razvoju dijeli na zubnu i predvornu gredicu

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J.

Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 290.

ENGLESKI: primary epithelial band

NJEMAČKI: primär epitheliales Band

TALIJANSKI: banda epiteliale primaria

primarni herpetični

gingivostomatitis

DEFINICIJA: akutno očitovanje primarnoga dodira s virusom herpesom simpleksom, obilježeno općim i lokalnim simptomima

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 144.

ENGLESKI: primary herpetic gingivostomatitis

NJEMAČKI: primäre Gingivostomatitis herpetica

LATINSKI: gingivostomatitis herpetica

TALIJANSKI: gingivostomatite erpetica primaria

primarni hiperparatireoidizam

DEFINICIJA: endokrinološka bolest nastala zbog hiperplazije, adenoma ili karcinoma paratireoidne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 308.

ENGLESKI: primary hypoparathyroidism

NJEMAČKI: primärer Hyperparathyreoidismus

TALIJANSKI: iperparatiroidismo primario

KONTEKST: U gornjoj i donjoj čeljusti može se pojaviti smeđi tumor gigantskih stanica, što zajedno s gubitkom kosti može biti rani znak primarnoga hiperparatireoidizma.

primarni pomak gornje čeljusti

DEFINICIJA: anteriorno pomicanje gornje čeljusti koje nastaje zbog njezina rasta u posteriornome segmentu

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 23.

ENGLESKI: primary displacement of the maxilla

NJEMAČKI: primäre Oberkieferverschiebung

primarni Sjögrenov sindrom

DEFINICIJA: kronična autoimuna sustavna bolest koja zahvaća suzne žlijezde i slinovnice bez postojanja druge autoimune bolesti

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 256.

DOPUŠTENI NAZIV: sicca syndrom

ENGLESKI: primary Sjögren's syndrome

NJEMAČKI: primäres Sjögren-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Sjögren primaria

primarno cijeljenje

DEFINICIJA: cijeljenje rane pri kojemu se rubove tkiva približi i drži na mjestu do njezina zatvaranja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 27.

DOPUŠTENI NAZIV: primarno zacjeljivanje

ŽARGONIZAM: primarno zaraštavanje

ENGLESKI: healing by first intention

NJEMAČKI: primäre Heilung

LATINSKI: per primam intentionem

primarno koštano tkivo

DEFINICIJA: prvo koštano tkivo koje nastaje tijekom razvoja koštanoga sustava i nakon prijeloma kosti, popraćeno nepravilnim odlaganjem matriksa i manjom količinom koštanih soli

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije /

urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 146.

DOPUŠTENI NAZIV: nelamelarno koštano tkivo; nezrelo koštano tkivo; vlaknato koštano tkivo

ŽARGONIZAM: primarna kost

ENGLESKI: woven bone; primary bone tissue

NJEMAČKI: Faserknochen;

Geflechtknochen

TALIJANSKI: tessuto osseo primario

primarno nepce

DEFINICIJA: dio nepca koji se oblikuje koncem 6. tjedna embrijskoga života te se iz njega poslije razvijaju gornja usna i premaksilarni dio gornje čeljusti do nosno-nepčanoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 328.

ENGLESKI: primary palate

NJEMAČKI: primärer Gaumen

TALIJANSKI: palate primario

primatna dijastema

DEFINICIJA: prostor u mliječnoj denticiji koji se nalazi između bočnoga sjekutića i očnjaka u gornjemu te između očnjaka i prvoga kutnjaka u donjemu zubnom nizu

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 86.

ENGLESKI: primate space

NJEMAČKI: Affenlücke

primitivna hoana

DEFINICIJA: parni otvor nastao propadanjem usno-nosne membrane, smješten neposredno iza primarnoga nepca koji povezuje

primitivne nosne šupljine s usnom šupljinom

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 340.

DOPUŠTENI NAZIV: primarna hoana
NEPREPORUČENI NAZIV: primitivna koana

ENGLISKI: primitive choana; primary choana

NJEMAČKI: primitive Choana; primäre Choana

TALIJANSKI: coana primitiva

primordijalna cista

DEFINICIJA: cista koja nastaje zbog poremećaja u najranijoj razvojnoj fazi zuba

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 188.

ENGLISKI: primordial cyst; dentigerous cyst

NJEMAČKI: Primordialzyste

prirastne crte

DEFINICIJA: crte rasta koje odražavaju ritmičko odlaganje cakline, dentina i cementa

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 108.

DOPUŠTENI NAZIV: linije rasta; inkrementalne linije; crte prirasta
ENGLISKI: growth lines; incremental lines

NJEMAČKI: Anbaulinien; inkrementale Linien; Parallelstreifen

TALIJANSKI: linee incrementali

NAPOMENA: Vrste prirastnih crta su Retziusove crte u caklini, von Ebnerove i Andresenove crte u dentinu te Salterove crte u cementu.

prirodni položaj glave

DEFINICIJA: položaj glave određen unutarnjim fiziološkim mehanizmom koji se postiže tako da opuštenu osobu gleda u udaljeni objekt ili u vlastite oči u zrcalu
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 207.

ENGLISKI: natural head position
NJEMAČKI: natürliche Kopfposition

prisilni zagriz

DEFINICIJA: položaj u kojemu donju čeljust pri kretnji iz fiziološkoga mirovanja u habitualnu okluziju prisiljava jedan zub ili više njih
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 21.

ENGLISKI: forced bite

NJEMAČKI: Zwangsbiss

TALIJANSKI: morso forzato

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

prisivanje

DEFINICIJA: učinak negativnoga tlaka zraka između sluznice i unutarnjega dijela baze proteze, koji se postiže smještajem rubova proteze u početni dio pomične sluznice
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 328.

DOPUŠTENI NAZIV: sukcija

ENGLISKI: suction

NJEMAČKI: Absaugung; Saugen; Saugwirkung

pristupni kavitet

DEFINICIJA: prostor koji nastaje pri uklanjanju tvrdoga zubnog tkiva

kada se pristupa ka korijenskomu kanalu

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 174.

ENGLNESKI: access cavity

NJEMAČKI: Zugangskavität

TALIJANSKI: cavità di accesso

privjesni most

DEFINICIJA: most s nosačem ili više njih koji se nalaze samo na jednome kraju, dok međučlan na drugome kraju nije poduprt

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 101.

DOPUŠTENI NAZIV: krilni most

ENGLNESKI: cantilever bridge; free-end bridge

NJEMAČKI: Fliegerbrücke; Freindbrücke

TALIJANSKI: ponte ad estensione

privremena krunica

DEFINICIJA: krunica koja služi za zaštitu bataljka brušenoga zuba od fizičkih, termičkih i kemijskih podražaja

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 189.

DOPUŠTENI NAZIV: provizorna krunica

ENGLNESKI: temporary crown

NJEMAČKI: provisorische Krone

TALIJANSKI: corona provvisoria

privremena proteza

DEFINICIJA: proteza koja se izrađuje za kratko razdoblje nakon vađenja zuba

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 131.

ENGLNESKI: temporary denture

NJEMAČKI: Interimsprothese;

Übergangsprothese

privremena udlaga

DEFINICIJA: udlaga koja služi za privremenu stabilizaciju pomičnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 43.

DOPUŠTENI NAZIV: privremeni splint

NEPREPORUČENI NAZIV: privremena šina

ENGLNESKI: provisional splint

NJEMAČKI: temporäre Schiene

privremeni ispun

DEFINICIJA: ispun koji se postavlja kada se ne može u jednome posjetu pacijenta završiti terapijski postupak

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 315.

ENGLNESKI: temporary filling

NJEMAČKI: provisorische Füllung;

temporäre Füllung

privremeni most

DEFINICIJA: sredstvo koje služi za zaštitu bataljka brušenih zuba od fizičkih, termičkih i kemijskih podražaja

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 233.

DOPUŠTENI NAZIV: provizorni most

ENGLNESKI: temporary bridge

NJEMAČKI: provisorische Brücke

privremeno cementiranje

DEFINICIJA: cementiranje privremenim cementom da bi se procijenila funkcija i estetika fiksno protetičkog nadomjestka

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 144.

ENGLNESKI: provisional cementation;

temporary cementation; temporary

luting

NJEMAČKI: provisorische
Zementierung

proband

DEFINICIJA: osoba koja je predmet genetičkoga istraživanja ili izvješćivanja

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 488.

DOPUŠTENI NAZIV: propozitus

ENGLESKI: proband; propositus

NJEMAČKI: Proband

TALIJANSKI: probando

probava

DEFINICIJA: proces kojim se hrana u probavnome sustavu usitnjuje i razgrađuje na jednostavne kemijske sastojke koje je moguće apsorbirati

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 808.

DOPUŠTENI NAZIV: digestija; digestivni proces; probavni proces

ENGLESKI: digestion; digestive process

NJEMAČKI: Verdauung;

Verdauungsprozess

TALIJANSKI: digestione

probavna cijev

DEFINICIJA: sluznicom obložen neprekinut slijed šupljih organa za prihvata, prijenos, razgradnju i apsorpciju hrane

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 771.

DOPUŠTENI NAZIV: probavni kanal; probavni trakt

ENGLESKI: digestive tract; digestive tube; alimentary canal

NJEMAČKI: Verdauungstrakt

TALIJANSKI: tubo digerente

NAPOMENA: Probavna cijev proteže se od usne šupljine preko ždrijela, jednjaka, želudca i crijeva do čmara.

probavna žlijezda

DEFINICIJA: žlijezda koja svoje lučevine izlučuje u probavnu cijev

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 791.

DOPUŠTENI NAZIV: egzokrina žlijezda probavnoga sustava

ENGLESKI: digestive gland

NJEMAČKI: Verdauungsdrüse

TALIJANSKI: ghiandola digestiva

probavni enzim

DEFINICIJA: skupina enzima koji u probavnome procesu razgrađuju složene organske spojeve na jednostavne molekule

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 808.

DOPUŠTENI NAZIV: digestivni enzim

ENGLESKI: digestive enzyme

NJEMAČKI: Verdauungsenzym

TALIJANSKI: enzima digestivo

probavni sok

DEFINICIJA: lučevine probavnih žlijezda koje omogućuju razgradnju hrane do sastojaka koje je moguće apsorbirati

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 771.

ENGLESKI: digestive juice

NJEMAČKI: Verdauungssaft

TALIJANSKI: succo digestivo; succo gastrico

probavni sustav

DEFINICIJA: sustav sastavljen od probavne cijevi i pridruženih

probavnih žlijezda, koji omogućuje unos, razgradnju i upijanje hrane te izlučivanje neprobavljena ostatka i otpadnih tvari

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 771.

DOPUŠTENI NAZIV: digestivni sustav

ENGLESKI: digestive system;
alimentary system

NJEMAČKI: Verdauungsapparat;
Verdauungssystem

TALIJANSKI: apparato digerente

probijanje

DEFINICIJA: izbijanje na površinu ili sloj, pri čemu nastaje otvor na stijenci ili tkivu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 315.

DOPUŠTENI NAZIV: perforacija

ENGLESKI: perforation

NJEMAČKI: Durchbruch; Perforation

TALIJANSKI: perforazione

probirna anamneza

DEFINICIJA: anamneza kojoj je cilj prepoznavanje pacijenata sa supkliničkim znakovima i simptomima koji su često povezani s funkcijskim poremećajima žvačnoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 246.

ENGLESKI: screening

NJEMAČKI: Screening

TALIJANSKI: screening; esame epidemiologico sistematico

procjena ponašanja

DEFINICIJA: utvrđivanje djetetova ponašanja da bi se primijenila odgovarajuća metoda nadziranja ponašanja prije stomatološkoga

zahvata

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 151.

ENGLESKI: behavioral rating scale

NJEMAČKI: Verhaltenseinschätzung

TALIJANSKI: valutazione del comportamento

prodromalni stadij

DEFINICIJA: vrijeme koje prethodi izbijanju bolesti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 329.

ENGLESKI: prodromal phase

NJEMAČKI: prodromales Stadium

TALIJANSKI: stadio prodromale

produljeni bol

DEFINICIJA: bol koji traje dulje od jednoga dana

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.

DOPUŠTENI NAZIV: protrahirani bol

ENGLESKI: protracted pain

NJEMAČKI: protrahierter Schmerz

TALIJANSKI: dolore protratto

produljeno krvarenje

DEFINICIJA: istjecanje krvi iz alveole odmah nakon vađenja zuba koje ne prestaje ni nakon 20 minuta ili postaje obilnije i nakon stavljanja zagrizne gaze

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 170.

DOPUŠTENI NAZIV: produljena hemoragija; primarno krvarenje

ENGLESKI: prolonged bleeding;
prolonged hemorrhage

NJEMAČKI: Bluten; Blutung

TALIJANSKI: emorragia prolungata

produljenje kliničke krune

DEFINICIJA: kirurški postupak supragingivnoga produženja zuba koji se provodi radi protetičkoga i estetskoga zbrinjavanja zuba

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1044.

ENGLISKI: lengthening of the clinical crown

NJEMAČKI: Verlängerung der klinischen Zahnkrone

TALIJANSKI: allungamento della corona clinica

NAPOMENA: Produljenje kliničke krune izvodi se tako da se rub gingive smješta vršnije i uklanja se podležeća kost.

produženo sedlo

DEFINICIJA: dio djelomične proteze koji nadomještuje prirodne zube i resorbirane predjele zubnoga ležišta, a omeđen je zubima samo s mezijalne strane

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 24.

ENGLISKI: free-end saddle; distal extension saddle

NJEMAČKI: Friendsattel

TALIJANSKI: sella ad estensione

profesionalna bolest

DEFINICIJA: bolest koja nastaje kao posljedica uvjeta rada

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 1093.

ENGLISKI: professional illness

NJEMAČKI: Berufserkrankung

profesionalna tajna

DEFINICIJA: službena tajna koju čovjek doznaje bavljenjem svojim pozivom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 329.

ENGLISKI: professional secret

NJEMAČKI: Berufsgeheimnis; Schweigepflicht

TALIJANSKI: segreto professionale

NAPOMENA: Poštivanje profesionalne tajne etička je obveza svakoga zdravstvenog radnika.

profesionalno čišćenje zuba

DEFINICIJA: čišćenje zuba koje se provodi radi sprečavanja karijesa i gingivitisa u djece

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodonticija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 129.

ENGLISKI: professional tooth cleaning

NJEMAČKI: professionelle Zahnreinigung

TALIJANSKI: pulizia professionale dei denti

profilaksa

DEFINICIJA: skup zaštitnih mjera za sprečavanje neke bolesti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 329.

ENGLISKI: prophylaxis

NJEMAČKI: Prophylaxe

TALIJANSKI: profilassi

progenija

DEFINICIJA: ortodontska nepravilnost obilježena III. Angleovim razredom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodonticija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 22.

ENGLISKI: progenia

NJEMAČKI: Progenie

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodonticija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

progenitorna stanica

DEFINICIJA: nediferencirana stanica iz koje nastaju različite vrste diferenciranih stanica

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

ENGLISKI: progenitor cell

NJEMAČKI: Progenitorzelle

progenitorni

DEFINICIJA: koji služi kao začetnik budućega rasta i razvoja do konačnoga zrelog i funkcionalnog oblika

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 249.

DOPUŠTENI NAZIV: prekursori

ENGLISKI: progenitor; precursor

NJEMAČKI: progenitorisch; Progenitor-
NAPOMENA: Mioblasti su embrijske progenitorne stanice iz kojih se razvijaju miociti.

progesteron

DEFINICIJA: ženski spolni hormon koji luči jajnik

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 933.

ENGLISKI: progesterone

NJEMAČKI: Progesteron

TALIJANSKI: progesterone

prognatija

DEFINICIJA: ortodontska anomalija koju obilježuje isturena gornja čeljust

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 22.

DOPUŠTENI NAZIV: prognatizam

ENGLISKI: prognathism

NJEMAČKI: Prognathie; vorstehende Zähne

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

prognoza

DEFINICIJA: predviđanje očekivana tijeka, trajanja i ishoda bolesti

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 614.

ENGLISKI: prognosis

NJEMAČKI: Prognose

NAPOMENA: Prognoza se temelji na znanju o patogenezi bolesti i postojanju čimbenika rizika za parodontnu bolest.

progressivni okoštavajući miozitis

DEFINICIJA: rijetka bolest mišićnoga sustava koja se obično pojavljuje u djece mlađe od šest godina, obilježena je heterotropnom pojavom koštanoga tkiva u području mišića i pripadajućih ligamenata i ovojnica

VRELO DEFINICIJE: White, S. C.; Pharoah, M. J. Oral radiology: principles and interpretation. St. Louis: Mosby, 2009., 611.

DOPUŠTENI NAZIV: progresivni osificirajući miozitis

ENGLISKI: progressive myositis ossificans

NJEMAČKI: progressive ossifizierende Myositis

progressivni pomak u stranu

DEFINICIJA: pomak koji nastaje kao posljedica neposredna pomaka u stranu i ekscentrične kretnje

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 140.
DOPUŠTENI NAZIV: progresivna lateralna translacijska kretanja
ENGLJSKI: progressive side shift
NJEMAČKI: progressive Sitenverschiebung; Progressive Sideshift
TALIJANSKI: spostamento laterale progressivo

projekcijska tehnika

DEFINICIJA: tehnika očuvanja pristupa korijenskomu kanalu u rekonstrukciji zubne krune prije endodontskoga zahvata
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 136.
ENGLJSKI: projection technique
NJEMAČKI: Projektion-Technik

prokain

DEFINICIJA: lokalni anestetik esterskoga tipa za infiltracijske i provodne anestezije
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 127.
ENGLJSKI: procaine
NJEMAČKI: Procain
TALIJANSKI: procaina
NAPOMENA: Upotrebljava se uz vazokonstriktor.

prolazna nadomjesna razgradnja zuba

DEFINICIJA: razgradnja koja nastaje zbog manjih oštećenja parodontnoga tkiva na korijenu izbijena zuba
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 310.
DOPUŠTENI NAZIV: prolazna

nadomjesna resorpcija zuba
ENGLJSKI: transient inflammatory tooth resorption
NJEMAČKI: transiente Ersatzresorption
TALIJANSKI: riassorbimento infiammatorio transitorio del dente
NAPOMENA: Prolazna nadomjesna razgradnja zuba poslije se nadomjesti normalnim parodontnim ligamentom.

proliferativni miozitis

DEFINICIJA: reaktivna fibroblastična lezija koja se razvija oko pojedinih skeletnih mišićnih vlakana i ne pokazuje znakove upale
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 144.
ENGLJSKI: proliferative myositis
NJEMAČKI: proliferative Myositis
TALIJANSKI: miosite proliferativa
KONTEKST: Proliferativni miozitis rijetko se vidi na jeziku i drugim mišićima vrata i čeljusti.

proljev

DEFINICIJA: probavni poremećaj obilježen porastom fluidnosti, frekvencije, obujma i težine ukupnoga dnevnog pražnjenja crijeva
VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 186.
DOPUŠTENI NAZIV: dijareja
NEPREPORUČENI NAZIV: proliv
ENGLJSKI: diarrhea
NJEMAČKI: Diarrhöe; Durchfall
TALIJANSKI: diarrea

promotor adhezije

DEFINICIJA: amfilni monomeri u sastavu adhezijskih sustava koji prožimaju kolagenu mrežu stvorenu demineralizacijom
VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.;

Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. *Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach*. Chicago: Quintessence Publishing Co., 2006., 212.

PREDLOŽENI NAZIV: temeljni premaz

NEPREPORUČENI NAZIV: prajmer

ŽARGONIZAM: primer

ENGLESKI: primer

NJEMAČKI: Haftvermittler

Propionibacterium propionicus

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: gram-pozitivna nepokretna fakultativna bakterija koja se nalazi u supragingivnome i subgingivnome plaku

VRELO DEFINICIJE: *Glossary of Periodontal Terms*. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

NEPREPORUČENI NAZIV: *Arachnia propionica*

ENGLESKI: *Propionibacterium propionicus*

NJEMAČKI: *Propionibacterium propionicus*

proprioceptor

DEFINICIJA: skupina osjetnih receptora koji se nalaze u mišićima, tetivama i zglobovima i čijim podraživanjem nastaje koordinirana kontrakcija individualnih mišića i njihovih skupina

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Stomatološki leksikon*. Zagreb: Globus, 1990., 345.

ENGLESKI: proprioceptor

NJEMAČKI: Propriozeptor

TALIJANSKI: propriocettore

propulzija

DEFINICIJA: kretnja donje čeljusti prema naprijed

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Ortodoncija za praktičara*. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 22.

ENGLESKI: propulsion

NJEMAČKI: Propulsion;
Propulsionsbewegung

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

propusnost

DEFINICIJA: poroznost tekućine kroz opnu ili filter

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Stomatološki leksikon*. Zagreb: Globus, 1990., 316.

DOPUŠTENI NAZIV: permeabilnost

ENGLESKI: permeability

NJEMAČKI: Durchlässigkeit;
Permeabilität

TALIJANSKI: permeabilità

prostaglandin

DEFINICIJA: derivat arahidonske kiseline koji je važan posrednik upale

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. *Klinička parodontologija i dentalna implantologija*. Zagreb: Globus, 2004., 167.

ENGLESKI: prostaglandine

NJEMAČKI: Prostaglandine

prosvjetljivanje

DEFINICIJA: metoda kliničkoga ispitivanja zubne krune prikladna za lokalizaciju aproksimalnoga karijesa i dijagnostiku napuknuća cakline

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Stomatološki leksikon*. Zagreb: Globus, 1990., 403.

DOPUŠTENI NAZIV: transluminacija

NEPREPORUČENI NAZIV: transiluminacija

ENGLESKI: transillumination

NJEMAČKI: Transillumination;
Durchleuchtung

TALIJANSKI: transilluminazione

proširivač

DEFINICIJA: ručni čelični instrument za obradbu korijenskoga kanala, s kutom oštrice od 10 do 30 ° te s navojem od 0,5 do 1 po milimetru radne duljine instrumenta

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 527.

ENGLESKI: reamer

NJEMAČKI: Erweiterer; Kanalräumer

proteoglikan

DEFINICIJA: makromolekula proteinskoga polisaharida koja je građevni element matriksa vezivnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 23.

ENGLESKI: proteoglycan

NJEMAČKI: Proteoglykan

protetička ravnina

DEFINICIJA: pomoćna zamišljena ravnina koja služi za pronalaženje smještaja okluzijskih površina zuba na potpunim protezama

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 157.

DOPUŠTENI NAZIV: protetska ravnina

ENGLESKI: prosthetic plane

NJEMAČKI: prothetische Ebene

TALIJANSKI: piano protetico

protetička rehabilitacija

DEFINICIJA: rehabilitacija koja se provodi kada su preostali zubi, njihovo koštano ležište i parodont bez kliničkih i rendgenoloških patoloških promjena

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 349.

ENGLESKI: prosthetic rehabilitation

NJEMAČKI: prothetische Rehabilitation

TALIJANSKI: riabilitazione protetica

NAPOMENA: Plan provođenja protetske rehabilitacije temelji se na dodatnim podatcima dobivenima mjerenjem, analizom modela i dijagnostičkim postupcima.

protetički ekvator

DEFINICIJA: zajednička najizbočenija vodoravna crta dvaju ili više zuba koji omeđuju područje na kojem će se nalaziti umjetni zubi djelomične proteze

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 34.

DOPUŠTENI NAZIV: protetski ekvator

ENGLESKI: prosthetic equator

NJEMAČKI: prothetischer Äquator

TALIJANSKI: equatore protesico

protezni karijes

DEFINICIJA: karijes na mjestima dodira zuba s protezom

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 7.

ENGLESKI: prosthetic caries

TALIJANSKI: carie causata dalla protesi

protezni palatitis

DEFINICIJA: upala sluznice tvrdoga nepca zbog mehaničkih ili toplinskih iritacija prouzročenih bazom zubne proteze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 306.

ENGLESKI: denture palatitis

NJEMAČKI: Palatitis prothetica

LATINSKI: palatitis prothetica

protok nestimulirane sline

DEFINICIJA: obujam nestimulirane sline koji se izluči u usnu šupljinu u jedinici vremena

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the

mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 319.

ENGLESKI: resting salivary flow; unstimulated salivary flow

NJEMAČKI: nichtstimulierter Speichelfluss

TALIJANSKI: flusso salivare non stimolato

protok sline

DEFINICIJA: obujam sline koji se izluči u usnu šupljinu u jedinici vremena

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 284.

ENGLESKI: salivary flow; saliva flow; salivary flow rate

NJEMAČKI: Speichelfluss

protok stimulirane sline

DEFINICIJA: obujam stimulirane sline koji se izluči u usnu šupljinu u jedinici vremena

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 323.

ENGLESKI: stimulated salivary flow

NJEMAČKI: stimulierter Speichelfluss

TALIJANSKI: flusso salivare stimolato

protoonkogen

DEFINICIJA: gen zdravoga humanog genoma koji kao rezultat somatskih mutacija može postati onkogen

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 43.

ENGLESKI: proto-oncogene

NJEMAČKI: Protoonkogen

protrombinsko vrijeme

DEFINICIJA: test za procjenu aktivnosti čimbenika zgrušavanja I, II, V, VII i X

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska

naklada, 2009., 327.

KRATICA - HRVATSKI: PV

ENGLESKI: prothrombin time

NJEMAČKI: Prothrombinzeit

TALIJANSKI: tempo di protrombina

protruzija donje čeljusti

DEFINICIJA: simetrična kretnja donje čeljusti prema naprijed

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 41.

ENGLESKI: protrusion

NJEMAČKI: Protrusion; Vorschub

protruzijska interferencija

DEFINICIJA: prijevremeni dodiri između središnjih dijelova stražnjih zuba donje čeljusti i distalnih dijelova stražnjih zuba gornje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 16.

NEPREPORUČENI NAZIV: protruzijska interferenca

ENGLESKI: protrusive interference

NJEMAČKI: protrusive Interferenz

protruzijska udlaga

DEFINICIJA: interokluzijska udlaga koja potiče donju čeljust da zauzme položaj istureniji od interkuspidacijskoga položaja

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 520.

DOPUŠTENI NAZIV: udlaga za ortopedsko repozicioniranje; anteriorna udlaga

ENGLESKI: anterior splint; protrusion splint

NJEMAČKI: Protrusionsschiene

TALIJANSKI: fissaggio anteriore

protukarijesogen

DEFINICIJA: koji sprečava nastanak karijesa

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: antikarijesogen

NEPREPORUČENI NAZIV: antikariogen

ENGLESKI: anticariogenic

NJEMAČKI: antikariogen

protuodontalgijski

DEFINICIJA: koji djeluje protiv zubobolje

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: antidontalgijski

ENGLESKI: antidontalgic

NJEMAČKI: zahnschmerzbehebend

protuotrov

DEFINICIJA: tvar koja neutralizira djelovanje otrova poboljšavanjem općega stanja organizma ili kemijskim međudjelovanjem s otrovom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 52.

DOPUŠTENI NAZIV: antidot

ENGLESKI: antidote

NJEMAČKI: Antidot; Gegengift; Gegenmittel

LATINSKI: antidotum

TALIJANSKI: antidoto

protutijelo

DEFINICIJA: glikoproteinska molekula koja reagira sa specifičnim antigenom, nastaje u plazma-stanicama nakon ulaska antigena u organizam

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 726.

DOPUŠTENI NAZIV: antitijelo

ENGLESKI: antibody

NJEMAČKI: Antikörper

protuupalni lijek

DEFINICIJA: sredstvo koje smanjuje upalnu reakciju, suzbija ili otklanja znakove i simptome upale

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 52.

DOPUŠTENI NAZIV: antiflogistik

ENGLESKI: antiinflammatory drug; antiphlogistics

NJEMAČKI: Antiphlogistikum; entzündungshemmendes Mittel

TALIJANSKI: antiflogistico

provitamin

DEFINICIJA: tvar koja se u organizmu može preraditi u vitamin

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 875.

DOPUŠTENI NAZIV: previtamin

ENGLESKI: provitamin

NJEMAČKI: Provitamin

TALIJANSKI: provitamina

KONTEKST: Beta-karoten, spoj koji se u velikim količinama nalazi u mrkvi, pripada skupini spojeva koji djeluju kao provitamini A, prekursori sinteze vitamina A u organizmu.

NAPOMENA: Uzimanje provitamina hranom može zadovoljiti veći dio fizioloških potreba za vitaminima.

provodna anestezija

DEFINICIJA: primjena anestetika u predjelu izlazišta živca, što prouzročuje analgeziju od mjesta ubrizgavanja anestetika do područja inervacije svih distalnih ogranaka toga živca

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup.

Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 157.

DOPUŠTENI NAZIV: blok-anestezija

NEPREPORUČENI NAZIV: blok anestezija

ENGLESKI: conduction anaesthesia; block anesthesia

NJEMAČKI: Leitungsanästhesie; Blockanästhesie

TALIJANSKI: anestesia blocco

prozirni sloj karijesa cakline

DEFINICIJA: zona karijesa cakline koja je najudaljenija od vanjske površine cakline s 1 % pora od ukupnoga obujma

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 192.

DOPUŠTENI NAZIV: translucetna zona karijesa cakline

ENGLESKI: translucent zone of enamel caries

NJEMAČKI: transluzente Zone der Schmelzläsion

prozirni vršak zubnoga korijena

DEFINICIJA: prozirni dentin na vršku zubnoga korijena koji se može naći u starijih osoba, a s pomoću kojega se može odrediti dentalna dob

VRELO DEFINICIJE: Whittaker, D. K.; MacDonald, D. G. A colour atlas of forensic dentistry. Ipswich: Wolfe Publishing Ltd., 1989., 66.

DOPUŠTENI NAZIV: translucetni apeks; prozirni apeks

ENGLESKI: translucent apex

NJEMAČKI: transluzenter Apex

prozirnost

DEFINICIJA: svojstvo kojim se postiže izjednačavanje boje umjetnoga zuba s bojom prirodnoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 403.

DOPUŠTENI NAZIV: transparentnost

NEPREPORUČENI NAZIV: transparentija

ENGLESKI: transparency

NJEMAČKI: Lichtdurchlässigkeit; Transparenz

TALIJANSKI: trasparenza

NAPOMENA: U dentalnoj keramici incizalni materijali imaju veću prozirnost od dentinskih.

prstenasta hrskavica

DEFINICIJA: osnovna grkljanska hrskavica koja se nalazi pod štitastom hrskavicom i može se napipati pod njom

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 577.

ENGLESKI: cricoid cartilage

NJEMAČKI: Krikoidknorpel; Ringknorpel

LATINSKI: cartilago cricoidea

TALIJANSKI: cartilagine cricoidea

prstenasta kvačica

DEFINICIJA: vrsta Neyeve kvačice koja polazi od petlje s upiračem i obuhvaća cijeli zub u obliku otvorena prstena, dok se veći dio njezina opsega nalazi ispod ekvatora

VRELO DEFINICIJE: Suvín, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 49.

ŽARGONIZAM: kvačica broj 5

ENGLESKI: ring clasp

NJEMAČKI: Bandklammer; Ringklammer

TALIJANSKI: gancio ad anello

KONTEKST: Prstenasta se kvačica primjenjuje na kutnjacima iza distalnoga kraja sedla, osobito ako kontralateralni zubi nisu međusobno usporedni.

prstenasto-dušnična sveza

DEFINICIJA: sveza razapeta između donjega ruba prstenaste hrskavice i gornjega ruba prve hrskavice

dušnika

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

ENGLESKI: cricotracheal ligament
LATINSKI: ligamentum cricotracheale
TALIJANSKI: legamento cricotracheale

prstenasto-štitasti mišić

DEFINICIJA: mišić koji najviše sudjeluje u natezanju glasnica, a polazi s vanjske strane luka prstenaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 280.

DOPUŠTENI NAZIV: krikotiroidni mišić
ENGLESKI: cricothyroid muscle; musculus cricothyroideus
LATINSKI: musculus cricothyroideus
TALIJANSKI: muscolo cricotiroideo

prstenasto-štitasti zglob

DEFINICIJA: kutni zglob između prstenaste i štitaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

DOPUŠTENI NAZIV: krikotiroidni zglob
ENGLESKI: cricothyroid joint
LATINSKI: articulatio cricothyroidea
TALIJANSKI: articolazione cricotiroidea

prstenasto-vokalna sveza

DEFINICIJA: sveza koja podupire zglobnu ovojnicu prstenasto-vokalnoga zgloba

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

ENGLESKI: crico-arytenoid ligament
LATINSKI: ligamentum

cricoarytenoideum
TALIJANSKI: legamento cricoaritenoideo

prstenasto-vokalni zglob

DEFINICIJA: zglob u kojemu se zglobaju prstenasta i vokalna hrskavica

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

ENGLESKI: crico-arytenoid joint
LATINSKI: articulatio cricoarytenoidea
TALIJANSKI: articolazione cricoaritenoidea

prstenasto-ždrijelna sveza

DEFINICIJA: sveza koja polazi s grebena na stražnjoj strani prstenaste hrskavice i slobodno završava u ždrijelnoj stijenci

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 279.

ENGLESKI: cricopharyngeal ligament
LATINSKI: ligamentum cricopharyngeum
TALIJANSKI: legamento cricofaringeo

prstenasto-ždrijelni dio donjega ždrijelnog stezača

DEFINICIJA: dio donjega ždrijelnog stezača koji polazi s prstenaste hrskavice i završava u ždrijelnoj pruzi

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 310.

ENGLESKI: cricopharyngeal part of inferior constrictor; cricopharyngeus
LATINSKI: pars cricopharyngea musculi constrictoris pharyngis inferioris; musculus cricopharyngeus

prva ždrijelna vreća

DEFINICIJA: ždrijelna vreća koja se od ždrijelnoga crijeva izbočuje u smjeru prve ždrijelne brazde i osnova je za razvoj srednjega uha, unutarnjega epitelnog pokrova bubnjića i slušne cijevi

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 319.

DOPUŠTENI NAZIV: tubotimpanalna ždrijelna vreća

ENGLISKI: first pharyngeal pouch

NJEMAČKI: erste Schlundtasche

TALIJANSKI: prima tasca faringea

prvi kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnome dijelu gornjega ili donjega zubnog luka između drugoga pretkutnjaka i drugoga kutnjaka, obilježen širokom griznom plohom, a služi za mljevenje hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 96.

DOPUŠTENI NAZIV: prvi molar

ŽARGONIZAM: šestica

ENGLISKI: first molar

NJEMAČKI: Sechser; Sechsjahrmolar; erster Mahlzahn

LATINSKI: dens molaris primus

TALIJANSKI: primo molare

prvi pretkutnjak

DEFINICIJA: pretkutnjak smješten u gornjemu ili donjemu zubnom luku između očajnika i drugoga pretkutnjaka, služi za pridržavanje i usitnjivanje zalogaja hrane

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 90.

DOPUŠTENI NAZIV: prvi premolar

ŽARGONIZAM: četvorka

ENGLISKI: first premolar

NJEMAČKI: erster Prämolare

LATINSKI: praemolaris primus

TALIJANSKI: primo premolare

prvi ždrijelni luk

DEFINICIJA: ždrijelni luk smješten neposredno ispod usne jamice, koji je osnova za razvoj mnogih tkiva i organa lica i usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 313.

DOPUŠTENI NAZIV: donjočeljusni ždrijelni luk; donjočeljusni luk

ENGLISKI: first pharyngeal arch; mandibular arch

NJEMAČKI: erster Pharyngealbogen; Mandibularbogen

TALIJANSKI: primo arco faringeo

NAPOMENA: Prvi ždrijelni luk osnova je za razvoj gornje i donje čeljusti, žvačnih mišića, prednjega trbuha dvotrbušnoga mišića i milohoidnoga mišića te sluznice koja prekriva vrh i tijelo jezika.

pseudoartroza

DEFINICIJA: stanje u kojemu se stvara lažni zglobov, a koje nastaje kada proces cijeljenja prekida cjelovitost kosti i ne teče interpozicijom koštanoga nego mekoga tkiva koje ne okoštava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 333.

ENGLISKI: pseudoarthrosis

NJEMAČKI: falsches Gelenk; Fehlgelenk; Pseudarthrose; Scheingelenk

LATINSKI: pseudoarthrosis

TALIJANSKI: pseudoartrosi

pseudocista

DEFINICIJA: patološka šupljina koja je povezana s korijenskim kanalom zuba, ali nije obložena epitelnom

stanicama kao prava cista
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 459.

DOPUŠTENI NAZIV: lažna cista
ENGLISKI: pseudocyst
NJEMAČKI: Pseudozyst

pseudoduboki zagriz

DEFINICIJA: duboki zagriz malim slobodnim interokluzijskim prostorom prouzročen supraerupcijom sjekutića
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 132.
ENGLISKI: pseudo-deep overbite
NJEMAČKI: Psudotiefbiss
TALIJSKI: morso pseudo-profondo

pseudohipoparatiroidizam

DEFINICIJA: poremećaj perifernih djelovanja paratiroidnoga hormona uz zubne anomalije s hipoplastičnom caklinom
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 119.
ENGLISKI: pseudohypoparathyroidism
NJEMAČKI: Pseudohypoparathyreoidismus
TALIJSKI: pseudoipoparatiroidismo

pseudomembrana

DEFINICIJA: opna izgrađena od fibrina, nekrotičnih epitelnih i upalnih stanica te od limfocita koja nastaje kao proizvod upalne reakcije na sluznici ždrijela, grkljana, dišnoga trakta i crijeva
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 729.
PREDLOŽENI NAZIV: pseudoopna

ENGLISKI: pseudomembrane
NJEMAČKI: Pseudomembran
TALIJSKI: pseudomembrana

pseudomembranozna kandidijaza

DEFINICIJA: najčešći oblik kandidijaze koji se očituje kremasto-bijelim ili bjelkasto-žutim blago uzdignutim mrljama ili plakovima na usnoj sluznici koji nakon odvajanja ostavljaju crvenkastu ili normalnu površinu sluznice, a povezani su sa subjektivnim simptomima kserostomije i žarenja
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 200.
ENGLISKI: pseudomembranous candidiasis; thrush
NJEMAČKI: pseudomembranöse Kandidose
LATINSKI: candidiasis pseudomembranacea
TALIJSKI: pseudomembranosa candidosi

psihička ovisnost

DEFINICIJA: stanje organizma u kojemu je izražena potreba za ponavljajućim uzimanjem sredstva da bi se postigla uгода ili otklonila neugoda
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 27.
DOPUŠTENI NAZIV: psihološka ovisnost
ENGLISKI: pshychologic dependence; psychological dependence; psychic dependence
NJEMAČKI: psychische Abhängigkeit

psorijaza

DEFINICIJA: kronična povratna kožna bolest nepoznata uzroka, obilježena postojanjem eritematoznih ljuskastih plakova
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas

oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 270.

ENGLESKI: psoriasis

NJEMAČKI: Psoriasis; Schuppenflechte

LATINSKI: psoriasis

TALIJANSKI: psoriasi

KONTEKST: U psorijazi su lezije usne šupljine obilježene crvenim, bijelim ili sivkastim plakovima te kružnim ili polukružnim lezijama sličnim geografskomu jeziku.

pterigoidni venski splet

DEFINICIJA: gusti splet vena u podsljepoočnoj jami smješten s objiju strana krilastoga bočnog mišića, koji je važan zbog venskih anastomoza s okolnim venama koje pogoduju širenju zaraze

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 307.

DOPUŠTENI NAZIV: pterigoidni pleksus

ENGLESKI: pterygoid plexus

LATINSKI: plexus pterygoideus

TALIJANSKI: plesso pterigoideo

ptijalizam

DEFINICIJA: pojačano lučenje serozne sline koje može biti izazvano lijekovima, nekim neurološkim poremećajima ili može biti posljedica oslabljenoga refleksa gutanja

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 131.

DOPUŠTENI NAZIV: hipersalivacija; sijaloreja; slinjenje

ENGLESKI: ptyalism; sialorrhoea; hypersalivation

NJEMAČKI: Hypersalivation;

Ptyalismus; Sialorrhoea; vermehrter

Speichelfluss

LATINSKI: ptialismus; sialorrhoea

TALIJANSKI: ptialismo

puffer

DEFINICIJA: mješavina kemijskih tvari koja može spriječiti promjenu kemijskih reakcija sredine u kojoj se nalaze

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 251.

ENGLESKI: buffer

NJEMAČKI: Puffer

TALIJANSKI: tampone

puferska sposobnost sline

DEFINICIJA: pokazatelj učinkovitosti puferskih sustava sline u neutraliziranju dodane kiseline ili baze, tj. učinkovitosti u odupiranju promjenama njezine pH-vrijednosti

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 317.

DOPUŠTENI NAZIV: puferski kapacitet sline

ENGLESKI: buffering power of saliva; salivary buffer capacity

NJEMAČKI: Speichelpufferkapazität

puknuće

DEFINICIJA: spontan ili nasilan prekid kontinuiteta tkiva, anatomske tvorbe ili organa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 358.

DOPUŠTENI NAZIV: ruptura

ENGLESKI: rupture

NJEMAČKI: Ruptur

TALIJANSKI: rottura

pukotinska korozija

DEFINICIJA: lokalizirana korozija koja prouzročuje nastanak malih

pukotina u kovini

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 52.

DOPUŠTENI NAZIV: rupičasta korozija

PREDLOŽENI NAZIV: korozija s pukotinama

ENGLISKI: pitting corrosion

NJEMAČKI: Spaltkorrosion

TALIJANSKI: corrosione fissurale

pulpalgija

DEFINICIJA: bol čiji je uzrok u zubnoj pulpi

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 266.

DOPUŠTENI NAZIV: pulpna bol

ENGLISKI: pulpalgia

NJEMAČKI: Pulpalgie; Pulpaschmerz

pulpekstripator

DEFINICIJA: ručni endodontski instrument za uklanjanje pulpe iz endodontskoga prostora

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 249.

ENGLISKI: nerve broach

NJEMAČKI: Nervnadel

pulpektomija

DEFINICIJA: potpuno uklanjanje zubne pulpe do razine vršnoga otvora

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 615.

DOPUŠTENI NAZIV: uklanjanje zubne pulpe

NEPREPORUČENI NAZIV: ekstirpacija pulpe

ENGLISKI: pulp extirpation; pulp removal; pulpectomy

NJEMAČKI: Pulpaentfernung; Pulpaexstirpation; Pulpektomie

TALIJANSKI: pulpectomia

pulpitis

DEFINICIJA: upala zubne pulpe
VRELO DEFINICIJE: Anić, V. [et al.]. Hrvatski enciklopedijski rječnik. Zagreb: Novi Liber, 2003., 46.

DOPUŠTENI NAZIV: upala pulpe
NEPREPORUČENI NAZIV: upala zubnog živca

ENGLISKI: inflammation of the pulp; pulpitis

NJEMAČKI: Pulpitis;

Zahnmarkentzündung

TALIJANSKI: pulpite; polpите

pulpna komorica

DEFINICIJA: prostor unutar zubne krune koji oblikom prati obrise krune i ispunjen je rahlim vezivnim tkivom

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 58.

DOPUŠTENI NAZIV: pulpna komora

ENGLISKI: pulp cavity

NJEMAČKI: Pulpakammer;

Zahnhohlraum; Zahnmarkhöhle

LATINSKI: cavum dentis; cavum pulpae

TALIJANSKI: cavità pulpäre; camera pulpäre

pulpna nekroza

DEFINICIJA: odumiranje pulpnoga tkiva zbog prekida optoka i inervacije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 282.

DOPUŠTENI NAZIV: nekroza pulpe

ENGLISKI: necrosis of the pulp; pulp necrosis

NJEMAČKI: Pulpanekrose

TALIJANSKI: necrosi pulpäre

NAPOMENA: Kod pulpne nekroze može postojati bakterijska invazija.

puljni apsces

DEFINICIJA: apsces koji nastaje kao rezultat dugotrajne izloženosti zubne pulpe karijesu

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 577.

ENGLISKI: pulpal abscess

NJEMAČKI: Pulpaabszess

TALIJANSKI: ascesso pulpore

puljni kamenac

DEFINICIJA: kamenac unutar pulpne komore zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 269.

DOPUŠTENI NAZIV: intrapulpna kalcifikacija; dentikl; pulpolit

NEPREPORUČENI NAZIV: pulpni kamen; dentikul; pulpno kamenje

ENGLISKI: denticle; pulp stone; endolith

NJEMAČKI: Dentikel; Pulpastein

LATINSKI: denticulus

pulpotomija

DEFINICIJA: djelomično uklanjanje pulpnoga tkiva, najčešće njegova koronarnoga dijela

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 335.

DOPUŠTENI NAZIV: amputacija pulpe

ENGLISKI: pulpotomy

NJEMAČKI: Pulpotomie

TALIJANSKI: polpotomia

punkcija

DEFINICIJA: postupak uboda šupljom iglom kojim se omogućuje istjecanje nakupljena tekućega sadržaja u tkivu, patološkim tvorbama ili u tjelesnim šupljinama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 336.

NEPREPORUČENI NAZIV: probadanje;

bušenje

ENGLISKI: punction

NJEMAČKI: Punktion

LATINSKI: punctio

TALIJANSKI: punzione

punjenje korijenskoga kanala

DEFINICIJA: zadnja faza u liječenju korijenskoga kanala koja se izvodi uvođenjem jednoga sredstva ili više njih u korijenski kanal radi njegova zatvaranja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 336.

ENGLISKI: filling of root canal

NJEMAČKI: Wurzelfüllung; Wurzelkanalfüllung

TALIJANSKI: riempimento del canale radicolare

purpura

DEFINICIJA: promjena boje tkiva zbog krvarenja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 43.

ENGLISKI: purpura

NJEMAČKI: Purpura

pušačka melanoza

DEFINICIJA: melanoza koja nastaje zbog odlaganja melanina u bazalnome sloju stanica i lamini proprijii

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 78.

ENGLISKI: smoker's melanosis

NJEMAČKI: Raucher-Melanose

TALIJANSKI: melanosi del fumatore

pušačko nepce

DEFINICIJA: bijela lezija koja se razvija na tvrdome i mekome nepcu u pušača te u osoba s anamnezom dugotrajnoga uživanja vrućih

napitaka

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 91.

DOPUŠTENI NAZIV: nikotinski stomatitis

ENGLISKI: smoker's palate

NJEMAČKI: Rauchergaumen

LATINSKI: palatitis nicotinic

TALIJSKI: stomatite nicotinic (palato)

rabdomiom

DEFINICIJA: dobroćudni tumor poprečno-prugastih mišića koji je rijedak u usnoj šupljini, a predilekcijsko mjesto mu je u jeziku

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 193.

ENGLISKI: rhabdomyoma

NJEMAČKI: Rhabdomyom

TALIJSKI: rabdomioma

KONTEKST: Rabdomiom se liječi izrezivanjem.

računalna tomografija

DEFINICIJA: rendgenska dijagnostička metoda stvaranja slike tijela u slojevima s pomoću računala

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 434.

DOPUŠTENI NAZIV: kompjuterizirana tomografija

KRATICA - ENGLISKI: CT

ENGLISKI: computed tomography

NJEMAČKI: Computertomographie

radikalna gingivektomija

DEFINICIJA: gingivektomija s kiretažom, glađenjem kosti, pokrivanjem krvave plohe režnjem i šivanjem

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 292.

DOPUŠTENI NAZIV: radikalna ulektomija

ENGLISKI: radical gingival resection; radical gingivectomy; radical gum resection; radical ulectomy

NJEMAČKI: radikale Gingivektomie; radikale Ulektomie

radikalna maksilektomija

DEFINICIJA: resekcija cijele gornje čeljusti uz egzenteraciju orbite koja je indicirana ako zloćudni tumor gornjočeljusnoga sinusa probije donju stijenku orbite

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 167.

ENGLISKI: radical maxillectomy

NJEMAČKI: radikale Maxillektomie

TALIJSKI: maxillectomia radicale

radioaktivnost

DEFINICIJA: ispuštanje radioaktivne energije iz nestabilne atomske jezgre tijekom raspadanja radioaktivne tvari

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 338.

ENGLISKI: radioactivity

NJEMAČKI: Radioaktivität

TALIJSKI: radioattività

radiokontrastno sredstvo

DEFINICIJA: sredstvo koje se upotrebljava za rendgensko prikazivanje upijajući rendgenske zrake jače od susjednoga tkiva čime omogućuje vizualiziranje tjelesnih struktura

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 228.

DOPUŠTENI NAZIV: kontrastno sredstvo

ENGLISKI: contrast medium; radiocontrast agent; radiopaque material

NJEMAČKI: Kontrastmittel; Röntgenkontrastmittel

radiologija

DEFINICIJA: znanost o energiji zračenja i o radioaktivnim tvarima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 339.

DOPUŠTENI NAZIV: rendgenologija

ENGLESKI: radiology

NJEMAČKI: Radiologie; Strahlenkunde

TALIJANSKI: radiologia

radiološka dijagnoza

DEFINICIJA: dijagnoza koja se temelji na tumačenju rendgenskih nalaza i vrlo često upotpunjuje ili razjašnjava kliničku dijagnozu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 124.

DOPUŠTENI NAZIV: rendgenska dijagnoza

ENGLESKI: radiologic diagnosis

NJEMAČKI: radiologische Diagnose

TALIJANSKI: diagnosi radiologica

radiološki vršak zubnoga korijena

DEFINICIJA: radiološki određen vršak korijena zuba

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 511.

DOPUŠTENI NAZIV: radiografski apeks; radiološki apeks

ENGLESKI: radiographic apex

NJEMAČKI: radiographische

Wurzelspitze

radiolucencija

DEFINICIJA: svojstvo tvari i materijala da propušta rendgenske zrake

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 339.

ENGLESKI: radiolucency

NJEMAČKI: Radioluzenz

radionekroza

DEFINICIJA: nekrotične promjene tkiva ili vredovi izazvani radioaktivnom energijom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 339.

ENGLESKI: radionecrosis

NJEMAČKI: Radionekrose

TALIJANSKI: radionecrosi

radioopacitet

DEFINICIJA: svojstvo tvari ili materijala da ne propušta rendgenske zrake

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 339.

DOPUŠTENI NAZIV: radioopaktnost

PREDLOŽENI NAZIV: radioneprozirnost

ENGLESKI: radio-opacity

NJEMAČKI: Radioopazität;

Röntgensichtbarkeit

radna dijagnoza

DEFINICIJA: dijagnoza koja se postavlja u razdoblju sumnje na određenu bolest te pomaže u daljnjim

ispitivanjima i testiranjima pacijenta do postavljanja konačne dijagnoze

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A.

Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 59.

ENGLESKI: working diagnosis

NJEMAČKI: Arbeitsdiagnose

TALIJANSKI: diagnosi clinica

preliminare

radna strana

DEFINICIJA: strana na koju se donja čeljust pomiče tijekom izvođenja kretnje u stranu

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: funkcijska strana

ENGLESKI: working side

NJEMAČKI: Arbeitsseite

radni model

DEFINICIJA: vjerna prostorna preslika otisnutih struktura pacijentovih čeljusti potreban za laboratorijsku izradbu protetičkoga uratka

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 111.

DOPUŠTENI NAZIV: radni odljev

ENGLESKI: master model; working model

NJEMAČKI: Arbeitsmodell

TALIJANSKI: modello di lavoro

ragada

DEFINICIJA: eflorescencija koja nastaje ispod razine kože ili sluznice u obliku pukotine, a najčešće je lokalizirana na prijelazu kože u sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 356.

ENGLESKI: rhagade

NJEMAČKI: Rhagade; Schrunde

TALIJANSKI: ragadi

rahitis

DEFINICIJA: bolest koja nastaje zbog pomanjkanja vitamina D ili ultraljubičastih zraka, očituje se nedovoljnom mineralizacijom koštanoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 341.

ENGLESKI: rickets

NJEMAČKI: Knochenweiche; Rachitis

TALIJANSKI: rachide

Ramfjordovi zubi

DEFINICIJA: zubi koji su reprezentativni za cijelo zubalo s obzirom na vrstu zuba, kvadrant i čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas.

Zagreb: Naklada Slap, 2008., 71.

ENGLESKI: Ramfjord teeth

NJEMAČKI: Ramfjord-Zahn

rana

DEFINICIJA: lezija ili oštećenje tijela sa svim općim i lokalnim simptomima prouzročeno djelovanjem vanjske sile

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 341.

DOPUŠTENI NAZIV: ozljeda

ENGLESKI: wound

NJEMAČKI: Wunde

TALIJANSKI: ferita

rani dojenački karijes

DEFINICIJA: aktivni karijes u dobroj skupini od 0 do 3 godine

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 189.

DOPUŠTENI NAZIV: karijes bočice

KRATICA - ENGLESKI: ECC

ENGLESKI: early childhood caries; baby bottle syndrom

NJEMAČKI: Säuglingskaries

TALIJANSKI: carie della prima infanzia

ranula

DEFINICIJA: mukokela smještena na dnu usne šupljine koja se razvija od izvodnoga kanala podčeljusne ili podjezične žlijezde ili iz akcesornih slinovnica dna usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 136.

ENGLESKI: ranula

NJEMAČKI: Fröschleingeschwulst;

Ranula

TALIJANSKI: ranula

ranjava usta

DEFINICIJA: sindrom koji se pojavljuje u nositelja proteza sa simptomima

svrbeža, bola, nadraženosti i pečenja sluznice ležišta proteze te s negativnim laboratorijskim i kliničkim nalazom

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 68.

ENGLESKI: denture sore mouth

TALIJANSKI: bocca dolente

raonik

DEFINICIJA: neparna tanka četvrtasta kost koja čini dio nosne pregrade

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 420.

DOPUŠTENI NAZIV: vomer

ENGLESKI: vomer

NJEMAČKI: Pflugscharbein

LATINSKI: vomer

TALIJANSKI: vomero nasale

rascjep

DEFINICIJA: urođeni defekt lica i/ili čeljusti na mjestima na kojima se lični nastavci nisu spojili

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 74.

ENGLESKI: cleft

NJEMAČKI: Spalte

rascjep nepca

DEFINICIJA: razvojni poremećaj nepoznata uzroka koji se očituje rascjepom sekundarnoga mekog nepca i tvrdoga nepca do otvora sjekutićnoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 43.

NEPREPORUČENI NAZIV: palatošiza

ŽARGONIZAM: vučje ždrijelo

ENGLESKI: cleft palate; palatoschisis

NJEMAČKI: Gaumenspalte;

Palatoschisis; Uranoschisis

LATINSKI: palatoschisis

TALIJANSKI: palatoschisi; gola di lupò

rascjep usne

DEFINICIJA: najčešći urođeni poremećaj orofacijalnih struktura u čovjeka koji nastaje kao razvojni poremećaj

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 43.

NEPREPORUČENI NAZIV: heilošiza

ŽARGONIZAM: zečja usna

KRATICA - ENGLNESKI: CL

ENGLNESKI: cleft lip

NJEMAČKI: Hasenscharte; Lippenspalte

LATINSKI: cheiloschisis

TALIJANSKI: labioschisi; labbro

perporino

rascjep usne i nepca

DEFINICIJA: rascjep primarnoga i sekundarnoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 43.

DOPUŠTENI NAZIV:

heilognatopalatoshiza

ENGLNESKI: cheilognathopalatoschisis;

cleft lip and palate

NJEMAČKI: Lippen-Kiefer-

Gaumenspalte

LATINSKI: cheilognathopalatoschisis

TALIJANSKI: labiognatopalatoschisi

rasijecanje

DEFINICIJA: kirurški rez koji omogućuje odvođenje nakupljena sadržaja

DOPUŠTENI NAZIV: incizija

ENGLNESKI: cutting; incision

NJEMAČKI: Einschnitt; Inzision

LATINSKI: incisio

TALIJANSKI: incisione

raspatorij

DEFINICIJA: kirurški instrument koji se upotrebljava za odvajanje

mekotkivnoga režnja od kosti
VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St.Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 74.

ENGLESKI: raspatory
NJEMAČKI: Raspatorium
TALIJANSKI: raspatorio

raspoloživi prostor

DEFINICIJA: prostor koji postoji unutar zubnoga luka i može se iskoristiti za smještaj zuba

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 195.

ENGLESKI: available space
NJEMAČKI: Platzangebot

raspršivanje

DEFINICIJA: miješanje molekula dvaju ili više sredstava kroz njihovu dodirnu površinu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 122.

DOPUŠTENI NAZIV: difuzija
ENGLESKI: diffusion
NJEMAČKI: Diffusion
TALIJANSKI: diffusione

rastavljeno složeni odontom

DEFINICIJA: tvorba koja se sastoji od svih kalcificiranih zubnih tkiva koja su na višem stupnju razvoja nego tkiva u jedinstveno složenomu odontomu te su odvojena od okolne kosti vezivnom čahurom

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 156.

ENGLESKI: compound odontoma
NJEMAČKI: zusammengesetztes Odontom
TALIJANSKI: odontoma composto

ravna Beinova poluga

DEFINICIJA: instrument za odvajanje gingive prije vađenja zuba te za rasklimalavanje i vađenje razdvojenih korijena

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.

NEPREPORUČENI NAZIV: ravna poluga po Beinu

ŽARGONIZAM: ravni Bein
ENGLESKI: straight Bein elevator
NJEMAČKI: gerader Wurzelheber nach Bein

TALIJANSKI: leva Bein dritta
NAPOMENA: Ravna Beinova poluga ima kruškoliku dršku koja se produljuje u okruglu osovinu i završava se odrezanim žlijebom.

ravni dio prstenasto-štitastoga mišića

DEFINICIJA: središnji dio prstenasto-štitastoga mišića koji se hvata na prednji bočni dio donjega ruba štitaste hrskavice sve do donje kvržice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 280.

DOPUŠTENI NAZIV: medijalni dio krikotiroidnoga mišića; ravni dio krikotiroidnoga mišića
ENGLESKI: straight part of cricotyroid muscle
LATINSKI: musculus cricothyroideus, pars recta
TALIJANSKI: parte retta del muscolo cricotiroideo

ravni strugač

DEFINICIJA: strugač kojemu ravni radni bridovi na vrhu završavaju oštricom
VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas.

Zagreb: Naklada Slap, 2008., 242.

ŽARGONIZAM: ravni skejler

ENGLESKI: straight scaler

NJEMAČKI: gerader Scaler

Raynaudov sindrom

DEFINICIJA: stanje organizma obilježeno jasno omeđenim bljedilom i cijanozom kože na prstima ruku i/ili nogu, nastaje zbog spazma malih arterija i arteriola pri izlaganju hladnoći ili emocionalnome stresu

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 142.

ENGLESKI: Raynaud syndrome

NJEMAČKI: Raynaud-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Raynaud

razderotina

DEFINICIJA: ozljeda kože ili sluznice dublja od abrazije

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/dload_0.htm, 28.

DOPUŠTENI NAZIV: laceracija

ENGLESKI: laceration

NJEMAČKI: Lazeration

NAPOMENA: Razderotina može biti jedan od znakova fizičkoga zlostavljanja djeteta.

razdrobljeni prijelom kosti

DEFINICIJA: zgnječena, smrskana alveolna kost s mnogobrojnim fragmentima

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 327.

DOPUŠTENI NAZIV: kominutivni prijelom alveolarne kosti

ENGLESKI: comminuted alveolar fracture

NJEMAČKI: zertrümmerte

Alveolarfraktur

TALIJANSKI: frattura alveolare comminuta

razdvajanje

DEFINICIJA: razmicanje zuba postavljanjem separatora u međuzubni prostor ili izbrušivanjem interaprosimalnih zubnih ploha

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: odvajanje; separacija

ENGLESKI: separation

NJEMAČKI: Separation; Trennung

TALIJANSKI: separazione

razdvajanje zuba

DEFINICIJA: zahvat koji se provodi u ortodontiji, stomatološkoj protetici i parodontologiji, a podrazumijeva namjerno razdvajanje doticajnih zubnih ploha

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodontija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 24.

DOPUŠTENI NAZIV: separacija zuba

ENGLESKI: tooth separation

NJEMAČKI: Zahnseparation

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

razdvojeni model

DEFINICIJA: model s urezanim ključem na bazi, postavljen u artikulatur radi lakše uporabe

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 269.

DOPUŠTENI NAZIV: razdvojeni odljev

NEPREPORUČENI NAZIV: split kast

ENGLESKI: split cast

NJEMAČKI: Trennsockel

razgradnja

DEFINICIJA: proces uklanjanja tvrdoga mineraliziranog tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 352.

DOPUŠTENI NAZIV: resorpcija

ENGLJSKI: resorption

NJEMAČKI: Resorption

TALIJANSKI: riasorbimento

NAPOMENA: Tvrdna mineralizirana tkiva su kost, dentin, caklina ili cement.

razgradnja cementa

DEFINICIJA: razgradnja koja se može se pojaviti u bilo kojem području zubnoga korijena, a nastaje zbog sistemskih ili lokalnih upalnih uzroka, okluzijske traume, nepravilnih ortodontskih postupaka, cista, tumora ili bez vidljiva uzroka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 352.

DOPUŠTENI NAZIV: resorpcija cementa

ENGLJSKI: cement resorption

NJEMAČKI: Zementresorption

TALIJANSKI: riassorbimento del cemento

razgradnja kosti

DEFINICIJA: gubitak kosti zbog aktivnosti osteoklasta

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1560.

DOPUŠTENI NAZIV: gubitak kosti; resorpcija kosti

ENGLJSKI: bone resorption; bone loss

NJEMAČKI: Knochenabbau; Knochenresorption

razina kliničkoga pričvrstva

DEFINICIJA: udaljenost od caklinsko-cementnoga spojišta do vrha parodontne sonde tijekom parodontološkoga sondiranja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

KRATICA - ENGLJSKI: CAL

ENGLJSKI: clinical attachment level

NJEMAČKI: klinische Attachment Level

razredba ASA

DEFINICIJA: sustav razredbe rizičnih bolesnika prema Američkome društvu anesteziologa

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 15.

NEPREPORUČENI NAZIV: ASA klasifikacija

ENGLJSKI: ASA classification

NJEMAČKI: ASA-Klassifikation

TALIJANSKI: classificazione ASA

razredba dentalnoga opterećenja

DEFINICIJA: razredba koja kao kriterij uzima u obzir topografski raspored retencijskih zuba

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 66.

DOPUŠTENI NAZIV: klasifikacija parodontalnoga opterećenja; klasifikacija dentalnoga opterećenja

ENGLJSKI: dental support classification

NJEMAČKI: Klassifikation der Zahnbelastung

TALIJANSKI: classificazione dell'apparato di supporto di denti

razvojne odontogene ciste

DEFINICIJA: ciste koje nastaju od odontogenoga epitela u bilo kojoj fazi razvoja zuba, a čiji etiološki čimbenik nije upala

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 90.

ENGLJSKI: developmental

odontogenic cysts

NJEMAČKI: odontogene

Entwicklungszyste

TALIJANSKI: cisti odontogene di sviluppo

recept

DEFINICIJA: pismena odredba liječnika medicine, dentalne medicine

ili veterine ljekarniku o sastavu, spravljanju i izdavanju lijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 237.

KRATICA - HRVATSKI: Rp.

KRATICA - ENGLESKI: Rp.; Rx.

ENGLESKI: prescription; recipe

NJEMAČKI: Rezept

LATINSKI: receptum

TALIJANSKI: prescrizione; ricetta

receptor

DEFINICIJA: živčani završetak koji reagira na različite podražaje i koji odašilje signale u središnji živčani sustav

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 345.

ENGLESKI: receptor

NJEMAČKI: Rezeptor

TALIJANSKI: ricettore

NAPOMENA: Receptor je specifična kemijska skupina na površini imunitetno sposobne stanice s osobinama spajanja sa specifičnim antigenom.

recesivni gen

DEFINICIJA: gen koji postoji u homozigotnome stanju ili kada je mutirani gen prisutan u dvostrukoj dozi

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 489.

ENGLESKI: recessive gene

NJEMAČKI: rezessives Gen

TALIJANSKI: gene recessivo

recesivnost

DEFINICIJA: funkcijska osobina gena koja se fenotipski očituje samo ako je u homozigotnome stanju, dok je u heterozigotnome potisnuta alelnim dominantnim genom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 346.

ENGLESKI: recessivity

NJEMAČKI: Rezessivität

TALIJANSKI: recessività

recidiv

DEFINICIJA: ponovna pojava bolesti

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 1114.

DOPUŠTENI NAZIV: povrat bolesti

ENGLESKI: recurrence; relapse

NJEMAČKI: Rezidiv

TALIJANSKI: recidiva; ricaduta

recipročni škljocaji

DEFINICIJA: škljocaji koji naizmjenice nastaju u čeljusnome zglobu pri otvaranju i zatvaranju usta

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 79.

ENGLESKI: reciprocal clicks

TALIJANSKI: scroscio reciproco; schiocca reciproca

reducirani caklinski epitel

DEFINICIJA: celularna epitelna ovojnica koja se nalazi na površini potpuno oblikovane cakline

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 31.

DOPUŠTENI NAZIV: smanjeni caklinski epitel

ENGLISKI: reduced enamel epithelium
NJEMAČKI: reduziertes Schmelzepithel
TALIJANSKI: epitelio ridotto dello smalto

redukcija zubala

DEFINICIJA: filogenetsko smanjenje donje čeljusti i redukcija broja zuba poput trećih kutnjaka i bočnih sjekutića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 346.

ENGLISKI: bite reduction
NJEMAČKI: Gebissreduktion

TALIJANSKI: riduzione del morso

refleks

DEFINICIJA: nevoljna reakcija na podražaj

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 346.

ENGLISKI: reflex
NJEMAČKI: Reflex
TALIJANSKI: riflesso

refleks maseteričnoga mišića

DEFINICIJA: miotatski refleks obilježen kontrakcijom maseteričnoga mišića i refleksnim zatvaranjem usta

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 514.

DOPUŠTENI NAZIV: refleks masetera; maseterični refleks

ENGLISKI: masseter reflex; jaw jerk; chin jerk; mandibular reflex

NJEMAČKI: Masseterreflex; Masseter-Temporalisreflex; Unterkieferreflex

KONTEKST: Refleks maseteričnoga mišića očituje se refleksnim zatvaranjem usta uslijed mišićne kontrakcije nastale kao odgovor na udarac u bradu kojim se izazove naglo kratkotrajno istezanje mišića.

refleks sisanja

DEFINICIJA: primitivni refleks fiziološki prisutan do trećega mjeseca života pri kojemu doticanje usana ili stavljanje prsta u usta izaziva kretnje sisanja

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 531.

ENGLISKI: sucking reflex
NJEMAČKI: Saugreflex

refleksni luk

DEFINICIJA: osnovna jedinica integrirane neuralne aktivnosti koja se sastoji od senzoričkoga organa, aferentnoga neurona, sinapse ili više njih, eferentnoga neurona i pripadajućega eferentnog organa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 347.

ENGLISKI: reflex arch
NJEMAČKI: Reflexbogen
TALIJANSKI: arco riflesso

reflektor

DEFINICIJA: dio standardne stomatološke radne jedinice koji se upotrebljava za osvjetljivanje radnoga polja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 347.

ENGLISKI: reflector
NJEMAČKI: Stirnspiegel
TALIJANSKI: riflettore

refraktorni parodontitis

DEFINICIJA: stanje u kojemu određena vrsta parodontitisa ne odgovara na terapiju unatoč izvrsnoj suradnji pacijenta i pravilno provedenoj parodontnoj terapiji koja bi inače bila uspješna u zaustavljanju napredovanja parodontitisa

VRELO DEFINICIJE: Glossary of

Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 40.

ENGLESKI: refractory periodontitis

NJEMAČKI: refraktäre Parodontitis

regeneracija

DEFINICIJA: potpuno obnavljanje strukture tkiva

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: obnova

ENGLESKI: regeneration

NJEMAČKI: Regeneration

TALIJANSKI: rigenerazione

registrarat centrične relacije

DEFINICIJA: registrarat koji se upotrebljava radi bilježenja međusobna odnosa gornjih i donjih zubnih lukova s kondilima smještenim u najvišem anterosuperiornom položaju u zgloboj jamici

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 35.

ENGLESKI: centric relation record

NJEMAČKI: Registrarat der zentrischen Relation

registrarat maksimalne interkuspidacije

DEFINICIJA: registrarat koji služi za prijenos dijagnostičkih modela u artikator u položaju maksimalne interkuspidacije u slučaju kad se izrađuju nadomjesci s rekonstrukcijom manjega dijela okluzije

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 41.

ENGLESKI: maximal intercuspitation

record

NJEMAČKI: Registrarat in maximaler Interkuspitation

Reichertova hrskavica

DEFINICIJA: hrskavica drugoga ždrijelnog luka

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 316.

ENGLESKI: Reichert's cartilage

NJEMAČKI: Reichert-Knorpel;

Reichert'scher Knorpel, der

TALIJANSKI: cartilagine di Reichert

KONTEKST: Od stražnjega se dijela Reichertove hrskavice diferenciraju stremen, stiloidni nastavak sljepoočne kosti i stilohoidni ligament, a od prednjega mali rog i gornja polovica trupa jezične kosti.

reimplantacija

DEFINICIJA: ponovno usađivanje zuba u njegovu alveolu

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 189.

DOPUŠTENI NAZIV: replantacija zuba

PREDLOŽENI NAZIV: ponovno usađivanje

ENGLESKI: reimplantation;

replantation;

NJEMAČKI: Reimplantation;

Replantation; Wiedereinpflanzung

TALIJANSKI: reimplantazione

Reiterov sindrom

DEFINICIJA: seronegativni artritis obilježen uretritisom i konjuktivitisom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 763.

ENGLESKI: Reiter's syndrome

NJEMAČKI: Reiter-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Reiter

rekristalizacija

DEFINICIJA: toplinska obradba kovine kojom se zrna kovine vraćaju u poligonalni oblik

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 95.

ENGLISKI: recrystallization

NJEMAČKI: Rekristallisation

TALIJANSKI: ricristallizzazione

NAPOMENA: Rekristalizacija se provodi na temperaturi nižoj od homogenizacije.

relativna policitemija

DEFINICIJA: povišena koncentracija hemoglobina i povećan opseg svih stanica uz normalan nalaz mase eritrocita

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 430.

DOPUŠTENI NAZIV: lažna policitemija

ENGLISKI: apparent polycythemia

NJEMAČKI: relative Polycytämie

TALIJANSKI: policitemia relativa

KONTEKST: Kod relativne policitemije stomatološki je zahvat rizičan zbog mogućega krvarenja ili tromboze.

relativna razina pričvrška

DEFINICIJA: udaljenost od čvrste referentne točke do vrha parodontne sonde tijekom parodontološkoga sondiranja

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 42.

ENGLISKI: relative attachment level

NJEMAČKI: relatives Attachment Level

remineralizacija

DEFINICIJA: proces ponovne izgradnje demineralizacijom djelomično ili potpuno rastopljenih mineralnih soli koštanoga tkiva ili tvrdih zubnih

tkiva

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 994.

DOPUŠTENI NAZIV: obnavljanje mineralnih soli

ENGLISKI: remineralisation

NJEMAČKI: Remineralisation

TALIJANSKI: remineralizzazione

rendgen

DEFINICIJA: jedinica za mjeru izloženosti radioaktivnomu zračenju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 350.

NEPREPORUČENI NAZIV: rentgen

ENGLISKI: roentgen

NJEMAČKI: Röntgen

rendgenocefalometrija

DEFINICIJA: mjerenje kosturnih dimenzija na bočnim rendgenskim snimkama glave

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 33.

NEPREPORUČENI NAZIV:

rendgenkefalometrija

ENGLISKI: cephalometric radiology

NJEMAČKI: Röntgenkephalometrie

rendgenografija

DEFINICIJA: tehnika snimanja slikovnih zapisa unutarnjih struktura tijela prolaskom x-zraka ili gama-zraka kroz tijelo

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 1512.

DOPUŠTENI NAZIV: radiografija;

rendgensko snimanje

ENGLISKI: radiography;

roentgenography

NJEMAČKI: Röntgenografie

TALIJANSKI: radiografia

rendgenska cijev

DEFINICIJA: staklena vakuumska cijev u kojoj se nalaze anoda i katoda

VRELO DEFINICIJE: Janković, S.; Miletić, D. Dentalna radiografija i radiologija. Split: Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, 2009., 30.

ENGLESKI: X-ray tube

NJEMAČKI: Röntgenröhre

TALIJANSKI: tubo radiogeno

rendgenska snimka

DEFINICIJA: snimka ljudskoga tijela na filmu, papiru, fotografskoj ploči ili računalnome čipu koja je nastala nakon što su rendgenske zrake prošle kroz objekt snimanja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 351.

DOPUŠTENI NAZIV: rendgenogram; radiogram

NEPREPORUČENI NAZIV: rentgenska snimka

ENGLESKI: radiogram; radiograph; roentgenogram; X-ray image; X-ray photograph

NJEMAČKI: Röntgenaufnahme

rendgenska zraka

DEFINICIJA: zraka elektromagnetskoga zračenja valne dužine 10 – 0,01 nm koja se u medicini i stomatologiji najviše primjenjuje u dijagnostične svrhe

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 324.

NEPREPORUČENI NAZIV: X-zraka; rentgenska zraka

ENGLESKI: roentgen ray; X-ray

NJEMAČKI: Röntgenstrahl; X-Strahl

TALIJANSKI: raggi X; raggi rontgen

rendgenski film

DEFINICIJA: fotografski materijal koji na jednoj strani ili na objema stranama podloge od acetilceluloze ili poliestera sadržava fotonanos osjetljiv na djelovanje rendgenskih zraka

VRELO DEFINICIJE: Janković, S.; Miletić, D. Dentalna radiografija i radiologija. Split: Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, 2009., 66.

ENGLESKI: X-ray film

NJEMAČKI: Röntgenfilm

TALIJANSKI: pellicola radiologica

reologija

DEFINICIJA: znanost o tečenju ili izobličenju materijala

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 36.

ENGLESKI: rheology

NJEMAČKI: Rheologie

TALIJANSKI: reologia

reparatorni dentin

DEFINICIJA: sekundarni dentin koji se stvara zbog nefizioloških podražaja pulpnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 116.

ENGLESKI: reparative dentine

NJEMAČKI: Reparationsdentin

TALIJANSKI: dentina riparativa

NAPOMENA: Nefiziološki podražaji pulpnoga tkiva su karijes, preparacija kaviteta, abrazija, atricija, erozija ili trauma.

repozicija alveole

DEFINICIJA: postupak koji se nakon vađenja zuba izvodi pritiskom prstima u vestibularnome smjeru

i oralno, prema sredini alveolnoga grebena

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 68.

ENGLJSKI: alveolar reposition

TALIJSKI: riposizione di un dente dal suo alveolo

NAPOMENA: Repozicijom alveole približavaju se rubovi rane, alveola se vraća u normalnu veličinu i postiže se retencija i zaštita krvnoga ugruška.

resekcijska proteza

DEFINICIJA: nadomjestak za privremeno ili trajno prekrivanje i nadoknađivanje defekata na čeljusti i licu

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 378.

NEPREPORUČENI NAZIV: post-resekciona proteza

ENGLJSKI: resectional prosthesis

NJEMAČKI: Resektionsprothese

TALIJSKI: resezione protesica

resektivni parodontni zahvat

DEFINICIJA: kirurško izrezivanje određenoga dijela kosti, gingive ili zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 44.

ENGLJSKI: resective periodontal surgery

NJEMAČKI: resektive

Parodontalchirurgie

resorpcija mliječnih zuba

DEFINICIJA: razgradnja koja nastaje zbog pritiska zuba nasljednika na korijen mliječnoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 352.

ENGLJSKI: deciduous teeth resorption

NJEMAČKI: Milchzahnresorption

TALIJSKI: riassorbimento dei denti decidui

NAPOMENA: Resorpcija mliječnih zuba može biti fiziološka i patološka.

restauracijski karijesni postupak

DEFINICIJA: zaustavljanje bolesti i restauracija izgubljene zubne supstancije

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 158.

PREDLOŽENI NAZIV: restauracijski postupak u slučaju karijesa

ENGLJSKI: restorative caries treatment

NJEMAČKI: restaurative Kariestherapie

rešetasta pločica

DEFINICIJA: vodoravna rešetasta ploča koja sadrži otvore za prolaz niti njušnoga živca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: sitasta pločica

ENGLJSKI: cribriform plate

LATINSKI: lamina cribrosa

TALIJSKI: lamina cribrosa

rešetnica

DEFINICIJA: neparna kost smještena među očnim šupljinama

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: etmoidna kost;

sitasta kost

ENGLJSKI: ethmoid; ethmoidal bone

LATINSKI: os ethmoidale

TALIJSKI: osso etmoidale

rešetnička brazda nosne kosti

DEFINICIJA: brazda na unutarnjoj strani nosne kosti kojom prolazi rešetnički

živac i odgovarajuća arterija
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 39.

ENGLESKI: ethmoidal groove nasal bone

LATINSKI: sulcus ethmoidalis ossis nasalis

TALIJANSKI: solco etmoideo dell'osso nasale

rešetnički greben

DEFINICIJA: greben na središnjoj strani čeonoga nastavka gornje čeljusti na koji se veže srednja nosna školjka
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: etmoidalni greben; sitasti greben

NEPREPORUČENI NAZIV: rešetničin greben

ENGLESKI: ethmoidal crest

NJEMAČKI: Crista ethmoidalis

LATINSKI: crista ethmoidalis

TALIJANSKI: cresta etmoidale

rešetnički izdanak donje nosne školjke

DEFINICIJA: mali koštani izdanak donje nosne školjke koji se spaja s izdankom rešetnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.

ENGLESKI: maxillary process of inferior nasal concha

LATINSKI: processus ethmoidalis, concha nasalis inferior

TALIJANSKI: processo etmoidale della conca nasale inferiore

retard-tableta

DEFINICIJA: tableta s postupnim otpuštanjem djelotvorne tvari

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 248.

DOPUŠTENI NAZIV: tableta s postupnim oslobađanjem

ENGLESKI: retard tablet

NJEMAČKI: Retardtablette

LATINSKI: retardetta

TALIJANSKI: pillola retard

retencija

DEFINICIJA: snaga suprotna silama vertikalna smjera koje nastoje dignuti protezu ili krunicu s njihova ležišta

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 226.

DOPUŠTENI NAZIV: zadržavanje

ENGLESKI: retention

NJEMAČKI: Festhaltung; Retention

TALIJANSKI: ritenzione

retencijska cista

DEFINICIJA: šupljina ispunjena mukoznim sadržajem, smještena u vezivnome tkivu donje usne, jezika i obraza

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 95.

NEPREPORUČENI NAZIV: retenciona cista

ENGLESKI: retention cyst

NJEMAČKI: Retentionszyste

TALIJANSKI: cisti da ritenzione

retencijska crta

DEFINICIJA: spojnica krajeva kvačica različitih retencijskih zuba o čijem položaju ovisi stabilnost djelomične proteze

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 93.

DOPUŠTENI NAZIV: retencijska linija

ENGLISKI: retention line

NJEMAČKI: Haltelinie

TALIJANSKI: linea di ritenzione

retencijska faza ortodonske terapije

DEFINICIJA: razdoblje koje se nadovezuje na aktivnu fazu ortodonske terapije tijekom kojega se nastoji zadržati postignuti terapijski učinak i zapriječiti recidiv

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 23.

ENGLISKI: retention following orthodontic treatment

NJEMAČKI: Retention nach orthodontische Behandlung

TALIJANSKI: fase ritentiva della terapia ortodontica

retencijska mukokela

DEFINICIJA: oteklina prouzročena začepjenjem kanala male žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 246.

ENGLISKI: retention mucocele

TALIJANSKI: mucocele; cisti ritentiva

retencijski element

DEFINICIJA: dio ortodonske naprave ili protetičkoga nadomjestka koji služi za njezino sidrenje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 22.

ENGLISKI: retention element

NJEMAČKI: Befestigungselement; Halteelement; Retentionselement; Verankerungselement; Verbindungselement

NAPOMENA: Retencijski element može biti kvačica, luk, pelota i dr. Naziv

i definicija potječu iz "Glosarija ortodonskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

retencijski krak kvačice

DEFINICIJA: elastični dio kvačice koji se najčešće nalazi s predvorne strane te sprečava podizanje baze djelomične proteze

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 43.

ENGLISKI: retentive clasp arm

TALIJANSKI: gambo ritentivo del gancio

NAPOMENA: Retencijski krak kvačice sastavni je dio nekih vrsta kvačica.

retencijski oblik

DEFINICIJA: oblik zuba dobiven preparacijom koji se suprotstavlja silama koje protetički nadomjestak nastoje izbaciti u vertikalnome smjeru ili smjeru unosa nadomjestka

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 826.

ENGLISKI: retention form

NJEMAČKI: Retentionsform

TALIJANSKI: forma ritentiva

retencijski zub

DEFINICIJA: preostala žvačna jedinica u čeljusti na koju se stavlja kvačica i/ili upirač djelomične proteze

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 66.

ENGLISKI: retention tooth

NJEMAČKI: Ankerzahn; Pfeilerzahn

TALIJANSKI: dente di ritenzione

retencijsko sredstvo

DEFINICIJA: mehaničko sredstvo koje djelomičnu protezu pridržava u ustima i spaja s preostalim zubima te prisanja uz sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 30.

ENGLESKI: retainer

NJEMAČKI: Retentionsmittel

TALIJSKI: dispositivo di ritenzione

retraksijski konac

DEFINICIJA: pamučni konac koji se postavlja u gingivni žlijeb pri uzimanju otiska zuba radi boljšega prikaza ruba preparacije

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whittsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 260.

ENGLESKI: retraction cord

NJEMAČKI: Retraktionsfaden

KONTEKST: Retrakcijski konac može biti natopljen u sredstvo za povlačenje gingive.

retrodiscitis

DEFINICIJA: upala retrodiskalnih tkiva obilježena tupim jakim bolom koji se pojačava stiskanjem zuba

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 226.

ENGLESKI: retrodiscitis

NJEMAČKI: Retrodiszitis

TALIJSKI: retrodiscite

retrogenija

DEFINICIJA: ortodontska anomalija koju obilježuje distalna postava donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

ENGLESKI: retrogenia

NJEMAČKI: Retrogenie; mandibuläre

Retrognathie

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

retrognatija

DEFINICIJA: izbočen položaj jedne čeljusti u odnosu na drugu čeljust

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 355.

ENGLESKI: retrognathia

NJEMAČKI: Retrognathie

TALIJSKI: retrognazia

retrogradni karijes

DEFINICIJA: karijesna lezija nastala širenjem primarne karijesne lezije po caklinsko-dentinskom spojištu na udaljene dijelove cakline iz smjera caklinsko-dentinskoga spojišta prema površini

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 220.

ENGLESKI: retrograde caries

NJEMAČKI: retrograde Karies

TALIJSKI: carie retrograda

retrogradni kavitet

DEFINICIJA: prostor na vršku korijena u koji se postavlja materijal za punjenje nakon resekcije

VRELO DEFINICIJE: Johnson, W. T. Color atlas of endodontics. Philadelphia: Saunders, 2002., 160.

ENGLESKI: root end cavity

NJEMAČKI: retrograde Kavität

retrogradno punjenje korijena

DEFINICIJA: zatvaranje korijenskoga kanala nakon provedene apikotomije ili reimplantacije zuba tako da se korijenski kanal proširi svrdlom i zatvori amalgamskim

ispunom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 355.

ENGLESKI: retrograde root filling

NJEMAČKI: retrograde Wurzelfüllung

TALIJANSKI: riempimento canalare retrogrado

retroinklinacija

DEFINICIJA: nagnuće zuba prema

natrag u mediosagitalnoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

ENGLESKI: retroinclination

NJEMAČKI: Retroinklination

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

retrokuspidalna bradavica

DEFINICIJA: lagano uzdignuće 2 – 4

mm u području donjočeljusne

alveolne sluznice smješteno

lingvalno prema očnjacima iznad

rubne gingive i mukogingivne

granice, može biti jednostrano

ili obostrano te građeno od

fibrovaskularnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A.

Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 84.

DOPUŠTENI NAZIV: retrokuspidalna papila

ENGLESKI: retrocuspid papilla

NJEMAČKI: retrokuspidale Papille

TALIJANSKI: papilla retrocuspidale

retromolar

DEFINICIJA: distalno postavljen

prekobrojan kutnjak

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

ENGLESKI: retromolar

NJEMAČKI: Retromolar

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

retromolarni jastučić

DEFINICIJA: nakupina tkiva, najčešće

kruškolika oblika, koja se nalazi na

distalnome završetku preostalog

grebena donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 355.

ENGLESKI: retromolar pad

TALIJANSKI: cuscinetto mucoso retromolare

retropozicija

DEFINICIJA: položaj prema nazad u

mediosagitalnoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija

za praktičara. 2. izdanje. Zagreb:

Školska knjiga, 1979., 23.

ENGLESKI: retroposition

NJEMAČKI: Retroposition

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

retropulzija

DEFINICIJA: pokret donje čeljusti

prema natrag

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija

za praktičara. 2. izdanje. Zagreb:

Školska knjiga, 1979., 23.

ENGLESKI: retropulsion

NJEMAČKI: Retropulsion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi

prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

retroverzija

DEFINICIJA: nagnuće unatrag

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

ENGLESKI: retroversion

NJEMAČKI: Retroversion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" - 2. prerađeno izdanje 1979.

retruzija donje čeljusti

DEFINICIJA: kretnja donje čeljusti iz protruzijskoga položaja prema natrag

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 41.

ENGLESKI: retrusion

NJEMAČKI: Retrusion; Rückbiss

Retziusove crte

DEFINICIJA: poprečne crte na caklini koje označuju prirast matriksa u razdoblju od pet do dvadeset dana, a protežu se kroz sve prizme i na površini završavaju u perikimatama

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: Retziusove pruge

ENGLESKI: lines of Retzius; Retzius striae; striae of Retzius

NJEMAČKI: Retzius-Linien; Retzius-Streifen

TALIJANSKI: linee di Retzius

reumatoidni artritis

DEFINICIJA: autoimuna bolest koju obilježuje upala sinovijske ovojnice i česte ekstraartikularne promjene

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 495.

KRATICA - HRVATSKI: RA

KRATICA - ENGLESKI: RA

ENGLESKI: rheumatoid arthritis

NJEMAČKI: Gelenkrheumatismus

LATINSKI: arthritis rheumatoides

TALIJANSKI: artrite reumatoide

NAPOMENA: Bolesnici s reumatoidnim artritisom češće imaju paradontnu bolest, a česta je komplikacija i Sjoegrenov sindrom. Lijekovi koji se upotrebljavaju u liječenju reumatoidnoga artritisa mogu prouzročivati nuspojave u usnoj šupljini.

reumatska vrućica

DEFINICIJA: upalna reumatska bolest koja nastaje nakon opetovane infekcije beta-hemolitičkim streptokokom uz djelovanje nekih čimbenika naslijeđa i okoline

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A - Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 772.

DOPUŠTENI NAZIV: reumatska groznica

ENGLESKI: rheumatic fever

NJEMAČKI: rheumatisches Fieber

LATINSKI: febris rheumatica

TALIJANSKI: febbre reumatica

NAPOMENA: Reumatska vrućica očituje se povišenom temperaturom, karditisom, poliartritisom i korejom.

revaskularizacija pulpe

DEFINICIJA: ponovno urastanje krvnih žila u zubni korijen

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodoncija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 395.

ENGLESKI: pulp revascularization

NJEMAČKI: Pulparevaskularisation
TALIJANSKI: rivascolarizzazione
 pulpore

reverzibilan

DEFINICIJA: koji se može odvijati u oba smjera

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 356.

ENGLISKI: reversible

NJEMAČKI: ausheilbar; reversibel

TALIJANSKI: reversibile

reverzibilna ishemija

DEFINICIJA: ishemija koja može nastati primjenom anestetika s vazokonstriktorom te može prouzročivati previd umjetno otvorene zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 210.

ENGLISKI: reversible ischemia

NJEMAČKI: reversible Ischämie

reverzibilni hidrokolid

DEFINICIJA: termoplastična otisna masa koja nakon stvrdnjavanja zagrijavanjem može ponovno omekšati

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.
 Stomatološki leksikon. Zagreb:
 Globus, 1990., 188.

ENGLISKI: reversible hydrocolloid

NJEMAČKI: reversibles Hydrokolloid

TALIJANSKI: idrocolloide reversibile

revizija endodontskoga punjenja

DEFINICIJA: ponovljeni endodontski tretman kirurškim ili nekirurškim putem

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 877.

ENGLISKI: endodontic retreatment

NJEMAČKI: endodontische Revision
TALIJANSKI: ritrattamento
 endodontico

Reyev sindrom

DEFINICIJA: progresivna akutna neupalna encefalopatija

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.
 Farmakologija za stomatologe.
 Zagreb: Moderna vremena, 2000.,
 111.

ENGLISKI: Reye's syndrome

NJEMAČKI: Reye-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Reye

KONTEKST: Reyev sindrom nastaje u djece do 12 godina nakon primjene acetilsalicilne kiseline.

rezilijentna teleskopska krunica

DEFINICIJA: teleskopska krunica s mogućnošću minimalnoga slijeganja pod djelovanjem okluzijskih sila

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 219.

ENGLISKI: resilient telescopic crown

NJEMAČKI: resiliente Teleskopkrone

KONTEKST: Retencijska sila rezilijentnih teleskopskih krunica manja je nego u običnim teleskopskim krunicama.

rezilijentna zglobna veza

DEFINICIJA: veza koja omogućuje slijeganje baze proteze usporedno s polaznim statičkim položajem i u iznosu rezilijencije sluznice

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 268.

ENGLISKI: resilient attachment

TALIJANSKI: attacco resiliente

rezonancija

DEFINICIJA: pojačanje i promjena kakvoće zvučnoga vala nastala titranjem glasnica pri govoru kao

rezultat njegova odbijanja izazvana titranjem stijenka prostora kojima se širi, ponajprije grkljana, ždrijela, usne šupljine te nosa i paranazalnih sinusa

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 571.

DOPUŠTENI NAZIV: odjek; odzvuk

NEPREPORUČENI NAZIV: rezonanca

ENGLESKI: resonance; ringing; sonority

NJEMAČKI: Resonanz

LATINSKI: resonantia

TALIJANSKI: risonanza

režanj

DEFINICIJA: slobodni dio tkiva koji je osim u bazi kirurškim putem odvojen od okolnih struktura

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 19.

ŽARGONIZAM: flap

ENGLESKI: flap

NJEMAČKI: Lappen

režanj pune debljine

DEFINICIJA: režanj sluznice koji uključuje pokosnicu

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 19.

DOPUŠTENI NAZIV: mukoperiostalni režanj

ENGLESKI: mucoperiosteal flap; full thickness flap

NJEMAČKI: Volltransplantat;

Parodontallappen voller Dicke

režnjić žlijezde slinovnice

DEFINICIJA: mali dio parenhima žlijezde slinovnice omeđen pregradama vezivnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije /

urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: žljezdani lobulus

ENGLESKI: lobulus of the salivary gland; salivary lobule

NJEMAČKI: Speicheldrüsenläppchen

Rhesus-faktor

DEFINICIJA: skupina antigena na eritrocitnoj opni koja u krvi dovodi do aglutinacije humanih eritrocita

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 356.

DOPUŠTENI NAZIV: Rh-faktor

ENGLESKI: Rhesus factor

NJEMAČKI: Rhesus-Faktor

TALIJANSKI: fattore Rhesus

NAPOMENA: Rhesus-faktor može biti pozitivan ili negativan.

riboflavin

DEFINICIJA: vitamin B koji djeluje kao koenzim u metabolizmu ugljikohidrata, masti i bjelancevina te potiče stanični rast i aktivira druge vitamine poput vitamina B6 i folne kiseline

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 876.

DOPUŠTENI NAZIV: vitamin B2; laktoflavin; vitamin G

ENGLESKI: riboflavin; vitamin B2; lactoflavin; ovoidflavin; vitamin G

NJEMAČKI: Riboflavin; Vitamin B2; Lactoflavin

TALIJANSKI: riboflavina

NAPOMENA: Nedovoljan unos riboflavina hranom, najčešće udružen s manjkavim unosom i

drugih vitamina B, može se očitovati angularnim heilitisom i upalnim promjenama jezika.

ribonukleinska kiselina

DEFINICIJA: nukleinska kiselina koja se sastoji od šećera riboze, fosfata i purinskih ili pirimidinskih baza, prisutna je u svim živim stanicama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 357.

KRATICA - HRVATSKI: RNK

KRATICA - ENGESKI: RNA

KRATICA - NJEMAČKI: RNS

ENGESKI: ribonucleic acid

NJEMAČKI: Ribonukleinsäure

TALIJANSKI: acido ribonuclear

ribosom

DEFINICIJA: ribonukleoproteinski dijelovi stanice koji sudjeluju u sintezi proteina

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 357.

ENGESKI: ribosome

NJEMAČKI: Ribosom

TALIJANSKI: ribosoma

Riegerov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji obilježuje hipodoncija, goniodisgeneza i izostanak involucije periumbilikalne kože

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 215.

ENGESKI: Rieger's syndrome

NJEMAČKI: Rieger-Syndrom

rilno-nosni organ

DEFINICIJA: osjetilo za osjet mirisa hrane koja se nalazi u ustima

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 106.

DOPUŠTENI NAZIV: vomeronazalni organ

NEPREPORUČENI NAZIV: Jacobsonov organ

ENGESKI: vomeronasal organ

LATINSKI: organum vomeronasale

TALIJANSKI: organo vomeronasale

KONTEKST: U čovjeka je rilno-nosni organ zakržljao i čini samo usku cjevčicu koja počinje nad gornjim rubom sjekutičnoga kanala i pruža se prema nazad uz donji rub pregradne hrskavice.

rinolalija

DEFINICIJA: nosni govor

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

ŽARGONIZAM: unjkanje

ENGESKI: nasal intonation

NJEMAČKI: nasales Sprechen

LATINSKI: rhinolalia

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

rinosporidioza

DEFINICIJA: bolest prouzročena gljivicom *Rhinosporidium seeberi*

koja se prenosi kupanjem u onečišćenoj vodi, a nalazi se endemski u Indiji i Šri Lanki

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 216.

ENGESKI: rhinosporidiosis

NJEMAČKI: Rhinosporidiose

TALIJANSKI: rinosporidiosi

NAPOMENA: Rinosporidioza se klinički očituje krvarenjem iz upaljene sluznice nosa i usta, s upalama

ograničenima na pojedine dijelove sluznice široke baze. Ako je bolest kronična, pojavljuje se kao polip.

rizični pacijent

DEFINICIJA: osoba čiji imunosni ili bilo koji drugi sustav dovodi organizam u stanje smanjene obrambene reakcije, što može prouzročivati različite komplikacije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: rizični bolesnik

ENGLISKI: risk patient

NJEMAČKI: Risikopatient

TALIJANSKI: paziente a rischio

Roachova kvačica

DEFINICIJA: kvačica čiji su krakovi produžetci u obliku prečke iz glavnih spojka ili iz baze proteze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 238.

ENGLISKI: Roach clasp

NJEMAČKI: Roach-Klammer

TALIJANSKI: clip di Roach

rog pulpe

DEFINICIJA: produljenje pulpne komorice koje se pruža prema kvržici na kruni zuba

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 59.

DOPUŠTENI NAZIV: pulpni rog

ENGLISKI: pulp horn

NJEMAČKI: Pulpahorn

LATINSKI: cornu pulpae

TALIJANSKI: cornetto pulpore

rog-klješta

DEFINICIJA: instrument za vađenje prvih i drugih kutnjaka kad nedostaje veći dio krune zuba, na kojemu jedan krak ili oba kraka hvataljke nalikuju na rog

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 129.

ENGLISKI: cow horn forceps

NJEMAČKI: Kuhhornzange

TALIJANSKI: pinza a "corna di bue"

rogno-prstenasta sveza

DEFINICIJA: sveza koja pojačava zglobnu čahuru prstenaste i štitaste hrskavice te se proteže od donjega roga štitaste hrskavice na odgovarajući dio prstenaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

ENGLISKI: ceratocricoid ligament

LATINSKI: ligamentum

ceratocricoidium

TALIJANSKI: legamento ceratocricoido

rotacija zuba

DEFINICIJA: okret zuba oko njegove uzdužne osi

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1723.

ENGLISKI: tooth rotation

NJEMAČKI: Drehung des Zahnes; Zahndrehung

rožičasta hrskavica

DEFINICIJA: parna grkljanska hrskavica oblika maloga čunja čija je baza učvršćena za vokalne hrskavice i vršak svijen prema središtu i natrag

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

DOPUŠTENI NAZIV: Santorinijeva hrskavica

ENGLESKI: corniculate cartilage
LATINSKI: cartilago corniculata
TALIJSKI: cartilagine corniculata

rožičasta kvržica

DEFINICIJA: izbočina sluznice koju oblikuje rožičasta hrskavica
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

ENGLESKI: corniculate tubercle
LATINSKI: tuberculum corniculatum
TALIJSKI: tubercolo cornicolato

rub jezika

DEFINICIJA: prijelaz jezičnoga hrpta u donju površinu jezika

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 303.

ENGLESKI: margin of tongue; tongue border

NJEMAČKI: Zungenrand

LATINSKI: margo linguae

TALIJSKI: margine della lingua; margine linguale

rub proteze

DEFINICIJA: granični predio zubne proteze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 332.

ENGLESKI: denture border

NJEMAČKI: Prothesenrand

TALIJSKI: bordo di protesi

rubna pukotina

DEFINICIJA: međuprostor među ispunima i zubima na griznoj ili aproksimalnoj plohi, nepovoljan zbog olakšana nakupljanja plaka i mogućega nastanka sekundarnoga karijesa

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb:

Naklada Zadro, 1994., 269.

ENGLESKI: marginal gap

NJEMAČKI: Randspalte

rubni

DEFINICIJA: koji se odnosi na rub ili granicu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 256.

DOPUŠTENI NAZIV: marginalni

ENGLESKI: marginal

NJEMAČKI: marginal; am Rand

TALIJSKI: marginale

rubni gigantocelularni granulom

DEFINICIJA: peteljčasta lezija plavkastocrvene boje koja se nalazi na gingivi ili bezubome dijelu čeljusti i histološki je istobitna središnjemu gigantocelularnom granulomu

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M. Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 127.

DOPUŠTENI NAZIV: gigantocelularni epulis; periferni gigantocelularni granulom

ENGLESKI: peripheral giant cell granuloma

NJEMAČKI: peripheres

Riesenzellgranulom

TALIJSKI: granuloma

gigantocellulare periferico

NAPOMENA: Rubni gigantocelularni granulom ne dovodi do prosvjetljenja na rendgenskoj snimci.

rubni gingivitis

DEFINICIJA: gingivitis koji zahvaća rub zubnoga mesa, a može zahvatiti i dio pričvršćene gingive

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A.

Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: upala ruba zubnoga

mesa; marginalni gingivitis
ENGLSKI: marginal gingivitis
NJEMAČKI: marginale Gingivitis;
 Randzahnfleischentzündung

rubni greben

DEFINICIJA: zaobljeno izdignuće zubne cakline koje mezijalno i distalno omeđuje grizne plohe pretkutnjaka i kutnjaka te jezične plohe sjekutića i očnjaka

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 12.

DOPUŠTENI NAZIV: marginalni greben
ENGLSKI: marginal ridge
NJEMAČKI: Randleiste

rudimentarni zub

DEFINICIJA: nepotpuno razvijen zub
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 358.

ENGLSKI: rudimentary tooth
NJEMAČKI: Zahnrudiment
TALIJANSKI: dente rudimentale

Rutherfordov sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji se očituje urođenim povećanjem gingive, zakašnjelim nicanjem zuba i neprozirnošću rožnice koja se pojavljuje uz mentalnu retardaciju i agresivno ponašanje

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 185.

ENGLSKI: Rutherford Syndrome
TALIJANSKI: sindrome di Rutherford

sadra

DEFINICIJA: materijal koji je po kemijskome sastavu kalcijev sulfat, a u stomatologiji se upotrebljava za izlivanje otisaka i izradbu modela
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 359.

DOPUŠTENI NAZIV: gips
ENGLSKI: gypsum; plaster; stone
NJEMAČKI: Gips
TALIJANSKI: gesso

sadrena voda

DEFINICIJA: smjesa koja nakon obradbe sadrenih modela ostate stane na obrezivačima

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 105.

ENGLSKI: slurry water
NJEMAČKI: Gipswasser

sadreni model

DEFINICIJA: odljev u sadri dobiven od uzeta otiska čeljusti i popratnih struktura, a služi za planiranje i izradbu protetičkih namodjesta i ortodontskih naprava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 269.

DOPUŠTENI NAZIV: sadreni odljev; gipsani model
ENGLSKI: gypsum cast; plaster cast
NJEMAČKI: Gipsmodell
TALIJANSKI: modello in gesso

sagitalan

DEFINICIJA: koji je uspoređan s duljom osi tijela u anteroposteriornome smjeru

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 359.

ENGLSKI: sagittal
NJEMAČKI: pfeilnahtgerichtet; sagittal
TALIJANSKI: sagittale

saharozna

DEFINICIJA: disaharid izgrađen od glukoze i fruktoze koji se upotrebljava kao zaslađivač u

prehrani

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

NEPREPORUČENI NAZIV: sukroza

ENGLESKI: saccharose; sucrose; table sugar

NJEMAČKI: Saccharose

TALIJANSKI: saccarosio

NAPOMENA: Učestali unos saharoze smatra se jednim od čimbenika koji pogoduju razvoju zubnoga karijesa.

salivarna amilaza

DEFINICIJA: najvažniji probavni enzim sline, koji započinje razgradnju ugljikohidrata u usnoj šupljini i želudcu

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 338.

DOPUŠTENI NAZIV: salivarna alfa-amilaza; ptijalin

PREDLOŽENI NAZIV: slinska amilaza

ENGLESKI: salivary amylase; ptyalin

NJEMAČKI: Ptyalin; Speichelamylase

salivarna cista

DEFINICIJA: cista uključena u tkivo, s vlastitom stijenkom od vrlo tankoga vezivnog tkiva i ispunjena mukoznim sadržajem

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 281.

DOPUŠTENI NAZIV: mukozna cista

PREDLOŽENI NAZIV: slinska cista

ENGLESKI: salivary cyst

NJEMAČKI: Sialozele; Speichelzyste

TALIJANSKI: cisti salivare

NAPOMENA: Mukozni sadržaj koji ispunjuje vezivno tkivo slinske ciste nastaje od žlijezde slinovnice.

salivarni

DEFINICIJA: koji se odnosi na slinu
VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 315.

PREDLOŽENI NAZIV: slinski

ENGLESKI: salivary

NJEMAČKI: Speichel-

TALIJANSKI: salivare

KONTEKST: Salivarna amilaza najvažniji je probavni enzim sline.

NAPOMENA: Naziv salivarni može se upotrebljavati i kao pridjev u označivanju žlijezda slinovnica ili njihovih strukturnih sastavnica, kao u nazivima salivarna žlijezda ili salivarni acinus.

salivarni albumin

DEFINICIJA: bjelančevina u slini dobro topljiva u vodi koja se stvara u jetri

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 24.

PREDLOŽENI NAZIV: slinski albumin

ENGLESKI: salivary albumin

NJEMAČKI: Speichelalbumin

samojetkajući adhezijski sustav

DEFINICIJA: adhezijski sustav koji rastapa zaostatni sloj, a temelji se na istodobnome kondicioniranju i infiltriranju demineralizirane caklinske i dentinske površine
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzjg.hr>, 207.

DOPUŠTENI NAZIV: samojetkajući adheziv

ENGLESKI: self-etch adhesive system; self-etch adhesives

NJEMAČKI: selbstätzendes Adhäsiv; selbstkonditionierendes Adhäsiv

samoozljeđivanje

DEFINICIJA: namjeran čin nanošenja ozljede samomu sebi

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.;

Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/download_0.htm, 27.

ENGLESKI: self-harm

NAPOMENA: Samoozljeđivanje je najčešće u adolescentnoj životnoj dobi.

samopresadak

DEFINICIJA: presadak koji se uzima s jednoga mjesta i presađuje na drugo mjesto na istoj osobi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 88.

DOPUŠTENI NAZIV: autotransplantat; autogeni presadak

ENGLESKI: autograft; autologous graft; autotransplant

NJEMAČKI: Autotransplantat

LATINSKI: autotransplantatum

samopresađivanje

DEFINICIJA: presađivanje tkiva s jednoga mjesta na drugo na istome organizmu

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 87.

DOPUŠTENI NAZIV: autoplastika; autotransplantacija

ENGLESKI: autografting;

autotransplantation

NJEMAČKI: Autotransplantation

LATINSKI: autotransplantatio

samoprobava

DEFINICIJA: proces razaranja stanice kojim stanični enzimi otapaju

samu stanicu i njezinu neposrednu okolinu

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 12.

DOPUŠTENI NAZIV: autodigestija; autoliza

ENGLESKI: autodigestion; autolysis

NJEMAČKI: Autolyse; Selbstverdauung

TALIJANSKI: autodigestione

samoregulacija

DEFINICIJA: postupak ispravljanja ortodontske anomalije bez ortodontskih naprava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

DOPUŠTENI NAZIV: autoregulacija

ENGLESKI: autoregulation; selfregulation

NJEMAČKI: Selbstregelung

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

sarkoidoza

DEFINICIJA: sustavna granulomska bolest nepoznata uzroka koja se najčešće pojavljuje na plućima

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 171.

ENGLESKI: sarcoidosis

NJEMAČKI: Sarkoidose

TALIJANSKI: sarcoidosi

NAPOMENA: Sarkoidoza može zahvatiti svaki organ pojedinačno ili nekoliko organa istodobno.

sarkom

DEFINICIJA: zloćudna novotvorina koji nastaje od promijenjenih stanica vezivnoga tkiva mezodermalnoga podrijetla

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 360.
ENGLISKI: sarcoma
NJEMAČKI: Fleischgeschwulst; Sarkom

sarkomera

DEFINICIJA: ponavljajući odsječak mišićnoga vlakanca koji je temeljna kontraktilna jedinica poprečno-prugastoga mišićnog tkiva
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 73.
ENGLISKI: sarcomere
NJEMAČKI: Sarkomer
TALIJANSKI: sarcomero

sarkoplazma

DEFINICIJA: citoplazma mišićnih stanica i mišićnih vlakana
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 191.
ENGLISKI: sarcoplasm
NJEMAČKI: Sarkoplasma
TALIJANSKI: sarcoplasma

sastavnice komplementa

DEFINICIJA: dvadesetak proteina koji se u krvi nalaze u neaktivnome obliku, a nakon aktivacije djeluju kao posrednici humoralne imunosti
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 434.
DOPUŠTENI NAZIV: komponente komplementa
ENGLISKI: components of complement
NJEMAČKI: Komplementkomponenten

saturnizam

DEFINICIJA: trovanje olovom
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 321.
DOPUŠTENI NAZIV: plumbizam
ENGLISKI: lead poisoning; plumbism; saturnism
NJEMAČKI: Bleivergiftung
NAPOMENA: Osobe sa saturnizmom imaju osjećaj okusa metala u ustima te pojačano luče slinu.

Schirmerov test

DEFINICIJA: test za ispitivanje vlažnosti oka
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 789.
DOPUŠTENI NAZIV: test količine suza
ENGLISKI: Schirmer's test
NJEMAČKI: Schirmertest
TALIJANSKI: test di Schirmer
KONTEKST: Pacijente kod kojih se zbog suhih usta sumnja na Sjögrenov sindrom upućuje se na Schirmerov test.

Schlemmerova poluga

DEFINICIJA: instrument za vađenje korijena donjih kutnjaka čiji je držak kruškolik, a osovina plosnata i tupim kutem razdjeljena u dva dijela te koji završava tupim vrhom koji s osovinom čini pravi kut
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.
NEPREPORUČENI NAZIV: poluga po Schlemmeru; par poluga po Schlemmeru
ŽARGONIZAM: Schlemmer
ENGLISKI: Schlemmer root elevator
NJEMAČKI: Hebel nach Schlemmer
TALIJANSKI: leva Schlemmer per radici molari inferiori

Schwarzova ploča

DEFINICIJA: aktivna monomaksimalna mobilna ortodontska naprava koja se pričvršćuje za zubni niz streličastim kvačicama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 361.

NEPREPORUČENI NAZIV: ploča po Schwarzu

ENGLISKI: Schwarz's plate

NJEMAČKI: Schwarz-Platte

TALIJANSKI: placca di Schwartz

scintigrafija

DEFINICIJA: metoda snimanja tijela pri kojoj se intravenski ubrizgava sredstvo obilježeno radioizotopom, uz praćenje njegova nakupljanja u tkivima gama-kamerom i vizualiziranje rezultata

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 791.

ENGLISKI: scintigraphy

NJEMAČKI: Szintigraphie

TALIJANSKI: scintigrafia

scintigram

DEFINICIJA: slika oblika, položaja i veličine organa dobivena scintigrafijom, koja pokazuje raspodjelu unesenoga izotopa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 361.

ENGLISKI: scintigram

NJEMAČKI: Szintigramm

TALIJANSKI: scintigramma

sedacija

DEFINICIJA: stanje smanjene svjesnosti

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 149.

DOPUŠTENI NAZIV: smirivanje

ENGLISKI: sedation

NJEMAČKI: Beruhigung; Sedierung

TALIJANSKI: sedazione

sedativ

DEFINICIJA: najblaži depresor središnjega živčanog sustava za smirivanje pacijenta

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 97.

DOPUŠTENI NAZIV: sredstvo za smirivanje

NEPREPORUČENI NAZIV: trankvilizator

ENGLISKI: sedative; tranquilizer

NJEMAČKI: Beruhigungsmittel; Sedativ; Tranquilizer

TALIJANSKI: sedativo

sedimentacija eritrocita

DEFINICIJA: laboratorijska pretraga koja je nespecifičan pokazatelj upalnih stanja koji ima prognostičku vrijednost pri vaskulitisu, Hodgkinovu limfomu i reumatskoj vrućici

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 56.

ENGLISKI: erythrocyte sedimentation

NJEMAČKI: Erythrozytensedimentation

sedlasti oblik tijela mosta

DEFINICIJA: oblik dodira međučlana prema sluznici obilježen sedlom kojim međučlan velikom površinom obuhvaća sluznicu grebena i sadržava sve obrise zuba koji nedostaje

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 255.

ENGLISKI: saddle pontic

NJEMAČKI: sattelförmige Zwischengliedauflage

TALIJANSKI: pontic a forma di sella

sedlo

DEFINICIJA: dio baze proteze koji leži na zubnome ležištu i nosi umjetne zube

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 22.

ENGLISKI: saddle

NJEMAČKI: Sattel

TALIJANSKI: sella

sekanta

DEFINICIJA: dijagonalna crta koja se može povući između kvačica i upirača na preostalim zubima

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 128.

ENGLISKI: secant

NJEMAČKI: Sekante

TALIJANSKI: secante

sekretni kanalić

DEFINICIJA: izvodni kanalić žlijezde slinovnice obložen cilindričnim epitelnim stanicama s mnogobrojnim mitohondrijima i izraženim uvrnućima bazalne opne

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: sekretna cijev

ENGLISKI: secretory duct; striated duct

NJEMAČKI: Sekretionsgang; Ductus striatus

LATINSKI: ductus striatus

sekstant

DEFINICIJA: jedan od šest relativno jednakih dijelova na koje se dijele zubni lukovi

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition.

Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 47.

ENGLISKI: sextant

NJEMAČKI: Sextant

KONTEKST: Prednji sekstanti sadrže sjekutiće i očnjake, dok zadnji sekstanti uključuju pretkutnjake i kutnjake.

seksualno zlostavljanje

DEFINICIJA: zlostavljanje koje obuhvaća prisiljavanje ili poticanje osobe da sudjeluje u seksualnim aktivnostima, uključujući prostituciju, bez obzira na to je li osoba svjesna onoga što se događa

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/dload_0.htm, 21.

ENGLISKI: sexual abuse

sekundarna imunodeficijencija

DEFINICIJA: stečena imunodeficijencija koja nastaje kao posljedica bolesti sustava ili ozljeda, invazivnih zahvata, infekcija i starenja

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 146.

ENGLISKI: secondary immunodeficiency

NJEMAČKI: sekundäre Immundefizienz

TALIJANSKI: immunodeficienza secondaria

sekundarna orofacijalna disfunkcija

DEFINICIJA: orofacijalna disfunkcija koja se pojavljuje kao fenomen prilagodbe na postojeću koštanu ili dentoalveolarnu devijaciju

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical

Publishers, 1993., 147.

ENGLESKI: secondary dysfunction

NJEMAČKI: sekundäre orofaziale

Dysfunktion

TALIJANSKI: disfunzione secondaria

del distretto oro-facciale

sekundarna zbijenost

DEFINICIJA: stečena zbijenost

prouzročena mezijalnim pomakom trajnih stražnjih zuba nakon prerana

gubitka mliječnih stražnjih zuba

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis.

New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarna kompresija

ENGLESKI: secondary crowding

NJEMAČKI: sekundärer Engstand

sekundarna žvačna ploha

DEFINICIJA: ploha koja nastaje gubitkom zuba antagonista i

snižanjem okluzije, što dovodi do neobičnih okluzijskih odnosa

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 6.

ENGLESKI: secondary occlusal facet

NJEMAČKI: sekundäre Kaufläche

TALIJANSKI: superficie occlusale secondaria

sekundarni dentin

DEFINICIJA: dentin koji se odlaže nakon oblikovanja vanjskoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 29.

ENGLESKI: secondary dentine

NJEMAČKI: Schutzzahnbein;

Sekundärdentin; Zweitdentin

TALIJANSKI: dentina secondaria

sekundarni pomak gornje čeljusti

DEFINICIJA: pasivni pomak gornje

čeljusti zbog širenja srednje

lubanjske jame

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis.

New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 23.

ENGLESKI: secondary displacement of the maxilla

NJEMAČKI: sekundäre

Oberkieferverschiebung

sekundarni Sjögrenov sindrom

DEFINICIJA: kronična autoimuna bolest koja uključuje disfunkciju suznih

žlijezda i/ili žlijezda slinovnica

u sklopu neke druge bolesti

vezivnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina:

dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 256.

ENGLESKI: secondary Sjögren's

syndrome

NJEMAČKI: sekundäres Sjögren-

Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Sjögren

secondaria

sekundarno cijeljenje

DEFINICIJA: cijeljenje rane kada rubovi nisu primaknuti, pri čemu tkivo cijeli

stvaranjem granulacijskoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M.

Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby,

2002., 27.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarno

zacjeljivanje

ŽARGONIZAM: sekundarno zaraštavanje

ENGLESKI: healing by second intention

NJEMAČKI: sekundäre Heilung

LATINSKI: per secundam intentionem

sekundarno koštano tkivo

DEFINICIJA: koštano tkivo obilježeno

slojevitim lamelarnim odlaganjem

matriksa te koje izgrađuje najveći

dio koštanoga sustava odrasle

osobe

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 146.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarna kost; lamelarna kost; zrelo koštano tkivo

ENGLESKI: mature bone; lamellar bone; secondary bone tissue

NJEMAČKI: Lamellenknochen

TALIJANSKI: tessuto osseo secondario

sekundarno nepce

DEFINICIJA: dio definitivnoga nepca nastao spajanjem nepčanih nastavaka gornjočeljusnih nastavaka prvih ždrijelnih lukova u središnjoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 335.

ENGLESKI: secondary palate

NJEMAČKI: sekundärer Gaumen

TALIJANSKI: palato secondario

sekvencija

DEFINICIJA: obrazac višestrukih anomalija koje potječu od jedne poznate ili pretpostavljene prvotne anomalije ili mehaničkoga čimbenika

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 165.

NEPREPORUČENI NAZIV: anomalad

ENGLESKI: sequences

NJEMAČKI: Sequenz

TALIJANSKI: sequenza

sekvestar

DEFINICIJA: nekrotičan komad kosti koji je odvojen od zdrave kosti te djeluje kao slobodno tijelo u šupljini

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 362.

ENGLESKI: sequestrum

NJEMAČKI: Sequester

TALIJANSKI: sequestro osseo necrotico

sekvestracija

DEFINICIJA: odvajanje nekrotične kosti od okolne zdrave kosti tvoreći sekvestar

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 47.

ENGLESKI: sequestration

NJEMAČKI: Sequestrierung

sekvestracija zubnoga zametka

DEFINICIJA: upalni proces koji zahvaća zubni zametak i prouzročuje prerano nicanje nerazvijenoga zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 167.

ENGLESKI: tooth-germ sequestration

NJEMAČKI: Sequestration der Zahnanlage

sekvestrektomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje dijelova odumrla tkiva

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 250.

DOPUŠTENI NAZIV: sekvestrotomija

ENGLESKI: sequestrectomy

NJEMAČKI: Sequestrektomie

TALIJANSKI: sequestrotomia

selektivno otiskivanje

DEFINICIJA: tehnika kombiniranoga otiskivanja koju obilježuje jači pritisak na područja koja podnose opterećenje i manji pritisak na područja koja opterećenje ne podnose

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 119.

ENGLESKI: selective pressure impression technique
NJEMAČKI: Abformung mit selektivem Druck; selektive Drucktechnik

selektivno ubrušavanje

DEFINICIJA: postupak kojim se precizno preoblikuju grizne površine zuba radi poboljšanja okluzijskih kontakata
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 589.
ENGLESKI: selective grinding
NJEMAČKI: selektives Einschleifen
TALIJANSKI: molaggio selettivo

sendvično otiskivanje

DEFINICIJA: jednovremena otisna metoda tijekom koje se upotrebljavaju dvije vrste otisnoga materijala različite viskoznosti
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 123.
DOPUŠTENI NAZIV: sendvični otisak
NEPREPORUČENI NAZIV: sendvič-otisak
ENGLESKI: sandwich impression
NJEMAČKI: Sandwichabdruck
TALIJANSKI: impronta a sandwich

separator

DEFINICIJA: naprava za razdvajanje susjednih zuba u dijagnostičke ili terapijske svrhe
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 362.
DOPUŠTENI NAZIV: pločica za separaciju
ENGLESKI: cut-off wheel; separator
NJEMAČKI: Separierscheibe; Trennscheibe
TALIJANSKI: separatore

sepsa

DEFINICIJA: trovanje krvi mikroorganizmima i njihovim toksinima iz gnojnoga žarišta u tijelu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 363.
ENGLESKI: sepsis
NJEMAČKI: Blutvergiftung; Sepsis
TALIJANSKI: sepsi

serijska udlaga

DEFINICIJA: tvornički proizvedena protetička naprava koja služi za učvršćivanje zuba i kosti kod prijeloma čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 363.
DOPUŠTENI NAZIV: serijska šina; tvornička šina
ENGLESKI: manufactured splint
NJEMAČKI: Schiene
TALIJANSKI: ferula fabbricata

serijsko vađenje

DEFINICIJA: metoda liječenja u ortodontiji zasnovana na nizu planski izvedenih vađenja osam mliječnih i četiriju trajnih zuba
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 363.
DOPUŠTENI NAZIV: serijska ekstrakcija
ENGLESKI: serial extraction
NJEMAČKI: Reihenextraktion
TALIJANSKI: estrazioni seriali

seromukozni acinus

DEFINICIJA: histološka tvorba nastala posebnim načinom raspoređivanja seroznih i mukoznih stanica žljezdanoga tkiva slinovnice
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom

izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: mukoserozni acinus; mješoviti acinus

ENGLESKI: seromucous acinus; mixed acinus

NJEMAČKI: serös-muzinöser Azinus

serozna stanica

DEFINICIJA: sekrecijska žljezdana stanica piramidna oblika koja stvara i izlučuje vodenastu lučevinu bogatu proteinima

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: acinusna stanica; sekrecijska stanica

ENGLESKI: serous cell

NJEMAČKI: seröse Zelle

TALIJANSKI: cellula sierosa

serozna žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: žlijezda slinovnica čiji je žljezdani dio građen samo od seroznih acinusa

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 326.

DOPUŠTENI NAZIV: acinusna žlijezda slinovnica; serozna salivarna žlijezda

ENGLESKI: serous salivary gland

NJEMAČKI: seröse Speicheldrüse

serozni acinus

DEFINICIJA: histološka tvorba nastala povezivanjem seroznih stanica u kuglastu nakupinu s malim lumenom u središtu

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

ENGLESKI: serous acinus

NJEMAČKI: seröser Azinus

serozni polumjesec

DEFINICIJA: polumjesečasta nakupina seroznih stanica koja naliježe na završni dio mukoznoga acinusa u mješovitim žlijezdama slinovnicama

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: Ebnerov polumjesec; Gianuzzijev polumjesec

ENGLESKI: serous demilune

NJEMAČKI: seröser Halbmond;

Gianuzzi-Halbmond; von Ebner-Halbmond

serozni pulpitis

DEFINICIJA: upala zubne pulpe koja se nastavlja na hiperemiju zubne pulpe, a obilježuje ju bol koji je u odnosu na hiperemiju intenzivniji i dulji

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 335.

ENGLESKI: serous pulpitis

NJEMAČKI: wässrige Pulpaentzündung

LATINSKI: pulpitis serosa

Seresove žlijezde

DEFINICIJA: otočići epitelnih stanica nastali razlaganjem zubne gredice

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 23.

DOPUŠTENI NAZIV: epitelne perle;

epitelni ostatci

ENGLISKI: Serres' glands

NJEMAČKI: Serres' Drüsen

TALIJANSKI: ghiandole di Serres

serum

DEFINICIJA: bistar dio tkivne tekućine odvojen od čvrstih dijelova tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 363.

ENGLISKI: serum

NJEMAČKI: Serum

TALIJANSKI: siero

serumska bolest

DEFINICIJA: imunosna reakcija na strani antigen, obično na heterologni protein, koja se uglavnom pojavljuje 7 –15 dana nakon izlaganja antigenu i očituje se kao vrućica, bolovi u zglobovima i mišićima, urtikarija, limfadenopatija ili splenomegalija

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod

Miroslav Krleža, 1990., 798.

ENGLISKI: serum sickness

NJEMAČKI: Serumkrankheit

TALIJANSKI: malattia da siero

sfenomandibularna sveza

DEFINICIJA: sveza koja izlazi iz grebena sfenoidne kosti i proteže se prema dolje do male koštane izbočine na središnjoj površini ogranka donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska

naklada, 2008., 16.

DOPUŠTENI NAZIV: sfenomandibularni ligament

ENGLISKI: sphenomandibular ligament

NJEMAČKI: sphenomandibuläres

Ligament

TALIJANSKI: legamento

sfenomandibolare

Sharpeyjeva vlakna

DEFINICIJA: kolagena vlakna koja omogućuju učvršćivanje zuba u alveoli, a šire se u različitim pravcima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 363.

DOPUŠTENI NAZIV: Sharpeyjeve niti

ENGLISKI: Sharpey's fibre

NJEMAČKI: Sharpeysche Faser

TALIJANSKI: fibre di Sharpey

Shoreov trijas

DEFINICIJA: trijas koji obilježuje najvažnije kliničke simptome funkcije i uključuje senzacije u zglobu, pomicanje donje čeljusti u stranu pri otvaranju usta i osjetljivost krilastoga bočnog mišića na dodir

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 196.

NEPREPORUČENI NAZIV: trias po Shoreu

ENGLISKI: Shore's triad

NJEMAČKI: Shore-Trias

sideropenična anemija

DEFINICIJA: mikrocitna hipokromna anemija prouzročena manjkom željeza

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 313.

ENGLISKI: iron-deficiency anaemia

NJEMAČKI: Eisenmangelanämie

TALIJANSKI: anemia sideropenica

sidrenje ispuna

DEFINICIJA: izradba geometrijski pravilna kaviteta u zubu tako da se omogući odupiranje vertikalnim silama i zadržavanje ispuna koji nemaju mogućnost kemijskoga

vezanja s preostalim zubnim tkivom
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 343.

DOPUŠTENI NAZIV: retencija ispuna

ENGLESKI: retention of the filling

NJEMAČKI: Retention der Füllung

TALIJANSKI: ritenzione del materiale da otturazione

sidro CEKA

DEFINICIJA: vrsta zglobne veze koju obilježuje ekstrakoronarna retencijska kopča koja se sastoji od matrice i patrice

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 89.

DOPUŠTENI NAZIV: CEKA

ENGLESKI: Ceka attachment

NJEMAČKI: CEKA-Anker

TALIJANSKI: attacco CEKA

sidro mosta

DEFINICIJA: dio mosta koji leži na nosaču i povezuje ga s tijelom mosta

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 243.

ŽARGONIZAM: sidro

ENGLESKI: bridge anchor

NJEMAČKI: Brückenanker;

Brückenverankerung

TALIJANSKI: ancora del ponte

sifilis

DEFINICIJA: kronična zarazna bolest s različitim kliničkim manifestacijama koje ovise o dobi i napredovanju zaraze, prouzročuje ju mikroorganizam *Treponema pallidum*

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 249.

DOPUŠTENI NAZIV: lues

ENGLESKI: lues; syphilis

NJEMAČKI: Lues; Syphilis

TALIJANSKI: sifilide

sigmatizam

DEFINICIJA: nejasan izgovor glasa s koji nastaje pri prenskome zagrizu i u preuskome bočnom jezičnom prostoru, a koji se ispravlja povišenjem okluzije i postavljanjem užih zuba u protezi

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 330.

ENGLESKI: sigmatism

LATINSKI: sigmatismus

TALIJANSKI: sigmatismo

sigurnosna zona

DEFINICIJA: područje u kosti u koje se usadak može postaviti bez oštećenja okolnih struktura

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St.Louis: Mosby, 1999., 127.

ENGLESKI: zone of safety; safety zone

NJEMAČKI: Sicherheitszone

TALIJANSKI: zona di sicurezza

sijaloadenitis

DEFINICIJA: upala žlijezda slinovnica koja dovodi do njihova povećanja

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 249.

ENGLESKI: inflammation of the salivary gland; sialoadenitis

NJEMAČKI: Sialadenitis;

Speicheldrüsenentzündung

LATINSKI: sialoadenitis

sijaloadenoza

DEFINICIJA: neupalno bezbolno povećanje žlijezda slinovnica

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb:

Medicinska naklada, 2004., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: sijaloza

ENGLESKI: sialadenosis; sialosis

NJEMAČKI: Sialadenose; Sialose

LATINSKI: sialoadenosis

sijalodokoloplastika

DEFINICIJA: postupak kojim se premještaju kanali žlijezda slinovnica u krajnične jamice uz uklanjanje podjezičnih žlijezda slinovnica

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 599.

ENGLESKI: sialodocholoplasty

TALIJANSKI: sialodocoplastica

sijalografija

DEFINICIJA: tehnika ubrizgavanja kontrastnoga medija u glavni izvodni kanal žlijezde slinovnice radi otkrivanja upalnih, opstruktivnih ili neoplastičnih promjena u žlijezdi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 801.

ENGLESKI: sialography

NJEMAČKI: Sialographie;

Speicheldrüsendarstellung

TALIJANSKI: sialografia

sijalolit

DEFINICIJA: ovapnjeni depozit unutar izvodnoga kanala ili parenhima žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: kamenac žlijezda slinovnica

ENGLESKI: ptyalolith; salivary calculus; salivary stone; sialolith

NJEMAČKI: Ptyalolith; Sialolith;

Speichelstein

sijalolitijaza

DEFINICIJA: prisutnost kamenca u žlijezdi slinovnici, što dovodi do bola i povremena oticanja zahvaćene žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 39.

ENGLESKI: sialolithiasis

NJEMAČKI: Sialolithiasis;

Speichelsteinbildung

sijalometrija

DEFINICIJA: metode koje se upotrebljavaju za određivanje protoka ukupne sline ili sline pojedinih skupina žlijezda slinovnica

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 285.

ENGLESKI: sialometry

NJEMAČKI: Sialometrie

NAPOMENA: Rezultati mjerenja obično se izražavaju u mL/min.

silan

DEFINICIJA: metaksiloksipropiltriometoksisilan, organosilan koji je najčešće spojno sredstvo za povezivanje čestica anorganskoga punila i smolaste matrice

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 191.

ENGLESKI: silane

NJEMAČKI: Silan

silanizacija

DEFINICIJA: stvaranje silicijevih oksidnih veza kojima se s pomoću silana spajaju anorgansko-mineralne sastavnice materijala s organskom polimernom matricom

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 78.

ENGLESKI: silanization

NJEMAČKI: Silanisierung

silazna nepčana arterija

DEFINICIJA: bočna grana krilno-nepčanoga odsječka gornjočeljusne arterije koja opskrbljuje nepce

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 306.

ENGLESKI: descending palatine artery

LATINSKI: arteria palatina descendens

TALIJANSKI: arteria palatina discendente

silikatni cementi

DEFINICIJA: sintetički materijali za trajne zubne ispune koji se dobivaju miješanjem praška s velikim udjelom alumosilikatnoga stakla i tekućega dijela koji se sastoji od fosfatne kiseline

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 319.

ENGLESKI: silicate cement

NJEMAČKI: Silikatcement

TALIJANSKI: cementi al silicato

silikatno-fosfatni cement

DEFINICIJA: mješavina silikatnih i fosfatnih cemenata koja se u prošlosti upotrebljavala za izradbu ispuna u stomatologiji

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 118.

NEPREPORUČENI NAZIV: kameni cement

ENGLESKI: silicophosphate cement

NJEMAČKI: Silikophosphatzement; Steinzement

TALIJANSKI: cemento al silico-fosfato

silikon

DEFINICIJA: elastičan gumast materijal za otiskivanje koji se proizvodi kao dvokomponentan sustav u obliku paste i katalizatora

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 105.

DOPUŠTENI NAZIV: silikonski materijal za otiskivanje

ENGLESKI: silicone impression material

NJEMAČKI: Silikonabdruckmaterial

Silness-Löeov indeks plaka

DEFINICIJA: parodontološki indeks za mjerenje debljine plaka uzduž gingivnoga ruba

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.; Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 68.

NEPREPORUČENI NAZIV: plak indeks Silness-Löe; plak indeks po Silnessu i Löeu

ENGLESKI: Silness-Löe plaque index

NJEMAČKI: Plaque-Index nach Silness und Löe

simbioza

DEFINICIJA: međudjelovanje dvaju organizama koji spadaju u različite vrste

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 801.

ENGLESKI: symbiosis

NJEMAČKI: Symbiose

TALIJANSKI: simbiosi

KONTEKST: Načini odvijanja simbioze su: komenzalizam, mutualizam i parazitizam.

simblefaron

DEFINICIJA: srastanje vjeđa s očnom jabučicom zbog brazgotina koje spajaju spojnicu vjeđa, prijelazne brazde i očne jabučice

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 802.

ENGLESKI: symblepharon

NJEMAČKI: Symblepharon

LATINSKI: symplepharon

KONTEKST: Simblefaron se pojavljuje pri ožiljkastome pemfigoidu.

simetrično vađenje

DEFINICIJA: usporedno vađenje zuba u usporednome kvadrantu, koje se najčešće provodi zbog ortodontskih razloga

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 24.

DOPUŠTENI NAZIV: simetrična ekstrakcija

ENGLESKI: symmetrical extraction

NJEMAČKI: symmetrische Extraktion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

simfiza

DEFINICIJA: točka doticanja donjih središnjih sjekutića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 366.

DOPUŠTENI NAZIV: donjočeljusna simfiza

ENGLESKI: symphysis

NJEMAČKI: Symphyse

TALIJSKI: simfisi mandibolare

Simonov zakon

DEFINICIJA: zakon po kojemu u neutralnoj okluziji okomica spuštена s točke *orbitale* treba prolaziti uzdužnom osovinom gornjega očajnika te nastaviti između toga zuba i prvoga pretkutnjaka u donjoj čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 24.

DOPUŠTENI NAZIV: zakon očajnika i orbitale

ENGLESKI: Simon's orbital law of the canines; Simon's law

NJEMAČKI: Simon's Gesetz

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

simpatički živčani sustav

DEFINICIJA: dio autonomnoga živčanog sustava čiji je neurotransmiter noradrenalin

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 366.

DOPUŠTENI NAZIV: simpatikus

ENGLESKI: sympathetic nervous system

NJEMAČKI: Sympathikus

TALIJSKI: sistema nervoso simpatico

simptom

DEFINICIJA: pokazatelj neke bolesti ili poremećaja koji je bolesnik sam primijetio

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 803.

ENGLESKI: symptom

NJEMAČKI: Symptom

TALIJSKI: sintomo

simptomatska neuralgija

DEFINICIJA: iritacija živčanih vlakana s neuralgičnim bolom koji je posljedica postojanja patološkoga procesa

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 319.

ENGLESKI: symptomatic neuralgia

NJEMAČKI: symptomatische Neuralgie

simptomatsko liječenje

DEFINICIJA: uklanjanje ili ublaživanje simptoma bolesti koje se provodi u slučajevima kad nema lijeka za etiološku terapiju

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 3.

ENGLESKI: symptomatic therapy

NJEMAČKI: symptomatische Therapie

sinapsa

DEFINICIJA: mjesto na kojemu živčani impulsi prelaze s aksona jednoga neurona na dendrite drugoga

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 366.

ENGLESKI: synapse

NJEMAČKI: Synapse

TALIJANSKI: sinapsi

sindaktilija

DEFINICIJA: urođeno srasli prsti na šakama ili stopalima

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 804.

ENGLESKI: syndactyly

NJEMAČKI: Syndaktylie

LATINSKI: syndactylia

sindrom

DEFINICIJA: skupina simptoma ili znakova koji se pojavljuju zajedno

i karakteristični su za određeni poremećaj

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 489.

ENGLESKI: syndrome

NJEMAČKI: Syndrom

TALIJANSKI: sindrome

sindrom CREST

DEFINICIJA: sistemska upalna reumatska bolest za koju su karakteristični kalcinoza, Raynaudov sindrom, ezofagealne smetnje, sklerodaktilija i teleangiektazije

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 158.

ENGLESKI: CREST syndrome

NJEMAČKI: CREST-Syndrom

TALIJANSKI: síndrome di CREST

sindrom stečenoga nedostatka imunosti

DEFINICIJA: virusna bolest koja uništava imunološki sustav organizma

VRELO DEFINICIJE: Rječnik hrvatskoga jezika / urednik Jure Šonje. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2000., 1119.

DOPUŠTENI NAZIV: kopnica; sida; sindrom stečene imunodefijencije

KRATICA - ENGLESKI: AIDS

KRATICA - NJEMAČKI: AIDS

KRATICA - FRANCUSKI: SIDA

ENGLESKI: acquired immunodeficiency syndrome

NJEMAČKI: erworbene Immunabwehrschwäche

TALIJANSKI: sindrome di immunodeficienza acquisita

sindrom žarenja usta

DEFINICIJA: skup simptoma koji se najčešće očituju žarenjem dijelova usne šupljine ili cijele šupljine, pri čemu je bolesnikov klinički nalaz

potpuno uredan

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 332.

DOPUŠTENI NAZIV: sindrom pekućih usta; stomatopiroza

ENGLISKI: burning mouth syndrome

NJEMAČKI: Burning-Mouth-Syndrom

LATINSKI: stomatopyrosis

sinereza

DEFINICIJA: pojava iscjedka na površini gelatiziranoga hidrokoloida, pri čemu izlučena tekućina sadržava i ostale sastavnice iz sastava hidrokoloida otopljene u vodi

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 171.

ENGLISKI: syneresis

NJEMAČKI: Synerese

TALIJANSKI: sineresi

NAPOMENA: Sinereza nastaje kad se molekule gela zbog svezivanja još više približavaju.

sinergija

DEFINICIJA: međusobno pojačavanje djelovanja dvaju ili više lijekova

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: sinergizam

ENGLISKI: synergism

NJEMAČKI: Synergismus

TALIJANSKI: sinergismo

sinkopa

DEFINICIJA: iznenadan i kratkotrajan gubitak svijesti koji prouzročuje nedostatna opskrba mozga krvlju

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 8.

ENGLISKI: syncope

NJEMAČKI: Synkope

TALIJANSKI: sincope

sinovitis

DEFINICIJA: stanje koje se pojavljuje kada upala zahvati sinovijalna tkiva unutrašnjosti zgloba

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 225.

ENGLISKI: synovitis

LATINSKI: sinovitis

TALIJANSKI: sinovite

sinteriranje keramike

DEFINICIJA: spajanje čestica na visokoj temperaturi

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 106.

ENGLISKI: sintering of ceramic

NJEMAČKI: Keramiksinterung; Keramiksintern

TALIJANSKI: vetrificazione della porcellana

NAPOMENA: Pri sinteriranju keramike smanjuje se poroznost i obujam keramičkih materijala te povećava njihova gustoća, čvrstoća i tvrdoća.

sinus

DEFINICIJA: šupljina ispunjena zrakom u pojedinim kostima glave

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 370.

ENGLISKI: sinus

NJEMAČKI: Höhle; Hohlraum; Sinus

TALIJANSKI: seno

sinusitis

DEFINICIJA: upala sluznice paranazalnih sinusa

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 345.

DOPUŠTENI NAZIV: upala sinusa
ENGLISKI: inflammation of the sinus; sinusitis

NJEMAČKI: Nebenhöhlenentzündung; Sinusitis

TALIJANSKI: sinusite

KONTEKST: Sinusitis može nalikovati odontogenoj boli, te je potrebno isključiti odontogenu infekciju. Zbog primjene dekongestiva i disanja na usta moguća je suhoća usta i razvoj gingivitisa, a zbog primjene antibiotika u sinusitisu moguć je razvoj kandidijaze ili otpornosti na antibiotike.

sirasta nekroza

DEFINICIJA: koagulacijska nekroza koja se pojavljuje u žarištima tuberkulozne infekcije u obliku bijelih nekrotičnih područja

VRELO DEFINICIJE: Kumar, V.; Cotran, R. S.; Robbins, S. L. Osnove patologije. Zagreb: Školska knjiga, 1994., 13.

DOPUŠTENI NAZIV: kazeozna nekroza

ENGLISKI: caseous necrosis

NJEMAČKI: käsige Nekrose

LATINSKI: necrosis caseosa

sisaljka

DEFINICIJA: naprava kojom se s pomoću negativnoga tlaka izvlači slina i tekući sadržaj iz usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 371.

DOPUŠTENI NAZIV: aspirator

NEPREPORUČENI NAZIV: sauger

ENGLISKI: aspirator; ejector; suction device

NJEMAČKI: Absauganlage; Absauggerät; Saugapparat

TALIJANSKI: aspirasaliva

sisanje

DEFINICIJA: ritmično kretanje donje čeljusti, jezičnih mišića i obraza u dojenčadi pri dojenju ili hranjenju na bočicu

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 531.

ENGLISKI: sucking

NJEMAČKI: Lutschen

TALIJANSKI: suzione

NAPOMENA: Pokreti sisanja ne moraju uvijek imati svrhu hranjenja, primjerice pokreti u sisanju palca.

sistolički arterijski krvni tlak

DEFINICIJA: najviša vrijednost arterijskoga krvnog tlaka dosegnuta tijekom kontrakcije srčanih klijetaka i izbacivanja krvi u aortu i plućnu arteriju

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 173.

DOPUŠTENI NAZIV: sistolički krvni tlak; sistolički arterijski tlak; sistolički tlak
PREDLOŽENI NAZIV: sistolni arterijski krvni tlak

ŽARGONIZAM: gornji tlak

KRATICA - ENGLISKI: SBP

KRATICA - NJEMAČKI: SAD

ENGLISKI: systolic arterial blood pressure; systolic blood pressure; systolic arterial pressure; systolic pressure

NJEMAČKI: systolischer arterieller Blutdruck; systolischer Blutdruck; systolischer arterieller Druck; systolischer Druck

NAPOMENA: Sistolički arterijski krvni tlak ponajprije se odnosi na tlak u velikim arterijama.

sitasti otvori

DEFINICIJA: otvori na rešetastoj pločici rešetnice kroz koje prolaze niti njušnoga živca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: rešetkasti otvori

ENGLISKI: cribriform foramina

LATINSKI: foramina cribrosa

TALIJANSKI: fori etmoidali della lamina cribrosa

sjekutić

DEFINICIJA: zub smješten u prednjemu dijelu gornjega ili donjega zubnog luka između očnjaka koji služi za odsijecanje zalogaja

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 79.

DOPUŠTENI NAZIV: inciziv

ENGLISKI: cutting tooth; incisor

NJEMAČKI: Schneidezahn

LATINSKI: dens incisivus

TALIJANSKI: incisivo

sjekutična bradavica

DEFINICIJA: papila na sluznici tvrdoga nepca u prednjemu dijelu u središnjoj ravnini

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 301.

DOPUŠTENI NAZIV: incizivna papila

NEPREPORUČENI NAZIV: papila inciziva

ENGLISKI: incisive papilla

NJEMAČKI: Schneidezahnpapille

LATINSKI: papilla incisiva

TALIJANSKI: papilla incisiva

sjekutična kliješta

DEFINICIJA: kliješta za vađenje sjekutića

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska

naklada, 1991., 127.

DOPUŠTENI NAZIV: incizivna kliješta

ENGLISKI: incisor forceps

NJEMAČKI: Schneidezahnzange

TALIJANSKI: pinza per incisivi

sjekutična kost

DEFINICIJA: koštani dio intermaksilarnoga segmenta koji čini embrijsku osnovu dijela gornje čeljusti i koji poslije nosi i sjekutiće prednjega dijela tvrdoga nepca do sjekutičnoga otvora

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure and function. St. Louis: Mosby, 1998., 45.

DOPUŠTENI NAZIV: premaksila; incizivna kost

ENGLISKI: incisive bone; premaxilla; premaxillary bone

NJEMAČKI: Premaxilla; Mittelkiefer

LATINSKI: os incisivum; os

intermaxillare; praemaxilla

TALIJANSKI: osso premaxillare

NAPOMENA: Naziv se upotrebljava za označivanje koštanoga dijela pojedinoga, lijevoga ili desnoga medijalnog nosnog nastavka, kao i za označivanje jedinstvene koštane strukture nastale njihovim spajanjem u središnjoj ravnini.

sjekutični brid

DEFINICIJA: oštrica krune prednjega zuba koja je građena isključivo od cakline

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 80.

DOPUŠTENI NAZIV: incizalni brid

ENGLISKI: incisal edge

NJEMAČKI: Inzisalkante

LATINSKI: margo incisalis

TALIJANSKI: margine incisale

sjekutični kanal

DEFINICIJA: kanal koji počinje na mjestu spajanja središnjega nepčanog šava i sjekutičnoga šava te koji povezuje usnu i nosnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

ENGLISKI: incisive canal

LATINSKI: canalis incisivus

TALIJANSKI: canale incisivo

sjekutični kut

DEFINICIJA: kut koji se nalazi između linije koja spaja sjekutične bridove prvih gornjih i donjih sjekutića i vodoravne ravnine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 200.

DOPUŠTENI NAZIV: incizalni kut

ENGLISKI: incisal angle

NJEMAČKI: Inzisalwinkel

TALIJANSKI: angolo dell'incisivo

sjekutični otvor

DEFINICIJA: otvor sjekutičnoga kanala koji nastaje na mjestu spajanja središnjega nepčanog šava i sjekutičnoga šava

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: incizivni otvor

ENGLISKI: incisive foramina

LATINSKI: foramen incisivum

TALIJANSKI: foro incisivo

sjekutični šav

DEFINICIJA: spoj gornje čeljusti sa sjekutičnom kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

ENGLISKI: incisive suture

LATINSKI: sutura incisiva

TALIJANSKI: sutura incisiva

sjekutični upirač

DEFINICIJA: kruto produljenje djelomične proteze koje leži na sjekutičnome bridu prednjega zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 413.

DOPUŠTENI NAZIV: incizalni upirač

ENGLISKI: incisal rest

NJEMAČKI: Inzisalaufage

TALIJANSKI: appoggio incisivo

Sjögrenov sindrom

DEFINICIJA: kronična autoimuna bolest koju obilježuju simptomi suhih očiju i usta, infiltracija limfocita i propadanje žlijezda

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 256.

DOPUŠTENI NAZIV: sicca sindrom

ENGLISKI: sicca syndrome; Sjögren's syndrome

NJEMAČKI: Sicca-Syndrom; Sjögren-Syndrom

skalpel

DEFINICIJA: kirurški nož koji služi za rezanje i obradbu tkiva

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 813.

ENGLISKI: scalpel

NJEMAČKI: Seziermesser; Skalpell

TALIJANSKI: bisturio

skeletno mišićno tkivo

DEFINICIJA: mišićno tkivo koje se sastoji od mišićnih vlakana, a izgrađuje mišiće vezane uz kosti i zglobove

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.;

Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 191.

NEPREPORUČENI NAZIV: skeletalno mišićno tkivo

ENGLESKI: skeletal muscle tissue

NJEMAČKI: Skelettmuskelgewebe

TALIJANSKI: tessuto muscolo-scheletrico

skleroderma

DEFINICIJA: višesustavna autoimuna bolest koja zahvaća vezivno tkivo i krvne žile te dovodi do pojave otvrdnuća kože i sluznice, atrofije glatkih mišića i fibroze unutarnjih organa

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 491.

DOPUŠTENI NAZIV: sklerodermija

ENGLESKI: sclerodermia

NJEMAČKI: Skleroderma

TALIJANSKI: sclerodermia

KONTEKST: U sklerodermi usne postaju krute, usni se otvor smanjuje, lice poprima izgled maske, jezik postaje tvrd i krut te je otežano gutanje i govor, a na tvrdome nepcu i na usnama često su vidljive teleangiektazije. Osim toga, pokretanje je donje čeljusti ograničeno pa nastaje pseudoankiloza, a vidljive su i karakteristične promjene na rendgenogramu.

sklerotični dentin

DEFINICIJA: dentin u kojemu je došlo do začepjenja tubula zbog odlaganja minerala

VRELO DEFINICIJE: Ten Cate, A. R. Oral histology: development, structure

and function. St. Louis: Mosby, 1998., 210.

ENGLESKI: sclerotic dentine

NJEMAČKI: sklerotisches Dentin

skorbut

DEFINICIJA: manjak vitamina C koji se klinički očituje slabošću, sklonošću zarazama, krvarenjima i hematomima, otežanim cijeljenjem rana i lezijama u usnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 304.

ENGLESKI: scorbutus; scurvy

NJEMAČKI: Skorbut

TALIJANSKI: scorbuto

KONTEKST: Rani su znakovi skorbuta u usnoj šupljini oticanje i crvenilo gingive, nakon čega se pojavljuju krvarenja gingive i vrjedovi.

skupljanje

DEFINICIJA: smanjenje obujma materijala prouzročeno isušenjem ili kemijskim promjenama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 228.

DOPUŠTENI NAZIV: kontrakcija; stezanje

ENGLESKI: contraction; shrinkage

NJEMAČKI: Kontraktion; Schrumpfung; Schwindung; Zusammenziehung

TALIJANSKI: contrazione

sladilo

DEFINICIJA: dodatak hrani koji karijesogeni mikroorganizmi razgrađuju sporije i teže ili uopće ne razgrađuju, a čija je kalorijska vrijednost niža od saharoze

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 239.

DOPUŠTENI NAZIV: umjetno sladilo; zaslađivač

ENGLESKI: sweetener

NJEMAČKI: Süßstoff

slijepa fistula

DEFINICIJA: fistula koja je otvorena samo na jednome kraju
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 61.
ENGLISKI: blind fistula
NJEMAČKI: blinde Fistel; inkomplette Fistel
TALIJANSKI: fistola cieca

slijepa udubina

DEFINICIJA: udubina koja može biti izražena na nepčanoj plohi sjekutića ili obraznoj plohi kutnjaka te čini predilekcijsko mjesto za nastanak karijesa
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 102.
ENGLISKI: foramen caecum
NJEMAČKI: Foramen caecum
LATINSKI: foramen caecum

slijepi jezični zaton

DEFINICIJA: ostatak *ductus thyroglossalis* koji se nalazi u središtu granične brazde stražnjega dijela jezika
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 303.
DOPUŠTENI NAZIV: slijepi kanalić jezika; slijepi zaton jezika
ENGLISKI: foramen caecum of tongue; blind foramen of tongue; caecal foramen of the tongue
NJEMAČKI: Foramen caecum linguae
LATINSKI: foramen caecum linguae

slina

DEFINICIJA: biološka tekućina koju žlijezde slinovnice proizvode i izlučuju u usnu šupljinu
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada,

2006., 793.

DOPUŠTENI NAZIV: pljuvačka
ENGLISKI: saliva
NJEMAČKI: Speichel
LATINSKI: saliva
TALIJANSKI: saliva

slitina

DEFINICIJA: otopina ili smjesa dvaju ili više međusobno topljivih kovina ili nekovina
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 372.
DOPUŠTENI NAZIV: legura
ENGLISKI: alloy
NJEMAČKI: Legierung
TALIJANSKI: lega

slitina kobalta i kroma

DEFINICIJA: neplemenita slitina dobrih mehaničkih svojstava, otporna na koroziju, koja se primjenjuje za izradbu lijevanih baza i dijelova djelomičnih proteza, a rjeđe za baze potpunih proteza te za izradbu krunica i mostova
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 50.
DOPUŠTENI NAZIV: kobalt-kromova legura
ENGLISKI: cobalt-chromium alloy
NJEMAČKI: Cobalt-Chrom-Legierung
TALIJANSKI: lega cromo-cobalto

slitina nikla i kroma

DEFINICIJA: slitina velike tvrdoće i čvrstoće koja se u stomatologiji najčešće upotrebljava za lijevanje krunica i mostova
VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 122.
DOPUŠTENI NAZIV: nikal-kromova legura

ENGLESKI: nickel-chrom alloy
NJEMAČKI: Nickel-Chrom-Legierung
TALIJANSKI: lega di cromo-nichel
NAPOMENA: Slitina nikla i kroma postojana je u ustima, ali može izazvati lokalnu pukotinsku koroziju te prouzročiti alergiju.

slitina paladija i srebra

DEFINICIJA: poluplemenita slitina osjetljiva na žarenje, otporna na koroziju i ekonomičnija od zlatnih slitina

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 372.

ENGLESKI: palladium silver alloy
NJEMAČKI: Palladium-Silber-Legierung
TALIJANSKI: lega argento-palladio

slitina sa smanjenim udjelom zlata

DEFINICIJA: slitina koja uglavnom sadržava 45 – 50 % zlata i visok postotak paladija koji joj daje bjelkastu boju

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 110.

DOPUŠTENI NAZIV: reducirana zlatna legura; legura sa smanjenim udjelom zlata

ENGLESKI: gold reduced alloy
NJEMAČKI: Legierungen mit reduziertem Goldanteil
TALIJANSKI: lega indurita

slobodna gingiva

DEFINICIJA: slobodni rub gingive oko zubnoga vrata omeđen dnom gingivnoga žlijeba i gingivnom brazdom

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: marginalna gingiva
ENGLESKI: free gingiva
NJEMAČKI: freie Gingiva

LATINSKI: gingiva marginalis
TALIJANSKI: gengiva libera; gengiva marginale

slobodni interokluzijski prostor

DEFINICIJA: razmak među gornjim i donjim zubima kad se kondili čeljusnoga zgloba nalaze u nenasilnome, neutralnome položaju u zgloboj jamici

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 150.

ENGLESKI: free-way space
NJEMAČKI: ausreichender Interokklusalabstand
TALIJANSKI: spazio libero interocclusale

KONTEKST: Slobodni interokluzijski prostor ovisi o vrsti okluzije prirodnih zuba i omogućuje govor, žvakanje i gutanje.

sloj demineraliziranoga dentina

DEFINICIJA: sloj karijesa dentina ispod sloja prodora bakterija u kojemu se otopljene mineralne soli gube u okolni prostor, ali su dentinski tubuli razmjerno sačuvani i nema prisutnih mikroorganizama

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 201.

NEPREPORUČENI NAZIV: kožasto tkivo
ENGLESKI: zone of decalcification of dentin

sloj inhibicije polimerizacije kisikom

DEFINICIJA: površinski sloj smolastih materijala u kojemu se monomeri ne polimeriziraju zbog svezivanja s kisikom

VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.; Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach. Chicago: Quintessence

Publishing Co., 2006., 241.

ENGLESKI: air-inhibited layer

NJEMAČKI:

Sauerstoffinhibitionsschicht

slaj razorenoga dentina

DEFINICIJA: slaj karijesom uništenih dentinskih tubula i intertubulusnoga dentina s miješanom mikrobnom florom, koji je nekrotičan i neosjetljiv
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 198.
DOPUŠTENI NAZIV: vanjski karijesni slaj; zona raspadanja; zona nekroze
ENGLESKI: zone of decomposed dentine; outer carious dentine; necrotic zone

složeni prijelom krunice

DEFINICIJA: prijelom zubne krunice koji obuhvaća caklinu, dentin i zubnu pulpu
VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 610.
DOPUŠTENI NAZIV: složena fraktura krunice
ENGLESKI: complicated crown fracture
NJEMAČKI: komplizierte Kronenfraktur

slušna cijev

DEFINICIJA: hrskavično-koštana cijev obložena sluznicom koja povezuje šupljinu srednjega uha s nosnim dijelom ždrijela, a omogućuje da se tlak zraka u srednjemu uhu pri gutanju izjednači s atmosferskim tlakom zraka
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 560.
DOPUŠTENI NAZIV: Eustachijeva cijev; Eustachijeva tuba
ENGLESKI: auditory tube; pharyngotympanic tube; Eustachian

tube

NJEMAČKI: Eustachische Röhre; Ohrtrumpete

LATINSKI: tuba auditiva; tuba pharyngotympanica

TALIJANSKI: tuba auditiva; tuba di Eustachio

slušni krajnik

DEFINICIJA: nakupine limfnoga tkiva uz ždrijelni otvor slušne cijevi
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 309.
DOPUŠTENI NAZIV: tubarna tonzila; tubarni krajnik
ZASTARJELI NAZIV: Eustachijeva žlijezda; Gerlachova tonzila
ENGLESKI: tubal tonsil
NJEMAČKI: Tubenmandel
LATINSKI: tonsilla tubaria

slušni živac

DEFINICIJA: osmi moždani živac, odgovoran za osjet sluha
VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i osjetila: Priručni anatomski atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 112.
DOPUŠTENI NAZIV: živac predvorja i pužnice
NEPREPORUČENI NAZIV: vestibulokohlearni živac
ENGLESKI: auditory nerve; acoustic nerve
NJEMAČKI: Hörnerv
LATINSKI: nervus vestibulocochlearis
TALIJANSKI: nervo acustico

sluznica

DEFINICIJA: unutarnji slaj šupljih organa, osim krvožilnoga sustava, prekriven pokrovnim epitelom koji proizvodi zaštitni slaj sluzi
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan.

Zagreb: Leksikografski zavod
Miroslav Krleža, 1990., 820.

NEPREPORUČENI NAZIV: mukoza

ENGLESKI: mucosa

NJEMAČKI: Schleimhaut

LATINSKI: mucosa

TALIJSKI: mucosa

NAPOMENA: Sluznica je tako nazvana zbog zaštitnoga sloja sluzi koji proizvode pokrovni epitel i pridružene žlijezde.

sluznični nabor

DEFINICIJA: zadebljanje usne sluznice koje od alveolnoga grebena ide prema obrazu u području pretkutnjaka i kutnjaka te iz retromolarnoga područja donje čeljusti prema krilastim nastavcima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 320.

DOPUŠTENI NAZIV: nabor sluznice

NEPREPORUČENI NAZIV: duplikatura sluznice

ENGLESKI: mucosa fold

NJEMAČKI: Schleimhautduplikatur

sljepoočna jama

DEFINICIJA: prostor smješten iza jagodične kosti i medijalno od jagodičnoga luka

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 42.

DOPUŠTENI NAZIV: temporalna udubina; sljepoočna udubina

ENGLESKI: temporal fossa

NJEMAČKI: Schläfengrube

LATINSKI: fossa temporalis

TALIJSKI: fossa temporale

sljepoočna kost

DEFINICIJA: parna kost moždanoga dijela lubanje koja oblikuje dio baze i postranične dijelove lubanje, štiti strukture organa sluha i

ravnoteže, stvara zglobnu vezu s donjom čeljusti te služi kao hvatište stilohioidnoga ligamenta

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 28.

DOPUŠTENI NAZIV: temporalna kost

ENGLESKI: temporal bone

NJEMAČKI: Schläfenbein

LATINSKI: os temporale

TALIJSKI: osso temporale

sljepoočna strana jagodične kosti

DEFINICIJA: mali dio jagodične kosti koji je dio prednje granice sljepoočne jame

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: temporalna strana jagodične kosti; temporalna strana sponične kosti

ENGLESKI: temporal surface of zygomatic bone

LATINSKI: facies temporalis, os zygomaticum

TALIJSKI: faccia esterna dell'osso zygomatico

sljepoočni izdanak jagodične kosti

DEFINICIJA: jak izdanak jagodične kosti koji se sa stražnje strane spaja s jagodičnim izdankom sljepoočne kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 38.

DOPUŠTENI NAZIV: sljepoočni izdanak sponične kosti; temporalni izdanak jagodične kosti

ENGLESKI: temporal process of zygomatic bone

LATINSKI: processus temporalis, os

zygomaticum

TALIJSKI: processo temporale, osso zygomatico

sljepoočni mišić

DEFINICIJA: najveći žvačni mišić koji se nalazi na bočnoj površini lubanje duž sljepoočne linije, služi za podizanje donje čeljusti i zatvaranje usta

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 61.

DOPUŠTENI NAZIV: temporalni mišić

ENGLJSKI: temporalis; temporal muscle

NJEMAČKI: Schläfenmuskel

LATINSKI: musculus temporalis

TALIJSKI: muscolo temporale

smjehovni mišić

DEFINICIJA: mimički mišić koji razvlači kut usana u osmijeh

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 142.

DOPUŠTENI NAZIV: mišić za osmijeh

ENGLJSKI: risorius

NJEMAČKI: Lachmuskel

LATINSKI: musculus risorius

smjer uvođenja

DEFINICIJA: zamišljena crta duž koje se nadomjestak postavlja ili skida s bataljka

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 124.

ENGLJSKI: path of insertion

NJEMAČKI: Einschubrichtung

smolasti zupci

DEFINICIJA: smola postavljena u otvorene dentinske tubule

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 204.

ENGLJSKI: resin tags

NJEMAČKI: Kunststoffzapfen

TALIJSKI: zaffi resinosi

smolna matrica

DEFINICIJA: najvažniji organski sastojak kompozitnoga materijala

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 189.

DOPUŠTENI NAZIV: smolasta matrica

ENGLJSKI: resin matrix

NJEMAČKI: Harzmatrix

TALIJSKI: matrice di resina

snaga kvačice

DEFINICIJA: snaga opruge mjerena na određenoj dubini

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 60.

ENGLJSKI: clasp strenght

TALIJSKI: forza di impatto del gancio

KONTEKST: Snaga kvačice ovisi o duljini ručice, obliku i debljini retencijskoga kraka i o elastičnosti materijala.

snaga sveze

DEFINICIJA: mjera otpornosti adheziva na opterećenja

VRELO DEFINICIJE: Summit, J. B.; Robbins, J. W.; Hilton, T. J.; Schwartz, R. S. Fundamentals of Operative Dentistry: A Contemporary Approach. Chicago: Quintessence Publishing Co., 2006., 184.

DOPUŠTENI NAZIV: snaga adheziva

ENGLISKI: adhesive strength; bond strength

NJEMAČKI: Verbundfestigkeit

snižena okluzija

DEFINICIJA: okomita malpozicija zuba, kada zub ne doseže okluzijsku ravninu

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 44.

DOPUŠTENI NAZIV: infraokluzija

ENGLISKI: infraocclusion; infraversion

NJEMAČKI: Infraokklusion

snižena vertikalna dimenzija

DEFINICIJA: smanjenje vertikalne udaljenosti između gornje i donje čeljusti zbog okluzijskih bedema, promjena položaja zuba, trošenja tvrdoga zubnog tkiva te resorpcije alvealnoga grebena

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1081.

ENGLISKI: vertical dimension decrease

NJEMAČKI: reduzierte

Vertikaldimension

TALIJANSKI: dimensione verticale ridotta

Snyderov test

DEFINICIJA: test koji služi za procjenu aktivnosti karijesa na temelju promjene boje indikatora koji se dodaje uzorku sline

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 397.

DOPUŠTENI NAZIV: karijesni kolorimetrijski test

ENGLISKI: Snyder test

NJEMAČKI: Snyder-Test

TALIJANSKI: test di Snyder

sol

DEFINICIJA: tekuće stanje koloidnoga sustava koje može biti različite viskoznosti

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 170.

ENGLISKI: sol state

NJEMAČKI: Solphase

somatski

DEFINICIJA: koji se odnosi na tijelo

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 373.

ENGLISKI: somatic

NJEMAČKI: somatisch

TALIJANSKI: somatico

somatski bol

DEFINICIJA: bol nastao podražajem nociceptivnih receptora smještenih u koži i potkožnim tkivima

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 256.

DOPUŠTENI NAZIV: nociceptivna bol

ENGLISKI: somatic pain

NJEMAČKI: somatischer Schmerz;

körperlicher Schmerz

somatsko gutanje

DEFINICIJA: tip gutanja u odraslih osoba koji je obilježen opuštenim usnama i vrhom jezika na zubnome ležištu iza gornjih sjekutića, dok su stražnji zubi u doticaju

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 85.

ENGLISKI: adult pattern of swallow

NJEMAČKI: somatische Schluckmuster; Erwachsenenschluckmuster

sondiranje kosti

DEFINICIJA: prolazak sonde kroz anestezirana meka tkiva
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 47.
ENGLJSKI: bone sounding
NJEMAČKI: Knochensondierung
NAPOMENA: Cilj sondiranja kosti određivanje je topografije alveolnoga nastavka.

sonografija

DEFINICIJA: tehnika za očitavanje i grafički prikaz zvukova zgloba
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 313.
ENGLJSKI: sonography
NJEMAČKI: Sonographie
TALIJSKI: ecografia

sorbitol

DEFINICIJA: zamjenski zaslađivač koji se upotrebljava u prehrani
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 126.
ENGLJSKI: sorbitol
NJEMAČKI: Sorbitol

spajanje kristala

DEFINICIJA: nastajanje grubozrnate strukture zbog visokih temperatura žarenja koje prouzročuju nagli rast zrna i njihovo međusobno spajanje
VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 97.
DOPUŠTENI NAZIV: koalescencija kristala
ENGLJSKI: crystal coalescence
NJEMAČKI: Kristallverbindung
TALIJSKI: coalescenza dei cristalli

spazmolitik

DEFINICIJA: sredstvo koja se upotrebljava protiv grčeva
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 41.
DOPUŠTENI NAZIV: antispastici
ENGLJSKI: spasmolytics
NJEMAČKI: Spasmolytikum; Antispasmodikum
TALIJSKI: farmaci spasmolitici

specijalist stomatološke protetike

DEFINICIJA: stomatolog specijalist koji se bavi izradbom protetičkih nadomjestaka u usnoj šupljini
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 330.
DOPUŠTENI NAZIV: protetičar
ENGLJSKI: prosthodontist; prosthodontist
NJEMAČKI: Prothetiker

specijalizirana usna sluznica

DEFINICIJA: dio usne sluznice koji prekriva jezični hrbat i sadržava okusne pupoljke
VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 292.
DOPUŠTENI NAZIV: specijalizirana oralna mukozna
ENGLJSKI: lingual dorsal mucosa
NJEMAČKI: spezialisierte Mundschleimhaut
TALIJSKI: mucosa orale specializzata

Speeova krivulja

DEFINICIJA: zakrivljena anteroposteriorna crta koja se proteže od vrha očnjaka preko vrhova obraznih kvržica pretkutnjaka i kutnjaka
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 135.

ENGLESKI: curve of Spee; Spee curve

NJEMAČKI: Spee-Kurve

TALIJANSKI: curva di Spee

KONTEKST: Speeova krivulja je konkavna za donju, a konveksna za gornju čeljust.

spektrofotometar

DEFINICIJA: fotometrijski uređaj koji se upotrebljava za mjerenje spektralne transmisije, refleksije ili relativne emisije

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 736.

ENGLESKI: spectrophotometer

NJEMAČKI: Spektrofotometer

TALIJANSKI: spettrofotometro

spermacet

DEFINICIJA: vosak životinjskoga podrijetla bijele boje koji služi za voštenje zubnih konaca

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 144.

ENGLESKI: spermaceti

NJEMAČKI: Spermazet

TALIJANSKI: spermaceti

sploštena pulpna komorica

DEFINICIJA: oblik pulpne komorice koji se najčešće pojavljuje u starijih osoba, a posljedica je odlaganja dentina na krovu i dnu pulpne komorice

VRELO DEFINICIJE: Torabinejad, M.; Walton, R. E. Endodoncija: načela i praksa. Zagreb: Naklada Slap, 2010., 407.

DOPUŠTENI NAZIV: diskoidna pulpna

komorica

ENGLESKI: disc-like pulp chamber

NJEMAČKI: diskoidale Pulpenkammer

spojište

DEFINICIJA: veza između dviju suprotnih strana unutar nekoga organa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 434.

DOPUŠTENI NAZIV: komisura

ENGLESKI: commissure

NJEMAČKI: Komissur

LATINSKI: commisura

spojka U

DEFINICIJA: oblik nepčane ploče koji djelomično ili potpuno leži u predjelu fonacije

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 102.

DOPUŠTENI NAZIV: U spojka; spojka u obliku potkovice; spojka u obliku slova U

ENGLESKI: U-shaped connector; horseshoe connector

NJEMAČKI: U-förmiger

Gaumenverbinder

spolni dimorfizam

DEFINICIJA: razlike u obliku i veličini zubne krune koje ovise o spolu

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 34.

ENGLESKI: sexual dimorphism

NJEMAČKI: Geschlechtsdimorphismus; Sexualdimorphismus

TALIJANSKI: dimorfismo sessuale

spontana dislokacija donje čeljusti

DEFINICIJA: stanje zakočenosti donje čeljusti kada se usta otvore iznad normalne granice

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 222.

DOPUŠTENI NAZIV: zakočenost u otvorenome položaju

ENGLESKI: spontaneous mandibular dislocation

NJEMAČKI: spontane Unterkieferluxation

TALIJSKI: dislocazione mandibolare spontanea

sporedni živac

DEFINICIJA: motorički moždani živac koji inervira sternokleidomastoidni i trapezni mišić

VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 214.

DOPUŠTENI NAZIV: akcesorni živac; jedanaesti moždani živac; pomoćni živac; pridodani živac

ENGLESKI: accessory nerve; nervus accesorius

NJEMAČKI: Nervus accesorius

LATINSKI: nervus accesorius

TALIJSKI: nervo accessorio

sporotrihoza

DEFINICIJA: bolest prouzročena gljivicom *Sporothrix schenckii* koja živi u tropskim i subtropskim područjima Amerike, a prenosi se udisanjem ili inokulacijom na mjestu ozlijeđene kože

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 216.

ENGLESKI: sporotrichosis

NJEMAČKI: Sporotrychose

TALIJSKI: sporotrichosi

NAPOMENA: Klinička slika sporotrihoze obuhvaća osteolitičke lezije kosti, artritis i čvorove na usnoj sluznici koji egzulceriraju.

spoznajno liječenje

DEFINICIJA: liječenje koje se temelji na teoriji prema kojoj su emocije i ponašanje pojedinca uvelike određeni načinom na koji on doživljava svijet oko sebe

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 314.

ENGLESKI: cognitive therapy

NJEMAČKI: kognitive Therapie

TALIJSKI: terapia cognitiva

spuštač donje usne

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od donjočeljusne baze ispod otvora brade do kože usnenoga spojišta, služi za povlačenje kuta usana prema dolje i izravnavanje brazde između usana i nosa

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 142.

ENGLESKI: depressor muscle of lower lip

NJEMAČKI: Unterlippenherabzieher

LATINSKI: musculus depressor labii inferioris

TALIJSKI: muscolo depressore del labbro inferiore

spuštač usnoga kuta

DEFINICIJA: mimički mišić koji vuče kut usana prema dolje i daje licu izraz tuge i prijezira

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 142.

DOPUŠTENI NAZIV: depresor usnoga kuta

ENGLESKI: depressor anguli oris

NJEMAČKI: Mundwinkelnieherzieher

LATINSKI: musculus depressor anguli

oris

TALIJANSKI: muscolo depressore dell'angolo della bocca

spužvasto koštano tkivo

DEFINICIJA: šupljikavo koštano tkivo sastavljeno od koštanih mostića i gredica koje ispunjava unutrašnjost kosti osovinskoga kostura i rubne dijelove dugih kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 17.

DOPUŠTENI NAZIV: spongiozno koštano tkivo; trabekularno koštano tkivo

NEPREPORUČENI NAZIV: spongiozna kost; trabekularna kost; spužvasta kost

ŽARGONIZAM: spongioza

ENGLESKI: spongy bone; trabecular bone; cancellous bone

NJEMAČKI: spongiöser Knochen; Spongiosa

LATINSKI: substantia spongiosa; substantia trabecularis

TALIJANSKI: sostanza spongiosa

srastanje zuba

DEFINICIJA: spajanje susjednih zuba u području cementa korijena

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 78.

DOPUŠTENI NAZIV: konkrescencija zuba

NEPREPORUČENI NAZIV: sraštavanje zubi

ENGLESKI: concrecence

NJEMAČKI: Konkreszenz; Zähneverwachsung

LATINSKI: dentes concreti; concretio dentium

srčani šum

DEFINICIJA: auskultacijski ili fonokardiografski fenomen duljega trajanja koji je izazvan nizom vibracija različitih amplituda i frekvencija

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 841.

ENGLESKI: cardiac murmur; heart murmur

NJEMAČKI: Herzgeräusch

TALIJANSKI: cuore mormorio

srčani zastoj

DEFINICIJA: obustava normalne cirkulacije krvi u organizmu zbog prestanka rada srca

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 554.

DOPUŠTENI NAZIV: kardiopulmonalni arest; cirkulatorni arest; srčani arest

ENGLESKI: cardiac arrest; cardiopulmonary arrest; circulatory arrest

NJEMAČKI: Herz-Kreislauf-Stillstand; Herzstillstand

srčano-žilni sustav

DEFINICIJA: organski sustav koji čine srce i krvne i limfne žile

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 245.

DOPUŠTENI NAZIV: cirkulacijski sustav; kardiovaskularni sustav

ENGLESKI: cardiovascular system

NJEMAČKI: Herzkreislaufsystem; kardiovaskuläres System

LATINSKI: systema cardiovasculare

TALIJANSKI: sistema cardiovascolare

srebrni štapić

DEFINICIJA: štapić za punjenje korijenskih kanala, malena promjera, savitljiv, čvrst i radiopaktan

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 375.

ENGLISKI: silver point
NJEMAČKI: Silberspitze
TALIJANSKI: cannula con un'ago d'argento

središnja crta

DEFINICIJA: crta koja dijeli tijelo na lijevu i desnu polovicu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 260.
DOPUŠTENI NAZIV: centralna linija; medijalna linija
ENGLISKI: medial line
NJEMAČKI: Mittellinie

središnja dijastema

DEFINICIJA: izolirana ortodonska anomalija nasljedne etiologije koja se očituje kao razmak između gornjih središnjih sjekutića
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 122.
DOPUŠTENI NAZIV: medijalna dijastema; centralna dijastema
ENGLISKI: median diastema; midline diastema
NJEMAČKI: Diastema mediale
LATINSKI: diastema mediana

središnja prstenasto-štitasta sveza

DEFINICIJA: debela trokutasta sveza razapeta između gornjega ruba luka prstenaste hrskavice i sredine donjega ruba štitaste hrskavice
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 279.
ENGLISKI: median cricothyroid ligament
LATINSKI: ligamentum cricothyroideum medianum
TALIJANSKI: legamento cricotiroideo mediano

središnja ravnina

DEFINICIJA: zamišljena ravnina koja prolazi okomito sredinom tijela i dijeli ga na simetrične polovice
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 5.
DOPUŠTENI NAZIV: medijana ravnina; ravnina simetrije; središnja sagitalna ravnina
ENGLISKI: median plane; midsagittal plane
NJEMAČKI: Medianebene; mediane Sagittalebene
LATINSKI: planum medianum
TALIJANSKI: piano mediano

središnja stuba

DEFINICIJA: spoj pulpnih stijenka proksimalnoga i okluzijskoga kaviteta II. razreda u Blackovoj preparaciji kaviteta
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 367.
DOPUŠTENI NAZIV: centralna stepenica
ENGLISKI: central groove
NJEMAČKI: zentrale Stufe
TALIJANSKI: solco centrale

središnja štitasto-jezična sveza

DEFINICIJA: središnje zadebljanje štitasto-jezične opne iznad gornjega štitastoga ureza
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 110.
DOPUŠTENI NAZIV: središnji tirohioidni ligament
ENGLISKI: median thyrohyoid ligament
LATINSKI: ligamentum thyrohyoideum

medianum

TALIJANSKI: legamento tiroideo
mediano

središnja udubina

DEFINICIJA: okruglasta udubina u središtu žvačne plohe
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 57.

NEPREPORUČENI NAZIV: srednja jamica; srednja udubina

ENGLESKI: central pit
NJEMAČKI: zentrale Grube

LATINSKI: fovea centralis

TALIJANSKI: fossa centrale

središnja zona zubne pulpe

DEFINICIJA: najveći dio zubne pulpe koji je okružen zonom bogatom stanicama
VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 32.

ENGLESKI: central pulp zone
NJEMAČKI: zentrale Pulpazone
TALIJANSKI: zona centrale della polpa

središnji

DEFINICIJA: koji je smješten blizu središnje ravnine ili usmjeren prema njoj

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: medijalni

ENGLESKI: medial

NJEMAČKI: medial

LATINSKI: medialis

središnji gigantocelularni granulom

DEFINICIJA: lezija koja se razvija u kosti alvealnoga grebena i dovodi do pomaka zuba i rendgenski vidljive resorpcije zubnih korijena i prosvjetljenja kosti

VRELO DEFINICIJE: Bagatin, M.; Virag, M.

Maksilofacijalna kirurgija. Zagreb: Školska knjiga, 1991., 126.

DOPUŠTENI NAZIV: centralni gigantocelularni granulom

ENGLESKI: central giant cell granuloma

NJEMAČKI: zentrale Riesenzellgranulom

TALIJANSKI: granuloma gigantocellulare centrale

NAPOMENA: Centralni gigantocelularni granulom uglavnom se razvija u području na kojemu su postojali ili postoje mliječni zubi.

središnji jezično-epiglotisni nabor

DEFINICIJA: središnji sagitalni nabor koji povezuje grkljanski poklopac s korijenom jezika i pripada usnome dijelu ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 98.

NEPREPORUČENI NAZIV: medijalni glossoepiglotisni nabor
ENGLESKI: median glosso-epiglottic fold

NJEMAČKI: mittlere glossoepiglottische Falte

LATINSKI: plica glossoepiglottica mediana

središnji nosač

DEFINICIJA: štapčić od nehrđajućega čelika ili plastike prevučena gutaperkom

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 635.

DOPUŠTENI NAZIV: centralni nosač

ENGLESKI: central carrier

NJEMAČKI: zentraler Träger; Zentralträger

NAPOMENA: Dio je jednoga od sustava za punjenje korijenskih kanala.

središnji nosni nastavak

DEFINICIJA: izbočina mezenhima čeonoga ličnog nastavka sa središnje strane nosne jamice, od koje se nakon spajanja s istovrsnom embrijskom tvorbom suprotne strane lica razviju vršak nosa, meki dio nosne pregrade i intermaksilarni segment

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 331.

ENGLESKI: medial nasal process
NJEMAČKI: medialer Nasenwulst
TALIJSKI: processo nasale medio

središnji romboidni glositis

DEFINICIJA: razvojna anomalija jezika za koju se pretpostavlja da je posljedica zaostajanja neparne kvržice do odrasle dobi

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 120.

DOPUŠTENI NAZIV: medijalni romboidni glositis

ENGLESKI: median rhomboid glossitis
NJEMAČKI: Glossitis rhombica mediana

LATINSKI: glossitis rhombica mediana

TALIJSKI: glossite romboidale mediana

NAPOMENA: Ulogu u patogenezi medijalnoga romboidnog glositisa mogla bi imati i kronična kandidijalna zaraza.

središnji sjekutić

DEFINICIJA: sjekutić smješten u prednjemu dijelu gornjega ili donjega zubnog luka između očnjaka i bočnoga sjekutića, služi za odsijecanje zalogaja

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 81.

DOPUŠTENI NAZIV: centralni inciziv; medijalni sjekutić

ŽARGONIZAM: jedinica

ENGLESKI: central incisor

NJEMAČKI: zentraler Schneidezahn

LATINSKI: incisivus medialis

TALIJSKI: incisivo centrale

središnji živčani sustav

DEFINICIJA: dio živčanoga sustava koji čine mozak i kralježnična moždina, i koji s perifernim živčanim sustavom upravlja svjesnim zapažanjima, voljnim kretnjama i integracijom podataka

VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i osjetila: Priručni anatomske atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 2.

DOPUŠTENI NAZIV: centralni živčani sustav

KRATICA - HRVATSKI: SŽS

KRATICA - ENGLESKI: CNS

ENGLESKI: central nervous system

NJEMAČKI: zentrales Nervensystem

TALIJSKI: sistema nervoso centrale

središte karijesa cakline

DEFINICIJA: središnji i opsegom najveći dio početne karijesne lezije, u kojemu zbog demineralizacije pore čine od 5 do 25 % ukupnoga obujma

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 192.

DOPUŠTENI NAZIV: tijelo lezije karijesa cakline; središnja zona karijesa cakline

ENGLESKI: body of enamel caries lesion

NJEMAČKI: Zentrum der Schmelzläsion; Läsionzentrum

srednja nosna školjka

DEFINICIJA: svijena koštana pločica koja je dio rešetnice, a ispod koje se

nalazi srednji nosni hodnik

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 23.

ENGLNESKI: middle nasal concha

NJEMAČKI: mittlere Nasenmuschel

LATINSKI: concha nasi media

srednje komore rešetnice

DEFINICIJA: komore rešetnice koje se otvaraju s više otvora u srednji nosni hodnik

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 275.

DOPUŠTENI NAZIV: srednje etmoidne komore

ENGLNESKI: middle ethmoidal cells; cellulae ethmoidales mediae

LATINSKI: cellulae ethmoidales mediae

TALIJANSKI: cellule etmoidali medie

srednji arterijski krvni tlak

DEFINICIJA: prosječna vrijednost arterijskoga krvnog tlaka u određenome vremenskom razdoblju

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 175.

DOPUŠTENI NAZIV: srednji arterijski tlak

KRATICA - ENGLNESKI: MAP

KRATICA - NJEMAČKI: MAD

ENGLNESKI: mean arterial blood pressure; mean arterial pressure

NJEMAČKI: mittlerer arterieller Blutdruck; mittlerer arterieller Druck

NAPOMENA: Za velike sisteme arterije srednji se arterijski krvni tlak može izračunati s pomoću

izmjenjenih vrijednosti sistoličkoga i dijastoličkoga arterijskog krvnog tlaka.

srednji gornji alveolni živčani ogranak

DEFINICIJA: osjetni živčani ogranak koji inervira gornje pretkutnjake

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 487.

ENGLNESKI: middle superior alveolar branch

NJEMAČKI: mittlere Zweige des oberen Alveolarnervs

LATINSKI: ramus alveolaris superior medius

srednji jezični mišić

DEFINICIJA: vanjski jezični mišić koji polazi s tijela i velikih rogova jezične kosti te slobodno završava u jeziku

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 304.

DOPUŠTENI NAZIV: hioglosalni mišić; hioglossus; hioidnojezični mišić

NEPREPORUČENI NAZIV: četverokutasti jezični mišić

ENGLNESKI: hyoglossus; hyoglossal muscle

NJEMAČKI: Zungenbein-Zungen-Muskel

LATINSKI: musculus hyoglossus

srednji list vratne ovojnice

DEFINICIJA: vezivna opna razapeta ispred traheje u prednjemu dijelu vrata koja obavlja štitnjaču, traheju i jednjak te se bočno nastavlja u karotidnu ovojnicu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 148.

DOPUŠTENI NAZIV: pretrahealna lamina

ENGLISKI: pretracheal layer; lamina pretrachealis

LATINSKI: lamina praetrachealis

TALIJANSKI: lamina pretracheale

KONTEKST: Srednji list vratne ovojnice leži iza, tj. dublje od infrahioidnih mišića.

srednji nakošeni mišić

DEFINICIJA: parni mišić koji se proteže od poprečnih nastavaka drugoga do sedmoga vratnog kralješka do prvoga rebra za žlijebom potključne arterije, služi za pregibanje vratnoga dijela kralježnice na svoju stranu i okretanje na suprotnu stranu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 145.

DOPUŠTENI NAZIV: srednji skalenski mišić

ENGLISKI: scalenus medius muscle; middle scalene muscle; musculus scalenus medius

LATINSKI: musculus scalenus medius

TALIJANSKI: muscolo scaleno medio

srednji nosni hodnik

DEFINICIJA: nosni hodnik koji se nalazi ispod srednje nosne školjke

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 273.

ENGLISKI: middle nasal meatus; meatus nasi medius

LATINSKI: meatus nasi medius

TALIJANSKI: meato medio del naso

srednji ždrijelni stezač

DEFINICIJA: vanjski ždrijelni mišić koji polazi od maloga i velikoga roga jezične kosti i hvata se za ždrijelnu prugu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente

opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 99.

DOPUŠTENI NAZIV: srednji stezač ždrijela

ENGLISKI: middle pharyngeal

constrictor muscle

NJEMAČKI: Musculus constrictor

pharyngis medius

LATINSKI: musculus constrictor

pharyngis medius

sredstvo ovisnosti

DEFINICIJA: tvar ili smjesa tvari koja u organizmu razvija izravno ili neizravno ugodno djelovanje na psihu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 27.

ENGLISKI: drug of abuse

NJEMAČKI: Abhängigkeitsmittel

TALIJANSKI: sostanza stupefacente

KONTEKST: Alkoholno piće sredstvo je ovisnosti za alkoholičare.

srpasti strugač

DEFINICIJA: strugač čiji radni dio ima ravnu površinu s dvjema oštricama i oštar vršak te koji se u pravilu upotrebljava za supragingivnu instrumentaciju

VRELO DEFINICIJE: Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2006., 751.

DOPUŠTENI NAZIV: srpasti skidač kamenca; supragingivni strugač; zavijeni strugač

ENGLISKI: sickle scaler; supragingival scaler

stabilizacija

DEFINICIJA: sila koja se opire svim transverzalnim silama koje nastoje pomaknuti protezu s njezina ležišta

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 94.

ENGLNESKI: stabilisation

NJEMAČKI: Stabilisieren

TALIJANSKI: stabilizzazione

stabilizacijski krak kvačice

DEFINICIJA: dio kvačice koji sprečava bočni pomak zuba te vodoravne, translacijske i rotacijske kretnje baze proteze

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 43.

ENGLNESKI: stabilizing clasp arm

TALIJANSKI: gambo stabilizzante del gancio

NAPOMENA: Stabilizacijski krak kvačice sastavni je dio nekih vrsta kvačica i uglavnom se nalazi s jezične strane.

stabilizacijsko razdoblje

DEFINICIJA: razdoblje tijekom kojega se ustaljuju novi odnosi u postavu zuba ili čeljusti postignuti ortodontskim liječenjem

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 24.

DOPUŠTENI NAZIV: stabilizacijski period

ENGLNESKI: stabilization period

NJEMAČKI: Stabilisierungszeitraum

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

stadij kape

DEFINICIJA: srednji stadij u razvoju zubnoga zametka, koji obilježuje invaginacija caklinskoga organa, čime on poprima oblik kape

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and

Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 291.

ENGLNESKI: cap stage

NJEMAČKI: Kappenstadium

TALIJANSKI: stadio del cappuccio

stadij pupoljka

DEFINICIJA: početni stadij razvoja zubnoga zametka obilježen zgušnjivanjem epitelnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 291.

ENGLNESKI: bud stage

NJEMAČKI: Knospenstadium

TALIJANSKI: stadio del bottone

stadij ružnoga pačeta

DEFINICIJA: stadij u razvoju denticije neke djece u kojem su nekoj djeci gornji bočni sjekutići poslije nicanja razmaknuti

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 101.

ENGLNESKI: ugly duckling stage

NJEMAČKI: Häßliches-Entlein-Stadium

stadij zvona

DEFINICIJA: posljednji razvojni stadij zubnoga zametka u kojem on poprima oblik zvona

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 292.

ENGLNESKI: bell stage

NJEMAČKI: Glockenstadium

NAPOMENA: Stadij zvona dijeli se na rani, u kojemu se morfološki oblikuje zubna kruna, i na kasni, u kojemu dolazi do odlaganja dentina i cakline.

stafilokok

DEFINICIJA: rod okruglih nesporogenih gram-pozitivnih bakterija koje mogu biti uzročnici mnogih oralnih bolesti i bolesti zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 377.

ENGLISKI: staphylococcus
NJEMAČKI: Staphylokokkus
TALIJANSKI: stafilococco

stakleno-ionomerni cement

DEFINICIJA: cement koji se sastoji od praha aluminijeva silikatnoga stakla s kalcijem i fluorom i tekućine koja je spoj kopolimera poliakrine i itakonske kiseline s vodom

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 122.

NEPREPORUČENI NAZIV: glasionomerni cement; staklo-ionomerni cement

ŽARGONIZAM: glasionomer

KRATICA - HRVATSKI: SIC

KRATICA - ENGLISKI: GIC

ENGLISKI: glass ionomer cement

NJEMAČKI: Glasionomerzement

TALIJANSKI: cemento vetroionomero

staklokeramika

DEFINICIJA: estetski materijal za izradbu jezgre krunice ili tijela mosta koji se sastoji od staklenoga matriksa i barem jedne kristalne faze koja nastaje njegovom kristalizacijom

VRELO DEFINICIJE: Craig, R. G.; Powers, J. M.; Wataha, J. C. Dental materials: Properties and manipulation. St. Louis: Mosby, 2000., 562.

ENGLISKI: glass ceramic
NJEMAČKI: Glaskeramik
TALIJANSKI: vetroceramica

stanica

DEFINICIJA: najmanja biološka jedinica koja je temeljni oblik života

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 376.

NEPREPORUČENI NAZIV: ćelija

ENGLISKI: cell

NJEMAČKI: Zelle

TALIJANSKI: cellula

stanična imunodeficijencija

DEFINICIJA: urođena imunodeficijencija koja obuhvaća defekte u funkciji limfocita T, što dovodi do neotpornosti na virusne i gljivične zaraze te sklonosti malignomima

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 146.

DOPUŠTENI NAZIV: celularna imunodeficijencija

ENGLISKI: cell immunodeficiency

NJEMAČKI: zelluläre Immundefizienz

TALIJANSKI: immunodeficienza cellulare

KONTEKST: U staničnoj imunodeficijenciji u ustima se mogu vidjeti povratne virusne infekcije i oralna kandidijaza i aspergiloza.

stanična imunost

DEFINICIJA: svojstvo organizma da se odupire djelovanju stranih tvari s pomoću stanica kao što su limfociti ili makrofagi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 363.

DOPUŠTENI NAZIV: celularna imunost

ENGLISKI: cell immunity

NJEMAČKI: zelluläre Immunität

TALIJANSKI: immunità cellulare

stanična kultura

DEFINICIJA: uzgoj živih stanica izvan organizma u posudama s hranjivom podlogom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 463.

DOPUŠTENI NAZIV: kultura stanica

ENGLESKI: cell culture

NJEMAČKI: Zellkultur

stanični cement

DEFINICIJA: zubni cement koji pokriva apikalnu polovicu zubnoga korijena i sadržava cementocite

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 51.

DOPUŠTENI NAZIV: celularni cement

ENGLESKI: cellular cementum

NJEMAČKI: zelluläres Zement

NAPOMENA: Stanični je cement građen od mineraliziranoga vezivnog tkiva.

stanični dentin

DEFINICIJA: dentin koji sadržava stanične i lakunske elemente, nastaje ubrzanim odlaganjem dentina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 270.

DOPUŠTENI NAZIV: celularni dentin

ENGLESKI: cellular dentin

NJEMAČKI: zelluläres Dentin

TALIJANSKI: dentina cellulare

NAPOMENA: Stanični dentin često nastaje nakon traume zuba.

stanjivanje

DEFINICIJA: razgradnja koštanoga tkiva zbog smanjenja funkcije organizma ili zbog starosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: rarifikacija

ENGLESKI: rarefaction

NJEMAČKI: Rarefizierung

TALIJANSKI: rarefazione ossea

statistički kopolimer

DEFINICIJA: kopolimer koji obilježuju nepravilno raspoređene raznovrsne jedinice koje se ponavljaju

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 64.

ENGLESKI: statistical copolymer

NJEMAČKI: statistisches Copolymer

TALIJANSKI: copolimero statistico

stečena bulozna epidermoliza

DEFINICIJA: bulozna epidermoliza koja se pojavljuje u odrasloj dobi, a očituje se bulama na mjestima trenja

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 74.

DOPUŠTENI NAZIV: akvirirana bulozna epidermoliza

ENGLESKI: epidermolysis bullosa acquisita

TALIJANSKI: epidermolisi bollosa acquisita

NAPOMENA: Stečena bulozna epidermoliza pripada skupini autoimunih bolesti.

stečena imunost

DEFINICIJA: imunost koja nastaje stvaranjem antitijela i limfocita

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: adaptivni imunitet

ENGLESKI: acquired immunity

NJEMAČKI: erworbene Immunität

sterilizacija

DEFINICIJA: postupak uništavanja mikroorganizama visokom temperaturom ili kemijskim sredstvima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 378.

ENGLESKI: sterilisation

NJEMAČKI: Entkeimung; Keimfreimachung; Sterilisation

TALIJANSKI: sterilizzazione

sterilizador

DEFINICIJA: naprava za uništavanje svih oblika mikroorganizama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 378.

ENGLESKI: steriliser

NJEMAČKI: Sterilisator

TALIJANSKI: sterilizzatore

sternohioidni mišić

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od trupa jezične kosti do stražnje strane manubrija prsne kosti i sternoklavikularnoga zgloba, služi za povlačenje jezične kosti prema dolje pri gutanju i govoru te njezino učvršćivanje da bi se omogućilo djelovanje nadjezičnih mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 147.

ENGLESKI: sternohyoid muscle

NJEMAČKI: Brustbeinzungenmuskel

LATINSKI: musculus sternohyoideus

TALIJANSKI: muscolo sternoioideo

sternotiroidni mišić

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od kosoga grebena štitaste hrskavice do unutarnje plohe drška prsne kosti te do unutarnje plohe prve rebrene hrskavice, služi za spuštanje štitaste hrskavice i učvršćivanje

grkljana te posredno spuštanje jezične kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 148.

ENGLESKI: sternothyroid

NJEMAČKI:

Brustbeinschildknorpelmuskel

LATINSKI: musculus sternothyroideus

TALIJANSKI: muscolo sternotiroideo

stetoskop

DEFINICIJA: naprava u obliku lijevka za slušanje šumova u unutrašnjosti tijela, osobito u prsnome košu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 1266.

DOPUŠTENI NAZIV: fonendoskop

ŽARGONIZAM: slušalice

ENGLESKI: fonendoscope; stethoscope

NJEMAČKI: Fonendoskop

NAPOMENA: Stetoskop se u stomatologiji upotrebljava tijekom pregleda čeljusnoga zgloba.

Stevens-Johnsonov sindrom

DEFINICIJA: težak oblik akutne upalne bolesti kože i sluznica s pojavom mjehura i erozija na sluznicama

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 246.

ENGLESKI: Stevens-Johnson syndrome

NJEMAČKI: Stevens-Johnson-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Stevens-Johnson

stezanje pri lijevanju

DEFINICIJA: smanjenje obujma odljeva nakon postupka lijevanja i skrutnjavanja slitine hlađenjem

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 56.

DOPUŠTENI NAZIV: kontrakcija pri lijevanju
ENGLISKI: casting contraction
NJEMAČKI: Kontraktion beim Gießen

Sticklerov sindrom

DEFINICIJA: displazija vezivnoga tkiva s prerastezljivim zglobovima i rascjepom nepca
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 438.
ENGLISKI: Stickler syndrome
NJEMAČKI: Stickler-Syndrom
TALIJANSKI: sindrome di Stickler

Stillmanov rascjep

DEFINICIJA: rascjep u obliku slova V koji se proteže od ruba gingive na različite udaljenosti
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 378.
ENGLISKI: Stillman cleft
NJEMAČKI: Stillman-Spalte
TALIJANSKI: fessura di Stillman

stilofaringealni mišić

DEFINICIJA: unutarnji ždrijelni mišić koji polazi s nastavka sljepoočne kosti, prolazi između gornjega i srednjega ždrijelnog stezača te se lepezasto rasipa
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 311.
ENGLISKI: stylopharyngeus; stylopharyngeus muscle
NJEMAČKI: Griffel-Rachen-Muskel
LATINSKI: musculus stylopharyngeus

stiloglosalni mišić

DEFINICIJA: vanjski jezični mišić koji polazi sa stiloidnoga nastavka sljepoočne kosti i hvata se za bočni rub jezika
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij

anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 88.

DOPUŠTENI NAZIV: stiloglosus
ENGLISKI: styloglossus; styloglossal muscle
NJEMAČKI: Griffel-Zungen-Muskel
LATINSKI: musculus styloglossus
TALIJANSKI: muscolo stiloglossio

stilohoidna sveza

DEFINICIJA: parna sveza koja povezuje mali rog jezične kosti sa stiloidnim nastavkom sljepoočne kosti
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.
DOPUŠTENI NAZIV: stilohoidni ligament
ENGLISKI: stylohyoid ligament
NJEMAČKI: Ligamentum stylohyoideum
LATINSKI: ligamentum stylohyoideum
TALIJANSKI: ligamento stiloioideo

stilohoidni mišić

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od stiloidnoga nastavka sljepoočne kosti do jezične kosti, služi za podizanje jezične kosti i povlačenje prema natrag, čime sudjeluje u gutanju i govoru
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 147.
ENGLISKI: stylohyoid
NJEMAČKI: Griffelzungenbeinmuskel
LATINSKI: musculus stylohyoideus
TALIJANSKI: muscolo stiloioideo

stiloidni nastavak sljepoočne kosti

DEFINICIJA: izduljeni koštani nastavak koji strši prema dolje i naprijed s donje površine sljepoočne kosti te služi kao hvatište mišićima i ligamentima

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 30.

DOPUŠTENI NAZIV: stiloidni nastavak; stiloidni nastavak temporalne kosti
ENGLESKI: styloid process of temporal bone; temporal styloid process
NJEMAČKI: Griffelfortsatz des Schläfenbeins

LATINSKI: processus styloideus ossis temporalis

TALIJSKI: processo stiloido dell'osso temporale

stilomandibularna sveza

DEFINICIJA: sveza koja izlazi iz stiloidnoga nastavka te se proteže prema dolje i naprijed do kuta i stražnje granice grane donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 16.

DOPUŠTENI NAZIV: stilomandibularni ligament

ENGLESKI: stylomandibular ligament

TALIJSKI: legamento stilomandibolare

stimulus

DEFINICIJA: sredstvo za podraživanje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 378.

NEPREPORUČENI NAZIV: ekscitacija

ENGLESKI: excitation; stimulus

NJEMAČKI: Anregung; Stimulus

TALIJSKI: stimolo; farmaco stimolante

Stockfischov kinetor

DEFINICIJA: bimaksilarna mobilna naprava koja se sastoji od dviju ploča koje osim zubnih ležišta pokrivaju usne plohe obaju zubnih nizova

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 219.

NEPREPORUČENI NAZIV: kinetor po Stockfischu

ENGLESKI: kinetor of Stockfish

NJEMAČKI: Stockfisch-Kinetor

stomatitis

DEFINICIJA: upalne promjene na usnoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 378.

ENGLESKI: inflammation of the oral mucosa; stomatitis

NJEMAČKI:

Mundschleimhautentzündung; Stomatitis

TALIJSKI: stomatite

NAPOMENA: Može se pojaviti samostalno ili kao oralni pokazatelj neke bolesti organizma.

stomatologija

DEFINICIJA: medicinska znanost koja se bavi sprečavanjem bolesti i održavanjem zdravlja usne šupljine i popratnih struktura te liječenjem bolesti ili stanja toga područja koja odstupaju od normalnih anatomske-fizioloških odnosa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 380.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna medicina
ENGLESKI: dental medicine; dentistry; odontology; stomatology

NJEMAČKI: Dentologie; Odontologie; Stomatologie; Zahnheilkunde; Zahnmedizin

TALIJSKI: odontoiatria; medicina dentale

stomatološka forenzička fotografija

DEFINICIJA: fotografija kojom se dokumentira klinički nalaz pri identifikaciji žrtava zlostavljanja
VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična

stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 25.

ENGLISKI: forensic dental photography

NJEMAČKI: forensische Dental fotografie

stomatološka izložba

DEFINICIJA: izložba ili sajam stomatološke opreme i materijala
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 124.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna izložba; zubna izložba

ENGLISKI: dental exhibition; dental show

NJEMAČKI: Dentalausstellung; Dentalschau

stomatološka klinika

DEFINICIJA: ustanova u stomatološkoj djelatnosti u kojoj se osim specijalističke zdravstvene zaštite odvija i znanstvenoistraživački rad i izobrazba studenata stomatologije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 383.

ENGLISKI: dental clinic

NJEMAČKI: Zahnklinik

stomatološka ordinacija

DEFINICIJA: radna prostorija namijenjena pregledavanju i ambulantomu liječenju stomatološkoga bolesnika
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 615.

DOPUŠTENI NAZIV: stomatološka ambulanta

ENGLISKI: dental office; dental practice; dental treatment room

NJEMAČKI: Zahnarztpraxis

stomatološka pinceta

DEFINICIJA: stomatološki instrument koji služi za pridržavanje i prenošenje malih objekata u stomatološkome radu i sastoji se od drška i dvaju identičnih hvatala koja su položena pod određenim kutom s obzirom na držak

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St. Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 76.

ENGLISKI: colleg pliers; angled forceps

NJEMAČKI: zahnärztliche Pinzette

TALIJANSKI: pinza odontoiatrica

stomatološka protetika

DEFINICIJA: grana stomatologije koja se bavi uspostavljanjem i održavanjem oralne funkcije nadomještanjem izgubljenih zuba i tkiva umjetnim nadomjescima, osiguravajući zamjenu za zubne krune ili izgubljene prirodne zube i pripadajuća tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 330.

ENGLISKI: prosthetics; prosthodontics

NJEMAČKI: Zahnprothetik

stomatološka sonda

DEFINICIJA: ručni zubni instrument koji služi kao dijagnostičko pomagalo

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 374.

DOPUŠTENI NAZIV: sonda; zubna sonda

ENGLISKI: dental probe

NJEMAČKI: zahnärztliche Sonde

TALIJANSKI: sonda

stomatološki asistent

DEFINICIJA: zdravstveni radnik koji pomaže doktoru stomatologije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 49.

DOPUŠTENI NAZIV: stomatološka sestra
ENGLESKI: dental nurse; chairside assistant; dental assistant
NJEMAČKI: Zahnarztthelferin; Zahnmedizinische Assistentin
TALIJANSKI: assistente dentale

stomatološki fakultet

DEFINICIJA: visokoškolska ustanova na kojoj se provodi izobrazba doktora stomatologije
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 129.
ENGLESKI: dental school
NJEMAČKI: Zahnärztliche Hochschule; Zahnärztliche Ausbildungsinstitut

stomatološki namještaj

DEFINICIJA: posebno dizajniran namještaj kojim se opremaju stomatološke ordinacije
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 124.
ENGLESKI: dental furniture
NJEMAČKI: Dentalmöbel

stomatološki tim

DEFINICIJA: djelatnici stomatološke ordinacije koji sudjeluju u pružanju stomatološke skrbi
VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/dload_0.htm, 35.
ENGLESKI: dental team
NJEMAČKI: Zahnarztteam

stomatološko nazivlje

DEFINICIJA: nazivlje koje se upotrebljava u području teorijske i kliničke stomatologije te srodnih područja radi lakšega sporazumijevanja i razmjene

znanstvenih i stručnih informacija
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 383.
ENGLESKI: dental terminology
NJEMAČKI: Dentalterminologie

stomatološko zrcalo

DEFINICIJA: posebno oblikovano zrcalo s drškom koje se upotrebljava za prikazivanje struktura u usnoj šupljini koje se ne mogu izravno vidjeti
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 126.
DOPUŠTENI NAZIV: stomatološko ogledalo
NEPREPORUČENI NAZIV: dentalno zrcalo; zubno zrcalo
ENGLESKI: dental mirror
NJEMAČKI: Mundspiegel; Zahnspiegel

stomatomikoza

DEFINICIJA: gljivična bolest usne sluznice
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 386.
ENGLESKI: mycotic stomatitis; stomatomycosis
NJEMAČKI: Stomatomykose
TALIJANSKI: stomatomicosi; mughetto

stoper

DEFINICIJA: plastična ili gumena naprava s pomoću koje se obilježuju izmjerene dužine korijenskih kanala na endodontskim iglama
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 387.
PREDLOŽENI NAZIV: zaustavljač
ENGLESKI: stopper
NJEMAČKI: Stopper
TALIJANSKI: stop

stopljeni zubi

DEFINICIJA: zubi koji nastaju prije mineralizacije kao posljedica ranoga spajanja njihovih zametaka

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 127.

ENGLESKI: fused teeth

NJEMAČKI: verschmolzene Zähne

LATINSKI: dentes confusi; confusio dentium; synodontia

TALIJANSKI: denti fusi

stražnja gornja alveolna arterija

DEFINICIJA: ogranak koji se odvaja od sfenomaksilarnoga dijela gornjočeljusne arterije i opskrbljuje korijene kutnjaka i pretkutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 218.

DOPUŠTENI NAZIV: stražnja gornja alveolarna arterija

ENGLESKI: posterior superior alveolar artery

NJEMAČKI: obere hintere Zahnfacharterie

LATINSKI: arteria alveolaris superior posterior

TALIJANSKI: arteria alveolare superiore posteriore

stražnja površina ljevkaste hrskavice

DEFINICIJA: široka i jednolično konkavna površina ljevkaste hrskavice na koju se veže poprečni glasnični mišić

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

DOPUŠTENI NAZIV: stražnja površina vokalne hrskavice

ENGLESKI: posterior surface of arytenoid cartilage

LATINSKI: facies posterior cartilaginis arytenoideae

TALIJANSKI: superficie posteriore della cartilagine aritenoidea

stražnje komore rešetnice

DEFINICIJA: komore rešetnice koje se otvaraju ispod gornje nosne školjke

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 275.

DOPUŠTENI NAZIV: stražnje etmoidne komore

ENGLESKI: posterior ethmoidal cells; cellulae ethmoidales posteriores

LATINSKI: cellulae ethmoidales posteriores

TALIJANSKI: cellule etmoidali posteriori

stražnji gornji alveolni živčani ogranci

DEFINICIJA: osjetni živčani ogranci koji inerviraju gornjočeljusni sinus, kutnjake, gingivu gornje čeljusti i dio kože obraza

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 487.

NEPREPORUČENI NAZIV: stražnji gornji alveolni živčani ogranci

ENGLESKI: posterior superior alveolar branches

NJEMAČKI: Rami alveolares superiores posteriores

LATINSKI: rami alveolares superiores posteriores

TALIJANSKI: rami alveolari superiori posteriori

stražnji nakošeni mišić

DEFINICIJA: parni mišić koji se proteže od stražnje kvržice poprečnih nastavaka petoga do sedmoga vratnog kralješka do gornjega ruba i vanjske strane drugoga rebra i

služi za pregibanje vratnoga dijela kralježnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 145.

DOPUŠTENI NAZIV: stražnji skalenski mišić

ENGLISKI: scalenus posterior muscle; posterior scalene muscle

NJEMAČKI: hinterer Treppenmuskel

LATINSKI: musculus scalenus posterior

TALIJSKI: muscolo scaleno posteriore

stražnji nepčani luk

DEFINICIJA: luk koji ide bočno od nepčane resice i gubi se u bočnoj stijenci ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 91.

DOPUŠTENI NAZIV: palatofaringealni luk

ENGLISKI: pharyngopalatine arch; posterior palatine arch; posterior pillar of fauces

NJEMAČKI: Gaumenschlundbogen; hinterer Gaumenbogen; Rachengaugenbogen

LATINSKI: arcus palatopharyngeus; plica posterior faucium

TALIJSKI: arco posteriore del palato; arco palatofaringeo

stražnji nosni otvor

DEFINICIJA: otvor koji povezuje nosnu šupljinu s nosnim dijelom ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 312.

DOPUŠTENI NAZIV: hoana; hoanalni otvor

NEPREPORUČENI NAZIV: koana

ENGLISKI: choana; posterior nasal

apertures

NJEMAČKI: Choana

LATINSKI: choana

TALIJSKI: coana; apertura nasale posteriore

stražnji nosni trn

DEFINICIJA: šiljak koji je nastao spajanjem dvaju koštanih izdanaka, smješten je na stražnjemu rubu vodoravne ploče nepčane kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 39.

ENGLISKI: posterior nasal spine

LATINSKI: spina nasalis posterior

TALIJSKI: spina nasale posteriore

stražnji prstenasto-glasnični mišić

DEFINICIJA: parni mišić koji polazi s posterolateralne površine ploče prstenaste hrskavice i kontrakcijom vuče mišićni nastavak medijalno, zbog čega se vokalni nastavak bočno pomiče, a vokalna pukotina širi

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 280.

DOPUŠTENI NAZIV: stražnji krikoaritenoidni mišić

ENGLISKI: posterior cricoarytenoid muscle; musculus cricoarytenoideus posterior

LATINSKI: musculus cricoarytenoideus posterior

TALIJSKI: muscolo cricoaritenoideo posteriore

stražnji suzni greben

DEFINICIJA: vertikalni greben na suznoj kosti koji sa stražnje strane omeđuje udubinu za suznu vrećicu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,

35.

ENGLISKI: posterior lacrimal crest
LATINSKI: crista lacrimalis posterior
TALIJANSKI: cresta lacrimale posteriore

streličasta kvačica

DEFINICIJA: ortodontska kvačica čiji je stabilizacijski dio izrađen u obliku strelice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodontske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 43.

DOPUŠTENI NAZIV: strjeličasta kvačica

ENGLISKI: arrowhead clasp

NJEMAČKI: Pfeilklammer

TALIJANSKI: gancio con punta di freccia

NAPOMENA: Za njezinu su uporabu potrebna barem dva bočna zuba koja se dodiruju.

streptokok

DEFINICIJA: skupina bakterija koja može izazvati niz usnih i zubnih infekcija

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 387.

ENGLISKI: streptococcus

NJEMAČKI: Streptokokke; Streptokokkus

TALIJANSKI: streptococco

streptokokni gingivitis

DEFINICIJA: gingivitis koji nastaje širenjem streptokoka sa zahvaćenih krajnika na gingivu

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodonticija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 251.

ENGLISKI: streptococcal gingivitis
NJEMAČKI: Streptokokken-bedingte Gingivitis

TALIJANSKI: gengivite causata da streptococchi

streptokokni gingivostomatitis

DEFINICIJA: gingivostomatitis s difuznim crvenilom i rubnim krvarenjem, prouzročen bakterijom iz roda streptokoka

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 394.

ENGLISKI: streptococcal gingivostomatitis

strmi zagriz

DEFINICIJA: zagriz u postnatalnome razdoblju pri kojemu je u prednjemu dijelu gornji bezubi alveolni greben uzak i nepčano strmo oblikovan, što utječe na pokrete donje čeljusti pri zatvaranju usta

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodonticija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 25.

ENGLISKI: steep bite

NJEMAČKI: Deckbiss; Steilbiss

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodonticija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

strugač

DEFINICIJA: parodontološki instrument za uklanjanje tvrdih i mekih naslaga, koje su pretežno smještene supragingivno

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 46.

ŽARGONIZAM: skejler

ENGLISKI: scaler

NJEMAČKI: Zahnsteinentferner

strugalica

DEFINICIJA: oštar instrument uska i zavinuta radnoga dijela koji služi za uklanjanje promijenjene stijenke

parodontnoga džepa, zubnoga korijena ili kosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 220.

DOPUŠTENI NAZIV: kireta
ENGLJSKI: curette; scraper
NJEMAČKI: Kürette
TALIJANSKI: curette

struganje

DEFINICIJA: terapijski postupak pri kojemu se odgovarajućim instrumentom stružu i čiste zubi i gingivoparodontni džepovi ili odstranjuje granulacijsko tkivo

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 220.

DOPUŠTENI NAZIV: kiretaža
ENGLJSKI: curettage; scaling; scraping
NJEMAČKI: Kürettage
TALIJANSKI: detartaggio; curettaggio

struganje korijena

DEFINICIJA: instrumentacija krune i zubnoga korijena radi uklanjanja plaka, kamenca i pigmentacija
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 46.

NEPREPORUČENI NAZIV: kiretaža korijena
ENGLJSKI: deep scaling; root scaling
NJEMAČKI: subgingivale Konkremententfernung

stuba

DEFINICIJA: oblik završetka gingivnoga ruba pri brušenju zuba za fiksni protetički nadomjestak

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 76.
DOPUŠTENI NAZIV: stepenica

ENGLJSKI: shoulder
NJEMAČKI: Stufe
TALIJANSKI: spalla

studijski model

DEFINICIJA: pozitivna reprodukcija oralnih struktura u sadri koja služi za analizu stanja u ustima i izradbu individualne žlice

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 95.

DOPUŠTENI NAZIV: dijagnostički model
ENGLJSKI: diagnostic cast
NJEMAČKI: diagnostisches Modell
TALIJANSKI: modello diagnostico

stupanj polimerizacije

DEFINICIJA: broj ponavljanih jedinica polimerne molekule

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 63.

KRATICA - ENGLJSKI: DP
ENGLJSKI: degree of polymerisation; polymerisation level
NJEMAČKI: Polymerisationsgrad
TALIJANSKI: grado di polimerizzazione

stupanj slobode

DEFINICIJA: stupanj pokretljivosti između protetičkoga nadomjestka i zuba nosača

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 119.
ENGLJSKI: degree of freedom
NJEMAČKI: Freiheitsgrad; Spielraum

stupnjeviti polimer

DEFINICIJA: polimer nastao kondenzacijom monomera, pri čemu se kao nusproizvodi oslobađaju manje molekule poput vode ili metanola

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 63.

DOPUŠTENI NAZIV: kondenzacijski polimer; polikondenzat

ENGLESKI: condensation polymer

NJEMAČKI: Kondensationspolymer

TALIJANSKI: polimero di condensazione

Sturge-Weberov sindrom

DEFINICIJA: veoma rijedak neurološki i kožni poremećaj koji zahvaća samo jednu stranu glave te se na toj strani pojavljuju i fizički znakovi kao mrlje na koži boje crvenoga vina

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 402.

DOPUŠTENI NAZIV: encefalotrigeminalna angiomatoza; Sturge-Weberova displazija

ENGLESKI: Sturge-Weber syndrome

NJEMAČKI: Sturge-Weber Syndrom

TALIJANSKI: Sindrome di Sturge-Weber

subakutan

DEFINICIJA: koji ne prate intenzivni simptomi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 387.

ENGLESKI: subacute

NJEMAČKI: subakut

TALIJANSKI: subacuto

subgingivni

DEFINICIJA: koji se nalazi ispod rubnoga dijela gingive

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 387.

ENGLESKI: subgingival

NJEMAČKI: subgingival

TALIJANSKI: sottogingivale

subgingivni kamenac

DEFINICIJA: mineralizirani bakterijski plak na površini zuba, smješten ispod vrha ruba zubnoga mesa

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.

G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A.

Carranza's clinical periodontology.

Philadelphia: Saunders, 2006., 170.

ENGLESKI: subgingival calculus

NJEMAČKI: subgingivaler Zahnstein

subluksacija

DEFINICIJA: nenormalna pomičnost zuba zbog ozljede potpornih struktura koja uključuje i perkutornu osjetljivost

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 257.

ENGLESKI: sublaxation

NJEMAČKI: Subluxation

TALIJANSKI: sublussazione

submentalni apsces

DEFINICIJA: apsces u donjemu središnjem dijelu brade

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 241.

ENGLESKI: submental abscess

NJEMAČKI: submentaler Abszess

LATINSKI: abscessus submentalis

TALIJANSKI: ascesso submentale

submukozna fibroza

DEFINICIJA: kronična fibrozna bolest usne šupljine i orofarinksa koja sporo napreduje te je obilježena promjenama u vezivu i upalom sluznice, što dovodi do progresivne nemogućnosti otvaranja usta, gutanja ili govora

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 117.

ENGLESKI: submucous fibrosis

NJEMAČKI: submukose Fibrose

submukozna injekcija

DEFINICIJA: injekcija koja se ubrizgava pod sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 250.

ENGLESKI: submucosal injection

NJEMAČKI: submuköse Injektion

TALIJANSKI: iniezione sottomucosa

submukozni apsces

DEFINICIJA: apsces koji je probio periost i nalazi se ispod sluznice

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 239.

ENGLESKI: submucous abscess

NJEMAČKI: submuköser Abszess

TALIJANSKI: ascesso sottomucoso

subperiostalni apsces

DEFINICIJA: apsces koji diže periost od kosti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 239.

ENGLESKI: subperiosteal abscess

NJEMAČKI: subperiostaler Abszess

TALIJANSKI: ascesso sottoperiosteale

subperiostalni usadak

DEFINICIJA: usadak prilagođen obliku čeljusne kosti, smješten ispod periosta i čvrsto vezan za mukoperiost, s naknadnim izlaskom u usnu šupljinu radi sidrenja zubnih proteza ili u svrhu liječenja rascijepa nepca

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 884.

DOPUŠTENI NAZIV: subperiostalni implantat

ENGLESKI: subperiosteal implant

NJEMAČKI: subperiostales Implantat

subtotalna proteza

DEFINICIJA: terapijsko sredstvo za pacijente s veoma reduciranim zubalom s jednim do četiri preostala zuba

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 295.

ENGLESKI: subtotal dental prosthesis

NJEMAČKI: subtotale Prothese

TALIJANSKI: protesi subtotale

suha sterilizacija

DEFINICIJA: potpuno uništenje mikroorganizama i njihovih spora na temperaturi od 160 °C za najmanje dva sata

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 378.

DOPUŠTENI NAZIV: sterilizacija vrućim zrakom

ENGLESKI: dry heat sterilisation; dry sterilisation

NJEMAČKI: Hitzesterilisation; trockene Sterilisation

sulkusna tekućina

DEFINICIJA: transudat ili iscjedak sastavljen od seruma, epitelnih stanica, veziva, mikroorganizama i upalnih stanica koji difundira kroz bazalnu opnu i unutarstanični prostor spojnoga epitela zuba u gingivni žlijeb

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 57.

DOPUŠTENI NAZIV: gingivna tekućina

ENGLESKI: crevicular fluid; gingival crevicular fluid

NJEMAČKI: Sulkusflüssigkeit

supraalveolni parodontni džep

DEFINICIJA: patološki produbljen gingivni žlijeb s uništenjem potpornoga parodontnog tkiva

kojemu je dno smješteno koronarno

od vrha pripadajuće alveolne kosti

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.

G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A.

Carranza's clinical periodontology.

Philadelphia: Saunders, 2006., 435.

DOPUŠTENI NAZIV: supraalveolarni

parodontni džep

ENGLESKI: supraalveolar periodontal

pocket; suprabony periodontal

pocket; supracrestal periodontal

pocket

NJEMAČKI: supraalveoläre

Parodontaltasche

supragingivni kamenac

DEFINICIJA: mineralizirani bakterijski

plak na površini zuba, smješten

koronarno u odnosu na rub

zubnoga mesa

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.

G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A.

Carranza's clinical periodontology.

Philadelphia: Saunders, 2006., 170.

ENGLESKI: supragingival calculus

NJEMAČKI: supragingivaler Zahnstein

supraradikularna prečka

DEFINICIJA: konstrukcija koja spaja

dvije korijenske kapice ili više

udaljenih korijenskih kapica

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična

proteza. Zagreb: Školska knjiga,

1982., 76.

ENGLESKI: supraradicular bar

NJEMAČKI: supraradikularer Steg

supraradikularna zglobna veza

DEFINICIJA: zglobna veza na

korijenskoj kapici

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična

proteza. Zagreb: Školska knjiga,

1982., 91.

NEPREPORUČENI NAZIV: supraradikularni

etečmen

ENGLESKI: supraradicular attachment

TALIJANSKI: attacco supradicolare

suprasternalni prostor

DEFINICIJA: prostor iznad prsne kosti

koji obavijaju dva površinska lista

vratne ovojnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,

J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,

148.

ENGLESKI: suprasternal space

NJEMAČKI: Spatium suprasternale

LATINSKI: spatium suprasternale

TALIJANSKI: spazio soprasternale

suprastruktura

DEFINICIJA: dio zubnoga usatka koji

ostvaruje vezu između tijela usatka i

protetičke opskrbe

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land,

F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed

prosthodontics. St. Louis: Mosby,

2001., 352.

ŽARGONIZAM: abatment

ENGLESKI: suprastructure

NJEMAČKI: Suprastruktur

TALIJANSKI: sovrastruttura

susjedni zub

DEFINICIJA: zub koji se nalazi u

neposrednoj blizini drugoga zuba

iste čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-

Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 22.

ENGLESKI: adjacent tooth; neighbour

tooth

NJEMAČKI: Nachbarzahn

TALIJANSKI: dente adiacente

suspenzija

DEFINICIJA: heterogena smjesa koja

se sastoji od većih čestica, vidljivih

barem mikroskopski, koje su

raspršene u nekome mediju

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb:

Stomatološki fakultet Sveučilišta u

Zagrebu, 2005. URL: <http://www>.

sfzg.hr, 170.

ENGLESKI: suspension

NJEMAČKI: Suspension

sustav BIOS

DEFINICIJA: sustav koji omogućuje izračunavanje ovisnosti retencijske snage kvačice u ovisnosti o dužini i profilu kvačice te dubini potkopanoga predjela i sastava slitine

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 60.

ENGLESKI: BIOS system

NJEMAČKI: BIOS-System

TALIJANSKI: Il BIOS

sustav HLA

DEFINICIJA: glavni kompleks gena tkivne podudarnosti u čovjeka

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 348.

ENGLESKI: HLA system

NJEMAČKI: HLA-System

TALIJANSKI: sistema HLA

NAPOMENA: Za određene alele sustava HLA pronađena je povezanost s nekim bolestima.

sustav IPS Empress

DEFINICIJA: sustav staklokeramika ojačanih različitim kristalima koje se upotrebljavaju za izradbu protetičkih nadomjestaka postupkom vrućega tlačenja

VRELO DEFINICIJE: Mehulić, K. Keramički materijali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2010., 81.

NEPREPORUČENI NAZIV: IPS Empress sustav

ENGLESKI: IPS Empress system

NJEMAČKI: IPS Empress-System

sustav krvnih grupa ABO

DEFINICIJA: sustav za razredbu ljudske krvi temeljen na antigenim sastavnicama crvenih krvnih stanica i njihovih pripadajućih antitijela

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 6.

PREDLOŽENI NAZIV: sustav krvnih skupina ABO

ENGLESKI: ABO blood group system

NJEMAČKI: ABO-Blutgruppensystem

TALIJANSKI: ABO-gruppi sanguigni

sustav Pindex

DEFINICIJA: sustav izradbe radnoga odljeva s odvojivim radnim bataljcima

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 321.

NEPREPORUČENI NAZIV: Pindex sistem

ENGLESKI: Pindex system

NJEMAČKI: Pindex-System

TALIJANSKI: sistema pindex

NAPOMENA: U sustavu Pindex izljevica se otisak, a kolčići se tijekom izljevavanja ne postavljaju niti se ručno ubrušavaju udubine za njih, nego aparat za postavljanje kolčića sam ubrušava usporedne udubine s donje strane radnoga odljeva.

sustavni eritematozni lupus

DEFINICIJA: imunosno posredovano upalno stanje koje prouzročuje oštećenje brojnih organa, pri čemu lezije u usnoj šupljini slične lezijama u diskoidnome eritematозnom lupusu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 113.

KRATICA - ENGLESKI: SLE

ENGLESKI: systemic lupus

erythematosus

NJEMAČKI: systemischer Lupus erythematoses

TALIJANSKI: lupus eritematoso sistemico

sustavno poticanje lučenja sline

DEFINICIJA: poticanje lučenja sline primjenom sustavnih sijalagoga
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 259.

DOPUŠTENI NAZIV: sustavna stimulacija lučenja sline

ENGLESKI: systemic salivary stimulation

NJEMAČKI: systemische Speichelstimulation

TALIJANSKI: stimolazione salivare sistemica

suzna brazda

DEFINICIJA: duboka brazda na gornjoj čeljusti smještena ispred otvora gornjočeljusnoga sinusa koja nakon spajanja sa suznom kosti i suznim izdankom donje nosne školjke tvori nosno-suzni kanal

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 36.

NEPREPORUČENI NAZIV: lakrimalna brazda

ENGLESKI: lacrimal groove

NJEMAČKI: Tränennasengang

LATINSKI: sulcus lacrimalis

suzna kukica

DEFINICIJA: izdanak koji se od donjega kraja stražnjega suznog grebena pruža prema naprijed i dio je međe udubine za suznu vrećicu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 35.

ENGLESKI: lacrimal hamulus

LATINSKI: hamulus lacrimalis

TALIJANSKI: hamulus lacrimalis

suzni izdanak donje nosne školjke

DEFINICIJA: izdanak donje nosne školjke koji se spaja s donjim rubom suzne kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 40.

ENGLESKI: lacrimal process of inferior nasal concha

LATINSKI: processus lacrimalis, concha nasalis inferior

TALIJANSKI: processo lacrimale della conca nasale inferiore

sveobuhvatni gingivitis

DEFINICIJA: upala gingive koja obuhvaća zubno meso cijele usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 362.

DOPUŠTENI NAZIV: generalizirana upala zubnoga mesa; generalizirana upala desni; generalizirani gingivitis

ENGLESKI: generalized gingivitis

NJEMAČKI: generalisierte Gingivitis; generalisierte Zahnfleischentzündung

sveza

DEFINICIJA: snop čvrstih nerastezljivih vezivnih vlakana koji povezuje najmanje dvije kosti te hrskavice i druge tkivne strukture učvršćujući njihovu vezu i osiguravajući stabilan položaj

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 70.

DOPUŠTENI NAZIV: ligament

ENGLESKI: ligament

NJEMAČKI: Band; Ligament

LATINSKI: ligamentum

TALIJSKI: legamento

sveza grkljanskoga predvorja

DEFINICIJA: sveza koja čini podlogu sluzničnomu naboru grkljanskoga predvorja

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

ENGLISKI: vestibular ligament

LATINSKI: ligamentum vestibulare

TALIJSKI: legamento vestibulare

svjetlosna polimerizacija

DEFINICIJA: polimerizacija materijala do koje dolazi zbog djelovanja svjetlosti

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 438.

DOPUŠTENI NAZIV: fotopolimerizacija

ENGLISKI: photopolymerisation

NJEMAČKI: Lichthärtung;

Lichtpolymerisation

svjetlosno polimeriziran

DEFINICIJA: koji se polimerizira pod utjecajem svjetlosne polimerizacije

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 166.

DOPUŠTENI NAZIV: svjetlosno stvrdnut; fotopolimeriziran

NEPREPORUČENI NAZIV: svjetlosno stvrdnjavajući; fotopolimerizirajući; svjetlosno polimerizirajući

ENGLISKI: light-cured; light-activated

NJEMAČKI: lichthärtend

svrdlo

DEFINICIJA: pomagalo za preparaciju zuba koje se stavlja u nasadnik ili kolječnik

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 389.

ENGLISKI: bur

NJEMAČKI: Bohrer

TALIJSKI: trapano odontoiatrico

šarlah

DEFINICIJA: akutna infekcija prouzročena streptokokima skupine A, koja se očituje općim simptomima i difuznim točkastim kožnim eritemom, a u usnoj šupljini obloženim bijelim jezikom koji se poslije ljušti i poprima karakterističan malinasti izgled

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 180.

ZASTARJELI NAZIV: škrlet

ENGLISKI: scarlet fever; scarlatina

NJEMAČKI: Scharlach; Scharlachfieber

TALIJSKI: scarlattina

šarnirska kretnja

DEFINICIJA: kretnja otvaranja ili zatvaranja oko šarnirske osi koja se izvodi dok je donja čeljust u centričnoj relaciji

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 38.

ENGLISKI: hinge movement

NJEMAČKI: Scharnierbewegung

šarnirska os

DEFINICIJA: zamišljena os koja prolazi kroz lijevi i desni kondil ili blizu njih te oko koje donja čeljust može rotirati bez translacijske kretnje

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 15.

DOPUŠTENI NAZIV: retrudirana os; terminalna šarnirska os

ENGLISKI: hinge axis

NJEMAČKI: Gelenkachse;
Scharnierachse
TALIJANSKI: asse cerniera

šav

DEFINICIJA: nepokretni spoj kosti s umetnutim tankim slojem vezivnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 389.

DOPUŠTENI NAZIV: sutura

ENGLISKI: suture

NJEMAČKI: Knochennaht; Suttura

TALIJANSKI: sutura

šećer

DEFINICIJA: ugljikohidrat koji je sastavni dio ljudske prehrane, čijim se metaboliziranjem u organizmu namiče energija za odvijanje staničnih procesa

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 961.

ENGLISKI: sugar

NJEMAČKI: Zucker

TALIJANSKI: zucchero

NAPOMENA: Naziv šećer najčešće se upotrebljava za označavanje niskomolekularnih ugljikohidrata poput saharoze, koji su slatkoga okusa. Katkad se upotrebljava u značenju šećerne bolesti.

šećerna bolest

DEFINICIJA: metabolička bolest obilježena kroničnom hiperglikemijom s poremećajem mijene ugljikohidrata, masti i bjelančevina zbog poremećaja u lučenju i djelovanju inzulina

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 371.

DOPUŠTENI NAZIV: dijabetes

ŽARGONIZAM: šećer

ENGLISKI: diabetes

NJEMAČKI: Diabetes; Zuckerkrankheit

TALIJANSKI: diabete

šećerna bolest 1. tipa

DEFINICIJA: potpun nedostatak inzulina zbog autoimunsnoga uništavanja β -stanica gušterače

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 564.

ENGLISKI: type 1 diabetes

NJEMAČKI: Zuckerkrankheit Typ 1

TALIJANSKI: diabete tipo 1

NAPOMENA: Najčešći znakovi i simptomi u usnoj šupljini u osoba sa šećernom bolešću 1. tipa su žarenje u ustima, produljeno cijeljenje rana i povećanu sklonost zarazi, povećanje podušnih žlijezda slinovnica i kserostomiju zbog uzimanja lijekova.

šećerna bolest 2. tipa

DEFINICIJA: periferna otpornost na inzulin s posljedičnim promijenjenim lučenjem inzulina iz gušterače

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 565.

ENGLISKI: type 2 diabetes

NJEMAČKI: Zuckerkrankheit Typ 2

TALIJANSKI: diabete tipo 2

NAPOMENA: Najčešći znakovi i simptomi u usnoj šupljini u osoba sa šećernom bolešću 2. tipa su žarenje u ustima, produljeno cijeljenje rana i povećanu sklonost zarazi, povećanje podušnih žlijezda slinovnica i kserostomiju zbog uzimanja lijekova.

šelak

DEFINICIJA: smola životinjskoga podrijetla koja služi za izradu baznih

ploča i sastavni je dio nekih zubnih voskova

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 146.

ENGLESKI: shellac

NJEMAČKI: Schellack

TALIJSKI: gommalacca

šesti ždrijelni luk

DEFINICIJA: posljednji ždrijelni luk u kraniokaudalnom nizu, slabo razvijen i nevidljiv na površini embrija, koji sudjeluje u oblikovanju grkljanskih hrskavica i osnova je za razvoj gotovo svih unutarnjih grkljanskih mišića

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 317.

ENGLESKI: sixth pharyngeal arch

NJEMAČKI: sechster Pharyngealbogen

TALIJSKI: sesto arco branchiale

NAPOMENA: Neovisno o tome ubraja li se rudimentarni i varijabilni peti ždrijelni luk u kraniokaudalni niz, posljednji se ždrijelni luk uvijek označuje rednim brojem šest.

šiljasti kondilom

DEFINICIJA: kondilom cvjetičasta izgleda koji je prouzročen humanim papiloma virusom

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 65.

DOPUŠTENI NAZIV: genitalna veruka

ENGLESKI: condyloma acuminatum

LATINSKI: condyloma acuminatum

TALIJSKI: condiloma acuminato

NAPOMENA: Bolest se prenosi

oralno, analno, genitalno ili autoinokulacijom s genitalija i anusa.

širenje

DEFINICIJA: povećanje obujma smanjenjem tlaka

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 358.

DOPUŠTENI NAZIV: ekspanzija

ENGLESKI: expansion

NJEMAČKI: Ausdehnung; Expansion

TALIJSKI: espansione

široki vratni mišić

DEFINICIJA: parni mišić koji se proteže od dubokoga sloja kože u području usnenoga spojišta do dubokoga sloja kože prednje strane prsnoga koša i ramena, služi za natezanje vratne kože i stvaranje uzdužnih nabora na koži

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 142.

DOPUŠTENI NAZIV: platizma; široki mišić vrata

ENGLESKI: platysma muscle; platysma

NJEMAČKI: Platysma

LATINSKI: platysma

TALIJSKI: muscolo platisma

KONTEKST: Široki vratni mišić počinje od dubokoga sloja kože u području usnoga spojišta, nešto iznad razine donjega ruba donje čeljusti.

šivanje

DEFINICIJA: postupak pričvršćivanja rubova reza, rane ili režnja šavovima radi zadržavanja određena položaja tkiva

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology.

Philadelphia: Saunders, 2006., 931.

ENGLESKI: suturing

NJEMAČKI: Nähen

škarasti zagriz

DEFINICIJA: transversalna malokuzija u kojoj se gornji i donji stražnji zubi ne dotiču griznim ploham, nego se mimoilaze

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. *Orthodontic diagnosis*. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 49.

DOPUŠTENI NAZIV: nonokluzija

ENGLESKI: non-occlusion; scissors bite

NJEMAČKI: Scherengebiss

TALIJANSKI: morso a forcibe

škljocaj

DEFINICIJA: zvuk kratka trajanja koji nastaje u čeljusnome zglobu

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. *Contemporary fixed prosthodontics*. St. Louis: Mosby, 2001., 1013.

ENGLESKI: click

NJEMAČKI: Klick

TALIJANSKI: click; scroscio; mascella scrosciante

školjkasti zubi

DEFINICIJA: zubi nalik tankoj ljušturi školjke koji se pojavljuju kod *dentinogenesis imperfecta*, Shieldsova III. tipa

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. *Orofacijalna genetika*. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 272.

ENGLESKI: shell teeth

NJEMAČKI: Muschelzähne

školjkin greben

DEFINICIJA: greben smješten pred suznom brazdom na mjestu na kojem od gornjočeljusnoga trupa odlazi čeon izdanak te koji je mjesto na kojemu se gornjoj čeljusti priključuje donja nosna školjka

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. *Anatomija čovjeka*. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 37.

ENGLESKI: conchal crest

NJEMAČKI: Crista conchalis

LATINSKI: crista conchalis

TALIJANSKI: cresta concale

školjkin greben nepčane kosti

DEFINICIJA: greben na unutarnjoj strani vertikalne ploče nepčane kosti na koji se veže donja nosna školjka

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. *Anatomija čovjeka*. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 39.

ENGLESKI: conchal crest of palatine bone

LATINSKI: crista conchalis, os palatinum

TALIJANSKI: cresta concale dell'osso palatino

škripanje zubima

DEFINICIJA: snažno stiskanje i pomicanje zuba tijekom izvanžvačnih donjočeljusnih kretnja, osobito za vrijeme spavanja, što dovodi do trošenja i jakoga opterećenja zuba te njegovih potpornih struktura

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Stomatološki leksikon*. Zagreb: Globus, 1990., 71.

DOPUŠTENI NAZIV: bruksizam

ENGLESKI: bruxism; tooth grinding

NJEMAČKI: Bruxismus; Knirschen; Zähneknirschen

TALIJANSKI: brussismo

škrób

DEFINICIJA: biljni polisaharid građen od molekula glukoze, koji se ponajviše nakuplja u sjemenkama i gomoljima

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J.

E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

ENGLISKI: starch; amyllum

NJEMAČKI: Speisestärke; Stärke

TALIJANSKI: amido

NAPOMENA: Škrob je najvažniji oblik biljnih zaliha ugljikohidrata.

škrobna kapsula

DEFINICIJA: omot za kruta ljekovita nehigroskopska sredstva izrađen od škroba

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 247.

ENGLISKI: starch capsule

NJEMAČKI: Stärkekapsel

LATINSKI: capsula amyloacea

TALIJANSKI: capsula di amido

šok

DEFINICIJA: zakazivanje krvožilnoga sustava da osigura primjeren dotok krvi organima i tkivima

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna

medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 126.

ENGLISKI: shock

NJEMAČKI: Schock

TALIJANSKI: shock

štitasta hrskavica

DEFINICIJA: neparna grkljanska hrskavica koja se nalazi u razini četvrtoga ili petoga vratnoga kralješka, na prednjoj strani vrata tvori grkljansku izbočinu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 577.

DOPUŠTENI NAZIV: štitna hrskavica

ENGLISKI: thyroid cartilage

NJEMAČKI: Schildknorpel

LATINSKI: cartilago thyroidea

TALIJANSKI: cartilagine tiroidea

štitasta zglobna površina

DEFINICIJA: zglobna površina koja se nalazi na prijelazu luka prstenaste hrskavice u ploču i služi za uzgobljenje s donjim rogom štitaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

ENGLISKI: thyroid articular surface

LATINSKI: facies articularis thyroidea

TALIJANSKI: faccetta articolare tiroidea

štitasto-glasnični mišić

DEFINICIJA: parni mišić smješten između ploče štitaste hrskavice i opne, služi za sužavanje vokalne pukotine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 280.

DOPUŠTENI NAZIV: tiroaritenoidni mišić

ENGLISKI: thyro-arytenoid muscle; musculus thyroarytenoideus

LATINSKI: musculus thyroarytenoideus

TALIJANSKI: muscolo tiroaritenoideo

štitasto-grkljanska sveza

DEFINICIJA: sveza koja povezuje držak hrskavice grkljanskoga poklopca sa štitastom hrskavicom

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

DOPUŠTENI NAZIV: štitasto-epiglotisna sveza

ENGLISKI: thyro-epiglottic ligament

LATINSKI: ligamentum

thyroepiglotticum

TALIJANSKI: legamento tiroepiglottico

štitasto-jezična opna

DEFINICIJA: elastična opna između gornjega ruba štitaste hrskavice i jezične kosti

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 110.

DOPUŠTENI NAZIV: štitasto-hioidna opna

ENGLNESKI: thyrohyoid membrane

LATINSKI: membrana thyrohyoidea

TALIJANSKI: membrana tiroioidea

štitasto-ždrijelni dio donjega ždrijelnog stezača

DEFINICIJA: dio donjega ždrijelnog stezača koji polazi sa štitaste hrskavice i hvata se za ždrijelnu prugu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 310.

ENGLNESKI: thyropharyngeal part of inferior constrictor; thyropharyngeus

LATINSKI: pars thyropharyngea musculi constrictoris

pharyngis inferioris; musculus thyropharyngeus

štitnik za zube

DEFINICIJA: naprava za sprečavanje ozljeda zuba i ostalih oralnih struktura

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 391.

DOPUŠTENI NAZIV: zubni štitnik; štitnik za usta; oralni štitnik; športski štitnik za usta

ENGLNESKI: athletic mouth guard; mouth guard

NJEMAČKI: Defensorschiene;

Sportlermundschutz;

Sportmundschutz; Zahnschutz

TALIJANSKI: paradenti

NAPOMENA: Štitnik za zube može štititi i od potresa mozga.

štitnjača

DEFINICIJA: žlijezda s unutarnjim izlučivanjem smještena uz dušnik u blizini grkljana

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 537.

DOPUŠTENI NAZIV: štitna žlijezda; štitasta žlijezda

ENGLNESKI: thyroid gland

NJEMAČKI: Schilddrüse

LATINSKI: glandula thyroidea

TALIJANSKI: ghiandola tiroidea

NAPOMENA: Štitna žlijezda luči hormone tiroksin i trijodtironin.

štrcaljka

DEFINICIJA: instrument koji služi za parenteralnu primjenu tekućina ili tekućih tvari, u stomatologiji najčešće lokalnih anestetika

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 391.

NEPREPORUČENI NAZIV: injekcija; šprica

ENGLNESKI: syringe

NJEMAČKI: Spritze

TALIJANSKI: siringa

NAPOMENA: Injekcija se ubrizgava s pomoću igle i štrcaljke.

šumeća tableta

DEFINICIJA: krut ljekoviti pripravak u obliku okrugle pločice koji uz topljivu djelotvornu tvar sadržava i natrijev hidrogenkarbonat

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 248.

DOPUŠTENI NAZIV: efervescentna tableta

ENGLNESKI: effervescent tablet

NJEMAČKI: Brausetablette

TALIJANSKI: pillola effervescente
KONTEKST: Šumeća tableta pije se otopljena u vodi.

šupljikavi splet nosne školjke

DEFINICIJA: gusta mreža vena koja je uložena pod sluznicu nosnih školjaka

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 106.

DOPUŠTENI NAZIV: kavernozi splet nosne školjke; kavernozi pleksus nosne školjke

ENGLISKI: cavernous plexus of conchae

LATINSKI: plexus cavernosus conchae; plexus cavernosi concharum (arhaizam)

TALIJANSKI: plesso cavernoso della conca nasale

švanom

DEFINICIJA: rijedak dobroćudni tumor podrijetlom iz Schwannovih stanica živčane ovojnice

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 372.

ENGLISKI: schwannoma

NJEMAČKI: Schwannom

TALIJANSKI: schwannoma

NAPOMENA: Švanom je u usnoj šupljini najčešće smješten na jeziku, na nepcu, dnu usne šupljine, obraznoj sluznici, gingivi i na usnama.

tableta

DEFINICIJA: krut ljekoviti pripravak u obliku pločice kružna ili ovalna oblika

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 248.

DOPUŠTENI NAZIV: pilula

ENGLISKI: pill; tab; tablet

NJEMAČKI: Tablette

TALIJANSKI: pillola

tableta za sisanje

DEFINICIJA: tableta koja se polagano otapa u ustima radi postizanja učinka u usnoj šupljini ili u grlu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 248.

DOPUŠTENI NAZIV: pastila

ENGLISKI: throat lozenge

NJEMAČKI: Lutschtablette

TALIJANSKI: losanga

tahiaritmija

DEFINICIJA: nenormalan srčani ritam s frekvencijom većom od 100 otkucaja u minuti

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 383.

ENGLISKI: tachyarrhythmia

NJEMAČKI: Tachyarrythmie

TALIJANSKI: tachiaritmia

tahiflaksija

DEFINICIJA: tolerancija na lijek nastala zbog iscrpljivanja fizioloških posrednika

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 27.

ENGLISKI: tachyphylaxis

NJEMAČKI: Tachyphylaxie

tahikardija

DEFINICIJA: ubrzan ritam srca

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 393.

ENGLISKI: tachycardia

NJEMAČKI: Tachykardie

TALIJANSKI: tachicardia

talasemija

DEFINICIJA: nasljedni poremećaj sinteze globinskih lanaca hemoglobina s izrazitim kliničkim polimorfizmom i karakterističnim izgledom eritrocita

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 106.

DOPUŠTENI NAZIV: Cooleyjeva anemija; eritroblastična anemija

NEPREPORUČENI NAZIV: mediteranska bolest

ENGLNESKI: thalassemia

NJEMAČKI: Thalassämie

TALIJANSKI: talassemia

NAPOMENA: Usna sluznica u ovome poremećaju ima karakteristično blijedožućkastu boju, ranjiva je, sklona infekcijama, ekfolijacijama i vrjedovima s povišenom sklonošću hemoragiji već pri laganoj iritaciji.

talidomid

DEFINICIJA: nebarbituratski hipnotik koji ima i imunosupresivno djelovanje

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 59.

ENGLNESKI: thalidomide

NJEMAČKI: Thalidomid

TALIJANSKI: talidomida

KONTEKST: Talidomid se primjenjuje u liječenju multififormnoga eritema i povratnoga aftoznog stomatitisa.

talište

DEFINICIJA: temperatura pri kojoj čvrsta tvar zagrijavanjem prelazi u tekući oblik

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 21.

DOPUŠTENI NAZIV: likvidus

ENGLNESKI: melting point

NJEMAČKI: Fusionspunkt;

Schmelzpunkt

TALIJANSKI: punto di fusione

taloženje

DEFINICIJA: fizički proces nakupljanja slobodnih mineralnih iona iz tekućine u interkristalnim prostorima u hidratacijsku ovojnica ili na površinu oštećenih kristala zubne cakline

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 171.

DOPUŠTENI NAZIV: precipitacija

ENGLNESKI: precipitation

NJEMAČKI: Ausscheidung;

Präzipitation

taljenje

DEFINICIJA: postupak dovođenja toplinske energije metalu da bi prešao iz krutoga u tekuće stanje

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 81.

ENGLNESKI: melting

NJEMAČKI: Schmelzen

TALIJANSKI: fusione

tamna komora

DEFINICIJA: prostorija za razvijanje rendgenskih i fotografskih filmova u kojoj je svjetlo prigušeno s pomoću filtera koji zaustavljaju zrake štetne za film

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 398.

ENGLNESKI: darkroom

NJEMAČKI: Dunkelkammer

TALIJANSKI: camera oscura

tamna zona karijesa cakline

DEFINICIJA: područje karijesa cakline neposredno ispod središta lezije u kojemu se zbog demineralizacije nalazi između 2 % i 4 % pora od

ukupnoga obujma

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 192.

ENGLISKI: dark zone of enamel caries

NJEMAČKI: dunkle Zone der Schmelzläsion

tamponada

DEFINICIJA: čvrsto privijanje gaze na mjesto istjecanja krvi radi zaustavljanja krvarenja

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 172.

ENGLISKI: tamponage

NJEMAČKI: Austupfen; Tamponade

TALIJANSKI: tamponamento

tamponada alveole

DEFINICIJA: čvrsto slaganje sterilne gaze u obliku serpentina u alveolu izvađena zuba radi zaustavljanja krvarenja

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 172.

ENGLISKI: alveolar tamponage

TALIJANSKI: tamponamento alveolare

tanka mišićna nit

DEFINICIJA: mišićna nit građena od nitastoga aktina i tropomiozina, dio je pravilno strukturiranih snopova tankih i debelih mišićnih niti koji omogućuju mišićnu kontrakciju

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 198.

DOPUŠTENI NAZIV: tanki miofilament; tanki filament

ENGLISKI: thin myofilament

NJEMAČKI: dünnes Myofilament

TALIJANSKI: miofilamento sottile

NAPOMENA: Mišićna nit u poprečno-prugastome mišićju građena je i od troponina. Kao istoznačnica za ovaj naziv upotrebljava se i naziv aktinska nit jer je nitasti aktin najzastupljeniji bjelančevinski sastojak tankih mišićnih niti i jer se mišićna kontrakcija ostvaruje u neposrednu međudjelovanje aktina s miozinom debelih mišićnih niti.

taurodontizam

DEFINICIJA: apikookluzijsko produljenje pulpne komorice praćeno proporcionalnim skraćivanjem zubnoga korijena i velike pulpne zubne komore

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 231.

ENGLISKI: taurodontism

NJEMAČKI: Taurodontismus

TALIJANSKI: taurodontismo

tečenje zubnoga amalgama

DEFINICIJA: promjena dimenzija amalgama u duljinu pod određenim tlakom u određenome vremenu, izražena u postocima

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 182.

DOPUŠTENI NAZIV: puzanje dentalnoga amalgama

ENGLISKI: creep

tehnika dip

DEFINICIJA: tehnika punjenja vršnoga dijela korijenskoga kanala, pri čemu se vršak gutaperke razmekšava kloroformom

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 614.

DOPUŠTENI NAZIV: dip-tehnika

ENGLESKI: dip technique

NJEMAČKI: Dip-Technik

tehnika očuvanja bradavice

DEFINICIJA: tehnika kojom se čuva međuzubno meko tkivo radi maksimalnoga prekrivanja korijena mekim tkivom nakon kirurškoga zahvata na aproksimalnim koštanim defektima

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 530.

ENGLESKI: papilla preservation technique

NJEMAČKI:

Papillenpräservationstechnik

tehnika slojevanja

DEFINICIJA: tehnika koja se upotrebljava za izradbu protetičkih nadomjestaka, čija je značajka smanjenje dentinske osnove budućega protetičkog nadomjestka te nanošenje i pečenje dodatnih slojeva keramičkoga materijala radi postizanja zadovoljavajućega estetskog učinka

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 208.

ENGLESKI: layering technique

NAPOMENA: Tehnika slojevanja najčešće se upotrebljava za izradbu protetičkih nadomjestaka u prednjemu području čeljusti.

tekući kompozit

DEFINICIJA: smolasti materijal niske viskoznosti s manjim udjelom anorganskoga punila, prosječne veličine čestica od 0,04 do 1 µm i niskoga modula elastičnosti

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb:

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 195.

ENGLESKI: flowable composite

NJEMAČKI: flüssiges Komposit

TALIJANSKI: composito liquido

teleskopska krunica

DEFINICIJA: dvostruka krunica koja se sastoji od vanjskoga i unutarjnega dijela, od kojih se jedan cementira na bataljak, dok je drugi sastavni dio proteze

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 217.

ENGLESKI: telescope crown

NJEMAČKI: Teleskopkrone

TALIJANSKI: corona telescopica

temelj donjočeljusnoga trupa

DEFINICIJA: donji dio donjočeljusnoga trupa

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 43.

ENGLESKI: base of mandible

LATINSKI: basis mandibulae

TALIJANSKI: base della mandibola; margine inferiori

temelj ljevkaste hrskavice

DEFINICIJA: donji prošireni dio ljevkaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

DOPUŠTENI NAZIV: temelj vokalne hrskavice

ENGLESKI: base of arytenoid cartilage

LATINSKI: basis cartilaginis arytenoideae

TALIJANSKI: base della cartilagine aritenoidi

tenzometrijski postupak

DEFINICIJA: izravni postupak za mjerenje naprezanja nakon opterećenja

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 17.

ENGLESKI: strain gauge method

NJEMAČKI: tensometrisches Verfahren

teorija funkcionalnoga matriksa

DEFINICIJA: teorija rasta prema kojoj je rast kraniofacijalnoga kostura određen pripadajućim mekim tkivom

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 53.

ENGLESKI: functional matrix theory of growth

NJEMAČKI: Theorie der funktionellen Matrix

teorija modulacije bola

DEFINICIJA: teorija po kojoj impulsi potječu od štetnih podražaja iz nociceptora te idu preko aferentnih neurona i mogu alterirati prije nego što stignu do moždane kore na prepoznavanje

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 55.

ENGLESKI: gate control theory

NJEMAČKI: Theorie über Schmerzmodulation

TALIJANSKI: teoria del cancello; teoria del Gate control

teorija razvojnih polja

DEFINICIJA: teorija koja objašnjava razlike u promjenjivosti zubnih veličina i oblika

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 186.

DOPUŠTENI NAZIV: Butlerova teorija razvojnih polja

ENGLESKI: Butler's field theory

NJEMAČKI: Feldtheorie der Zahnkeimdifferenzierung

TALIJANSKI: teoria di Butler su differenze tra i denti

terapijska doza

DEFINICIJA: količina lijeka koja održava koncentraciju lijeka u krvi potrebnu za učinak lijeka

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 23.

ENGLESKI: therapeutic dose

NJEMAČKI: therapeutische Dosis

LATINSKI: dosis therapeutica

terapijska okluzija

DEFINICIJA: međučeljusni odnos uspostavljen specifičnim djelovanjem radi liječenja disfunkcije ili bolesti

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 846.

ENGLESKI: therapeutic occlusion

NJEMAČKI: therapeutische Okklusion

terapijski plan

DEFINICIJA: redoslijed postupaka koji se izvode nakon postavljanja dijagnoze

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 1080.

DOPUŠTENI NAZIV: plan terapije

ENGLESKI: treatment plan

NJEMAČKI: Therapieplan

TALIJANSKI: piano di trattamento

teratom

DEFINICIJA: tumor građen od raznovrsnih tkiva triju zametnih listića, pri čemu su tkiva i strukture više ili manje zreli

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 882.

ENGLESKI: teratoma

NJEMAČKI: Teratom

TALIJANSKI: teratoma

KONTEKST: Teratomi koji nastaju na bazi lubanje često se šire u lubanjsku i usnu šupljinu.

tercijarna zbijenost

DEFINICIJA: zbijenost koja se pojavljuje između osamnaeste i dvadesete godine, najčešće u donjim prednjim zubima

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 37.

DOPUŠTENI NAZIV: terciarna kompresija; postadolescentna kompresija

ENGLESKI: tertiary crowding

NJEMAČKI: tertiärer Engstand

tercijarni dentin

DEFINICIJA: dentin koji se odlaže zbog reakcije zubne pulpe na različite podražaje ili ozljede

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 29.

DOPUŠTENI NAZIV: reparativni dentin

ENGLESKI: tertiary dentine

NJEMAČKI: Reaktionsdentin; Reizdentin; Tertiärdentin

TALIJANSKI: dentina reattiva

termička provodnost

DEFINICIJA: brzina promjene temperature kad toplina prolazi kroz materijal

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 11.

DOPUŠTENI NAZIV: termička difuzivnost

ENGLESKI: thermal diffusivity

NJEMAČKI: thermische Diffusität

TALIJANSKI: diffusività termica

termičko ispitivanje zubne pulpe

DEFINICIJA: dijagnostičiranje patoloških promjena zubne pulpe primjenom toplih ili hladnih podražaja

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 12.

DOPUŠTENI NAZIV: termičko testiranje zubne pulpe

ENGLESKI: thermal pulp test

NJEMAČKI: thermischer Pulpatest

termometrijski test

DEFINICIJA: test koji se provodi termometrima sa sondom u svrhu dijagnostike upalnih promjena usne sluznice

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 52.

ENGLESKI: thermometric test

NJEMAČKI: thermometrische Prüfung

TALIJANSKI: prova termometrica

KONTEKST: Termometrijski se test provodi tako da se sonda prisloni na određeno mjesto na usnoj sluznici, a aparat digitalno očitava temperaturu.

termoplastičan

DEFINICIJA: koji se smekša dovođenjem topline, postane niskoviskozan i nakon hlađenja stvrdne

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u

Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 152.

ENGLISKI: thermoplastic
NJEMAČKI: thermoplastisch
TALIJSKI: termoplastico

termoplastični materijal

DEFINICIJA: reverzibilni kompozitni materijal koji se upotrebljava za izradbu funkcijskih rubova osobnih žlica i oslonaca

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 396.

DOPUŠTENI NAZIV: termoplastična masa

ENGLISKI: thermoplastic material
NJEMAČKI: thermoplastische Masse
TALIJSKI: materiale termoplastico

NAPOMENA: Termoplastični se materijal u prošlosti upotrebljavao za otiskivanje brušenih zuba i za situacijske otiske nebrušenih zuba i bezubih čeljusti.

termoreceptor

DEFINICIJA: osjetni receptor koji zamjećuje temperaturu ili promjene temperature tijela

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 572.

DOPUŠTENI NAZIV: toplinski receptor; termički receptor

NEPREPORUČENI NAZIV: termalni receptor

ENGLISKI: thermoreceptor
NJEMAČKI: Thermorezeptor
TALIJSKI: termorecettore

termoterapija

DEFINICIJA: terapija u kojoj se primjenjuje toplina kao glavni mehanizam i temelji se na pretpostavci da toplina potiče cirkulaciju u području primjene

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji

i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 390.

ENGLISKI: thermotherapy
NJEMAČKI: Thermotherapie;
 Wärmebehandlung

TALIJSKI: termoterapia
NAPOMENA: Termoterapija se može primijenjivati u liječenju boli orofacijalnih mišića.

ternarna slitina

DEFINICIJA: slitina čiju kristalnu rešetku čine atomi triju osnovnih sastavnica slitine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 373.

ENGLISKI: ternary alloy
NJEMAČKI: Dreistofflegierung; ternäre Legierung

TALIJSKI: lega ternaria

test akantolize

DEFINICIJA: provokacijski test u dijagnostici nekih mukokutanih buloznih bolesti koji se provodi trljanjem kože ili sluznice svitkom vatiće u jednoj minuti

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 52.

DOPUŠTENI NAZIV: Nikolskyjev test
NEPREPORUČENI NAZIV: Nikolsky test

ENGLISKI: Nikolsky test

NJEMAČKI: Nikolsky-Test

TALIJSKI: test di Nikolsky

test bubrežne funkcije

DEFINICIJA: test kojim se određuje mokraćna kiselina, kreatinin, kreatin i mokraćevina

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 57.

ENGLISKI: renal function tests

NJEMAČKI: Nierenfunktionstest

TALIJSKI: prova della funzione renale

test jetrene funkcije

DEFINICIJA: test kojim se određuju jetreni enzimi, transaminaze, dijastaze i ukupni bilirubin kad postoji sumnja na oštećenje jetrene funkcije

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 56.

ENGLESKI: liver function tests

NJEMAČKI: Leberfunktionstest

TALIJANSKI: prova delle funzioni del fegato

test vitropresije

DEFINICIJA: test koji se provodi u postavljanju diferencijalne dijagnoze pigmentiranih eflorescencija usne sluznice i vaskularnih lezija pritiskom predmetnoga stakalca na patološku tvorbu

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 50.

DOPUŠTENI NAZIV: vitropresija

ENGLESKI: vitropression

NJEMAČKI: Glasspateldruckmethode; Glasspateldruck

TALIJANSKI: vitropressione

testiranje pH-vrijednosti sline

DEFINICIJA: testiranje koje se provodi s pomoću indikatorskoga papira u pacijenata sklonim određenim upalama i poremećajima okusne osjetljivosti

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 52.

DOPUŠTENI NAZIV: određivanje pH-vrijednosti sline

ENGLESKI: measurement of salivary pH; salivary pH-testing

NJEMAČKI: Speichel-pH-Wert-

Bestimmung

TALIJANSKI: misurazione pH salivare; test pH salivare

tetanus

DEFINICIJA: infekcija koju prouzročuje vegetativni oblik štapičaste bakterije *Clostridium tetani*

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 398.

ENGLESKI: tetanus

NJEMAČKI: Tetanus; Wundstarrkrampf

TALIJANSKI: tetano

NAPOMENA: Simptomi su tetanusa ukočenost čeljusti, vrata, trupa i udova, pri čemu grčevi mišića lica i jezika otežavaju i onemogućuju prehranu i govor.

tetiva

DEFINICIJA: čvrsta vezivna vrpca kojom se koštani mišići pričvršćuju uz hvatište

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 122.

ENGLESKI: tendon

NJEMAČKI: Sehne

LATINSKI: tendo

TALIJANSKI: tendone

tetivna ploča

DEFINICIJA: široki pločasti vezivni završetak kojim se koštani mišići pričvršćuju uz svoje hvatište

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 122.

DOPUŠTENI NAZIV: aponeuroza

ENGLESKI: aponeurosis

NJEMAČKI: Aponeurose

LATINSKI: aponeurosis

TALIJANSKI: aponeurosi

tetivna ploča mekoga nepca

DEFINICIJA: vezivna ploča koja se nastavlja na tvrdo nepce i s mišićima tvori osnovu mekoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 92.

DOPUŠTENI NAZIV: nepčana aponeuroza; palatinalna aponeuroza

ENGLESKI: palatine aponeurosis

NJEMAČKI: Gaumenaponeurose

LATINSKI: aponeurosis palatina

tetraciklin

DEFINICIJA: antibiotik širokoga spektra i bakteriostatskoga djelovanja koji se dobiva od *Streptomyces alboniger*

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 398.

ENGLESKI: tetracycline

NJEMAČKI: Tetrazyklin

TALIJANSKI: tetraciclina

NAPOMENA: Tetraciklin može prouzročiti poremećaj razvoja zuba te trajnu žutu obojenost zubnih kruna.

tetraciklinska obojanost

DEFINICIJA: žutozlatna obojanost zubne cakline djeteta koje nastaje zbog uporabe tetraciklinskih antibiotičkih pripravaka u prvih 28 tjedana trudnoće

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 91.

DOPUŠTENI NAZIV: tetraciklinska diskoloracija

ENGLESKI: tetracyclin discoloration

NJEMAČKI: Tetracyclin-Verfärbung

tetrakain

DEFINICIJA: jak lokalni anestetik esterskoga tipa koji se upotrebljava

za površinsku anesteziju

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 128.

ENGLESKI: tetracaine

NJEMAČKI: Tetracain

TALIJANSKI: tetracaina

Thielemannovo pravilo dijagonale

DEFINICIJA: pravilo koje opisuju parodontozne promjene na zubima koji leže dijagonalno suprotno od bezuba predjela pri artikulacijskim kretnjama

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 115.

ENGLESKI: Thielemann's diagonal law

TALIJANSKI: legge della diagonale di Thielemann

tiamin

DEFINICIJA: vitamin B potreban za normalno metaboličko iskorištavanje ugljikohidrata

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 875.

DOPUŠTENI NAZIV: vitamin B1; aneurin; protuberiberi čimbenik

NEPREPORUČENI NAZIV: antiberiberi čimbenik

ENGLESKI: thiamine; thiamin; vitamin B1; antiberiberi factor; aneurin

NJEMAČKI: Thiamin; Vitamin B1

TALIJANSKI: tiamina

NAPOMENA: Nedovoljan unos tiamina hranom prouzročuje bolest beriberi obilježenu poremećajima funkcije živčanoga, srčano-žilnoga i probavnoga sustava.

tijelo jezika

DEFINICIJA: srednji dio jezika

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled

građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 87.

ENGLESKI: body of tongue

NJEMAČKI: Zungenkörper

LATINSKI: corpus linguae

TALIJANSKI: corpo della lingua; corpo linguale

tijelo mosta

DEFINICIJA: dio mosne konstrukcije kojim se nadoknađuju zubi koji nedostaju i koji je sastavljen od međučlanova

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo.

Zagreb: Stomatološki fakultet

Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 251.

ENGLESKI: bridge body; pontic

NJEMAČKI: Brückenkörper

TALIJANSKI: travata

tijelo usatka

DEFINICIJA: dio endoosealnoga, epoosalnoga ili transoosealnoga usatka koji nosi suprastrukturu

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 352.

DOPUŠTENI NAZIV: implantološka substruktura; tijelo implantata

ENGLESKI: implant body

NJEMAČKI: Implantatkörper

tipična rotacija

DEFINICIJA: okret zuba oko uzdužne osovine mezoaproskimalnom plohom u labijalnome smjeru

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

DOPUŠTENI NAZIVI: mezijalna rotacija; meziorotacija

ENGLESKI: typical rotation

NJEMAČKI: typische Zahndrehung

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova"

koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

tireoglobulin

DEFINICIJA: glikoprotein koji se nalazi u folikulima štitne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 198.

ENGLESKI: thyroglobulin

NJEMAČKI: Thyroglobulin

TALIJANSKI: tireoglobulina

NAPOMENA: Sudjeluje u sintezi trijodtironina i tiroksina.

tireotropin

DEFINICIJA: hormon koji luči prednji režanj hipofize za reguliranje funkcije štitne žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 838.

KRATICA - ENGLESKI: TSH

ENGLESKI: thyroid-stimulating hormone

NJEMAČKI: Thyreotropin; Thyreoidea-stimulierendes Hormon

TALIJANSKI: tireotropina

tirohoidni mišić

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od donjega ruba trupa i donje plohe velikoga roga jezične kosti do kosoga grebena štitaste hrskavice, služi za spuštanje jezične kosti kad mu je uporište na štitastoj hrskavici te podizanje grkljana pri govoru i gutanju kad je jezična kost učvršćena

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 148.

ENGLESKI: thyrohyoid

NJEMAČKI:

Schildknorpelzungenbeinmuskel

LATINSKI: musculus thyrohyoideus

TALIJANSKI: muscolo tiroideo

tiroidna kriza

DEFINICIJA: stanje obilježeno tahikardijom, povišenom tjelesnom temperaturom, nervozom i katkad delirijem

VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 67.

ENGLJSKI: thyroid crisis

NJEMAČKI: Schilddrüsenkrise

tkivni retraktor

DEFINICIJA: metalni instrument kojim se pridržava i povlači meko tkivo te se na taj način omogućuje vidljivo operativno polje

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St. Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 74.

DOPUŠTENI NAZIV: retraktor

ŽARGONIZAM: kuka

ENGLJSKI: retractor

NJEMAČKI: Haken; Wundhaken;

Retraktor

tkivo

DEFINICIJA: skup stanica koje se dopunjuju svojim funkcijama

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 894.

ENGLJSKI: tissue

NJEMAČKI: Gewebe

točka articulare

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: točka na sjecištu stražnjega ruba zglobnoga nastavka donje čeljusti i baze lubanje

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: artikulare

ENGLJSKI: articulare

NJEMAČKI: Articulare

LATINSKI: articulare

točka basion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki

DEFINICIJA: najniža točka prednjega ruba velikoga otvora lubanje

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: basion

ENGLJSKI: basion

NJEMAČKI: Basion

LATINSKI: basion

TALIJANSKI: basion

točka gnathion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki

DEFINICIJA: točka među izbočenijom i najnižom točkom brade

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: gnation

ENGLJSKI: gnathion

NJEMAČKI: Gnation

LATINSKI: gnation

TALIJANSKI: gnation

točka gonion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki

DEFINICIJA: točka na mjestu prijelaza tijela donje čeljusti u uzlazni krak donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: gonion

ENGLISKI: gonion
NJEMAČKI: Gonion
LATINSKI: gonion

točka infradentale

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: točka smještena na izbočenijem i najvišem dijelu zubnoga ležišta donje čeljusti, između središnjih sjekutića
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. *Orthodontic diagnosis*. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 180.
ENGLISKI: infradentale
NJEMAČKI: Infradentale
TALIJANSKI: punto infradentale

točka menton

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki
DEFINICIJA: najniža točka simfize donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. *Contemporary orthodontics*. St. Louis: Mosby, 2006., 205.
DOPUŠTENI NAZIV: menton
ENGLISKI: menton
NJEMAČKI: Menton
LATINSKI: menton
TALIJANSKI: menton

točka nasion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki
DEFINICIJA: izbočenija točka nazofrontalnoga šava
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. *Contemporary orthodontics*. St. Louis: Mosby, 2006., 205.
ENGLISKI: nasion
NJEMAČKI: Nasion
LATINSKI: nasion

točka okidač

DEFINICIJA: lokalizirano područje tvrdih preosjetljivih snopova mišićnoga tkiva čije doticanje

izaziva izrazit bol
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. *Temporomandibularni poremećaji i okluzija*. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 199.

DOPUŠTENI NAZIV: točka triger
NEPREPORUČENI NAZIV: triger točka
ENGLISKI: trigger point
NJEMAČKI: Triggerpunkt
TALIJANSKI: punto trigger

točka opisthion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki
DEFINICIJA: rendgenokefalometrijska točka koja je najposteriorija točka velikoga otvora lubanje u mediosagitalnoj ravnini
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Ortodoncija za praktičara*. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 19.
DOPUŠTENI NAZIV: *opisthion*
ENGLISKI: opisthion
NJEMAČKI: Opisthion
LATINSKI: opisthion
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

točka opisthocranion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki
DEFINICIJA: izbočenija točka zatiljne kosti u mediosagitalnoj ravnini
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Ortodoncija za praktičara*. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 19.
ENGLISKI: opisthocranion
NJEMAČKI: Opisthocranion
LATINSKI: opisthocranion
NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

točka orbitale

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: najniža točka infraorbitalnoga ruba

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. *Contemporary orthodontics*. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: orbitale

ENGLESKI: orbitale

NJEMAČKI: Orbitale

LATINSKI: orbitale

TALIJSKI: il punto orbitale; orbitale

točka pogonion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki

DEFINICIJA: izbočenija točka koštanoga obrisa brade

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. *Contemporary orthodontics*. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: pogonion

ENGLESKI: pogonion

NJEMAČKI: Pogonion

LATINSKI: pogonion

TALIJSKI: pogonion

točka porion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki

DEFINICIJA: rendgensko-kefalometrijska točka smještena na najvišem dijelu vanjskoga slušnog hodnika

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Ortodoncija za praktičara*. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 21.

DOPUŠTENI NAZIV: porion

ENGLESKI: porion

NJEMAČKI: Porion

LATINSKI: porion

TALIJSKI: porion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi

prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

točka prosthion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki

DEFINICIJA: ortodontska točka koja označuje izbočeniju točku alveolnoga ruba premaksile, najčešće smještenu između središnjih sjekutića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Ortodoncija za praktičara*. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 22.

DOPUŠTENI NAZIV: prosthion

ENGLESKI: prosthion

NJEMAČKI: Prosthion

LATINSKI: prosthion

TALIJSKI: prosthion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

točka sella

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: rendgensko-kefalometrijska točka koja leži u središtu ležišta hipofize

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Ortodoncija za praktičara*. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

DOPUŠTENI NAZIV: sella

ENGLESKI: sella

NJEMAČKI: Sella

TALIJSKI: sella

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

točka spinale

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: točka koja označuje vrh

prednjega nosnog trna

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: spinale

ENGLESKI: spinale

NJEMAČKI: Spinale

LATINSKI: spinale

TALIJANSKI: punto spinale

točka subnasale

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: točka koja se nalazi na vrhu filtruma

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 25.

DOPUŠTENI NAZIV: subnasale

ENGLESKI: subnasale

NJEMAČKI: Subnasale

LATINSKI: subnasale

TALIJANSKI: punto subnasale;
subnasale

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

točka subspinale

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski

DEFINICIJA: najdublja točka konkaviteta prednjega obrisa zubnoga ležišta gornje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: subspinale; točka A

ENGLESKI: point A; subspinale

NJEMAČKI: Subspinale

LATINSKI: subspinale

TALIJANSKI: punto sottospinale

točka supramentale

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - latinski
DEFINICIJA: najdublja točka udubine zubnoga ležišta donje čeljusti u središnjoj crti

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 205.

DOPUŠTENI NAZIV: supramentale; točka B

ENGLESKI: point B; supramentale

NJEMAČKI: Supramentale

LATINSKI: supramentale

TALIJANSKI: punto sopramentale

točka tragion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki
DEFINICIJA: najviša točka tragusa uške
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 25.

DOPUŠTENI NAZIV: tragion

ENGLESKI: tragion

NJEMAČKI: Tragion

LATINSKI: tragion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

točka trichion

STRANA JEZIČNA ODREDNICA - grčki
DEFINICIJA: točka na granici vlasišta u središnjoj crti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: trichion

ENGLESKI: trichion

NJEMAČKI: Trichion

LATINSKI: trichion

TALIJANSKI: trichion

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova"

koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

toksična doza

DEFINICIJA: količina lijeka koja premašuje maksimalnu dopuštenu koncentraciju lijeka u krvi i dovodi do toksičnoga djelovanja lijeka
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 23.

PREDLOŽENI NAZIV: otrovna doza

ENGLESKI: toxic dose

NJEMAČKI: toxische Dosis

LATINSKI: dosis toxica

toksična epidermna nekroliza

DEFINICIJA: kožna bolest visoke smrtnosti obilježena opsežnim erupcijama i ljuštenjem nekrotičnoga epidermisa
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 248.

DOPUŠTENI NAZIV: Lyellova bolest

ENGLESKI: toxic epidermal necrolysis

NJEMAČKI: toxische epidermische Nekrolyse

TALIJANSKI: necrolisi tossica epidermica

NAPOMENA: Toksičnu epidermnu nekrolizu obilježuje teška upala u usnoj šupljini, pojava vezikula i bolnih erozija u prvome redu na usnama, obraznoj sluznici, jeziku i mekome nepcu.

toksična reakcija na lokalni anestetik

DEFINICIJA: reakcija koja nastaje kada koncentracija anestetika u tkivu premaši njegov terapijski opseg pri nenamjernoj ili neprimijećenoj intravaskularnoj primjeni anestetika
VRELO DEFINICIJE: Čabov, T.

Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 51.

ENGLESKI: toxic reaction to local anesthetic

NJEMAČKI: toxische Reaktion auf Lokalanesthetikum

TALIJANSKI: reazioni tossica all'anestetico locale

NAPOMENA: Toksične reakcije čini više od 90 % reakcija na lokalne anestetike.

toksikologija

DEFINICIJA: grana farmakologije koja proučuje štetna djelovanja lijekova i trovanja koja oni mogu izazvati
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe.

Zagreb: Moderna vremena, 2000., 1.

ENGLESKI: toxicology

NJEMAČKI: Toxikologie

toksoplazmoza

DEFINICIJA: zarazna bolest čiji je uzročnik *Toxoplasma gondii*, a očituje se umorom i mišićnim bolom te povećanjem limfnih čvorova kojima mogu prethoditi aftozni stomatitis i tonzilitis

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 402.

ENGLESKI: toxoplasmosis

NJEMAČKI: Toxoplasmosose

TALIJANSKI: tossoplasmosi

toluidinski test

DEFINICIJA: test koji se primjenjuje u diferencijalnoj dijagnostici oralnih lezija i vredova različite etiologije prema zloćudnim promjenama u ustima, a temelji se na primjeni toluidinske boje koja ima jak afinitet prema stanicama u diobi

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 52.

DOPUŠTENI NAZIV: toluidinsko bojenje

ENGLISKI: toluidine testing; toluidine blue staining

NJEMAČKI: Toluidinprobe

TALIJANSKI: colorazione con toluidina

Tomesov nastavak

DEFINICIJA: čunjasti produžetak ameloblasta koji osigurava njegovu vezu s caklinom

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 29.

ENGLISKI: Tomes' process

NJEMAČKI: Tomesscher Fortsatz

TALIJANSKI: fibre di Tomes

Tomesov zrnati sloj

DEFINICIJA: potpovršinski dio korijenskoga dentina koji ima zrnat izgled

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 401.

ENGLISKI: granular layer of Tomes; Tomes granular layer

NJEMAČKI: Tomessche Körnerschicht

TALIJANSKI: strato granulare ti Tomes

tomografija

DEFINICIJA: radiološka tehnika kojom se povećava vidljivost objekta koji leži u ciljanome sloju snimanja

VRELO DEFINICIJE: White, S. C.; Pharoah, M. J. Oral radiology: principles and interpretation. St. Louis: Mosby, 2009., 245.

DOPUŠTENI NAZIV: slojevno snimanje

ENGLISKI: tomography

NJEMAČKI:

Röntgenschichtaufnahmeverfahren; Tomographie

TALIJANSKI: tomografia

ton boje

DEFINICIJA: specifično svojstvo boje određeno valnom duljinom svjetla koje se reflektira i/ili emitira

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land,

F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 710.

ENGLISKI: hue

NJEMAČKI: Farbton

TALIJANSKI: tono del colore; tonalità

KONTEKST: Ton boje bitan je u određivanju boje protetskoga nadomjestka.

NAPOMENA: Ton boje bitan je u određivanju boje protetskoga nadomjestka.

tonus

DEFINICIJA: stanje napetosti mišića i ostalih organa ljudskoga tijela

VRELO DEFINICIJE: Klaić, B. Rječnik stranih riječi. Zagreb: Školska knjiga, 2007., 1359.

DOPUŠTENI NAZIV: napetost

ENGLISKI: tonus

NJEMAČKI: Tonus

tonzilektomija

DEFINICIJA: kirurško izrezivanje nepčanih krajnika koje se provodi radi sprečavanja povratnoga tonzilitisa

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1722.

ENGLISKI: tonsillectomy

tonzilitis

DEFINICIJA: upala nepčanih krajnika kojoj je najčešći uzročnik *Streptococcus*, a može biti obilježena glavoboljom, malaksalošću, povišenom tjelesnom temperaturom, otežanim gutanjem, uhoboljom te povećanim vratnim limfnim čvorovima

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1723.

ENGLISKI: tonsillitis

tonzilolit

DEFINICIJA: kalcifikacija unutar krajnika

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 1720.

ENGLESKI: tonsillolith

NJEMAČKI: Mandelstein; Tonsillenstein

toplinska vodljivost

DEFINICIJA: količina topline koja prolazi materijalom, a rezultat je međudjelovanja vibracija strukturne rešetke i gibanja elektrona te njihova međudjelovanja s atomima

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 10.

DOPUŠTENI NAZIV: termička vodljivost

ENGLESKI: thermal conductivity

NJEMAČKI: Wärmeleitfähigkeit; Wärmeleitzahl

toplinsko širenje

DEFINICIJA: širenje materijala zagrijavanjem

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: toplinska ekspanzija; termička ekspanzija

ENGLESKI: thermal expansion

NJEMAČKI: thermische Dehnung; thermische Expansion; Wärmeausdehnung

TALIJANSKI: espansione termale

topljivost

DEFINICIJA: svojstvo rastvorljivosti materijala u određenoj tekućini

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 46.

ENGLESKI: solubility

NJEMAČKI: Löslichkeit; Solubilität

TALIJANSKI: solubilità

NAPOMENA: Topljivost je i svojstvo tvari da se u tekućini rastvori.

topografska dijagnoza

DEFINICIJA: dijagnoza koja se postavlja prema području usne sluznice na kojemu se nalazi patološka promjena

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 59.

ENGLESKI: topographic diagnosis

NJEMAČKI: topographische Diagnose

TALIJANSKI: diagnosi topografica

topografska razredba djelomične proteze

DEFINICIJA: razredba koja djelomične proteze razvrstava po kriteriju razmještaja preostalih zuba i njihovih odnosa prema bezubim prostorima

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 10.

DOPUŠTENI NAZIV: topografska klasifikacija djelomične proteze

ENGLESKI: topographical classification of removable partial dentures

NJEMAČKI: topographische Klassifikation der Teilprothese

TALIJANSKI: classificazione topografica della protesi parziale

torzija

DEFINICIJA: rotacijska sila koja djeluje na bazu proteze, zub ili zubni nadomjestak

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 402.

ENGLESKI: torsion

NJEMAČKI: Torsion; Verdrehung

TALIJANSKI: torsione

torzijski prijelom

DEFINICIJA: spiralni prijelom obično izazvan torzijskom ozljedom
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1725.
DOPUŠTENI NAZIV: torzijska fraktura
ENGLESKI: torsion fracture

traheotomija

DEFINICIJA: kirurški postupak kojim se otvara dušnik da bi se uspostavilo disanje
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 402.
ENGLESKI: tracheotomy
NJEMAČKI: Tracheotomie
TALIJANSKI: tracheotomia

trajektorij

DEFINICIJA: jača koštana tvorba na gornjoj ili donjoj čeljusti preko koje se žvačna sila ravnomjerno prenosi i raspoređuje na kosti lubanje
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 402.
ENGLESKI: trajectory
NJEMAČKI: Trajektorium
TALIJANSKI: traietoria

trajna krunica

DEFINICIJA: krunica koja služi kao sredstvo za trajnu opskrbu brušenoga zuba
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 189.
DOPUŠTENI NAZIV: definitivna krunica
ENGLESKI: definitive crown
NJEMAČKI: definitive Krone
TALIJANSKI: corona definitiva

trajno cementiranje

DEFINICIJA: cementiranje trajnim cementom
VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 144.
ENGLESKI: definitive cementation; definitive luting
NJEMAČKI: definitives Zementieren; definitive Zementierung
TALIJANSKI: cementazione permanente

trajnost zubnoga materijala

DEFINICIJA: razdoblje u kojemu ne dolazi do promjena u kakvoći zubnoga materijala
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 13.
DOPUŠTENI NAZIV: trajnost dentalnoga materijala
ENGLESKI: dental material durability
NJEMAČKI: Zahnmaterialhaltbarkeit
TALIJANSKI: durata materiale dentale

transdermni naljepak

DEFINICIJA: farmaceutski oblik kojemu je ljekovita tvar učvršćena na pamučni ili sintetički materijal koji omogućuje dobar i dugotrajan dodir s kožom radi upijanja kroz kožu i postizanja sistemnoga djelovanja
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 10.
DOPUŠTENI NAZIV: transdermalni naljepak; transdermalni flaster; transdermalni terapijski sustav
KRATICA - ENGLESKI: TTS
ENGLESKI: transdermal patch; transdermal therapeutic plaster;

transdermal therapeutic system

NJEMAČKI: transdermales Pflaster

TALIJSKI: cerotto transdermico

transfaringealna projekcija

DEFINICIJA: projekcija pri kojoj se x-zrake usmjeravaju ispod sredine lica u superiornome smjeru ispod kuta donje čeljusti ili kroz sigmoidnu udubinu

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 293.

DOPUŠTENI NAZIV: infrakranijalna projekcija

ENGLJSKI: trans pharyngeal projection

NJEMAČKI: transpharyngeale

Projektion

TALIJSKI: proiezione transfaringea; proiezione transcraniale

transfuzija krvi

DEFINICIJA: medicinski postupak kojim se bolesniku daje cjelovita krv ili pojedine krvne sastavnice poput plazme, trombocita ili eritrocita

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 162.

ENGLJSKI: blood transfusion

NJEMAČKI: Bluttransfusion

TALIJSKI: transfusione sanguina

transfuzijska reakcija

DEFINICIJA: odgovor organizma na primanje nekompatibilne krvi ili krvnih pripravaka, koji se najčešće očituje povišenom tjelesnom temperaturom

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1737.

ENGLJSKI: transfusion reaction

translacija

DEFINICIJA: osnovni oblik kretnje donje čeljusti pri kojoj se svi njezini dijelovi kreću u istome smjeru i istom jačinom, a donja čeljust pritom ne mijenja orijentaciju u prostoru

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 38.

ENGLJSKI: translation

NJEMAČKI: Translation

TALIJSKI: translazione

translucencija

DEFINICIJA: mogućnost djelomična prolaska svjetlosnih zraka kroz neki predmet ili materijal koja postoji na caklini vitalnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 403.

ENGLJSKI: translucency

NJEMAČKI: Durchscheinbarkeit

transmandibularni usadak

DEFINICIJA: zubni usadak sastavljen od klina koji prolazi kroz donju čeljust i od matica koje ga pričvršćuju, naknadno otvoren u usnu šupljinu radi retencije zubne proteze ili ortodontskoga aparata

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 884.

DOPUŠTENI NAZIV: transmandibularni implantat

ENGLJSKI: transmandibular implant

transosealni zubni usadak

DEFINICIJA: zubni usadak koji svojim tijelom u alveolnoj kosti prolazi kroz središnju spongiozu i oba kortikalna kraja

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby,

2001., 352.

DOPUŠTENI NAZIV: transosealni dentalni implantat; transosealni dentalni usadak

ENGLESKI: transosteal dental implant

transostealni usadak

DEFINICIJA: zubni usadak sastavljen od klina koji prolazi kroz donju čeljust i od matica koje ga pričvršćuju, naknadno otvoren u usnu šupljinu radi retencije zubne proteze ili ortodontskoga aparata

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 884.

DOPUŠTENI NAZIV: transostealni implantat

ENGLESKI: transosteal implant

NJEMAČKI: transosteales Implantat

transplantacijska bolest

DEFINICIJA: bolest koja nastaje presađivanjem alogenoga presatka koštane srži koja zatim počinje napadati organizam domaćina, a očituje se lezijama na koži i sluznici

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 111.

DOPUŠTENI NAZIV: reakcija presatka na domaćina

NEPREPORUČENI NAZIV: bolest presatka protiv primatelja

KRATICA - ENGLESKI: GVHD

ENGLESKI: graft versus host disease

NJEMAČKI: Transplantat-Wirt-Reaktion; Graft-versus-host-Reaktion

NAPOMENA: U usnoj šupljini pojavljuju se rani pokazatelji različitih reakcija i zaraza udruženi s komplikacijama povezanim s transplantacijom.

transpozicija donjega alveolnog živca

DEFINICIJA: bočno pomicanje donjega

alveolnog živca kirurškim zahvatom da bi se omogućilo stavljanje usatka kada je obujam kosti iznad kanala donjega alveolnog živca nedovoljan, a međugrebenski prostor potreban za protetiku smanjen

VRELO DEFINICIJE: Davarpanah, M.; Martinez, H.; Kebir, M.; Tecucianu, J. F. Priručnik dentalne implantologije. Zagreb: In.Tri d.o.o., 2006., 177.

DOPUŠTENI NAZIV: transpozicija mandibularnoga živca

ENGLESKI: inferior alveolar nerve transposition

NJEMAČKI: Transposition des unteren Alveolarnervs

transudat

DEFINICIJA: neupalni tekući sadržaj edema koji sadržava malo proteina i ostalih koloida

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 403.

ENGLESKI: transudate

NJEMAČKI: Transudat

TALIJANSKI: trasudato

transverzalna ploča

DEFINICIJA: nepčani oblik velike spojke koji se proteže preko sredine i stražnjega dijela nepca ovisno o razmještaju preostalih zuba

VRELO DEFINICIJE: Švolski, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 101.

DOPUŠTENI NAZIV: transversalna traka

ENGLESKI: palatal strap; cross palatal plate

traumatska keratoza

DEFINICIJA: bijela hiperkerotična promjena na usnoj sluznici koja nastaje zbog mehaničke iritacije i nestaje uklañanjem podražaja

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb:

Medicinska naklada, 2006., 87.

DOPUŠTENI NAZIV: frikcijska keratoza

ENGLESKI: frictional keratosis

NJEMAČKI: Friktionskeratose

traumatske ulkusne gingivne lezije

DEFINICIJA: lezije u rubnoj gingivi prouzročene bakterijskom suprazarazom ili traumatiziranim tkivom gingive

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 251.

DOPUŠTENI NAZIV: traumatske ulcerativne lezije gingive

ENGLESKI: traumatic ulcerative gingival lesions

TALIJSKI: lezioni gengivali ulcerose traumatiche

traumatski artritis

DEFINICIJA: upala čeljusnoga zgloba koja nastaje kao posljedica traume čeljusti te prouzročuje promjene zglobne površine

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 357.

ENGLESKI: traumatic arthritis

NJEMAČKI: traumatische Arthritis

TALIJSKI: artrite traumatica

traumatski hematom

DEFINICIJA: hematoma koji se klinički vidi kao nepravilna lezija tamnocrvene boje, nastaje zbog utjecaja slabih ili jakih mehaničkih sila koje dovode do krvarenja unutar tkiva usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 56.

ENGLESKI: traumatic haematoma

NJEMAČKI: traumatisches Hämatom

TALIJSKI: ematoma traumatico

NAPOMENA: Traumatski hematoma prolazi sam od sebe za četiri do šest dana.

traumatski neurom

DEFINICIJA: lokalizirana bujna izraslina na živcu i njegovoj ovojnici koja se razvija nakon ozljede perifernoga živca

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 149.

ENGLESKI: traumatic neuroma

NJEMAČKI: traumatisches Neurom

TALIJSKI: neuroma traumatico

traumatski vrijed

DEFINICIJA: vrijed koji nastaje mehaničkim oštećenjem sluznice

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 54.

DOPUŠTENI NAZIV: traumatski ulkus

ENGLESKI: traumatic ulcer

NJEMAČKI: traumatisches Ulcus

LATINSKI: ulcus traumaticum

TALIJSKI: ulcera traumatica

NAPOMENA: Uzroci nastanka traumatskoga vrijeda mogu biti oštećen zub, oštri zubni ispuni, oštra strana tijela, ugrizi u sluznicu te ozljede zubnom protezom ili stomatološkim instrumentima.

Traunerova poluga

DEFINICIJA: instrument za vađenje korijena donjih kutnjaka s kruškolikim drškom i okruglom osovinom koja završava vrhom u obliku lista s jedne strane konveksnoga oblika, a s druge ravnim oštirim vrškom

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 150.

NEPREPORUČENI NAZIV: poluga po Trauneru

ŽARGONIZAM: Trauner
ENGLISKI: Trauner root elevator
NJEMAČKI: Hebel nach Trauner

trbuh mišića

DEFINICIJA: dio koštanoga mišića građen od kontraktilnoga mišićnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 122.

ENGLISKI: muscle belly
NJEMAČKI: Muskelbauch
LATINSKI: venter musculi
TALIJANSKI: ventre muscolare

Treacher-Collinsov sindrom

DEFINICIJA: anomalija koja se nasljeđuje kao autosomno dominantna multipla anomalija, a u usnoj šupljini se očituje gotskim nepcem, kompresijom zubnih lukova te distalnim i otvorenim zagrizom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 370.

ENGLISKI: Treacher-Collins syndrome
NJEMAČKI: Treacher-Collins-Syndrom
TALIJANSKI: sindrome di Treacher Collins

treća ždrijelna vreća

DEFINICIJA: ždrijelna vreća od koje se razvijaju osnove donje doštitne žlijezde i timusa

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 321.

ENGLISKI: third pharyngeal pouch
NJEMAČKI: dritte Schlundtasche
TALIJANSKI: terza tasca faringea

treći kutnjak

DEFINICIJA: kutnjak smješten u bočnome dijelu gornjega ili donjega

zubnog luka iza drugoga kutnjaka, obilježen je širokom griznom plohom, služi za mljevenje hrane
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 96.

DOPUŠTENI NAZIV: treći molar; umnjak
ŽARGONIZAM: osmica; zub mudrosti
ENGLISKI: cranter; wisdom tooth; third molar
NJEMAČKI: Achter; Weisheitszahn; dritter Mahlzahn
LATINSKI: dens molaris tertius
TALIJANSKI: terzo molare

treći ždrijelni luk

DEFINICIJA: ždrijelni luk koji je osnova za razvoj donje polovice trupa i velikoga roga jezične kosti, stilofaringealnoga mišića te većega dijela sluznice koja prekriva jezični korijen

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 316.

ENGLISKI: third pharyngeal arch
NJEMAČKI: dritter Pharyngealbogen
TALIJANSKI: terzo arco branchiale

trenutačni usadak

DEFINICIJA: zubni usadak ugrađen u oralna tkiva ispod sloja sluznice ili pokosnice ili unutar kosti radi potpore i retencije djelomične ili potpune zubne proteze, postavljen neposredno nakon vađenja zuba
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 1144.

DOPUŠTENI NAZIV: imedijatni implantat; imedijatni usadak
ENGLISKI: immediate implant
NJEMAČKI: Sofortimplantat

trepanacija

DEFINICIJA: postupak otvaranja mala kružnoga ili ovalnoga otvora u kosti ili na zubu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 404.

ENGLSKI: trepanation

NJEMAČKI: Trepanation

TALIJANSKI: trapanazione

tribologija

DEFINICIJA: znanstveno-stručna disciplina koja se bavi proučavanjem međusobnih utjecaja površina u relativnome gibanju

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 107.

ENGLSKI: tribology

NJEMAČKI: Tribologie

TALIJANSKI: tribologia

trifurkacija korijena

DEFINICIJA: mjesto grananja korijenskoga dijela zuba u tri odvojena korijena

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 405.

ENGLSKI: trifurcation

NJEMAČKI: Trifurkation;

Wurzeltrifurkation

LATINSKI: trifurcatio radialis dentis

TALIJANSKI: triforcazione radicolare

trigeminalna neuralgija

DEFINICIJA: neuropatski poremećaj nejmanje jedne grane trodijelnoga živca

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 259.

DOPUŠTENI NAZIV: neuralgija trigemina

ZASTARJELI NAZIV: prosopalgija

ŽARGONIZAM: tic doloureux

ENGLSKI: trigeminal neuralgia

NJEMAČKI: Trigeminalneuralgie

trihodentoosalni sindrom

DEFINICIJA: sindrom koji obilježuje kovrčava kosa, hipoplastična caklina, taurodontni zubi i kortikalna osteoskleroza

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 238.

KRATICA - ENGLSKI: TDO

ENGLSKI: trichodento-osseous syndrome

NJEMAČKI: Tricho-Dento-Ossäres Syndrom

trijodtironin

DEFINICIJA: hormon koji sintetizira i izlučuje štitna žlijezda, sudjeluje u rastu, regulaciji bazalnoga metabolizma i održavanju tjelesne temperature

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 198.

KRATICA - HRVATSKI: T3

KRATICA - NJEMAČKI: T3

ENGLSKI: triiodothyronine

NJEMAČKI: Trijodthyronin

TALIJANSKI: triodotironina

KONTEKST: Određivanje koncentracije trijodtironina u serumu je važno za dijagnostičku diferencijaciju funkcijskih stanja štitnjače.

triklosan

DEFINICIJA: antiseptik graničnoga spektra djelovanja s učinkom na gram-pozitivne i gram-negativne bakterije

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 130.

ENGLISKI: triclosan
NJEMAČKI: Triclosan
TALIJANSKI: triclosan

tripodizacija

DEFINICIJA: jednakomjerno podupiranje središnje kvržice pri maksimalnoj interkuspidaciji na tri točke u suprotnoj zubnoj jamici, ali tako da vršak kvržice ne dotiče najdublju točku u jamici
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 406.
ENGLISKI: tripodization
NJEMAČKI: Dreipunktkontakt; Tripodisation

trisomija

DEFINICIJA: višak kromosomskoga materijala koji može prouzročiti tjelesnu i duševnu zaostalost
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 270.
ENGLISKI: trisomy
NJEMAČKI: Trisomie
TALIJANSKI: trisomia

trituracija

DEFINICIJA: postupak miješanja srebrne slitine sa živom radi dobivanja amalgamskoga ispuna
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 406.
ENGLISKI: trituration
NJEMAČKI: Trituration
TALIJANSKI: triturazione

trizam

DEFINICIJA: grč žvačne muskulature prouzročen općim ili lokalnim čimbenicima
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 406.
DOPUŠTENI NAZIV: trizmus; rastezljivost

ENGLISKI: trismus
NJEMAČKI: Kieferklemme; Trismus
TALIJANSKI: trisma

tročetvrtinska krunica

DEFINICIJA: djelomična krunica na kojoj predvorna stijenka zuba ostaje nebrušena i nepokrivena
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 155.
ENGLISKI: three quarter crown
NJEMAČKI: Dreiviertelkrone

trodjeljni živac

DEFINICIJA: živac prvoga ždrijelnog luka koji se sastoji od osjetnoga i motornoga dijela i koji inervira žvačne, neke ždrijelne i nadjezične mišiće te prenosi opći osjet iz lica i velikoga dijela oglavka, zuba, usne i nosne šupljine
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 482.

DOPUŠTENI NAZIV: trigeminalni živac; peti moždani živac
ENGLISKI: trigeminal nerve
NJEMAČKI: Drillingsnerv
LATINSKI: nervus trigeminus
TALIJANSKI: nervo trigemino

trokar

DEFINICIJA: instrument oštra vrha koji se upotrebljava u kirurgiji za pristupanje tjelesnim šupljinama
VRELO DEFINICIJE: Zwemer, T. J. Boucher's clinical dental terminology: a glossary of accepted terms in all disciplines of dentistry. St. Louis: Mosby, 1982., 42.
ENGLISKI: trocar
NJEMAČKI: Trokar

trokutasta udubina

DEFINICIJA: gornja udubina na prednjoj bočnoj strani vokalne hrskavice u koju su uložene sluznične žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

ENGLESKI: triangular fovea

LATINSKI: fovea triangularis

TALIJANSKI: fossa triangolare

trokutasti greben

DEFINICIJA: izdignuće cakline koje se pruža od vrha kvržice kutnjaka i pretkutnjaka prema središnjemu dijelu grizne plohe

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 12.

ENGLESKI: triangular ridge

NJEMAČKI: dreieckige Leiste

TALIJANSKI: cresta triangolare

trombocit

DEFINICIJA: sastojak krvi koji sudjeluje u njezinu zgrušavanju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 406.

DOPUŠTENI NAZIV: krvna pločica

ENGLESKI: platelet; thrombocyte

NJEMAČKI: Blutplättchen; Thrombozyt

TALIJANSKI: trombocito

trombocitni čimbenik rasta

DEFINICIJA: glikoprotein koji se nalazi u granulama trombocita i oslobađa se tijekom zgrušavanja krvi

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 41.

KRATICA - ENGLESKI: PDGF

ENGLESKI: Platelet-derived growth

factor

NJEMAČKI:

Thrombozytenwachstumsfaktor

trombocitopenija

DEFINICIJA: bolest obilježena smanjenjem broja trombocita koja se očituje pojavom hemoragičnih lezija, spontanah gingivnih krvarenja te petehijama i ekhimozom na usnoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 406.

ENGLESKI: thrombocytopenia

NJEMAČKI: Thrombozytopenie

TALIJANSKI: trombocitopenia

tromboza

DEFINICIJA: patološko odlaganje krvnoga ugruška unutar krvne žile s potpunom ili djelomičnom opstrukcijom lumena

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 337.

ENGLESKI: thrombosis

NJEMAČKI: Thrombose

TALIJANSKI: trombosi

tropomiozin

DEFINICIJA: izduljena molekula građena od dvaju polipeptidnih lanaca koja zajedno s nitastim aktinom i troponinom tvori tanke mišićne niti

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 200.

ENGLESKI: tropomyosin

NJEMAČKI: Tropomyosin

TALIJANSKI: tropomiosina

troponin

DEFINICIJA: bjelančevinski kompleks koji sudjeluje u nadzoru nad mišićnom kontrakcijom, građen od triju podjedinica i pričvršćen uz molekulu tropomiozina u tankim mišićnim nitima poprečno-prugastoga mišića

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 200.

ENGLSKI: troponin

NJEMAČKI: Troponin

TALIJANSKI: troponina

trošenje kompozitnoga materijala

DEFINICIJA: gubitak površinskoga sloja kompozitnoga materijala zbog triboloških učinaka

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 413.

ENGLSKI: composite wear

NJEMAČKI: Kompositverschleiß

Trotterov sindrom

DEFINICIJA: trijas simptoma koji se pojavljuje u dijelu oboljelih od nazofaringealnoga tumora, a čine ga neralgiformni bol u donjoj čeljusti koja se širi u uho, naglušost ili začepljenost uha i nepčana asimetrija

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 257.

DOPUŠTENI NAZIV: sindrom

Morgagnijeva sinusa

ENGLSKI: Trotter syndrome

NJEMAČKI: Trotter-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Trotter

trovanje

DEFINICIJA: stanje izazvano otrovima ili tvarima koje su s obzirom na kvalitetu, koncentraciju ili količinu strane organizmu, a unesene na bilo koji način djeluju kemijski ili fizičko-kemijski, prouzročujući poremećaj anatomske strukture i funkcionalnoga sklada organa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: otrovanje;

intoksikacija

ENGLSKI: intoxication

NJEMAČKI: Intoxikation

TALIJANSKI: intossicazione

trovanje fluoridima

DEFINICIJA: akutan ili kroničan prekomjeran unos fluorida u ljudski organizam

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 225.

DOPUŠTENI NAZIV: otrovanje fluoridima;

otrovanje fluorom

ENGLSKI: fluoride poisoning

NJEMAČKI: Fluoridvergiftung;

Fluoridintoxikation

KONTEKST: Unos fluorida koji je veći od 2,5 miligrama fluora na dan za odrasle ili veći od 0,4 miligrama fluora na 10 kilograma tjelesne težine za djecu može izazvati trovanje fluoridima.

trozidni parodontni koštani defekt

DEFINICIJA: parodontni koštani defekt omeđen jednim zubnim zidom i trima koštanim zidovima

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.;

Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H.

Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 100.

DOPUŠTENI NAZIV: trozidni koštani džep

ENGLISKI: three-walled periodontal bony defect
NJEMAČKI: dreiwandiger Knochendefekt

trudnički gingivitis

DEFINICIJA: gingivitis koji nastaje zbog pretjerano lokaliziranoga odgovora domaćina koji je promijenjen endogenim hormonima

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 201.

DOPUŠTENI NAZIV: gingivitis u trudnoći

ENGLISKI: gingivitis gravidarum
NJEMAČKI: Schwangerschaftsgingivitis
LATINSKI: gingivitis gravidarum

trup jezične kosti

DEFINICIJA: dio jezične kosti u prednjemu dijelu vrata iznad grkljana na koji se obostrano, usmjereni prema natrag i gore, koštanim ili hrskavičnim spojem nastavljaju veliki rogovi jezične kosti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: tijelo jezične kosti

ENGLISKI: body of hyoid bone
NJEMAČKI: Zungenbeinkörper
LATINSKI: corpus ossis hyoidei
TALIJANSKI: corpo dell'osso ioide

tubarno-ždrijelni mišić

DEFINICIJA: unutarnji ždrijelni mišić koji polazi s hrskavičnoga dijela slušne cijevi i gubi se u ždrijelnoj stijenci

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 311.

DOPUŠTENI NAZIV: salpingofaringealni mišić

ENGLISKI: salpingopharyngeus;

salpingopharyngeus muscle
NJEMAČKI: Tuben-Rachen-Muskel
LATINSKI: musculus salpingopharyngeus

tuber-tangenta

DEFINICIJA: crta koja spaja distalne krajeve lijeve i desne kvрге gornje čeljusti, a služi za orijentaciju pri određivanju distalnoga ruba gornje potpune proteze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 407.

ENGLISKI: tuberosity tangent
NJEMAČKI: Tubertangente

tuberkuloza

DEFINICIJA: kronična zarazna bolest koju prouzročuje mikobakterij tuberkuloze

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 167.

DOPUŠTENI NAZIV: sušica

ENGLISKI: tuberculosis
NJEMAČKI: Tuberkulose
TALIJANSKI: tubercolosi

tuberozna skleroza

DEFINICIJA: nasljedna bolest iz skupine hamartoneoplazija koju obilježuju adenomi, epilepsija i mentalna zaostalost

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 399.

ENGLISKI: tuberous sclerosis
NJEMAČKI: tuberöse Sklerose
TALIJANSKI: sclerosi tuberosa

tubularni

DEFINICIJA: koji ima oblik kanalića ili cjevčice ili je građen od mnogih cjevastih struktura

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir

Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 380.

ENGLESKI: tubular

NJEMAČKI: tubulär

TALIJANSKI: tubulare

KONTEKST: Znojne žlijezde zavijene su tubularne kožne žlijezde.

tumor

DEFINICIJA: nesvrhovito, samostalno, iznenadno, nenadzirano i neprekidno bujanje stanica

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 408.

ENGLESKI: tumour

NJEMAČKI: Tumor

TALIJANSKI: tumore

tumor zrnatih stanica

DEFINICIJA: hamartomatозна lezija usne šupljine obilježena pojavom čvorića na jeziku ili na gingivi histološki sastavljenih od velikih eozinofilnih zrnatih stanica

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 147.

ENGLESKI: granular cell tumor

NJEMAČKI: Granulosazelltumor

TALIJANSKI: tumore a cellule granulari

tunelska preparacija

DEFINICIJA: uklanjanje aproksimalnoga karijesa kroz tunel na griznoj plohi, uz očuvanje rubnoga caklinskog grebena

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 369.

DOPUŠTENI NAZIV: tunel-preparacija

ENGLESKI: tunnel preparation

NJEMAČKI: Tunnelpräparation

turbinska vrtaljka

DEFINICIJA: stomatološki uređaj koji se upotrebljava za bušenje i brušenje zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 409.

NEPREPORUČENI NAZIV: visokoturažna bušilica

ŽARGONIZAM: turbina

ENGLESKI: high-speed drilling engine; turbine

NJEMAČKI: Hochtouren-Bohrmaschine; Turbine

TALIJANSKI: turbina

NAPOMENA: Turbinska vrtaljka ima visok broj okretaja radnoga dijela i vlastiti sustav hlađenja.

Turnerov sindrom

DEFINICIJA: kromosomska abnormalnost koja nastaje zbog odsutnosti jednoga kromosoma X

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1764.

DOPUŠTENI NAZIV: monosomija X

NEPREPORUČENI NAZIV: Turnerov sindrom

ENGLESKI: Turner's syndrome; XO syndrome; Bonnevie-Ullrich syndrome; monosomy X

NJEMAČKI: Turner-Syndrom

Turnerov zub

DEFINICIJA: rahitično promijenjen pretkutnjak ili kutnjak s hipoplastičnim defektima na griznoj površini koja nalikuje na cvjetaču

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 131.

ENGLESKI: Turner's tooth

NJEMAČKI: Turner-Zahn

TALIJANSKI: dente di Turner

turpija za kost

DEFINICIJA: metalni instrument koji je nazubljen na radnoj strani i služi za fino zaglađivanje kosti

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St.Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 78.

ŽARGONIZAM: rašpa

ENGLESKI: bone file

NJEMAČKI: Knochenfeile

TALIJANSKI: lima da osso

tursko sedlo

DEFINICIJA: koštano ležište hipofize

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.

ENGLESKI: turkish saddle

NJEMAČKI: Türkensattel

LATINSKI: sella turcica

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

tvrdra sadra

DEFINICIJA: alfa-oblik kalcijeva sulfata-poluhidrata koji se sastoji od jednolikijih i gušće raspoređenih čestica u odnosu na meku sadru, a primjenjuje se u izradbi radnih modela

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 126.

DOPUŠTENI NAZIV: tvrdi gips

ENGLESKI: dental stone

NJEMAČKI: Hartgips

TALIJANSKI: gesso duro

tvrdi lem

DEFINICIJA: lem s talištem iznad 450 °C koji se upotrebljava za lemljenje

kliničkih radova jer im sastav odgovara sastavu zubnih slitina
VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 90.

ENGLESKI: hard solder

NJEMAČKI: Hartlöten

TALIJANSKI: brasatura dura

tvrdop nepce

DEFINICIJA: prednje dvije trećine nepca koje imaju koštanu podlogu
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 301.

DOPUŠTENI NAZIV: koštano nepce
ENGLESKI: bony hard palate; hard palate

NJEMAČKI: harter Gaumen

LATINSKI: palatum durum

TALIJANSKI: palato duro

tvrdoča

DEFINICIJA: svojstvo otpornosti materijala prodiranju tvrdoga predmeta

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 33.

ENGLESKI: hardness

NJEMAČKI: Härte

TALIJANSKI: durezza

Tzanckov test

DEFINICIJA: citološki test koji se primjenjuje u dijagnostici buloznih bolesti usta

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 54.

ENGLESKI: Tzanck's test

NJEMAČKI: Tzanck-Test

TALIJANSKI: test di Tzanck

KONTEKST: Tzanckov test provodi se tako da se punkcijom ili četkicom uzme sadržaj bule te se šalje u citološki laboratorij.

ublaživač sila

DEFINICIJA: ublaživač koji destruktivne sile može pretvoriti u prihvatljive

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P.

Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 118.

ENGLESKI: shock-absorber

TALIJSKI: assorbitore di shock

NAPOMENA: Parodontni ligament djeluje kao ublaživač koji pridonosi kontroli okluzijskih sila.

ubrzivač

DEFINICIJA: tvar koja ubrzava kemijsku reakciju pri stvrdnjavanju stomatoloških materijala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 20.

DOPUŠTENI NAZIV: akcelerator

ENGLESKI: accelerator

NJEMAČKI: Akzelerator; Beschleuniger

TALIJSKI: acceleratore

udisanje

DEFINICIJA: unošenje stranih čestica ili tvari u dišne putove

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon:

A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 78.

DOPUŠTENI NAZIV: aspiracija

NEPREPORUČENI NAZIV: usisavanje

ENGLESKI: aspiration

NJEMAČKI: Aspiration; Einatmung

LATINSKI: aspiratio

NAPOMENA: Tvari koje se udisanjem unose u dišne putove mogu biti: strano tijelo, želučani sadržaj, slina, mekonij i sl.

udlaga

DEFINICIJA: protetički nadomjestak koji podržava tvrdo i/ili meko tkivo u određenome položaju, a upotrebljava se za zaštitu, imobilizaciju ili djelomično

ograničavanje kretanja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 410.

NEPREPORUČENI NAZIV: šina

ENGLESKI: splint

NJEMAČKI: Schiene

TALIJSKI: ferula

udubina dvotrbušnoga mišića

DEFINICIJA: udubina na unutarnjoj strani donjočeljusnoga trupa u kojoj počinje prednji trbuh dvotrbušnoga mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

ENGLESKI: digastric fossa

LATINSKI: fossa digastrica

TALIJSKI: fossa digastrica

udvostručenje korijena

DEFINICIJA: pojava koja nastaje traumatskom ozljedom, pri čemu se cijepa cervikalna petlja

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 166.

DOPUŠTENI NAZIV: duplikacija korijena

ENGLESKI: root duplication

NJEMAČKI: Wurzelverdoppelung

TALIJSKI: duplicazione radicolare

ugljikohidrat

DEFINICIJA: spoj biljnoga ili životinjskoga podrijetla koji se sastoji od ugljika, vodika i kisika

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 410.

ENGLESKI: carbohydrate

NJEMAČKI: Kohlenhydrat

TALIJSKI: carboidrato

ugriz

DEFINICIJA: ugrizeno mjesto na tijelu ili predmetu

VRELO DEFINICIJE: Whittaker, D. K.; MacDonald, D. G. A colour atlas of forensic dentistry. Ipswich: Wolfe Publishing Ltd., 1989., 13.

DOPUŠTENI NAZIV: grizotina; mjesto ugriza; trag ugriza

ENGLJSKI: bite wound; bite mark

NJEMAČKI: Bisswunde; Bissspur

ugrožena dječja skupina

DEFINICIJA: dječja skupina koja ne mogu ostvarivati svoja prava zajamčena zakonom

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpdt.org.uk/f_info/download_0.htm, 28.

DOPUŠTENI NAZIV: ugrožena skupina djece

ENGLJSKI: vulnerable groups

uhobolja

DEFINICIJA: bol u uhu koji može biti prouzročen poremećajima u nosu, zuboboljom i patološkim promjenama čeljusnoga zgloba

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 565.

DOPUŠTENI NAZIV: otalgija; otodinija

ENGLJSKI: earache

NJEMAČKI: Ohrenschmerz

NAPOMENA: Uhobolja može biti oštra, tupa, povremena ili neprekidna i nije nužno prouzročena patološkim promjenama samoga uha.

ukočenost čeljusti

DEFINICIJA: ograničena mogućnost otvaranja usta

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 177.

DOPUŠTENI NAZIV: ankiloza čeljusti;

ankilostoma

ENGLJSKI: ankylostoma; jaw ankylosis; lockjaw

NJEMAČKI: Ankylostoma; Bissperre; Kiefersperre

TALIJANSKI: anchilosi temporo mandibolare

ukupna slina

DEFINICIJA: mješavina lučevina žlijezda slinovnica, tekućine gingivnoga žlijeba, oralnih mikroorganizama i odluštenih epitelnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 285.

ENGLJSKI: whole saliva; mixed saliva

NJEMAČKI: Gesamtspeichel

TALIJANSKI: saliva totale; saliva mista

ulaganje

DEFINICIJA: postavljanje voštanoga odljeva u materijal koji će omogućiti izradbu kopije njegovih oblika i anatomskih osobina

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogled, 2008., 365.

ENGLJSKI: embedding; investing

NJEMAČKI: Einbettung

TALIJANSKI: rivestimento

ulcerozni kolitis

DEFINICIJA: idiopatska upalna bolest crijeva koja zahvaća sve dijelove debeloga crijeva

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 396.

ENGLJSKI: ulcerative colitis

NJEMAČKI: ulzerative Kolitis

TALIJANSKI: colite ulcerosa

KONTEKST: Promjene u usnoj šupljini u bolesnika s ulceroznim kolitisom rijetke su i nespecifične.

ulcerozni pulpitis

DEFINICIJA: površno razaranje zubne pulpe koje nastaje nakon drenaže kroz razoreni dentin

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 578.

ENGLISKI: ulcerative pulpitis

NJEMAČKI: ulzeröse Pulpitis

LATINSKI: pulpitis ulcerosa

TALIJANSKI: pulpite ulcerosa

ulkusna bolest dvanaesnika

DEFINICIJA: oštećenje koje probija sluznicu dvanaesnika i napreduje prema podsluznici ili dublje

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 394.

ENGLISKI: duodenal ulcer disease

TALIJANSKI: ulcera duodenale

KONTEKST: U bolesnika s ulkusnom bolešću dvanaesnika opisana je pojava erozije cakline na nepčanim ploham gornjih zuba.

ulkusna bolest želudca

DEFINICIJA: oštećenje sluznice želudca koje probija sluznicu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 394.

ENGLISKI: gastric ulcer disease

TALIJANSKI: ulcera gastrica

ultrazvučni instrument

DEFINICIJA: instrument u kojemu mijenjanje električne vodljivosti stvara oscilacije frekvencije od 20 000 do 50 000 Hz u ručnome nastavku, što prouzročuje vibriranje vrška radnoga dijela

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 760.

ENGLISKI: ultrasonic instrument

NJEMAČKI: Ultraschallinstrument

NAPOMENA: Ultrazvučni se instrument upotrebljava u parodontologiji.

ultrazvuk

DEFINICIJA: mehanički, elastični transverzalni ili longitudinalni valovi frekvencija većih od 20 kHz koji se upotrebljavaju u dijagnostici promjena u tkivima na temelju refleksije ultrazvuka od unutarnjih dijelova nehomogenoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 930.

ENGLISKI: ultrasound

NJEMAČKI: Ultraschall

umetnuto sedlo

DEFINICIJA: dio djelomične proteze koji nadomješta prirodne zube i resorbirane predjele zubnoga ležišta, a mezijalno i distalno je omeđen zubima

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 22.

ENGLISKI: bounded saddle

NJEMAČKI: Schaltsattel

TALIJANSKI: sella intercalata

umjerena bol

DEFINICIJA: bol koji pacijent opisuje, ali koji nema vidljive fizičke reakcije

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 250.

ENGLISKI: moderate pain

NJEMAČKI: mäßiger Schmerz

TALIJANSKI: dolore moderato

NAPOMENA: Umjereni bol odnosi se na intenzitet bola.

umjetna slina

DEFINICIJA: sintetički preparat koji sadržava karboksimetilcelulozu, glicerol ili mucin te ione koji se nalaze u slini

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 259.

ENGLESKI: artificial saliva

NJEMAČKI: künstlicher Speichel

TALIJANSKI: saliva artificiale

NAPOMENA: Umjetna slina upotrebljava se kao nadomjesna slina u pacijenata sa smanjenim lučenjem sline.

umjetni zub

DEFINICIJA: zub izrađen od polimernoga ili keramičkoga materijala koji svojim oblikom, bojom i veličinom odgovara osobnim estetskim i žvačnim potrebama te antropološkim osobinama pacijenta, a zamjenjuje prirodni zub koji nedostaje

VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 171.

ENGLESKI: artificial tooth

NJEMAČKI: künstlicher Zahn

umjetno disanje

DEFINICIJA: reanimacijski postupak kojim se ugroženomu čovjeku spašava život ritmičnim puhivanjem zraka u pluća

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 184.

ENGLESKI: artificial breathing; artificial respiration

NJEMAČKI: künstliche Beatmung

TALIJANSKI: respirazione artificiale

umnažanje gingive

DEFINICIJA: postupak kojim se povećava kvantiteta pričvrstne gingive

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 5.

DOPUŠTENI NAZIV: povećanje gingive; augmentacija gingive

ENGLESKI: gingival augmentation

NJEMAČKI: Gingivaaugmentation

umnažanje tkiva

DEFINICIJA: kirurški postupak povećanja veličine, opsega ili količine tkiva

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 5.

DOPUŠTENI NAZIV: augmentacija tkiva; povećanje tkiva

ENGLESKI: tissue augmentation

NJEMAČKI: Gewebeaugmentation;

Gewebevergrößerung;

Gewebevermehrung

unakazivanje zuba

DEFINICIJA: ritualno sakaćenje zuba rasprostranjeno u Palestini, istočnoj Aziji te Sjevernoj, Srednjoj i Južnoj Americi

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 278.

DOPUŠTENI NAZIV: mutilacija zuba

ENGLESKI: tooth mutilation

NJEMAČKI: Zahnmutilation

LATINSKI: mutilatio dentis

univerzalna strugalica

DEFINICIJA: strugalica koja ima dva radna brida pod 90 ° u odnosu na okomito postavljen vrat instrumenta, namijenjena struganju i poliranju korijena svih zuba

VRELO DEFINICIJE: Wolf, H. F.;

Rateitschak, E. M.; Rateitschak, K. H. Parodontologija: Stomatološki atlas. Zagreb: Naklada Slap, 2008., 258.

DOPUŠTENI NAZIV: univerzalna kireta
ENGLESKI: universal curette; universal curet

NJEMAČKI: Universalkürette

unos hrane

DEFINICIJA: proces stavljanje hrane u usnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 781.

DOPUŠTENI NAZIV: ingestija

ENGLESKI: ingestion

NJEMAČKI: Ingestion

unutarkoštana analgezija

DEFINICIJA: tehnika ubrizgavanja anestetika kroz kortikalnu kost sve do spongioze, gdje se anestetik odlaže

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 159.

DOPUŠTENI NAZIV: intraosealna analgezija

ENGLESKI: intraosseous analgesia

NJEMAČKI: intraosseale Anaesthesie

TALIJANSKI: analgesia intraossea

unutarkoštani

DEFINICIJA: koji se nalazi unutar kosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 209.

DOPUŠTENI NAZIV: enosalni; intraosealni

ENGLESKI: intraosseous

NJEMAČKI: intraossär

unutarkrunski

DEFINICIJA: koji je unutar zubne krune

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: intrakoronarni

ENGLESKI: intracoronal

NJEMAČKI: intrakoronar

TALIJANSKI: intracoronale

unutarmembransko okoštavanje

DEFINICIJA: okoštavanje uglavnom pločastih kosti koje se odvija na podlozi mezenhima diferencijacijom osteoblasta iz mezenhimnih stanica i odlaganjem koštanoga matriksa

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: membransko okoštavanje; dezmalno okoštavanje; intramembranska osifikacija; intramembransko okoštavanje

ENGLESKI: intramembranous ossification

NJEMAČKI: intramembranöse Ossifikation

unutarnja gingivektomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje dijela žvačne sluznice usne šupljine koji prekriva zubno ležište i okružuje zubni vrat

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 298.

DOPUŠTENI NAZIV: unutarnja ulektomija

ENGLESKI: internal gingivectomy

NJEMAČKI: interne Gingivektomie

TALIJANSKI: gengivectomia interna

unutarnja grkljanska vena

DEFINICIJA: najveća vratna vena u koju se slijeva krv iz opskrbnoga područja zajedničke karotidne arterije

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 241.

DOPUŠTENI NAZIV: unutarnja jugularna vena

ENGLESKI: internal jugular vein
NJEMAČKI: innere Drosselvene; innere Halsvene; innere Jugularvene
LATINSKI: vena jugularis interna
TALIJANSKI: vena giugulare interna

unutarnja karotidna arterija

DEFINICIJA: završna grana zajedničke karotidne arterije koja prehranjuje sadržaj orbite, prednji dio nosne šupljine te prednje dvije trećine velikoga mozga

VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 107.

ENGLESKI: internal carotid artery
NJEMAČKI: innere Karotisarterie
LATINSKI: arteria carotis interna
TALIJANSKI: arteria carotide interna

unutarnja krunica

DEFINICIJA: dio teleskopske krunice koji priliježe uz bataljak i nema morfološke značajke zuba

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 219.
DOPUŠTENI NAZIV: primarna krunica; patrica

ENGLESKI: primary crown; inner crown
NJEMAČKI: Primärkrone; Primärteleskop; Innenkrone; Innenteleskop
TALIJANSKI: corona primaria

unutarnja kružna koštana lamela

DEFINICIJA: koštana lamela koja tvori sloj kompaktnoga koštanog tkiva neposredno ispod endosta

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga,

2005., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: unutaranja osnovna koštana lamela; unutaranja koncentrična koštana lamela

ENGLESKI: inner concentric lamella; inner circumferential lamella; endosteal lamella

NJEMAČKI: innere Generallamelle; innere Grundlamelle; innere Grenzlamelle

TALIJANSKI: lamella ossea circolare interna

unutarnja razgradnja

DEFINICIJA: bezbolno stanje u kojemu dolazi do unutarnjega razaranja dentina korijenskoga kanala djelovanjem klastičnih stanica koje je često potaknuto traumom

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 27.

DOPUŠTENI NAZIV: interna resorpcija; unutaranja resorpcija

ENGLESKI: internal resorption
NJEMAČKI: interne Resorption
TALIJANSKI: riassorbimento interno

unutarnja resorpcija korijena

DEFINICIJA: razgradnja korijena koja nastaje kao posljedica upalne hiperplazije ili toksičnih iritacija zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 352.

ENGLESKI: internal root resorption
NJEMAČKI: interne Wurzelresorption
TALIJANSKI: riassorbimento interno della radice

unutarnji caklinski epitel

DEFINICIJA: unutarnji sloj stanica caklinskoga organa koji se diferencira u stadiju kape, a iz kojega se u stadiju zvona diferenciraju ameloblasti

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K.

B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 292.

ZASTARJELI NAZIV: nutarnji caklinski epitel

NEPREPORUČENI NAZIV: unutrašnji caklinski epitel

ENGLESKI: inner enamel epithelium

NJEMAČKI: inneres Schmelzepithel

TALIJANSKI: epitelio interno dello smalto

unutarnji čimbenik

DEFINICIJA: glikoprotein koji sintetiziraju i izlučuju parijetalne stanice želučane sluznice, nuždan za apsorpciju vitamina B12 u tankome crijevu

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 877.

DOPUŠTENI NAZIV: unutarnji faktor; želučani intrinzični faktor

NEPREPORUČENI NAZIV: intrinzični faktor

KRATICA - ENGLESKI: IF; GIF

KRATICA - NJEMAČKI: IF

ENGLESKI: intrinsic factor; gastric intrinsic factor

NJEMAČKI: Intrinsic-Factor

TALIJANSKI: fattore intrinseco

NAPOMENA: Pri opisivanju kompleksa nastala povezivanjem unutarnjega čimbenika i vitamina B12, vitamin B12 katkad se označuje kao izvanjski ili ekstrinzični čimbenik.

unutarnji sloj karijesa dentina

DEFINICIJA: sloj karijesa dentina ispod demineralizacijskoga sloja u kojemu su dentinski tubuli zatvoreni nataloženim mineralima

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 203.

DOPUŠTENI NAZIV: sloj sklerozacije; transparentni sloj

ENGLESKI: zone of dentinal sclerosis

unutarusna ortodonska naprava

DEFINICIJA: ortodonska naprava koja se stavlja u usnu šupljinu i služi za ispravljanje pojedinih ortodontskih anomalija

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. [et al.]. Ortodonske naprave: konstrukcija, namjena, djelovanje. Zagreb: Školska knjiga, 1992., 3.

DOPUŠTENI NAZIV: intraoralna ortodonska naprava

ENGLESKI: intraoral orthodontic appliance

NJEMAČKI: intraoraler kieferorthopädischer Apparat

TALIJANSKI: apparecchio ortodontico intraorale

unutarusna ozljeda

DEFINICIJA: ozljeda koja nastaje na strukturama unutar usne šupljine te može obuhvatiti tvrda i/ili meka tkiva

VRELO DEFINICIJE: Harris, J.; Sidebotham, P.; Welbury, R. Child protection and the dental team: an introduction to safeguarding children in dental practice. URL: http://www.cpd.org.uk/f_info/download_0.htm, 29.

DOPUŠTENI NAZIV: intraoralna ozljeda

ENGLESKI: intraoral injury

NJEMAČKI: intraorale Verletzung

unutarusne sile

DEFINICIJA: sile prisutne u usnoj šupljini koje proizvode zubi i mišići

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: intraoralne sile

ENGLESKI: intraoral forces

NJEMAČKI: intraorale Kräfte

TALIJANSKI: forze intraorali

unutarusni

DEFINICIJA: koji se odnosi na što unutar usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: intraoralni

ENGLESKI: intraoral

NJEMAČKI: intraoral

TALIJANSKI: intraorale

unutarusni otvarač

DEFINICIJA: instrument za otvaranje usta kod ankilostome izrađen prema osobnomeotisku i sastavljen od unutarusnoga dijela s djelotvornom silom metalnoga pera ili vlaka koji stvaraju gumice

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 375.

DOPUŠTENI NAZIV: intraoralni otvarač

ENGLESKI: intraoral jaw opener

NJEMAČKI: intraoraler Mundöffner

TALIJANSKI: divaricatore intraorale

unutarzglobni

DEFINICIJA: koji je unutar zgloba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 208.

DOPUŠTENI NAZIV: intraartikularni

ENGLESKI: intraarticular

NJEMAČKI: intraartikulär

unutaržljezdani parotidni limfni čvor

DEFINICIJA: duboki parotidni limfni čvor među žljezdanim režnjicima ispod površine podušne žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 307.

DOPUŠTENI NAZIV: intraglandularni parotidni limfni čvor

NEPREPORUČENI NAZIV: intraglandularna

limfna žlijezda

ENGLESKI: intraglandular parotid lymph node

NJEMAČKI: Blutantikörper;

intraglandulärer

Parotislymphknoten

LATINSKI: lymphonodus

intraglandularis

TALIJANSKI: linfonodo intraglandulare nella parotide

upala

DEFINICIJA: reakcija tkiva ili organa koja nastaje zbog oslobađanja polipeptida uslijed djelovanja nokse, pri čemu nastaje skupljanje leukocita uz stijenke

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 412.

NEPREPORUČENI NAZIV: inflamacija

ENGLESKI: inflammation

NJEMAČKI: Entflammung; Entzündung

LATINSKI: inflammatio

TALIJANSKI: infiammazione

upala pluća

DEFINICIJA: upala plućnoga parenhima virusne ili bakterijske etiologije

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 351.

DOPUŠTENI NAZIV: pneumonija

ENGLESKI: pneumonia

NJEMAČKI: Lungenentzündung; Pneumonie

TALIJANSKI: polmonite

KONTEKST: Patogeni mikroorganizmi usne šupljine često su povezani s razvojem bolničke upale pluća u hospitaliziranih bolesnika zbog udisanja sline u donji dio dišnoga sustava.

upala srednjega uha

DEFINICIJA: upala prostora i tkiva srednjega uha koja se očituje

vrućicom, razdražljivošću, povraćanjem i bolom u uhu
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 344.
ENGLESKI: otitis media
NJEMAČKI: Mittelohrentzündung
TALIJANSKI: otite media
NAPOMENA: S obzirom na to da se upala srednjega uha liječi antibioticima, moguć je razvoj oralne kandidijaze.

upala usana

DEFINICIJA: patološko stanje obilježeno upalnim promjenama jedne usne ili obiju usana
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 89.
DOPUŠTENI NAZIV: heilitis
NEPREPORUČENI NAZIV: hilitis
ENGLESKI: cheilitis; inflammation of the lip
NJEMAČKI: Cheilitis; Lippenentzündung

upala žlijezde

DEFINICIJA: patološko stanje obilježeno upalnim promjenama žlijezde
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 21.
DOPUŠTENI NAZIV: adenitis
ENGLESKI: adenitis; gland inflammation
NJEMAČKI: Adenitis; Drüsenentzündung
TALIJANSKI: adenite

upalna hiperplazija

DEFINICIJA: čvorasta izraslina na usnoj sluznici koja je s histološkoga stajališta upaljeno vezivno ili granulacijsko tkivo
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 138.
ENGLESKI: inflammatory hyperplasia
NJEMAČKI: Entzündungshyperplasie
TALIJANSKI: iperplasia infiammatoria

upalna razgradnja zuba

DEFINICIJA: prodorna upala koja stvara lakune na površini korijena reimplantirana zuba i prodire do dentina
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 313.
DOPUŠTENI NAZIV: upalna resorpcija zuba
ENGLESKI: inflammatory resorption
NJEMAČKI: Entzündungsresorption
TALIJANSKI: riassorbimento infiammatorio

upalne odontogene ciste

DEFINICIJA: ciste koje nastaju prodorom zaraze kroz korijenski kanal u područje periapexa ili prodorom zaraze kroz paradontni džep uzduž zubnoga korijena
VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 96.
ENGLESKI: inflammatory odontogenic cysts
TALIJANSKI: cisti odontogena infiammatoria

upirač

DEFINICIJA: stabilizacijsko sredstvo djelomične proteze koje omogućuje pravilan prijenos žvačnih sila na zube
VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 65.
ENGLESKI: rest
NJEMAČKI: Abstützung
TALIJANSKI: staffa di supporto

uporabna trajnost

DEFINICIJA: trajanje optimalne terapijske i preventivske funkcije protetičkoga nadomjestka u određenome razdoblju

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 163.

DOPUŠTENI NAZIV: funkcijska trajnost

ENGLJSKI: functional durability

NJEMAČKI: funktionelle

Dauerhaftigkeit

TALIJANSKI: durabilità funzionale

upornjak

DEFINICIJA: dio usatka koji se pričvršćuje u tijelo usatka vijkom i služi kao potpora za vezanje različitih nadgradnji cementiranjem, uvijanjem ili pričvršćivanjem

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St.Louis: Mosby, 1999., 23.

ENGLJSKI: abutment

NJEMAČKI: Aufbaufüllung;

Stumpfaufbau

TALIJANSKI: pilastro

upute bolesniku

DEFINICIJA: pismena objava na pakiranju lijeka o količini i načinu uzimanja lijeka namijenjena bolesniku

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I.

Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 240.

ENGLJSKI: patient instruction

NJEMAČKI: Patientenanweisung

TALIJANSKI: indicazioni al paziente

KONTEKST: Uputa bolesniku sastavni je dio recepta.

uravnotežena okluzija

DEFINICIJA: okluzija koja je u ravnoteži s čeljusnim zglobovima i neuromuskularnim sustavom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 291.

ENGLJSKI: balanced occlusion

NJEMAČKI: balancierte Okklusion

TALIJANSKI: occlusion bilanciata

uremijski stomatitis

DEFINICIJA: rijedak poremećaj koji se pojavljuje kada je koncentracija ureje u krvi viša od 300 mg na 100 ml, pri čemu se pojavljuju lezije u usnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 288.

ENGLJSKI: uremic stomatitis

NJEMAČKI: urämische Stomatitis

TALIJANSKI: stomatite uremica

urođen

DEFINICIJA: koji postoji od rođenja

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 104.

DOPUŠTENI NAZIV: prirodjen; kongenitalan

ENGLJSKI: congenital; inborn

NJEMAČKI: angeboren; kongenital

urođena diskeratoza

DEFINICIJA: recesivna bolest vezana uz kromosom X, obilježena promjenama na koži, noktima i usnoj sluznici te bolestima krvi i visokom učestalosti raka usne šupljine u mladih bolesnika

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 87.

ENGLJSKI: dyskeratosis congenita

NJEMAČKI: Dyskeratosis congenita

LATINSKI: dyskeratosis congenita

TALIJANSKI: discheratosi congenita

KONTEKST: Bolesnike s uređenom diskeratozom potrebno je pratiti zbog oralnih lezija i sklonosti razvoju oralnoga karcinoma.

urođena imunost

DEFINICIJA: imunost koja je prisutna od rođenja i uglavnom je nespecifična

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 26.

DOPUŠTENI NAZIV: urođeni imunitet; kongenitalni imunitet; prirodni imunitet

ENGLESKI: innate immunity

NJEMAČKI: angeborene Immunität

urođena miotonija

DEFINICIJA: autosomatski dominantna bolest koja se pojavljuje u nekim obiteljima zajedno s hipertrofijom mišića, a očituje se bolnim grčevima mišićja te zahvaćenošću mišića vrata, bedara, ramena i žvačnih mišića

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 278.

DOPUŠTENI NAZIV: kongenitalna miotonija

ENGLESKI: myotonia congenita

NJEMAČKI: angeborene Myotonie

TALIJANSKI: miotonia congenita

NAPOMENA: Bolni grčevi koji se pojavljuju urođenom miotonijom onemogućuju djetetovo stajanje i hodanje.

urođena pahionihija

DEFINICIJA: autosomno dominantno nasljedna bolest koja se očituje urođenim zadebljanjem nokata ruku i stopala, palmoplantarnom keratozom, hiperhidrozom, folikularnom keratozom i oralnom leukokeratozom

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 72.

DOPUŠTENI NAZIV: Jadassohn-Lewandowskyjev sindrom; kongenitalna pahionihija

ENGLESKI: congenital pachyonychia

NJEMAČKI: Jadassohn-Lewandowsky-Syndrom

TALIJANSKI: pachionichia congenita; sindrome di Jadassohn-Lewandowsky

KONTEKST: U urođenoj pahionihiji u ustima su vidljive bijele ili sivkaste naborane lezije.

urođene jamice na usnama

DEFINICIJA: razvojna anomalija koja se klinički očituje udubljenjima na crvenilu donje usne

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 4.

DOPUŠTENI NAZIV: kongenitalne jamice na usnama

ENGLESKI: congenital lip pits

NJEMAČKI: kongenitale Lippengrübchen

TALIJANSKI: fossette della commessura labiale

urođeni epulis

DEFINICIJA: okrugla, ovalna ili lobulirana peteljka izraslina na gingivi novorođenčadi, boje okolnoga tkiva

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 164.

DOPUŠTENI NAZIV: kongenitalni epulis

ENGLESKI: congenital epulis

NJEMAČKI: angeborene Epulis; kongenitale Epulis

TALIJANSKI: epulis congenito

urođeni novorođenački epulis

DEFINICIJA: neoplastična reaktivna ili degenerativna lezija koja izrasta iz mezenhimnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada

Slap, 2005., 376.

DOPUŠTENI NAZIV: tumor zrnatih stanica u novorođenčadi

ENGLESKI: congenital epulis of the newborn

NJEMAČKI: Granularzellentumor bei Neugeborenen

TALIJANSKI: epulide congenita

NAPOMENA: Urođeni novorođenački epulis pojavljuje se isključivo na alveolnome grebenu gornje i donje čeljusti.

urođeni sifilis

DEFINICIJA: sifilis koji se pojavljuje u novorođenčadi čije su majke bile zaražene bakterijom *Treponema pallidum* tijekom trudnoće

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 198.

DOPUŠTENI NAZIV: kongenitalni sifilis

ENGLESKI: congenital syphilis

NJEMAČKI: angeborene Syphilis

KONTEKST: U djece s urođenim siflisom moguće je pronaći zube abnormalne morfologije, poput Hutchinsonovih sjekutića i malinastih kutnjaka.

urtikarija

DEFINICIJA: alergijska kožna bolest obilježena eritemom, uzdignutim blijedim eflorescencijama i svrbežom

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 431.

ENGLESKI: hives; urticaria

NJEMAČKI: Nesselsucht

TALIJANSKI: orticaria

usadci povećana promjera

DEFINICIJA: usadci promjera 5 mm koji su indicirani pri lošoj kakvoći kosti, nedostatnome obujmu kosti,

neuspjeloj oseintegraciji, nakon loma usatka ili pri usađivanju nakon vađenja

VRELO DEFINICIJE: Davarpanah, M.; Martinez, H.; Kebir, M.; Tecucianu, J. F. Priručnik dentalne implantologije. Zagreb: In.Tri d.o.o., 2006., 45.

DOPUŠTENI NAZIV: implantati povećana promjera

ENGLESKI: enlarged diameter implants

NJEMAČKI: Implantate mit größeren Durchmesser

usadci smanjena promjera

DEFINICIJA: usadci promjera od 3 do 3,4 mm koji su indicirani u pacijenata s tankim koštanim grebenom ili meziodistalno raspoloživim prostorom manjim od 7 mm

VRELO DEFINICIJE: Davarpanah, M.; Martinez, H.; Kebir, M.; Tecucianu, J. F. Priručnik dentalne implantologije. Zagreb: In.Tri d.o.o., 2006., 39.

DOPUŠTENI NAZIV: implantati smanjena promjera

ENGLESKI: reduced diameter implants

NJEMAČKI: Implantate mit kleineren Durchmesser

usisavanje

DEFINICIJA: postupak uklanjanja krvi, sline ili drugoga tekućega sadržaj iz kirurškoga ili operacijskoga radnog polja usisavanjem vanjskim izvorom negativnoga tlaka

VRELO DEFINICIJE: Hupp, J. R.; Ellis, E.; Tucker, M. R. Contemporary oral and maxillofacial surgery. St. Louis: Mosby-Elsevier, 2008., 93.

DOPUŠTENI NAZIV: sukcija

ENGLESKI: suction

NJEMAČKI: Absaugung; Saugen; Saugwirkung

usjeklina

DEFINICIJA: usječeno mjesto na pojedinome organu ili anatomskoj

strukturi

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 364.

DOPUŠTENI NAZIV: incizura

ENGLESKI: incisura

NJEMAČKI: Schnitt

LATINSKI: incisura

usna jamica

DEFINICIJA: ektodermalna udubina iz koje se razvija najveći dio usne šupljine, veći dio nosne šupljine i prednji režanj hipofize

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 938.

DOPUŠTENI NAZIV: stomodeum; stomatodeum; primitivna usna šupljina

ENGLESKI: stomatodeum; primitive mouth

NJEMAČKI: primitive Mundhöhle

LATINSKI: stomodaeum

TALIJANSKI: stomodeo

usna međuzubna bradavica

DEFINICIJA: dio međuzubne gingive koji pripada pravoj usnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 114.

DOPUŠTENI NAZIV: oralna interdentalna papila; oralna međuzubna papila

ENGLESKI: oral papilla

NJEMAČKI: orale Papille

TALIJANSKI: papilla interdental

usna sluznica

DEFINICIJA: sluznica koja oblaže usnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 5.

DOPUŠTENI NAZIV: oralna mukoza; oralna mukozna membrana; oralna sluznica; sluznica usne šupljine

ENGLESKI: mucosa of mouth; oral mucosa

NJEMAČKI: Mundschleimhaut

TALIJANSKI: mucosa orale

usna šupljina

DEFINICIJA: početni dio probavnoga sustava koji se proteže od usnoga otvora do ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 33.

ENGLESKI: oral cavity; mouth

NJEMAČKI: Mund

LATINSKI: cavitas oris; cavum oris

TALIJANSKI: cavità orale

usna vezica

DEFINICIJA: udvostručenje sluznice koja se nalazi na unutarnjoj strani gornje ili donje usnice i povezuje ju s gingivom u središnjoj crti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 165.

DOPUŠTENI NAZIV: frenulum usnice

ENGLESKI: lip frenulum

NJEMAČKI: Lippenbändchen

LATINSKI: frenulum labii

TALIJANSKI: frenulo labbiale

usnena međuzubna bradavica

DEFINICIJA: dio gingive smješten između zuba prednjega dijela gornjega ili donjega zubnog luka omeđena očnjacima, okrenut prema usnama

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 114.

DOPUŠTENI NAZIV: labijalna interdentalna papila; labijalna

gingivna papila

ENGLESKI: labial gingival papilla

NJEMAČKI: labiale Zahnfleischpapille

usnena ploha

DEFINICIJA: prednja konveksna ploha zuba koja je usmjerena prema usnama

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 80.

DOPUŠTENI NAZIV: labijalna ploha

NEPREPORUČENI NAZIV: usna ploha

ENGLESKI: labial surface

NJEMAČKI: Labialfläche

LATINSKI: facies labialis

TALIJSKI: superficie labiale

usnena žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: jedna od malih seromukoznih žlijezda slinovnica smještenih u usnoj sluznici i podsluznici

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: labijalna žlijezda slinovnica

NEPREPORUČENI NAZIV: žlijezda usana

ENGLESKI: labial salivary gland

NJEMAČKI: labiale Speicheldrüse

LATINSKI: glandula labialis

usneni

DEFINICIJA: koji pripada usnama ili je prema njima usmjeren

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 240.

DOPUŠTENI NAZIV: labijalni

ENGLESKI: labial

NJEMAČKI: labial

usneno spojište

DEFINICIJA: mjesto prijelaza jedne usne u drugu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić,

J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 298.

DOPUŠTENI NAZIV: labijalna komisura

NEPREPORUČENI NAZIV: komisura usana

ENGLESKI: labial commissure;

commissure of the lips

NJEMAČKI: Lippenkommissur

LATINSKI: commissura labiorum

TALIJSKI: commessura labiale

usneno-lopatasti zub

DEFINICIJA: osobitost sjekutića, gornjih očnjaka i prvih pretkutnjaka da imaju izražene usnene rubne grebene

VRELO DEFINICIJE: Hillson, S. Dental anthropology. Cambridge: Cambridge University Press, 1996., 88.

DOPUŠTENI NAZIV: labijalno-lopatasti zub

ENGLESKI: double-shovel-shaped tooth

NJEMAČKI: labialer Schaufelzahn

usni dio ždrijela

DEFINICIJA: dio ždrijela koji se proteže od stražnjega ruba mekoga nepca do mjesta gdje ždrijelna sluznica pristupa na grkljanski poklopac

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 309.

DOPUŠTENI NAZIV: orofarinks; oralni dio ždrijela; mezofarinks

NEPREPORUČENI NAZIV: usno ždrijelo

ENGLESKI: oropharynx

NJEMAČKI: Oropharynx

LATINSKI: pars oralis pharyngis;

oropharynx; mesopharynx

TALIJSKI: parte orale della faringe; orofaringe; mesofaringe

usni kut

DEFINICIJA: mjesto spajanja gornje i donje usne na rubovima usnoga

otvora

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije.

Zagreb: Školska knjiga, 1999., 78.

DOPUŠTENI NAZIV: kut usana; kut usta

ENGLISKI: angle of mouth

NJEMAČKI: Mundwinkel

LATINSKI: angulus oris

TALIJANSKI: angolo della bocca

usni otvor

SKRAĆENI NAZIV: usta

DEFINICIJA: početni dio usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: otvor usta

NEPREPORUČENI NAZIV: usna pukotina

ENGLISKI: oral fissure; oral opening

NJEMAČKI: Mundspalte

LATINSKI: rima oris

TALIJANSKI: bocca; apertura boccale

usno-nosna opna

DEFINICIJA: opna nastala približivanjem epitela dna nosne jamice krovu primitivne usne šupljine koja ih privremeno razdvaja

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 340.

DOPUŠTENI NAZIV: oronazalna membrana

ENGLISKI: oronasal membrane; bucconasal membrane

NJEMAČKI: Membrana bucconasalis

TALIJANSKI: membrana oronasale

usno-nosna šupljina

DEFINICIJA: šupljina nastala propadanjem usno-nosne opne i privremenim povezivanjem primitivnih nosnih šupljina i usne šupljine, koje se u daljnjemu embrijskom razvoju međusobno

odjeljuju oblikovanjem nosne pregrade i definitivnoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 340.

DOPUŠTENI NAZIV: oronazalna šupljina

ENGLISKI: oronasal cavity

NJEMAČKI: Mund-Nasen-Höhle

TALIJANSKI: cavità oronasale

usno-ždrijelna opna

DEFINICIJA: opna nastala približavanjem ektoderma usne jamice i endoderma kranijalnoga završetka ždrijelnoga crijeva, čijim propadanjem u četvrtome tjednu embrijskoga razvoja nastaje prednji otvor probavne cijevi

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: orofaringealna membrana; bukofaringealna membrana

NEPREPORUČENI NAZIV: ždrijelna membrana

ENGLISKI: oropharyngeal membrane; buccopharyngeal membrane

NJEMAČKI: primäre Rachenhaut

LATINSKI: membrana oropharyngea

TALIJANSKI: membrana oro-faringea

ušće nosno-suzne cijevi

DEFINICIJA: ušće koje se nalazi ispod donje nosne školjke

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 273.

DOPUŠTENI NAZIV: ušće nazolakrimalne cijevi

ENGLISKI: opening of nasolacrimal duct; apertura ductus nasolacrimalis

LATINSKI: apertura ductus

nasolacrimalis

TALIJANSKI: apertura del dotto naso lacrimale

uška

DEFINICIJA: dio vanjskoga uha građen od elastične hrskavice presvučene kožom i povezan pokosnicom sljepoočne kosti

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 85.

DOPUŠTENI NAZIV: ušna školjka; aurikula

ENGLISKI: auricle

NJEMAČKI: Ohrmuschel

TALIJANSKI: padiglione auricolare

ušni živčani čvor

DEFINICIJA: parasimpatički živčani čvor priključen uz središnju stranu donjočeljusnoga živca, neposredno ispod foramena ovale, u kojemu se prespajaju vlakna za podušnu žlijezdu slinovnicu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 493.

DOPUŠTENI NAZIV: otički ganglij; ušni ganglij; ganglion oticum

ENGLISKI: otic ganglion; ganglion oticum

LATINSKI: ganglion oticum

TALIJANSKI: ganglio otico

ušno-sljepoočni živac

DEFINICIJA: osjetna grana donjočeljusnoga živca koja inervira podušnu žlijezdu slinovnicu i čeljusni zglob

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 488.

DOPUŠTENI NAZIV: aurikulotemporalni živac

ENGLISKI: auriculotemporal nerve

NJEMAČKI: Ohr-Schläfen-Nerv

LATINSKI: nervus auriculotemporalis

TALIJANSKI: nervo auriculotemporale

utisnutost

DEFINICIJA: pomak ili utisnuće zuba dublje u alveolnu kost

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 257.

DOPUŠTENI NAZIV: intruzija

ENGLISKI: intrusion

NJEMAČKI: Intrusion

LATINSKI: lussazione intrusiva

uzajamno zaštićena okluzija

DEFINICIJA: okluzija u kojoj pri pomicanju donje čeljusti u desnu ili lijevu laterotruzijsku kretnju dolazi do dodira donjih i gornjih očnjaka koji pritom disokludiraju i disartikuliraju stražnje zube

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 122.

DOPUŠTENI NAZIV: vođenje očnjakom

NEPREPORUČENI NAZIV: organska okluzija; kaninsko vođenje

ENGLISKI: mutually protected occlusion; canine guidance

NJEMAČKI: Eckzahnführung

TALIJANSKI: guida canina

uzdužna jezična brazda

DEFINICIJA: žlijeb na sredini jezičnoga hrpta

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 303.

DOPUŠTENI NAZIV: longitudinalni lingvalni žlijeb

ENGLISKI: midline groove of tongue; median sulcus of tongue

NJEMAČKI: mediane Zungenfurche

LATINSKI: sulcus medianus linguae

TALIJANSKI: solco mediale della lingua

uzlazna jezična arterija

DEFINICIJA: bočni ogranak lične arterije koji opskrbljuje meko nepce i ždrijelo

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 273.

NEPREPORUČENI NAZIV: ascendentna palatina arterija

ENGLJSKI: ascending palatine artery

LATINSKI: arteria palatina ascendens

TALIJSKI: arteria palatina ascendente

uzlazna ždrijelna arterija

DEFINICIJA: srednja grana vanjske karotidne arterije koja opskrbljuje ždrijelo

VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 106.

ENGLJSKI: ascending pharyngeal artery

NJEMAČKI: aufsteigende Rachenarterie

LATINSKI: arteria pharyngea ascendens

TALIJSKI: arteria faringea ascendente

uzvišenje podizača mekoga nepca

DEFINICIJA: izbočina sluznice nosnoga dijela ždrijela koja se nalazi ispod ušća slušne cijevi i koja oblikuje podizač mekoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 308.

ENGLJSKI: torus levatorius

NJEMAČKI: Torus levatorius

LATINSKI: torus levatorius

uzvišenje slušne cijevi

DEFINICIJA: izbočina na bočnoj stijenci nosnoga ždrijela koja tvori središnji kraj tubarne hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 98.

DOPUŠTENI NAZIV: tubarni torus

ENGLJSKI: torus tubarius

NJEMAČKI: Torus tubarius

LATINSKI: torus tubarius

V. Blackov razred

DEFINICIJA: kaviteti na glatkim plohama u vratnim dijelovima svih zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 346.

DOPUŠTENI NAZIV: V. klasa; V. razred

ENGLJSKI: class V

NJEMAČKI: Kavitätenklasse V

TALIJSKI: classe V

V. Winterov razred

DEFINICIJA: retinirani donji treći kutnjak kojemu središnja osovina tvori kut s obraznom plohom korpusa donje čeljusti, a grizna je ploha trećega kutnjaka u bukoangularnome položaju

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 216.

NEPREPORUČENI NAZIV: klasa V po Winteru

ENGLJSKI: Winter classification buccoangular

NJEMAČKI: Klasse V nach Winter

TALIJSKI: classe V di Winter

vađenje zuba

DEFINICIJA: kirurški zahvat kojim se zub uklanja iz čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska

naklada, 1991., 125.

DOPUŠTENI NAZIV: ekstrakcija zuba

ENGLISKI: tooth extraction; exodontia

NJEMAČKI: Zahnentfernung;

Zahnextraktion

vakuum

DEFINICIJA: razrijeđeno stanje plina pri kojemu je njegov tlak manji od atmosferskoga

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 414.

DOPUŠTENI NAZIV: zrakoprazni prostor

ENGLISKI: vacuum

NJEMAČKI: Unterdruck; Vakuum

TALIJSKI: vuoto

vakuumsko miješanje

DEFINICIJA: tehnika miješanja materijala pri kojoj je tlak na kojemu se materijal miješa niži od atmosferskoga tlaka

VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 553.

ENGLISKI: vacuum mixing

NJEMAČKI: Vakuummischen

TALIJSKI: miscelazione sottovuoto

vakuumsko ulaganje

DEFINICIJA: laboratorijska metoda ulaganja modela pod vakuumom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 414.

ENGLISKI: vacuum investing

NJEMAČKI: Vakuumeinbettung

TALIJSKI: rivestimento sotto vuoto

van der Waalsove sile

DEFINICIJA: sekundarne sile koje djeluju međudjelovanjem molekularnih dipola

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 365.

ENGLISKI: van der Waals forces

NJEMAČKI: van-der-Waals-Kräfte

TALIJSKI: forze di Van der Waals

van der Woudeov sindrom

DEFINICIJA: kraniofacijalni poremećaj koji uključuje kombinaciju rascjepa usne i nepca s usnim jamicama

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I.

Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 434.

DOPUŠTENI NAZIV: sindrom van der Woude

ENGLISKI: van der Woude syndrome

NJEMAČKI: Van-der-Woude-Syndrom

TALIJSKI: sindrome di Van der

Woude

vancomicin

DEFINICIJA: glikopeptidni antibiotik dobiven iz *Streptomyces orientalis* koji baktericidno djeluje na gram-pozitivne bakterije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 414.

ENGLISKI: vancomycin

NJEMAČKI: Vancomycin

TALIJSKI: vancomicina

vanjska grkljanska vena

DEFINICIJA: varijabilna vratna vena koja se ulijeva u venski kut, potključnu ili unutarnju grkljansku venu

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 291.

DOPUŠTENI NAZIV: vanjska jugularna vena

ENGLISKI: external jugular vein

LATINSKI: vena jugularis externa

TALIJSKI: vena giugulare esteriore

vanjska karotidna arterija

DEFINICIJA: ogranak zajedničke karotidne arterije koji prehranjuje organe glave i vrata osim mozga, oka i unutrašnjeg uha

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 214.

ENGLESKI: external carotid artery

NJEMAČKI: äußere Karotisarterie

LATINSKI: arteria carotis externa

TALIJANSKI: arteria carotide esterna

vanjska krunica

DEFINICIJA: dio teleskopske krunice s morfološkim značajkama zuba, izrađen kao sastavni dio proteze

VRELO DEFINICIJE: Čatović, A. Klinička fiksna protetika: Ispitno štivo.

Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1999., 219.

DOPUŠTENI NAZIV: sekundarna krunica

ENGLESKI: secondary crown; outer crown

NJEMAČKI: Sekundärkrone;

Außenkrone; Außenteleskop;

Sekundärteleskop

TALIJANSKI: corona secondaria

vanjska kružna koštana lamela

DEFINICIJA: koštana lamela koja tvori sloj kompaktnoga koštanog tkiva neposredno ispod pokosnice

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 147.

DOPUŠTENI NAZIV: vanjska osnovna koštana lamela; vanjska koncentrična koštana lamela

ENGLESKI: outer concentric lamella;

outer circumferential lamella

NJEMAČKI: äussere Generallamelle;

äussere Grundlamelle; äussere Grenzlamelle

TALIJANSKI: lamella ossea circolare esterna

vanjska resorpcija korijena

DEFINICIJA: razgradnja koja nastaje zbog sistemskih ili lokalnih upalnih uzroka, okluzijske traume, ortodontskih postupaka, pritiska pri nicanju zuba, cista, tumora ili je bez vidljiva uzroka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 352.

ENGLESKI: external root resorption

NJEMAČKI: externe Wurzelresorption

TALIJANSKI: riassorbimento esterno della radice

vanjski caklinski epitel

DEFINICIJA: vanjski sloj stanica caklinskoga organa koji se diferencira u stadiju kape

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 292.

ENGLESKI: outer enamel epithelium; external enamel epithelium

NJEMAČKI: äußeres Schmelzepithel

TALIJANSKI: epitelio esterno dello smalto

varikozitet

DEFINICIJA: vidljivo proširenje površne krvne žile čiji zalisci nedostaju od rođenja ili postupno postaju nefunkcionalni

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 943.

ENGLESKI: varicosity

NJEMAČKI: Krampfader

vaskularni bol

DEFINICIJA: neugodno osjetilno i emocionalno iskustvo koje nastaje iz krvnožilnih struktura

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 333.

ENGLESKI: vascular pain

NJEMAČKI: Gefäßschmerz

TALIJSKI: dolore vascolare

KONTEKST: Vaskularna bol može se zamijeniti s drugim bolnim poremećajima u usnoj šupljini.

vaskulitis

DEFINICIJA: upalne promjene krvnih žila pri kojima dolazi do infiltracije limfocita s trombozom, vaskularnom okluzijom, hemoragijom i ishemijom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 415.

ENGLESKI: vasculitis

NJEMAČKI: Vaskulitis

TALIJSKI: vasculite

NAPOMENA: Vaskulitis se može pojavljivati u oralnim bolestima, posebice u onima imunološke patogeneze.

vatrostalni model

DEFINICIJA: odljev otiska čeljusti izrađen od materijala otpornih na visoke temperature

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 268.

DOPUŠTENI NAZIV: refraktorni model; vatrootporni model; vatrostalni odljev

ENGLESKI: refractory cast

NJEMAČKI: feuerfestes Modell

vazoaktivan

DEFINICIJA: koji može izazvati promjenu promjera krvnih žila,

vazokonstrukciju ili vazodilataciju

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 774.

ENGLESKI: vasoactive

NJEMAČKI: vasoaktiv;
gefäßverändernd

TALIJSKI: vasoattivo

NAPOMENA: Vazoaktivnima obično se označuju razne biološke otopljene tvari, sastojci prehrane ili lijekovi koji mogu izazvati promjene promjera krvnih žila.

vazodilatacija

DEFINICIJA: proširenje krvnih žila, posebno malih arterija i arteriola, prouzročeno opuštanjem glatkoga mišićnoga tkiva njihove stijenke i praćeno povećanjem krvnoga protoka

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 206.

ENGLESKI: vascular dilatation;
vasodilatation; vasodilation

NJEMAČKI: Gefäßweiterung;
Vasodilatation

TALIJSKI: vasodilatazione

NAPOMENA: Većina lokalnih anestetika prouzročuje lokalnu vazodilataciju, pa im se dodaje vazokonstriktor, obično adrenalin.

vazodilatator

DEFINICIJA: lijek koji smanjuje obujamsko opterećenje srca i krvnih žila

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 152.

ENGLESKI: vasodilator

NJEMAČKI: gefäßweiternder Stoff;
Vasodilator
TALIJANSKI: vasodilatatore

vazokonstrikcija

DEFINICIJA: suženje krvnih žila, posebno malih arterija i arteriola, prouzročeno stezanjem glatkoga mišićnog tkiva njihove stijenke i praćeno smanjenjem krvnoga protoka
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 206.

ENGLESKI: vascular contraction; vasoconstriction

NJEMAČKI: Gefäßverengung;
Vasokonstriktion

TALIJANSKI: vasocostrizione

NAPOMENA: Hladni oblog primijenjen na mjesto ozljede prouzročuje lokalnu vazokonstrikciju.

vazokonstriktivan

DEFINICIJA: koji može izazvati vazokonstrikciju krvnih žila
VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1795.

ENGLESKI: vasoconstrictive

vazokonstriktor

DEFINICIJA: sredstvo koje suzuje krvne žile, a lokalnim se anestheticima dodaje radi usporavanja upijanja i produljenja djelovanja
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 945.

ENGLESKI: vasoconstrictor

NJEMAČKI: gefäßverengender Stoff;
Vasokonstriktor

TALIJANSKI: vasoconstrittore

vazomotorički

DEFINICIJA: koji se odnosi na aktivnost glatkoga mišićnoga tkiva stijenke krvnih žila i na čimbenike koji je nadziru, ponajprije na centre u središnjemu živčanom sustavu i na periferne simpatičke živce koji neposredno inerviraju krvne žile
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 206.

DOPUŠTENI NAZIV: vazomotorni

ENGLESKI: vasomotor; angiokinetic

NJEMAČKI: vasomotorisch

TALIJANSKI: vasomotore; vasomotorio

vazomotorički tonus

DEFINICIJA: stanje djelomične kontrakcije glatkoga mišićnog tkiva stijenke krvnih žila, prouzročeno živčanim podraživanjem koje osigurava osnovni stupanj napetosti žilne stijenke u bazalnim uvjetima
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 206.

DOPUŠTENI NAZIV: vazomotorni tonus

ENGLESKI: vasomotor tone

NJEMAČKI: vasomotorischer Tonus

vazopresin

DEFINICIJA: hormon koji nastaje u hipotalamusu i koji ima jako vazokonstriktorno djelovanje
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 134.

DOPUŠTENI NAZIV: antidiuretski hormon

ENGLESKI: vasopressin

NJEMAČKI: Vasopressin

TALIJANSKI: vasopressina

vazovagalna reakcija

DEFINICIJA: reakcija autonomnoga živčanog sustava zbog osjećaja

straha od igle, krvi, samoga zahvata i sl.

DEFINICIJA: Čabov, T. Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 50.

ENGLESKI: vasovagal reaction

NJEMAČKI: Vasovagalreaktion

TALIJANSKI: reazione vasovagale

NAPOMENA: Vazovagalna reakcija često se pogrešno pripisuje reakciji na lokalne anestetike.

vegetacija

DEFINICIJA: nenormalan rast tkiva oko zaliska, koje se sastoji od fibrinina, trombocita i bakterija

VRELO DEFINICIJE: Anderson, D. M. Mosby's Medical, Nursing and Allied Health Dictionary. St. Louis: Mosby, 2002., 1798.

ENGLESKI: vegetation

vehikulum

DEFINICIJA: sredstvo koje lijeku daje oblik

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 415.

ENGLESKI: vehiculum

NJEMAČKI: Vehikel

TALIJANSKI: vehiculum

velika afta

DEFINICIJA: afta veća od 1 cm u promjeru koja bez liječenja traje 4 – 6 tjedana i zacjeljuje s ožiljkom

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 188.

DOPUŠTENI NAZIV: majorna afta

ENGLESKI: major aphthous ulcer

NJEMAČKI: Major-Aphthe; Majoraphthe

LATINSKI: aphtha maior

TALIJANSKI: afta maggiore

velika anomalija

DEFINICIJA: veliki poremećaj u morfogenezi koji ima veliku medicinsku važnost i zahtijeva liječenje

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 167.

DOPUŠTENI NAZIV: major anomalija

ENGLESKI: major anomaly

NJEMAČKI: Majoranomalie

velika nepčana arterija

DEFINICIJA: ogranak silazne nepčane arterije koji opskrbljuje tvrdo nepce

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 306.

DOPUŠTENI NAZIV: velika palatinalna arterija

ENGLESKI: greater palatine artery

NJEMAČKI: große Gaumenschlagader

LATINSKI: arteria palatina major

TALIJANSKI: arteria palatina maggiore

velika nepčana brazda

DEFINICIJA: brazda na stražnjemu rubu središnje strane gornje čeljusti koja se spušta između drugoga i trećega kutnjaka

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 36.

NEPREPORUČENI NAZIV: velika palatinalna brazda

ENGLESKI: greater palatine groove

LATINSKI: sulcus palatinus major

TALIJANSKI: solco palatino maggiore

velika nosna hrskavica

DEFINICIJA: nosna hrskavica koja okružuje najveći dio svake nosnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,

272.

NEPREPORUČENI NAZIV: velika krilna hrskavica

ENGLESKI: major alar cartilage

NJEMAČKI: großer Nasenknorpel

LATINSKI: cartilago alaris major

TALIJANSKI: cartilagine alare maggiore

velika spojka

DEFINICIJA: dio baze djelomične proteze koji spaja dijelove koji nose umjetne zube

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 98.

DOPUŠTENI NAZIV: primarna spojka

ENGLESKI: major connector

NJEMAČKI: großer Verbinder

TALIJANSKI: connettore maggiore

velika žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: parna velika slinovnica smještena izvan stijenke usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: velika slinovnica

ENGLESKI: major salivary gland

NJEMAČKI: große Speicheldrüse

LATINSKI: glandula salivaria maior

NAPOMENA: S usnom šupljinom povezana je glavnim izvodnim kanalom.

veliki mišić jagodične kosti

DEFINICIJA: mišić koji se proteže od jagodične kosti do kože u području usnenoga spojišta, a služi povlačenju usnoga kuta prema gore, natrag i bočno

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 142.

ENGLESKI: zygomaticus major

NJEMAČKI: großer Jochbeinmuskel

LATINSKI: musculus zygomaticus major

TALIJANSKI: muscolo zigomatico maggiore

veliki nepčani živac

DEFINICIJA: ogranak gornjočeljusnoga živca koji ide kroz veliki nepčani kanal, izlazi kroz veliki nepčani kanal na tvrdo nepce, a na nepcu ide kroz koštane ureze, nepčane brazde i sve do sjekutića, gdje anastomozira s nosno-nepčanim živcem

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 486.

DOPUŠTENI NAZIV: veliki palatinalni živac

ENGLESKI: greater palatine nerve

NJEMAČKI: großer Gaumennerv

LATINSKI: nervus palatinus major

TALIJANSKI: nervo palatino maggiore

veliki podjezični slinovod

DEFINICIJA: najveći izvodni kanal kojim podjezična žlijezda slinovnica izlučuje slinu u usnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 343.

DOPUŠTENI NAZIV: glavni izvodni kanal podjezične žlijezde; Bartholinov kanal; veliki izvodni kanal podjezične žlijezde slinovnic

ENGLESKI: major sublingual duct; duct of Bartholin

NJEMAČKI: Bartholin-Gang

LATINSKI: ductus sublingualis major

TALIJANSKI: dotto maggiore della ghiandola salivare sublinguale

veliki rog jezične kosti

DEFINICIJA: parni nastavak jezične kosti u obliku roga povezan s bočnim krajem trupa jezične kosti hrskavičnim spojem koji s

vremenom okošta

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: veliki rog hioidne kosti

ENGLISKI: greater cornu of hyoid bone; greater horn

NJEMAČKI: grosses Zungenbeinhorn

LATINSKI: cornu majus ossis hyoidei

TALIJANSKI: corno maggiore dell'osso ioide

veliki stjenoviti živac

DEFINICIJA: ogranak intermedijarnoga dijela ličnoga živca koji sadržava opća visceralna vlakna koja se u krilno-nepčanome živčanom čvoru prespajaju, a zatim pridružuju ograncima čeljusnoga živca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 485.

ENGLISKI: greater petrosal nerve; parasympathetic root of pterygopalatine ganglion; nervus petrosus major; radix parasympathica ganglii pterygopalatini; radix intermedia ganglii pterygopalatini

LATINSKI: nervus petrosus major; radix parasympathica ganglii pterygopalatini; radix intermedia ganglii pterygopalatini

TALIJANSKI: nervo petroso maggiore

vena

DEFINICIJA: krvna žila koja prenosi krv od tkiva prema srcu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 246.

ENGLISKI: vein

NJEMAČKI: Vene; Blutader

LATINSKI: vena

TALIJANSKI: vena

vena pratilja podjezičnoga živca

DEFINICIJA: vena koja prati podjezični živac i ulijeva se u unutarnju grkljansku, jezičnu ili ličnu venu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 306.

DOPUŠTENI NAZIV: prateća vena podjezičnoga živca

NEPREPORUČENI NAZIV: komitantna vena podjezičnoga živca

ENGLISKI: vena comitans of hypoglossal nerve

LATINSKI: vena comitans nervi hypoglossi

TALIJANSKI: vena comitante del nervo ipoglossale

vena središnjega očnog kuta

DEFINICIJA: vena koja se nalazi u području središnjega očnog kuta i početak je lične vene

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 275.

DOPUŠTENI NAZIV: angularna vena; kutna vena; vena medijalnoga očnog kuta

ENGLISKI: angular vein

NJEMAČKI: Vene

LATINSKI: vena angularis

TALIJANSKI: vena angolare

vene gornje čeljusti

DEFINICIJA: glavne odvodne vene pterigoidnoga venskog spleta

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 306.

DOPUŠTENI NAZIV: maksilarne vene
ENGLNESKI: maxillary veins
NJEMAČKI: Vena maxillaris
LATINSKI: venae maxillares
TALIJANSKI: vene mascellari

vensko krvarenje

DEFINICIJA: krvarenje iz vene
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 184.
ENGLNESKI: venous haemorrhage
NJEMAČKI: venöse Blutung
TALIJANSKI: emorragia venosa

ventralan

DEFINICIJA: koji je usmjeren prema trbuhu ili prema naprijed
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 415.
ENGLNESKI: ventral
NJEMAČKI: ventral
TALIJANSKI: ventrale

venula

DEFINICIJA: najmanja vena koja prima krv iz kapilara i provodi je u veće vene
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 246.
ENGLNESKI: venule; capillary vein; veinlet
NJEMAČKI: Venole; Venüle
LATINSKI: venula
TALIJANSKI: venula

veoma agresivni ugriz

DEFINICIJA: ugriz koji na tijelu žrtve ostavlja duboke ozljede i pri kojemu dolazi do otkidanja tkiva
VRELO DEFINICIJE: Whittaker, D. K.; MacDonald, D. G. A colour atlas of forensic dentistry. Ipswich: Wolfe

Publishing Ltd., 1989., 110.
ENGLNESKI: very aggressive bite mark
NJEMAČKI: sehr aggressive Bisswunde

veoma tvrda sadra

DEFINICIJA: najmanje porozna i vrlo gusta sadra u kojoj se voda uklanja dodavanjem određenoga kemijskog sredstva poput kalcijeva klorida
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 126.
DOPUŠTENI NAZIV: poboljšano tvrdi gips
ENGLNESKI: super-hard stone; high strength dental stone
NJEMAČKI: verbesserter Hartgips; Superhartgips
TALIJANSKI: gesso extra duro

vertikalna dimenzija okluzije

DEFINICIJA: odnos koji je određen dodirrom gornjih i donjih zuba ili nagriznih bedema u centričnoj okluziji
VRELO DEFINICIJE: Kraljević, K. Potpune proteze. Zagreb: Areagrafika, 2001., 149.
ENGLNESKI: occlusal vertical dimension
NJEMAČKI: okklusale Vertikaldimension
TALIJANSKI: dimensione verticale occlusale

vertikalna razgradnja kosti

DEFINICIJA: kosi gubitak visine potporne kosti zuba kojemu je baza smještena apikalno u odnosu na preostalu kost koja okružuje zub
VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 459.
DOPUŠTENI NAZIV: vertikalna gubitak kosti; vertikalna resorpcija kosti
ENGLNESKI: vertical bone resorption;

vertical bone loss; angular bone defect

NJEMAČKI: vertikaler Knochenabbau

vertikalni jezični mišić

DEFINICIJA: unutarnji jezični mišić koji se proteže od jezičnoga hrpta do donje strane jezika

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 305.

DOPUŠTENI NAZIV: vertikalni lingvalni mišić

PREDLOŽENI NAZIV: uspravni jezični mišić

ENGLJSKI: vertical muscle of tongue

NJEMAČKI: vertikaler Zungenmuskel

LATINSKI: musculus verticalis linguae

vertikalni prijklop

DEFINICIJA: udaljenost između sjekutičnih bridova nasuprotnih prednjih zuba, gledano u vertikalnoj ravnini u položaju maksimalne interkuspidacije

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 83.

ENGLJSKI: vertical overbite

NJEMAČKI: Überbiss

TALIJSKI: sovrapposizione verticale; overbite

verukozna leukoplakija

DEFINICIJA: bijela oralna lezija kojoj se na površini nalaze višestruki bradavičasti izdanci koji mogu biti jako keratinizirani

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 77.

ENGLJSKI: verrucous leukoplakia

NJEMAČKI: verruköse Leukoplakie

TALIJSKI: leucoplachia verrucosa

vestibuloplastika

DEFINICIJA: pretprotetički kirurški tretman kojim se produbljuje vestibularna brazda da bi se dobilo bolje ležište za zubnu protezu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 416.

ENGLJSKI: vestibuloplasty

NJEMAČKI: Vestibulumplastik; Vorhofplastik

vezica

DEFINICIJA: nabor sluznice koji povezuje usno ili jezik sa zubnim ležištem ili s usnom šupljinom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 165.

DOPUŠTENI NAZIV: frenulum

ENGLJSKI: frenulum

NJEMAČKI: Bändchen; Frenulum

vezivna čahura žlijezde slinovnice

DEFINICIJA: ovojnica vezivnoga tkiva koja obavija velike žlijezde slinovnice

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 325.

DOPUŠTENI NAZIV: kapsula žlijezde slinovnice

ENGLJSKI: salivary gland capsule

NJEMAČKI: Kapsel der Speicheldrüse; Speicheldrüsenkapsel

vezivni čvorić

DEFINICIJA: eflorescencija usne sluznice iznad razine epitela koja zahvaća vezivno tkivo

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 33.

DOPUŠTENI NAZIV: vezivna papula

ENGLISKI: connective papule

NJEMAČKI: Hautknoten von Bindegewebe

vezivno tkivo

DEFINICIJA: najmekša vrsta razvijenoga potpornog tkiva koja se sastoji od stanica i međustanične tvari

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 416.

ENGLISKI: connective tissue

NJEMAČKI: Bindegewebe

TALIJANSKI: tessuto connettivo

vezivno-rastezljiva grkljanska opna

DEFINICIJA: elastična opna koja se proteže od glasničnih sveza prema dolje te oblaže grkljan i dušnik

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 279.

DOPUŠTENI NAZIV: vezivno-elastična membrana grkljana; vezivno-rastezljiva grkljanska membrana

ENGLISKI: fibro-elastic membrane of larynx

LATINSKI: membrana fibroelastica laryngis

TALIJANSKI: membrana fibro elastica della laringe

vezno sredstvo

DEFINICIJA: hidrofobni adhezijski premaz u sastavu adhezijskih sustava koji služi za završno oblikovanje hibridnoga sloja, smolastih zubaca i bočnih mikrozubaca konačnom polimerizacijom

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.

Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 204.

DOPUŠTENI NAZIV: adheziv; završni premaz

ŽARGONIZAM: bond

ENGLISKI: adhesive resin; bonding agent; bond; adhesive

NJEMAČKI: Bindemittel; Adhesiv

TALIJANSKI: adesivo

VI. razred

DEFINICIJA: kavitet ili karijes nastao na netipičnim mjestima kao što su sjekutični bridovi, kvržice zuba ili glatke plohe iznad ekvatora zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 346.

DOPUŠTENI NAZIV: VI. klasa

ENGLISKI: class VI

NJEMAČKI: Kavitätenklasse VI

TALIJANSKI: classe VI

NAPOMENA: VI. razred nije uvršten u Blackovu razredbu kaviteta.

VI. Winterov razred

DEFINICIJA: retinirani donji treći kutnjak kojemu središnja osovina tvori kut s jezičnom plohom korpusa donje čeljusti, a grizna je ploha trećega kutnjaka u lingvoangularnome položaju

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 216.

NEPREPORUČENI NAZIV: klasa VI po Winteru

ENGLISKI: Winter classification linguoangular

NJEMAČKI: Klasse VI nach Winter

TALIJANSKI: classe VI di Winter

vibracijska crta

DEFINICIJA: zamišljena linija koja prolazi kroz stražnji dio nepca i označuje granicu među pomičnim i nepomičnim tkivima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 417.

DOPUŠTENI NAZIV: vibracijska linija

ENGLISKI: vibration line
NJEMAČKI: Vibrationslinie
TALIJANSKI: linea palatale vibratile

vibrator

DEFINICIJA: naprava koja služi za homogeno lijevanje sadrenih odljeva
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 417.
ENGLISKI: vibrator
NJEMAČKI: Rüttelgerät; Vibrator
TALIJANSKI: vibratore

vidni živac

DEFINICIJA: živac koji prenosi podražaje od mrežnice oka do mozga
VRELO DEFINICIJE: Bajek, S.; Bobinac, D.; Jerković, R.; Malnar-Dragojević, D.; Marić, I. Sustavna anatomija čovjeka. 1. izdanje. Rijeka: Digital point tiskara, 2007., 213.
DOPUŠTENI NAZIV: drugi moždani živac; optički živac
ENGLISKI: nerve of sight; optic nerve; visual nerve
NJEMAČKI: Sehnerv
LATINSKI: nervus opticus

VII. Winterov razred

DEFINICIJA: retinirani donji treći kutnjak kojemu je središnja osovina usporedna sa središnjom osovinom drugoga kutnjaka ili s njom zatvara oštar kut, a grizna je ploha trećega kutnjaka okrenuta prema donjemu rubu donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 216.
NEPREPORUČENI NAZIV: klasa VII po Winteru
ENGLISKI: Winter classification inverted
NJEMAČKI: Klasse VII nach Winter
TALIJANSKI: classe VII di Winter

virulencija

DEFINICIJA: sposobnost mikroorganizma da prouzroči bolest
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 417.
ENGLISKI: virulence
NJEMAČKI: Virulenz

virus

DEFINICIJA: nukleoproteinska čestica koja se pojavljuje kao patogeni agens u ljudskome organizmu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 417.
ENGLISKI: virus
NJEMAČKI: Virus

virusna zaraza

DEFINICIJA: prodor i širenje virusa u organizmu
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 203.
DOPUŠTENI NAZIV: virusna infekcija
ENGLISKI: viral infection
NJEMAČKI: Virusinfektion

virusni sijaloadenitis

DEFINICIJA: upala žlijezda slinovnica prouzročena virusima
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 249.
ENGLISKI: viral sialoadenitis
NJEMAČKI: virale Sialadenitis

viscerokranij

DEFINICIJA: dio lubanje koji tvore kosti lica
VRELO DEFINICIJE: Krmptić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 22.
DOPUŠTENI NAZIV: splahnokranij;

visceralni dio lubanje;
viscerokranijalni dio lubanje
ENGLSKI: visceral cranium
NJEMAČKI: Gesichtsschädel
LATINSKI: splanchnocranium;
viscerocranium
TALIJANSKI: cranio viscerale

visina čela

DEFINICIJA: razmak između početka
vlasišta i točke *glabella*
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.;
Graber, T. M. Orthodontic diagnosis.
New York: Thieme Medical
Publishers, 1993., 110.
ENGLSKI: height of forehead
NJEMAČKI: Stirnhöhe
TALIJANSKI: l'altezza dei picchi

visina donjega dijela lica

DEFINICIJA: razmak između točaka
subnasale i *menton*
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.;
Graber, T. M. Orthodontic diagnosis.
New York: Thieme Medical
Publishers, 1993., 110.
ENGLSKI: lower face height
NJEMAČKI: untere Gesichtshöhe
TALIJANSKI: altezza facciale inferiore

visina srednjega dijela lica

DEFINICIJA: razmak između točaka
glabella i *subnasale*
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.;
Graber, T. M. Orthodontic diagnosis.
New York: Thieme Medical
Publishers, 1993., 110.
ENGLSKI: middle face height
NJEMAČKI: mittlere Gesichtshöhe
TALIJANSKI: altezza facciale media

viskoelastičnost

DEFINICIJA: svojstvo materijala da na
njemu nakon prestanka djelovanja
sile dolazi do usporena elastičnoga
povrata ili djelomična izobličenja
VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov,
V. Metali u stomatološkoj protetici.

Zagreb: Školska knjiga, 2005., 32.
ENGLSKI: viscoelasticity
NJEMAČKI: Viskoelastizität
TALIJANSKI: viscoelasticità

viskoznozt

DEFINICIJA: otpor tekućine prema
protjecanju
VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-
Wörterbuch: Deutsch-Englisch.
München: Neuer Merkur, 1978., 415.
ENGLSKI: viscosity
NJEMAČKI: Viskosität
TALIJANSKI: viscosità

visoko viskozni stakleni ionomer

DEFINICIJA: stomatološki materijal koji
sadržava poliakrilnu kiselinu u prahu
i ima finu rasprostranjenost malih
čestica unutar matrice
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V.
Stomatološki materijali. Zagreb:
Stomatološki fakultet Sveučilišta u
Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 229.
ENGLSKI: highly viscous glass
ionomer
NJEMAČKI: hochviskose Glassionomer

visokoplemenite slitine

DEFINICIJA: zubne slitine koje
sadržavaju 60 % ili više plemenite
kovine te u kojima barem 40 %
slitine mora sadržavati zlato
VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.;
Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R.
Osnove fiksne protetike. Zagreb:
Media ogled, 2008., 365.
DOPUŠTENI NAZIV: visoko plemenite
legure
ENGLSKI: high noble alloys
NJEMAČKI: Hochedellegierungen
TALIJANSKI: lega ad alta nobilita

višeplošni kavitet

DEFINICIJA: kavitet koji obuhvaća tri
zubne plohe ili više njih
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i

terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 344.

DOPUŠTENI NAZIV: složeni kavitet

ENGLISKI: multi-surface cavity; complex cavity

NJEMAČKI: mehrflächige Kavitätät

TALIJANSKI: cavità complessa

višestruka endokrina neoplazija

DEFINICIJA: skupina obiteljskih sindroma u kojima zloćudne promjene istodobno zahvaćaju više endokrinih žlijezda u iste osobe

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 172.

DOPUŠTENI NAZIV: multipla endokrina neoplazija

ENGLISKI: multiple endocrine neoplasia

NJEMAČKI: multiple endokrine Neoplasie

TALIJANSKI: neoplasia endocrina multipla

višestruki mijelom

DEFINICIJA: limfoproliferativni poremećaj koji dovodi do prekomjerna stvaranja zloćudnih plazma-stanica koje izazivaju višestrukie tumore po raznim dijelovima koštanoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Little, J. W.; Falace, D. A.; Miller, C. S.; Rhodus, N. L. Dental management of the medically compromised patient. St. Louis: Mosby, 2008., 387.

DOPUŠTENI NAZIV: multipli mijelom; plazmocitom

ENGLISKI: multiple myeloma

NJEMAČKI: multiples Myelom

TALIJANSKI: mieloma multiplo

NAPOMENA: Pacijenti s višestrukim mijelomom mogu nakon

stomatoloških zahvata imati problema sa zaustavljanjem krvarenja.

vitalna pulpotomija

DEFINICIJA: uklanjanje krunskoga dijela zubne pulpe uz medikamentno prekrivanje i očuvanje vitalnosti korijenskoga dijela zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 357.

DOPUŠTENI NAZIV: vitalna amputacija pulpe

ENGLISKI: vital pulpotomy

NJEMAČKI: vitale Pulpotomie

TALIJANSKI: pulpotomia vitale

vitalni zub

DEFINICIJA: zub čija zubna pulpa pokazuje znakove vitalnosti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 418.

DOPUŠTENI NAZIV: živi zub

ENGLISKI: vital tooth

NJEMAČKI: vitaler Zahn

TALIJANSKI: tessuto vitale del dente; dente vitale

vitalometar

DEFINICIJA: električna naprava za ispitivanje vitalnosti zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 418.

DOPUŠTENI NAZIV: pulpni tester; tester pulpe

ENGLISKI: pulp tester; vitalometer

NJEMAČKI: Pulpatester; Vitalitätsprüfer

vitamin

DEFINICIJA: organski spoj koji je u malim količinama potreban za odvijanje normalnoga tjelesnog metabolizma

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J.

E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 809.

ENGLJSKI: vitamine

NJEMAČKI: Vitamin

TALIJANSKI: vitamina

NAPOMENA: Vitamini se ne mogu stvarati u tjelesnim stanicama, pa se moraju unositi hranom.

vitamin A

DEFINICIJA: skupina vitamina topljivih u mastima nužnih za normalan razvoj većine tjelesnih stanica te za stvaranje vidnoga pigmenta

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 875.

DOPUŠTENI NAZIV: protuinfekcijski vitamin; akseroftol; antiinfekcijski vitamin

ENGLJSKI: vitamin A; axerophthol

NJEMAČKI: Vitamin A

TALIJANSKI: vitamina A

NAPOMENA: Iako je nazivom vitamin A obuhvaćena skupina srodnih spojeva, najčešće se upotrebljava za označivanje vitamina A1 ili retinola.

vitamin B

DEFINICIJA: skupina vitamina topljivih u vodi koji se u prirodi uglavnom pojavljuju zajedno, a u organizmu sudjeluju u mnogim važnim staničnim procesima

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 875.

DOPUŠTENI NAZIV: vitamini B skupine; kompleks vitamina B; B kompleks

ENGLJSKI: vitamin B complex; B complex; vitamin B; B vitamin

NJEMAČKI: Vitamin B-Komplex;

Vitamin B

TALIJANSKI: vitamine del gruppo B

NAPOMENA: Skupina vitamina B sudjeluje u staničnim procesima poput diobe i sazrijevanja stanice, energijskoga metabolizma te sinteze signalnih tvari poput hormona i neuroprijenosnika.

vitamin B12

DEFINICIJA: vitamin B koji čovjek u organizam unosi isključivo hranom životinjskoga podrijetla u obliku nekoliko različitih spojeva kobalamina

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 876.

DOPUŠTENI NAZIV: kobalamin; protuperniciozni čimbenik; antipernicin

NEPREPORUČENI NAZIV: antiperniciozni čimbenik

ENGLJSKI: vitamin B12; antipernicious anemia factor; extrinsic factor

NJEMAČKI: Vitamin B12

TALIJANSKI: vitamina B12

KONTEKST: Vitamin B12 kao koenzim sudjeluje u sintezi mijelina i nukleinskih kiselina, a time i u izgradnji i normalnoj funkciji živčanoga sustava te u normalnome rastu, sazrijevanju i diobi svih tjelesnih stanica.

NAPOMENA: Kao istoznačnica naziva vitamin B12 često se upotrebljava naziv cijanokobalamin, iako on označuje tek jedan od kemijskih oblika toga vitamina, tj. oblik najčešće upotrebljavan kao dodatak prehrani.

vitamin B6

DEFINICIJA: vitamin B koji kao koenzim sudjeluje u mnogobrojnim reakcijama metabolizma aminokiselina i bjelančevina, u sintezi neuroprijenosnika u

središnjemu živčanom sustavu i u ostvarenju staničnih učinaka steroidnih hormona u njihovim ciljnim tkivima

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 877.

DOPUŠTENI NAZIV: piridoksin; adermin
ENGLJSKI: vitamin B6; pyridoxine; adermin

NJEMAČKI: Vitamin B6; Pyridoxin

TALIJANSKI: vitamina B6

NAPOMENA: Naziv piridoksin ili rjeđe njegova istoznačnica piridoksol upotrebljavaju se kao istoznačnice naziva vitamin B6. U užem je smislu piridoksin, uz piridoksamin i piridoksamin, jedan od triju derivata piridina, kemijskih spojeva koji su obuhvaćeni nazivom vitamin B6.

vitamin C

DEFINICIJA: vitamin koji sudjeluje u mnogim staničnim biokemijskim procesima i nuždan je za normalnu izgradnju svih potpornih tkiva i za cijeljenje rana

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 877.

DOPUŠTENI NAZIV: askorbinska kiselina
ENGLJSKI: vitamin C; ascorbic acid
NJEMAČKI: Vitamin C; Ascorbinsäure; Askorbinsäure

TALIJANSKI: vitamina C

NAPOMENA: Vitamin C topljiv je u vodi.

vitamin D

DEFINICIJA: skupina vitamina topljivih u mastima koji pospješujuću apsorpciju kalcija iz probavnoga sustava sudjeluju u nadzoru njegove koncentracije u plazmi te omogućuju izgradnju i očuvanje strukture koštanoga sustava

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 878.

DOPUŠTENI NAZIV: proturahitični vitamin; antirahitični vitamin

ŽARGONIZAM: sunčev vitamin

ENGLJSKI: vitamin D

NJEMAČKI: Vitamin D

TALIJANSKI: vitamina D

NAPOMENA: Iako je nazivom vitamin D obuhvaćena skupina strukturno i funkcijski sličnih životinjskih i biljnih spojeva, najčešće se upotrebljava za označivanje vitamina D3 ili kolekalciferola koji čovjek unosi u organizam hranom životinjskoga podrijetla te koji može sam sintetizirati u koži pod utjecajem Sunčeva ultraljubičastoga zračenja.

vitamin E

DEFINICIJA: skupina vitamina topljivih u mastima koji su potrebni u razvoju i očuvanju građe i funkcije tjelesnih stanica, posebno staničnih opna te opna unutarstaničnih organela
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 878.

DOPUŠTENI NAZIV: protusterilitetni vitamin

NEPREPORUČENI NAZIV: antisterilitetni vitamin

ENGLJSKI: vitamin E

NJEMAČKI: Vitamin E

TALIJANSKI: vitamina E

NAPOMENA: Iako je nazivom vitamin E obuhvaćena skupina srodnih spojeva, najčešće se upotrebljava za označivanje najčešćega oblika, alfa-tokoferola.

vitamin K

DEFINICIJA: skupina vitamina topljivih u mastima koji sudjelovanjem

u sintezi nekoliko čimbenika zgrušavanja doprinose osiguranju preduvjeta za uspješno zaustavljanje krvarenja nakon ozljede

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 878.

DOPUŠTENI NAZIV: protuhemoragijski vitamin

NEPREPORUČENI NAZIV: antihemoragijski vitamin

ENGLESKI: vitamin K; antihemorrhagic factor

NJEMAČKI: Vitamin K

TALIJANSKI: vitamina K

NAPOMENA: Iako je nazivom vitamin K obuhvaćena skupina prirodnih vitamina topljivih u mastima i sintetičkih analoga topljivih u vodi, najčešće se upotrebljava za označavanje vitamina K2 ili menakinona koji sintetiziraju crijevne bakterije, što je i najvažniji izvor vitamina za organizam.

vitiligo

DEFINICIJA: poremećaj smanjenoga broja melanocita, nepoznata uzroka, koji je klinički obilježen bijelim asimptomatskim mrljama koje su okružene normalnom ili hiperpigmentiranom kožom

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 276.

ENGLESKI: vitiligo

NJEMAČKI: Vitiligo; Weissfleckenkrankheit

TALIJANSKI: vitiligine

KONTEKST: Kod vitiliga se lezije mogu pojaviti na usnama.

vitroadhezijski test

DEFINICIJA: test kojim se procjenjuje količina sline u ustima

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 51.

DOPUŠTENI NAZIV: test vitroadhezije

ENGLESKI: vitroadhesion test

NJEMAČKI: Vitroadhesionstest

TALIJANSKI: prova dell'adesione al vetro

KONTEKST: Vitroadhezijski test provodi se tako da se staklena površina ogledala pritisne na jezik i naglo odvoji od njega.

vizualno-analoga ljestvica

DEFINICIJA: skala koja služi za mjerenje subjektivnoga intenziteta bola tako da pacijent na crti duljine 10 cm označi točku koja označuje intenzitet bola

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 310.

DOPUŠTENI NAZIV: vizualno-analoga skala

KRATICA - ENGLESKI: VAS

ENGLESKI: visual analog scale

NJEMAČKI: visuelle Analog-Skala

TALIJANSKI: scala analogica visuale

NAPOMENA: Na vizualno-analognoj ljestvici 0 označuje stanje bez bola, a 10 najjači bol.

vjenačni izdanak donje čeljusti

DEFINICIJA: prednji izdanak grane donje čeljusti na koji se hvataju niti sljepoočnoga mišića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: koronoidni nastavak donje čeljusti

ENGLESKI: coronoid process of the mandible

TALIJANSKI: processo coronoide della mandibola

vjerojatna zubna identifikacija

DEFINICIJA: mogućnost postojanja zubne identifikacije, ali pri kojoj prijese smrtna i poslijesmrtina zubna obilježja ne odgovaraju u potpunosti

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 61.

DOPUŠTENI NAZIV: moguća dentalna identifikacija

ENGLESKI: possible dental identification

NJEMAČKI: mögliche dentale Identifikation

vlasasta leukoplakija

DEFINICIJA: naborana bijela lezija koja je asimptomatična i obično nastaje na bočnoj ili donjoj površini jezika u osoba s teškom imunodeficijencijom

VRELO DEFINICIJE: Vučićević Boras, V. Priručnik oralnih bolesti: od dijagnoze do terapije. Zagreb: Medicinska naklada, 2004., 25.

ENGLESKI: hairy leukoplakia

NJEMAČKI: Haar-Leukoplakie

NAPOMENA: Vlasasta leukoplakija najčešće je povezana sa zarazom HIV-om.

vlaženje

DEFINICIJA: svojstvo tekućine da se širi po površini na koju je nanescena, a koje ovisi o površinskoj energiji krute površine

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 176.

DOPUŠTENI NAZIV: ovlaživanje

ENGLESKI: wetting

NJEMAČKI: Befeuchtung

KONTEKST: Vlaženje je bitno za otisne materijale.

voda za grgljanje

DEFINICIJA: tekućina, otopina ili ekstrakt biljnih droga koji se primjenjuje lokalno na sluznicu usta i ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 243.

DOPUŠTENI NAZIV: voda za usta; gargarizam

ŽARGONIZAM: vodica za usta

ENGLESKI: mouthwash; gargarism

NJEMAČKI: Mundwasser; Mundspüllösung; Gargarisma; Gurgelmittel

LATINSKI: gargarisma

TALIJANSKI: collutorio

vodene kozice

DEFINICIJA: akutna osipna, visokozarazna bolest prouzročena primarnom zarazom virusom *varicella zoster*, koja se očituje općim simptomima i makulopapularnim kožnim osipom koji prelazi u vezikule, potom u pustule i naposljetku u kraste

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 942.

DOPUŠTENI NAZIV: vodene ospice

ZASTARJELI NAZIV: kožuvarke

ŽARGONIZAM: varičela

ENGLESKI: chicken pox; varicella

NJEMAČKI: Varizellen

TALIJANSKI: varicella

vodikov peroksid

DEFINICIJA: lakoraspadljiva bezbojna tekućina koja se u stomatologiji upotrebljava u koncentraciji od 3 do 30 % jer ima antiseptično i adstringentno djelovanje te služi za izbjeljivanje zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 420.

NEPREPORUČENI NAZIV: hidrogen peroksid

ENGLNESKI: hydrogen peroxide

NJEMAČKI: Wasserstoffperoxid

LATINSKI: aqua oxigenata

TALIJANSKI: perossido di idrogeno

vodoravna ploča nepčane kosti

DEFINICIJA: dio nepčane kosti koji izgrađuje stražnji dio tvrdoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 25.

ENGLNESKI: horizontal plate of palatine bone

LATINSKI: lamina horizontalis ossis palatini

TALIJANSKI: lamina orizzontale dell'osso palatino

vodoravna ravnina

DEFINICIJA: zamišljena ravnina koja prolazi tijelom okomito na sagitalne i frontalne ravnine

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 6.

DOPUŠTENI NAZIV: transversalna ravnina; horizontalna ravnina

ENGLNESKI: transversal plane

NJEMAČKI: Querebene

LATINSKI: planum transversale

TALIJANSKI: piano traversale

vodoravna razgradnja kosti

DEFINICIJA: ravnomjeran gubitak visine potporne kosti zuba

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 459.

DOPUŠTENI NAZIV: horizontalan gubitak kosti

ENGLNESKI: horizontal bone resorption; horizontal bone loss

NJEMAČKI: horizontaler Knochenabbau

vođena regeneracija kosti

DEFINICIJA: stvaranje nove kosti selektivnom staničnom diferencijacijom

VRELO DEFINICIJE: Davarpanah, M.; Martinez, H.; Kebir, M.; Tecucianu, J. F. Priručnik dentalne implantologije. Zagreb: In.Tri d.o.o., 2006., 179.

ENGLNESKI: guided bone regeneration

NJEMAČKI: gesteuerte Knochenregeneration

NAPOMENA: Vođena regeneracija kosti indicirana je kod periimplantatnih koštanih defekata, implantološkog tretmana kod svježih ekstrakcijskih rana ili kod lokalnoga povećanja alveolnoga grebena.

vođena regeneracija tkiva

DEFINICIJA: postupci kojima se nastoje obnoviti parodontna tkiva izgubljena zbog parodontitisa

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 44.

KRATICA - ENGLNESKI: GTR

ENGLNESKI: guided tissue regeneration

NJEMAČKI: gesteuerte Geweberegeneration

vođenje

DEFINICIJA: način dodira zuba antagonistima tijekom kretnja donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Newman, M. G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A. Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 846.

ENGLNESKI: guidance

NJEMAČKI: Führung

vokalna zglobna površina

DEFINICIJA: zglobna površina na prstenastoj hrskavici koja služi za uzgobljivanje s vokalnom hrskavicom

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

ENGLISKI: arytenoid articular surface

LATINSKI: facies articularis arytenoidea

TALIJSKI: faccetta articolare aritenoidea

vokalni nastavak

DEFINICIJA: trnasti nastavak vokalne hrskavice koji se pruža od njezine osnovice prema naprijed i na koji se hvata glasnična sveza

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 109.

DOPUŠTENI NAZIV: glasnički nastavak

ENGLISKI: vocal process

LATINSKI: processus vocalis

TALIJSKI: processo vocale

vokalno-epiglotisni nabor

DEFINICIJA: sluznični nabor razapet između vokalnih hrskavica i bočnih rubova grkljanskoga poklopca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 281.

ENGLISKI: ary-epiglottic fold

LATINSKI: plica aryepiglottica

TALIJSKI: plica ariepiglottica

Volkmannov kanal

DEFINICIJA: poprečni ili kosi koštani kanal koji povezuje Haversove kanale s koštanom srži, pokosnicom ili međusobno i sadržava rahlo vezivno tkivo s krvnim žilama i

živcima

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 147.

ENGLISKI: Volkmann's canal

NJEMAČKI: Volkmann-Kanal; Volkmann'scher Kanal, der

LATINSKI: canalis perforans

TALIJSKI: canale di Volkmann

voljna faza gutanja

DEFINICIJA: početna faza gutanja u kojoj se zalogaj voljno potiskuje jezikom prema usnome dijelu ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 782.

DOPUŠTENI NAZIV: oralna faza gutanja

ENGLISKI: oral phase of swallowing;

oral phase of deglutition

NJEMAČKI: orale Schluckphase

TALIJSKI: fase volontaria di deglutizione

Von Ebnerova žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: jedna od malih seroznih jezičnih žlijezda slinovnica smještenih u sluznici oko ograđenih jezičnih bradavica

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 340.

DOPUŠTENI NAZIV: Ebnerova lingvalna žlijezda

ENGLISKI: von Ebner's gland

NJEMAČKI: von Ebner-Drüse

von Hippel-Lindauov sindrom

DEFINICIJA: poremećaj koji uključuje hemangioblastome u mrežnici i malome mozgu, ciste u gušterači

ili bubrežima, adenom bubrega, hemangiom jetre i višestruke endokrine neoplazije
VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 147.

ENGLESKI: Von Hippel-Lindau syndrome

NJEMAČKI: von Hippel-Lindau-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Von Hippel-Lindau

KONTEKST: Angiomatozni poremećaj u obliku von Hippel-Lindauova sindroma može rijetko zahvatiti i usnu šupljinu.

von Korffova vlakna

DEFINICIJA: nakupine snopića kolagenih vlakana u dentinskome ogrtaču

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 27.

ENGLESKI: von Korff's fibres

NJEMAČKI: von Korff'sche Fasern

TALIJANSKI: fibre di von Korff

vosak

DEFINICIJA: termoplastični materijal koji na povišenoj temperaturi postaje plastičan, služi za otiskivanje, modeliranje, lijepljenje i izradbu registracijskih zagrizava

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 420.

ENGLESKI: wax

NJEMAČKI: Wachs

TALIJANSKI: cera

NAPOMENA: Vosak je lančasti ugljikohidrat koji u molekuli sadrži više od 25 atoma ugljika, podrijetlom može biti životinjski, biljni i mineralni.

vosak za modeliranje

DEFINICIJA: vosak za precizno modeliranje koji se upotrebljava u stomatološkoj protetici

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 147.

ENGLESKI: modelling wax

NJEMAČKI: Modellierwachs

vosak za registraciju zagrizava

DEFINICIJA: smjesa pčelinjega ili hidrokarbonskoga voska i parafina ili cerezina koja služi za registraciju zagrizava

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 148.

DOPUŠTENI NAZIV: zagrizni vosak
ENGLESKI: bite wax; bite registration wax

NJEMAČKI: Bissregistrierwachs; Bisswachs

TALIJANSKI: cera per registrazioni occlusali

vrat donje čeljusti

DEFINICIJA: suženi dio na grani donje čeljusti koji drži glavu donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 44.

ENGLESKI: neck of mandible

NJEMAČKI: Unterkieferhals

LATINSKI: collum mandibulae

TALIJANSKI: collo della mandibola

vratna limfadenopatija

DEFINICIJA: povećanje vratnih limfnih čvorova

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina:

dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 15.

DOPUŠTENI NAZIV: cervikalna limfadenopatija

ENGLESKI: cervical lymphadenopathy

NJEMAČKI: zervikale

Lymphadenopathie

TALIJSKI: linfadenopatia cervicale

vratna ovojnica

DEFINICIJA: vezivna ovojnica koja oblaže vratne mišiće, sastoji se od površinskoga, srednjeg i dubokog lista koji omeđuju prostore i omogućuju međusobno pomicanje i klizanje mišića i organa koje obavijaju

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 148.

DOPUŠTENI NAZIV: vratna fascija; cervikalna fascija

NEPREPORUČENI NAZIV: fascija vrata

ENGLESKI: cervical fascia

NJEMAČKI: Zervikalfaszie

LATINSKI: fascia cervicalis; fascia colli

TALIJSKI: fascia cervicale

vratna petlja

DEFINICIJA: mjesto na kojemu se sastaju i spajaju vanjski i unutrašnji zubni epitel i koje je mjesto budućega vrata zuba

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: cervikalna petlja

ENGLESKI: cervical loop

NJEMAČKI: Zervikalschlinge

TALIJSKI: anello cervicale

vratna pulpotomija

DEFINICIJA: uklanjanje cjelokupne zubne pulpe sve do ulaza u korijenski kanal

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis:

Mosby, 2002., 612.

DOPUŠTENI NAZIV: cervikalna pulpotomija

ENGLESKI: cervical pulpotomy

NJEMAČKI: zervikale Pulpotomie

vratni mjehurić

DEFINICIJA: mala zatvorena šupljina obložena ektodermom koja nastaje od vratnoga sinusa kad on tijekom embrijskoga razvoja izgubi vezu s vanjskim okolišem

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 323.

DOPUŠTENI NAZIV: cervikalna vezikula

ENGLESKI: cervical vesicle

NJEMAČKI: Halsbläschen

LATINSKI: vesicula cervicalis

TALIJSKI: vescicola cervicale

NAPOMENA: Vratni mjehurić u daljnjem razvoju obično iščezne.

vratni sindrom

DEFINICIJA: pojava bola u stražnjemu dijelu vrata uz istodobnu napetost mišića i ograničenje pokreta u vratnome dijelu kralježnice

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 137.

DOPUŠTENI NAZIV: cervikalni sindrom

ENGLESKI: cervical syndrome

NJEMAČKI: Zervikalsyndrom

LATINSKI: syndroma cervicale

TALIJSKI: sindrome cervicale

KONTEKST: Vratni je sindrom česta profesionalna bolest u stomatologâ.

vratni sinus

DEFINICIJA: prostor obložen ektodermom koji se tijekom embrijskoga razvoja oblikuje zbog prerastanja drugoga ždrijelnog luka preko trećega i četvrtoga, kao i preko druge, treće i četvrte ždrijelne

brazde

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 323.

DOPUŠTENI NAZIV: cervicalni sinus
ENGLNESKI: cervical sinus; precervical sinus

NJEMAČKI: Sinus cervicalis

LATINSKI: sinus cervicalis

TALIJANSKI: seno cervicale

KONTEKST: Vratni sinus postupno se smanjuje, a kada izgubi povezanost s površinom embrija naziva se vratnim mjehurićem.

vrh jezika

DEFINICIJA: prednji zaobljeni kraj jezika

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 87.

ENGLNESKI: apex of tongue; tip of tongue; tongue tip

NJEMAČKI: Zungenspitze

LATINSKI: apex linguae

TALIJANSKI: punta della lingua

vrh ljevkaste hrskavice

DEFINICIJA: gornji suženi dio ljevkaste hrskavice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.

DOPUŠTENI NAZIV: vrh vokalne hrskavice

ENGLNESKI: apex of arytenoid cartilage

LATINSKI: apex cartilaginis arytenoideae

TALIJANSKI: apice della cartilagine aritenoidea

vrijed

DEFINICIJA: defekt usne sluznice čije je dno u vezivnome tkivu i mišićju, a

zacjeljuje s ožiljkom

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 35.

DOPUŠTENI NAZIV: čir; ulceracija; ulkus

ENGLNESKI: ulcer; ulceration

NJEMAČKI: Geschwür;

Geschwürbildung; Ulcus; Ulkus; Ulzeration

LATINSKI: ulcus

TALIJANSKI: ulcera

vrijeme miješanja

DEFINICIJA: vrijeme koje je potrebno da bi se miješanjem sastavnica postigla homogena smjesa

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 168.

ENGLNESKI: mixing time

NJEMAČKI: Mischzeit

vrijeme stvrdnjivanja sadre

DEFINICIJA: vrijeme potrebno da se završi reakcija pretvorbe poluhidrata u dihidrat

VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 126.

DOPUŠTENI NAZIV: vrijeme vezivanja sadre

ENGLNESKI: setting time of plaster

NJEMAČKI: Aushärtungszeit von Gips

vrijeme zgrušavanja

DEFINICIJA: vrijeme potrebno da se puna krv zgruša *in vitro* pri sobnoj temperaturi ili temperaturi od 37 °C

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 965.

ENGLNESKI: coagulation time

NJEMAČKI: Blutgerinnungszeit;

Koagulationszeit

TALIJANSKI: tempo di coagulazione del sangue

vršna cista

DEFINICIJA: radikularna cista koja se razvija oko vrha zubnoga korijena, a nastaje od Malassezovih epitelnih ostataka

VRELO DEFINICIJE: Knežević, G. Oralna kirurgija 2. Zagreb: Medicinska naklada, 2003., 98.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalna cista

ENGLESKI: apical cyst

NJEMAČKI: apikale Zyste

TALIJANSKI: cisti apicale

vršna zbijenost

DEFINICIJA: zbijenost koja se pojavljuje zbog nesklada u širini vršne baze i zubnoga luka

VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 43.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalna kompresija; apikalna zbijenost

ENGLESKI: apical crowding

NJEMAČKI: apikaler Engstand

vršni

DEFINICIJA: koji pripada vršku zubnoga korijena ili se na njega odnosi

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 58.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalni; apeksni

ENGLESKI: apical

NJEMAČKI: apikalen

TALIJANSKI: apicale

vršni odontogeni kompleks

DEFINICIJA: strukture koje sudjeluju u fiziološkome stvaranju vrška zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988.,

283.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalni odontogeni kompleks

NEPREPORUČENI NAZIV: apeksni odontogeni kompleks

ENGLESKI: apical odontogenic complex

NJEMAČKI: apikaler odontogener Komplex

TALIJANSKI: complesso odontogeno apicale

vršni otvor

DEFINICIJA: otvor na vršku zubnoga korijena kroz koji prolaze krvne žile i živci zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalni otvor

NEPREPORUČENI NAZIV: apikalni foramen; apeksni otvor

ENGLESKI: apical foramen

NJEMAČKI: apikales Foramen; Wurzelspitzenloch

LATINSKI: foramen apicale; foramen apicis dentis

TALIJANSKI: foro apicale

vršni parodontitis

DEFINICIJA: upalni proces u području oko vrha zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby, 2002., 457.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalni parodontitis

ENGLESKI: apical periodontitis

NJEMAČKI: apikale Periodontitis;

apikale Zahnwurzelhautentzündung

LATINSKI: periodontitis apicalis

vršni pečat

DEFINICIJA: brtvilo koje sprečava prodor tkivne tekućine u endodontski prostor vrška zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Cohen, S.; Burns, R. C. Pathways of the pulp. St. Louis:

Mosby, 2002., 313.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalni pečat

NEPREPORUČENI NAZIV: apeksni pečat

ENGLESKI: apical seal

NJEMAČKI: apikaler Verschluss

vršni stop

DEFINICIJA: vršni završetak preparacije korijenskoga zubnog kanala, koji je virtualna prepreka tijekom njegova punjenja

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 405.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalni stop

ENGLESKI: apical stop

NJEMAČKI: apikales Ende

vršno pomaknuti režanj

DEFINICIJA: pomaknuti režanj kojim se gingivni rub postavlja u vršni položaj

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 11.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalno pomaknuti režanj

ENGLESKI: apically repositioned flap

NJEMAČKI: apikalverschobene Lappen

vršno probijanje

DEFINICIJA: proboj vršnoga dijela korijenskoga kanala zbog nepažljive endodontske instrumentacije

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 781.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalna perforacija

ENGLESKI: apical perforation

NJEMAČKI: apikale Perforation

vršno propuštanje

DEFINICIJA: pogreška u endodontskome liječenju kod koje dolazi do ulaska mikroorganizama u vršni dio korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L.

K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 752.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalna perkolacija; apikalno propuštanje

ENGLESKI: apical percolation

NJEMAČKI: apikale Perkolatation

vršno suženje

DEFINICIJA: najuži vršni dio korijenskoga kanala

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 511.

DOPUŠTENI NAZIV: apikalna konstrikcija; apikalno suženje

NEPREPORUČENI NAZIV: apeksno suženje

ENGLESKI: apical constriction

NJEMAČKI: apikale Konstriktion

vrućica

DEFINICIJA: stanje organizma obilježeno povišenom tjelesnom temperaturom

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 966.

ENGLESKI: calor; warmth

NJEMAČKI: erhöhte Körpertemperatur

vulkanizacija

DEFINICIJA: proces spajanja kaučuka sa sumporom uz odgovarajuću temperaturu i u kojem stvaraju tvrde smjese

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 420.

ENGLESKI: vulcanisation

NJEMAČKI: Vulkanisieren

Waldropov popis

DEFINICIJA: popis s 18 manjih malformacija, od kojih svaka ima vrijednost težinskoga boda u rasponu od nula do dva

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb:

Školska knjiga, 2006., 175.

DOPUŠTENI NAZIV: Waldropova lista

ENGLESKI: Waldrop list

NJEMAČKI: Waldrop-Liste

Waldropovo bodovanje

DEFINICIJA: kvantificiranje manje anomalije s pomoću popisa manjih malformacija i njihove bodovne vrijednosti

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 175.

NEPREPORUČENI NAZIV: Waldropov skor

ENGLESKI: Waldrop score

NJEMAČKI: Waldrop-Skala

TALIJSKI: scala di Waldrop

Wegnerova granulomatoza

DEFINICIJA: višesistemska bolest obilježena nekrotizirajućim granulomatoznim vaskulitisom kao reakcija na preosjetljivosti na nepoznati antigen

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 770.

ENGLESKI: Wegner's granulomatosis

NJEMAČKI: Wegner Granulomatose

NAPOMENA: Wegnerova granulomatoza uglavnom pogađa muškarce.

Wickhamove strije

DEFINICIJA: blago izdignute tanke bjelkaste pruge mrežaste strukture na usnoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 107.

ENGLESKI: Wickham's striae

NJEMAČKI: Wickham-Streifen

TALIJSKI: strie di Wickham

NAPOMENA: Wickhamove strije na usnoj sluznici pojavljuju se pri oralnome lichenu.

Widmanov režanj

DEFINICIJA: mukoperiostalni režanj čiji je cilj uklanjanje epitelnoga džepa i upaljenoga vezivnog tkiva, čime se olakšava čišćenje korijenske površine

VRELO DEFINICIJE: Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 522.

ENGLESKI: Widman flap

NJEMAČKI: Widman-Lappen

Wildova razredba

DEFINICIJA: topografska razredba djelomične proteze koja je dijeli u tri razreda

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 10.

DOPUŠTENI NAZIV: klasifikacija po Wildu; Wildova klasifikacija

ENGLESKI: Wild classification

NJEMAČKI: Klassifikation nach Wild

TALIJSKI: classificazione di Wild

Wilsonova bolest

DEFINICIJA: rijetka bolest u kojoj se bakar odlaže u jetru, mozak i bazalne ganglije

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 345.

DOPUŠTENI NAZIV: hepatolentikularna degeneracija

ENGLESKI: Wilson's disease

NJEMAČKI: Wilson-Krankheit

TALIJSKI: malattia di Wilson

Wilsonova krivulja

DEFINICIJA: crta koja spaja vrhove obraznih i jezičnih kvržica zuba lijeve i desne strane

VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 71.

ENGLESKI: curve of Wilson; Wilson

curve

NJEMAČKI: Wilson-Kurve

TALIJANSKI: curva di Wilson

KONTEKST: Wilsonova krivulja

konkavna je za donju čeljust, a konveksna za gornju.

Winterova poluga

DEFINICIJA: instrument za vađenje korijena donjih kutnjaka s okruglastim drškom okomitim na osovinu na čijem se završetku nalazi šiljasti trokut koji s osovinom čini pravi kut

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 133.

NEPREPORUČENI NAZIV: poluga po Winteru; par poluga po Winteru

ŽARGONIZAM: Winter

ENGLESKI: Winter root elevator

NJEMAČKI: Hebel nach Winter

TALIJANSKI: leva Winter per radici inferiori

Winterova razredba

DEFINICIJA: podjela donjih trećih kutnjaka prema njihovoj topografiji koju je načinio Winter 1926. godine

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 215.

DOPUŠTENI NAZIV: Winterova klasifikacija

NEPREPORUČENI NAZIV: klasifikacija po Winteru; klase po Winteru

ENGLESKI: the Winter classification; third molar classification

NJEMAČKI: Klassifikation nach Winter

TALIJANSKI: classificazione di Winter

Wiskott-Aldrichov sindrom

DEFINICIJA: poremećaj vezan uz kromosom X popraćen manjkavošću limfocita i trombocita zbog promijenjena glikoproteina na površini tih stanica

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 483.

KRATICA - ENGLESKI: WAS

ENGLESKI: Wiskot-Aldrich Syndrome

TALIJANSKI: sindrome di Wiskott-Aldrich

Witkopov sindrom

DEFINICIJA: displazija noktiju s hipodoncijom

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 217.

DOPUŠTENI NAZIV: sindrom zuba i noktiju

ENGLESKI: Witkop's syndrome

NJEMAČKI: Witkop-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Witkop

Witkopova bolest

DEFINICIJA: autosomno dominantna nasljedna bolest obilježena spužvastim i neprozirnim plakovima na rožnici te naboranim, bijelim i asimptomatskim plakovima na usnoj sluznici

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 86.

DOPUŠTENI NAZIV: nasljedna dobroćudna intraepitelna diskeratoza

ENGLESKI: hereditary benign intraepithelial dyskeratosis

NJEMAČKI: hereditäre gutartige intraepitheliale Dyskeratose

začeljusna vena

DEFINICIJA: pritek unutarnje grkljanske vene u koji se ulijeva krv iz opskrbnoga područja gornjočeljusne arterije i površinske sljepoočne arterije

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007.,

242.

DOPUŠTENI NAZIV: retromandibularna vena**ENGLESKI:** retromandibular vein**LATINSKI:** vena retromandibularis**TALIJANSKI:** vena retromandibolare**zadah****DEFINICIJA:** neugodan miris izdahnuti zraka iz usne šupljine**VRELO DEFINICIJE:** Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 512.**DOPUŠTENI NAZIV:** halitoza**NEPREPORUČENI NAZIV:** fetor**ENGLESKI:** breath odour; halitosis; oral malodor**NJEMAČKI:** Halitose; Mundgeruch**LATINSKI:** foetor oris; foetor ex ore**TALIJANSKI:** alitosi; malodore orale**zadržani zub****DEFINICIJA:** zub smješten u čeljusnoj kosti koji nije na vrijeme iznikao**VRELO DEFINICIJE:** Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 23.**DOPUŠTENI NAZIV:** retinirani zub**ENGLESKI:** retained tooth**NJEMAČKI:** retinierter Zahn**LATINSKI:** dens retentus**NAPOMENA:** Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.**zadržavanje hrane****DEFINICIJA:** ostatci hrane među zubima**VRELO DEFINICIJE:** Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 962.**DOPUŠTENI NAZIV:** impakcija hrane**ENGLESKI:** food impaction**NJEMAČKI:** eingeklemmte Speisereste**TALIJANSKI:** ritenzione di alimenti**zagrizna ploča****DEFINICIJA:** ploča od kovine, šelaka, akrilata ili termoplastične mase koja oponaša bazu zubne proteze radi registracije međučeljusnih odnosa i postavljanja umjetnih zuba**VRELO DEFINICIJE:** Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 390.**NEPREPORUČENI NAZIV:** okluzijska šablona; zagrizna šablona**ENGLESKI:** bite plate**NJEMAČKI:** Aufbissplatte; Kaudruckplatte**TALIJANSKI:** placca per la registrazione del morso**zagrizna rendgenska snimka****DEFINICIJA:** intraoralna snimka nastala s pomoću rendgenskoga filma sa zagriznim krilcem**VRELO DEFINICIJE:** Janković, S.; Miletić, D. Dentalna radiografija i radiologija. Split: Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, 2009., 130.**DOPUŠTENI NAZIV:** zagrizni radiogram**NEPREPORUČENI NAZIV:** bite-wing snimka**ENGLESKI:** bite-wing image**NJEMAČKI:** Aufbissaufnahme; Bissflügelaufnahme; Bissflügelröntgenaufnahme**zahvaćenost furkacija****DEFINICIJA:** patološka razgradnja kosti u području račvišta višekorijenskih zuba**VRELO DEFINICIJE:** Lindhe, J.; Karring, T.; Lang, N. P. Klinička parodontologija i dentalna implantologija. Zagreb: Globus, 2004., 705.**ENGLESKI:** furcation involvement**NJEMAČKI:** Furkationsbeteiligung

zajednički nosni hodnik

DEFINICIJA: hodnik između nosnih školjaka i nosne pregrade

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 273.

ENGLESKI: common nasal meatus; meatus nasi communis

LATINSKI: meatus nasi communis

TALIJANSKI: meato comune dell'osso nasale

zakašnjelo nicanje

DEFINICIJA: nicanje zuba kasnije od uobičajenoga

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 209.

ENGLESKI: delayed eruption

NJEMAČKI: verspäteter

Zahndurchbruch

LATINSKI: dentitio tarda

zakutnjačni trokut

DEFINICIJA: trokutast prostor smješten distalno od zadnjega kutnjaka, sprijeda omeđen distalnom zubnom plohom i dvama koštanim rubovima koji se prema straga i prema gore stječu i prelaze u prednji rub mišićnoga nastavka kraka donje čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: retromolarni trokut; retromolarna udubina; retromolarni prostor

ENGLESKI: retromolar trigone; trigonum retromolare; retromolar area

NJEMAČKI: retromolares Dreieck; retromolarer Raum

LATINSKI: trigonum retromolare; fossa retromolaris

TALIJANSKI: triangolo retromolare

zaležaj

DEFINICIJA: nekroza kože ili sluznice kao posljedica kroničnoga lokalnog pritiska

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 168.

DOPUŠTENI NAZIV: dekubitus

ENGLESKI: bedsore; decubitus; decubitus ulcer

NJEMAČKI: Dekubitus; Druckstelle

LATINSKI: decubitus

TALIJANSKI: piaga da decubito

NAPOMENA: Zaležaj se može pojaviti na usnoj sluznici u loše načinjenim zubnim protezama.

zalogaj

DEFINICIJA: mekana, žvakanjem usitnjena i slinom povezana nakupina hrane koja se iz usne šupljine gutanjem potiskuje u želudac

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 782.

DOPUŠTENI NAZIV: bolus

ENGLESKI: bolus

NJEMAČKI: Bolus

TALIJANSKI: bolo

zametak

DEFINICIJA: organizam koji se u sisavaca razvija u maternici

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 222.

DOPUŠTENI NAZIV: embrij

ENGLESKI: embryo

NJEMAČKI: Embryo

zamjenski šećer

DEFINICIJA: umjetni nehranjivii i kalorijski zaslađivači koje oralna mikroflora ne može preraditi
VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup. Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 126.

ENGLJSKI: sucrose substitutes

NJEMAČKI: Austauschzucker

TALIJANSKI: sostituto dello zucchero

zamor kovine

DEFINICIJA: smanjena otpornost i učinkovitost kovine prouzročena čestim opterećenjima funkcionalnoga ili umjetnoga podrijetla, koja završava lomom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 262.

ENGLJSKI: metal fatigue

NJEMAČKI: Metallermüdung

TALIJANSKI: fatica del metallo

zamućenost

DEFINICIJA: obojeno svjetlucanje zamućene tekućine koja izgleda poput opala

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 294.

DOPUŠTENI NAZIV: opalescencija

ENGLJSKI: opalescence

NJEMAČKI: Opaleszenz

zaostatna cista

DEFINICIJA: cista koja ostane nakon što se odstrani zub oko kojega je rasla

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 189.

DOPUŠTENI NAZIV: zaostala cista; rezidualna cista

ENGLJSKI: residual cyst

NJEMAČKI: Residualzyste; Restzyste

TALIJANSKI: cisti residua

zaostatna slina

DEFINICIJA: slina koja ostane u usnoj šupljini nakon gutanja, a izgleda poput tankoga sloja koji oblaže oralna tkiva

VRELO DEFINICIJE: Jenkins, G. N. The physiology and biochemistry of the mouth. Oxford: Blackwell, 1978., 320.

DOPUŠTENI NAZIV: rezidualna slina

ENGLJSKI: residual saliva

NJEMAČKI: Restspeichel

TALIJANSKI: saliva residua

zaostatni greben

DEFINICIJA: dio kosti u gornjoj i donjoj čeljusti koji ostane nakon vađenja zuba

VRELO DEFINICIJE: Misch, C. E. Implant Dentistry. St. Louis: Mosby, 1999., 20.

DOPUŠTENI NAZIV: rezidualni greben; zaostali greben

ENGLJSKI: residual ridge

NJEMAČKI: residualler Alveolarkamm

zaostatni monomer

DEFINICIJA: nopolimerizirana molekula monomera u umjetnoj smoli koja zaostaje zbog nedostatne temperature i trajanja polimerizacije

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 270.

DOPUŠTENI NAZIV: rezidualni monomer

ENGLJSKI: residual monomer

NJEMAČKI: Residualmonomer; Restmonomer

TALIJANSKI: monomero residuo

zaostatni sloj

DEFINICIJA: organski i anorganski ostatci koji ostaju na dentinskim zidovima nakon mehaničko-toplinske obradbe kaviteta i uklanjanja karijesne lezije

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 302.

ENGLESKI: smear layer
NJEMAČKI: Schmierschicht
TALIJANSKI: unguento residuo

zaraza

DEFINICIJA: prodor stranih organizama u tijelo domaćina, pri čemu mogu izazvati oštećenje makroorganizma i njegovu upalnu i opću reakciju
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 366.
DOPUŠTENI NAZIV: infekcija
ENGLESKI: infection
NJEMAČKI: Infektion
LATINSKI: infectio
TALIJANSKI: infezione

zarazna mononukleoza

DEFINICIJA: akutna bolest prouzročena Epstein-Barrovim virusom koja se očituje općim simptomima i umorom, a u usnoj šupljini nepčanim petehijama, oticanjem resice, eksudatom krajnika, difuznim eritemom usne sluznice, gingivitisom te rijetko vredovima
VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 152.
DOPUŠTENI NAZIV: mononukleoza; infektivna mononukleoza
ENGLESKI: infectious mononucleosis
NJEMAČKI: infektiöse Mononukleose; Pfeiffersches Drüsenfieber

zarubljivanje kavopovršinskoga ruba

DEFINICIJA: postupak koji se provodi u adhezijskoj preparaciji kaviteta radi povećanja mikroretencijske caklinske površine potrebne za sidrenje kompozitnoga materijala u kavitetu
VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 408.

DOPUŠTENI NAZIV: zakošavanje cakline; zakošavanje kavopovršinskog ruba
ENGLESKI: enamel beveling; chamfer preparation of enamel
NJEMAČKI: die Randabschrägung; die Schmelzabschrägung

zasićenost boje

DEFINICIJA: intenzitet tona boje
VRELO DEFINICIJE: Rosenstiel, S.; Land, F.; Fujimoto, J. Contemporary fixed prosthodontics. St. Louis: Mosby, 2001., 710.
ENGLESKI: chroma
NJEMAČKI: Farbsättigung; Chrominanz
TALIJANSKI: saturazione della tinta
NAPOMENA: Zasićenost boje bitna je u određivanju boje protetskoga nadomjestka.

zaštićeno ime lijeka

DEFINICIJA: ime koji proizvedenom lijeku daje farmaceutska tvrtka
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 4.
DOPUŠTENI NAZIV: zaštićeni naziv lijeka; tvorničko ime lijeka; tvornički naziv lijeka
ENGLESKI: trade name
NJEMAČKI: Handelsbezeichnung; Handelsname; Markenname
TALIJANSKI: marchio commerciale; nome commerciale

zaštitna mišićna imobilizacija

DEFINICIJA: zaštitni odgovor žvačnih mišića na akutnu promjenu okluzijskoga stanja
VRELO DEFINICIJE: Okeson, J. P. Temporomandibularni poremećaji i okluzija. Zagreb: Medicinska naklada, 2008., 172.
DOPUŠTENI NAZIV: zaštitna kokontrakcija
ENGLESKI: protective cocontraction
NJEMAČKI: schützende Kokontraktion
TALIJANSKI: co-contrazione protettiva

zatajenje srca

DEFINICIJA: nesposobnost srčano-žilnoga sustava da odgovori na zahtjeve krajnjih organa

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 381.

DOPUŠTENI NAZIV: srčana dekompenzacija

ENGLISKI: heart decompensation; heart failure

NJEMAČKI: Herzdekomensation

TALIJANSKI: scompenso cardiaco

NAPOMENA: U bolesnika koji boluju od nekompensiranoga kongestivnoga zatajenja srca treba voditi računa o položaju bolesnika na stomatološkome stolcu.

zatezač mekoga nepca

DEFINICIJA: mišić mekoga nepca koji polazi s hrapave površine pred vanjskim otvorom karotičnoga kanala i s hrskavičnoga dijela slušne cijevi, ulazi u nepce i hvata se za njegovu tetivnu ploču

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 92.

ENGLISKI: tensor veli palatini

NJEMAČKI: Gaumensegelspanner

LATINSKI: musculus tensor veli palatini

zatiljna neuralgija

DEFINICIJA: neuralgija koja se pojavljuje u raspodjeli senzoričkih ogranaka vratnoga pleksusa te zahvaća vrat i područje zatiljka samo s jedne strane

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 330.

DOPUŠTENI NAZIV: okcipitalna

neuralgija

ENGLISKI: occipital neuralgia

NJEMAČKI: okzipitale Neuralgie

TALIJANSKI: neuralgia occipitale

KONTEKST: Najčešći su uzorci zatiljne neuralgije trauma, neoplazme, infekcije ili aneurizme.

zatiljni limfni čvor

DEFINICIJA: limfni čvor koji leži iznad gornje zatiljne linije te skuplja limfu zatiljnoga područja i gornjega dijela šije

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 315.

DOPUŠTENI NAZIV: okcipitalni limfni čvorovi

ENGLISKI: occipital node

LATINSKI: nodus occipitalis

TALIJANSKI: linfonodo occipitale

zaton klinaste kosti

DEFINICIJA: zaton koji se nalazi u tijelu klinaste kosti i otvara se u područje između prednje stijenke tijela klinaste kosti, gornje nosne školjke i rešetaste ploče rešetnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 274.

DOPUŠTENI NAZIV: sfenoidni sinus; sinus sphenoidalis

ENGLISKI: sphenoidal sinus; sinus sphenoidalis

LATINSKI: sinus sphenoidalis

TALIJANSKI: seno sfenoide

zaton rešetnice

DEFINICIJA: zaton koji se sastoji od nekoliko skupina zračnih komora koje u rešetnici tvore rešetasti labirint

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka.

Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 274.

DOPUŠTENI NAZIV: etmoidni sinus; rešetasti labirint

ENGLESKI: ethmoidal cells; cellulae ethmoidales; sinus ethmoidalis; labyrinthus ethmoidalis

LATINSKI: cellulae ethmoidales; sinus ethmoidalis; labyrinthus ethmoidalis

TALIJANSKI: cellule etmoidali

zaustavljeni karijes

DEFINICIJA: karijesna lezija u kojoj je zaustavljena demineralizacija i ostvarena remineralizacija zbog promijenjenih uvjeta u ustima

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 220.

ENGLESKI: arrested caries

NJEMAČKI: arretierte Karies; stationäre Karies; ruhende Karies

TALIJANSKI: carie quiescente

zaušni limfni čvor

DEFINICIJA: limfni čvor koji se nalazi u području zaušnoga nastavka te prima limfu sa stražnje strane uške i iz kože glave koja pokriva stražnji dio sljepoočnoga područja

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 265.

DOPUŠTENI NAZIV: mastoidni limfni čvorovi

ENGLESKI: mastoid node

NJEMAČKI: Mastoidknoten

LATINSKI: nodus mastoideus

TALIJANSKI: linfonodo mastoideo

zaušnjaci

DEFINICIJA: akutna virusna infekcija virusom parotitisa koja najčešće pogađa djecu između 5. i 15. godine, a očituje se općim simptomima te oteklinom podušne, a rjeđe podjezične i podčeljusne

žlijezde

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 655.

DOPUŠTENI NAZIV: mumps; epidemijski parotitis

ENGLESKI: mumps; epidemic parotitis

NJEMAČKI: Mumps; epidemische Parotitis

LATINSKI: parotitis epidemica

zavarivanje

DEFINICIJA: postupak spajanja dviju jednakih ili sličnih kovina toplinskim postupkom tako da spojište s graničnim predjelima čini homogenu cjelinu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 426.

ŽARGONIZAM: švajsanje

ENGLESKI: welding

NJEMAČKI: Schweißen

zavarivanje plazmom

DEFINICIJA: elektrozavarivanje pri kojemu iskra paljenja ionizira smjesu argona i vodika koja izlazi sustavom cjevčica volframove elektrode te se u dodiru s kovinom pali svjetlosni luk

VRELO DEFINICIJE: Živko, J.; Jerolimov, V. Metali u stomatološkoj protetici. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 93.

ENGLESKI: plasma welding

NJEMAČKI: Plasmaverschweißung

TALIJANSKI: saldatura a plasma

zaždrijelni prostor

DEFINICIJA: prostor koji se nalazi iza ždrijela, čini ga rahlo vezivno tkivo između duboka lista vratne i obrazno-ždrijelne ovojnice

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 579.

DOPUŠTENI NAZIV: retrofaringealni prostor
ENGLISKI: retropharyngeal space
NJEMAČKI: Spatium retropharyngeum
LATINSKI: spatium retropharyngeum

zbijenost

DEFINICIJA: nedostatak prostora u zubnome luku
VRELO DEFINICIJE: Rakosi, T.; Jonas, I.; Graber, T. M. Orthodontic diagnosis. New York: Thieme Medical Publishers, 1993., 37.
ENGLISKI: crowding
NJEMAČKI: Engstand

zbrojna sinergija

DEFINICIJA: sinergizam pri kojemu učinak postignut zajedno primijenjenim lijekovima odgovara zbroju njihovih pojedinačnih učinaka
VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 30.
DOPUŠTENI NAZIV: aditivni sinergizam; zbrojni sinergizam
ENGLISKI: additive synergisim
NJEMAČKI: additiver Synergismus

zdravlje

DEFINICIJA: stanje pacijenta u kojemu je funkcija prisutna bez znakova bolesti ili abnormalnosti
VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 27.
ENGLISKI: health
NJEMAČKI: Gesundheit
TALIJSKI: salute

zglobna čahura prstenaste i štitaste hrskavice

DEFINICIJA: nježna čahura koja se veže za rubove zglobnih ploha u zglobu između prstenaste i štitaste

hrskavice
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.

DOPUŠTENI NAZIV: zglobna čahura krikotiroidnoga zgloba
ENGLISKI: capsule of cricothyroid joint
LATINSKI: capsula articularis cricothyroidea
TALIJSKI: capsula dell'articolazione cricotiroidale

zglobna hrskavica

DEFINICIJA: hrskavica koja oblaže artikulirajuće površine čeljusnoga zgloba
VRELO DEFINICIJE: Brand, R. W.; Isselhard, D. E. Anatomy of Orofacial Structures. St. Louis: Mosby, 2003., 349.
ENGLISKI: articular cartilage
NJEMAČKI: Gelenkknorpel
TALIJSKI: cartilagine articolare

zglobna kvržica

DEFINICIJA: kvržica na bazi lubanje koja pripada čeljusnome zglobu
VRELO DEFINICIJE: Brand, R. W.; Isselhard, D. E. Anatomy of Orofacial Structures. St. Louis: Mosby, 2003., 348.
ENGLISKI: articular tubercle
NJEMAČKI: Gelenkhöckerchen
LATINSKI: tuberculum articulare
TALIJSKI: tubercolo articolare

zglobna ovojnica prstenasto-vokalnoga zgloba

DEFINICIJA: ovojnica koja obavija zglob između prstenaste i ljevkaste hrskavice
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 278.
ENGLISKI: capsule of crico-arytenoid joint

LATINSKI: capsula articularis cricoarytenoidea
TALIJANSKI: capsula articolare cricoaritenoidea

zglobna pločica

DEFINICIJA: vezivna pločica smještena između kondila i donjočeljusne udubine čeljusnoga zgloba
VRELO DEFINICIJE: Brand, R. W.; Isselhard, D. E. *Anatomy of Orofacial Structures*. St. Louis: Mosby, 2003., 424.
DOPUŠTENI NAZIV: zglobni kolut; artikulacijska pločica
ŽARGONIZAM: disk
ENGLISKI: articular disc
NJEMAČKI: Gelenkscheibe; Kiefergelenkplatte
LATINSKI: discus articularis
TALIJANSKI: disco articolare

zglobna površina ljevkaste hrskavice

DEFINICIJA: zglobna površina na stražnjemu dijelu baze vokalne hrskavice na koju se spaja prstenasta hrskavica
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. *Anatomija čovjeka*. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 277.
DOPUŠTENI NAZIV: zglobna površina vokalne hrskavice
ENGLISKI: articular surface of arytenoid cartilage
LATINSKI: facies articularis cartilaginis arytenoideae
TALIJANSKI: superficie articolare della cartilagine aritenoidae

zglobna udlaga

DEFINICIJA: protetička naprava koja služi za učvršćivanje zuba i kosti nakon hemisekcije donje čeljusti
VRELO DEFINICIJE: Miše, I. *Oralna kirurgija*. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 371.

DOPUŠTENI NAZIV: zglobna šina
ENGLISKI: hemiresected joint splint
NJEMAČKI: Gelenkschiene
NAPOMENA: Sastoji se od dijelova za gornje i donje zube povezanih zglobom.

zglobna udubina

DEFINICIJA: udubina na sljepoočnoj kosti koja je sastavni dio čeljusnoga zgloba
VRELO DEFINICIJE: Brand, R. W.; Isselhard, D. E. *Anatomy of Orofacial Structures*. St. Louis: Mosby, 2003., 349.
ENGLISKI: articular cavity; articular fossa
NJEMAČKI: Gelenkgrube; Gelenkpfanne
LATINSKI: fossa articularis
TALIJANSKI: fossa articolare

zglobna veza

DEFINICIJA: naprava koja se sastoji od matrice i patrice i namijenjena je učvršćivanju, retenciji i stabilizaciji zubnih proteza
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. *Stomatološki leksikon*. Zagreb: Globus, 1990., 147.
DOPUŠTENI NAZIV: kopčica; pričvrstak; priključak
NEPREPORUČENI NAZIV: etečmen
ENGLISKI: attachment
NJEMAČKI: Attachment; Geschiebe
TALIJANSKI: attacco

zglobni izdanak donje čeljusti

DEFINICIJA: stražnji izdanak grane donje čeljusti koji nosi zglobno tijelo za zglob s lubanjskom bazom
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. *Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije*. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 44.
DOPUŠTENI NAZIV: kondilarni izdanak donje čeljusti

ENGLISKI: condylar process
LATINSKI: processus condylaris
TALIJANSKI: processo condilare

zglobni nastavak

DEFINICIJA: dio uzlaznoga kraka donje čeljusti koji tvori čeljusni zglob

VRELO DEFINICIJE: Brand, R. W.; Isselhard, D. E. Anatomy of Orofacial Structures. St. Louis: Mosby, 2003., 348.

ENGLISKI: articular process
NJEMAČKI: Gelenkfortsatz
TALIJANSKI: processo articolare

zgrušavanje

DEFINICIJA: fiziološki proces nakon ozljede krvne žile tijekom kojega se djelovanjem različitih čimbenika stvara krvni ugrušak koji poput čepa zatvara krvnu žilu i tako sprečava daljnje krvarenje

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 223.

DOPUŠTENI NAZIV: koagulacija; zgrušavanje krvi
ENGLISKI: coagulation
NJEMAČKI: Ausflockung; Koagulation; Gerinnung

zidovudin

DEFINICIJA: antivirusni lijek, analog timidina, koji sprečava reverznu transkriptazu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 81.

ENGLISKI: zidovudine
NJEMAČKI: Zidovudin

Zimmerman-Labandov sindrom

DEFINICIJA: fibromatoza gingive s defektima na uškama, nosu, kostima, noktima i krajnjim falangama

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.;

Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 185.

ENGLISKI: Zimmerman-Laband Syndrome

TALIJANSKI: sindrome di Zimmerman-Laband

zlatna slitina

DEFINICIJA: slitina zlata u rasponu od 14 do 20 karata finoće s dodatkom nikla, cinka, platine i paladija

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 372.
DOPUŠTENI NAZIV: bijelo zlato
ENGLISKI: gold alloy
NJEMAČKI: Goldlegierung
TALIJANSKI: lega di oro

zlatni listići

DEFINICIJA: kohezivno zlato u obliku listića koje se kondenzira u kavitet za izradbu ispuna

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 447.
ENGLISKI: gold foil
NJEMAČKI: Goldblättchen

zlatni rez

DEFINICIJA: frontalni pogled u kojemu je vidljivost gornjega bočnog sjekutića u širini 62 % širine gornjega središnjeg sjekutića, vidljivost gornjega očajnika u širini 62 % vidljive širine gornjega bočnog sjekutića, a vidljivost prvoga pretkutnjaka u širini 62 % vidljive širine gornjega očajnika

VRELO DEFINICIJE: Proffit, W. R.; Fields, H. W.; Sarver, D. M. Contemporary orthodontics. St. Louis: Mosby, 2006., 189.
DOPUŠTENI NAZIV: zlatna proporcija
ENGLISKI: golden proportion
NJEMAČKI: goldene Proportion

zlato

DEFINICIJA: plemenita kovina žute boje i jaka sjaja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 427.

ENGLISKI: gold

NJEMAČKI: Gold

TALIJANSKI: oro

NAPOMENA: Zlato se najčešće upotrebljava kao slitina u kombinaciji s drugim metalima, a u stomatologiji se primjenjuje u izradbi protetičkih nadomjestaka i lijevanih ispuna.

zloćudan

DEFINICIJA: koji napada okolno zdravo tkivo i može stvarati metastaze

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 408.

DOPUŠTENI NAZIV: malignan

ENGLISKI: malignant

NJEMAČKI: bösartig; malign

zloćudna hiperpireksija

DEFINICIJA: rijetka komplikacija lokalne anestezije pri primjeni amidnih lokalnih anestetika koja se očituje naglim porastom tjelesne temperature i fascikulacijama mišića

VRELO DEFINICIJE: Čabov, T. Oralnokirurški priručnik. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 53.

DOPUŠTENI NAZIV: maligna hiperpireksija; maligna hipertermija

ENGLISKI: malignant hyperpyrexia

NJEMAČKI: bösartige Hyperpyrexie; bösartige Hyperthermie;

maligne Hyperpyrexie; maligne Hyperthermie

TALIJANSKI: iperpiressia maligna

NAPOMENA: Ako se ne liječi, zloćudna hiperpireksija može dovesti do smrti.

zloćudni tumor

DEFINICIJA: izraslina nastala nenadziranim, nesvrhovitim, autonomnim i neprekidnim bujanjem stanica koje pokazuju svojstva zloćudna ponašanja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 408.

DOPUŠTENI NAZIV: maligni tumor; zloćudna novotvorina

ENGLISKI: malignant tumor

NJEMAČKI: bösartige Geschwulst;

bösartiger Tumor; maligner Tumor

NAPOMENA: Svojstva su zloćudnih tumora više ili manje brz, neograničen, infiltrativan i destruktivan rast, izravno širenje u bližu ili dalju okolinu, sklonost recidivu i stvaranje metastaza.

zlouporaba lijeka

DEFINICIJA: pogrešna, nepravilna ili prekomjerna primjena lijeka ili tvari namijenjene liječenju

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 8.

DOPUŠTENI NAZIV: zlouporaba lijeka; zloupotreba lijeka

ENGLISKI: drug abuse; substance abuse

NJEMAČKI: Medikamentenmißbrauch

TALIJANSKI: abuso di farmaco

znak korijena

DEFINICIJA: nagib apikalne trećine korijena u distalnome smjeru, po kojemu se razlikuju lijevi od desnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 75.

DOPUŠTENI NAZIV: pravilo korijena

ENGLISKI: sign of the root; rule of the root

NJEMAČKI: Wurzelmerkmal

znojna žlijezda

DEFINICIJA: mala zavijena tubularna žlijezda s vanjskim lučenjem koja stvara znoj i izlučuje ga na površinu tijela

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 10.

DOPUŠTENI NAZIV: žlijezda znojnica; znojnica

ENGLISKI: sweat gland; sudoriferous gland; sudoriparous gland

NJEMAČKI: Schweißdrüse

LATINSKI: glandula sudorifera

TALIJANSKI: ghiandola sudoripara

NAPOMENA: Znojne žlijezde smještene su u kožnome vezivnom tkivu gotovo svih dijelova kože.

Zollinger-Ellisonov sindrom

DEFINICIJA: recidivirajući peptički ulkusi koji nastaju zbog pojačana lučenja kiseline uslijed pojačana lučenja gastrina iz tumora gušterače

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 395.

KRATICA - NJEMAČKI: ZES

ENGLISKI: Zollinger-Ellison Syndrome

NJEMAČKI: Zollinger-Ellison-Syndrom

TALIJANSKI: sindrome di Zollinger-Ellison

KONTEKST: U Zollinger-Ellisonovu sindromu opisane su promjene u usnoj šupljini u obliku erozije cakline na nepčanim plohama gornjih zuba i promjene na krvnim žilama usana koje variraju od makula do većih proširenja vena.

zračni emfizem

DEFINICIJA: emfizem u kojemu se u potkožnome sloju kože nalazi plin ili zrak

VRELO DEFINICIJE: Ingle, J. I.; Bakland, L. K.; Endodontics. London: BC Decker Inc., 2002., 590.

DOPUŠTENI NAZIV: periradikularni emfizem

ENGLISKI: air emphysema; subcutaneous emphysema; periradicular air emphysema

NJEMAČKI: Luftemphysem

NAPOMENA: Zračni emfizem može nastati kao posljedica neoprezne uporabe komprimirana zraka koji se upotrebljava za sušenje korijenskoga zubnoga kanala.

zrnasta hrskavica

DEFINICIJA: mala duguljasta hrskavica koja se nalazi u pobočnoj štitasto-jezičnoj svezi

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 110.

ENGLISKI: triticeal cartilage

LATINSKI: cartilago triticea

TALIJANSKI: cartilagine triticea

zub

DEFINICIJA: osnovna žvačna jedinica koju tvore zubna caklina, dentin, zubni cement i zubna pulpa

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 106.

ENGLISKI: tooth

NJEMAČKI: Zahn

LATINSKI: dens

TALIJANSKI: dente

NAPOMENA: Od triju oblika za genitiv množine imenice zub, koji glase zúbâ, zúbî i zubiju, preporučuje se prvi oblik.

zubi blizanci

DEFINICIJA: anomalija razvoja zuba koju obilježuje pokušaj dijeljenja zubnoga pupoljka u uzdužnome smjeru

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 128.

NEPREPORUČENI NAZIV: geminacija zuba

ENGLNESKI: tooth gemination

NJEMAČKI: Doppelzahnbildung

LATINSKI: dentes geminati

NAPOMENA: Zubi blizanci mogu biti djelomice ili potpuno podijeljeni, pa govorimo o djelomičnim ili pravim zubima blizancima. Pravi su zubi blizanci češći u mliječnome zubalu, i to u donjoj čeljusti, a u trajnome se zubalu najčešće pojavljuju u sjekutićima i očnjacima.

zubna alveola

DEFINICIJA: koštana jamica u kojoj se nalazi zubni korijen

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 54.

DOPUŠTENI NAZIV: zubna čašica

ZASTARJELI NAZIV: zubnica; zubište

ŽARGONIZAM: alveola

ENGLNESKI: alveolus; socket; tooth socket

NJEMAČKI: Alveole; Zahnalveole; Zahnfach

zubna bradavica

DEFINICIJA: zgusnute mezenhimne stanice u udubini caklinskog organa iz kojih se razvija zubna pulpa

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 292.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna papila

ENGLNESKI: dental papilla

NJEMAČKI: Zahnpapille

TALIJANSKI: papilla dentale

zubna caklina

DEFINICIJA: sekretni proizvod epitelnih stanica koji izgrađuje i pokriva cijelu površinu zubne krune

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 60.

DOPUŠTENI NAZIV: caklina

ENGLNESKI: enamel

NJEMAČKI: Schmelz; Zahnschmelz

LATINSKI: enamelum; substantia adamantina

TALIJANSKI: smalto

zubna cista

DEFINICIJA: cista koja zahvaća zub ili njegovo ležište

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 123.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna cista

ENGLNESKI: dental cyst; tooth cyst

NJEMAČKI: Zahnzyste; dentale Zyste

zubna fistula

DEFINICIJA: fistula koja prouzročuje alveolni apsces

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 124.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna fistula

ENGLNESKI: dental fistula

NJEMAČKI: Zahnfistel

LATINSKI: fistula dentis

zubna fluorozna

DEFINICIJA: oštećenja u stvaranju cakline prouzročena visokim sadržajem fluorida

VRELO DEFINICIJE: Škrinjarčić, I. Orofacijalna genetika. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 266.

DOPUŠTENI NAZIV: fluorozna; dentalna

fluoroza

ENGLESKI: fluorosis

NJEMAČKI: Fluorose

zubna formula

DEFINICIJA: formula koja prikazuje vrstu, broj i raspored zuba u čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 124.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna formula

ENGLESKI: tooth formula; dental formula

NJEMAČKI: Gebisschema; Zahnformel; Zahnschema

zubna fotografija

DEFINICIJA: stomatološka fotografija zuba ili usne šupljine

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 127.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna fotografija

ENGLESKI: dental photograph; tooth photograph

NJEMAČKI: Zahnaufnahme;

Dentalaufnahme

NAPOMENA: U forenzičkoj stomatologiji može se upotrebljavati za identifikaciju.

zubna gingivektomija

DEFINICIJA: kirurško uklanjanje dijela žvačne oralne sluznice koji prekriva alveolni nastavak jednoga zuba i okružuje vratni dio toga zuba

VRELO DEFINICIJE: Miše, I. Oralna kirurgija. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 294.

DOPUŠTENI NAZIV: zubna ulektomija

ENGLESKI: single tooth gingival resection; one-tooth gingivectomy; one-tooth gum resection; single tooth ulectomy

NJEMAČKI: Gingivektomie; Ulektomie

zubna gredica

DEFINICIJA: dio epitela primitivne usne šupljine koji sudjeluje u razvoju zuba

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 290.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna lamina; zubni greben

NEPREPORUČENI NAZIV: zubna ploča

ENGLESKI: dental lamina

NJEMAČKI: Zahnleiste

LATINSKI: lamina dentalis; crista dentalis

zubna identifikacija

DEFINICIJA: postupak utvrđivanja identiteta na temelju zubnih obilježja

VRELO DEFINICIJE: Brkić, H. Forenzična stomatologija. Zagreb: Školska knjiga, 2000., 17.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna identifikacija

ENGLESKI: dental identification

NJEMAČKI: Zahnidentifikation

TALIJANSKI: identificazione dentale

zubna kripta

DEFINICIJA: koštani prostor u kojemu je smješten zametak zuba prije nicanja

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 123.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna kripta

ENGLESKI: dental crypt

NJEMAČKI: Zahnkeimhöhle

zubna kruna

DEFINICIJA: dio prirodnoga zuba koji se nalazi iznad gingive

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 233.

DOPUŠTENI NAZIV: kruna zuba

ENGLISKI: tooth crown

NJEMAČKI: Zahnkranz; Zahnkrone

LATINSKI: corona dentis

zubna mijena

DEFINICIJA: fiziološki proces razgradnje i ispadanja miječnih zuba i njihove zamjene trajnim zubima

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 88.

DOPUŠTENI NAZIV: mijena zuba

ENGLISKI: change of teeth

NJEMAČKI: Zahnwechsel

zubna neuralgija

DEFINICIJA: neuralgija povezana s bolešću zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 126.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalna neuralgija

ENGLISKI: dental neuralgia

NJEMAČKI: Zahnneuralgie

LATINSKI: neuralgia dentalis

zubna pasta

DEFINICIJA: mješavina sredstava za čišćenje, abraziju i popravljanje okusa namijenjena četkanju zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 235.

DOPUŠTENI NAZIV: pasta za zube

ENGLISKI: dentifrice; toothpaste

NJEMAČKI: Zahncreme; Zahnpaste

zubna proteza

DEFINICIJA: stomatološki nadomjestak za nadomještanje jednoga ili više zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 331.

DOPUŠTENI NAZIV: proteza

ENGLISKI: denture; prosthesis

NJEMAČKI: Prothese; Zahnprothese

TALIJANSKI: protesi dentaria

zubna pulpa

DEFINICIJA: bogato prokrvljeno i inervirano vezivno tkivo mezodermnoga podrijetla, smješteno u središnjem prostoru zuba i ograničeno dentinom

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 334.

DOPUŠTENI NAZIV: pulpa

NEPREPORUČENI NAZIV: zubni živac; zubna srž

ENGLISKI: dental pulp

NJEMAČKI: Pulpa; Zahnmark;

Zahnnerv; Zahnpulpa

LATINSKI: pulpa dentis

TALIJANSKI: polpa dentale

zubna svila

DEFINICIJA: sredstvo za uklanjanje međuzubnoga plaka

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 389.

DOPUŠTENI NAZIV: zubni konac

ENGLISKI: dental floss

NJEMAČKI: Zahnseide

TALIJANSKI: filo dentale

zubna transpozicija

DEFINICIJA: ortodonska anomalija obilježena promjenom položaja zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Ortodoncija za praktičara. 2. izdanje. Zagreb: Školska knjiga, 1979., 25.

DOPUŠTENI NAZIV: transpozicija zuba

ENGLISKI: tooth transposition

NJEMAČKI: Zahntransposition

NAPOMENA: Naziv i definicija potječu iz "Glosarija ortodontskih pojmova" koji je objavljen kao prilog knjizi prof. Vladimira Laptera "Ortodoncija za praktičara" – 2. prerađeno izdanje 1979.

zubna vrećica

DEFINICIJA: zgusnuti sloj ektomezenhimskih stanica koji obavlja zubni organ i zubnu papilu
VRELO DEFINICIJE: Škrinjarić, I. Traume zuba u djece. Zagreb: Globus, 1988., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni folikul; zubna vreća

ENGLESKI: dental follicle

NJEMAČKI: Zahnsäckchen

LATINSKI: sacculus dentis

TALIJSKI: follicolo dentale

zubne jamice

DEFINICIJA: jamice u kojima su učvršćeni zubni korijeni
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 24.

ENGLESKI: dental alveoli

LATINSKI: alveoli dentales

TALIJSKI: alveoli dentali

zubni amalgamski ispun

DEFINICIJA: smjesa čestica prikladne slitine srebra, kositra, bakra ili drugih kovina sa živom koja se u plastičnome stanju unosi u kavitet zuba i u ustima se kondenzira, morfološki oblikuje i zaglađuje da bi se načinio zubni ispun

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 327.

DOPUŠTENI NAZIV: amalgam; dentalni amalgam

NEPREPORUČENI NAZIV: crna plomba; srebrna plomba

ENGLESKI: amalgam

NJEMAČKI: Amalgam

zubni apsces

DEFINICIJA: svaki apsces koji je povezan sa zubom

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-

Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 120.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni apsces

ENGLESKI: dental abscess

NJEMAČKI: Zahnabscess

zubni cement

SKRAĆENI NAZIV: cement

DEFINICIJA: tvrdo zubno tkivo koje prekriva dentin u području zubnoga korijena

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 63.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni cement

ENGLESKI: dental cement; cement

NJEMAČKI: Dentalzement; Zahnzement

LATINSKI: cementum; substantia ossea

TALIJSKI: cemento dentale

zubni granulom

DEFINICIJA: lokalizirana nakupina granulacijskoga tkiva na zubnome korijenu ili oko njega

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 124.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni granulom

ENGLESKI: dental granuloma

NJEMAČKI: Zahngranulom

zubni ispun

DEFINICIJA: stomatološki restauracijski materijal kojim se nadoknađuje izgubljeno tvrdo zubno tkivo i ponovno uspostavljaju narušene funkcije zuba

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 299.

DOPUŠTENI NAZIV: ispun

ŽARGONIZAM: plomba; blomba

ENGLESKI: filling; dental filling

NJEMAČKI: Füllung; Zahnfüllung

zubni kamenac

DEFINICIJA: tvrde naslage na zubnim krunama koje se sastoje od kalcijevih soli sline, organskih ostataka tkiva i mikroorganizama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 215.

DOPUŠTENI NAZIV: kamenac

ENGLESKI: calculus; tartar

NJEMAČKI: Zahnstein

TALIJANSKI: tartaro dentario

zubni korijen

DEFINICIJA: dio zuba pokriven cementom i smješten u zubnim alveolama

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 340.

DOPUŠTENI NAZIV: korijen zuba

ENGLESKI: tooth root

NJEMAČKI: Zahnwurzel

LATINSKI: radix dentis

TALIJANSKI: radice dentale

zubni luk

DEFINICIJA: luk koji oblikuju zubi u čeljustima

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolni luk; zubni niz

ENGLESKI: alveolar arch; dental arch

NJEMAČKI: Alveolarbogen

LATINSKI: arcus dentalis

TALIJANSKI: arco dentale

zubni luk donje čeljusti

DEFINICIJA: dio donje čeljusti koji nosi zube

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarni luk donje čeljusti

ENGLESKI: alveolar arch of mandible

LATINSKI: arcus alveolaris mandibulae

TALIJANSKI: arco alveolare, mandibola

zubni luk gornje čeljusti

DEFINICIJA: dio gornje čeljusti u kojemu su smješteni zubi

VRELO DEFINICIJE: Sobotta, J. Atlas anatomije čovjeka. Zagreb: Naklada Slap, 2007., 66.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarni luk gornje čeljusti

ENGLESKI: alveolar arch of maxilla

NJEMAČKI: oberer Zahnbogen

LATINSKI: arcus alveolaris maxillae

TALIJANSKI: arco alveolare mascellare

zubni ogranci donje alveolne arterije

DEFINICIJA: ogranci donje alveolne arterije koji opskrbljuju zube

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 305.

ENGLESKI: dental branches of inferior alveolar artery

NJEMAČKI: Rami dentales arteriae

alveolaris inferioris

LATINSKI: rami dentales arteriae

alveolaris inferioris

zubni plak

DEFINICIJA: meka naslaga živih i neživih mikroorganizama u matriksu koja čvrsto prijanja uz zubnu površinu, a bogata je polisaharidima i glikoproteinima

VRELO DEFINICIJE: Šutalo, J. Patologija i terapija tvrdih zubnih tkiva. Zagreb: Naklada Zadro, 1994., 143.

DOPUŠTENI NAZIV: plak;

dentobakterijski plak

PREDLOŽENI NAZIV: zubna naslaga

ENGLESKI: plaque

NJEMAČKI: Plaque; Zahnbelag

TALIJANSKI: placca dentale; placca

batterica

NAPOMENA: Zubni plak nastaje razmnožavanjem mikroorganizama i njihova metabolizma.

zubni pupoljak

DEFINICIJA: zubni zametak u početnome stadiju razvoja obilježen zgušnjivanjem epitelnih stanica

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 291.

ENGLJSKI: tooth bud

NJEMAČKI: Zahnknospe

TALIJANSKI: gemma dentale

zubni splet

DEFINICIJA: snop živčanih završetaka koji u gornjoj čeljusti proizlazi iz podočnoga živca, a u donjoj čeljusti iz donjega alveolnog živca i sjekutičnog živca

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 320.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni pleksus; zubni pleksus

ENGLJSKI: dental plexus

NJEMAČKI: Plexus dentalis

LATINSKI: plexus dentalis

zubni tampon

DEFINICIJA: sredstvo u obliku malena valjka od celuloze ili vate kojim se osigurava suho radno polje u usnoj šupljini

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 108.

DOPUŠTENI NAZIV: smotuljak vate; svitak staničevine

ŽARGONIZAM: vaterolica; vaterola
ENGLJSKI: cotton pellet; pellet of cotton

NJEMAČKI: Watterolle

NAPOMENA: Svitak staničevine stavlja

se u blizinu mjesta koje treba zaštititi od vlage pri izvođenju stomatološkoga zahvata.

zubni tehničar

DEFINICIJA: zdravstveni radnik u stomatologiji sa srednjom stručnom spremom osposobljen za rad u zubotehničkome laboratoriju

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 430.

ENGLJSKI: dental technician

NJEMAČKI: Zahntechniker

TALIJANSKI: odontotecnico; tecnico

zubni usadak

DEFINICIJA: protetički nadomjestak od aloplastična materijala ugrađen u oralna tkiva ispod sloja sluznice ili pokosnice ili unutar kosti radi potpore i retencije djelomične ili potpune zubne proteze

VRELO DEFINICIJE: Newman Dorland, W. A. Dorland's illustrated medical dictionary. Philadelphia: Saunders, 1994., 884.

DOPUŠTENI NAZIV: dentalni implantat; stomatološki implantat

ENGLJSKI: dental implant

NJEMAČKI: Zahnimplantat

zubni vrat

DEFINICIJA: dio zuba koji se nalazi između zubnoga korijena i zubne krune te je prijelaz krune u korijen
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 57.

DOPUŠTENI NAZIV: vrat zuba

ENGLJSKI: tooth cervix; tooth neck

NJEMAČKI: Zahnhals

LATINSKI: collum dentis

TALIJANSKI: collo dentale

zubni zametak

DEFINICIJA: masa tkiva epitelnoga i mezenhimnoga podrijetla koja ima

potencijal da se razvije u zub
VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 291.

DOPUŠTENI NAZIV: zubna klica

ENGLISKI: tooth germ

NJEMAČKI: Zahnkeim

NAPOMENA: Prema stupnju morfordiferencijacije i histodiferencijacije razlikuju se tri stadija zubnoga zametka: stadij pupoljka, stadij kape i stadij zvona.

zubno ležište

DEFINICIJA: dio gornje i donje čeljusti koji tvori i podupire zubne alveole
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarni nastavak

ZASTARJELI NAZIV: zubište

ENGLISKI: alveolar process; dental process

NJEMAČKI: Alveolarfortsatz; Zahnfachfortsatz

LATINSKI: processus alveolaris

TALIJANSKI: processo alveolare

zubno ležište donje čeljusti

DEFINICIJA: dio donje čeljusti koji tvori i podupire zubne alveole
VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarni nastavak mandibule

ENGLISKI: mandibular alveolar process

NJEMAČKI: Unterkieferalveolarfortsatz

LATINSKI: processus alveolaris mandibulae

TALIJANSKI: processo alveolare mandibolare

zubno ležište gornje čeljusti

DEFINICIJA: dio gornje čeljusti koji tvori i podupire zubne alveole

VRELO DEFINICIJE: Hraste, J. Dentalna morfologija. Rijeka: Liburnija, 1981., 40.

DOPUŠTENI NAZIV: alveolarni nastavak maksile; zubni izdanak gornje čeljusti

ENGLISKI: maxillar alveolar process

NJEMAČKI: Oberkieferalveolarfortsatz

LATINSKI: processus alveolaris maxillae

TALIJANSKI: processo alveolare mascellare

zubno-obrazni

DEFINICIJA: koji se odnosi na zube i obraze

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 131.

DOPUŠTENI NAZIV: dentobukalni

ENGLISKI: dentibuccal

NJEMAČKI: dentobukkal

zubobolja

DEFINICIJA: bol koji se pojavljuje u jednome zubu ili više zuba te oko njih

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 120.

ENGLISKI: dentagra; dental pain; dentalgia; odontalgia; odontodynia; pain in a tooth; Saint Appolonia's disease; toothache

NJEMAČKI: Odontalgie; Zahnschmerz

zubotehnička četkica

DEFINICIJA: četkica kojom se služe zubni tehničari u izradbi stomatoloških nadomjestaka

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch.

München: Neuer Merkur, 1978., 122.

ENGLISKI: dental brush
NJEMAČKI: Dentalbürste;
 zahntechnische Bürste

zubotehnički laboratorij

DEFINICIJA: laboratorij u kojemu zubni tehničari izrađuju stomatološke protetičke nadomjestke i ortodontske naprave

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 126.

ŽARGONIZAM: tehnika

ENGLISKI: dental laboratory;
 prosthodontic laboratory

NJEMAČKI: Dentallaboratorium;
 zahntechnisches Laboratorium

zvjezdolika mrežica

DEFINICIJA: središnje tkivo caklinskoga organa sastavljeno od zvjezdolikih stanica i bogato međustaničnom tvari

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 293.

ZASTARJELI NAZIV: caklinska pulpa

NEPREPORUČENI NAZIV: zvjezdasti retikulum

ENGLISKI: stellate reticulum; reticulum stellatum

NJEMAČKI: Reticulum stellatum;
 sternförmiges Netz

LATINSKI: reticulum stellatum

TALIJANSKI: reticolo stellato

zvučni uređaj

DEFINICIJA: oruđe koje se može upotrebljavati za uklanjanje zubnih naslaga, a radi na frekvenciji do 6000 Hz

VRELO DEFINICIJE: Glossary of Periodontal Terms. Fourth edition. Chicago: The American Academy of Periodontology, 2001., 46.

DOPUŠTENI NAZIV: sonični instrument;

zvučni instrument; zvučno oruđe

ENGLISKI: sonic scaler; sonic instrument

NJEMAČKI: Schallscaler

žarišna zaraza

DEFINICIJA: bolest koja može nastati širenjem zaraze iz bilo kojega zaraženog žarišta u organizmu i prouzročiti promjene na udaljenim organima

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 203.

DOPUŠTENI NAZIV: fokalna infekcija; žarišna infekcija

ENGLISKI: focal infection

NJEMAČKI: Fokalinfektion;
 Fokusinfektion; Herdinfektion

TALIJANSKI: infezione focale

žarište

DEFINICIJA: mjesto kroničnoga upalnog procesa bilo gdje u organizmu koji može prouzročiti bolest udaljenih organa

VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A. Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 329.

DOPUŠTENI NAZIV: fokus

ENGLISKI: focus

NJEMAČKI: Fokus

TALIJANSKI: focolaio

ždrijelna brazda

DEFINICIJA: jedna od četiriju udubina prekrivenih ektodermima koji izvana odjeljuju ždrijelne lukove te osim prve ždrijelne brazde ne sudjeluju u razvoju struktura glave i vrata

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 312.

NEPREPORUČENI NAZIV: branhijalna brazda; škržna brazda

ENGLISKI: pharyngeal cleft;

pharyngeal groove

NJEMAČKI: Pharyngealfurche; Branchialspalte; Kiemenfurche
LATINSKI: sulcus pharyngeus
TALIJANSKI: solco faringeo
NAPOMENA: Ždrijelne brazde smještene su jedna ispod druge u kraniokaudalnome smjeru te se označuju rednim brojevima. Katkad se kao istoznačnice naziva ždrijelna brazda upotrebljavaju nazivi branhijalna brazda i škržna brazda što su homologne embrijske strukture u razvoju riba i vodozemaca.

ždrijelna faza gutanja

DEFINICIJA: druga, nevoljna faza gutanja, u kojoj se zalogaj potiskuje kroz ždrijelo prema jednaku, ždrijelni se otvori dišnih putova zatvaraju, a disanje i žvakanje nakratko se zaustavlja
VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 782.

DOPUŠTENI NAZIV: faringealna faza gutanja

ENGLISKI: pharyngeal phase of swallowing; pharyngeal phase of deglutition

NJEMAČKI: pharyngale Schluckphase

TALIJANSKI: fase faringea di deglutizione; deglutizione faringee

ždrijelna opna

DEFINICIJA: tanka tkivna opna koja se tijekom embrijskoga razvoja oblikuje približivanjem epitela ždrijelne brazde i njoj nasuprotno ždrijelne vreće te ih međusobno razdvaja

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 317.

DOPUŠTENI NAZIV: faringealna membrana

ENGLISKI: pharyngeal membrane

NJEMAČKI: Rachenmembran

TALIJANSKI: membrana faringea

NAPOMENA: Naziv ždrijelna opna katkad se upotrebljava i kao istoznačnica naziva usno-ždrijelna opna.

ždrijelna pruga

DEFINICIJA: vezivna pruga u kojoj se spajaju vlakna svih kružnih ždrijelnih mišića i koja se od ždrijelne kvrčice zatiljne kosti pruža kroz sredinu stražnje ždrijelne stijenke
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 99.

ENGLISKI: pharyngeal raphe

NJEMAČKI: Raphe pharyngis

LATINSKI: raphe pharyngis

ždrijelna šupljina

DEFINICIJA: šupljina unutar ždrijela koja se dijeli na nosni, usni i grkljanski dio

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 308.

DOPUŠTENI NAZIV: faringealna šupljina

ENGLISKI: cavity of pharynx

NJEMAČKI: Rachenhöhle

LATINSKI: cavitas pharyngis

TALIJANSKI: cavita faringea

ždrijelna vreća

DEFINICIJA: parna izbočina endodermalnoga epitela ždrijelnoga crijeva u okolni mezenhim u smjeru nasuprotnih ždrijelnih brazda, koja služi kao osnova za razvoj timusa i doštitnih žlijezda te sudjeluje u razvoju srednjega uha

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 312.

NEPREPORUČENI NAZIV: branhijalna vreća; škržna vreća

ENGLISKI: pharyngeal pouch; branchial pouch; visceral pouch

NJEMAČKI: Schlundtasche

LATINSKI: saccus pharyngeus

TALIJANSKI: sacco branchiale

NAPOMENA: Ždrijelne vreće smještene su jedna ispod druge u kraniokaudalnome smjeru i označuju se rednim brojevima. Katkad se kao istoznačnice naziva ždrijelna vreća upotrebljavaju nazivi branhijalna vreća i škržna vreća, što su homologne embrijske strukture u razvoju riba i vodozemaca.

ždrijelna žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: jedna od malih, uglavnom mukoznih žlijezda slinovnica smještenih u ždrijelnoj stijenci

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: faringealna žlijezda slinovnica

ENGLISKI: pharyngeal salivary gland

NJEMAČKI: pharyngeale Speicheldrüse

LATINSKI: glandula pharyngea

NAPOMENA: Ždrijelna žlijezda slinovnica smještena je na usnome dijelu ždrijelne stijenke.

ždrijelni krajnik

DEFINICIJA: nakupina limfnoga tkiva u svodu nosnoga dijela ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 309.

DOPUŠTENI NAZIV: ždrijelna tonzila; adenoidna vegetacija

ZASTARJELI NAZIV: Luschkain tonzila

NEPREPORUČENI NAZIV: treći krajnik

ŽARGONIZAM: adenoid

ENGLISKI: pharyngeal tonsil

NJEMAČKI: Rachenmandel

LATINSKI: tonsilla pharyngealis

TALIJANSKI: adenoide

ždrijelni luk

DEFINICIJA: parna duguljasta izbočina mezenhima izvana prekrivena ektodermom, a iznutra endodermom, koja nastaje tijekom četvrtoga i petoga tjedna embrijskoga života u razini ždrijelnoga crijeva i služi kao osnova za razvoj mnogih anatomskih struktura glave i vrata

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W.

Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 312.

NEPREPORUČENI NAZIV: branhijalni luk; škržni luk

ENGLISKI: pharyngeal arch; branchial arch; gill arch; visceral arch

NJEMAČKI: Pharyngealbogen; Branchialbogen; Kiemenbogen; Viszeralbogen

LATINSKI: arcus pharyngeus

TALIJANSKI: arco branchiale

NAPOMENA: Ždrijelni lukovi smješteni su jedan ispod drugoga u kraniokaudalnome smjeru i označuju se rednim brojevima.

Katkad se kao istoznačnice naziva ždrijelni luk upotrebljavaju nazivi branhijalni luk i škržni luk, što su homologne embrijske strukture u razvoju riba i vodozemaca.

ždrijelni mišići

DEFINICIJA: vanjski kružni i unutarnji uzdužni mišići koji izgrađuju mišićni sloj stijenke ždrijela

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente

opće medicine i stomatologije.
Zagreb: Školska knjiga, 1999., 99.
DOPUŠTENI NAZIV: faringealni mišići
ENGLISKI: pharyngeal muscles;
muscle layer of pharynx
NJEMAČKI: Rachenmuskeln
LATINSKI: muscoli pharyngis; tunica
muscularis pharyngis

ždrijelni splet

DEFINICIJA: venski splet na vanjskoj površini ždrijelne stijenke
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 275.
DOPUŠTENI NAZIV: faringealni pleksus; ždrijelni čvor; faringealni venski splet
ENGLISKI: pharyngeal plexus
LATINSKI: plexus pharyngeus
TALIJANSKI: plesso faringeo

ždrijelni svod

DEFINICIJA: svod nosnoga dijela ždrijela koji odgovara donjoj strani tijela klinaste kosti
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 309.
DOPUŠTENI NAZIV: svod ždrijela
ENGLISKI: vault of pharynx
NJEMAČKI: Rachendach
LATINSKI: fornix pharyngis
TALIJANSKI: fornice della faringe

ždrijelni tjesnac

DEFINICIJA: tjesnac kojim usna šupljina prelazi u ždrijelo
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 298.
DOPUŠTENI NAZIV: orofaringealni tjesnac
NEPREPORUČENI NAZIV: orofaringealni

istmus
ENGLISKI: isthmus of fauces; oropharyngeal isthmus; faucal isthmus
NJEMAČKI: Rachenenge
LATINSKI: isthmus faucium
TALIJANSKI: istmo delle fauci

ždrijelni zaton

DEFINICIJA: uska udubina koja je nastavak ždrijelne šupljine iza uzvišenja slušne cijevi
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 98.
DOPUŠTENI NAZIV: faringealni recessus
ZASTARJELI NAZIV: Rosenmüllerova jama
ENGLISKI: pharyngeal recess
NJEMAČKI: Rachennische; Rosenmüller-Grube
LATINSKI: recessus pharyngeus
TALIJANSKI: recesso faringeo

ždrijelni živac

DEFINICIJA: ogranak koji polazi sa stražnje strane krilno-nepčanoga ganglija, prolazi kroz palatovaginalni kanal zajedno sa ždrijelnim ogranakom gornjočeljusne arterije i inervira sluznicu nosnoga dijela ždrijela iza slušne cijevi
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 486.
DOPUŠTENI NAZIV: faringealni živac
ENGLISKI: pharyngeal nerve; nervus pharyngeus
LATINSKI: nervus pharyngeus
TALIJANSKI: nervo faringeo

ždrijelno crijevo

DEFINICIJA: početni dio primitivnoga crijeva embrija koji se proteže od usno-ždrijelne opne do osnove

pluća gdje se nastavlja u srednje crijevo

VRELO DEFINICIJE: Sadler, T. W. Langmanova medicinska embriologija. Zagreb: Školska knjiga, 2008., 242.

DOPUŠTENI NAZIV: ždrijelna cijev
ENGLJSKI: rostral foregut; cranial foregut; pharyngeal gut
NJEMAČKI: kranialer Vorderdarm; embryonaler Pharynx
TALIJANSKI: canale faringeo

ždrijelno ušće slušne cijevi

DEFINICIJA: prolaz iz bočne stijenke nosnoga dijela ždrijela u slušnu cijev
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 98.

ENGLJSKI: pharyngeal opening of auditory tube
NJEMAČKI: Öffnung der Tuba auditiva zum Nasenrachenraum
LATINSKI: ostium pharyngeum tubae auditivae; ostium pharyngeum tubae auditoriae

ždrijelno-lubanjska ovojnica

DEFINICIJA: vezivna opna između podsluznice i mišićnoga sloja ždrijela koja se proteže od baze lubanje kroz cijelo ždrijelo i vidi se u stražnjemu dijelu ždrijela kao vezivni šav na koji se hvataju ždrijelni mišići

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 310.

ENGLJSKI: pharyngobasilar fascia
NJEMAČKI: Fascia pharyngobasilaris
LATINSKI: fascia pharyngobasilaris

žed

DEFINICIJA: svjesna potreba ili želja za pijenjem

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 361.

DOPUŠTENI NAZIV: osjet žeđi; osjećaj žeđi

ZASTARJELI NAZIV: žeđanje

ENGLJSKI: thirst
NJEMAČKI: Durst
TALIJANSKI: sete
KONTEKST: Suhoća usta može pobuditi ili pojačati žeđ.

želatinozna kapsula

DEFINICIJA: omot za kruta ili tekuća ljekovita sredstva izrađen od smjese želatine, glicerola i vode koji se otapa u želudcu

VRELO DEFINICIJE: Linčir, I. Farmakologija za stomatologe. Zagreb: Moderna vremena, 2000., 248.

ENGLJSKI: gelatin capsule
NJEMAČKI: Gelatinekapsel
LATINSKI: capsula gelatinosa
TALIJANSKI: capsula gelatina

željezo

DEFINICIJA: kemijski element važan za sintezu hemoglobina, mioglobina i mnogih enzima u ljudskome organizmu, koji se nakon upijanja u tankome crijevu veže u krvi na transferin i prenosi do svih stanica
VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 987.

ENGLJSKI: iron
NJEMAČKI: Eisen
TALIJANSKI: ferro

željezov sulfat

DEFINICIJA: preparat koji se upotrebljava u vitalnoj pulpotomiji mliječnih zuba

VRELO DEFINICIJE: Koch, G.; Poulsen, S. Pedodontija: klinički pristup.

Jastrebarsko: Naklada Slap, 2005., 220.

ENGLESKI: ferric sulfate

NJEMAČKI: Eisensulfat

TALIJANSKI: solfato ferroso; solfato di ferro

žgaravica

DEFINICIJA: osjećaj žarenja koji se širi iz želudca ili donjega dijela prsišta prema vratu

VRELO DEFINICIJE: Greenberg, M. S.; Glick, M. Burketova oralna medicina: dijagnoza i liječenje. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 390.

DOPUŠTENI NAZIV: piroza

ENGLESKI: heartburn

NJEMAČKI: Pyrosis; Sodbrennen

TALIJANSKI: pirosi gastrica; bruciore di stomaco

KONTEKST: Žgaravica je ključni simptom gastroezofagusne refluksne bolesti koja se na usnu šupljinu može odraziti crvenilom i atrofijom sluznice, osjetljivošću zuba i disgeusijom.

žica

DEFINICIJA: tanka gipka metalna nit koja se upotrebljava u ortodonciji i stomatološkoj protetici za retenciju ili kao aktivni element

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 431.

DOPUŠTENI NAZIV: ligatura

ENGLESKI: ligature

NJEMAČKI: Ligatur; Schlinge

TALIJANSKI: legatura

žičana kvačica

DEFINICIJA: najjednostavnije sredstvo za retenciju zubne proteze koje se izrađuje od okrugle žice oblikovane hladnom obradbom

VRELO DEFINICIJE: Suvin, M. Djelomična proteza. Zagreb: Školska knjiga, 1982., 30.

ENGLESKI: wire clasp

NJEMAČKI: Drahtklammer

TALIJANSKI: gancio di filo

žičani luk

DEFINICIJA: osnovni aktivni element ortodontskih naprava koji služi za retruziju, ekstruziju i rotaciju prednjih zuba

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 251.

ENGLESKI: archwire; wire arch

NJEMAČKI: Drahtbügel;

Zahnbogendraht

TALIJANSKI: arco di filo

žilni sustav

DEFINICIJA: sustav koji čine krvne žile i limfne žile koje odvode suvišnu tekućinu iz tkiva u velike vene blizu srca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 245.

DOPUŠTENI NAZIV: vaskularni sustav

ŽARGONIZAM: vaskulatura

ENGLESKI: vascular system; vasculature

NJEMAČKI: Gefäßsystem

LATINSKI: systema vasorum

TALIJANSKI: sistema vascolare

živa

DEFINICIJA: tekući metal koji se u stomatologiji pojavljuje kao gradivni sastojak amalgamskih ispuna

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 431.

KRATICA - HRVATSKI: Hg

KRATICA - ENGLESKI: Hg

KRATICA - NJEMAČKI: Hg

ENGLESKI: mercury; quicksilver

NJEMAČKI: Merkurium; Quecksilber

LATINSKI: hydrargyrum

TALIJANSKI: mercurio

živac krilastoga bočnog mišića

DEFINICIJA: ogranak donjočeljusnoga živca koji inervira krilasti bočni mišić
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 488.

DOPUŠTENI NAZIV: lateralni pterigoidni živac

ENGLNESKI: nerve to lateral pterygoid; nervus pterygoideus lateralis

LATINSKI: nervus pterygoideus lateralis

TALIJANSKI: nervo pterigoideo laterale

živac krilastoga središnjeg mišića

DEFINICIJA: ogranak donjočeljusnoga živca koji ide uz središnju stranu krilastoga središnjeg mišića i oživčuje ga

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 487.

DOPUŠTENI NAZIV: medijalni pterigoidni živac

ENGLNESKI: nerve to medial pterygoid; nervus pterygoideus medialis

LATINSKI: nervus pterygoideus medialis

TALIJANSKI: nervo pterigoideo interno

živac mišića zatezača bubnjića

DEFINICIJA: ogranak donjočeljusnoga živca koji služi za inervaciju mišića zatezača bubnjića

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 487.

ENGLNESKI: nerve to tensor tympani; nervus muscoli tensoris tympani

LATINSKI: nervus muscoli tensoris tympani

TALIJANSKI: nervo del muscolo tensore del timpano

živac odmicač oka

DEFINICIJA: pravi motorički živac koji inervira lateralni ravni mišić oka
VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 229.

DOPUŠTENI NAZIV: abducens; šesti moždani živac; živac odvodilac

ENGLNESKI: abducent nerve; abducens nerve

NJEMAČKI: Augenabziehnerv

LATINSKI: nervus abducens

TALIJANSKI: nervo adducente

živac okokoloturnik

DEFINICIJA: tanak živac koji ima isključivo motorička vlakna, a inervira gornji kosi mišić

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 226.

DOPUŠTENI NAZIV: četvrti moždani živac; trohlearni živac

ENGLNESKI: trochlear nerve; nervus trochlearis

LATINSKI: nervus trochlearis

TALIJANSKI: nervo trocleare

živac pokretač oka

DEFINICIJA: živac koji inervira poprečno-prugaste mišiće orbite
VRELO DEFINICIJE: Kahle, W.; Leonhardt, H.; Platzer, W. Živčani sustav i osjetila: Priručni anatomski atlas 3. Zagreb: Medicinska naklada, 1991., 130.

DOPUŠTENI NAZIV: okulomotorni živac; treći moždani živac

ENGLNESKI: oculomotor nerve

NJEMAČKI: Augenbewegungsnerv

LATINSKI: nervus oculomotorius

TALIJANSKI: nervo oculomotore

živac zatezača mekoga nepca

DEFINICIJA: ogranak čeljusnoga živca za mišić zatezač mekoga nepca

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 487.

ENGLESKI: nerve to tensor veli palatini; nervus musculus tensoris veli palatini

LATINSKI: nervus musculus tensoris veli palatini

TALIJANSKI: mervo del muscolo tensore del velo palatino

živčana stanica

DEFINICIJA: stanica koja je osnovna gradivna i funkcionalna jedinica živčanoga sustava, specijalizirana za stvaranje, obradbu i prijenos živčanih impulsa

VRELO DEFINICIJE: Junqueira, L. C.; Carneiro, H. Osnove histologije / urednici hrvatskoga izdanja Želimir Bradamante, Ljiljana Kostović-Knežević. Prema 10. američkom izdanju. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 163.

DOPUŠTENI NAZIV: neuron; neurocit

ENGLESKI: nerve cell; neuron; neurocyte

NJEMAČKI: Nervenzelle; Neuron; Neurozyt

TALIJANSKI: neurone

živčani čvor trodijelnoga živca

DEFINICIJA: osjetni živčani čvor trodijelnoga živca u kojemu se nalaze tijela pseudounipolarnih živčanih stanica

VRELO DEFINICIJE: Križan, Z. Kompedij anatomije čovjeka II. dio: Pregled građe glave, vrata i leđa za studente opće medicine i stomatologije. Zagreb: Školska knjiga, 1999., 227.

DOPUŠTENI NAZIV: trigeminalni ganglij; ganglij trodijelnoga živca; semilunarni ganglij; polumjesečasti

ganglij

ENGLESKI: trigeminal ganglion

NJEMAČKI: Trigeminalganglion

LATINSKI: ganglion trigeminale; ganglion semilunare; ganglion Gasseri

NAPOMENA: Na prednjoj se strani živčanoga čvora trodijelni živac dijeli na vidni živac, živac gornje čeljusti i živac donje čeljusti.

živčani impuls

DEFINICIJA: nagla promjena transmembranskoga električnog potencijala živčane stanice širenjem kojega se duž živčanoga vlakna odvija komunikacija među živčanim stanicama i živčana regulacija aktivnosti mnogih organa

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 61.

DOPUŠTENI NAZIV: živčani akcijski potencijal; živčani signal

ENGLESKI: nerve impulse; nerve action potential

NJEMAČKI: Nervenimpuls; Aktionspotential

NAPOMENA: Nastanak i širenje živčanoga impulsa omogućuju promjene stupnja propusnosti stanične opne za ione.

živčani sustav

DEFINICIJA: dio organizma koji prima i prenosi obavijesti iz tijela i okoline te ih obrađuje, pohranjuje i oblikuje u motorički odgovor izvršnih organa

VRELO DEFINICIJE: Medicinski leksikon: A – Ž / glavni urednik Ivo Padovan. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 1990., 990.

ENGLESKI: nervous system

NJEMAČKI: Nervensystem; Nervsystem

TALIJANSKI: sistema nervoso
KONTEKST: Razlikuju se središnji i periferni dijelovi živčanoga sustava.

živčano vlakno

DEFINICIJA: izdanak trupa živčane stanice kojim se impulsi odvođe iz stanice

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 22.

DOPUŠTENI NAZIV: akson
ENGLJSKI: axon; nerve fibre
NJEMAČKI: Nervenfaser; Nervfaser
TALIJANSKI: assone; fibra nervosa

živčano vlakno C

DEFINICIJA: tanko nemijelinizirano vlakno za prijenos tupoga bola iz zubne pulpe

VRELO DEFINICIJE: Berkovitz, B. K. B.; Holland, G. R.; Moxham, B. J. Oral Anatomy, Histology and Embryology. Edinburgh: Mosby, 2002., 159.

ENGLJSKI: C-nerve fiber
NJEMAČKI: C-Nervenfaser

žlica Di-Lock

DEFINICIJA: plastična žlica s mogućnošću odvajanja, unutarnjim orijentacijskim žljebovima i utorima koja se upotrebljava pri izradbi radnih odljeva i bataljaka

VRELO DEFINICIJE: Shillingburg, T. H.; Hobo, S.; Whitsett, L.; Jacobi, R. Osnove fiksne protetike. Zagreb: Media ogleđ, 2008., 330.

DOPUŠTENI NAZIV: Di-Lock žlica
ENGLJSKI: Di-Lock tray
NJEMAČKI: Di-Lock-Löffel

žlijeb

DEFINICIJA: izdužena udubina na plohi zuba među grebenima ili kvržicama koji se spajaju u istome kutu

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and

occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 13.

DOPUŠTENI NAZIV: sulkus
ENGLJSKI: chamfer; sulcus
NJEMAČKI: Grube; Hohlrinne; Rille; Sulkus
LATINSKI: sulcus
TALIJANSKI: scanalatura

žlijezda

DEFINICIJA: stanica, nakupina stanica ili organ koji stvara i izlučuje lučevinu specifičnih svojstava i sastava

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 791.

ENGLJSKI: gland
NJEMAČKI: Drüse
LATINSKI: glandula
TALIJANSKI: ghiandola
KONTEKST: Gušterača je miješana žlijezda čiji endokrini dio luči hormone u krvnu struju, a egzokrini dio preko izvodnoga kanala luči probavni sok u dvanaesnik.

NAPOMENA: Žlijezda izlučuje lučevinu na tjelesnu površinu ili u krv da bi se njezini sastojci upotrijebili u određenu svrhu ili uklonili iz organizma.

žlijezda s unutarnjim lučenjem

DEFINICIJA: žlijezda koja svoje sintezne proizvode luči u krvnu struju i pomoću njih ostvaruje regulacijske fiziološke zadaće na ciljnim organima

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 905.

DOPUŠTENI NAZIV: endokrina žlijezda; zatvorena žlijezda; žlijezda s unutarnjim izlučivanjem
NEPREPORUČENI NAZIV: žlijezda s

endokrinim lučenjem

ENGLISKI: endocrine gland; gland of internal secretion; ductless gland

NJEMAČKI: endokrine Drüse

LATINSKI: glandula endocrina; glandula clausa

žlijezda s vanjskim lučenjem

DEFINICIJA: žlijezda koja svoje sintezne proizvode luči neposredno ili izvodnim kanalom na površinu kože ili sluznica

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 791.

DOPUŠTENI NAZIV: egzokrina žlijezda; žlijezda s vanjskim izlučivanjem

NEPREPORUČENI NAZIV: žlijezda s egzokrinim lučenjem

ENGLISKI: exocrine gland; gland of external secretion; duct gland

NJEMAČKI: exokrine Drüse

žlijezda slinovnica

DEFINICIJA: žlijezda s vanjskim izlučivanjem koja proizvodi i izlučuje slinu u usnu šupljinu

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 342.

DOPUŠTENI NAZIV: pljuvačna žlijezda; salivarna žlijezda

ŽARGONIZAM: slinovnica

ENGLISKI: salivary gland

NJEMAČKI: Speicheldrüse

LATINSKI: glandula salivaria; glandula oris

TALIJANSKI: ghiandola salivare

žljezdani

DEFINICIJA: koji je sličan žlijezdi ili se na nju odnosi

VRELO DEFINICIJE: Bucksch, H. Dental-Wörterbuch: Deutsch-Englisch. München: Neuer Merkur, 1978., 21.

DOPUŠTENI NAZIV: adenoidni

ENGLISKI: adenoid; glandular; glandlike

NJEMAČKI: adenoid; drüsenähnlich

žljezdani heilitis

DEFINICIJA: rijedak kronični upalni poremećaj nepoznata uzroka koji uglavnom zahvaća donju usnicu i očituje se povećanjem usne zbog hiperplazije malih žlijezda slinovnica te kroničnoga upalnog infiltrata

VRELO DEFINICIJE: Laskaris, G. Atlas oralnih bolesti. Zagreb: Naklada Slap, 2005., 132.

DOPUŠTENI NAZIV: glandularni heilitis; žljezdana upala usana

ENGLISKI: glandular cheilitis

NJEMAČKI: Drüsen-Cheilitis

LATINSKI: cheilitis glandularis

TALIJANSKI: cheilite ghiandolare

žuta koštana srž

DEFINICIJA: koštana srž koja ispunjuje cjevaste sržne šupljine srednjih dijelova kosti udova

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 18.

DOPUŠTENI NAZIV: pasivna koštana srž; masna koštana srž

ENGLISKI: yellow bone marrow; white marrow

NJEMAČKI: gelbes Knochenmark

LATINSKI: medulla ossium flava

TALIJANSKI: midollo osseo giallo

KONTEKST: Žuta koštana srž građena je uglavnom od masnih stanica.

žutica

DEFINICIJA: simptom obilježen žutom obojenošću bjeloočnica, kože i sluznica koji nastaje zbog odlaganja bilirubina u tkivima

VRELO DEFINICIJE: Petrač, D. Interna medicina. Zagreb: Medicinska naklada, 2009., 188.

DOPUŠTENI NAZIV: ikterus

ENGLESKI: icterus; jaundice
NJEMAČKI: Gelbsucht; Ikterus
TALIJSKI: ittero

žvačna kretnja

DEFINICIJA: pomak donje čeljusti tijekom žvakanja, otvaranja, zatvaranja, propulzije, bočnih i lateropulzijskih kretanja

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 257.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorna kretnja
ENGLESKI: masticatory movement
NJEMAČKI: Kaubewegung

žvačna ploha

DEFINICIJA: dio krune zuba koji se pri žvakanju dodiruje sa zubima suprotne čeljusti

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 432.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorna ploha
ENGLESKI: masticatory surface
NJEMAČKI: Kauebene; Kaufläche
TALIJSKI: superficje masticatoria

žvačna sila

DEFINICIJA: sila koja se tijekom žvakanja prenosi na zube i stomatološke nadomjestke
VRELO DEFINICIJE: Jerolimov, V. Stomatološki materijali. Zagreb: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2005. URL: <http://www.sfzg.hr>, 18.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorna sila
ENGLESKI: biting force; force of mastication; masticatory force
NJEMAČKI: Beißkraft; Kaudruck; Kaukraft
TALIJSKI: forza masticatoria

žvačna usna sluznica

DEFINICIJA: dio usne sluznice koji prekriva gingivu i tvrdo nepce
VRELO DEFINICIJE: Cekić-Arambašin, A.

Oralna medicina. Zagreb: Školska knjiga, 2005., 31.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorna mukoza

ENGLESKI: masticatory oral mucosa
NJEMAČKI: mastikatorische Mundschleimhaut
TALIJSKI: mucosa orale masticatoria

žvačni

DEFINICIJA: koji se odnosi na žvakanje
VRELO DEFINICIJE: Lapter, V. Stomatološki leksikon. Zagreb: Globus, 1990., 257.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorni
ENGLESKI: masticatory
NJEMAČKI: mastikatorisch
TALIJSKI: masticatorio

žvačni ciklus

DEFINICIJA: ritmični, uglavnom refleksno vođeni pokreti otvaranja i zatvaranja donje čeljusti kojima se s pomoću jezika, obraza i usana hrana postavlja između griznih ploha zuba i usitnjava

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 781.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorni ciklus
ENGLESKI: chewing cycle; masticatory cycle
NJEMAČKI: Kauzyklus; Kauvorgang
TALIJSKI: ciclo masticatorio

žvačni mišići

DEFINICIJA: mišići koji pokreću donju čeljust i omogućuju žvakanje
VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 143.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorni mišići; mišići za žvakanje
ENGLESKI: masticatory muscles
NJEMAČKI: Kaumusculatur;

Kaumuskeln

LATINSKI: muscoli masticatorii

TALIJANSKI: muscoli masticatori

žvačni sustav

DEFINICIJA: funkcijska cjelina unutar ljudskoga organizma složena od zuba, žvačnih mišića, čeljusnih zglobova, krvnih žila i živaca, koja omogućuje funkciju žvakanja, gutanja i govora

VRELO DEFINICIJE: Ash, M. M.; Nelson, S. J. Dental anatomy, physiology and occlusion. Philadelphia: Saunders Co., 2003., 411.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorni sustav; stomatognatni sustav; žvačni organ

NEPREPORUČENI NAZIV: žvačni sistem

ENGLJSKI: masticatory system;

stomatognathic system

NJEMAČKI: Kauorgan; Kausystem;

mastikatorisches System;

stomatognathes System

TALIJANSKI: sistema masticatorio;

sistema stomatognatico

žvačno središte

DEFINICIJA: mjesto najjačega žvačnog tlaka u zubnome nizu

VRELO DEFINICIJE: Lapter, V.

Stomatološki leksikon. Zagreb:

Globus, 1990., 89.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikatorni centar;

žvačni centar

ENGLJSKI: masticatory centre

NJEMAČKI: Kauzentrum

TALIJANSKI: centro della masticazione

NAPOMENA: Žvačno središte odgovara položaju prvoga kutnjaka i drugoga pretkutnjaka.

žvakaća guma

DEFINICIJA: elastični bombon mekane teksture i ugodna okusa za grizenje, namijenjen stimuliranju sline ili mehaničkomu i kemijskomu čišćenju zuba

VRELO DEFINICIJE: Newman, M.

G.; Takei, H. H.; Carranza, F. A.

Carranza's clinical periodontology. Philadelphia: Saunders, 2006., 339.

DOPUŠTENI NAZIV: guma za žvakanje

ENGLJSKI: chewing gum

NJEMAČKI: Kaugummi

žvakaća hrpavost

DEFINICIJA: hrpavost na vanjskoj strani kuta donje čeljusti na koju se hvata žvakaći mišić

VRELO DEFINICIJE: Krmpotić-Nemanić, J.; Marušić, A. Anatomija čovjeka. Zagreb: Medicinska naklada, 2007., 41.

ENGLJSKI: masseteric tuberosity

LATINSKI: tuberositas masseterica

TALIJANSKI: tuberosità masseterina

žvakanje

DEFINICIJA: fiziološki proces usitnjivanja hrane zubima i njezina miješanja sa slinom

VRELO DEFINICIJE: Guyton, A. C.; Hall, J. E. Fiziologija čovjeka i mehanizmi bolesti. Zagreb: Medicinska naklada, 2006., 781.

DOPUŠTENI NAZIV: mastikacija

ENGLJSKI: chewing; mastication

NJEMAČKI: Kauakt; Kaufähigkeit;

Mastikation

TALIJANSKI: masticazione

